

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی پیوسته

رشته آموزش ارتباط تصویری

(خاص دانشگاه فرهنگیان)

گروه: هنر

نسخه بازنگری شده براساس مصوبه جلسه ۸۶۹ مورخ ۹۴/۹/۲۸ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی درخصوص طرح کلان معماری برنامه های درسی دانشگاه فرهنگیان

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه درسی دوره کارشناسی رشته آموزش ارتباط تصویری

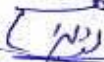
۱- با استناد مصوبه جلسه ۸۶۹ مورخ ۹۴/۹/۲۸ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی درخصوص طرح کلان معماری برنامه های درسی دانشگاه فرهنگیان، برنامه بازنگری شده رشته آموزش ارتباط تصویری در مقطع کارشناسی پیوسته پیشنهادی دانشگاه فرهنگیان به شرح زیر مورد تصویب قرار گرفت.

۲- این برنامه خاص دانشگاه فرهنگیان بوده و از تاریخ ۱۳۹۵/۳/۸ جهت اجرا ابلاغ می شود.

۳- برنامه درسی مذکور از تاریخ تصویب جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته ارتباط تصویری با دو گرایش ۱- ارتباط تصویری و ۲- تصویر سازی مصوب جلسه ۳۳۸ مورخ ۷۶/۱/۳۱ شورای برنامه‌ریزی می‌باشد.

عبدالرحیم نوه‌ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

به نام آنکه فرصت داد ما را

برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری

(بازنگری شده)

۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بسم الله الرحمن الرحيم

موضوع: بازنگری برنامه درسی

عنوان برنامه درسی قبلی: ارتباط تصویری با دو گرایش ارتباط تصویری و تصویرسازی

تاریخ تصویب: ۱۳۷۶/۰۱/۳۱

عنوان بازنگری شده: آموزش ارتباط تصویری

تاریخ بازنگری: ۱۳۹۵/۰۲/۱۹

مجری: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه فرهنگیان

فصل اول

معرفی برنامه

معرفی بنیادین رشته آموزش ارتباط تصویری^۱ (طراحی گرافیک^۲)

در عصر حاضر، ارتباطات مقوله ای بسیار حائز اهمیت است و دستیابی به بهترین، سریع ترین و فراگیرترین راه های ارتباطی میان آحاد جامعه از جایگاه ویژه ای برخوردار است. ارتباط تصویری یکی از راه های بنیادینی است که می تواند فصل مشترکی میان افراد یک جامعه و حتی ملت های جهان فارغ از نژاد، رنگ و زبان باشد و پیام ها را به سرعت و زیبایی هر چه تمام تر ارسال نماید. گرافیک هنر انتقال (ارتباط) دادن یک پیام از طریق تصویر به مخاطب است که بر اساس موضوع و سفارشی خاص صورت می گیرد. یک طراح گرافیک^۳ موظف است راه حل مناسب بصری، برای تسهیل در ارتباطات مورد نیاز جامعه را ارائه نماید.

هدف از این نوع ارتباط، تبلیغ و اطلاع رسانی است که می تواند حوزه های آموزشی، فرهنگی، سیاسی، تجاری و... را هدف قرار دهد. ابلاغ یک پیام به شیوه ای موثر و مطابق فرهنگ، هویت و ارزش های ملی و مذهبی، نیازمند شناخت کامل زبان و بیان تصویر و چگونگی خلق و کاربرد آن است، به همین دلیل آموزش افرادی متخصص در حوزه ارتباط تصویری در جوامع جهانی و نیز کشور ما سال هاست که مورد توجه قرار گرفته است.

^۱ - Visual Communication

^۲ - Graphic Design

^۳ - Graphic Designer

اولین دانشجویان رشته گرافیک، سال ۱۳۵۵ در دانشگاه تهران پذیرفته شدند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز برنامه درسی گرافیک و ارتباط تصویری در سطوح کاردانی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ارشد در دانشگاه های مختلف اجرا شده است ولی از آنجا که تاکنون رشته ای با عنوان آموزش یا دبیری ارتباط تصویری وجود نداشته، جهت گیری و هدف کلی تربیت دانشجویان این رشته در تمام سطوح، متمرکز بر تخصص گرای حرفه ای بوده و چیدمان واحدهای درسی رشته های مصوب وزارت علوم گواه این مسئله است به عنوان مثال در برنامه درسی کارشناسی ارتباط تصویری مصوب سال ۱۳۷۶ از ۱۴۲ واحد پیش بینی شده به جز ۲۰ واحد عمومی، بقیه واحدها به دروس تخصصی رشته ارتباط تصویری تعلق دارند و در چهار گروه پایه (۳۸ واحد) - اصلی (۳۰ واحد) - تخصصی (۴۹ واحد) و اختیاری (۶ واحد) ارائه شده اند و یا در برنامه درسی کارشناسی ارتباط تصویری مصوب سال ۱۳۹۳ از ۱۳۸ واحد پیش بینی شده به جز ۲۲ واحد عمومی، بقیه واحدها به دروس تخصصی رشته ارتباط تصویری تعلق دارند و در سه گروه: پایه (۳۰ واحد) - اصلی (۷۰ واحد) و اختیاری (۱۶ واحد) ارائه شده اند. در دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی نیز برای کارشناسی پیوسته رشته ارتباط تصویری عینا سرفصل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اجرا می گردد.

اکنون با شکل گیری دانشگاه فرهنگیان و مسئولیت والای این دانشگاه در تربیت معلم، بازنگری برنامه درسی برای تربیت معلمانی شایسته و متخصص در رشته "آموزش ارتباط تصویری" بسیار ضروری می نماید.

منطق برنامه درسی

در سند تحول راهبردی نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران، یک ساحت از شش ساحت تربیت به "تربیت هنری و زیباشناختی"^۱ اختصاص یافته و در بخش اهداف عملیاتی و راهکارها، پرورش تربیت یافتگانی که از این گونه تربیت، بهره جسته اند مورد توجه خاص قرار گرفته است.^۲ در برنامه درسی ملی نیز «آشنایی با روش های رمزگشایی پدیده ها و رمز گردانی آن ها و ابراز آن به زبان زیباشناسی و هنر» به عنوان برخی از شایستگی های پایه برای دانش آموزان مد نظر قرار گرفته است.^۳ ارتباط تصویری یکی از شاخص ترین رشته های هنری در عصر کنونی است که می تواند موجب پرورش حس زیبایی شناسی و تربیت هنری فرد گردد، بنابراین پرورش معلمانی که خود به زبان هنر آشنا بوده و در آموزش آن نیز متخصص باشند، برای دستیابی به اهداف سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی ضرورتی^۴ مسلم است.

برنامه درسی کارشناسی ارتباط تصویری که برای دانشجویان حاضر در حال اجراست، مصوب سال ۱۳۷۶ است و به طور خاص، تربیت متخصصین حرفه ای در این رشته را هدف قرار داده و تنها دو واحد درسی در بخش واحدهای اختیاری را به روش های تدریس هنر در مدارس اختصاص داده است. علاوه بر این عناوین و سرفصل دروس، فاصله زیادی با نیازهای آموزشی و تکنولوژی عصر حاضر دارد. اگر چه این برنامه نهایتا در سال ۱۳۹۳ مورد بازنگری قرار گرفته و روزآمد گردیده است

^۱ - سند تحول راهبردی آموزش و پرورش، بیانیه ارزش ها، شماره ۱ ص ۱۵

^۲ - «پرورش تربیت یافتگانی که: {...} با قدر شناسی و درک زیباشناسانه آفرینش الهی و مصنوعات هنرمندانه بشری، درک مفاهیم فرهنگی و میان فرهنگی و بهره گیری از قدرت تخیل، توانمندی های لازم در خلق آثار فرهنگی و هنری را به دست می آورند و برای حفظ و تعالی میراث فرهنگی، تمدنی و هنری در سطح ملی و جهانی بر اساس نظام معیار اسلامی می کوشند.» (اهداف کلان ۱-۲-۳-۴ و ۸) (سند تحول بنیادین- هدف های کلان، عملیاتی و راهکارها-ص ۲۷)

^۳ - سند برنامه درسی ملی، شایستگی های پایه

^۴ - «ضرورت و کارکرد حوزه: با عنایت به اهمیت فرهنگ و هویت ملی و نقشی که این دو مقوله در استقلال، خودکفایی، عزت نفس و مقابله با از خودبیگانگی ایفا می کنند، فرهنگ و هنر از کارآمدترین امکانات در امر تربیت محسوب می شوند». برنامه درسی ملی. حوزه تربیت و یادگیری فرهنگ و هنر

ولی این برنامه نیز، کاملاً نگاهی هنرمند پرور داشته و فاقد عناوین درسی لازم برای تربیت معلمانی توانمند در این رشته می باشد.

در برنامه درسی بازنگری شده پیش رو، تدوین برنامه‌ای اختصاصی جهت تربیت معلمانی شایسته در "آموزش ارتباط تصویری"، مطابق با شیوه‌های نوین آموزش و فناوری دنیای معاصر مد نظر بوده است. همچنین این برنامه در نظر داشته تا با نگرشی چند جانبه، با گذشتن از مرزهای تخصص گرایی محض، به تربیت معلمان منطبق بر الگوی "شایستگی محور"^۱ دست یابد. در این بازنگری سعی شده تا دانشجومعلمان علاوه بر دروس تخصصی رشته ارتباط تصویری، با دروس مرتبط با آموزش هنر در دوره متوسطه اول نیز آشنا شوند تا در صورت لزوم بتوانند در این مقطع تحصیلی نیز موفق عمل نمایند. لازم به ذکر است که این اولین بار در ایران است که تدوین برنامه‌ای خاص برای رشته‌ای با عنوان "آموزش ارتباط تصویری" انجام می پذیرد.

اهداف/ شایستگی های مورد انتظار در برنامه درسی انتظار می رود دانش آموخته رشته آموزش ارتباط تصویری بتواند:

۱. با آگاهی از اصول و مبانی تربیت اسلامی، موقعیت هایی را برای تاثیرگذاری بر نگرش/ عملکرد دانش آموزان تدارک ببیند.
۲. با کسب شایستگی های خاص حرفه ارتباط تصویری و با بهره گیری از نواندیشی، نوآوری و خلاقیت، انواع آثار گرافیکی (آرم، پوستر و...) را با توجه به فرهنگ و هنر ایرانی- اسلامی، طراحی و تولید نماید.
۳. با تحلیل برنامه درسی حوزه تربیت و یادگیری فرهنگ و هنر^۲ در برنامه درسی ملی، فرصت های یادگیری را برای پرورش ظرفیت های زیبایی شناسی و هنری دانش آموزان تدارک ببیند.
۴. از راهبردهای متنوع آموزشی متناسب با حوزه ارتباط تصویری، برای پاسخ به نیازهای دانش آموزان و یا شناسایی و حل مسائل آموزشی استفاده کند.
۵. فرصت های یادگیری را برای تقویت تفکر خلاق و نقاد و ایجاد مهارت کارآفرینی در دانش آموزان، تدارک ببیند.
۶. از فناوری اطلاعات و ارتباطات نوین روز برای خلق یا غنی سازی فرصت های آموزشی/ تربیتی و توسعه توانایی های حرفه‌ای استفاده نماید.
۷. با شناخت و آشنایی نسبت به فرهنگ و هنر ایرانی- اسلامی، حس استقلال طلبی، خودکفایی، عزت نفس و مقابله با از خودبیگانگی را در خود و دانش آموزانش اعتلا بخشد و در جهت بومی سازی آموزش و احیای هنرهای ملی و بومی، اهتمام ورزد.
۸. از زبان هنر برای ایجاد انگیزه، حل پیچیدگی های موقعیت های آموزشی و تربیتی و خلق فرصت های یادگیری مناسب، استفاده کند.

تعریف دوره

۱ - طراحی کلان برنامه درسی تربیت معلم

۲ - "مهمترین کارکرد این حوزه را می توان دستیابی به سواد فرهنگی و هویت بخشی، ایجاد شوق و نشاط، درک و بیان احساسات و معانی و ابراز وجود به زبان هنر، پرورش حواس، ذوق زیبا شناسی، قدرت تخیل، خلاقیت، قدرشناسی از زیبایی ها و میراث فرهنگی و در نهایت دستیابی به بصیرت فرهنگی عنوان کرد." (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران- حوزه تربیت و یادگیری فرهنگ و هنر)

دوره کارشناسی پیوسته آموزش ارتباط تصویری، یکی از دوره‌های آموزش عالی است که هدف آن تربیت معلمانی است که واجد شایستگی‌های لازم برای آموزش دروس ارتباط تصویری و هنر در دوره متوسطه اول و دوم می‌باشند.

شرایط و ضوابط کلی پذیرش

- دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی/ دیپلم دوره دوم متوسطه
- قبولی در آزمون ورودی
- پذیرش در مصاحبه
- پذیرش در آزمون عملی (کسب حداقل ۵۰ درصد نمره کل) برای تعیین سطح

طول دوره

طول دوره کارشناسی پیوسته آموزش ارتباط تصویری، چهار سال است که با نظام آموزشی واحدی در هشت نیمسال تحصیلی قابل اجرا خواهد بود. هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزشی است. برای هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت، برای هر واحد درسی عملی ۳۲ ساعت، برای هر واحد درسی کارگاهی ۴۸ ساعت و برای هر واحد کارورزی ۶۴ ساعت منظور شده است. همچنین ساعت درس کارنمای معلمی (پروژه) به تشخیص استاد راهنما خواهد بود.

واحد های درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته آموزش ارتباط تصویری ۱۵۰ واحد (۴۲۵۶ ساعت) است. از این تعداد ۲۷ واحد دروس عمومی، ۱۵ واحد دروس تعلیم و تربیت اسلامی، ۱۸ واحد دروس تربیتی، ۹۰ واحد دروس تخصصی و ۴ واحد دروس تخصصی جبرانی می‌باشد.

جدول ۱- تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری

نوع درس	تعداد واحد
عمومی	۸ واحد مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
	۱۶ واحد معارف اسلامی
	۳ واحد ویژه دانشگاه فرهنگیان
تعلیم و تربیت اسلامی	۱۵ واحد

۱۸ واحد	تربیتی
۴ واحد	جبرانی ^۱
۹۰ واحد	تخصصی
اضافه بر سقف واحد	انتخابی
اضافه بر سقف واحد	اختیاری
۱۵۰ واحد	جمع

فصل دوم

۱ - ویژه دانشجویان معلمانانی که در آزمون عملی تعیین سطح، کمتر از ۵۰ درصد نمره کل را دریافت کرده باشند و در جمع نهایی واحدها محاسبه نمی شود.

جداول دروس

جداول دروس دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری مشتمل بر جدول دروس عمومی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دروس معارف عمومی، دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان، دروس تعلیم و تربیت اسلامی، دروس تربیتی، دروس جبرانی، دروس تخصصی، دروس انتخابی و اختیاری می‌باشد.

جدول ۲- دروس عمومی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
عمومی		زبان فارسی	۳*	۴۸	-				۴۸	
		زبان انگلیسی	۳	۴۸	-				۴۸	
		تربیت بدنی ۱	۱	-	۳۲				۳۲	
		تربیت بدنی ۲	۱	-	۳۲				۳۲	
جمع			۸	۹۶	۶۴				۱۶۰	

جدول ۳- دروس معارف اسلامی عمومی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری

نوع شایستگی	کد درس	گرایش	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						توضیحات (تعداد ۱۴+۲ واحد الزامی)
					نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
عمومی		مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	۲	۳۲	-				۳۲	انتخاب دو درس به ارزش ۴ واحد
			اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۲	-				۳۲	
			انسان در اسلام	۲	۳۲	-				۳۲	
			حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۲	-				۳۲	
		اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۲	-				۳۲	انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد
			اخلاق اسلامی	۲	۳۲	-				۳۲	

* در دانشگاه فرهنگیان این درس به صورت تفکیکی ۱+۲ ارائه می‌شود و یک واحد آن به درس «نگارش خلاق» اختصاص می‌یابد.

								(مبانی و مفاهیم)		
	۳۲				-	۳۲	۲	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)		
	۳۲				-	۳۲	۲	عرفان عملی اسلامی		
	۳۲				-	۳۲	۲	انقلاب اسلامی ایران		
انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد	۳۲				-	۳۲	۲	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	انقلاب اسلامی	
	۳۲				-	۳۲	۲	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)		
انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد	۳۲				-	۳۲	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	تاریخ و تمدن اسلامی	
	۳۲				-	۳۲	۲	تاریخ امامت		
انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد	۳۲				-	۳۲	۲	تفسیر موضوعی قرآن	آشنایی با منابع اسلامی	
	۳۲				-	۳۲	۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه		
الزامی	۳۲				-	۳۲	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران ^۱		
الزامی	۳۲				-	۳۲	۲	دانش خانواده و جمعیت ^۲		
	۲۵۶				-	۲۵۶	۱۴+۲	جمع		

۱ - به استناد ابلاغیه شماره ۲/۷۰۷۳ مورخ ۱۳۸۶/۰۴/۰۳ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس جزو دروس اجباری گروه معارف اسلامی قرار دارد.

۲ - به استناد ابلاغیه شماره ۲/۹۳۷۲۷ مورخ ۱۳۹۲/۰۶/۲۵ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مسئول تنظیم برنامه‌ها و اجرای این درس در سطح دانشگاه‌ها گروه معارف اسلامی است.

جدول ۴- دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری

پیش نیاز	ساعت						تعداد واحد	عنوان درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
	۴۸				۳۲	۱۶	۲	سلامت/ بهداشت و صیانت از محیط زیست		عمومی
	-				-		۱**	نگارش خلاق		
	۳۲				۳۲		۱	نگارش علمی		
	۸۰				۶۴	۱۶	۳	جمع		

جدول ۵- دروس تعلیم و تربیت اسلامی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری

پیش نیاز	ساعت						تعداد واحد	عنوان درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
	این درس در رشته آموزش ارتباط تصویری به استناد مصوبه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه، ارائه نمی شود و به جای آن درس «زیبایی شناسی و حکمت هنر اسلامی» در مجموعه دروس تخصصی (جدول ۷) ارائه شده است.							سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (ع) (باتوجه به مراحل و ساحت های تربیت)		تعلیم و تربیت اسلامی
	۴۸					۴۸	۳	نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))		
	۴۸					۴۸	۳	فلسفه تربیت در ج.ا.ا.		
	۳۲					۳۲	۲	فلسفه تربیت رسمی و عمومی در ج.ا.ا.		
	۳۲					۳۲	۲	اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در ج.ا.ا.		

** این واحد در جمع واحد دروس محاسبه نمی شود، زیرا در جمع واحد دروس عمومی (جدول ۲) محاسبه شده است.

						۴۸	۳	اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی)		
								تاریخ اندیشه و عمل تربیتی در اسلام و ایران		
						۳۲	۲	نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام		
						۲۴۰	۱۵	جمع		
						۴۸				

جدول ۶- دروس تربیتی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
علم تربیتی PK		روانشناسی تربیتی	۲	۳۲					۳۲	
		جامعه‌شناسی تربیتی	۲	۳۲					۳۲	
		نظریه‌های یادگیری و آموزش	۲	۳۲					۳۲	
		اصول و روش‌های تدریس	۲	۱۶	۳۲				۴۸	روانشناسی تربیتی
		اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
		ارزشیابی از یادگیری	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
		کاربرد هنر در آموزش	۱		۳۲				۳۲	
		کاربرد زبان در تربیت	۱		۳۲				۳۲	
		مدیریت آموزشگاهی	۲	۳۲					۳۲	
		آموزش و پرورش تطبیقی با تاکید بر دوره‌های تحصیلی	۲	۳۲	-				۳۲	
جمع			۱۸	۲۰۸	۱۶۰				۳۶۸	

^۱ Pedagogical Knowledge (PK)

جدول ۷- دروس جبرانی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری^۱

نوع شایستگی	کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
موضوعی CK		آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی	۲	-	۶۴				۶۴	-
		طراحی	۲	-	۶۴				۶۴	-
		جمع	۴		۱۲۸				۱۲۸	

جدول ۸- دروس تخصصی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری

نوع شایستگی	کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
موضوعی CK		مبانی هنرهای تجسمی	۲	-	۶۴				۶۴	پیش نیاز یا هم نیاز با آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی جبرانی
		طراحی ۱	۲	-	۶۴				۶۴	پیش نیاز یا هم نیاز با طراحی جبرانی
		تاریخ هنر ایران	۲	۱۶	-	۴۸			۶۴	-
		خوشنویسی	۲	-	۶۴				۶۴	
		طراحی ۲	۲	-	۶۴	-			۶۴	طراحی ۱
		عکاسی ۱	۲	-	۶۴				۶۴	مبانی هنرهای تجسمی
		رنگ شناسی	۲	-	۶۴				۶۴	مبانی هنرهای

۱ - ویژه دانشجوی معلمانانی که در آزمون عملی تعیین سطح، کمتر از ۵۰ درصد نمره کل را دریافت کرده باشند و در جمع نهایی واحدها محاسبه نمی شود.

تجسمی								
مبانی هنرهای تجسمی - هم نیاز با رنگ شناسی	۶۴				۶۴	-	۲	چاپ دستی ۱
تاریخ هنر ایران	۳۲					۳۲	۲	تاریخ هنر و تمدن اسلامی
عکاسی ۱	۶۴				۶۴		۲	عکاسی ۲
رنگ شناسی/ فناوری اطلاعات ۱	۶۴				۶۴	-	۲	طراحی آرم و اوراق اداری
خوشنویسی	۶۴				۶۴	-	۲	طراحی نوشته و قلم فارسی
تاریخ هنر و تمدن اسلامی	۶۴			۴۸	-	۱۶	۲	تاریخ هنر جهان
چاپ دستی ۱	۶۴				۶۴	-	۲	چاپ دستی ۲
رنگ شناسی	۶۴				۶۴	-	۲	شناخت ابزارها و تکنیک های نقاشی و تصویر سازی
طراحی آرم و اوراق اداری	۶۴				۶۴	-	۲	صفحه آرایی ۱
تاریخ هنر ایران	۶۴			۴۸	-	۱۶	۲	آشنایی با هنرهای سنتی و اسلامی ایران
عکاسی ۲	۶۴				۶۴	-	۲	عکاسی تبلیغاتی
تاریخ هنر جهان	۳۲			-	-	۳۲	۲	تاریخ طراحی گرافیک
صفحه آرایی ۱	۴۸			۴۸	-	-	۱	صفحه آرایی ۲

طراحی پوستر	۲	-	۶۴			۶۴	صفحه آرایشی ۱
حجم سازی	۲	-	۶۴			۶۴	رنگ شناسی
تصویر سازی ۱	۱	-	-	۴۸		۴۸	شناخت ابزارها و تکنیک های نقاشی و تصویر سازی / چاپ دستی / طراحی ۲
ادبیات کودکان و نوجوان	۱	-	-	۴۸		۴۸	زبان فارسی
تجزیه و تحلیل هنرهای بصری	۲	۳۲				۳۲	رنگ شناسی / تاریخ هنر جهان
طراحی بسته بندی	۱	-	-	۴۸		۴۸	حجم سازی، صفحه آرایشی ۲
تصویر سازی ۲	۱	-	-	۴۸		۴۸	تصویر سازی ۱
چاپ ماشینی	۲	۱۶	-	۴۸		۶۴	چاپ دستی ۲
هنر کودکان و نوجوانان (تجسمی، نمایشی، آوایی)	۲	۱۶	-	۴۸		۶۴	روانشناسی تربیتی / شناخت ابزارها و تکنیک های نقاشی و تصویر سازی
طراحی برای فضای مجازی	۲	-	۶۴			۶۴	صفحه آرایشی ۲ / فناوری اطلاعات در حوزه آموزش ارتباط تصویری ۳
زبان تخصصی	۲	۳۲	-	-		۳۲	زبان خارجی عمومی
زیبایی شناسی و حکمت هنر	۲	۳۲	-	-		۳۲	تاریخ هنر جهان

اسلامی								
طراحی گرافیک محیطی	۲	-	۶۴	-			۶۴	حجم سازی، طراحی بسته بندی
طراحی گرافیک متحرک	۲	-	۶۴				۶۴	طراحی برای فضای مجازی/ فناوری اطلاعات در حوزه آموزش ارتباط تصویری ۳
جمع	۶۳	۲۴۰	۱۲۱۶	۴۸۰	-	-	۱۹۳۶	
فلسفه معلمی در آموزش ارتباط تصویری	۱	۱۶	-	-	-	-	۱۶	-
برنامه ریزی درسی در آموزش ارتباط تصویری	۲	۱۶	۳۲	-	-	-	۴۸	-
راهبرد های تدریس در آموزش ارتباط تصویری	۱	-	-	۴۸	-	-	۴۸	برنامه ریزی درسی در آموزش ارتباط تصویری
طراحی آموزشی در آموزش ارتباط تصویری	۱	-	۳۲	-	-	-	۳۲	برنامه ریزی درسی در آموزش ارتباط تصویری
طراحی واحد یادگیری در آموزش ارتباط تصویری	۱	-	۳۲	-	-	-	۳۲	طراحی آموزشی در آموزش ارتباط تصویری
آزمون های تحصیلی و آزمون سازی در آموزش	۲	۱۶	۳۲	-	-	-	۴۸	-

موضوعی - تربیتی
PCK^۱

^۱ Pedagogical Content Knowledge (PCK)

								ارتباط تصویری	
برنامه ریزی درسی در آموزش ارتباط تصویری	۴۸	-	-	-	۳۲	۱۶	۲	تحلیل محتوای مواد آموزشی در آموزش ارتباط تصویری	
مهارت‌های هفتگانه	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ارتباط تصویری ۱	
-	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ارتباط تصویری ۲	
-	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ارتباط تصویری ۳	
-	۱۶	-	-	-	-	۱۶	۱	تجربه‌های خاص حرفه- ای در آموزش ارتباط تصویری	
	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	پژوهش و توسعه حرفه- ای ۱: پژوهش روایی	
	۴۸	-	-	۴۸	-	-	۱	پژوهش و توسعه حرفه- ای ۲: کنش پژوهی	

پژوهش و توسعه حرفه- ای ۳: درس پژوهی	۱	-	-	۴۸	-	-	۴۸	
کارورزی ۱	۲	-	-	-	۱۲۸	-	۱۲۸	روانشناسی تربیتی، اصول و روش‌های تدریس و پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: پژوهش روایی
کارورزی ۲	۲	-	-	-	۱۲۸	-	۱۲۸	کارورزی ۱
کارورزی ۳	۲	-	-	-	۱۲۸	-	۱۲۸	کارورزی ۲ و طراحی آموزشی
کارورزی ۴	۲	-	-	-	۱۲۸	-	۱۲۸	کارورزی ۳ و طراحی واحد یادگیری
کارنمای معلمی (پروژه)	۲							پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: کنش پژوهی - پژوهش و توسعه حرفه- ای ۳: درس پژوهی
جمع	۲۷	۸۰	۱۶۰	۳۳۶	۵۱۲	-	۱۰۸۸	
جمع کل	۹۰	۳۲۰	۱۳۷۶	۸۱۶	۵۱۲	-	۳۰۲۴	

جدول ۹- دروس انتخابی دوره کارشناسی پیوسته آموزش ارتباط تصویری^۱

نوع شایستگی	کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
موضوعی CK		آشنایی با اصول علمی ارتباط و تبلیغات	۲	۳۲					۳۲	-
		تاریخچه کتابت	۲	۳۲					۳۲	-
		تصویر متحرک (انیمیشن)	۲	۳۲					۳۲	-
جمع				۹۶					۹۶	

۱- دانشجو می تواند به میزان ۲ واحد از جدول دروس انتخابی به عنوان مازاد بر سقف واحدهای درسی انتخاب نماید و دانشگاه موظف به ارائه آن می باشد.

جدول ۱۰- دروس اختیاری دوره کارشناسی پیوسته آموزش ارتباط تصویری

پیش نیاز	ساعت						تعداد واحد	نام درس	کد درس	نوع شایستگی
	کل	پروژه	کارورزی	کارگاهی	عملی	نظری				
						۳۲	۲	آشنایی با فرهنگ و ارزش- های دفاع مقدس ^۱		مهارت‌های زندگی دانشجویی ^۲
						۳۲	۲	مهارت‌های زندگی دانشجویی ^۲		
						۶۴	۴	جمع		

- ۱- به استناد ابلاغیه شماره ۲۱/۴۱۹۰۳ مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۴ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس به صورت اختیاری برای کلیه دوره‌های کاردانی و کارشناسی ارائه و برای رشته‌هایی که دروس اختیاری ندارند به عنوان مازاد بر سقف واحدهای درسی ارائه شود.
- ۲- به استناد ابلاغیه شماره ۲/۵۲۵۳۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۸ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس به صورت اختیاری برای کلیه دوره‌های کاردانی و کارشناسی ارائه و برای رشته‌هایی که دروس اختیاری ندارند به عنوان مازاد بر سقف واحدهای درسی ارائه شود.

جدول ۱۱- توزیع پیشنهادی دروس در طول دوره تحصیلی چهارساله (۸ نیمسال)

نیمسال تحصیلی																									
نوع درس	اول	تعداد واحد	دوم	تعداد واحد	سوم	تعداد واحد	چهارم	تعداد واحد	پنجم	تعداد واحد	ششم	تعداد واحد	هفتم	تعداد واحد	هشتم	تعداد واحد									
عمومی	اندیشه اسلامی ۱	۲ن	اندیشه اسلامی ۲	۲ن	انقلاب اسلامی ایران	۲ن	اخلاق اسلامی(مبانی و مفاهیم)	۲ن	دانش خانواده و جمعیت	۲ن	تفسیر موضوعی قرآن	۲ن	-												
	-		-		-		-		تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲ن	-		-	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲ن										
عمومی	تربیت بدنی ۱	۱ع	تربیت بدنی ۲	۱ع	زبان فارسی	۲ن	زبان خارجی	۳ن			سلامت/بهداشت و صیانت از محیط زیست	۱ن + ۱ع	-	نگارش علمی	۱ع										
	-		-		-		نگارش خلاق	۱ع	-		-		-	-											

تربیت اسلامی	-	فلسفه تربیت در ج.ا.ا.	ن ^۳	فلسفه تربیت رسمی و عمومی در ج.ا.ا.	ن ^۲	اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در ج.ا.ا.	ن ^۲	-	-	اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی) ^۱	ن ^۳	نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات معصومین (ع))	ن ^۳
												نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام	ن ^۲
تربیتی	روانشناسی تربیتی	ن ^۲	نظریه های یادگیری و آموزش	ن ^۲	اصول و روش های تدریس	ن ^۱ + ع ^۱	ارزشیابی از یادگیری	ن ^۱ + ع ^۱	کاربرد زبان در تربیت	ع ^۱	آموزش و پرورش تطبیقی با تاکید بر دوره های تحصیلی	ن ^۲	-
	جامعه شناسی تربیتی	ن ^۲	-	-	-	-	-	مدیریت آموزشی	ن ^۲	-	-	-	-

۱- براساس مصوبه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه، کارگروه های تخصصی (کارگروه های بخش موضوعی رشته های علمی) مجاز هستند در صورت امکان از واحدهای درسی تربیت اسلامی به میزان حداکثر هفت واحد (از میان دروس بدون ستاره این جدول) با رعایت اصول حاکم بر جدول دروس «تربیت اسلامی»، دروس تخصصی تعریف کنند. این واحدها از جدول دروس تربیت اسلامی کاسته و به جدول دروس تخصصی اضافه می شود.

تخصصی تربیتی (۲۷ واحد)	اصول و روش- های راهنمایی و مشاوره	ان + ع۱	-		کاربرد هنر در آموزش	ع۱	-		-	-	-	-	-	-	-	-
	فلسفه معلمی در آموزش ارتباط تصویری	ان	فناوری در حوزه آموزش ارتباط تصویری ۱	ک۱	فناوری در حوزه آموزش ارتباط تصویری ۲	ک۱	فناوری در حوزه آموزش ارتباط تصویری ۳	ک۱	کارورزی ۱	۲	کارورزی ۲	۲	کارورزی ۳	۲	کارورزی ۴	۲
	-		-		-		طراحی واحد یادگیری	ع۱	راهبرد های تدریس در آموزش ارتباط تصویری	ک۱	برنامه ریزی درسی در آموزش ارتباط تصویری	ان + ع۱	پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: اقدام پژوهی	ک۱	کارنمای معلمی (پروژه)	۲

ک۱	پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی	ا۱ + ع۱	تحلیل محتوای مواد آموزشی	ع۱	طراحی آموزشی در آموزش ارتباط تصویری		-		-		-		-		-	
ا۱	تجربه‌های خاص کلاس‌داری	ا۱ + ع۱	آزمون‌های تحصیلی و آزمون‌سازی	ک۱	پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: پژوهش روایی		-		-		-		-		-	
		ع۲	طراحی برای فضای مجازی	ن۲	تجزیه و تحلیل هنرهای بصری	ن۲	تاریخ طراحی گرافیک	ع۲	شناخت ابزارها و تکنیک‌های نقاشی و تصویرسازی	ع۲	عکاسی ۲	ع۲	طراحی ۲	ع۲	آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی (فقط برای دانشجومعلمانی که در آزمون عملی تعیین سطح کمتر از ۵۰ درصد نمره کل را به دست آورده‌اند)	تخصصی

مبانی هنرهای تجسمی	ع۲	عکاسی ۱	ع۲	طراحی آرم و اوراق اداری	ع۲	صفحه آرایشی ۱	ع۲	صفحه آرایشی ۲	ک۱	طراحی بسته بندی	ک۱	زبان تخصصی	ن۲	طراحی گرافیک متحرک	ع۲
طراحی (فقط برای دانشجو معلمانی که در آزمون عملی تعیین سطح کمتر از ۵۰ درصد نمره کل را به دست آورده اند)	ع۲	رنگ شناسی	ع۲	طراحی نوشته و قلم فارسی	ع۲	آشنایی با هنرهای سنتی و اسلامی ایران	ن۱ + ک۱	طراحی پوستر	ع۲	تصویرسازی ۲	ک۱	زیبایی شناسی و حکمت هنر اسلامی	ن۲	-	
طراحی ۱	ع۲	چاپ دستی ۱	ع۲	تاریخ هنر جهان	ن۱ + ک۱	عکاسی تبلیغاتی	ع۲	حجم سازی	ع۲	چاپ ماشینی	ن۱ + ک۱	طراحی گرافیک محیطی	ع۲	-	
تاریخ هنر ایران	ن۱ + ک۱	تاریخ هنر و تمدن اسلامی	ن۲	چاپ دستی ۲	ع۲	-		تصویرسازی ۱	ک۱	هنر کودکان و نوجوانان (تجسم ی، نمایشی، آوایی)	ن۱ + ک۱	-		-	

						۱ک	ادبیات کودکان و نوجوانان									ع۲	خوشنویسی	
	-		-		-				-		-		-		-			
جمع واحد	۱۸	۱۸	۲۰	۱۹	۲۰			۲۰	۱۹		۱۸							
نظری	۸	۹	۱۰	۸	۹			۸	۹		۹							
عملی	۳	۶	۳	۵	۹			۱۰	۹		۱۸							
کارگاه ی	۱	۱	۵	۴	۲			۲	۱		۱							
کارورز ی	۲	۲	۲	۲	-			-	-		-							
پروژه	۲	-	-	-	-			-	-		-							

۱- در مورد دانشجویانی که در آزمون تعیین سطح کمتر از ۵۰ درصد نمره را به دست آورده باشند، مجموع دروس عملی ۱۲ واحد خواهد بود.

فصل سوم

سرفصل درس

سرفصل درس «سلامت، بهداشت و صیانت از محیط زیست»

۱- معرفی درس و منطق آن

برخورداری از سلامتی صرف نظر از این که یکی از حقوق اساسی هر انسانی است، شرط لازم برای یادگیری و رشد انسانی است؛ زیرا انسان سالم، محور توسعه پایدار است. ورود به فرایند یادگیری، ماندن در آن، تمرکز بر آن و پیامدهای آن پیوند محکمی با سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی یادگیرنده دارد. هدف غایی نظام آموزش و پرورش نیز «تحقق حیات طیبه» است که بی گمان برخورداری از سلامتی برای دستیابی به آن ضرورت دارد. افزون بر آن معلمانی که از سلامت جسمانی و روانی بهتری برخوردار باشند بهره‌وری بالاتری خواهند داشت و موجبات کاهش بار اقتصادی ناشی از هزینه‌های درمانی و ساعات غیبت کاری را فراهم سازند. لازمه‌ی دستیابی به چنین هدفی آن است که معلمان آینده، یعنی کسانی که در نزدیک‌ترین سطح برنامه‌ی درسی با دانش آموز ارتباط برقرار خواهند کرد، با مقوله‌ی سلامت درآمیخته شوند. به سخنی دیگر، اگر دوره‌ی تربیت معلم بخواهد معلمانی روانه‌ی مدرسه‌ها کند که سالم و تندرست باشند و در آینده بتوانند در راستای ارتقای سلامت دانش آموزان گام بردارند، منطقی است که دربرگیرنده‌ی برنامه‌هایی باشد که منجر به افزایش سواد سلامت دانشجو معلمان می‌شوند. سواد سلامت معرف توانمندی فرد در دستیابی به مباحث بهداشتی، درک، انتقال و کاربست آن و همچنین تصمیم‌گیری درست در برخورد با آن مباحث به منظور ارتقای سلامت خود و دیگران است.

به این ترتیب، در این درس، با توجه به عوامل تهدید کننده‌ی سلامت جامعه که عبارتند: بیماری قلبی عروقی، سرطان، و ایمنی و حوادث، بر ارتقای سلامت از طریق تغذیه سالم، فعالیت بدنی، پرهیز از مصرف الکل و دخانیات و همچنین ارتقای سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی تاکید می‌شود و بر این اساس فعالیت‌ها و فرصت‌های یادگیری گوناگونی در اختیار دانشجو معلمان قرار داده می‌شود. این فرصت‌ها به ارائه و انتقال صرف اطلاعات بهداشتی محدود نمی‌شوند، بلکه با تکیه بر تعریف ارائه شده برای سواد سلامت، زمینه‌ای فراهم می‌سازند تا دانشجو بتواند آنچه آموخته است را به گونه‌ای معنادار با بافت واقعی زندگی خود پیوند بزند. همچنین با انجام چنین فعالیت‌هایی مهارت‌های فردی، بین فردی، تفکر انتقادی و خلاق در او پرورش می‌یابد. علاوه بر این، چون در یک دیدگاه وسیع‌تر از سلامت بایستی حفظ محیط زیست سالم نیز مورد توجه قرار گیرد، بخشی از این واحد درسی نیز به صیانت از محیط زیست اختصاص یافته است.

مشخصات درس	نام درس: سلامت، بهداشت و صیانت از محیط زیست

اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری، دانشجو قادر خواهد بود: • منابع اطلاعات بهداشتی معتبر را به دیگران به ویژه دانش آموزان ارائه دهد. • یک برنامه بلند مدت با اهداف روشن برای ارتقای سلامت خود طراحی و اجرا نماید و نتایج آن را بر روی سلامت خود ارزشیابی کند. • یک برنامه بلند مدت با اهداف روشن برای ارتقای سلامت دانش آموز (دانش آموزان) طراحی و اجرا نماید و نتایج آن را بر سلامت او (آنها) ارزشیابی کند.				نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۲ (نظری-عملی)
ملاکها دریافت و انتقال اطلاعات سلامت برنامه سلامت				شایستگی اساسی
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱		
توانسته است از منابع متعدد و معتبر اطلاعات کسب نماید و به شیوه‌های کارآمد آن را به دیگران انتقال دهد.	توانسته است از منابع متعدد و معتبر اطلاعات کسب نماید و تا حدودی آن را به دیگران انتقال دهد.	توانسته است از منابع متعدد و معتبر اطلاعات کسب نماید اما نمی‌تواند آن را به دیگران انتقال دهد.		
توانسته است یک برنامه سلامت طراحی، اجرا و ارزشیابی نماید و به گونه‌ای اثربخشی آن را مشخص سازد.	توانسته است یک برنامه سلامت طراحی، اجرا و ارزشیابی نماید و تا حدودی اثربخشی آن را مشخص سازد.	توانسته است یک برنامه سلامت برای خود یا دانش‌آموزان طراحی، اجرا و ارزشیابی کند اما نمی‌تواند اثربخشی آن را مشخص سازد.		

۲- فرصت یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح زیر سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
بخش نخست: مبانی سلامت		
اول (۲+۱)	معارفه و آشنایی با مفاهیم پایه	آشنایی با مدرس، دانشجویان و سرفصل درس؛ معرفی مفهوم‌های مختلف مرتبط با سلامت؛ آشنایی با تاریخ تحول علم سلامت همگانی و رویکردهای سلامت همگانی. تکلیف عملی (در کلاس) • از دانشجویان بخواهید روی برگه‌ای پنج الویت که برای آنها ارزش محسوب می‌شود را

ساعت		یادداشت کنند و سپس همراه آنان بررسی کنید آیا سلامتی در میان این الویت‌ها جایی دارد؟ - از دانشجویان بخواهید تعریف خود را از سلامت ارائه دهند و با تکیه بر دانش پیشین آنان، مفاهیم مرتبط با سلامت را ارائه دهید. - در بخشی از این جلسه، از دانشجویان بخواهید با استفاده از گزارش خود شرح حال نویسی و ترسیم چشم انداز، تجربه‌های پیشین، نیازها، امیدها، انتظارات خود را از این درس دو واحدی بیان نمایند و پیش از پایان نشست به شما (مدرس) تحویل دهند. تکلیف عملی: در پایان این جلسه، از دانشجویان بخواهید مصادیق اقدامات سلامت همگانی در پیرامون خود را شناسایی کنند و گزارشی از آن ارائه دهند.
دوم (۲+۱)	سنجش نیازهای سلامت	تعریف نیاز؛ انواع نیازها؛ شیوه‌های گوناگون سنجش نیازهای سلامت. تکلیف عملی: در مدرسه محل کارورزی خود یک نیازسنجی در زمینه سلامت انجام دهید. روشی که در آن استفاده کرده‌اید را مشخص سازید، انواع نیازهایی که تشخیص داده‌اید را شناسایی کنید و یافته‌های خود را در قالب یک گزارش بیان نمایید (این کار می‌تواند در گروه‌های سه نفره انجام شود).
سوم (۲+۱)	معرفی پایگاه‌های نمایه اطلاعات سلامت	انواع پایگاه‌های اطلاعات سلامت و چگونگی استفاده از آن‌ها تکلیف عملی (در کلاس):^{۲۱} از دانشجویان بخواهید یکی از موضوعات سلامت که به تازگی ذهن آن‌ها را مشغول کرده است را انتخاب کنند و سپس در میان پایگاه مختلفی که به آن‌ها معرفی شده است پیرامون آن گردش کنند. آنچه آموخته‌اند را در قالب گزارش به کلاس ارائه دهند.
بخش دوم: عوامل تهدید کننده سلامت ایرانیان		
چهارم (۲+۱) و پنجم (۲+۱)	بیماری‌های غیرواگیر	بیماری‌های غیرواگیر (تعریف و ویژگی‌ها بیماری‌های غیرواگیر، میزان مرگ و میر ناشی از بیماری‌های غیرواگیر در ایران، انواع عوامل خطر (قابل اصلاح و غیر قابل اصلاح)، شایعترین بیماری‌های غیرواگیر بیماری‌های قلبی و عروقی: مروری بر سیستم گردش خون، تعریف و علل پدیدآیی تصلب شرایین، آثرین صدری، سکته قلبی و سکته مغزی و علائم شایع آن‌ها و چگونگی برخورد با آن‌ها؛ چگونگی کاهش خطر بروز سکته‌های قلبی و مغزی؛ نقش چربی‌ها در بروز بیماری‌های قلبی عروقی؛ فشار خون بالا (تعریف، علائم و تشخیص، پیشگیری) سرطان: تعریف سرطان، عوامل سرطان‌زا، علائم هشدار دهنده، گام‌های پیشگیری کننده،

^{۲۱}. این جلسه باید در مکانی برگزار شود که امکان دسترسی به رایانه و اینترنت وجود دارد.

اهمیت تشخیص زود هنگام، سرطان‌های شایع در ایران. ایمنی و حوادث: تعریف مفاهیم خطر، آسیب، تصادف، ایمنی؛ شناسایی خطرات فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی، و ارگونومیکی موجود در محیط آموزشی؛ نحوه پیشگیری از آن‌ها. انواع سوءاستفاده (غفلت و نادیده گرفتن، فیزیکی، عاطفی، جنسی)؛ نشانه‌های احتمالی؛ چگونگی واکنش در هنگام روبرو شدن با موارد سوءاستفاده. تکلیف عملی (در کلاس): از دانشجویان بخواهید در گروه‌های کوچک، سبک زندگی خود یا پدر و مادر خود را از نظر خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی و سرطان بررسی کنند. عوامل خطر را شناسایی کنند و برای کاهش این خطرات برنامه‌ریزی کنند. تکلیف عملی (در کلاس): پیش از پرداختن به بحث ایمنی و حوادث از دانشجویان بخواهید که جدول (ب) موجود در پیوست را پر کنند. تکلیف عملی (در کلاس): از دانشجویان بخواهید با توجه به آنچه آموخته‌اند در گروه‌های کوچک خطرات مربوط به هر یک از محیط‌های زیر را شناسایی و راهکارهای پیشگیری از وقوع این خطرات را بیان نمایند. در محیط کلاس: در راهروها: در حیاط مدرسه: در سرویس‌های بهداشتی: در دیگر مکان‌ها: تکلیف عملی: از دانشجویان بخواهید از یک مدرسه بازدید کنند و بر اساس آنچه که در مدرسه مشاهده کرده‌اند دو پیام آموزشی در زمینه‌ی ایمنی و پیشگیری از آسیب برای یکی از گروه‌های مخاطب (دانش آموزان، پدران و مادران، معلمان و غیره) طراحی کنند.	
بخش سوم: ارتقای سلامت	
تغذیه سالم: اصول تغذیه سالم و گروه‌های غذایی؛ شاخص‌های رشد در سنین پنج تا نوزده سالگی؛ شاخص قد به وزن، شاخص نمایه توده بدنی (چگونگی محاسبه نمایه توده بدنی، چگونگی تنظیم برنامه غذایی مناسب برای خود). دستورالعمل کشوری پایگاه تغذیه سالم (بوفه سابق)؛ تغذیه در دوران بلوغ (نیازهای تغذیه‌ای نوجوانان)؛ نحوه تغییر الگوهای تغذیه‌ای نامناسب دانش‌آموزان؛ کمبود ریزمغذی‌ها و اثرات آن بر دانش‌آموز و فرایند یادگیری (کمبود ید، آهن، کلسیم، روی، ویتامین D)؛ نحوه خواندن و تحلیل برچسب مواد غذایی فعالیت بدنی: تعریف فعالیت بدنی و گروه‌بندی آن؛ نقش بی‌تحرکی در ایجاد بیماری‌های	• تغذیه سالم • فعالیت بدنی • سیگار و دخانیات ششم (۲+۱) و هفتم

مختلف، وضعیت میزان فعالیت‌های بدنی در میان زنان و مردان ایرانی، اثرات سودمند فعالیت بدنی بر بدن، میزان فعالیت بدنی توصیه شده برای گروه‌های سنی گوناگون، هرم فعالیت بدنی الکل و دخانیات: رابطه سیگار و مرگ و میر و بیماری‌ها؛ طبقه بندی انواع مواد، علائم و نشانه‌های مصرف مواد و الکل؛ مبانی و اصول پیشگیری تکلیف عملی: یک هفته پیش از ارائه این موضوع، دانشجویان موظف هستند در جدول موجود در پیوست، برنامه غذایی یک هفته‌ی خود را ثبت و مقدار تقریبی آن را یادداشت کنند و به کلاس بیاورند. پس از آنکه «اصول تغذیه سالم و گروه‌های غذایی» بیان شد دانشجویان بر اساس واحد غذایی مورد نیاز^{۲۲} و گروه‌های غذایی به تحلیل جدول برنامه غذایی خود بپردازند. تکلیف عملی: از دانشجویان بخواهید بر اساس هرم فعالیت بدنی، یک برنامه فعالیت بدنی برای یک هفته خود تنظیم کنند و به کلاس آورند. تکلیف عملی: از دانشجویان بخواهید نمایه توده بدنی خود را محاسبه کنند. رقم به دست آمده را بر روی نمودار نمایه توده بدنی پیدا کنند و با توجه به طبقه‌ای که در آن قرار می‌گیرند یک برنامه غذایی مناسب برای خود بنویسند. فعالیت پیشنهادی ۱: از دانشجویان بخواهید به پایگاه تغذیه سالم در یک مدرسه مراجعه کنند و فهرست مواد غذایی موجود در آن را تهیه کنند و مواد غذایی مجاز و غیرمجاز را از هم تفکیک کنند. سپس راهکارهایی برای توجیه مسئولان مدرسه، مسئول پایگاه و دانش‌آموزان در خصوص تغییر موارد غیرمجاز به مجاز پیشنهاد دهند. فعالیت پیشنهادی ۲: از دانشجویان بخواهید با یک دانش‌آموز که در مرحله بلوغ است مصاحبه کنند و برنامه غذایی یک روز او را بررسی کنند و داده‌های حاصل را با نیازهای تغذیه‌ای گروه سنی او مقایسه نمایند. یافته‌های خود را به صورت گزارش به کلاس ارائه دهند. فعالیت پیشنهادی ۳: از دانشجویان بخواهید برچسب دو ماده غذایی مورد علاقه خود را به کلاس آورند، آن را بخوانند و تحلیل کنند. فعالیت پیشنهادی ۴: از دانشجویان بخواهید برای ترویج تغذیه سالم در محیط خوابگاه دو راهکار جدید پیشنهاد کنند و برای عملیاتی ساختن آن برنامه‌ریزی کنند.		(۲+۱)
بخش چهارم: سلامت جسمانی (بهداشت فردی)		
بهداشت دست و پاها (اهمیت بهداشت دست و پاها، آموزش شستشوی دست)؛ مراقبت از پوست و مو (ساختمان و عملکرد پوست و مو، آشنایی و چگونگی برخورد با مشکلات شایع پوست و مو، اکنه، شوره سر، اگزما)، مراقبت از چشم‌ها (ساختمان کره چشم، مشکلات متداول بینایی، چگونگی سنجش بینایی با چارت اسنلن)؛ مراقبت از گوش‌ها (ساختمان گوش، مشکلات متداول شنوایی، چگونگی سنجش شنوایی با آزمایش نجوا)؛ بهداشت خواب (اهمیت خواب و تاثیر آن بدن، گام‌هایی برای بهتر خوابیدن). بهداشت		

^{۲۲}. Serving size

دهان و دندان (بخش‌های مختلف دندان، آشنایی با زمان رویش دندان‌های مختلف، عوامل موثر بر ایجاد پوسیدگی دندان، محل‌های شایع بروز پوسیدگی دندان، افراد در معرض خطر پوسیدگی دندان، راه‌های پیشگیری از پوسیدگی دندان: مسواک زدن (آموزش مسواک زدن به کودکان ۶ تا ۱۲ ساله)، استفاده از نخ دندان (آموزش استفاده از نخ دندان به کودکان)، فلورایدترایی، فیشور سیلانت، رژیم غذایی؛ چگونگی برخورد با آسیب‌دیدگی و شکستگی دندان‌ها؛ تفاوت لثه سالم و ملتهب؛ علل بوی بد دهان). بهداشت باروری (بلوغ و دگرگونی‌های آن در هر یک از دو جنس، بهداشت بلوغ، خودارضایی و زیان‌های آن. {ویژه دانشجوی معلمان دختر: ساختمان، عملکرد و بهداشت دستگاه تناسلی زنان، قاعدگی و نشانه‌ها و حالات طبیعی و غیرطبیعی آن، سندروم پیش از قاعدگی}. {ویژه دانشجوی معلمان پسر: ساختمان، عملکرد و بهداشت دستگاه تناسلی مردان}. بیماری‌های واگیردار: عفونت‌های انگلی: کرمک یا اکسیور (ویژگی‌های اکسیور، راه انتقال، راه پیشگیری)؛ آسکاریوز (ویژگی‌های آسکاریس، راه انتقال، راه پیشگیری)؛ ژیاردیوز (ویژگی‌های ژیا، راه انتقال، راه پیشگیری)؛ سالک (تعریف بیماری سالک، وضعیت سالک در ایران و جهان، عواملی موثر در گسترش آن، انواع سالک و علائم بیماری در هر نوع، راه انتقال، راه پیشگیری، چگونگی برخورد با دانش آموز مبتلا به سالک). پدیکلوزیس (شپش): ویژگی‌های شپش، راه‌های آلوده شدن، چگونگی تشخیص آلودگی، راه‌های پیشگیری، چگونگی برخورد. اچ آی وی / ایدز (چگونگی حمله ویروس اچ آی وی به بدن، تفاوت اچ آی وی و ایدز، راه‌های انتقال، عقاید غلط، راه‌های پیشگیری، راه‌های تشخیص) تکلیف عملی: از دانشجویان بخواهید یکی از مسائل مرتبط با بهداشت فردی در محیط پردیس (یا خوابگاه) که ذهن آن‌ها را مشغول کرده است را شناسایی کنند و در قالب یک گزارش راه حل‌های نوین خود برای برطرف نمودن آن مساله را ارائه دهند. تکلیف عملی: از دانشجویان بخواهید کتاب خودآموز بهداشت بلوغ و نوجوانی را بخوانند و چکیده‌ای انتقادی از آن تهیه کنند. تکلیف عملی: از دانشجویان بخواهید یک پمفلت، یا بروشور طراحی کنند و از طریق آن دانش‌آموزان را به رعایت یکی از موضوعات مرتبط با بهداشت فردی تشویق کنند. تکلیف عملی (در کلاس): از دانشجویان بخواهید در گروه‌های کوچک قرار بگیرند و تصور کنند دانش‌آموزی در کلاس آن‌ها به شپش مبتلا شده است و آن‌ها باید از طریق نامه‌ای به خانواده او اطلاع دهند. نامه‌ای خطاب به آن خانواده نوشته و ضمن آشنایی آن‌ها با شپش این موضوع را به آنان اطلاع دهند. تکلیف عملی: از دانشجویان بخواهید پمفلتی طراحی کنند و از طریق آن دانش‌آموزان، پدر و	سلامت جسمانی (بهداشت فردی و بیماری‌ها)	هشتم (۲+۱) و نهم (۲+۱)

مادرها، کارکنان مدرسه، و غیره را با بیماری‌های انگلی کرمک، آسکاریوز، ژiardیوز، یا سالک آشنا سازند. فعالیت پیشنهادی ۱: از دانشجویان بخواهید مراحل آموزش شستشوی دست به دانش آموز را در کلاس به صورت عملی نمایش دهند. فعالیت پیشنهادی ۲: از دانشجویان بخواهید بازی مار و پله که سازمان یونیسف برای آموزش شستن دست‌ها برای دانش‌آموزان طراحی کرده است را با بافت خود متناسب کنند و بازی جدید را به کلاس عرضه کنند. فعالیت پیشنهادی ۳: از دانشجویان بخواهید که تصور کنند در مدرسه‌ی آنها مکانی برای شستن دست وجود ندارد. از آنها بخواهید راهکارهایی بیاندیشند که بر این محدودیت فائق آیند. راهکارهای خود را به صورت نقاشی، عکاسی، گزارش کتبی و غیره به کلاس ارائه دهند. فعالیت پیشنهادی ۴: برای دانشجویان خوابگاهی: از دانشجویان بخواهید بررسی کنند دانشجویان خوابگاهی باید چه نکاتی را پیرامون بهداشت خواب بیاموزند؟ فعالیت پیشنهادی ۵: برای دانشجویان غیرخوابگاهی: موانعی که بر سر راه حفظ بهداشت خواب شما وجود دارد را شناسایی کنید و سپس راهکارهایی برای از میان برداشتن آن‌ها ارائه دهید.		
بخش پنجم: سلامت روان		
تعریف سلامت روان و شناسایی عوامل موثر بر آن؛ عوامل تهدید کننده و محافظت‌کننده؛ راهبردهای کاهش آسیب و ارتقای سلامت روان؛ حمایت‌های روانی در حوادث و بلایا؛ افسردگی؛ اضطراب؛ خودکشی؛ اختلالات یادگیری؛ اختلال بیش‌فعالی و کمبود توجه؛ اختلال مقابله‌جویی و لجبازی؛ صرع؛ تکلیف عملی: از دانشجویان بخواهید با مراجعه به آرشیو روزنامه‌ها و سایت‌های معتبر، حادثه یا رویدادی را بیابند که در محیط مدرسه (ترجیحا در ایران) رخ داده است و یکی از اختلالات مرتبط با سلامت روان که در این نشست آموزشی مورد بحث قرار گرفته است در پدیدآیی آن رویداد نقش عمده داشته است. آنچه که روی داده است و راهکارهایی که می‌توانست از وقوع این رویداد پیشگیری کند را در قالب گزارشی به کلاس ارائه دهند.	سلامت روان و مدرسه	دهم (۲+۱)
بخش ششم: سلامت اجتماعی		
ایجاد و برقرار ارتباط موثر با دیگران؛ ارتباطات در شبکه‌های اجتماعی؛ استرس در محیط کار و حمایت اجتماعی. تکلیف عملی: از دانشجویان بخواهید به مراجعه به گزارش‌های کارورزی خود، موقعیت‌هایی را در آن شناسایی کنند که سلامت اجتماعی خود، دانش‌آموزان، و یا کارکنان مدرسه نیاز به ارتقا داشته است. اگر دوباره به آن موقعیت برگردند به منظور ارتقای سلامت اجتماعی چه کاری انجام خواهند داد؟ یافته‌های خود را در قالب گزارشی کوتاه به کلاس ارائه دهند.	سلامت اجتماعی و مدرسه	یازدهم (۲+۱)

بخش هفتم: سلامت در متن		
دوازدهم (۲+۱)	سواد سلامت، شناسنامه سلامت دانش آموزی، مدارس مروج سلامت	تعریف سواد سلامت و آشنایی با سطوح مختلف آن؛ معرفی شناسنامه سلامت دانش آموزی و آشنایی با آن؛ آشنایی با مدارس مروج سلامت و وضعیت آن در ایران. تکلیف عملی: شناسنامه سلامت چند دانش آموز را به کلاس آورید و در اختیار دانشجویان قرار دهید تا در در گروه‌های کوچک مشخص کنند آنچه که در این درس آموخته‌اند چگونه در این شناسنامه مورد توجه قرار گرفته است؟
بخش هشتم: صیانت از محیط زیست		
سیزدهم (۲+۱)	شناخت محیط زیست	۱-۱- تعریف محیط زیست و انواع آن ۲-۱- منابع مختلف محیط زیست (فیزیکی، زیستی، اجتماعی و اقتصادی) ۳-۱- تعریف اکوسیستم (بوم سازگان) و انواع آن ۴-۱- محیط زیست ایران عملی: گفتگوهای گروهی درباره امکان و چگونگی معرفی محیط زیست در مدارس ایران و برحسب پایه فعالیت خاص: نمایش فیلم یا اسلایدی از محیط زیست ایران تکلیف: از دانشجویان بخواهید که با یک گزارش تصویری، نمایی از محیط زیست محل زندگی خود شامل نوع اکوسیستم و انواع منابع موجود ارائه دهند. * بهتر است که این گزارش بدون استفاده از کاغذ باشد
چهاردهم ۴ (۲+۱)	شناخت انواع آلودگی ها و اثرات محیط زیستی	۱- تعریف آلودگی و اثر ۲-۲- انواع آلودگی ها و اثرات محیط زیستی ۳-۲- مدیریت پسماند و پساب و بازیافت عملی: گفتگوهای گروهی درباره امکان و چگونگی آموزش انواع آلودگی ها و اثرات محیط زیستی در مدارس ایران و برحسب پایه فعالیت خاص: تدارک سفری آموزشی برای بازدید از یک کارخانه، تصفیه خانه، مرکز بازیافت، تهیه کمپوست یا غیره تکلیف: از دانشجویان بخواهید که در تدارک سفر همکاری کنند و در هنگام بازدید بدرستی انواع آلودگی ها و اثرات را ارزیابی و به راهکارهای اصلاحی اشاره نمایند.
پانزدهم (۲+۱)	شناخت حفاظت و حمایت از محیط زیست	- تعریف حفاظت و حمایت از محیط زیست ۲-۳- معرفی انواع روش های حفاظتی و شیوه صحیح مصرف ۳-۳- معرفی برخی از قوانین، ضوابط و کنوانسیون های محیط زیستی عملی: گفتگوهای گروهی درباره امکان و چگونگی آموزش و بکارگیری انواع روش های

		حفاظتی و شیوه صحیح مصرف برحسب پایه فعالیت خاص: نمایش فیلم یا اسلایدی در زمینه انواع شیوه های حفاظتی تکلیف: از دانشجویان بخواهید که به جامعه کوچکی برحسب انتخاب خود، یک یا چند روش حفاظت و شیوه صحیح مصرف را آموزش دهند و بازخورد آموزش های خود و میزان همکاری جامعه مخاطب را گزارش دهند.
شانزدهم (۲+۱)	ارائه مبانی آموزش محیط زیست و شناخت روش ها	۴-۱- تعریف آموزش محیط زیست ۴-۲- معرفی انواع روش های آموزش محیط زیست با توجه به پایه مورد آموزش ۴-۳- معرفی انواع رسانه ها و وسایل کمک آموزشی عملی: گفتگوهای گروهی درباره امکان و چگونگی آموزش محیط زیست و انواع روش ها، رسانه ها و وسایل کمک آموزشی مناسب برحسب پایه فعالیت خاص: نمایش اسلاید یا وسایل مختلف انواع روش های آموزش محیط زیست تکلیف: از دانشجویان بخواهید که به یک مدرسه برحسب انتخاب خود مراجعه کنند و پس از هماهنگی های لازم با مدرسه، برای دو یا سه ساعت بصورت فوق برنامه برحسب پایه، موضوعی از محیط زیست را با وسایل و روش های مناسب آموزش دهند. اینکار می تواند در روزهای تقویم محیط زیستی ^{۲۳} ایران انجام شود. ارائه گزارش تصویری بصورت فیلم یا عکس الزامی است.

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

در این درس، فرایند یادگیری با مشارکت همه جانبه مدرس و دانشجومعلم صورت می پذیرد. باید تلاش گردد تا ساختار جلسه ها به گونه ای باشد که همه ی افراد در فرایند یادگیری مشارکت داشته باشند. باور بر این است که گفت و شنودی که در نشست آموزشی به منظور وقوع یادگیری صورت می گیرد، تنها میان مدرس و دانشجویان نیست، بلکه میان خود دانشجویان با هم نیز هست. از این رو در این درس با طراحی فعالیتهای یادگیری زمینه ای فراهم شده است تا دانشجویان بتوانند در گروه های کوچک (دو تا شش نفره) با هم کار کنند که با توجه به موقعیتهای مختلف، ترکیب این گروه ها می تواند توسط مدرس یا خود دانشجویان تعیین گردد. همچنین پیشنهاد می شود کارهایی که در خارج از کلاس توسط دانشجو (دانشجویان) انجام می گردد و به صورت گزارش به کلاس ارائه می شود پیش از آن که به مدرس تحویل داده شود توسط دانشجو (دانشجویان) دیگر نیز خوانده شود و پس خوراند آن دانشجو بر روی آن کار آورده شود. لازم به ذکر است که در برخی از مباحث فعالیتهای یادگیری به صورت پیشنهادی نیز مطرح شده اند و با توجه به موقعیتی که دانشجویان و مدرس در آن قرار دارند می توانند تغییر یابند.

برای تسهیل در وقوع یادگیری، در آغاز هر نشست تلاش شود به شیوه های گوناگونی نخست نیازها و منابع یادگیری مرتبط با محتوایی که قرار است ارائه شود سنجش شود تا تجربه ها و دانش پیشین دانشجویان نسبت به آن محتوا آشکار گردد. پس از آن

^{۲۳} - تقویم محیط زیستی در دفتر آموزش و مشارکت عمومی سازمان حفاظت محیط زیست موجود است.

محتوای تازه ارائه گردد و سپس زمینه‌ای فراهم گردد تا دانشجو بتواند با محتوای ارائه شده کاری انجام دهد و آن را به بافت زندگی خود مرتبط سازد. در هر نشست تلاش شود به تمام پرسش‌هایی که برای دانشجومعلمان پدید آمده است پاسخ داده شود.

۴- منابع آموزشی

منبع اصلی: در دست تالیف می‌باشد.

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی از چند بخش تشکیل شده است:

□ آزمون پایانی: سهم این آزمون پنجاه درصد است.

□ ارزشیابی پوشه‌کار: تمام فعالیت‌های یادگیری انجام شده توسط دانشجو و برنامه‌ها و پیامهای طراحی شده توسط او در پوشه‌ای گرد آمده و در اختیار مدرس قرار می‌گیرد. ارزشیابی این پوشه نخست از طریق پاسخگویی به فرم خود ارزشیابی توسط خود دانشجو و سپس توسط مدرس صورت می‌گیرد. پر آشکار است که کیفیت خود ارزشیابی دانشجو نیز در تصمیم‌گیری مدرس در هنگام ارزشیابی نقش دارد. سهم این ارزشیابی نیز پنجاه درصد است (فرایند تدوین پوشه کار: سی درصد و خود پوشه کار به عنوان یک فراورده: بیست درصد).

ارزشیابی ضمن نیم سال: این ارزشیابی در نشست هفتم و به صورت خود ارزشیابی دانشجو انجام می‌گیرد و یافته‌های به دست آمده از آن در ارزشیابی پایانی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

فرم پیشنهادی برای خود ارزشیابی

فعالیت‌های یادگیری

□ در طول این نیم سال (تا این لحظه) چند فعالیت یادگیری انجام داده‌اید؟.....

□ کیفیت فعالیت‌هایی که انجام داده‌اید را چگونه ارزشیابی می‌کنید؟

عالی ○ خیلی خوب ○ خوب ○ نیازمند به تلاش بیشتر ○ غیرقابل قبول ○

□ زمان مندی انجام فعالیت‌های یادگیری را چقدر رعایت فرموده‌اید؟

بسیار زیاد ○ زیاد ○ متوسط ○ کم ○ خیلی کم ○

□ آیا فعالیت‌های یادگیری‌ای که انجام داده‌اید پیش از ارائه به مدرس توسط دوستان شما نقد شده است؟

بسیار زیاد ○ زیاد ○ متوسط ○ کم ○ خیلی کم ○

□ به نظراتان در انجام فعالیت‌های یادگیری به چه میزان از راهکارهای خلاقانه استفاده نموده‌اید؟

بسیار زیاد ○ زیاد ○ متوسط ○ کم ○ خیلی کم ○

□ در کل، اگر بخواهید از صفر تا بیست به فعالیت‌های یادگیری خود نمره دهید چه نمره‌ای می‌دهید؟

همکاری سازنده در طول نیم سال

□ تا این لحظه، در چند جلسه‌ای که برگزار شد حضور یافتید؟.....

□ اگر بخواهید به پرسش پرسیدن‌های خود در جلسات آموزشی نمره دهید از صفر تا بیست چه نمره‌ای به خود می‌دهید؟.....

❑ اگر بخواهید به کیفیت بازخورد (پس خوراند) هایی که به گزارش های دوستان خود داده‌اید نمره دهید از صفر تا بیست چه نمره ای می‌دهید؟

اگر ارائه‌ای در کلاس انجام داده‌اید از صفر تا بیست (۹) چه نمره‌ای به خود می‌دهید؟.....

❑ در طول این نیمسال، میزان فعال بودن شما در جلسات آموزشی چقدر تغییر پیدا کرد (میزان مشارکت در جلسه‌های آخر را با میزان مشارکت در نخستین جلسه مقایسه بفرمایید). از صفر تا بیست به میزان تغییر پدید آمده نمره دهید.....

میزان دستیابی به اهداف دوره

اهداف این دوره از این قرار بود:

در پایان این درس دانشجو معلم قادر خواهد بود:

- منابع اطلاعات بهداشتی معتبر را به دیگران به ویژه دانش آموزان ارائه دهد.
 - یک برنامه بلند مدت با اهداف روشن برای ارتقای سلامت خود طراحی و اجرا نماید و نتایج آن را بر روی سلامت خود ارزشیابی کند.
 - یک برنامه بلند مدت با اهداف روشن برای ارتقای سلامت دانش‌آموز (دانش‌آموزان) طراحی و اجرا نماید و نتایج آن را بر سلامت او (آنها) ارزشیابی کند.
- به میزان دستیابی خود به هر یک از این سه هدف نمره دهید (از صفر تا بیست).

هدف ۱:

هدف ۲:

هدف ۳:

دو پرسش تاملی:

- با گذراندن این دوره چه نقاط قوتی در شما پدیدار گشته است؟

- با گذراندن این دوره چه نیازهایی در شما پدیدار گشته است؟

اگر بخواهید فعالیت دوستان خود را در کلاس ارزشیابی کنید، به باور شما کدام یک از افراد بیشترین مشارکت و درگیر شدن در فرایند یادگیری را داشته‌اند؟ به ترتیب سه نفر را نام ببرید.

در مجموع به خود چه نمره‌ای می‌دهید؟

پیوست
جدول الف:

قند	چربی	گوشت، مرغ، حبوبات، تخم مرغ، مغزها	شیر، ماست، پنیر	میوه‌ها	سبزیجات	نان، غلات، برنج، ماکارونی	وعده غذایی	
							صبحانه	شنبه
							وسط روز	
							ناهار	
							عصرانه	
							شام	
							صبحانه	یکشنبه
							وسط روز	
							ناهار	
							عصرانه	
							شام	
							صبحانه	دوشنبه
							وسط روز	
							ناهار	
							عصرانه	
							شام	
							صبحانه	سه شنبه
							وسط روز	
							ناهار	
							عصرانه	
							شام	
							صبحانه	چهارشنبه
							وسط روز	به
							ناهار	
							عصرانه	
							شام	

							صبحانه	پنجشنبه
							وسط روز	
							ناهار	
							عصرانه	
							شام	
							صبحانه	جمعه

جدول ب:

حوادثی که برای من، خویشاوندان، دوستان و یا آشنایانم در مدرسه رخ داده است.	چگونه می‌شد از وقوع این حوادث پیشگیری کرد.

سرفصل درس «نگارش خلاق»

۱. معرفی درس و منطق آن	
یکی از بنیادی‌ترین ویژگی‌های زیست آدمی، فرهنگ و تمدن اوست که آن را به مراتب در سیه‌ر زندگی و حیات خود از آغاز تا کنون پدید آورده است. این دو اگر چه سابقه‌ای دیرینه در زیست بشری دارند اما با پدیداری نوشتار و نویسندگی خلاق، سخته و پخته، نمود والایی در زیست آدمی می‌یابند. سرآغاز و مقدمه هر تمدنی - به ویژه سده‌های اخیر- با تخیل خلاق، نبوغ ادبی و فرهنگی همراه بوده است. نگارش خلاق برای دانشجویان رشته‌های مختلف نه تنها مقدمه‌ای است برای نگاشتن روان و سنجیده متون علمی بلکه فرصتی است که ذهن، زبان و قلم دانشجویان را در تخیل مثبت تقویت نموده، زمینه را برای پرورش مفاهیم علمی، تخصصی و همچنین نگارش ساده، روان، پخته و سخته مهیا می‌نماید.	
مشخصات درس	نام درس: نگارش خلاق
نوع درس: عملی	اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو می‌تواند:
تعداد واحد: ۱	- اهمیت نگارش خلاق را در کسب مهارت‌های علمی و تخصصی تجربه نماید.
زمان درس: ۳۲ ساعت	- تمایز نگارش خلاق و هنرمندانه را با دیگر نگارش‌های غیر هنری و ادبی شناسایی کند.
پیشنیاز: ندارد	- اصول و قواعد کلی نگارش خلاقانه را تبیین کند.
	- خلاقیت و توانایی خود را در نوشتن برخی از انواع نوشته‌ها و قالب‌های هنری، به

شایستگی اساسی:			
کار گیرد. - با تجربه نوشتن خلاق به نقد و زیباشناسی حداقلی متون هنری بپردازد.			
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
دانش نگارش خلاقانه	دانشجو بتواند معیارهای زبان و بیان خلاقانه و هنری را بیاموزد و انواع قالب‌های آن را بشناسد	دانشجو بتواند بر اساس آموخته‌های نظری و قیاسی تفاوت کلی دو متن خلاق و غیر خلاق را تبیین و تشریح کند.	دانشجو بتواند با رویکرد استقرایی عواملی را که یک متن را به اثری خلاقانه تبدیل می‌کند در یک متن مشخص هنری، شناسایی کند.
آفرینش متن خلاقانه	بر اساس آموخته‌های ارائه شده و توانایی بارش ذهنی، متنی خلاق در یکی از قالب‌های مربوط بیافریند.	میزان خلاقیت متن نگاشته خود را ارزیابی نماید.	بر اساس دو مرحله پیشین، نگاشته خود را با رویکرد هنری و ادبی پالایش و ویرایش نماید.
نقد و تحلیل	گزارشی تحلیلی از یک نگاشته ادبی و هنری مشخص ارائه کند.	متن هنری را نقد نماید و عوامل سازنده و ناسازگار آن را تبیین و تشریح کند.	متن نقد شده را با دیگر متون همان قالب مقایسه و ارزیابی نماید و درباره دیدگاه خود استدلال کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول	آشنایی با تاثیر و تاثرات نگارش	- بحث گروهی - پاسخ فردی به	معرفی چند اثر ادبی یا هنری و

	خلاق در تمدن و فرهنگ بشری.	پرسش‌ها - مشارکت در فرایند یادگیری	تاثیر آن در اندیشه و فرهنگ جامعه
دوم	تشریح اهمیت و نقش زبان در جهان‌بینی و افق اندیشگی و رفتار آدمی	پاسخ به پرسش‌ها درباره نفوذ و تاثیر زبان - مشارکت در فرایند یادگیری	گزارشی از تناسب زبان و اندیشه در متون هنری و خلاق
سوم	تبیین تفاوت و تمایز بین زبان و گفتار و نوشتار	مشارکت در کار گروهی - پاسخ به پرسش‌ها - ارائه چند نمونه از زبان گفتاری و نوشتاری و تشریح تفاوت آن‌ها	ارائه گزارشی از فعالیت‌های علمی به زبان گفتار و تبدیل آن به زبان نوشتار
چهارم	تشریح تفاوت زبان ادبی با زبان علمی	خوانش دو متن ادبی و علمی - بحث گروهی درباره تبیین تفاوت‌های دو متن	تهیه گزارشی مکتوب از تمایز بین دو متن ادبی و علمی و عناصر متمایز کننده آن
پنجم	تبیین عوامل نوشتار خلاق؛ زبان، بیان، صور خیال	بحث گروهی - خوانش متن ادبی و مشخص کردن مشخصات زبانی، بیانی و صور خیال	بررسی مشخصات سه‌گانه نوشتار خلاق در یکی از آثار شعرای معاصر در قالب گزارش مکتوب.
ششم	تشریح عناصر مربوط به خلاقیت زبانی، بیانی، و صور خیال	خوانش متن ادبی - مشخص کردن عناصر هنری در متن	مشخص کردن دقیق آرایه‌های ادبی یک متن مشخص هنری
هفتم	معرفی قالب‌های ادبی که بیشترین کاربرد را در نگارش خلاق دارند	بحث گروهی - خوانش بخشی از چند متن - مشخص کردن قالب	تهیه گزارشی از یک کتاب درسی مربوط به ادبیات فارسی و تشریح تفاوت ساختاری و

		آن	قالب درس‌ها
هشتم	تبیین کلی قالب داستان، اهمیت آن در نگارش خلاق و عناصر داستان	- بحث گروهی - خوانش یک داستان کوتاه - مشخص کردن عناصر آن	تهیه نمایه جدولی از عناصر یک داستان کوتاه
نهم	تشریح قالب داستان کوتاه	- خوانش سه متن مرتبط و بحث درباره قالب آن	تهیه نمایه‌ای از آثار داستانی یکی از داستان نویسان معاصر و دسته‌بندی قالبی آن
دهم	توضیح قالب داستان بلند و رمان	- بحث گروهی - پاسخ به پرسش‌ها	تهیه نمای جدولی از داستان نویسان معاصر و آثار برجسته آن‌ها
یازدهم	تشریح مشخصات قطعه ادبی	- بحث درباره تفاوت ساخت قطعه ادبی با داستان و شعر	ارائه داستان کوتاه و یک قطعه ادبی بر اساس تجربیات دانشجو
دوازدهم	معرفی ساختار حدیث نفس و خاطره‌نویسی، روزنگار و تفاوت آن‌ها	- بحث گروهی - خوانش متن‌هایی در قالب‌های خاطره، روزنگار، و حدیث نفس	ارائه متن‌هایی کوتاه در سه قالب یاد شده بر اساس نگارش خلاقانه
سیزدهم	تشریح قالب سفرنامه‌نویسی و مشخصات آن	- خوانش بخشی از یک سفرنامه - تبیین و بحث درباره مشخصات آن	نگاشتن سفرنامه‌ای کوتاه بر اساس ساختار سفرنامه‌نویسی
چهاردهم	تشریح کلیاتی از نقد ادبی بر اساس زبان، بیان و صور خیال ادبی	- بحث گروهی درباره معیارهای نقد - نقد گروهی قطعه ادبی و شعری از شاعران کلاسیک	نقد قطعه‌ای از شعر و داستان کوتاه نویسندگان برجسته معاصر

پانزدهم	توضیح چپستی و کاربرد زندگی نامه خودنوشت و تفاوت آن با زندگی نامه نویسی	- خوانش نمونه‌ای از زندگی نامه خود نوشت - بحث گروهی درباره ویژگی های این نوع نوشته با قالب های دیگر	ارائه گزارشی مکتوب از خوانش زندگی نامه خودنوشت و تشریح تأثیرات فرهنگی و اجتماعی آن
شانزدهم	مقایسه قالب های ادبی بحث شده و مقایسه کارکرد آن ها در بافت فرهنگی و هنری و اجتماعی	- بحث گروهی درباره تجربه های شخصی در نگارش خلاق	تهیه سیاهه رفتار کار در کلاس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

۳،۱. وقایع نگاری تجربه های آموزشی توسط دانشجو.

۳،۲. تهیه روزنگار تجربه های روزانه.

۳،۳. حفظ بخشی از متون نظم و نثر مسلط ادبی- معاصر و کلاسیک- با هدف تقویت ذخیره زبانی، بیانی و خیالی دانشجو.

۳،۴. نگاشتن متن های کوتاه در قالب و انواع ادبی آموخته در مباحث نظری با تکیه بر آفرینش هنری و کاربرد آرایه های ادبی در آن.

۳،۵. خوانش آثار ادبی و هنری ممتاز با تکیه بر خوانش صحیح و درک لذت هنری آن.

۳،۶. گزارش تجربه های عاطفی و هنری از خوانش متون هنری معاصر و کلاسیک.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

- سمیعی احمد. نگارش و ویرایش. چاپ چهارم. تهران. سمت. ۱۳۸۲ [دفتر نخست].
- داد سیما. فرهنگ اصطلاحات ادبی؛ واژه نامه مفاهیم و اصطلاحات ادبی فارسی و اروپائی (تطبیقی و توضیحی). ویراست سوم. تهران. مروارید. ۱۳۸۵.

منبع فرعی:

- باطنی محمدرضا. زبان و تفکر؛ مجموعه مقالات زبان شناسی. چاپ هشتم. تهران. آگه. ۱۳۸۵.

- شمیسا سیروس. نقد ادبی. تهران. فردوس. ۱۳۷۸.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره.

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیتهای یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیتها ۵ نمره.

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره.

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاکها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سایر نکات:

در این واحد درسی، تشریح فنون و مهارت نگارش خلاق از عناصر آن گرفته تا قالب و انواع آن، به منزله آموزش حرفه‌ای و تخصصی آن به دانشجویان نیست؛ چه این هدف برای دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی منطقی و معقول می‌نماید. تبیین و تشریح مدرس و تکالیف دانشجویی در نگارش خلاق باید بر خوانش آثار بدیع، تجربه زیباشناسی، دریافت هنری و عاطفی دانشجو تکیه داشته باشد و راه را برای کسب و دریافت این تجربه هموار و لذت‌بخش نماید به گونه‌ای که تجربه‌های یاد شده افق فرهنگی، ذوقی و هنری وی را نسبت به نگارش خلاق و زیباشناسانه پرمایه‌تر سازد.

سرفصل درس «نگارش علمی»

۱. معرفی درس و منطق آن

دنیای معاصر با پیشرفت روزافزون داده‌های علمی و تخصصی از دیگر دوره‌های زیست بشری متمایز است. مراودات علمی و تخصصی با دیگر افق‌های علمی داخلی و جهانی با به کارگیری نگارش علمی واحد، ضروری و قابل پیگیری است. واحد درسی نگارش علمی بایسته‌ای است که در آن دانشجویان باید شایستگی‌های نگارشی علمی را بیاموزند تا علاوه بر مشارکت با زبان سخته و سنجیده در افق‌های علمی و تخصصی، از داده‌های علمی حوزه‌های مربوط، استفاده نمایند.

نام درس: نگارش علمی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو می تواند: - به اهمیت نگارش علمی را در ارائه و کسب دانش تخصصی حوزه مربوط، پی ببرد. - تمایز نگارش علمی و تخصصی را با دیگر انواع نگارش، شناسایی و تحلیل کند. - اصول و قواعد کلی نوشتن علمی را تبیین کند. - اجزای مختلف نگاشته علمی را بیاموزد. - توانایی و دانش خود را در نگارش متون علمی اعم از مقاله، گزارش، پیشنهاد و ... به کار گیرد.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: ندارد
				شایستگی اساسی:
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	دانش پایه‌ای نگارش علمی
	دانشجو بتواند؛ معیارهای زبان و بیان نگارش علمی را آموخته و قالب‌های نوشتاری مربوط را بشناسد.	دانشجو بتواند؛ بر اساس آموخته‌های نظری و رویکرد قیاسی تفاوت کلی دو متن علمی و غیر علمی را تبیین و تشریح نماید.	دانشجو بتواند؛ با دید استقرایی تک‌تک عوامل سازنده و قالب‌های نوشته علمی را در یک متن مشخص تخصصی، شناسایی و تبیین کند.	

	نگارش متن علمی	بر اساس آموخته‌های پیشین نگاهشده‌ای علمی بنویسد.	میزان توانایی نوشته علمی خود را نقد و ارزیابی نماید.	بر اساس دو مرحله پیشین نوشته خود را ویرایش و پالایش نماید.
	نقد و تحلیل	نوشته‌ای علمی از منظر ویژگی و مراحل ساختاری تحلیل کند.	نوشته علمی را از لحاظ زبان، بیان، فنی و عناصر سازگار و ناساز تشریح کند.	برای نظرات و دیدگاه‌های خود، استدلال کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول	تعریف زبان، گفتار، نوشتار و تفاوت بین آن‌ها.	- شرکت در فرایند یادگیری - پاسخ به پرسش‌ها	ارائه متنی دوسویه (گفتاری به نوشتاری) از تجربیات آموزشی دانشجو.
دوم	آشنایی با مبانی پژوهش و نگارش عمومی، دانشگاهی و اخلاق پژوهش.	- بحث گروهی - پاسخ به پرسش‌ها - مشارکت در فرآیند یادگیری	ارائه خلاصه چکیده از چند متن علمی و مشخص کردن ویژگی‌های آن.
سوم	تشریح زبان و لحن نگارش علمی، دستور خط فارسی و نشانه‌های نگارشی.	- بحث گروهی - بحث درباره نمونه‌هایی از ناسازواری خط و نشانه‌گذاری در چند متن علمی ارائه شده	ارائه بخش‌هایی از متون علمی که دارای سازواری و ناسازی خط و نگارش علمی است.

چهارم	تبیین و توضیح ساختار و انواع بند نویسی (پاراگراف نویسی).	- مشارکت در کار گروهی - مشخص نمودن بندهای نوشته علمی؛ ارائه شده در بحث.	تهیه گزارشی مکتوب از ساختار بند نویسی یک متن علمی و آسیب شناسی آن.
پنجم	تشریح مراحل نگارش علمی؛ مسئله سازی، چهارچوب نظری و طراحی پرسش ها.	- پاسخ به پرسش ها - بحث و نظر درباره اجزای تشریح شده در یک متن مشخص علمی.	انتخاب یک موضوع علمی و نگاشتن اجزای ساختاری تشریح شده بحث.
ششم	تشریح مرحله پیشینه و معرفی روش تحقیق.	- بحث گروهی - پاسخ به پرسش ها	نگاشتن پیشینه و روش تحقیق در ارتباط با موضوع پیشین.
هفتم	آشنایی با نگارش پیشنهاد پژوهش.	- بحث گروهی - پاسخ به پرسش ها	نگاشتن پیشینه تحقیق.
هشتم	آشنایی با فنون یادداشت برداری و طبقه بندی آن.	- بحث درباره آسیب نبود یادداشت برداری در سیر مطالعه و پژوهش	تهیه فیش های یادداشت برداری و طبقه بندی آن.
نهم	تبیین ساختار و اجزای مقالات علمی	- تشخیص مراحل ساختاری یک متن علمی	تهیه نمایه جدولی از انواع الگوهای مقالات علمی و تشریح آن.
دهم	توصیف ساختمان مقاله پژوهشی و علمی.	- شرکت در بحث گروهی	تهیه چکیده مقاله علمی و مشخص کردن ساختمان آن.
یازدهم	توضیح اهمیت مرجع شناسی در نگارش علمی و معرفی انواع آن.	- مشارکت در کار گروهی	تهیه گزارش از نوشته علمی و تشریح و بررسی نحوه ارائه منابع آن.
دوازدهم	تشریح اهمیت استناد در نگارش علمی، انواع نقل و ارجاع نویسی.	- پاسخ به پرسش ها	ارائه کنفرانس گروهی درباره سرقت های علمی.
سیزدهم	توضیح الگوهای مستند سازی	- مشارکت در کار گروهی	ارائه کنفرانس گروهی درباره

و مرجع نویسی از متون فارسی، عربی، لاتین و مجازی.		تفاوت و شباهت های ارجاع نویسی از متون لاتین، فارسی، عربی و مجازی.
چهاردهم	تشریح گزارش علمی و مراحل آن.	تهیه گزارش از تجربه علمی یا آموزشی.
پانزدهم	آشنایی با تکنگاری علمی	خوانش یک تکنگاری علمی و بحث درباره آن
شانزدهم	تشریح نمایه سازی در انواع نشریه های علمی و پایگاه های استنادی.	تهیه پوشه کار و سیاهه فعالیت های کلاس.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

۳,۱. انتخاب موضوع برای تهیه مقاله یا گزارش علمی به وسیله دانشجو.

۳,۲. نگارش مرحله ای ساختمان مقاله یا نوشتار علمی بر اساس محتوای نظری ارائه شده.

۳,۳. انتخاب مقالات و نگاشته های علمی و مشخص کردن اجزای ساختاری آن.

۳,۴. انتخاب متون علمی و آسیب شناسی ویراستاری فنی و زبانی آن.

۳,۵. گزینش مقالات مشخص و آسیب شناسی اجزای ساختاری آن.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی: (به ترتیب اولویت)

- موسی پور، نعمت اله. نگارش علمی؛ راهنمای نگارش گزارش پژوهش، پایان نامه، رساله و مقاله. کرمان.

دانشگاه شهید باهنر. ۱۳۹۲.

- فتوحی، محمود. آیین نگارش مقاله علمی پژوهشی (ویراست دوم). چاپ چهاردهم. تهران. سخن. ۱۳۹۰.

منبع فرعی: (به ترتیب اولویت)

- غلامحسین زاده حسین. راهنمای ویرایش. چاپ هشتم. تهران. سمت. ۱۳۹۰.

- صلح جو علی. نکته‌های ویرایش. تهران. مرکز. ۱۳۸۶.
 - خرمشاهی بهاءالدین. کژتابی‌های ذهن و زبان؛ طنزی تازه. چاپ دوم. تهران. ناهید. ۱۳۹۳.
- ۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:**

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیتهای یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))»

۱. معرفی درس و منطق آن:

تعلیم و تربیت به عنوان نهادی اجتماعی، یکی از اجزا و عناصر مهم هر فرهنگ و تمدن است که یکی از وظایفش انتقال فرهنگ به نسل جدید و رشد و تعالی آن است. از آنجا که فرهنگ و تمدن کشور ما اسلامی است، وظیفه تعلیم و تربیت تربیت نسل جدید بر اساس آموزه‌های اسلامی و در یک کلام، تربیت انسان مؤمن و مسلمان است و این مستلزم آشنایی عمیق معلمان با نظام تربیتی اسلام است. در این واحد معلمان با عناصر و مؤلفه‌های تعلیم و تربیت اسلامی آشنا شده و توانایی می‌یابند وضعیت مطلوب تربیتی برای دانش‌آموزان خود را تشخیص داده و فعالیت‌ها و اقدامات رایج تربیتی را بر اساس معیارهای نظام تربیتی اسلام ارزیابی و نقد کنند.

نام درس: نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))	مشخصات درس نوع درس: نظری

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ویژگیها، عناصر و مؤلفه‌های نظام تربیتی اسلام را توصیف و تحلیل کند. بر اساس نظام تربیتی اسلام، وضعیت موجود تربیتی را شناسایی و وضعیت مطلوب تربیتی را ترسیم و هر دو وضع را تحلیل کند. بر اساس نظام تربیتی اسلام، فعالیتها و اقدامات تربیتی رایج را ارزیابی و نقد کند.				تعداد واحد: ۳ واحد نظری زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: <i>Ck ۱-۱ & ۱-۲ Pck&</i> <i>Gk ۳-۱ & ۴-۱</i>
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاکها	
ویژگیها، عناصر و مؤلفه‌های نظام تربیتی اسلام را با یکی از نظام‌های تربیتی رایج غربی مقایسه و وجوه تمایز و تشابه آنها را به دست آورد	ربط و نسبت هر یک از عناصر و مؤلفه‌های نظام تربیتی اسلام را با عناصر و مؤلفه‌های دیگر توصیف و تحلیل می‌کند.	ویژگیها، عناصر و مؤلفه‌های نظام تربیتی اسلام را بر اساس منبع معرفی شده به زبان خود توصیف می‌کند	توصیف و تحلیل ویژگیها، عناصر و مؤلفه‌های نظام	
دلایل خود را برای ترسیم وضع مطلوب به تفصیل بیان کند.	وضع مطلوب را ترسیم کند.	وضع موجود را شناسایی کند.	تحلیل و شناسایی وضعیت موجود و مطلوب	
دلایل خود را برای نقاط قوت و ضعف شناسایی شده، توضیح می‌دهد.	فعالیتها و اقدامات رایج تربیتی را با معیارهای برگرفته از نظام تربیتی اسلام را تطبیق می‌دهد و ارزیابی می‌کند.	فعالیتها و اقدامات رایج تربیتی در موقعیت خود (برای مثال در دبیرستان محل تحصیل خود) را شناسایی و توصیف می‌کند	ارزیابی فعالیتها و اقدامات رایج تربیتی بر اساس معیارهای نظام تربیتی اسلام	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

چیستی و ضرورت نظام تربیتی اسلام

- تعریف نظام، تعلیم و تربیت و نظام تعلیم و تربیت اسلامی
- عناصر و مؤلفه‌های نظام تعلیم و تربیت اسلامی
- ویژگی‌های نظام تعلیم و تربیت اسلامی
- ضرورت آشنایی با نظام تعلیم و تربیت اسلامی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تهیه فهرستی از تعاریف مختلف در باره نظام تعلیم و تربیت اسلامی و انتخاب یک تعریف و ارائه دلیل برای آن

مبانی تعلیم و تربیت اسلامی

- چیستی مبانی در تربیت اسلامی
- جایگاه مبانی در تربیت اسلامی
- انواع مبانی در تربیت اسلامی
- مبانی انسان‌شناختی تعلیم و تربیت اسلامی
- مبانی ارزش‌شناختی تعلیم و تربیت اسلام
- ...

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده و مشارکت در بحث‌های کلاسی
- شناسایی مهم‌ترین مبانی انسان‌شناختی و ارزش‌شناختی تعلیم و تربیت اسلامی با مراجعه به منابع اسلامی
- شناسایی و بیان دلالت‌های تربیتی هر یک از مبانی

فعالیت عملکردی:

- یک تصویر کلی از مبانی انسان‌شناختی ارائه داده و بر اساس آن روش‌های آموزش و روش‌های پژوهش را تبیین کند.
- مبانی انسان‌شناختی اسلامی را با یکی از انسان‌شناسی‌های رایج مقایسه کرده، وجوه تمایز و تشابه دلالت‌های تربیتی آن دو را مشخص کند. (این دو عملکرد در باره دیگر مبانی نیز قابل اجراست)

اهداف تعلیم و تربیت اسلامی

- هدف غایی تعلیم و تربیت اسلامی
- اهداف واسطی تعلیم و تربیت اسلامی

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- استخراج اهداف غایی و واسطی از منابع و متون اسلامی

فعالیت‌های عملکردی:

- میزان انطباق فعالیت‌های معلمان خود در دوره دبیرستان را با اهداف غایی و واسطی تعلیم و تربیت اسلامی را بررسی کند.
- اهداف غایی فعالیت‌های تربیتی دبیرستان محل تحصیل خود را شناسایی و نقد و بررسی کند.

اصول تعلیم و تربیت اسلامی

- اصل انطباق جریان تربیت با آموزه‌های اسلامی
- اصل تدریج و تعالی مرتبتی
-

فعالیت‌های یادگیری

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- استخراج اصول تعلیم و تربیت اسلامی از منابع و متون اسلامی

فعالیت‌های عملکردی

- میزان انطباق فعالیت‌های معلم دینی خود در دوره دبیرستان را با اصول تعلیم و تربیت اسلامی بررسی کند.
- تحقیق کند و معلوم کند چگونه می‌توان اصول تعلیم و تربیت را در دوره ابتدایی به کار بست.

ساحت‌های تعلیم و تربیت اسلامی

- ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی
- ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی
-

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- مطالعه منابع تعلیم و تربیت اسلامی و استخراج نظریاتی که در باره ساحتها مطرح شده است.

فعالیت‌های عملکردی:

....

مراحل، عوامل و موانع تعلیم و تربیت اسلامی

- مراحل تعلیم و تربیت اسلامی
- عوامل و موانع تعلیم و تربیت اسلامی

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- مطالعه منابع تعلیم و تربیت اسلامی و استخراج نظریاتی که در باره مراحل مطرح شده است.

- مطالعه منابع تعلیم و تربیت اسلامی و استخراج نظریاتی که در باره عوامل و موانع مطرح شده است.

فعالیت‌های عملکردی:

- عوامل و موانع مؤثر بر فعالیت‌های تربیتی یک معلم در یک کلاس را بررسی کرده و راهکارهایی برای رفع موانع ارائه کند.
- از راهکارهای ارائه شده با ارائه دلیل دفاع کند. (این دو فعالیت عملکردی در باره مراحل نیز قابل اجراست)
- با بررسی وضعیت دانش‌آموزان کلاس، روش یا روش‌های تربیتی مناسب با آن‌ها را معرفی کند.
- دلایل انتخاب خود را بیان کند.

روش‌های تعلیم و تربیت اسلامی

- اعطای بینش
- الگوسازی
- انذار و تبشیر
- تشویق
- تنبیه
- فراهم آوردن موقعیت مناسب
-

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- مطالعه منابع تعلیم و تربیت اسلامی و استخراج نظریاتی که در باره هر یک از روشها مطرح شده است.

فعالیت‌های عملکردی:

- در باره چگونگی کاربرد روشهای مطرح شده در موقعیت خاص، برای مثال در کلاس چهارم ابتدایی، تحقیق کند.
- در باره شرایط کاربرد هر یک از روشها تحقیق کند.
- کاربرد این روشها در یک مدرسه را بررسی و نقد و ارزیابی کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی
- پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط دانشجو
- انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- بهشتی، محمد (۱۳۸۸). مبانی تربیت در قرآن. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- باقری، خسرو (۱۳۸۴). نگاهی دوباره تربیت اسلامی، جلد اول، تهران: انتشارات مدرسه.

منابع فرعی:

آیت الله مصباح یزدی و دیگران. (۱۳۹۱). فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی. بخش سوم. تهران: موسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه).

باقری، خسرو (۱۳۹۰). درآمدی بر فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی، جلد اول. نشر علمی و فرهنگی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای

ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن

۱-۱ معلمان به عنوان مهم ترین عامل فرآیند تربیت در صورتی می توانند به شکلی فکورانه، نوآورانه و متناسب با موقعیت خاص زمانی و مکانی به نقش آفرینی موثر در این جریان بپردازند که با اتکا بر فلسفه تربیتی معین و معتبری، مجموعه ای از ملاک ها و معیارهای مشخص را جهت راهنمایی تدابیر و عمل تربیتی خویش در شرایط و موقعیت های خاص و غیرقابل پیش بینی مد نظر داشته باشند؛

۱-۲ از سوی دیگر معلمان در هر جامعه ارزش مدار و متعهد به یک نظام فکری و ارزشی معین، لازم است با مضامین اصلی فلسفه تربیتی مقبول آن جامعه عمیقاً آشنا شده و آن را بپذیرند تا به مثابه چهارچوب راهنمای عمل تربیتی-به منزله عمل اجتماعی هدفمند و دارای آثار و ابعاد جمعی- از آن بهره مند شوند. لذا معلمان جامعه اسلامی به منظور ابتدای مجموعه فعالیت های تربیتی خود بر اساس نظام معیار اسلامی و لوازم تربیتی آن، علاوه بر آشنایی دقیق با نظام تربیتی اسلام باید با فلسفه تربیت اسلامی در قالب فلسفه تربیتی مقبول جامعه اسلامی خود آشنایی عمیق داشته و نسبت به آن التزام عملی داشته باشند؛

۱-۳ از آنجا که «فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران» به عنوان مصداقی از فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران در دوران معاصر طی سالیان اخیر براساس تلاشی روشمند و با استفاده بهینه از خرد جمعی تدوین و تحت اشراف شورای عالی انقلاب فرهنگی اعتبار بخشی و تایید شده است ضروری است همه معلمان آینده جامعه اسلامی ایران ضمن دروس تربیتی برنامه درسی تربیت معلم مفاهیم اصلی، مضامین و محتوای این مجموعه نظری مدون را به عنوان مهم ترین سند تربیتی کلان جامعه بخوبی درک نمایند و بتوانند دلالت ها و پیامدهای آن را برای هدایت انواع تربیت-به لحاظ تعیین اهداف، اصول، سیاستها، برنامه ها، محتوا، روشها و رویکردها-در نظام جمهوری اسلامی ایران طی دهه های آینده شناسایی و پیگیری کنند.

نام درس: فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران	مشخصات

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود: ۱- با درک مبانی و اصول فلسفه تربیت در جامعه اسلامی ایران نقش آن در هدایت و ساماندهی امر تربیت در جامعه اسلامی ایران را تبیین نماید. ۲- با مطالعه و مقایسه مفاهیم و مولفه های اصلی فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران با سایر دیدگاههای فلسفی نقاط قوت و ضعف هر یک از آنها را شناسایی کند و فلسفه تربیتی خود به عنوان معلم را تبیین نماید.				درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۳ واحد زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: دروس معارف اسلامی ۱ و ۲ و درس انسان شناسی در اسلام نحوه تدریس: نظری
				شایستگی اساسی: اندیشه ورزی در باره چپستی، چرایبی و چگونگی فرآیند تربیت (به منظور هدایت عمل و موقعیت تربیتی خود و دیگران)
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاکها	
می تواند رابطه میان مبانی و اصول را به عنوان یک مجموعه نظام مند با ارائه استدلال منطقی تبیین نموده و نقش آن را در اتخاذ تصمیمات تربیتی تحلیل کند.	می تواند رابطه میان مبانی و اصول را به عنوان یک مجموعه سازوار تبیین کند و برای آن مثال های تربیتی ارائه نماید.	می تواند رابطه میان مبانی و اصول تربیت را توضیح دهد اما قادر به تبیین مستدل آنها به عنوان یک مجموعه سازوار نیست.	مبانی و اصول	
می تواند دیدگاهها را با فلسفه تربیت اسلامی مقایسه نموده	می تواند پس از توصیف توانسته نکات مشترک	در مقایسه دیدگاه ها با مبانی و اصول تربیت	مقایسه دیدگاه های فلسفی	

اسلامی به برخی شباهت ها یا تفاوت ها اشاره کرده است و نتوانسته وجوه تمایز کننده آن را عرصه عمل تربیت تبیین کند.	و تمایز سایر دیدگاه ها با تربیت اسلامی را در مقام عمل تربیتی تشخیص دهد، لیکن قادر به نقد و ارزیابی مبنایی و مستدل آن دیدگاه نیست	و نقاط قوت و ضعف آن - براساس مضامین فلسفه تربیت در ج.ا.ا- در عرصه عمل تربیتی تبیین کند
فلسفه معلمی	می تواند ارتباط اصول و مبنایی تربیت اسلامی را در عمل حرفه ای خود به صورت نمونه مورد بحث قرار دهد اما نمی تواند متناسب با تجارب و موقعیت خاص فلسفه تربیتی خود را تبیین کند.	توانایی تحلیل فلسفه تربیت اسلامی و اتخاذ تصمیمات بر اساس آن در موقعیت های روشن و شناخته شده را دارا است اما نمی تواند آن ها را در قالب فلسفه شخصی خود تبیین کند.
قادر است فلسفه تربیتی شخصی خود را مبتنی بر مبنایی و اصول فلسفه تربیت اسلامی تبیین کند و تأثیر تصمیمات تربیتی مبتنی بر آن را با ذکر مثال ها و نمونه ها روشن نماید.		

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول: آشنایی با فلسفه تربیت و تاریخچه و جایگاه آن (چهار جلسه)

فصل اول: تعریف فلسفه تربیت، قلمرو مباحث، پیشینه و ضرورت مطالعه آن

فصل دوم: آشنایی با برخی از دیدگاه های کلاسیک و معاصر در فلسفه تربیت و بررسی آنها

فصل سوم: رویکرد اسلامی به فلسفه تربیت و اهم مشخصات آن

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تعریف فلسفه تربیت و تبیین قلمرو مباحث آن

- تبیین و تشریح اهمیت و ضرورت آشنایی با فلسفه تربیت بخصوص برای معلمان و مربیان

- توصیف اجمالی برخی از دیدگاه های کلاسیک و رایج در فلسفه تربیت و بیان اهم نقاط قوت و ضعف آنها

- تبیین مختصر رویکرد اسلامی به فلسفه تربیت و بیان وجوه تمایز محتوایی آن از رویکردهای غربی

بخش دوم: معرفی فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران (فلسفه تربیت در ج.ا.ا) و خصوصیات و جایگاه آن (دو جلسه)

فصل پنجم: تبیین انواع فلسفه تربیت (تاریخی، نظری، شخصی و اجتماعی) و نقش متفاوت فلسفه تربیتی اجتماع

فصل ششم: تدوین فلسفه تربیتی اجتماع متناسب با رویکرد اسلامی برای جامعه اسلامی معاصر ایران و نقش آن

بخش سوم: توصیف و تبیین مضامین فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران (شش تا هشت جلسه)

فصل هفتم: مرور بر اهم مبانی اساسی تربیت و باهم نگری آنها

- مبانی هستی شناختی
- مبانی انسان شناختی
- مبانی معرفت شناختی
- مبانی ارزش شناختی
- مبانی دین شناختی
- باهم نگری مبانی اساسی تربیت

فصل هشتم: تبیین اهم مفاهیم کلیدی تربیت

- مفاهیم کلیدی دسته اول: حیات طیبه، نظام معیار اسلامی، هویت، جامعه صالح،
 - مفاهیم کلیدی دسته دوم: فرآیند تعاملی، زمینه سازی، مربی، متربی، هدایت، کسب شایستگی
- فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فصل نهم: تبیین چستی تربیت و مولفه های آن

- بیان تعریف برگزیده تربیت

- تبیین خصوصیات تعریف برگزیده و قلمرو آن

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده و مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث در باره تناسب تعریف و ویژگی های تربیت با مبانی اساسی تربیت

فعالیت عملکردی:

- مقایسه تعریف برگزیده تربیت با تعاریف دیگر تربیت (اعم از تعریف سایر مکاتب و یا دیگر متفکران مسلمان)
- نقد و ارزیابی برنامه ها و تجارب تربیتی خود یا دیگران از منظر ویژگی های تربیت.

فصل دهم: تبیین چرایی تربیت

- بیان ضرورت تربیت و جایگاه آن (در مقایسه با دیگر فعالیت های اجتماعی)

- تبیین غایت و نتیجه تربیت (نتایج مشترک و اختصاصی)

- تبیین اهداف تربیت (شایستگی های مشترک و اختصاصی)

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده و مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث و مقایسه اهداف تبیین شده با اهداف سایر دیدگاه های تربیتی
- بحث و بررسی چگونگی ارتباط اهداف تبیین شده با مبانی اساسی تربیت

فعالیت های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت تربیتی (برنامه ها و طر حهای تربیتی) و بررسی آن از منظر اهداف تربیت
- فصل یازدهم: تبیین چگونگی تربیت
- تبیین انواع تربیت(رسمی/غیررسمی،عمومی /تخصصی،الزامی /اختیاری وساحت های شش گانه)
- بیان اصول عام حاکم بر جریان تربیت
- بیان عوامل ونهادهای سهیم وموثر در فرآیند تربیت
- تبیین ارکان تربیت
- فعالیت های یادگیری:
- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- شناسایی وبررسی دلالت های فلسفه تربیت در ج.ا.ا برای بهبود جریان تربیت(در گستره انواع تربیت)
- فعالیت های عملکردی:
- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه های آن از منظر اصول عام تربیت
- تحلیل نقش عوامل ونهادهای موثر در عملکرد یکی از انواع تربیت غیر رسمی
- بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آنها از منظر اصول عام تربیت
- بخش چهارم: التزام به فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران؛ چرا و چگونه؟(دو تا سه جلسه)
- فصل دوازدهم : تدوین فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور؛
- معلم فکور وضرورت داشتن فلسفه تربیتی شخصی
- ارتباط فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور با فلسفه تربیتی مدرسه
- نسبت فلسفه تربیتی شخصی معلم با فلسفه تربیتی اجتماع
- نسبت فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور با تجارب و موقعیت تربیتی خود او
- فصل سیزدهم:ساماندهی و هدایت انواع تربیت براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا
- تعریف وظایف و ماموریت انواع نهادهای تربیتی جامعه اسلامی ایران براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا
- تنظیم سیاست ها وبرنامه های تربیتی در همه انواع تربیت براساس دلالت های فلسفه تربیت در ج.ا.ا
- ایجاد هماهنگی میان همه نهادها وعوامل سهیم وموثر در جریان تربیت (بخصوص ارکان تربیت) براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی
- پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط دانشجو
- انجام فعالیت های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس وارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش نخست تا صفحه ۱۹۲). وزارت آموزش و پرورش.

منابع فرعی:

- کتب درسی فلسفه تعلیم و تربیت (نلر، شریعتمداری، شعاری نژاد، ابراهیم زاده، اوزمن، بهشتی، پاک سرشت، باقری، و....) ومقالات مربوط به نقش فلسفه تربیت در بهبود سیاست وعمل تربیتی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۴ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۴ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن

عمل اصیل تربیتی عملی فکورانه و اندیشه ورزانه است عملی است که که مبتنی بر درک و فهم موقعیت است . در واقع یکی از لوازم اصلی تحقق یک عمل اصیل تربیتی داشتن توانایی تحلیل درست از شرایط و بستر موجود و مواجهه انتقادی با آن و تلاش برای اصلاح و بهبود موقعیت است . موقعیتی که عمل فکورانه معلم در آن بروز و ظهور می یابد ، نهادی است که نوع خاصی از تربیت را که همان تربیت رسمی و عمومی (قانون مند ، سازماندهی شده ، همگانی) را تمهید و ارائه می دهد. این سخن بدان معنی است که همل تربیتی معلم بر روی چنین بستری تحقق می یابد از این رو معلم بیش از موضوع دیگری لازم است با کسب شناخت ابعاد و مولفه های مختلف فلسفه تربیت رسمی و عمومی قادر به تحلیل و ارزیابی و اصلاح عمل فردی و برنامه ها و طرحها باشد.

نام درس: فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران				مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ واحد زمان درس: ۳۲ ساعت شایستگی اساسی: <u>Pck& ۱-۲ & ۱-۱ Ck</u> <u>Gk ۴-۱ & ۳-۱</u>
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین و مقایسه می کند. موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد ارزیابی و نقد می کند.				
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
ارزیابی موقعیتهای تربیتی بر اساس چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه تربیت رسمی	قادر نیست موقعیتهای مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین(دلیل آوری) و مقایسه کند.	با بررسی موقعیتهای تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) آنها را از منظر چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین(دلیل آوری) کند.	با بررسی موقعیتهای تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) آنها را از منظر تناسب با چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد مقایسه کند.	
ارزیابی ارزشها و اصول تربیت مبتنی بر چپستی، چرایی و چگونگی فلسفی تربیت	ارزشها و اصول تربیت مبتنی بر چپستی چرایی فلسفه تربیت رسمی و عمومی عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و	برای ضعف ها و قوت های (ارزشها و اصول تربیتی مبتنی بر چپستی چرایی فلسفه تربیت رسمی و عمومی و عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی	دلایل و عوامل موثر در ایجاد ضعف و قوت در عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را	

فعالیت های سازمانهای تربیتی را صرفاً شناسایی می کند.	(عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) شناسایی شده (توجهات مناسبی ارائه می دهد).	بیان می کند و پیشنهادها مناسب برای بهبود آن ارائه می دهد.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

• بخش اول: مفهوم پردازی تربیت رسمی و عمومی

- تبیین تربیت رسمی و عمومی
- ضرورت و امکان تربیت رسمی و عمومی
- تاریخچه تربیت رسمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تهیه تاریخچه مختصری از تربیت رسمی و عمومی در ایران و جهان

بخش دوم: مبانی تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران

- مبانی سیاسی
- مبانی حقوقی
- مبانی جامعه شناختی
- مبانی روان شناختی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فعالیت عملکردی:

- نقد مبانی از منظر کفایت آنها و یا سازگاری درونی

فصل سوم: چیستی تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران

- نقد الگوهای رایج تربیت رسمی و عمومی
- ویژگی های تربیت رسمی و عمومی متناسب با کشور جمهوری اسلامی ایران
- تعریف تربیت رسمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث در باره تناسب ویژگی های تربیت رسمی و عمومی با مبانی و فلسفه تربیت

فعالیت عملکردی:

- مقایسه ویژگی ها تربیت رسمی و عمومی با الگوهای دیگر
- نقد و ارزیابی برنامه ها و فعالیت های موجود از منظر ویژگی های تربیت رسمی و عمومی .

• چرایی تربیت رسمی و عمومی

- هدف تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث و مقایسه هدف تبیین شده با اهداف دیدگاه های مختلف
- بحث و بررسی ارتباط هدف تبیین شده با مبانی فلسفه تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت تربیتی (برنامه ها و طرح های) و بررسی آن از منظر هدف تربیت رسمی و عمومی

• چگونگی تربیت رسمی و عمومی

- اصول حاکم بر جریان تربیت رسمی و عمومی
- ویژگی های مدرسه مطلوب
- ارکان تربیت رسمی و عمومی
- چرخش های اساسی در تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- بررسی نتایج اصول و ویژگی های تربیت رسمی و عمومی در عمل فردی معلم و برنامه ها و طرح ها و مناسبات حاکم بر مدرسه

- بررسی نتایج چرخش های اساسی در عمل فردی و عمل نظام تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های عملکردی:

- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه های آن از منظر اصول و ویژگیهای مدرسه
- بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آن از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی

• مشخصات و ویژگی های نظام تربیت رسمی و عمومی

- تعریف و قلمرو نظام تربیت رسمی و عمومی
- رهیافت نظام تربیت رسمی و عمومی
- رویکردهای اساسی نظام تربیت رسمی و عمومی
- روابط نظام تربیت رسمی و عمومی با ارکان و نهادهای دیگر
- ساختار نظام تربیت رسمی و عمومی
- مولفه ها نظام تربیت رسمی و عمومی

- زیر نظام های نظام تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فعالیت های عملکردی:

- بررسی و نقد عملکرد یکی از مولفه های نظام تربیت رسمی و عمومی از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و نقد عملکرد یکی از زیر نظام های تربیت رسمی و عمومی از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و ارزیابی میزان روابط موجود نظام تربیت رسمی و عمومی با ارکان دیگر
- ارزیابی تناسب رهیافت ها و رویکردهای نظام تربیت رسمی و عمومی با مبانی و فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران

• بخش اول رهنانه نظام تربیت رسمی و عمومی

- مشخصات کلی نظام تربیت رسمی و عمومی
- الگوهای نظری زیر نظام های شش گانه تربیت رسمی و عمومی
- چرخشهای اساسی و تحول آفرین در نظام تربیت رسمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- تحلیل و بررسی چرخشهای اساسی
- تحلیل و بررسی الگوهای نظری زیرنظام ها
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- بررسی و تحلیل ارتباط الگوهای نظری زیر نظام ها با مبانی نظری آنها در فلسفه تربیت و فلسفه تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و تحلیل ارتباط مشخصات کلی نظام تربیت رسمی و عمومی با مبانی نظری آنها در فلسفه تربیت رسمی و عمومی
- بررسی نتایج چرخشهای اساسی در عمل فردی و عمل نظام تربیت رسمی و عمومی
- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه های آن از منظر چرخشهای اساسی
- بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آن از منظر چرخش های اساسی
- نقد و بررسی برنامه های موجود در نظام تربیت رسمی و عمومی از منظر رهنانه

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی
پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط دانشجو

انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش دوم صفحه ۱۹۳ تا ۴۴۴). وزارت آموزش و پرورش.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره
ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران»

۱- معرفی درس و منطق آن

از جمله ویژگی‌های تربیت رسمی و عمومی قانون‌مند بودن است. سازوکارها اهداف و ابعاد دیگر این نوع تربیت مبتنی بر قوانین و مقرراتی است که توسط مراجع قانونگذار و تصمیم‌گذار تدوین و تصویب شده است. عمل تربیت در بستر تربیت رسمی و عمومی مبتنی بر این قوانین و مقررات است. از این رو معلم به عنوان کارگزاری که در این بستر به عمل تربیت اقدام می‌کند لازم است با این بستر وزمینه آگاهی و معرفت داشته باشد. یعنی که شناخت و فهم عمیق از اسناد راهبردی، قوانین و مقررات و سازمان این نهاد از لوازم و پیش‌نیازهای ضروری برای ایفای نقشهای حرفه‌ای معلمی است که دانشجو معلمان باید به کسب آن نایل آیند.

نام درس: «اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران»	مشخصات درس
۱- اهداف/پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:	نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ واحد زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران
موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی) را از منظر اسناد تحول بنیادین تبیین و مقایسه کند.	
موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیتی) را از منظر قوانین و مقررات نقد کند.	
هماهنگی و تناسب سازمان و قوانین نظام تربیت رسمی و عمومی را با اسناد راهبردی و رهنامه بررسی و نقد نماید	شایستگی اساسی: PK

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
تبیین و مقایسه موقعیت‌های مختلف تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی و عمومی) بر اساس اسناد تحولی	موقعیت‌های مختلف تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی و عمومی) را صرفاً بررسی و از منظر راهکارها و راهبردها توصیف می‌کند.	با بررسی موقعیت‌های تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی و عمومی) آن‌ها را از منظر راهبردها و اصول اسناد تحولی تربیت رسمی و عمومی تبیین (دلیل‌آوری) کند.	با بررسی موقعیت‌های تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی و عمومی) آن‌ها را از منظر تناسب با راهبردها و راهکارهای اسناد تحولی نظام تربیت رسمی و مقایسه کند.
نقد موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیتی) بر اساس قوانین و مقررات نظام تربیت رسمی و عمومی	قوانین و مقررات مرتبط با موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیتی) را صرفاً شناسایی و تشریح می‌کند.	ضعف‌ها و قوت‌های موجود در عناصر و مؤلفه‌های موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیتی) را بر اساس قوانین و مقررات نظام تربیت رسمی شناسایی کرده و توجیهات مناسبی ارائه می‌دهد.	دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در عناصر و مؤلفه‌های موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیتی) را بیان می‌کند و پیشنهادها مناسب برای بهبود آن ارائه می‌دهد.
بررسی و نقد هماهنگی و تناسب سازمان و قوانین نظام تربیت رسمی و عمومی را با اسناد راهبردی و رهنامه	قوانین و مقررات و راهبردها و راهکارهای اسناد تحولی نظام تربیت رسمی و عمومی را صرفاً تشریح می‌نماید.	ناهماهنگی‌ها و عدم تناسب‌ها بین قوانین و مقررات و راهبرد و راهکارهای اسناد تحولی را شناسایی و تشریح می‌کند.	دلایل ناهماهنگی‌ها و عدم تناسب‌ها بین قوانین و مقررات و راهبرد و راهکارهای اسناد تحولی را شناسایی می‌کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول: سند تحول بنیادین

- ضرورت وجود اسناد راهبردی
- چشم انداز و اهداف سند تحول
- راهبردهای کلان

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- بحث در باره اهداف کلان و راهبردهای اصلی سند تحول
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- مقایسه سند تحول بنیادین با چهارچوبهای تعریف شده در برنامه‌ریزی راهبردی (استراتژیک)
- نقد و بررسی راهکارهای سند تحول از منظر ارتباط با مبانی نظری
- نقد و بررسی سند تحول از منظر سازگاری درونی عناصر و مولفه‌ها و راهکارها
- نقد و بررسی برنامه درسی موجود از منظر سند برنامه درسی ملی

بخش دوم: سند برنامه درسی ملی

- چشم انداز و اصول برنامه درسی ملی
- رویکرد برنامه درسی ملی
- حوزه‌های تربیت و یادگیری

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- بحث در باره آثار رویکرد برنامه درسی بر جریان یادگیری کلاسی
- بحث در باره حوزه‌های یادگیری و ارتباط آنها با همدیگر

فعالیت عملکردی:

- نقد و بررسی سند برنامه درسی ملی از منظر ارتباط با مبانی نظری
- نقد و بررسی سند برنامه درسی ملی از منظر سازگاری درونی
- نقد هر یک از حوزه‌های یادگیری در تناسب با مبانی نظری و اسناد بالادستی

بخش سوم: سازمان و تشکیلات وزارت آموزش و پرورش

- سازمان اداری گذشته و اکنون نظام تربیت رسمی و عمومی
- ساختار و تشکیلات شورای عالی آموزش و پرورش شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ساختار اداری در سطح استان و منطقه و مدرسه

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی

- بحث در باره قوانین و مقررات و نقد آنها
- بحث و بررسی ساختار اداری استانی منطقه ای
- بحث در باره سازمانهای وابسته مانند سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی ، نهضت سواد آموزی، کانون پرورش فکری و سازمان نوسازی
- بحث و بررسی ساختار اداری حوزه وزارتی

فعالیت‌های عملکردی:

- بررسی و ارائه گزارش از سازمان اداری اداره کل یک استان یا یک منطقه
- بررسی و ارائه گزارش از اهداف و ساختار اداری یکپاز سازمانه های وابسته

بخش چهارم: قوانین و مقررات نظام تربیت رسمی و عمومی

- قوانین مرتبط با نظام تربیت رسمی و عمومی (مصوبات مجلس)
- مقررات مهم و اساسی نظام تربیت رسمی و عمومی (مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش و شورای عالی انقلاب فرهنگی)
- آیین نامه اجرایی مدارس

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- بحث در باره تناسب قوانین و مقررات موجود با همدیگر
- بحث در باره دلایل تغییر در برخی قوانین و مقررات

فعالیت عملکردی:

- مقایسه قوانین مهم و اساسی نظام تربیت رسمی و عمومی در ایران در جهان
- بررسی وارزیابی سیر تاریخی قوانین و مقررات نظام تربیت رسمی و عمومی
- بررسی چگونگی اجرای آیین نامه اجرایی در یک مدرسه و شناسایی مشکلات آن

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی
- پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط دانشجو
- انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش نخست تا صفحه ۱۹۲). وزارت آموزش و پرورش.

- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند برنامه درسی ملی. وزارت آموزش و پرورش.
- صافی، احمد (۱۳۸۵). سازمان و قوانین آموزش و پرورش. انتشارات سمت.

منابع فرعی:

- سایت وزارت آموزش و پرورش: www.medu.ir/Portal/Home
- سایت شورای عالی انقلاب فرهنگی: <http://sccr.ir/pages>
- سایت دولت: <http://dolat.ir>

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
 ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیتهای یادگیریهایی بین شده و مشارکت در فعالیتهای ۵ نمره
 ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
 ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاکها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی)»

۱. معرفی درس و منطق آن

تربیت ماهیتی اخلاقی دارد. چنین نسبتی بین اخلاق و تربیت ایجاب می‌کند که تمامی عناصر و فرایندهای تربیت گوناگون از ارزش‌های اخلاقی متأثر باشد. در واقع هر موقعیت تربیتی یک موقعیت اخلاقی نیز می‌باشد که در آن کنشی اخلاقی رخ می‌دهد. یعنی مبتنی بر حقوق و تکالیفی از منظر اخلاقی است براین اساس معلم به مثابه عامل اصلی و هدایت کننده جریان تربیت در موقعیتهای تربیتی باید در باره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیتهای تربیتی به شناخت وثیقی رسیده و نسبت به آنها حساسیت داشته باشد. تا در عرصه عمل تربیت ارزش‌ها و اصول اخلاقی نمود یابد. به عبارتی دانشجویان باید به درک عمیق از ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیتهای تربیتی برسند تا قادر باشند موقعیتهای تربیتی را در راستای تحقق اهداف از منظر اخلاقی اصلاح و بهبود بخشند. حاکمیت اصول اخلاقی بر مناسبات

جاری بر موقعیت های تربیتی از یک سو موجب تسریع و ارتقا رشد اخلاقی متربیان خواهد شد و از سوی دیگر موجب ایجاد فضا و بستری مناسب برای تعالی متربیان در ساحت های دیگر تربیت خواهد گردید.

نام درس: اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی)				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و سازمان‌های آموزشی) را از منظر اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) تحلیل و مقایسه می‌نماید. موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و سازمان‌های آموزشی) را از منظر اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) نقد می‌نماید. در شرایط تعارض آمیز اخلاقی حرفه ای (حقوق و تکالیف) در موقعیت‌های تربیتی (فردی و سازمانی) قادر به تصمیم گیری است.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۳ واحد نظری زمان درس: ۴۸ ساعت
				شایستگی اساسی: PK
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها پیامدها	
تبیین (دلیل آوری) مناسبی برای چرایی وجوه اختلاف و اشتراک موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) از منظر اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) ارائه می‌دهد.	با کنار هم نهادن موقعیت‌های تربیتی مختلف (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی)، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) شناسایی می‌کند	در موقعیت‌های مختلف تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) را صرفاً شناسایی کرده و برای تحلیل خود دلایل قانع کننده ای ارائه نمی‌دهد.	شناسایی و تحلیل موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) از منظر اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف)	
دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و	برای ضعف‌ها و قوت‌های شناسایی شده در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و	در مقایسه عناصر و مؤلفه‌های موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های	نقد موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی "معلم" و سازمان‌های تربیتی) از منظر اصول و ارزش‌های اخلاق	

حرفه ای/ (حقوق و تکالیف)	تربیتی) با ارزش ها و اصول اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) صرفاً ضعف ها و قوت های موجود را در آن شناسایی و فهرست می نماید.	سازمان های تربیتی) استدلال های اخلاقی (توجیهات) مناسبی از منظر اصول و ارزش های اخلاقی (حقوق و تکالیف) ارائه می دهد.	سازمان های تربیتی) را از منظر اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) بیان می کند و پیشنهادهای مناسب برای بهبود آن ارائه می دهد.
تصمیم گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقی در موقعیت های تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان های تربیتی)	با تحلیل یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان های تربیتی) تعارض آمیز اخلاقی اصول و ارزش های اخلاقی حرفه ای متعارض (حقوق و تکالیف) را صرفاً شناسایی و بیان می نماید اما قادر به تحلیل نتایج آنها نیست	با تحلیل یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان های تربیتی) تعارض آمیز اخلاقی نتایج و آثار هر یک از ارزش های اخلاقی حرفه ای (حقوق و تکالیف) را بررسی و تشریح می نماید.	با تحلیل یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان های تربیتی) یکی از اصول و ارزش های اخلاقی موجود در موقعیت تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه می دهد.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول: چيستی اخلاق حرفه ای در تربیت

- حرفه و ابعاد آن
- اخلاق و تفاوت آن با هنجارهای اجتماعی دیگر
- اخلاق حرفه ای
- اخلاق حرفه در تربیت
- ابعاد اخلاق حرفه ای تربیت (اخلاق (حقوق و تکالیف) معلمی، اخلاق (حقوق و تکالیف) سازمان های تربیتی)
- دوگانه اخلاقی حق / مسئولیت (حقوق و تکالیف)

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تهیه فهرستی از تعاریف مختلف در باره اخلاق حرفه ای تربیت و انتخاب یک تعریف از اخلاق حرفه ای تربیت و ارائه دلیل برای آن

بخش دوم: چرایی و ضرورت اخلاق حرفه ای تربیت

- نقش و جایگاه اخلاق حرفه ای
- آثار و نتایج اخلاق حرفه ای در محیط‌های تربیتی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی

فصل سوم: چگونگی اخلاق حرفه ای تربیت

اخلاق (حقوق و تکالیف) معلمی در زمینه:

- شیوه حضور در کلاس درس
- تدریس و آمادگی برای آن
- ارزشیابی دانش آموزان
- کلاس داری نظم
- ارتباط با همکاران
- ارتباط با والدین دانش آموزان
- ارتباط با جامعه محلی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- شناسایی مصادیق هر یک از وظایف در منابع و متون اسلامی
- شناسایی و بیان مصادیق واقعی از هریک از مسئولیت‌ها در تجارب زیسته معلمان و شخصیت برجسته تاریخی
- تشریح ارزش و اهمیت و پیامدهای هر یک از مسئولیت‌ها به صورت مکتوب و ارائه به کلاس

فعالیت عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت یادگیری (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) و بررسی آن از منظر مسئولیت‌های معلم در زمینه‌های مختلف.
- مقایسه موقعیت‌های یادگیری مختلف (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) از منظر مسئولیت‌های معلم و شناسایی اشتراک و اختلافات این موقعیت‌ها با هم.

اخلاق (حقوق و تکالیف) سازمان‌های تربیتی در قبال:

- معلم و کارکنان
- دانش آموزان
- والدین دانش آموزان
- جامعه محلی و سازمان‌های تربیتی همجوار
- در قبال سطوح بالاتر مدیریت

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- شناسایی مصادیق هر یک از وظایف در منابع و متون اسلامی
- شناسایی و بیان مصادیق واقعی از هریک از مسئولیت‌ها در تجارب زیسته معلمان و شخصیت برجسته تاریخی
- تشریح ارزش و اهمیت و پیامدهای هر یک از مسئولیت‌ها به صورت مکتوب و ارائه به کلاس

فعالیت‌های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت یادگیری (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) و بررسی آن از منظر مسئولیت‌های معلم در زمینه‌های مختلف.
- مقایسه موقعیت‌های یادگیری مختلف (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) از منظر مسئولیت‌های معلم و شناسایی اشتراک و اختلافات این موقعیت‌ها با هم.

مسائل اخلاق حرفه ای تربیت

- مفهوم شناسی تعارضات اخلاقی در موقعیت‌های تربیتی
- مصداق یابی تعارضات اخلاقی در موقعیت‌های تربیتی مانند:
 - مسائل اخلاقی در فرایندهای یاددهی یادگیری
 - مسائل اخلاقی در فرایند ارزشیابی تحصیلی دانش آموزان
 - مسائل اخلاقی در مدیریت کلاس
 - مسائل اخلاقی در ارتباط با والدین
 - مسائل اخلاقی در ارتباط با همکاران
 - مسائل اخلاقی در ارتباط با دانش آموزان با مشکلات ویژه
- و.....
- شیوه مواجهه با تعارضات اخلاقی در موقعیت‌های تربیتی

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- شناسایی و بیان مصادیق واقعی از هریک از مسائل اخلاقی در تجارب زیسته معلمان و شخصیت‌های برجسته تاریخی معلم (ایرانی، اسلامی و خارجی) و تحلیل موقعیت‌ها از نظر ارزش‌های متعارض در آن
- ارائه راه حل اخلاقی برای هریک از موقعیت‌های تعارض آمیز اخلاقی مطرح شده در کلاس و اقامه دلیل برای انتخاب خود

فعالیت‌های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت یادگیری (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) و بررسی آن از منظر وجود تعارض اخلاق حرفه ای و شناخت ارزش‌های متعارض در آن

- مقایسه موقعیت‌های یادگیری مختلف (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) از منظر مسئولیت‌های معلم و شناسایی اشتراک و اختلافات این موقعیت‌ها با هم.
- شناخت ارزش‌های متعارض در یک موقعیت یادگیری (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی روایت‌های تاریخی یا تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی) و ارائه راه حل مناسب اخلاقی برای برون رفت از موقعیت تعارض آمیز و اقامه دلیل برای راه حل پیشنهادی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره‌گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی
پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط دانشجو
انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

فرامرز قراملکی، احد؛ برخورداری، زینب و موحدی، فائزه (۱۳۹۵)، اخلاق حرفه‌ای در مدرسه. تهران: موسسه خیریه شهید مهدوی.

حجتی، سیدمحمدباقر (۱۳۸۶)، آداب تعلیم و تربیت در اسلام، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران.
امیدوار، آ. ف. (۱۳۸۳)، اخلاق تدریس در آیین آیات و روایات، دفتر نشر معارف، قم.

منابع فرعی:

بیرونی، راضیه و باقری، خسرو (۱۳۸۷)، مبانی و اصول اخلاق تدریس بر اساس فلسفه اخلاق اسلامی، روان‌شناسی و علوم تربیتی، سال سی و هشتم، ش ۳، ص ۱۱۵.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام»

۱. معرفی درس و منطق آن:

ارائه بینش، بحث و اندیشه ورزی پیرامون نقش اجتماعی-تربیتی معلم می تواند، دانشجویان معلمی را نسبت به وظیفه و رسالت خویش حساس کند و برخی چالش های نظری معطوف به بازتعریف این نقش در جامعه امروز را از پیش پای وی بردارد. این امر مستلزم شناخت دقیق مختصات عصر حاضر و مسائل خاص نسل جدید در آن، داشتن انگاره ای صحیح از جایگاه معلم در حرکت اصلاحی اجتماعی و آمادگی برای ایفای این نقش در این عصر است.

نام درس: نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: (۱) تصویری روشن و واقع بینانه از مختصات عصر حاضر داشته باشد. (۲) معیارهای نوع مطلوب رابطه با دانش آموزان در این عصر را بشناسد و بتواند رابطه خود با دانش آموزانش را مبتنی بر آن تنظیم نماید. (۳) جایگاه وامکانهای مختلف خود را در مقام اصلاحگر اجتماعی در سلسله مراتبی از اجتماعات از کلاس گرفته تا جامعه بیابد. (۴) ویژگیهای اصلاح گری را بداند و قادر باشد مبتنی بر این ویژگیها و به اقتضای مختصات عصر حاضر، کنش اجتماعی فعالانه و موفقیت آمیز داشته باشد.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ واحد نظری زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: PK
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	

داشتن تصویری روشن و واقع بینانه از مختصات عصر حاضر	مختصات و ویژگیهای عصر حاضر را می داند و می تواند برای هر یک نمونه فرضی ذکر کند .	می تواند با قرار گرفتن در یک موقعیت واقعی، مختصاتی از عصر حاضر که در آن بارز است را شناسایی کند و با بیان شواهد، توضیح دهد.	می تواند راه حل هایی را برای عبور یا تعدیل چالش های عصر حاضر ارائه دهد و در موقعیت تربیتی بکار گیرد.
شناخت معیارهای نوع مطلوب رابطه با دانش آموزان در این عصر و توان تنظیم رابطه	معیارهای نوع مطلوب رابطه با دانش آموزان در این عصر را بداند و بتواند و در یک مصداق، حالت مطلوب و حالات نامطلوب را نشان دهد.	در یک موقعیت تربیتی، ابعاد رابطه تربیتی ممکن و مطرح را شناسایی کند و حالت مطلوب را در هر بعد، مشخص نماید.	بتواند در موقعیت تربیتی واقعی، ابعاد تربیتی را بشناسد و حالت مطلوب آن بعد را عملاً محقق کند.
شناخت و یافتن جایگاه وامکانهای مختلف خود در مقام اصلاحگر اجتماعی	قادر باشد تا مشکلات و معضلات اجتماع های تربیتی را بشناسد و تشریح کند.	قادر به تشخیص مؤلفه های مختلف بروز مشکلات باشد و فرضیه هایی در برون رفت از آنها داشته باشد.	قادر باشد در یک موقعیت واقعی، دست به اصلاح موقعیت و محیط اجتماعی بزند.
فهم ویژگیهای اصلاح گری و قدرت انجام کنش اجتماعی فعال	ویژگیهای مقتضای اصلاح گری در عصر حاضر را می داند و می تواند آنها را در موقعیت های مختلف بازتعریف کند.	قادر است در زندگی مصلح-معلمان، ویژگیهای اصلاح گری را بازشناسی کند و متناظر آنها را در زمان حال معلوم نماید.	قادر است، ویژگیهای اصلاح گری را به صورت واقعی در موقعیتهای اجتماعی مختلف محقق سازد.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش نخست: ویژگیهای عصر حاضر

- فروریختن ساختارهای فیزیکی و مفهومی در عصر ارتباطات
- رویارویی اطلاعات با دانش
- رویارویی سرعت با تأمل در تصمیم
- رویارویی سنت با مدرنیته
- رویارویی عاملیت انسان با قدرت ساختارهای اجتماعی
- چالش معنا
- چالش هویت

تکالیف یادگیری:

- مطالعه و مرور مقاله چالش های تربیت اسلامی در قرن بیست و یکم، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، جلد دوم.
- مطالعه و مرور فصل سوم از بازشناسی عاملیت انسانی در فضای مجازی

تکالیف عملکردی:

- مصدق یابی ویژگیهای عصر حاضر با یکی از این موارد:
- حضور در یک شبکه اجتماعی، دسته بندی تجربیات شخصی از تأثیرات این شبکه ها بر زندگی
- مصاحبه های عمیق با سه دانش آموز دبیرستانی و پرسش از نگاه آنها به زندگی

بخش دوم: رابطه معلم و شاگرد

- مقبولیت: در میانه هیبت و هم سطحی
- الگوپردازی: در میانه مریدپروری و تک روی
- هدایت گری: در میانه اقتدارگرایی و تسهیل گری
- همراهی: در میانه نظاره گری و همپایی
- حقیقت گرایی: در میانه نفوذناپذیری و نسبی گرایی
- پایش: در میانه تفتیش تا عدم توجه

تکالیف یادگیری:

- مطالعه فصل هایی از دو کتاب نگاهی دوباره به تربیت اسلامی جلد دوم و نقش معلم در تربیت دینی مرتبط با آسیب و سلامت در تربیت دینی و رسالتهای معلم در تربیت

تکالیف عملکردی:

- گفتگو درباره قطب ها و بررسی نقاط قوت و ضعف هر قطب
- یافتن و تشریح نقاط بهینه در یک موقعیت تربیتی

بخش سوم: رسالتهای اجتماعی معلم

- واقع بینی: در میانه واقع زدگی و واقع گریزی
- اصلاحگری: در میانه انفعال و مقابله
- تبیین گری: در میانه شنوندگی و گویندگی
- ترسیم افق: در میانه اقتضا و توهم

تکالیف یادگیری:

- مطالعه فصل هشتم از کتاب فرهنگهای برنامه درسی و استخراج وظایف اجتماعی معلم از آن

تکالیف عملکردی:

- یافتن مصادیق رسالتهای اجتماعی معلم در زندگی و کنش معلمان مبرز چون میرزا حسن رشدیه، بهمن بیگی، مرحوم کرباسچیان، معلم کالوی بندر دیر، و ...

بخش چهارم: ماموریت های اجتماعی جدید معلم در عصر حاضر

- تبیین گری
- فراهم سازی موقعیت های انتخاب
- فراخوانی عوامل زیرساز انتخاب و تامل بر آنها
- بازخوانی و بازتعریف معیارها
- نقادی و گزینشگری
- افق نگری و معنا بخشی
- کنشگری مسوولانه

تکالیف یادگیری:

- مطالعه فصل چهارم از بازتعریف عاملیت انسانی در فضای مجازی و نیز چالش های تربیت اسلامی در قرن بیست و یکم از کتاب نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، جلد دوم.

تکالیف عملکردی:

- گفتگو درباره قطب ها و بررسی نقاط قوت و ضعف هر قطب
- تلاش عملی برای محقق ساختن حداقل سه مؤلفه از رسالتهای جدید اجتماعی معلم در یک موضوع اجتماعی و ارائه گزارش آن به کلاس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس باید به توجه به مسائل عملی و واقعی عصر حاضر و توجه به تمرین عملی یافته های نظری دانشجویان تدریس شود. از این رو، مطالعه منظم دانشجویان، اندیشه ورزی و فرضیه پروری معطوف به مطالب نظری، داشتن مباحثه های گروهی، ارتباط با دانش آموزان حاضر و تحلیل ویژگیهای خاص آنها در عصر حاضر و نیز حضور در موقعیت های واقعی و تلاش برای تحقق اصلاح گری اجتماعی باید مد نظر قرار گیرد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

باقری، خسرو (۱۳۸۴). نگاهی دوباره تربیت اسلامی، جلد دوم، تهران: انتشارات مدرسه.
داوودی، محمد (۱۳۹۰). نقش معلم در تربیت دینی، قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع فرعی:

ژوزف، پاملا بلوتین و دیگران (۱۳۸۹). فرهنگهای برنامه درسی. ترجمه مهرمحمدی و همکاران، تهران: انتشارات سمت.

بیگی، سمیرا (۱۳۹۲). تحلیل عاملیت انسانی در مواجهه با فضای مجازی. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی نرگس سجادیه، تهران: دانشگاه تهران.
سجادیه، نرگس (۱۳۹۳). برنامه درسی انتقادی، دانشنامه برنامه درسی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری
ارزشیابی تکوینی: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها و نیز ارزشیابی از تکالیف عملکردی دانشجو در طول ترم

سرفصل درس «روانشناسی تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس فعالیت هدفمندی است که نیل به آن در گرو آگاهی معلمان از اصول تدریس اثر بخش است. چرا که در شرایط فعلی معلمای همواره خود را با این پرسش های جدیدی روبرو می بینند و نیازمند آن هستند تا با مسئله ها و موقعیت های پیش بینی شده ای که دانش آموزان با خود به کلاس درس می آورند/ روبرو هستند به شیوه خلاقانه ای برخورد نمایند. آن ها به طور مداوم باید به پرسش هایی از این دست در فرآیند عمل حرفه ای خود پاسخ دهند: چه اهدافی برای یادگیری دارای بیشترین

ارزش است؟ دانش آموزان از چه توانمندی ها و ظرفیت هایی برخوردارند؟ نقش آنان در خلق موقعیت های یادگیری اثر بخش چیست؟ چگونه می توانند از موفقیت ها و خطاهای خود برای اتخاذ تصمیمات در آینده بهره بگیرند؟ مطالعه روانشناسی تربیتی به دانشجو معلمان کمک خواهد کرد تا از یافته های علمی پژوهشی برای پاسخ به مسئله ها یا پرسش هایی که با آن روبرو می شوند استفاده نموده و بتواند با تعمق در آن به توسعه ظرفیت ها و نیز متراکم شدن تجربیات خود در آینده کمک کنند.

نام درس: روانشناسی تربیتی				شخصیات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نقش یافته های علمی در زمینه تدریس اثر بخش تصمیمات آموزشی / و تربیتی اتخاذ شده در سطح کلاس درس / مدرسه را تحلیل و گزارش نماید.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنهاد: -
				شایستگی اساسی: Pk&ck کد ۱-۱& ۲-۲&۲-۱&۱-۲ ۲- ۳&
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
در بررسی منابع علمی- پژوهشی توانسته است اطلاعات به روز و معتبری را جمع آوری کرده و آن را در قالب یک مقاله منسجم به همراه پیشنهادها کاربردی ارائه کند.	در بررسی منابع علمی- پژوهشی توانسته است اطلاعات معتبری را جمع آوری کرده و آن را در قالب یک مقاله منسجم ارائه کند.	در بررسی منابع علمی- پژوهشی توانسته است اطلاعات معتبری را جمع آوری کند اما، آن را در قالب یک مقاله منسجم ارائه نکرده است.	یافته های علمی	
در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است ملاک های تدریس اثر بخش را شناسایی نموده و رابطه میان آن ها به جهت تأثیر بر یادگیری دانش	در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است ملاک های تدریس اثر بخش را شناسایی نموده و رابطه میان آن ها به جهت تأثیر بر یادگیری دانش	در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است برخی از ملاک های تدریس اثر بخش را شناسایی کند اما نتوانسته ارتباط میان آن	تدریس اثر بخش	

آموزان تحلیل نماید و پیشنهاداتی برای لحاظ نمودن ویژگی ها و موقعیت های فردی دانش آموزان ارائه کند.	آموزان تحلیل نماید.	ها را برای تأثیر گذاری بر یادگیری دانش آموزان تحلیل نماید.		
در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های تربیتی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های مختلف بررسی و با توجه به موقعیت و بافت فرهنگی اجتماعی/ تفاوت های فردی پیشنهاداتی ارائه کند.	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های رشدی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های تربیتی تحلیل کرده است.	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های را بدون مستند نمودن کاربرد ها به پژوهش های رشدی (نظریه های رشد) تحلیل کرده است.	کاربرد یافته ها	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف روانشناسی
- موضوعات و گرایشهای روانشناسی
- کاربرد روانشناسی در آموزش

تکلیف یادگیری:

مقالات علمی پژوهشی در خصوص نقش روانشناسی در آموزش و تحولات آن را مطالعه و یافته ها را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل دوم: روانشناسی تربیتی

- تعریف روانشناسی تربیتی
- روانشناسی تربیتی و تدریس اثر بخش

- معلمان کارآمد
- روشهای پژوهش در روانشناسی تربیتی

تکالیف یادگیری:

مقالات علمی پژوهشی در خصوص تدریس اثر بخش و ویژگی های آن/ روش های پژوهش در روانشناسی تربیتی را مطالعه و یافته های خود را در گزارشی مبنی بر چگونگی استفاده از یافته ها یا راهکار ها ارائه نماید.

فصل سوم: رشد

- رشد انسان
- رشد چیست؟
- رشد شناختی
- رشد اجتماعی و عاطفی
- رشد اخلاقی

تکالیف یادگیری:

دیدگاه های مختلف در زمینه ابعاد رشد را مطالعه و در قالب یک جدول مقایسه ای شباهت ها و تفاوت های دیدگاه ها را گزارش نماید.

فصل چهارم: تفاوت های فردی

- عوامل مؤثر بر رفتار
- احساس و ادراک
- هوش
 - هوش و مسئله طبیعت و تربیت
 - هوش و رشد شناختی
 - دیدگاه های مختلف درباره هوش
- شیوه های یادگیری و سبک تفکر
- شخصیت و خلق و خو
- انگیزش ، آموزش و یادگیری
- تفاوت های فرهنگی و جنسیتی

تکالیف یادگیری:

پژوهش های انجام شده در زمینه تفاوت های فردی را در حوزه های مختلف را مطالعه و چگونگی استفاده از دلالت های این یافته ها برای تدریس اثر بخش را شناسایی و گزارش کند.

تکلیف عملکردی:

با مشاهده یک موقعیت آموزشی تصمیمات معلم/ مربی را در مواجهه با تفاوت های فردی مطالعه و تأثیرات آن تحلیل نماید.

فصل پنجم: فرآیند های شناختی

- سطوح پایین فرایند های شناختی
- فرآیند های شناختی پیچیده
- درک مفهوم
- تفکر
- حل مسئله
- خلاقیت

تکلیف یادگیری:

روش های بکارگیری فرآیند های شناختی را در کتاب های درسی بررسی و نمونه ای از این مهارت ها را شناسایی و چگونگی آموزش آن را مورد نقد و بررسی قرار دهد.

روش های پرورش خلاقیت در آموزش موضوعات درسی مختلف را مطالعه و یافته های خود را به کلاس گزارش نماید.

فصل ششم: مدیریت کلاس درس

- اصول کلی مدیریت کلاس
- شیوه های مدیریت کلاس
- فضای مطلوب برای یادگیری
- پیشگیری از مشکلات رفتاری
- مداخله های خاص برای تغییر رفتار
 - قرار داد گروهی
 - قرارداد فردی
 - بازی رفتار خوب
 - دوری موقت

تکلیف عملکردی:

یک کلاس درس / موقعیت تربیتی در سطح مدرسه را مشاهده، و گزارشی از روش های مدیریت بکارگرفته شده تهیه و نتایج را به همراه نقد و بررسی و مبتنی بر یافته های علمی گزارش نماید.

فصل هفتم: کودکان با نیاز های ویژه

- دانش آموزان مبتلا به ناتوانی
- اختلالات حسی
- اختلالات جسمی
- کم توان ذهنی
- اختلالات زبانی و گفتاری
- ناتوانی های یادگیری
- اختلالات رفتاری و عاطفی
- کودکان تیزهوش
- کودکان سرآمد

تکلیف یادگیری:

از یک مدرسه دانش آموزان با نیاز های ویژه بازدید نموده و نحوه آموزش و نوع خدمات ارائه شده به این گروه از دانش آموزان را بررسی و گزارش نماید.

با مراجعه به منابع علمی روش های ارائه خدمات به دانش آموزان با نیاز های ویژه را در سایر کشور ها مطالعه و یافته ها را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه نظریه های علمی در زمینه تدریس و کاربرد آن در موقعیت های آموزش/ تربیتی، بکارگیری راهبرد های شناختی برای مطالعه ویژگی های رشدی/ تفاوت های فردی در موقعیت های آموزشی/ تربیتی (کلاس درس و مدرسه)، تحلیل و ارائه پیشنهاداتی برای ارتقاء سطح اثر بخشی تصمیمات معلم/ مربی در کلاس درس/ مدرسه.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

بنتهام ، سوزان (۱۳۹۱). روانشناسی کاربردی برای معلمان، مترجم رابعه موحّد. انتشارات ارجمند.

سانتراک، جان دبلیو (۱۳۹۱). روان شناسی تربیتی. ترجمه سعیدی شاهده و همکاران. نشر موسسه خدمات فرهنگی رسا.

منابع فرعی:

سیف، علی اکبر (۱۳۸۵). روانشناسی پرورشی (روانشناسی یادگیری و آموزش) انتشارات آگاه.

فونتانا، دیوید (۱۳۸۹). روانشناسی کاربردی برای معلمان، ترجمه مهشید فروغان. انتشارات ارجمند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره
 ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۸ نمره
 ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای
 ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «جامعه شناسی تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن

تعلیم و تربیت امری اجتماعی است. تعلیم و تربیت با متن و زمینه جامعه در هم تنیده است و نمی توان جدا از مقوله اجتماعی بودن، به مطالعه در مسائل تعلیم و تربیت پرداخت. به بیان دیگر، شناخت واقعی مسائل تعلیم و تربیت مستلزم تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی و فرهنگی محیط اجتماعی است. بنابراین درک دانشجویان نسبت به جامعه شناسی تربیت، این امکان را پدید می آورد تا با چشم انداز جامعه شناختی، نگاهی واقع بینانه به تعلیم و تربیت داشته باشد و درس جامعه شناسی آموزش و پرورش، زمینه ای مناسب برای انتخاب آگاهانه راه حل های تربیتی با توجه به مسائل عام جامعه و یا خاص منطقه خدمت دانشجویان فراهم می کند.

نام درس: جامعه شناسی تربیتی	مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: - با مطالعه رویکردهای کلان و نظری جامعه شناختی تربیت (آموزش و پرورش) تحولات این رشته را بررسی کرده و ارتباط این رویکردها را با مسائل کنونی تعلیم و تربیت گزارش دهد. - با رویکرد تعاملی و نگاهی خردنگر و با استفاده از روشهای تحقیق در جامعه شناختی تربیت، سازمان مدرسه، کلاس درس و روابط در مدرسه را شناسایی کند و شیوه مناسبی برای مطالعه و بررسی این روابط پیشنهاد دهد.	نوع درس: نظری
	تعداد واحد: ۲
	زمان درس: ۳۲ ساعت
	شایستگی اساسی: ۱-
	۲-۲ و ۳-۲ PK

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
نظریه های جامعه شناختی تربیت	نظریه های جامعه شناختی تربیت را به طور سطحی می شناسد و نمی تواند ویژگیهای اصلی نظریه ها و کاربردهای عملی آنها را تشخیص دهد.	نظریه ها را با توجه به ویژگیهای اساسی آنها در تعلیم و تربیت می شناسد، کاربردهای عملی نظریه ها را در حل مسائل جهانی آموزش و پرورش بیان می کند، اما قادر نیست از نظریه ها در حل مسائل خاص منطقه خود بهره گیرد.	علاوه بر درک عمیق نظریه های مختلف جامعه شناختی تربیت، قادر به تفسیر روابط عام و کلی با توجه به نظریه هاست و می تواند علت پدیدایی مسائل را با توجه به نظریه ای تبیین کند.
رویکرد تعاملی به جامعه شناسی تربیت	تکنیکهای مشاهده (گروههای کوچک) را فرا گرفته است، قادر به ارائه گزارش پدیده های مختلف است، اما نمی تواند روابط بین پدیده ها و افراد را شناسایی کند.	علاوه بر ارائه گزارش های مبنی بر مشاهده و مصاحبه، روابط بین پدیده ها و افراد را می تواند شناسایی و تبیین کند.	علاوه بر بهره گیری از ابزار تحقیق و شناسایی و تحلیل روابط بین پدیده ها و افراد، می تواند به تبیین و پیش بینی وقایع آموزشی با توجه به نظریه ها بپردازد.
طراحی برنامه حل مسئله تربیتی (با تاکید بر جامعه شناسی)	قادر به شناسایی یک مسئله تربیتی است، برای حل مسئله یک طرح پیشنهادی نیز ارائه می دهد، ولی طرح پیشنهادی او فاقد توجه به رویکردهای جامعه شناختی است.	قادر به شناسایی یک مسئله تربیتی، و ارائه راه حل با توجه به رویکردهای جامعه شناختی است اما نسبت به پیچیدگی و شبکه ای بودن مسائل بی توجه است.	می تواند برنامه حل مسئله تربیتی را با توجه به رویکردهای جامعه شناختی به طور سیستمی و شبکه ای طراحی و ارزیابی کند.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات جامعه شناسی تعلیم و تربیت (یک جلسه)

جامعه شناسی تربیتی و جامعه شناسی تعلیم و تربیت

خاستگاه و تکامل جامعه شناختی تربیت

قلمرو جامعه شناختی تربیت

تکالیف یادگیری: مطالعه و مرور یکی از کتابهای جامعه شناسی تربیت یا جامعه شناسی آموزش و پرورش و ارائه نقشه

مفهومی در رابطه با قلمرو جامعه شناسی تربیت

تکالیف یادگیری: ارائه یک تعریف جامع از جامعه شناسی تربیت توسط دانشجو

فصل دوم: رویکردهای نظری در جامعه شناختی تربیت (دو جلسه)

نظریه کارکرد گرایی (امیل دورکیم)

نابرابری اجتماعی (کریستوفر جنکز)

پارادایم انتقادی (نظریه آموزش و پرورش و کنش فرهنگی، فریره، ایوان ایلچ)

نظریه تفسیری (مایکل یانگ)

تکالیف یادگیری: طبقه بندی نظریه های جامعه شناختی تربیت و بیان ویژگیهای اصلی این نظریات در یک جدول

تکالیف یادگیری: انتخاب حداقل یکی از نظریه ها و مطالعه منابع بیشتر برای مطالعه

فصل سوم: روشهای تحقیق در جامعه شناسی تربیت (دو جلسه)

روشهای تحقیق کمی

روشهای تحقیق کیفی (قوم نگاری، مردم نگاری، روان شناسی اجتماعی، کنش متقابل نمادین، تحقیق در گروههای کوچک)

تکالیف یادگیری: مطالعه کتاب کندوکاوها و پنداشته ها، فرامرز رفیع پور

تکالیف یادگیری: مطالعه یک مقاله مربوط به جامعه شناختی تربیت و ارائه گزارش آن به کلاس با تاکید بر روش شناسی

تحقیق

تکالیف عملکردی: تحلیل و ارزیابی یک مقاله با توجه به نظریه پشتیبان آن

فصل چهارم: مدرسه و جامعه (یک جلسه)

مدرسه به مثابه جامعه

نگاهی تاریخی به سازمان اجتماعی مدرسه

شناخت سازمان مدرسه و روابط انسانی در آن

مدرسه و نابرابریهای اجتماعی

خانواده و مدرسه

تکالیف یادگیری: تهیه یک چک لیست از مسائل عمده مدرسه از نظر معلمان و دانش آموزان

تکالیف عملکردی: تحلیل مسائل مدرسه با توجه به یکی از نظریه های جامعه شناختی تربیت

فصل پنجم: فرایند های مربوط به مدرسه (یک جلسه)

فرهنگ دانش آموزان و عملکرد تحصیلی

جو مدرسه

انتظار از مدرسه

انگیزه پیشرفت (نظریه اتکینسون، نظریه مک کلند)

انتظارات معلم از دانش آموز

فرهنگ و روابط معلمان

تکالیف یادگیری: مشاهده روابط موجود در یک مدرسه ارائه گزارش درباره آن و تعیین جو مدرسه با استناد به شواهد کافی

فصل ششم: جامعه شناسی کلاس درس (دو جلسه)

گروههای دانش آموزی

پویایی گروه

دانش آموزان و تغییرات اجتماعی

دانش آموزان و آسیبهای اجتماعی

تکالیف یادگیری: مشاهده گروههای دانش آموزی در کلاس درس، زنگ تفریح و زنگ ورزش. یادداشت گفتگوهای غیر

رسمی در بین دانش آموزان و ارائه گزارش آن به کلاس (تکنیک مشاهده بیلز پیشنهاد می شود)

تکالیف عملکردی: مطالعه گزارشهای فوق در گروههای دانشجویی و تحلیل پویایی و آسیب های اجتماعی

فصل هفتم: جامعه شناسی برنامه درسی (یک جلسه)

جامعه‌شناسی کتابهای درسی

جامعه‌شناسی فضا

برنامه درسی پنهان

تکلیف یادگیری: مشاهده و ارائه گزارش در رابطه با فضا و کتابهای درسی

تکلیف عملکردی: بررسی و تحلیل همه گزارشهای قبل و کاوش و جستجو در برنامه درسی پنهان در مدرسه مورد نظر

فصل هشتم: جامعه‌شناختی تربیت و مسائل تربیتی (سه جلسه)

چگونگی اولویت بندی مسائل تربیتی مدرسه

تکالیف عملکردی: طراحی یک برنامه موثر برای حل یک مسئله تربیتی با توجه به یک نظریه پشتیبان

تکالیف عملکردی: ارزیابی طرح برنامه فوق توسط هم کلاسیها

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

در این درس، آموزش با توجه به پیوند نظریه با عمل انجام می‌شود. کاربرد عملی دانش نظری و تحلیل مشاهدات از زاویه نظریه‌های جامعه‌شناسی تربیت توسط دانشجو مورد تأکید قرار می‌گیرد. بنابراین، علاوه بر مطالعه منظم دانشجویان، توجه به جنبه‌های کاربردی این درس مورد توجه است. بهتر است زمینه پرسش و پاسخ و تحلیل گزارشهای دانشجویان و بهره‌گیری از روشهای مشارکتی در آموزش فراهم شود.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

موریش، ایور. درآمدی به جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت، ترجمه غلامعلی سرمد (۱۳۸۷). مرکز نشر دانشگاهی تهران.

علاقه بند، علی (۱۳۸۷). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران انتشارات روان.

شارع پور، محمود (۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران. انتشارات سمت.

منابع فرعی:

منادی، مرتضی (۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات آوای نور

رفیع پور، فرامرز (۱۳۹۰). تکنیکهای خاص تحقیق در علوم اجتماعی (جلد دوم کندوکاوها و پنداشته‌ها). تهران انتشارات

شرکت سهامی انتشار.

سلی، پ. جامعه‌شناسی مدرن، ترجمه حسن پویان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی تکوینی: تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی و شرکت در مباحث کلاس ۸ نمره

ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث انجام شده در کلاس، ۱۲ نمره

سایر نکات

از آنجا که یک فصل به روشهای تحقیق جامعه‌شناسی تربیت پرداخته شده است و ممکن است با درس روشهای تحقیق رشته‌های مختلف درسی هم پوشانی داشته باشد، تأکید می‌شود بر روشهای تحقیق کمی اشاره‌ای اجمالی شود و بیشتر بر روشهای

تحقیق قوم نگاری، کیفی کنش متقابل نمادین و گروههای کوچک تاکید شود.

سرفصل درس «نظریه‌های یادگیری و آموزش»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس اثربخش مستلزم درکی فزاینده از یادگیری و شیوه وقوع آن می‌باشد، چنین درکی شامل دانش مربوط به نظریه‌های یادگیری و آموزش و کاربرد هر یک از آنها در فرایند تدریس است که کسب آن می‌تواند معلمان را در کاربرد آگاهانه و مقتضی اصول مربوط به هریک از نظریه‌ها یاری رساند. این درس ضمن هدایت روش‌های تدریس در موقعیت‌های مختلف تربیتی، دانشجوی معلمان را با سودمندی و کاربردی بودن روش‌های تدریس به کار گرفته شده نیز آشنا می‌سازد.

نام درس: نظریه‌های یادگیری و آموزش				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن درک انواع نظریه‌های یادگیری و آموزش، شرایط حصول و عدم حصول یادگیری را در موقعیت‌های مختلف تربیتی تحلیل نماید و بر آن اساس راهبردهای تدریس متناسبی بکار برد.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت
				شایستگی اساسی: PK کد ۱-۲ & ۲-۲ & ۳-۲ PCK کد ۳-۳
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نظریه‌های یادگیری و آموزش	نظریه‌های یادگیری و آموزش را می‌شناسد و قادر است بدون ارائه تحلیل حاصل از مقایسه دیدگاه‌ها آنها را طبقه‌بندی نماید.	ضمن مقایسه نظریه‌های یادگیری و آموزش به ارائه دلالت‌های هریک از دیدگاه‌ها می‌پردازد اما قادر به کاربرد نظریه‌ها در حل مسائل تربیتی نمی‌باشد.	با درک نقاط ضعف و قوت هر یک از نظریه‌ها در موقعیت‌های مختلف تربیتی، قادر به کاربرد نظریه‌ها در حل مسائل تربیتی می‌باشد.	
روش‌های آموزش	دانشجو قادر است انواع روش‌های آموزش را شناسایی و طبقه‌بندی نماید.	ضمن مقایسه هر یک از روش‌های آموزش قادر به تحلیل شرایط حصول و عدم حصول یادگیری در موقعیت‌های مختلف تربیتی است.	با ارزیابی موقعیت تربیتی قادر به استفاده از راهبردهای تدریس متناسب است.	
حل مسائل تربیتی	مسئله تربیتی را شناسایی می‌کند و برای حل آن طرح پیشنهادی ارائه می‌دهد، اما طرح پیشنهادی او فاقد توجه به نظریات یادگیری و آموزش است.	با در نظر گرفتن اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش قادر به حل مسئله تربیتی می‌باشد اما نسبت به پیچیدگی و شبکه‌ای بودن مسائل بی‌توجه است.	قادر است برنامه حل مسئله تربیتی را با توجه به راهبردها و اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش به طور سیستمی و شبکه‌ای طراحی و ارزیابی نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

هفته اول: ارائه طرح درس و اعلام نحوه ارزشیابی و معرفی منابع

- بیان ضرورت و جایگاه نظریه در علم

- مکاتب تجربه گرا

- مکاتب خرد گرا

-نظریه های جدید در یادگیری

فصل دوم: تعریف مفاهیم (نظریه، نظریه علمی، یادگیری، آموزش)

- تعریف یادگیری و ویژگی های آن

- ویژگی های نظریه یادگیری جامع

-مقایسه یادگیری با آموزش

-ارائه چارت مربوط به نظریات یادگیری

تکالیف عملکردی:

از دانشجویان خواسته شود با مراجعه به منابع متعدد تعاریف مختلفی گردآوری و در قالب جدولی ارائه نمایند.

فصل سوم: نظریه های رفتاری یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه هایی از روش های آموزش رفتارگرایان در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل چهارم: نظریه های شناختی یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه هایی از روش های آموزش شناختی در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل پنجم: نظریه های خبرپردازی یادگیری

تکالیف یادگیری:

ارزیابی نقاط ضعف و قوت اصول یادگیری در نظریه خبرپردازی.

فصل ششم: نظریه های سازندگی یادگیری

تکالیف عملکردی:

مشاهده یک موقعیت آموزشی و تربیتی در کلاس درس و تحلیل میزان تأثیر پذیری تصمیمات آموزشی / تربیتی از

نظریه های یادگیری و کاربرد های آن.

فصل هفتم: نظریه نورو فیزیولوژیکی

تکالیف عملکردی:

مقالات و پژوهش های منتشر شده در زمینه مطالعات مربوط به مغز و ارتباط آن با آموزش و یادگیری را مطالعه

نموده و یافته های خود را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل هشتم: کاربرد نظریه های یادگیری در آموزش

کاربرد رویکرد رفتاری

کاربرد رویکرد شناختی

کاربرد نظریه سازندگی یادگیری

کاربرد نظریه نروفیزیولوژیکی

تکالیف عملکردی:

با استفاده از نظریه های مطالعه شده یک موقعیت آموزشی / تربیتی را با استفاده از نظریه های مطالعه شده تحلیل و تصمیمات آموزشی / تربیتی خود را به همراه مستندات پژوهشی یا علمی ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

با توجه به اینکه درک عمیق دانش نظری مستلزم کاربرد آن در موقعیت های مختلف می باشد، پیشنهاد می شود ضمن ارائه مباحث نظری به شیوه مشارکتی، بر انجام فعالیت های عملی و بکارگیری دانش نظری در موقعیت های واقعی تدریس تاکید شود. علاوه بر این تدارک فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی می تواند زمینه رشد راهبردهای فراشناختی دانشجویان را فراهم سازد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- اولسون، متیواچ و هرگنهان، بی.آر (۱۳۸۸). مقدمه ای بر نظریه های یادگیری، ترجمه علی اکبر سیف، تهران: دوران.
- سیف، علی اکبر (۱۳۹۰). روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش. انتشارات دوران.

منبع فرعی:

- شعبانی، حسن (۱۳۸۳). مهارت های آموزشی و پرورشی. تهران: سمت. جلد اول و دوم.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

۵-۱ ارزشیابی مستمر (۸ نمره)

- عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۴ نمره
- عملکرد دانشجو در مجموعه تکالیف عملکردی ۴ نمره

۵-۲ ارزشیابی پایانی (۱۲ نمره)

ارزشیابی پایانی درس نظریه های یادگیری و آموزش به صورت آزمون مکتوب در پایان ترم صورت می گیرد.

سرفصل درس «اصول و روش‌های تدریس»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس در تمامی نظام‌های آموزش و برنامه درسی، عرصه اصلی اختیارات معلم است؛ و همین اختیارات است که مسئولیت معلم را برای بکارگیری موثر روش‌های تدریس الزامی می‌کند. «تدریس» فعالیتی موقعیتی است که شکل موثر آن بر بنیاد دانش و یافته‌های علمی دنبال می‌شود. چنین دانشی را معلمان آینده برای هرگونه عمل خود نیاز دارند؛ اما عمل معلمی کردن فقط با کسب این دانش ممکن نمی‌شود. آنچه دانشجومعلمان را برای بکارگیری روش‌های تدریس آماده می‌کند، کسب دانش تدریس به همراه قابلیت‌های ساخت دانش تدریسی بر اساس تجربه‌های شخصی است؛ مجموعه تلفیق شده‌ای از دانش و هنر که می‌تواند شایستگی تدریس نامیده شود. اصول و روش‌های تدریس در پی آن است که زمینه‌های لازم و عمومی را برای دانشجومعلمان در سطحی عام فراهم کند تا آنان قادر به ادراک و بکارگیری روش‌های تدریس شوند. در این درس، دانشجومعلمان با مبانی، اصول و مراحل تدریس آشنا می‌شوند و قادر می‌شوند از فنون آن در عمل بهره بگیرند. برای تحقق دستاوردی، ضروری است معلمان با منابع این حوزه علمی، با نمونه‌هایی از تدریس و با برخی از اعمال و فعالیت‌های تدریسی معلمان پیشین در عرصه واقعی آشنا شوند و برای اقدام به آن، تمرین‌هایی داشته باشند. چنین شرایطی می‌تواند به آنان کمک کند تا معلمان آینده در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم‌گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت‌های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته‌های علمی و پژوهشی باشند.

مشخصات درس	نام درس: اصول و روش‌های تدریس

اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود: به ارائه تصویری از تدریس مدرسه‌ای اقدام کند که در آن نقش معلم به عنوان کارگزار اصلی آن عرصه به روشنی تشریح و تبیین گردد و چگونگی عمل خود را به عنوان کارگزار یک کلاس درس فرضی، به استناد دانش معتبر مدلل سازد و از برنامه خود دفاع نماید. همچنین، دانشجو معلم در پایان این واحد یادگیری با اصول عام و خاص تدریس آشنایی دارد و برخی روش‌های تدریس را با قابلیت‌های بکارگیری آنها در موقعیت‌های متفاوت می‌شناسد و از منابع معتبر تدریس آگاه است و امکان شناسایی منابع مناسب‌تر را دارد و به پیگیری دستاوردهای علمی جدید حوزه تدریس، متعهد است.				نوع درس: نظری و عملی تعداد واحد: ۱+۱ زمان درس: ۳۲+۱۶ ساعت پیشنیاز: روانشناسی تربیتی نحوه آموزش: انفرادی
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
شایستگی اساسی: PK کد ۲-۲ & ۳-۲ PCK کد ۳-۳ & ۴-۳	- فهم اصول و روش‌های تدریس	توانسته است به بیان تعاریفی از تدریس و اصول و روش‌های آن اقدام کند.	به تبیین تدریس مدرسه‌ای بر اساس متغیرهای مختلف متمایزکننده آن مبتنی بر منابع علمی اقدام می‌کند و تشریحی به زبان خاص خود ارائه می‌نماید.	به شناسایی اصول و روش‌های تدریس در موقعیت‌های مختلف مدرسه‌ای اقدام می‌کند و تبیینی مدلل از بکارگیری هر یک از اصول و روش‌های تدریس توسط معلم در موقعیت خاص ارائه می‌نماید.
	ایفای نقش معلمی در تدریس مدرسه‌ای	توانسته است به شرح آنچه در منابع و مباحث درس در ارتباط با موضوع آمده است، اقدام کند.	به زوایایی از نقش‌های معلمان توجه می‌دهد و به آن عمل می‌کند که در منابع درس بر آنها تاکید نشده است ولی در منابع این حوزه موجود است.	توانسته است خود را در نقش معلم متصور شود و بر آن اساس به تصمیم‌گیری در موقعیت‌های واقعی یا فرضی اقدام و به عنوان معلم ایفای نقش حرفه‌ای کند.
	انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه دیده می‌شود که قابل پذیرش است.	پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
		تکلیف ۱: هر دانشجو یکی از تجربیات تدریس معلمان مدرسه‌ای خود را یادآوری و آن را روایت و مقبول یا نامقبول بودن آن را مدلل تشریح کند.

دوم	ارائه نمونه‌ها و یادآوری تجربه‌ها	ارائه نمونه‌هایی از تدریس معلمان به صورت فیلم و بحث و بررسی درباره تجربیات دانشجومعلمان به گونه‌ای که نشان داده شود اصول و روش‌های متعددی در تدریس مطرح است.
سوم	تشریح چپستی تدریس	مفهوم‌شناسی و شرح گستره موضوعی تدریس (به عنوان یک علم)، تشریح اصول و انواع روش‌های تدریس و معرفی وضعیت ایران از حیث تدریس (با استناد تجربه‌های گزارش شده دانشجومعلمان) و تشریح وضعیت تدریس در چند کشور جهان.
چهارم	تبیین نقش معلم در تدریس مدرسه‌ای	تبیین نقش‌های تدریسی معلمان و ضرورت‌های آن بر اساس واقعیات عمل مدرسه‌ای و با تشریح وضعیت ایران. عملی: در این ارتباط، نمایش یک فیلم تدریسی ضرورت دارد. تکلیف ۲: چرا معلمان نیاز دارند از اصول و روش‌های تدریس آگاه باشند و چگونه می‌توانند چنین کنند؟
پنجم	مراحل تدریس مدرسه‌ای: قسمت اول	تشریح مراحل تدریس به عنوان عمل واقعی معلم در کلاس درس مشتمل بر مخاطب-شناسی و منطقی‌یابی برای یک مبحث علمی، تعیین اهداف درس، انتخاب محتوا و فرصت-های یادگیری، سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری. عملی: نقد و بررسی منطق مراحل ذکر شده.
ششم	مراحل تدریس مدرسه‌ای: قسمت دوم	انتخاب روش تدریس محتوا و ارائه فرصت‌های یادگیری، تصمیم‌گیری در باره زمان درس، تنظیم مکان (فضا و روابط) درس و چگونگی ارزشیابی یادگیری مخاطبان. عملی: نقد و بررسی مراحل ذکر شده.
هفتم	برنامه‌ریزی تدریس: طرح درس سالیانه	اجزای طرح درس سالیانه و اصول تهیه آن، تدوین طرح درس سالیانه در کلاس و بررسی نمونه‌های ارائه شده در کلاس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به تدوین طرح درس سالیانه اقدام می‌کنند. تکلیف ۳: هر یک از دانشجومعلمان یک طرح درس سالیانه برای موضوع مورد نظر خود تهیه و با مدرس درس ارائه کند.
هشتم	برنامه‌ریزی تدریس: طرح درس روزانه	اجزای طرح درس روزانه و اصول تهیه آن، تدوین طرح درس روزانه در کلاس و بررسی نمونه‌های ارائه شده در کلاس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به تولید طرح درس روزانه اقدام می‌کنند. تکلیف ۴: هر یک از دانشجومعلمان یک طرح درس سالیانه برای موضوع مورد نظر خود تهیه و با مدرس درس ارائه کند.
نهم	مدیریت کلاس درس	الگوها و روش‌های کلاس‌داری، فرهنگ کلاس درس، مقررات کلاس درس، جو کلاس درس و رفتار در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به بررسی روش‌های مدیریت کلاس‌هایی می‌پردازند که به طور فرضی یا واقعی توسط مدرس معرفی شده است.
دهم	روش‌های تدریس	انواع روش‌های تدریس و طبقه‌بندی آنها به دو طبقه: روش‌های تدریس معلم‌محور و روش‌های تدریس شاگردمحور و معرفی مشروح هر یک برای بکارگیری. تکلیف ۵: طبقه‌بندی‌های دیگر به چه شکلی روش‌های تدریس را طبقه‌بندی کرده‌اند؟
یازدهم	روش‌های تدریس معلم‌محور	یادآوری کوتاه منطق، اصول و مراحل بکارگیری روش‌های تدریس معلم‌محور در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به طراحی تدریس بر اساس این روش اقدام و به تدریس می‌پردازند.

دوازدهم	روش‌های تدریس شاگردمحور	یادآوری کوتاه منطق، اصول و مراحل بکارگیری روش‌های تدریس شاگردمحور در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به طراحی تدریس بر اساس این روش اقدام و به تدریس می‌پردازند.
سیزدهم	توضیح دادن در کلاس درس	روش‌های توضیح دادن، قابلیت روش‌های توضیح در ارتباط با موضوعات درسی، اثربخش ساختن توضیحات در هر یک از روش‌های تدریس. عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر توضیح در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.
چهاردهم	پرسش کردن معلم در کلاس	انواع پرسش‌ها و چگونگی بهره‌گیری از آن در هر یک از روش‌های تدریس عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر پرسش کردن در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.
پانزدهم	مواجهه معلم با پرسش‌های کلاسی شاگردان	انواع پرسش‌های شاگردان، انگیزه‌های پرسش کردن شاگردان، چگونگی مواجهه با پرسش‌های شاگردان در هر یک از انواع روش‌های تدریس عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر پاسخگویی به پرسش‌ها در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.
شانزدهم	سنجش یادگیری شاگردان	روش‌های آزمون و سنجش پیشرفت تحصیلی در کلاس درس، انواع آزمون‌ها و مزایا و معایب آنها برای بکارگیری در کلاس درس، اهداف سنجش در کلاس درس، روش‌های اعلام نتایج به شاگردان در کلاس درس در هر یک از روش‌های تدریس. عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر سنجش یادگیری در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با مشارکت همه‌جانبه آموزشگر - دانشجو انجام می‌شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع نیز بپردازد و در مباحث شرکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۵ دقیقه در کلاس درس به ارائه نظر بپردازند. در همه جلسات درس، یک مبحث به صورت نظری ارائه می‌گردد و به صورت عملی مورد تمرین قرار می‌گیرد. درعین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۸ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از:

منابع اصلی:

- شعبانی، حسن. (۱۳۹۲). مهارت‌های آموزشی: روش‌ها و فنون تدریس. تهران: سمت.
- مهرمحمدی، محمود. (۱۳۸۶). بازاندیشی فرایند یاددهی - یادگیری و تربیت معلم. تهران: مدرسه.

منابع فرعی:

- صنعت پور امیری، حسین (۱۳۹۵). نیم قرن تدریس و تبلیغ حجت الاسلام و المسلمین قرائتی. تهران: مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن.
- مارزانو، رابرت. (۲۰۰۷). هنر و علم تدریس (چارچوبی جامع برای آموزش اثربخش). مترجمان: نازیلا کریمی و عبدالرحیم نوه ابراهیم (۱۳۹۴). تهران: موسسه فرهنگی منادی تربیت.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس اصول و روش‌های تدریس در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از کار عملی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.

ارزشیابی ضمن نیمسال: ارزشیابی ضمن نیمسال از سویی تمام فعالیت‌های بخش عملی درس را شامل می‌شود و از سوی دیگر برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری انجام می‌گیرد و دستاورد هر دو قسمت جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می‌شود.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۲۵ درصد امتیاز
- آزمون ضمن نیمسال: ۴۰ درصد امتیاز
- آزمون پایانی: ۳۵ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

۱. آمادگی مدام برای فعالیت عملی.
۲. مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
۳. رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
۴. رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
۵. مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
۶. ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس «اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره»

۱. معرفی درس و منطق آن:

راهنمایی مجموعه فعالیت های منظم و سازمان یافته ای است که به منظور حداکثر استفاده از توانایی های بالقوه در طول زندگی درباره فرد اعمال می شود. مشاوره رابطه رویاروی بین مراجع و مشاور است که بدان وسیله به مراجع کمک می شود تا پس از شناخت خویش تصمیمات مناسبی اتخاذ نماید، از طریق مشاوره مراجع می آموزد که چگونه یک زندگی سالم و سازنده را طرح ریزی کند و بدان ادامه دهد.

راهنمایی و مشاوره همواره به عنوان تسهیل کننده فرایند تعلیم و تربیت دانش آموزان برای معلمان مطرح بوده است. از طریق خدمات راهنمایی و مشاوره می توان به توانایی ها و محدودیت های دانش آموزان پی برد، یکی از وظایف اساسی معلمان راهنمایی و هدایت دانش آموزان می باشد به طور مسلم ارایه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش آموزان بدون آگاهی معلمان از مبانی، اصول و روش های راهنمایی و مشاوره میسر نمی باشد، بنابراین لازم است دانشجویان معلمان در دوران تحصیل خود با مبانی، اصول و روشهای راهنمایی و مشاوره آشنا شده تا بتوانند در آینده به عنوان معلم مدرسه نقش راهنمایی و مشاوره ای خود را به خوبی ایفا نمایند. همچنین این درس به عنوان یکی از دروس پایه برای دانشجویان رشته راهنمایی و مشاوره محسوب می شود که آمادگی های لازم در آنها برای کسب مهارتهای پایه حرفه ای فراهم نموده و زمینه ساز ورود به دروس تخصصی مشاوره می باشد.

نام درس: اصول و روش های راهنمایی و مشاوره				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				نوع درس: نظری و عملی تعداد واحد: ۳ (۱+۱) زمان درس: ۴۸ ساعت
با مطالعه درس مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، با مفاهیم اساسی راهنمایی و مشاوره آشنا شده، در فرایند آموزش از مبانی و اصول مشاوره بهره کافی ببرد، به جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش پی ببرد و با نقش مشاوره ای معلمان در فرایند تدریس و کلاس درس آشنا شود. همچنین از فنون و روش های شناخت دانش آموزان و رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی اطلاعات کافی کسب نموده و بتواند در موقعیت واقعی مدرسه بکار ببرد. دانشجوی پس از گذراندن این درس قادر خواهد بود از اصول مشاوره در موقعیت های واقعی مدرسه بهره برده و با شناختی که از تفاوت های فردی، ویژگی ها و مسایل و مشکلات دانش آموزان پیدا می کند بتواند در زمینه های تحصیلی- شغلی و سازشی به آنها کمک نماید.				شایستگی اساسی: <i>Ck&pck</i> کد ۲- ۱&۳-۳-۴- ۳&
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
دانش محتوایی و موضوعی راهنمایی و مشاوره و انواع آن	در مورد مباحث اساسی راهنمایی و مشاوره، فنون و روش های مشاوره صرفاً اطلاعات آرایه شده را جمع آوری و بدون آرایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	موضوعات اساسی راهنمایی و مشاوره و انواع آن را مورد مقایسه قرار داده و یافته های خود را در قالب یک گزارش منسجم آرایه نموده است	مباحث اساسی راهنمایی و مشاوره و انواع آن، تفاوت و تشابه مفاهیم و رابطه آنها با یکدیگر را مورد مقایسه و ارزیابی قرار داده و دلایل خود را در قالب یافته ها به صورت یک گزارش منسجم آرایه نموده است.	

نقش و وظایف کارکنان مدرسه در رابطه با فرایند راهنمایی و مشاوره دانش آموزان	نقش و وظایف کارکنان مدرسه را در فرایند راهنمایی و مشاوره دانش آموزان مورد مقایسه قرار داده و یافته های ناشی از این مقایسه را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	درباره نقش و وظایف کارکنان مدرسه در مورد راهنمایی و مشاوره دانش آموزان صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	
رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی و کاربردهای آنها	مفاهیم اساسی رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی را مورد مقایسه قرار داده و یافته های خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	درباره رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	
برنامه های راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش	برنامه های راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران را با سایر کشورها مورد مقایسه قرار داده و دلایل خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	درباره برنامه های راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش جهان و ایران صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مباحث اساسی

- اهمیت و ضرورت راهنمایی و مشاوره
- فلسفه و اهمیت راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش
- تاریخچه راهنمایی و مشاوره در جهان و ایران
- راهنمایی و مشاوره در اسلام
- مفهوم و تعریف راهنمایی
- اصول و اهداف راهنمایی
- خدمات راهنمایی
- مفهوم و تعریف مشاوره

- اصول و اهداف مشاوره
- خدمات مشاوره
- مفهوم و تعریف مشورت
- تعریف روان درمانی
- تفاوت بین مشورت، راهنمایی، مشاوره و روان درمانی

فعالیت یادگیری:

- ۱- مطالعه مطالب فصل از منابع معرفی شده
- ۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
- ۳- مقایسه مفاهیم راهنمایی، مشاوره و روان درمانی و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

- تحلیل و مقایسه اهداف و خدمات راهنمایی و مشاوره و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- فصل دوم: رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی
- مشاور و انتخاب نوع رویکرد درمانی
- رویکردهای درمانی متمرکز بر زمینه
- رویکردهای درمانی متمرکز بر هیجانات
- رویکردهای درمانی متمرکز بر تفکر و باور
- رویکردهای درمانی متمرکز بر عمل و رفتار
- رویکردهای درمانی یکپارچه نگر و التقاطی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- ۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
- ۳- مقایسه رویکردهای درمانی مختلف و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

- ۱- تحلیل و مقایسه رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- ۲- تحلیل کاربرد رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی در محیط واقعی مدرسه توسط دانشجویان رشته مشاوره و ارائه گزارش کتبی آن به مدرس

فصل سوم: انواع راهنمایی و مشاوره و الگوهای آن

- انواع راهنمایی از نظر موضوع
- انواع راهنمایی از نظر شیوه اجرا
- انواع مشاوره از نظر موضوع
- انواع مشاوره از نظر شیوه اجرا
- الگوهای رایج راهنمایی

فعالیت یادگیری:

- ۱- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- ۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
- ۳- مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره از نظر موضوع و شیوه اجرا و بیان تفاوت های آنها
- ۴- مقایسه الگوهای راهنمایی و بیان شباهت ها و تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

- ۱- تحلیل و مقایسه الگوهای راهنمایی و مشاوره و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- ۲- تهیه جدول مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره و بیان کاربرد هریک از آنها در محیط واقعی مدرسه

فصل چهارم: روش ها و فنون راهنمایی و مشاوره

- تعریف روش و فن
- روش های راهنمایی و مشاوره
- فنون راهنمایی (مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، شرح حال نویسی، واقع نویسی، مقیاس درجه بندی رفتار، گروه سنجی، مطالعه موردی، مطالعه پرونده تحصیلی، سیاهه رفتار، آزمون های روانی)
- فنون مشاوره (گوش دادن، تشویق کردن، برخورد با مقاومت، برخورد با سکوت، سازمان دادن، انعکاس احساس و محتوا، قرارداد بستن، تعیین تکلیف، پایان دادن به جلسه، همدلی، مواجهه سازی، تفسیر و بینش، رهبری، ایفای نقش، تسکین یا آرام بخشی، ارجاع)
- مهارت های مشاوره

فعالیت یادگیری:

- ۱- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- ۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
- ۳- مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره با یکدیگر و بیان تفاوت های آنها
- ۴- مشاهده اجرای فنون مشاوره توسط متخصصان (مستقیم/ فیلم) و تحلیل مشاهدات به صورت مکتوب

فعالیت عملکردی:

- ۱- تحلیل و مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- ۲- طراحی و اجرای یک نمونه از هر کدام از فنون راهنمایی نظیر مشاهده، مصاحبه و و ارائه گزارشی از آنها به مدرس ۳-
- بیان کاربرد هریک از فنون راهنمایی و مشاوره در محیط واقعی مدرسه در قالب گزارش کتبی
- ۴- اجرای فنون مشاوره توسط دانشجویان رشته مشاوره با توجه به مشاهدات خود (مستقیم/ فیلم) در مورد یک نفر از دانش آموزان و ارائه گزارش صوتی- تصویری و کتبی آن به مدرس

فصل پنجم: نقش و وظایف کارکنان مدرسه در برنامه راهنمایی و مشاوره دانش آموزان

- نقش و وظایف مدیرمدرسه
- نقش و وظایف معلم مدرسه

- نقش و وظایف مشاور مدرسه
 - نقش و وظایف مربی پرورشی مدرسه
 - نقش سایر متخصصان در فرایند راهنمایی و مشاوره
 - نقش خانواده در فرایند راهنمایی و مشاوره
 - نقش دانش آموز در فرایند راهنمایی و مشاوره
- فعالیت یادگیری:
- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- ۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
- ۳- مقایسه نقش و وظایف معلم، مدیر، مشاور، مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و بیان تفاوت های آنها
- فعالیت عملکردی:
- ۱- تحلیل و مقایسه نقش و وظایف معلم، مدیر، مشاور، مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و
- ارایه گزارش آن در کلاس درس
- فصل ششم: جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش
- برنامه های راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه
 - نقش و عمل مشاور در دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه
 - ساختار و تشکیلات راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران
 - خدمات و وظایف مراکز مشاوره دانش آموزی و خانواده در مناطق آموزش و پرورش
 - خدمات و وظایف مراکز مشاوره دانشجویی در دانشگاهها
 - مشاوره در موسسات و مراکز بهداشت روانی
 - تفاوت های فردی در بین دانش آموزان مدرسه
 - در نظر گرفتن تفاوت های فردی در راهنمایی و مشاوره با دانش آموزان
- فعالیت یادگیری:
- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- ۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
- ۳- مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مدارس ابتدایی و متوسطه و بیان تفاوت های آنها
- ۴- مقایسه دانش آموزان از نظر تفاوت های فردی در ابعاد مختلف
- فعالیت عملکردی:
- ۱- تحلیل و مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مدارس ابتدایی و متوسطه و ارایه گزارش آن در کلاس درس
- ۲- تحلیل و مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مراکز مشاوره دانش آموزی، خانواده و دانشجویی و ارایه گزارش کتبی آن به مدرس
- ۳- مقایسه تفاوت های فردی دوفرد از دانش آموزان یک مدرسه توسط دانشجویان رشته مشاوره و ارایه گزارش کتبی آن به مدرس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارایه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ های مربوط به پرسش های مطرح شده است. برقراری ارتباط میان آموخته های کلاسی و الزامات محیط آموزشی، بهره گیری از فرصتهای یادگیری خارج از محیط آموزشی، برقراری پیوند میان نظر و عمل در محیط آموزشی و فراهم نمودن مشارکت گروهی دانشجویان در انجام فعالیت های عملکردی توسط مدرس از راهبردهای تدریس این درس می باشد که منجر به درک عمیق تر مطالب و بکارگیری دانش نظری راهنمایی و مشاوره توسط دانشجو معلمان در موقعیت های واقعی مدرسه خواهد شد. یادگیری غیر مستقیم نیز مستلزم مطالعه فردی و درک شناختی فرد در موقعیت های مختلف محیط آموزشی می باشد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- قدمی، سید امیر؛ همت، نورعلی و نبوی، سید صادق (زیر چاپ). مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات دانشگاه فرهنگیان

- گلادینگ، ساموئل. تی. (۱۳۹۰). اصول ومبانی مشاوره. ترجمه مهدی گنجی، تهران، نشر ساوالان.

- شفیعی آبادی، عبدالله (۱۳۹۰). مقدمات راهنمایی و مشاوره. تهران، انتشارات رشد.

منابع فرعی:

- اصغری پور، حمید (۱۳۹۱). کلیات راهنمایی و مشاوره، مشهد، نشر ترمین

- گیسون، رابرت و میشل، ماریان (۱۳۸۶). زمینه مشاوره و راهنمایی، ترجمه باقر ثنایی و همکاران، انتشارات رشد

- صافی، احمد (۱۳۷۹). راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی، تهران، انتشارات رشد

- تمدنی، مجتبی و بهمنی، بهمن (۱۳۹۱). فنون مشاوره و روان درمانی، تهران، نشر دانژه

- حسینی بیرجندی، سید مهدی (۱۳۷۱). اصول و روش های راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری (باز پاسخ، بسته پاسخ، چندگزینه ای و یا ترکیبی) به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده کلاسی ۲ نمره

ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف (فعالیت) عملکردی ۸ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده براساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود.

مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «ارزشیابی از یادگیری»

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان یک حوزه تخصصی در بردارنده دروس متعددی چون آمار، روش تحقیق و اندازه گیری می باشد. در واقع این درس کمک میکند تا بتوان میزان تحقق اهداف کلی از آموزش را مورد ارزیابی قرار داده، سطح کیفی آموزش را ارتقا بخشیده و بطور نظامند اثرات آنرا مورد بازبینی و واکاوی قرار داد. استفاده و بکارگیری الگوهای متعدد ارزشیابی برای قضاوت درخصوص برنامه های درسی به معلمان کمک می کند تا نیازهای آموزشی را شناسایی نمایند و در سازماندهی مطالب و محتوای درسی انتقال دانش، نگرش و بالابردن سطح مهارتها را بهبود بخشند.

مشخصات درس	نام درس: ارزشیابی از یادگیری

اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با کسب مهارت در حوزه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی قادر باشد انواع آزمونها و الگوهای ارزشیابی را پیاده سازی نماید و در خصوص اهداف ارزشیابی، آزمونهای عملکردی، محاسبه ضریب دشواری آزمون، نحوه محاسبه ضریب پایایی و آزمونهای ارزیابی عملکرد گزارشی را ارائه نماید.				نوع درس: نظری / عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز:
ملکها رویکرد ارزشیابی آزمونهای عملکردی محاسبه ضریب پایایی و روایی				ثباتی اساسی: CK ۱-۱ & ۱-۲ & PK ۲-۲ & ۲-۳
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	سطح ۰	
دانشجو قادر است الگوها ارزشیابی را مورد تحلیل قرار داده و کاربرد هر یک را در نمونه ای عینی مورد نقد و بررسی قرار دهد.	دانشجو قادر است در طبقه بندی از نقاط قوت و ضعف الگوهای ارزشیابی ارائه دهد و بر همین اساس الگوها را درجه بندی نماید.	دانشجو قادر است انواع الگوهای ارزشیابی را نام ببرد.	دانشجو قادر است انواع آزمونهای عملکردی را طبقه بندی نماید.	
دانشجو قادر است انواع آزمونها عملکردی را به لحاظ کاربردی مورد نقد و تحلیل قرار دهد.	دانشجو قادر است انواع آزمونها را مقایسه نموده و برای هر یک نقاط قوت و ضعف را مشخص نماید.	دانشجو قادر است انواع آزمونهای عملکردی را نام ببرد.	دانشجو قادر است انواع آزمونهای عملکردی را نام ببرد.	
دانشجو قادر است ضریب پایایی و روایی انواع آزمونهای پیشرفت تحصیلی را محاسبه نماید و مورد نقد و بررسی قرار دهد.	دانشجو قادر است محاسبات مربوط به تعیین روایی و پایایی آزمونهای پیشرفت تحصیلی را انجام دهد.	دانشجو قادر است در حوزه تعیین پایایی و روایی تعریفی را ارائه دهد.	دانشجو قادر است در حوزه تعیین پایایی و روایی تعریفی را ارائه دهد.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول	تعاریف و اصطلاحات: آزمون، اندازه گیری، ارزشیابی، مقیاسها و انواع آن،	بازکر تعاریف و مثالهای گوناگون تعاریف مشخص و نقاط تفاوت و تشابه شناسایی و تحلیل گردد.	از دانشجویان خواسته شود با مراجعه به منابع متعدد تعاریف مختلفی گرآوری و در قالب جدولی ارائه نمایند.
دوم	انواع آزمونها و ویژگی آنها	نمونه هایی از آزمونها در کلاس مطرح و بر چگونگی و نحوه ساخت آنها بحث و تبادل نظر شود.	از دانشجویان خواسته شود نمونه هایی از آزمونها را در پژوهشها یافته و با ویژگیهای آنها تطابق بدهند.
سوم	رویکردهای مطرح در ارزشیابی	بحث و تبادل نظر در خصوص ارزشیابی و دیدگاه مقایسه ای با توجه به اهداف مطرح شود و با ذکر مثال های گوناگون الگوی متناسب با هر ساختار مورد بررسی قرار گیرد	
چهارم	مراحل ارزشیابی آموزشی، تحلیل موقعیت،	در این جلسه با نمایش فیلم مرحله	از دانشجویان خواسته شود که فیلم را

	اهداف و مولفه های ارزشیابی آموزشی	تحلیل موقعیت مورد بررسی قرار گرفته و هدفها و پیش نیازها با بحث و گفتگو مورد واکاوی قرار بگیرد.	مجددا بررسی و نکات مطرح شده در خصوص اهداف و پیش نیازها را بازبینی مجدد و گزارش جدید ارائه نمایند.
پنجم	تعریف، اهداف، مراحل، روشها و طبقه بندیهای طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی	با ارائه نمونه هایی از انواع طرح های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، ویژگیها و سطوح طبقه بندی طرحها مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد.	از دانشجویان خواسته شود که با انتخاب یک درس مشخص یک نمونه از طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی آماده و در کلاس ارائه نمایند.
ششم	انواع آزمونها و کاربرد آنها و قواعد هر یک	با طرح نمونه های متفاوتی از انواع آزمون ها در کلاس نقاط قوت و ضعف هر یک از آزمونها به نقد و بررسی گذاشته شود.	از دانشجویان خواسته شود با طراحی یک نمونه ترکیبی از انواع آزمونها ویژگیهای هر یک از آزمونها را مورد ارزیابی قرار دهند.
هفتم	طرح نمونه های عملی در کلاس	نمونه های متعددی از طرح ها توسط دانشجویان شناسایی و نمونه های طراحی شده توسط ایشان را در گروه (کلاس) نقد و بررسی نمایند.	از دانشجویان خواسته شود نمونه های طراحی شده و بررسی شده را مورد بازبینی قرار دهند.
هشتم	تعریف آزمونهای عملکردی و انواع آن، مراحل تهیه آزمونهای عملکردی، روش واقعه نگاری، چگونگی تهیه چک لیست	با ارائه یک نمونه کار آزمونهای عملکردی و چگونگی مقیاس بندی آنها در کلاس به صورت عملی تهیه و نمونه طراحی انجام شده در جلسه قبل در این قالب اجرای مجدد گردد.	از دانشجویان خواسته شود یک نمونه از روشهای سنجش مشاهده ای را انتخاب و با استفاده از روش واقعه نگاری یک گزارش ارائه نمایند.
نهم	شرایط اجرای آزمون، نحوه نمره گذاری، نحوه تفسیر اطلاعات، محاسبه ضریب دشواری آزمون	یک نمونه از آزمونهای اجرا شده در کلاس ارائه و موارد و مباحث کلاس با نمونه تطبیق و واکاوی گردد.	از دانشجویان خواسته شود یک نمونه آزمون را مورد تحلیل و بررسی قرار داده، اطلاعات انرا تفسیر و ضریب دشواری آزمون را محاسبه نمایند.
دهم	نقش و کاربرد آمار توصیفی در تفسیر داده ها، شاخصهای مرکزی و شاخصهای پراکندگی	به ذکر دلایلی اهمیت بکارگیری آمار توصیفی در تحلیل آزمونها پرداخته شود و شاخصهای مرکزی و پراکندگی با ذکر مثال حل و تمرین شود.	از دانشجویان خواسته شود در بخش شاخصهای مرکزی از میانگین و در بخش شاخصهای پراکندگی واریانس و ضریب همبستگی مثالها و نمونه هایی تمرین و نمرات آزمونهای قبلی محاسبه گردد.
یازدهم	تعیین روایی، اهمیت و انواع آن	در نمونه های آزمونهای قبلی محاسبات روایی در کلاس درس بطور عملی انجام و انواع آن مورد بحث و گفتگو قرار گرفته و ترجیحا برای هر مورد نمونه ای انجام شود.	از دانشجویان خواسته شود در موارد آزمونهای قبلی روایی آزمونها محاسبه و گزارش گردد.
دوازدهم			

سیزدهم	تعریف پایایی، روشهای پایایی، نحوه محاسبه ضریب پایایی	روش محاسبه پایایی در نمونه ذکر شده محاسبه و موارد دیگر نیز طرح شود.	از دانشجویان خواسته شود نحوه محاسبه پایایی را در چند کار پژوهشی مورد بررسی قرار دهند.
چهاردهم	هدفهای ارزشیابی، تعریف ارزشیابی، انواع ارزشیابی	موارد و رئوس درس در کلاس به بحث و گفتگو گذاشته شود و نمونه هایی از انواع ارزشیابی بررسی گردد.	از دانشجویان خواسته شود در یک جدول انواع، تفاوتها و شباهتهای ارزشیابی را ترسیم نمایند.
پانزدهم	روشهای مشاهده موقعیت، مصاحبه، نظرخواهی	روشهای ارزشیابی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و محاسب و معایب هریک مورد نقد و بررسی قرار گیرد.	از دانشجویان خواسته شود در یک نمونه عملی و در جامعه کوچک ۵ نفری روشهای این جلسه را اجرا و گزارشی ارائه دهند.
شانزدهم	آزمونهای ارزیابی عملکرد آموزشی، خود سنجی، ارزیابی همکاران	رئوس مطرح در این جلسه مورد بحث و گفتگو قرار گیرد و محاسن و معایب هر یک طرح و نقد و ارزیابی گردد.	از دانشجویان خواسته شود ارزشیابی پیشرفت تحصیلی را در طرحی جامع و بطور یکپارچه در قالب یک کار پژوهشی طی یک هفته تا زمان برگزاری آزمون پایان ترم ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس به دلیل ماهیت عملی پیشنهاد میشود که به صورت حل مسئله و پروژه ای انجام شود و بیشتر مفاهیم به صورت تحلیلی و با ارائه نمونه های مشابه تدریس شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، دکتر علی اکبر سیف، نشر دوران.

منبع فرعی:

ارزشیابی آموزشی، دکتر عباس بازرگان، ناشر سمت.

روشهای ارزشیابی آموزشی، دکتر علیرضا کیامنش، ناشر: دانشگاه پیام نور.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

۶ نمره ارزیابی کار عملی که در جلسه آخر برای دانشجویان تعیین گردیده است.

ارزشیابی پایانی: ۱۴ نمره آزمون کتبی

سرفصل درس «کاربرد هنر در آموزش»

۱. معرفی درس و منطق آن

کاربرد هنر در آموزش به حوزه پیوند بین نظریه و عمل در برنامه درسی هنر می پردازد. از این رو دانشجو- معلمان باید با حوزه های کاربردی هنر آشنا شده و بتوانند به صورت عملیاتی، فرصت های یادگیری هنر را کسب کنند تا بتوانند در حوزه آموزش به دانش آموزان مدارس به عنوان معلمان توانمند در حوزه هنر ایفای نقش کنند. این درس توجه دانشجویان به برنامه درسی هنر به صورت تلفیقی جلب کرده و تجارب نوین هنر را به آنها معرفی می کند.

نام درس: کاربرد هنر در آموزش				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: - مفهوم هنر و رابطه آن با مفهوم سواد را شناسایی کند. - ابعاد چهارگانه هنر در آموزش را به روشنی درک کند. - رابطه هنر و تلفیق با سایر دروس را درک کرده و بکار بگیرد. - برنامه درسی و آموزش هنر را در نگاه جهانی به همراه تجارب نوآورانه بشناسد.				نوع درس: تربیتی تعداد واحد: ۱ واحد عملی زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنهاد: -
				شایستگی اساسی: • CK- کدهای ۱-۱ و ۲-۱ • PCK- کدهای ۱-۳، ۲-۳، ۳-۳، ۴-۳
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
تولید هنری	به خلق اثر هنری ساده با استفاده از الگو پردازد.	به خلق اثر هنری متفاوت از الگو پردازد.	آثار هنری جدیدی بدون استفاده از الگو و منحصر به فرد تولید کند.	
تاریخ هنری	به مشاهده آثار تاریخی پیرامون خود واکنش نشان بدهد.	نسبت به آثار تاریخی و رابطه هنر و فرهنگ حس مثبتی داشته باشد.	رابطه هنر و فرهنگ و تاریخ را به درستی درک کرده و به تحلیل عمیق پردازد.	
نقد هنری	حساسیت بصری نسبت به پدیده های هنری داشته باشد.	ویژگی ها و کیفیت های پیچیده و ظریف مستتر در آثار هنری و محیط	ویژگی ها و کیفیت های پیچیده و ظریف مستتر در آثار هنری و محیط	

پیرامون خود را درک کرده و تفسیر و نقد کند.	پیرامون خود را درک کند			
بر اساس ملاک‌های دقیق به قضاوت دربارهٔ هنر و دفاع از آن بپردازد.	بر اساس ملاک‌های دقیق به قضاوت دربارهٔ هنر بپردازد.	در گفتگوی دائمی دربارهٔ ماهیت هنر شرکت کند.	زیبایی شناسی	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول- کلیات و اهمیت کاربرد هنر در آموزش

- هنر و بازانديشی مفهوم سواد
- پیامدهای تربیت هنری
- هنر و تربیت چندفرهنگی

تکلیف یادگیری:

دانشجویان به شرح پیامدهای تربیت هنری در تعلیم و تربیت بپردازند.

فصل دوم- تولید آثار هنری

- برای کسب مهارت‌ها و توسعهٔ تخیل‌گرایی مورد نیاز برای عملکرد هنری با کیفیت بالا به دانش‌آموزان یاری رساند.
- دانشجویان باید برنامهٔ درسی را طراحی کنند که مهارت‌هایی برای توسعه تخیل‌گرایی آنها فراهم شود.
- دانشجویان با دامنه وسیعی از رسانه‌ها، ابزارها، تجهیزات و فنونی که توسط هنرمندان به کار گرفته می‌شوند، آشنا می‌شوند. همچنین سوژه‌ها، موضوعات درسی، نهادها و سایر ابزارهایی که تولید هنری را رشد و شکل می‌دهد، را می‌شناسند.
- دانشجویان می‌توانند مهارت‌ها و سنت‌های هنروری و هنرمندی را یاد بگیرند. مهارت‌هایی نظیر کاربرد رسانه‌ها، وسایل مختلف و به کارگیری ظرفیت‌ها و قابلیت‌های آنان.
- دانشجویان می‌توانند افکار، ارزش‌ها و احساسات مختلف خود را در یک شکل تجسمی از طریق دستیابی به راه‌های پاسخگو و فعالیت‌هایی که هنرمندان انجام می‌دهند، بیان کنند.

تکلیف عملکردی:

- دانشجویان باید احساساتشان را توسعه دهند، تخیل‌گرایی‌شان را پرورش دهند و مهارت‌های فنی مورد نیاز برای انجام کار صحیح با مواد آموزشی را کسب کنند.
- دانشجویان باید لذت ناشی از خلق آثار تجسمی را تجربه کنند و فرصت کسب مهارت‌های لازم برای دستیابی به این تجربه لذت‌بخش را داشته باشند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

فصل سوم- تاریخ هنری

در برنامه تربیت هنری دانشجویان به درک زمینه تاریخی و فرهنگی که هنر در آن پدید آمده، می پردازند. دانشجویان بر اساس آثار مختلف تاریخی، هنری، فرهنگی به حوزه تاریخ هنر ایران آگاهی یافته و آن را به صورت کاربردی مورد توجه قرار می دهند.

- **اطلاعات واقعی در مورد هنرمندان:** مثل تاریخ تولد و مرگ، سوابق و تجارب اولیه، اطلاعات در مورد آثار هنری مثل توصیف فیزیکی، موضوعی و شرایط.
- **تحلیل صوری اثر هنری،** یعنی توصیف کردن و تحلیل کردن حلقه های ارتباطی در یک اثر هنری (رنگ، فضا و...) به عنوان مبنایی برای فهم این که چگونه اثر هنری متناسب با خصوصیات یک هنرمند و یا هماهنگ با یک جنبش یا سنت هنری است.
- **تحلیل اثر هنری:** شامل اطلاعاتی درباره وسایل و مواد مورد استفاده، ابزارها و روش های به کار برده شده و تغییرات حاصله در اثر هنری که ناشی از گذر زمان یا سایر تأثیرهای محیطی است.
- **روابط مربوط به زمینه (بستر):** یعنی بررسی ارتباط میان آثار هنری و محیط اجتماعی، سیاسی و فرهنگی و شناخت تأثیر آن بر آثار مورد نظر.

تکلیف عملکردی:

- دانشجویان باید رابطه میان هنر و فرهنگ را دریابند؛ مثلاً اینکه فناوری و ایدئولوژی در یک مقطع خاص چه تأثیری در آثار هنری هنرمندان گذاشته است.
- به تحلیل صوری، واقعی و روابط زمینه ها در یک یا چند اثر هنری ملی یا بین المللی بپردازند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

فصل چهارم- نقد هنری

- دانشجویان باید چگونگی دیدن و صحبت کردن درباره کیفیت های هنری را بیاموزند. نگرستن شکلی از پیشرفت شناختی است. بنابراین دانشجویان با نگاهی متفاوت به آثار و پدیده های هنری می نگرند و تکنیک های نقد آثار هنری را می آموزند.
 - نقادی هنری شامل کاربرد زبان، نگارش متفکرانه و هوشمندانه و صحبت کردن درباره هنر است که از طریق آن فرد می تواند به نحوی بهتر و پربارتر نقش و جایگاه هنر را در فرهنگ و جامعه درک کند و برای آن ارزش قائل شود.
 - دانشجویان مراحل چهارگانه نقادی هنری را باید بیاموزند:
۱. **توصیف:** اگرچه مرحله توصیف بر ابعادی تأکید دارد که ما از طریق آنها به درک کلی امور می رسیم اما می تواند بحث های عمیقی را پدید آورد. گاهی ممکن است فردی رنگی را قرمز ببیند اما فرد دیگری آن را نارنجی ببیند و یا یک نفر شکلی را مربع ببیند ولی فرد دیگر آن را چند ضلعی ببیند. به هر حال از طریق توصیف است که می توان زبان را دقیق تر نشان داد.
 ۲. **تحلیل:** اگرچه تحلیل یک مبنای ادراکی دارد اما از مرحله توصیف یک گام فراتر می رود و فراگیر را وادار می کند تا ساختار یا ترکیب یک اثر هنری را تحلیل کند. فراگیر باید بتواند بین تقارن و نامتقارن تفاوت قائل شود، رسانه های هنری را تشخیص دهند، نسبت به کیفیت های رنگ و خط حساس باشد. آیا دانشجویان می توانند از زبان طراحی استفاده کنند یا خیر؟

۳. **تفسیر:** در مرحله تفسیر، دانشجویان به سطوح تخیلی تر قدم می گذارد و از او خواسته می شود تا درباره معنای مستتر در اثر هنری و یا هدف موجود در ذهن هنرمند تأمل کند. برای انجام این کار از دانشجو خواسته می شود تا بین ساختار موجود در اثر هنری و جهتی که هنرمند فراگیر را به آن سمت می کشاند، ارتباط برقرار کند. در این مرحله درباره اثر هنری سوال های مختلفی مطرح می شود و ویژگی آنها، این است که سوالات باز هستند و پاسخ درست یا غلط ندارند.
۴. **قضاوت:** فرایند نقد به طور طبیعی با قضاوت خاتمه می یابد. این قضاوت نتیجه ای است که بیانگر موفقیت یا شکست اثر هنری است و جایگاه آن در مقایسه با سایر آثار هنری نشان می دهد. قضاوت های شکل گرفته در این حالت به بحث گذاشته نمی شوند زیرا این وظیفه نقادان و خبرگان حرفه ای تر است نه معلمان دوره ابتدایی.

تکلیف عملکردی

- حساسیت بصری باید در دانشجویان پرورش یابد تا به اتکای آن بتوانند خصوصیات و کیفیت های پیچیده و ظریف مستتر در آثار هنری و محیط پیرامون خود را درک و توصیف کنند.
- مراحل چهارگانه نقد هنری را در طول ۴ جلسه در مورد یک اثر هنری ملی بکار بگیرند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

فصل پنجم- زیبایی شناسی

- هدف دیگر تربیت هنری مربوط به ارزش هایی است که هنرها ایجاد می کنند.
- توجه دانشجویان به فرایند آفرینش هنرمندانه، پدیده هنری، تفسیر و شناخت، ارزشیابی انتقادی، زمینه فرهنگی و اجتماعی آن معطوف شود.
- زیبایی شناسی به دانشجویان یاد می دهد که به طور فلسفی بیندیشند، پرسش ها و پاسخ های ممکن که به طور طبیعی در مسیر ساختن، نقادی و بررسی تاریخی هنر به وجود می آید را مورد بررسی قرار دهند.

تکلیف عملکردی:

- دانشجویان باید گفتگوی دائمی درباره ماهیت هنر شرکت کنند.
- براساس ملاک های زیباشناسانه به قضاوت درباره هنر و دفاع از آن بپردازند.

فصل ششم- هنر و برنامه درسی تلفیقی

- این دیدگاه به آن برنامه درسی هنر اشاره دارد که با دیگر برنامه های درسی هنری و غیرهنری تلفیق می شود. برنامه درسی تلفیقی هنر عموماً در یکی از چهار نوع ساختار برنامه درسی سازماندهی می شود:
- گاهی از هنر استفاده می شود تا به فراگیران کمک کند تا دوره خاص تاریخی یا فرهنگی خاص را بشناسند؛ مثل مطالعه جنگ داخلی در کنار عکس های ماتئو برادی، و یا موسیقی و معماری آن دوره و طرز پوشش افراد طبقات اجتماعی.
 - دومین شکل تلفیق حالتی است که در آن به فراگیران کمک می شود تا شباهت ها و تفاوت ها میان هنرها را بشناسند. مانند تفاوت معنای ریتم در موسیقی با معنای ریتم در هنرهای تجسمی.
 - سومین شکل تلفیق، شناسایی ایده اصلی است که در هنر در دست انجام و یا در دیگر حوزه ها قابل شناسایی است.

- چهارمین نوع تلفیق مربوط به تمرین حل مسئله است. می توان از دانشجویان خواست که مسئله ای را تعریف یا بیان کنند که مستلزم در نظر گرفتن دیسپلین های مختلف است؛ مثلاً اگر از دانش آموزان دبیرستانی خواسته شود که برای دانش آموزان پیش دبستانی یک بازی طراحی کنند، آن ها باید ملاحظات طراحی، رشد کودک، ویژگی های فیزیکی مواد آموزشی، ترکیب این موارد و مسائل زیباشناسی را در نظر بگیرند. این امر را می توان به صورت عملی با دانشجویان تمرین کرد.

تکلیف عملکردی:

- دانشجویان با استفاده از فعالیت های هنری مختلف برای یک درس مانند علوم، ریاضی، فارسی و ... به صورت تلفیقی یک برنامه درسی طراحی کند و متناسب با آن به صورت عملی آن برنامه درسی تلفیقی را اجرا کند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

فصل هفتم - تجارب نوآورانه آموزش هنر

- در این فصل دانشجویان با تجارب بین المللی در حوزه آموزش هنر آشنا می شوند و کاربرد هنر در آموزش را به صورت واقعی درک می کنند.
- همچنین برخی مجامع بین المللی در حوزه آموزش هنر به صورت الکترونیکی و کتابخانه ای به دانشجویان معرفی می شود تا در حوزه های هنری مورد علاقه خود به کسب دانش و مهارت های حرفه ای بپردازند.

برنامه های آموزش هنر عبارتند از:

- کنفرانس جهانی آموزش هنر
- پروژه تتاک (TETAC)
- پروژه رامبرانت
- آشنایی با مجامع تخصصی، سایت های اینترنتی و نشریات آموزش هنر

تکلیف عملکردی

- دانشجویان با مراجعه به سایت ها و منابع الکترونیکی به معرفی فعالیت های مجامع بین المللی در حوزه آموزش هنر بپردازند.
- نمونه کارهای هنری مختلف در حوزه آموزش هنر به دانش آموزان را جستجو و معرفی کنند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- استفاده از راهبرد مستقیم در تدریس مفاهیم و کلیات با استفاده از ابزارهای رایانه ای مناسب.
- شیوه های تدریس مشارکتی و گروهی، بازدید از مراکز هنری و موزه ها و گالری ها، روش ایفای نقش.
- راهبرد غیر مستقیم برای طراحی فرصت های یادگیری بر اساس ابعاد نقد هنری، تاریخ هنری و زیبایی شناسی.

۵. منابع آموزشی

منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۸ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از

- منبع اصلی

برای بخش نظری:

- مهرمحمدی، محمود؛ کیان، مرجان (۱۳۹۳). برنامه درسی و آموزش هنر در آموزش و پرورش، تهران: سمت.

برای بخش عملی:

- سایر منابع آموزشی معتبر که شیوه‌های تولید محصولات هنری را آموزش داده‌اند.

- منابع فرعی:

مجامع معتبر بین‌المللی مرتبط با آموزش هنر مانند:

- National Art Education Association
- Getty Institute for Education in Art
- International Society for Education through Art

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: آزمون پایان ترم = ۶ نمره
- ارزشیابی پوشه کار بر اساس تولیدهنری، تاریخ هنری، نقد هنری = ۸ نمره
- اطلاع‌رسانی توسط دانشجویان در طول ترم مانند معرفی کتاب، سایت، اخبار، گزارش‌های علمی، همایش‌ها و ... مرتبط با آموزش هنر = ۳ نمره
- معرفی، نقد و تحلیل آثار هنری، تاریخی، فرهنگی ملی و بین‌المللی توسط دانشجویان در طول ترم = ۳ نمره

سرفصل درس «کاربرد زبان در تربیت»

۱. معرفی درس و منطق آن

رابطه زبان و تربیت، ریشه در وجوه مشترک آنها دارد: اندیشه و ارتباط. اندیشه از یک طرف با زبان آمیخته است و از طرف دیگر تربیت، به ویژه به معنای متعالی آن بر اندیشه استوار می‌گردد. اندیشه، از یک سو، محور تربیت و عمل تربیتی است، و از سوی دیگر، زبان و اندیشه، رابطه‌ای ناگسستنی دارند. این رابطه و پیوستگی چنان است، که برخی از فیلسوفان و دانشمندان، اندیشه و

زبان را یکی دانسته اند.

ارتباط، محور دیگر رابطه تربیت و زبان است. ارتباط جنبه عینی و قابل مشاهده رابطه زبان و تربیت است. ارتباط، موضوعی مهم در مباحث مربوط به زبان است؛ به طوری که، برخی از زبان شناسان، ارتباط را مهم ترین کارکرد زبان دانسته اند؛ و تربیت نیز، فرایندی ارتباطی است، و بدون برقراری ارتباط، میان مربی و تربیت شونده، تربیت، ممکن نمی گردد. بخش مهمی از ارتباط تربیتی/آموزشی از طریق ارتباط کلامی شکل می گیرد. آیا زبان و ارتباط از طریق زبان، می تواند اهداف تربیت را محقق سازد؟ چه ملاحظات و چه محدودیت هایی در این مسیر وجود دارد؟ با شناخت ویژگی های زبان و چگونگی به کارگیری زبان و برقراری ارتباط زبانی مناسب در فرایند تربیت/آموزش ضمن جستجوی پاسخ این پرسش ها، امکان فعالیت تربیتی/آموزشی موثرتری برای معلمان فراهم می شود.

نام درس: کاربرد زبان در تربیت				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱- با توجه به انواع ارتباط زبانی(کلامی) در ابعاد مختلف حیطه ها و فعالیت های ارتباطی در تربیت/آموزش، رابطه زبان و تربیت را بفهمد و با توجه به وظایف تربیتی/آموزشی یک معلم به حضور و نقش زبان در ابعاد مختلف تربیت/آموزش (تعلیم و تربیت) آگاه و حساس شود. ۲- انواع ویژگی های زبان را بشناسد و زبان را به عنوان یک مجموعه زنده و نقش آفرین بفهمد. ۳- بر اساس ویژگی های زبان، مصداق های حضور و نقش (ویژگی های) زبان را در ابعاد مختلف تربیت/آموزش و بافت های مختلف نظام آموزش و پرورش شناسایی کند. ۴- از طریق بازشناسی و درک و فهم عمیق از مفهوم تربیت و با توجه به ویژگی های زبان، محدودیت های کاربرد زبان در تربیت را بشناسد. ۵- با توجه به ویژگی های معنی شناختی زبان و واژگان آموزش از طریق زبان و واژگان آشنا را اجرا کند.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۳۲ ساعت پیش نیاز: ندارد
				شایستگی اساسی: • CK- کدهای ۱-۱ و ۲-۱ • PCK- کدهای ۱-۳، ۲-۳، ۳-۳، ۴-۳
ملاک	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
رابطه زبان و تربیت	انواع ارتباط و رخداد های ارتباطی زبانی(کلامی) در تربیت/آموزش را بشناسد.	با توجه به انواع ارتباط زبانی در تربیت/آموزش و نیز فعالیت های تربیتی/آموزشی یک معلم، مصداق های حضور و نقش آفرینی زبان در ابعاد مختلف تربیت/آموزش و در انواع ارتباط های تربیتی/آموزشی معرفی	آثار مثبت و منفی انواع کاربرد زبان در ارتباط تربیتی/آموزشی را جستجو کند و برخی از آنها را معرفی کند.	

				کند.
	شناخت کلی زبان	انواع ویژگی‌های زبان از آوا تا معنا را به صورت کلی بشناسد.	زبان را به عنوان یک مجموعه زنده و نقش‌آفرین در انواع فعالیت‌های ارتباطی، به ویژه در فرایند تربیت بفهمد.	آثار ویژگی‌های زبان در انواع ارتباط تربیتی/آموزشی را مشاهده و گزارش کند.
	شناخت جزئی تر زبان	انواع ویژگی‌های زبان را از آوا تا معنا و در واحدهای مختلف زبان (از واژه تا متن) بشناسد.	مصادق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) زبان را در آموزش زبان (فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) بشناسد.	بر اساس شناخت ویژگی‌های زبان، تغییرات لازم را در نمونه‌ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های زبان و با توجه به آن بحث کند.
	شناخت محدودیت‌های کاربرد زبان	از طریق بازشناسی و درک و فهم عمیق از مفهوم تربیت، الزامات تربیت/آموزش و ارتباط تربیتی/آموزشی را بشناسد.	بر اساس الزامات تربیت/آموزش و ارتباط تربیتی/آموزشی و به ویژگی‌های زبان، محدودیت‌های کاربرد زبان را در تحقق اهداف کلی تربیت/آموزش بشناسد.	با توجه به محدودیت‌های کاربرد زبان در تحقق بخشیدن به اهداف کلی تربیت/آموزش، درباره آثار کاربرد بدون محدودیت زبان در تربیت/آموزش بحث کند.
	آموزش از طریق زبان (واژگان) آشنا	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در تربیت/آموزش (دروس مختلف) بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان و واژگان، آموزش از طریق واژه‌های آشنا را در سوادآموزی به ویژه آموزش واژگان اجرا کند.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان و واژگان، آموزش از طریق واژه‌های آشنا را در آموزش دروس دیگر اجرا کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	موضوع	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول و دوم	رابطه زبان و تربیت	منابع: (۸) و (۵) و (۲۰) - ضرورت آگاهی معلمان از رابطه زبان و تربیت و ویژگی‌های زبان و نقش‌آفرینی آن در تربیت - ارتباط و مفاهیم اصلی ارتباط - روش‌های برقراری ارتباط و ارتباط موثر - شناسایی انواع ارتباط و رخدادهای ارتباطی زبانی (کلامی) در تربیت/ آموزش و نیز فعالیت‌های تربیتی/ آموزشی یک معلم،	- مطالعه منابع مربوط به ضرورت آگاهی معلمان از رابطه زبان و تربیت و ویژگی‌های زبان و نقش‌آفرینی آن در تربیت - مطالعه منابع مربوط به ارتباط و درک اجزاء یک فرایند ارتباطی و روش‌های برقراری ارتباط موثر - معرفی مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی زبان در ابعاد مختلف تربیت/آموزش و در انواع ارتباط‌های تربیتی/ آموزشی و نیز فعالیت‌های تربیتی/ آموزشی یک معلم	- مصداق‌های حضور و کاربرد زبان در کار یک معلم را بیان کند. - آثار مثبت و منفی انواع کاربرد زبان در ارتباط تربیتی/ آموزشی را جستجو کند و برخی از آنها را گزارش کند.
سوم و چهارم	شناخت کلی زبان	منابع: (۷) یا (۹) و (۱۰) - انواع ویژگی‌های زبان از آوا تا معنا به صورت کلی - معرفی زبان به عنوان یک مجموعه زنده و نقش‌آفرین در انواع فعالیت‌های ارتباطی - ساختمان و نقش و منشا زبان نظامداری و ساختمانندی و قاعده‌مندی و ... منشا زبان: الهی و طبیعی و اجتماعی و جسمی و ابزاری و ژنی و ...	مطالعه منابع و مباحث نظری مربوط به انواع ویژگی‌های زبان از آوا تا معنا - زبان را به عنوان یک مجموعه زنده و نقش‌آفرین در انواع فعالیت‌های ارتباطی فرایند تربیت بفهمد. - معرفی مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی زبان در انواع ارتباط، به ویژه در فرایند تربیت/آموزش و نیز فعالیت‌های ارتباطی یک معلم در مدرسه	- حضور و آثار زبان در انواع ارتباط تربیتی/ آموزشی را مشاهده و گزارش کند. - با تغییر دادن برخی از ویژگی‌های زبانی در جریان برقراری ارتباط کلامی، تغییر نتایج ارتباط را مشاهده، تحلیل و گزارش کند.

		زبان انسان و زبان حیوان: زبان حیوانات و نخستیها و		
پنجم	شناخت جزئی زبان: آواشناسی - واجشناسی	منابع: (۷) و (۱۴) -انواع ویژگی‌های آواجشناسی زبان را در واحدهای مختلف زبان - آواهای زبان (آواشناسی): همخوانشناسی و واکداری و واجگاهی و واجراهی و واکه‌شناسی و -نظام آوایی زبان (واجشناسی): واج و واجگونه و زوج کمینه و واج‌آرایی و هجا و همبرتولیدی	- با تغییر دادن برخی از ویژگی‌های آواشناسی زبان در جریان برقراری ارتباط کلامی، تغییر نتایج ارتباط را مشاهده، تحلیل و گزارش کند.	
ششم	شناخت جزئی زبان: نقش آواشناسی - واجشناسی در سواد آموزی و آموزش	منابع: (۷) و (۱۴) و (۱۵) و (۱۷) - ماهیت سوادآموزی و چگونگی آموزش مهارت‌های زبانی - مصداق‌های حضور و نقش آفرینی (ویژگی‌های) آواجشناسی زبان در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان - آگاهی فرازبانی واجشناختی و کاربرد آن در آموزش، به ویژه خواندن و نوشتن	بر اساس شناخت ویژگی‌های آواجشناسی زبان و آگاهی فرازبانی واجشناختی، تغییرات لازم را در نمونه‌ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های آواجشناسی زبان و با توجه به آنها بحث کند. - شناسایی و معرفی مصداق‌های حضور و نقش آفرینی (ویژگی‌های) آواجشناسی زبان در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی)	- مطالعه منابع و مطالب مربوط به بحث آواشناسی - واجشناسی - مطالعه مباحث مربوط به سوادآموزی و آموزش مهارت‌های زبانی - شناسایی و معرفی مصداق‌های حضور و نقش آفرینی (ویژگی‌های) آواجشناسی زبان در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان)

هفتم	شناخت جزئی زبان: صرف؛ نقش صرف در سوادآموزی و آموزش به طور کلی	منابع: (۷) و (۱۵) و (۱۷) انواع ویژگی‌های صرفی زبان در واحدهای مختلف زبان: واژه‌سازی، ریشه‌شناسی، راه‌های واژه‌سازی، ابداع و وامگیری، تکواژشناسی / صرف، تکواژ، تکواژگونه و ... تکواژشناسی / صرف، تکواژ، تکواژگونه و ... روش جستجو و یافتن مصداق‌های ویژگی‌های صرفی زبان در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) آگاهی فرازبانی صرفی را بشناسد و کاربردش را در خواندن و نوشتن بداند.	مطالعه منابع و مطالب مربوط به انواع ویژگی‌های صرفی زبان در واحدهای مختلف زبان: واژه‌سازی، ریشه‌شناسی، راه‌های واژه‌سازی، ابداع و وامگیری، تکواژشناسی / صرف، تکواژ، تکواژگونه و ... انواع ویژگی‌های صرفی زبان را در واحدهای مختلف زبان بشناسد: واژه‌سازی، ریشه‌شناسی، راه‌های واژه‌سازی، ابداع و وامگیری و ... تکواژشناسی / صرف، تکواژ، تکواژگونه و ... مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های صرفی زبان را در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) بشناسد. آگاهی فرازبانی صرفی را بشناسد و کاربردش را در خواندن و نوشتن بداند.	بر اساس شناخت ویژگی‌های صرفی زبان و آگاهی فرازبانی صرفی، تغییرات لازم را در نمونه ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های صرفی زبان و با توجه به آنها بحث کند. شناسایی و معرفی مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های صرفی زبان در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) کاربرد آگاهی فرازبانی صرفی در خواندن و نوشتن خود و گزارش نتیجه اقدام
هشتم	شناخت جزئی زبان: شناخت جزئی زبان: نحو؛ نقش نحو در سوادآموزی و	منابع: (۷) و (۱۵) و (۱۷) انواع ویژگی‌های نحوی در واحدهای مختلف زبان -مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های	مطالعه منابع و مطالب مربوط به انواع ویژگی‌های نحوی در واحدهای مختلف زبان انواع ویژگی‌های نحوی زبان را در واحدهای	بر اساس شناخت ویژگی‌های نحوی زبان و آگاهی فرازبانی نحوی، تغییرات لازم را در نمونه ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های نحوی زبان و با

	آموزش به طور کلی	نحوی زبان در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) - آگاهی فرازبانی نحوی و کاربرد آن در درک خوانداری و در نوشتن	مختلف زبان بشناسد. - آگاهی فرازبانی نحوی را بشناسد و کاربردش را در درک خوانداری و در نوشتن بداند. - مصداق‌هایی از حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) نحوی زبان را در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) شناسایی و معرفی کند.	توجه به آنها بحث کند. - کاربرد آگاهی فرازبانی نحوی در خواندن متون درسی خود و هنگام نوشتن نوشته‌های خود و تحلیل و گزارش نتیجه اقدام
نهم و دهم	شناخت جزئی زبان: معناشناسی و نقش ویژگی‌های معناشناختی زبان در تربیت/آموزش	- منابع: (۵) و (۶) و (۲) - انواع ویژگی‌های معناشناسی زبان در واحدهای مختلف زبان؛ معناشناسی، مختصات معنایی، نقشه‌های معنایی، روابط معنایی و همایی و - مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) معناشناختی زبان را در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) آگاهی فرازبانی معناشناختی و کاربرد آن در خواندن و نوشتن	- مطالعه منابع و مطالب مربوط به انواع ویژگی‌های معناشناختی در واحدهای مختلف زبان؛ از جمله مطالب مربوط به معناشناسی، مختصات معنایی، نقشه‌های معنایی، روابط معنایی، چند معنایی و همایی و - مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) معناشناختی زبان را در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) را معرفی کند.	- بر اساس شناخت ویژگی‌های معناشناختی زبان و آگاهی فرازبانی معنایی، تغییرات لازم را در نمونه‌ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های معنایی زبان و با توجه به آنها بحث کند. - در متون درسی مختلف مثل علوم تجربی، معنای ممکن که از جمله‌ها ممکن است به ذهن کودکان دبستانی متبادر شود را مشاهده و ضمن گزارش درباره آنها بحث کند. - فهم دانش آموزان پایه‌های مختلف را از معنی اصطلاحات و واژه‌های به کار رفته در متون درسی آنان از جمله کتاب دینی؛ اجتماعی و ریاضی و ... بپرسد، ثبت و گزارش کند. (این تکلیف تا هفته سیزدهم انجام شود).

			آگاهی فرازبانی معناشناختی را بشناسد و کاربردش را در خواندن و نوشتن بداند.	
یازدهم	شناخت جزئی زبان: کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی	منابع: (۸) و (۵) و (۶) -انواع ویژگی‌های کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی زبان در واحد‌های مختلف زبان: کاربردشناسی و بافت و ارجاع و کنش‌گفتها و ادب و ... -تحلیل گفتمان/ گفتمان‌شناسی و تعبیر و استنباط و انسجام و پیوستگی و گفتگو/ دیالوگ و اصول همیاری گرایس و پسازمینة و پیشازمینة - آگاهی فرازبانی کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی را و کاربرد آن در خواندن و نوشتن	- مطالعه منابع و مطالب مربوط به انواع ویژگی‌های کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی زبان را در واحد‌های مختلف زبان بشناسد: کاربردشناسی و بافت و ارجاع و کنش‌گفتها و ادب و ... -و نیز مطالعه منابع درباره تحلیل گفتمان/گفتمان‌شناسی و تعبیر و استنباط و انسجام و پیوستگی و گفتگو/ دیالوگ و اصول همیاری گرایس و پسازمینة و پیشازمینة -مصادق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی زبان را در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) معرفی کند. -و مصادق‌های حضور و نقش‌آفرینی ویژگی‌های کاربردشناختی و گفتمان‌شناسی زبان را در آموزش دروس دیگر بشناسد. -آگاهی فرازبانی کاربردشناسی و	بر اساس شناخت ویژگی‌های کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی زبان و آگاهی فرازبانی کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی، تغییرات لازم را در نمونه‌ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی زبان و با توجه به آنها بحث کند. -فهم دانش‌آموزان پایه‌های مختلف را از معنی اصطلاحات و واژه‌های به کار رفته در متون درسی آنان از جمله کتاب دینی؛ اجتماعی و ریاضی و ... بپرسد، ثبت و گزارش کند. (ا این تکلیف تا هفته سیزدهم انجام شود).

			گفتمان‌شناسی را بشناسد و کاربردش را در خواندن و نوشتن بداند.	
دوازدهم	شناخت جزئی زبان: گونه‌شناسی	منابع: (۸) و (۱۳) و (۶) و (۲) -انواع ویژگی‌های گونه‌شناسی زبان در واحدهای مختلف زبان: تاریخ و تحول زبان و خانواده و درخت و تطبیقی و تاریخ و مفاهیم در زمانی و همزمانی و -زبان و گونه‌های جغرافیایی زبانی و گونه استاندارد و لهجه و گویش و دوزبانگی و دوزبانگونگی و زبان آمیخته و -زبان و گونه‌های اجتماعی زبانی و جامعه‌شناسی زبان و سبک‌های زبانی و اعتبار اجتماعی زبان و گونه‌های شغلی و سنی و جنسی و زبان و فرهنگ و نسبیت زبانی و مقولات فرهنگی و اجتماعی و جنسیتی و جهان‌شناختی و ایدیولوژی و حاکمیتی.... -مصادق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) گونه‌شناختی زبان را در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) -و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) معرفی کند.	-مطالعه منابع و مطالب مربوط به انواع ویژگی‌های گونه‌شناسی زبان در واحدهای مختلف زبان: تاریخ و تحول زبان و خانواده و درخت و تطبیقی و تاریخ و در زمانی و همزمانی و زبان و گونه‌های جغرافیایی زبانی و گونه استاندارد و لهجه و گویش و دوزبانگی و دوزبانگونگی و زبان آمیخته و زبان و گونه‌های اجتماعی زبانی و جامعه‌شناسی زبان و سبک‌های زبانی و اعتبار اجتماعی زبان و گونه‌های شغلی و سنی و جنسی و زبان و فرهنگ و نسبیت زبانی و مقولات فرهنگی و اجتماعی و جنسیتی و جهان‌شناختی و ایدیولوژی و حاکمیتی.... -مصادق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) گونه‌شناختی زبان را در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) -و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) معرفی کند.	بر اساس شناخت ویژگی‌های گونه‌شناسی زبان و آگاهی فرازبانی گونه‌شناسی، تغییرات لازم را در نمونه ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های گونه‌شناسی زبان و با توجه به آنها بحث کند. -فهم دانش آموزان پایه‌های مختلف را از معنی اصطلاحات و واژه‌های به کار رفته در متون درسی آنان از جمله کتاب دینی؛ اجتماعی و ریاضی و ... بپرسد، ثبت و گزارش کند. (این تکلیف تا هفته سیزدهم انجام شود). -میزان تنوع گونه‌های زبانی و مشکلات ناشی از آن را با توجه به تجربه تحصیل خود به عنوان دانش آموز و دانشجو، به صورت مکتوب و شفاهی ارائه کند و درباره آن بحث کند.

		دیگر - آگاهی فرازبانی گونه‌شناسی و کاربرد آن در آموزش مدرسه‌ای	- کاربرد آگاهی فرازبانی گونه‌شناسی در آموزش مدرسه‌ای را با مثال معرفی کند.	
سیزدهم	شناخت محدودیت‌های کاربرد زبان	- منابع: (۱) - محدودیت کاربرد زبان در تربیت: محدودیت ناشی از ویژگی تربیت - محدودیت کاربرد زبان در تربیت: محدودیت ناشی از ویژگی های زبان - بیان تجربه های مدرس از محدودیت‌هایی که در تدریس خود از طریق کلام و کتاب داشته است؛ در چه شرایطی نتوانسته است از طریق سخن، موجب یادگیری شاگردان یا فرزندان خود شود.	- مطالعه منابع مربوط به درس - الزامات ناشی از مفهوم تربیت را معرفی کند. - با توجه به مفهوم تربیت/آموزش بگوید و بنویسد که چه نوع اهداف تربیتی/آموزشی را نمی‌توان به صورت کلامی آموخت. - با توجه به شناخت ویژگی های زبان، محدودیت‌های کاربرد زبان در تربیت را معرفی کند.	- فهم دانش آموزان پایه‌های مختلف را از معنی اصطلاحات و واژه های به کار رفته در متون درسی آنان از جمله کتاب دینی؛ اجتماعی و ریاضی و ... بپرسد، ثبت و گزارش کند. (این تکلیف تا هفته سیزدهم انجام شود). - با توجه به تجربه های خود به عنوان یادگیرنده، بنویسد که چه موضوعاتی را از طریق کتاب و کلام نتوانسته است بیاموزد و چرا؟ - در صورتی که تجربه تدریس به هر شکلی داشته است بیان کند که در چه شرایطی نتوانسته است از طریق سخن، موجب یادگیری شاگرد شود. (مکتوب و ارائه در کلاس و بحث)
چهاردهم	آموزش از طریق زبان (واژگان) آشنا	- منابع: (۶) و (۲) - معرفی ویژگی‌های واژگان پایه - ویژگی‌های معناشناختی واژگان پایه - اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا در تربیت/ آموزش با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، با مثال واژگان پایه	- مطالعه منابع از جمله کتاب واژگان پایه - معرفی ویژگی‌های معناشناختی واژگان پایه - با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در تربیت/آموزش بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، چگونگی کاربرد زبان آشنا را در تربیت/ آموزش گزارش کند. - یک کتاب درسی را انتخاب کند، بخشی از آن را به دانش آموزان بدهد تا بخوانند، سپس میزان فهم آنان را بسنجد؛ در مرحله بعد در همان متن با استفاده از واژه های کتاب واژگان پایه، واژه هایی را

				جایگزین کند، سپس از دانش آموزان بخواهد متن جدید را بخوانند و فهم آنان ارز معنای متن را مجددا بسنجد. فرایند و نتیجه کار را به صورت کتبی گزارش کند و در کلاس درباره آن بحث شود.
پانزدهم	آموزش از طریق زبان (واژگان) آشنا	منابع: (۶) و (۲) با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در سوادآموزی بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در سوادآموزی بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان و واژگان، آموزش از طریق واژه‌های آشنا را در سوادآموزی اجرا کند.
شانزدهم	آموزش از طریق زبان (واژگان) آشنا	منابع: (۶) و (۲) با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در دروس مختلف بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در دروس مختلف بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان و واژگان، آموزش از طریق واژه‌های آشنا را در آموزش دروس دیگر اجرا کند.
هفدهم	جمع بندی	مروری بر اهداف اصلی درس	تحقق اهداف یادگیری درس، مطابق با سطوح سه گانه	گزارشی مکتوب درباره تحقق اهداف پنج گانه درس هر دانشجو ارائه دهد و به صورت گروهی بحث کنند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- آماده سازی درس ها در قالب اسلایدهای آماده شده ویژه هر جلسه توسط مدرس؛
- موضوع اسلایدها شامل طرح درس، محتوا، معرفی منابع و پرسش و تمرین و در پایان جمع بندی و معرفی منابع درس جلسه بعد است.
- پرسش از دانشجویان درباره موضوع جلسه قبل و گفتگو درباره مطالعات انجام شده
- دانشجویان و مدرسان درباره مطالب مورد مطالعه به طور مختصر فهم خود را می نویسند (در پوشه کار قرار می دهند) و در جلسه بعد ۱۵ دقیقه صرف بیان فهم خود درباره مطالب مورد مطالعه می شود. (انجام تکالیف توسط مدرس همچون دانشجو، ضروری است)
- ارائه درس به صورت سخنرانی همراه با طرح پرسش و گفتگو یک سوم وقت کلاس
- ارائه تمرین عملی و نیز پرسش درباره موضوع درس
- در هر جلسه دانشجویان مصداق های عملی بحث را در محیط زندگی و محیط تحصیلی خود ارائه می کنند.

- معرفی منابع اصلی و فرعی برای مطالعه ویژه هر جلسه توسط مدرس
- مطالعه منابع معرفی شده برای هر جلسه قبل از حضور در کلاس توسط دانشجویان

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- دادرس، محمد و نقیب زاده، میرعبدالحسین. (۱۳۸۶). زبان، مساله ای معرفتی و تربیتی در آراء فیلسوفان و مربیان، **فصلنامه اندیشه های نوین تربیتی**، ۳۰(۳)، ۹۵-۱۱۷
- ۲- دادرس محمد (۱۳۹۱) طبقه بندی چندگانه موضوعی واژگان پایه فارسی، **فصلنامه مطالعات برنامه درسی**، ۷(۲۷) ۳۳-۶۶.
- ۳- دستجردی کاظمی مهدی، سلیمانی زهرا. ۱۳۸۵، آگاهی واج شناختی چیست؟، **پژوهش در حیطه کودکان استثنایی**، سال ۶، شماره ۴، ۹۳۱-۹۵۴

منابع فرعی:

- ۱- صفوی، ک. ۱۳۸۲؛ **معنی شناسی کاربردی**؛ تهران: انتشارات همشهری.
- ۲- محسنیان راد، مهدی. ۱۳۸۴ **ارتباط شناسی**. تهران: سروش
- ۳- نعمت زاده شهین، دادرس محمد، دستجردی کاظمی مهدی و منصوری زاده، محرم (۱۳۹۰). **واژگان پایه فارسی از زبان کودکان ایرانی**، تهران: مدرسه برهان
- ۴- یول، جرج. (۱۳۷۹) **نگاهی به زبان، (یک بررسی زبانشناختی)**، ترجمه نسرین حیدری، تهران: سمت.
- ۵- Fillmore, L.W., & Snow, C. E. (۲۰۰۲). **What teachers need to know about language**. Washington, DC: ERIC Clearinghouse of Languages and Linguistics.
- ۶- Yule, G. ۱۹۹۶. **The Study of Language**. Cambridge, UK: Cambridge University Press
- ۷- باطنی محمدرضا (۱۳۸۵) **زبان و تفکر؛ مجموعه مقالات زبان شناسی**. چاپ هشتم. تهران. آگه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی فرآیند: **ارزیابی حضور فعال دانشجو در کلاس** به میزان **۵ نمره** شامل: انجام تکالیف مطالعه و جز آن + پاسخ به پرسش های شفاهی مربوط به درس جلسه قبل + شرکت در بحث های کلاس از جمله طرح پرسش ؛ این نمره بر اساس فعالیت های هر جلسه و نیز بر اساس کار پوشه (portfolio) بتدریج داده می شود.
- **ارزیابی از مجموعه کار پوشه: ۵ نمره** شامل کلیه فعالیت هایی که دانشجو در جهت اهداف کلاس انجام داده است و گزارش مکتوب یا چند رسانه ای آن در کار پوشه موجود است؛ از جمله انجام تکالیف عملکردی.
- **ارزشیابی پایانی:** آزمون مباحث نظری به میزان **۸ نمره**؛ شیوه اجرا کتاب باز خواهد بود و پرسش ها از فهم دانشجو خواهد بود و نه حفظیات.
- **کوئیزهای اعلام نشده: ۲ نمره**؛ در جلساتی به صورت کتبی کوئیزهای کوچکی اجرات خواهد شد. در آغاز دوره به

دانشجویان باید اطلاع داده شود که گاهی به صورت ناگهانی کوئیز خواهند داشت و باید همواره آماده باشند.

- **ارزیابی از خود مدرس:** هر مدرس برای این درس یک کارپوشه شخصی باید داشته باشد و گزارش مطالعات و نتایج پژوهش را در آن قرار می دهد. این کارپوشه در بازه های زمانی مناسب مبنای خود ارزیابی مدرس خواهد بود.

سایر نکات:

- ۱- بهتر است تدریس این درس به وسیله مدرسانی انجام شود که در عین داشتن تجربه معلمی، دارای مدرک تحصیلی زبانشناسی باشند (ارشد یا دکتری زبانشناسی).
 - ۲- شماره منابع ضروری برای مطالعه و تدریس در کنار محتوا ذکر شده است.
 - ۳- مطالعه منابع فرعی می تواند کمک قابل ملاحظه ای به مدرسان در تدریس مطلوب این درس باشد.
- یادآوری: این سرفصل با همکاری جناب آقای دکتر مهدی دستجردی تهیه شده است.

سرفصل درس «مدیریت آموزشی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

مدیریت آموزشی اجرای یادگیری از طریق ارتباط درونی شاگرد با استعدادهای خود و استفاده از ظرفیت ذاتی و خلاقانه برای تولید و بازتولید دانش با حضور دائم، فعال و مشارکت جویانه او در تمام مراحل و جریان یادگیری است که در کلاس درس امکان پذیر می شود. عادت ورزی به یادگیری از طریق تولید دانش و بهره مندی از دانش یادگرفته در حل مسائل زندگی مستلزم پشتیبانی معلمان و مدیران حرفه ای در فراهم آوردن ساختار منسجم و مرکب از عناصر مرتبط و محیط مناسب است. مدیریت آموزشی پشتیبان تحقق آموزش و پرورش در جهت پرورش انسان کامل به لحاظ مهارت های شناختی و پردازش اطلاعات، به لحاظ مهارت های اجتماعی در پیوند انسان ها برای تقویت مهارت های تولید دانش و توسعه شناخت، به لحاظ مهارت های رفتاری برای عادت ورزی به رفتارهای منبعث از ارزش ها و موضع های منطقی و جایافته در ساختار شناختی فرد و بالاخره خویشتن شناسی فرد در کمک به توسعه دانش بشری است. بدیهی است که یکی از اهداف آموزش و پرورش ایجاد تغییرات به هنگام و مفید جهت توسعه پایدار و رویارویی با سیاست های جهانی است و بی تردید، تغییرات بنیادین معنی دار در سیستم آموزشی می تواند منشاء اثر در توسعه سایر عرصه ها باشد و از این منظر نقش مدیریت آموزشی کلیدی و انکار ناپذیر است.

نام درس: به فارسی: مدیریت آموزشی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه و تشریح زمینه سازی برای شناخت علمی مدیریت و رهبری در آموزش و پرورش و با تحلیل مفاهیم، اصول، نظریه ها و یافته های علمی در مدیریت آموزشی قادر خواهد بود آن را در بهسازی محیط سازمانی مدرسه و مدیریت و رهبری کلاس درس بکار گرفته و اجرا نماید.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت
				شایستگی اساسی: ۱-۳-۴-۳-PCK & ۲-۲-PK
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
توانسته است در نقش یک معلم و مدیر آموزشی ساختاری منسجم و مرکب	هر یک از دیدگاههای مدیریتی را تبیین نموده و تفاوتها و شباهتهای موجود	توانسته است با بیان تعاریفی از مدیریت آموزشی به فهرستی از	مدیریت آموزشی	

از عناصر آموزشی را تجزیه، تحلیل و تبیین نماید.	را تحلیل نموده است.	نظریات مدیریت آموزشی اقدام نماید.		
نقش و ضرورت مدیریت آموزشی را در تغییر و بهسازی مدارس تفسیر و تبیین نماید.	مدیریت آموزشی و جایگاه آن را در آموزش و پرورش تجزیه و تحلیل نماید.	توانسته است فرآیندهای مدیریت آموزشی را در محیط های آموزشی فهرست نماید	مدیریت آموزشگاهی	
با تحلیل و تفسیر موقعیت یک کلاس درس، ساماندهی صحیح را در کلاس بکار میگیرد.	شیوه های برقراری تعامل و ارتباط در یک موقعیت یادگیری را تفسیر و در یک کلاس درس تبیین نماید.	توانسته است شیوه های برقراری تعامل و ارتباط در کلاس درس را در فهرستی بیان کند.	مدیریت کلاس درس	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مدرسه بعنوان یک سیستم اجتماعی

۱. ساختار و تشکیلات آموزش و پرورش

۲. ارتباطات درون و بیرون مدرسه ای

۳. راه حل های رفع معضلات آموزش و پرورش

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدرسه و ساختار آموزش و پرورش

ضمن تشریح و تفسیر وظایف سازمان های آموزشی، روابط بین اداره کل آموزش و پرورش و مدرسه را تبیین نماید

فعالیت عملکردی:

یک نمونه عمودی زنجیره فرمان در اداره کل آموزش و پرورش در شهر خود را به نمایش می گذارد

فصل دوم: آشنایی با نظریات مدیریت

۱. نظریات سازمانی در مدیریت

– مدیریت کلاسیک

– تایلور

– فایول

– بوروکراسی

۲. نظریات انسانی در مدیریت

– مدیریت نئوکلاسیک

– مایو

– مک گریگور

– هرزبرگ

۳. نظریه های جدید در مدیریت

- اقتضایی

- سازمان های یادگیرنده

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه نظریه های مدیریت

معرفی انواع الگوها و نظریات مدیریت آموزشی و اصول حاکم بر هر یک از آنها

فعالیت عملکردی:

طراحی یک مدل سازمانی و سیستم اداری با توجه به درک رفتار سازمانی و مدیریتی مورد نیاز آموزش و پرورش امروز

فصل سوم: اصول و مبانی مدیریت آموزشی

-مدرسه اثربخش

-رهبری در مدرسه یادگیری محور

-پیوند مدرسه با خانواده و جامعه

-فرهنگ آموزش و یادگیری در مدرسه (جو و فرهنگ)

-نظام پایش و ارزشیابی کیفیت در مدرسه

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت آموزشی

ضمن تحلیل و تفسیر ماهیت و تعریف اثر بخشی سازمان ، مشخصات مدارس اثربخش را تشریح و تبیین کند.

فعالیت عملکردی:

فصل چهارم: مدیریت کلاس درس

۱. مدیریت کلاس درس و راهنمای یادگیری

۲. رویکرد سیستمی

۳. انضباط و معانی آن

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت کلاس درس

یک سیستم یادگیری را در موقعیت آموزشی تجزیه و تحلیل کند و روابط حاکم بر آن را توضیح دهند

فعالیت عملکردی:

مدیریت کلاس درس را در یک موقعیت آموزشی اجرا کرده و بصورت گزارشی ارائه دهد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ های مربوط به پرسش های مطرح شده است . در این درس، آموزش های کلاس

درس با محوریت آموزشگر انجام می شود؛ هر چند که در هر جلسه درس دانشجویان مشارکت دارند و آنها موظف اند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند. انجام فعالیت های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و بکارگیری آموخته ها در موقعیت های آموزشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت ها می باشد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

شیرازی، علی (۱۳۹۲): مدیریت آموزشی (تئوری، تحقیق و کاربرد). تهران: موسسه کتاب مهربان نشر. بهرنگی، محمدرضا (۱۳۹۱): مدیریت آموزشی و آموزشگاهی. تهران: نشر کمال تربیت.

منابع فرعی:

مهرداد، حسین (۱۳۸۸): هنر تدریس (الگوها، روش ها، فنون و راهبردهای تدریس). تهران: نشر روان. ساکی، رضا (۱۳۸۸): رهبری در مدرسه یادگیری محور. تهران: سازمان آموزش و پرورش شهر تهران. علاقه بند، علی (۱۳۹۱): مبانی نظری و اصول مدیریت آموزشی. تهران: نشر روان

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره به ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت
ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول ترم داده می شود
ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد.
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش و پرورش تطبیقی با تاکید بر دوره های تحصیلی»

متعاقبا اعلام می شود.

سرفصل درس «آشنایی با هنرهای تجسمی» (جبرانی)

• معرفی درس و منطق آن

هنرهای تجسمی که به آن هنرهای دیداری نیز گفته می‌شود، از هنرهایی است که مشخصاً حس بینایی را مخاطب قرار می‌دهند. هنرهایی چون نقاشی، خوشنویسی، طراحی، عکاسی، گرافیک که در این میان، چشم به عنوان عامل دیدن و نگاه کردن نقش اصلی را در فراگرفتن زبان هنر تجسمی دارد.

با این توضیحات می‌توان پی برد که آشنا شدن با مبانی هنرهای تجسمی می‌تواند در درک درست جهان بصری، مؤثر باشد. به ویژه این که در دوره معاصر، فراوانی رسانه های ارتباط بصری از قبیل کتاب های تصویری، تبلیغات، عکس، تلویزیون، سینما و رایانه زندگی روزمره ما را مشحون از تصاویر کرده است و به این دلیل اهمیت آموختن مبانی هنرهای تجسمی کاملاً بدیهی به

نظر می رسد، علی الخصوص برای کسانی که می خواهند تحصیل و کار خود را با فعالیت در زمینه هنر تجسمی ادامه دهند.
در تشکیل تصاویر در حوزه هنرهای تجسمی عوامل مختلفی موثرند از جمله:

- عناصر بصری مانند نقطه، خط، سطح، رنگ و...
- اصول و مفاهیم بصری: تعادل، توازن، تقارن، تناسب، ریتم، حرکت و...

شناخت عناصر، اصول و مفاهیم در هنرهای تجسمی به دانشجو معلمان کمک خواهد کرد علاوه بر پرورش توانایی مشاهده و قدرت نقد و بررسی به خلق آثار هنری مختلف بپردازند و در تدریس خود موفق عمل نمایند.

نام درس: به فارسی: آشنایی با هنرهای تجسمی به انگلیسی: <i>Introductory Visual Arts</i>				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: -
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مشاهده و شناخت طبیعت و محیط پیرامون خود (به عنوان منبع الهام برای خلق آثار هنری)، عناصر، اصول و مفاهیم بصری را تشخیص داده و قادر خواهد بود از آن ها در آثار هنری خود استفاده کند.				شایستگی اساسی: CK ۱-۱ & ۱-۲
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
مشاهده	می تواند گزارشی از مشاهدات خود در مورد تشخیص عناصر (نقطه، خط، سطح، شکل، حجم، بافت، رنگ) و اصول و مفاهیم بصری (وحدت، تعادل، توازن، تقارن، تناسب، تشابه و...) موجود در پدیده های طبیعی و محیط پیرامون خود، ارائه دهد.	می تواند گزارشی تحلیلی از مشاهدات خود در مورد تفاوت بین انواع عناصر و اصول و مفاهیم بصری در پدیده های طبیعی و محیط پیرامون خود، ارائه دهد.	می تواند گزارشی از نقد و تجزیه و تحلیل عناصر و اصول و مفاهیم بصری در آثار هنری ارائه کند.	

می تواند با استفاده از ابزار و مواد مناسب و با ترکیب بندی عناصر و اصول و مفاهیم بصری، گونه های مختلفی از روابط را خلق و احساس های مختلف خود را بیان کند.	می تواند با استفاده از ابزار و مواد مناسب و با ترکیب عناصر (نقطه، خط، سطح، شکل، حجم، بافت، رنگ) و اصول و مفاهیم بصری، گونه های ساده ای از روابط را در خلق اثر هنری خود، نمایش دهد.	می تواند با استفاده از ابزار و مواد مناسب و با ترکیب عناصر (نقطه، خط، سطح، شکل، حجم، بافت، رنگ)، یک اثر هنری (به صورت نقاشی، کاردستی و ...) خلق کند.	خلق اثر هنری	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مقدمه

- تعریف هنرهای تجسمی
- انواع هنرهای تجسمی

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع و تاریخچه هنرهای تجسمی

فعالیت عملکردی:

- ارائه گزارشی از انواع هنرهای تجسمی در شهر یا روستای خود

فصل دوم: مشاهده چند حسی (استفاده همزمان از حواس پنجگانه برای مشاهده دقیق)

- تفاوت دیدن و نگاه کردن، شنیدن و گوش دادن، ...
- مشاهده و تشخیص عناصر بصری (نقطه، انواع خط، سطح، انواع شکل، حجم، انواع بافت و رنگ) در پدیده ها و محیط طبیعی و مصنوعی
- مشاهده و تشخیص اصول و مفاهیم بصری (وحدت، تعادل، توازن، تقارن، تناسب، تشابه و...) در پدیده ها و محیط پیرامون (طبیعی و مصنوعی)
- تجزیه و تحلیل عناصر و اصول و مفاهیم بصری و شناخت شباهت ها و تفاوت ها در پدیده ها و محیط پیرامون (طبیعی و مصنوعی)
- تجزیه و تحلیل عناصر و اصول و مفاهیم بصری و شناخت شباهت ها و تفاوت ها در آثار هنری

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول شناخت عناصر بصری در پدیده ها و محیط طبیعی و مصنوعی
- تکمیل جدول شناخت اصول و مفاهیم بصری در پدیده ها و محیط طبیعی و مصنوعی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد عناصر بصری در پدیده ها و محیط طبیعی و مصنوعی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد اصول و مفاهیم بصری در پدیده ها و محیط طبیعی و مصنوعی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد عناصر بصری در آثار هنری
- کشف روابط اشیا و مفاهیم موجود در عناصر و اصول و مفاهیم بصری و ارائه تعریف عملیاتی توسط دانشجویان از آن ها
- ارائه گزارشی از چگونگی کاربرد عناصر بصری در انواع هنرهای تجسمی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری بومی و ملی)
- ارائه گزارشی از چگونگی کاربرد اصول و مفاهیم بصری در انواع هنرهای تجسمی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری بومی و ملی)
- ارائه گزارشی تحلیلی در باره چگونگی استفاده از ترکیب عناصر و مفاهیم بصری و شباهت ها و تفاوت های کاربرد آن در انواع هنرهای تجسمی.

فعالیت عملکردی:

- تکمیل جدول شناخت عناصر بصری در پدیده ها و محیط طبیعی و مصنوعی
- تکمیل جدول شناخت اصول و مفاهیم بصری در پدیده ها و محیط طبیعی و مصنوعی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد عناصر بصری در پدیده ها و محیط طبیعی و مصنوعی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد اصول و مفاهیم بصری در پدیده ها و محیط طبیعی و مصنوعی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد عناصر بصری در آثار هنری
- کشف روابط اشیا و مفاهیم موجود در عناصر و اصول و مفاهیم بصری و ارائه تعریف عملیاتی توسط دانشجویان از آن ها
- ارائه گزارشی از چگونگی کاربرد عناصر بصری در انواع هنرهای تجسمی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری بومی و ملی)
- ارائه گزارشی از چگونگی کاربرد اصول و مفاهیم بصری در انواع هنرهای تجسمی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری بومی و ملی)
- ارائه گزارشی تحلیلی در باره چگونگی استفاده از ترکیب عناصر و مفاهیم بصری و شباهت ها و تفاوت های کاربرد آن در انواع هنرهای تجسمی.

فصل سوم : خلق اثر هنری

- ابزار و مواد مناسب در هنرهای تجسمی
- کاربرد و چگونگی استفاده از ابزار و مواد مناسب
- ترکیب عناصر بصری (شامل انواع نقطه، خط، سطح، حجم، بافت و ...)
- ترکیب عناصر با توجه به اصول و مفاهیم بصری (برای نشان دادن انواع نظم، تناسب، تقارن، تعادل، ریتم، حرکت و ...)
- ایده یابی و ایده سازی

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- خلق یک اثر هنری با ترکیب عناصر بصری (شامل انواع نقطه، خط، سطح، شکل، حجم، بافت و ...)
- خلق اثر هنری با ترکیب عناصر با توجه به اصول و مفاهیم بصری برای نشان دادن وحدت، تعادل، توازن، تقارن، تناسب، تشابه و...)
- خلق اثر هنری در رشته های مختلف هنرهای تجسمی (نقاشی، کاردستی، حجم سازی، عکاسی و...) برای نشان دادن ترکیب عناصر و قواعد بصری
- خلق اثر هنری با ترکیب عناصر با توجه به اصول و مفاهیم بصری برای نشان دادن ایده و احساس خود
- ارائه گزارشی از ترکیب عناصر و قواعد بصری در هنرهای تجسمی شهر یا روستای خود

فعالیت عملکردی:

- خلق یک اثر هنری با ترکیب عناصر بصری (شامل انواع نقطه، خط، سطح، شکل، حجم، بافت و ...)
- خلق اثر هنری با ترکیب عناصر با توجه به اصول و مفاهیم بصری برای نشان دادن وحدت، تعادل، توازن، تقارن، تناسب، تشابه و...)
- خلق اثر هنری در رشته های مختلف هنرهای تجسمی (نقاشی، کاردستی، حجم سازی، عکاسی و...) برای نشان دادن ترکیب عناصر و قواعد بصری
- خلق اثر هنری با ترکیب عناصر با توجه به اصول و مفاهیم بصری برای نشان دادن ایده و احساس خود
- تهیه گزارشی از ترکیب عناصر و قواعد بصری در هنرهای تجسمی شهر یا روستای خود

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

یادگیری مشارکتی برای ایجاد انگیزه در دانشجویان و درگیری ذهنی آن ها با طرح پرسش و پاسخ های مناسب به گونه ای که دانشجو معلمان به طور فعال در فرایند یاددهی-یادگیری شرکت نمایند، از راهبردهای اساسی تدریس در کلاس درس هنر است. با بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و پیش بینی محیط های آموزشی خارج از محیط کلاس همچون فضاهای طبیعی (پارک ها، باغ ها و جنگل ها ی طبیعی)، موزه ها، بازدید از مکان های تاریخی و قدیمی و ارائه گزارش به دانش آموزان کمک می کند تا فعالیت های عملی را هر چه پربار تر انجام دهند. علاوه بر این در فرایند

خلق آثار هنری دانشجو معلمان با استفاده از مواد و ابزار مختلف، چگونگی استفاده از آن ها را می آموزند بدون آن که درگیر مباحث تئوری غیر لازم شوند. در واقع آن ها ابزار و مواد و چگونگی استفاده از آن را به شکل عملی می آموزند. علاوه بر این با انجام تحقیق و ارائه گزارش در باره هنرهای بومی و محلی با هنرهای تجسمی محل زندگی خود آشنا می شوند. بدیهی است در بسیاری از موارد لازم است با ارائه توضیحات بیشتر و مستقیم به نتیجه گیری مناسب از درس، کمک شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

ایتن، یوهانس. ۱۳۹۱. طرح و فرم. ترجمه فرهاد گشایش. تهران: انتشارات مارلیک، چاپ هفتم
آیت اللهی، حبیب الله. ۱۳۹۰. مبانی نظری هنرهای تجسمی. تهران: انتشارات سمت
داندیس، دونیس ا. ۱۳۹۴. مبادی سواد بصری. ترجمه مسعود سپهر. تهران: سروش، چاپ چهل و دوم
مایر، مانفرد. ۱۳۹۳. مبانی و پایه هنرهای تجسمی در مدرسه بازل سوییس. ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ، چاپ چهارم
موناری، برونو. ۱۳۹۰. طراحی و ارتباطات بصری. ترجمه پاینده شاهنده. تهران: انتشارات سروش، چاپ ششم
مدیر، لوسیه. ۱۳۷۶. اطلاعات جامع هنر ۴ (زیبایی شناسی بصری). ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ
کانادی، جان. ۱۳۸۰. اطلاعات جامع هنر ۵ (تحلیل آثار هنری). ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ
منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژورمان) ۴ نمره
ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶ نمره
ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه دروس و نیز انجام تکالیف، هنر و تمدن ایرانی، اسلامی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- مشاهده طبیعت و مصنوعات بشری از اهمیت ویژه ای برخوردار است.
- شیوه های مختلف ثبت و تولید آثار هنری مانند عکاسی و چاپ و... مورد استفاده قرار گیرد.

سرفصل درس «طراحی» (جبرانی)

• معرفی درس و منطق آن

طراحی مهم ترین، اساسی ترین و شاخص ترین نمود هنر از آغاز تمدن بشری تاکنون است. زبانی است که هنرمند ادراک و اندیشه خود را به وسیله آن بیان می کند. خط، علامت و لکه ها در زبان طراحی همان نقشی را دارند که کلمات در دست یک نویسنده؛ بنابر این کسب مهارت در طراحی، از اصول اساسی برای ورود به وادی هنر است. چنانچه بتوان ذهن و دستی طراح پرورش داد میتوان انتظار داشت که تجسم و خلاقیت های ذهنی جایی برای ظهور خواهند یافت. کسب توانایی در طراحی می تواند مستقیماً بر ارتقاء توانمندی در دیگر حوزه های هنر مانند نقاشی، گرافیک، تصویرسازی، صنایع دستی، تاتر، طراحی صحنه و ... موثر باشد و فرد را برای تجسمی خلاق آماده سازد. خلق آثار موفق در حوزه گرافیک نیز مستقیماً از قدرت طراحی متأثر است و ارتقاء سطح طراحی دانشجوی معلمان، رابطه مستقیمی با ارتقاء سطح کیفی طراحی آثار گرافیکی خواهد داشت.

بدیهی است دانشجوی معلمانی که با شیوه نوین طراحی خلاق آشنایی یافته و به این شیوه آموزش دیده اند می توانند در تربیت هنری دانش آموزان بیش از پیش موثر باشند.

مشخصات درس	نام درس: به فارسی : طراحی (پیش نیاز) به انگلیسی : <i>introduction of Design</i>
نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: - نحوه تدریس:	اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به ابزارهای مختلف طراحی و کاربرد آن ها، از طبیعت بی جان و طبیعت طراحی کند. همچنین می تواند از طریق مشاهده دقیق پدیده های طبیعت، آثار هنری و سایر دست ساخته های بشری، به تنوع طراحی، خلاقیت و زیبایی پدیده ها پی برده و با شناخت مفهوم طراحی و ایده پردازی ذهنی به عنوان اولین مرحله در شکل گیری یک اثر هنری، به ارائه ایده های ذهنی متنوع خود بپردازد.

شایستگی اساسی:			
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
شناخت و کاربرد ابزارها	می تواند گزارشی درباره تشخیص انواع ابزارهای طراحی ارائه کند.	می تواند گزارشی از چگونگی نگهداری ابزارهای طراحی ارائه کند.	می تواند گزارشی از چگونگی کاربرد ابزارهای مختلف ارائه کند.
خط و ارزش خطی	می تواند راجع به تعریف خط و انواع آن گزارشی ارائه کند.	می تواند انواع خطوط را در آثار مختلف تشخیص داده و آن ها را ترسیم نماید.	می تواند با توجه به ارزش خطی طراحی کند.
تقویت مهارت دیدن	می تواند گزارشی از مفهوم نگاه کردن، دیدن و مشاهده ارائه کند.	می تواند روش هایی را برای تقویت مهارت دیدن گزارش کند و در طراحی آثار خود به کار برد.	می تواند روش های جدیدی را برای تقویت مهارت دیدن پیشنهاد و اجرا کند.
طراحی عینی از طبیعت و طبیعت بی جان	می تواند گزارشی از تعریف و انواع روش های طراحی از طبیعت بیجان ارائه کند و با مداد طراحی های خطی را در این زمینه انجام دهد.	می تواند گزارشی توصیفی راجع به طراحی های موجود از طبیعت بیجان ارائه کند و نمونه هایی از این موضوعات را با ابزارهای مختلف طراحی نماید.	می تواند گزارشی تحلیلی راجع به تفاوت طراحی های موجود از طبیعت و طبیعت بیجان ارائه کند و نمونه هایی از موضوعات را با شیوه ها و ابزار های مختلف طراحی نماید.
هندسه مناظر و مرایا (پرسپکتیو)	می تواند گزارشی در جهت تبیین و تشخیص مفهوم پرسپکتیو یا ژرفانمایی ارائه کند و از مکعب های یک نقطه ای	می تواند از مکعب های دو نقطه ای در زوایای مختلف طراحی کند.	می تواند از مکعب های سه نقطه ای و برخی از اشیای مکعبی با استفاده از اصول پرسپکتیو طراحی کند.

		طراحی کند.		
می تواند با توجه به اصول ترکیب بندی چند شیء را ترکیب بندی کرده و از آن ها طراحی نماید.	می تواند برای طراحی های خود کادر مناسب را انتخاب کند و طرح خود را متناسب با کادر طراحی نماید.	می تواند گزارشی از تعریف و مفاهیم کادربندی و ترکیب بندی ارائه کند.	کادربندی و ترکیب بندی	
می تواند با استفاده از تکنیک های ساده سازی و تغییر طراحی های مختلف و کامل تری انجام دهد.	با مشاهده دقیق پدیده های طبیعت، آثار هنری، سایر دست ساخته های بشری و تجزیه و تحلیل آن ها، می تواند با استفاده از ساده سازی و تغییر طرح های ساده ای ارائه دهد.	می تواند نمونه هایی از طراحی های موجود که با استفاده از تکنیک های تغییر و ساده سازی انجام شده اند را گزارش نماید.	طراحی با استفاده از تغییر و ساده سازی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مقدمه و کلیات

- تعریف طراحی (Drawing) و دیزاین (Design) و تفاوت آن ها
- انواع و شیوه های طراحی
- تاریخچه شیوه های طراحی در غرب و ایران و تفاوت آنها
- شیوه های طراحی ایرانی
- شناخت ابزارهای مناسب برای طراحی

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع طراحی از یک سوژه
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد تفاوت شیوه های مختلف طراحی در غرب و ایران
- ارائه گزارش از وسایل مناسب طراحی

فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی از نمونه های طراحی به شیوه غربی و ایرانی

- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع طراحی از یک سوژه
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد تفاوت شیوه های مختلف طراحی در غرب و ایران
- ارائه گزارش از وسایل مناسب طراحی

فصل دوم : تقویت مهارت دیدن و طراحی:

- انجام تمرینات عملی برای تقویت مهارت دیدن
- تمرین انواع خط
- طراحی با توجه به کادربندی
- طراحی با توجه به اصول ترکیب بندی
- طراحی های خطی
- هندسه مناظر و مرایا (پرسپکتیو)
- فضای منفی و مثبت
- تشخیص زاویه ها
- سایه روشن ها (تشخیص درجات نور و تیره - روشنی)
- استفاده از ابزار ها و وسایل مختلف طراحی
- ترسیم اندازه ها و مقایسه آن ها با هم
- طراحی از مکعب ها و اشکال مکعبی
- طراحی از اشیای بی جان
- طراحی از طبیعت
- طراحی با شیوه های سنتی ایران مانند نقوش گل و مرغ و...
- توانایی تبدیل تصاویر طبیعی به اشکال ساده
- طراحی های ذهنی

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- انجام تمرینات عملی مختلف برای کسب مهارت خوب دیدن
- ارائه راهکارهایی برای تقویت مهارت خوب دیدن
- طراحی با توجه به تعیین زمان برای دیدن (زمان های زیاد و کم)
- انجام طراحی های متعدد عینی با استفاده از ابزارها و تکنیک های مختلف
- انجام طراحی های متعدد ذهنی ساده
- ارائه گزارشی از انواع طراحی در شهر یا روستای خود
-

فعالیت عملکردی:

- انجام تمرینات عملی مختلف برای کسب مهارت خوب دیدن
- ارائه راهکارهایی برای تقویت مهارت خوب دیدن
- طراحی با توجه به تعیین زمان برای دیدن (زمان های زیاد و کم)
- انجام طراحی های متعدد عینی با استفاده از ابزارها و تکنیک های مختلف
- انجام طراحی های متعدد ذهنی ساده
- تهیه گزارشی از انواع طراحی در شهر یا روستای خود

فصل سوم: ایده پردازی با استفاده از تکنیک های ساده سازی و تغییر

- مشاهده طبیعت و محیط پیرامون
- مشاهده آثار هنری و دست ساخته های بشر
- جمع آوری نمونه ها
- تجزیه و تحلیل آثار
- ارائه ایده های نو برای بهبود بخشی طرح های موجود
- طراحی خلاقانه با استفاده از ساده سازی و تغییر

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- ارائه گزارشی در باره چگونگی مشاهده، جمع آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل، ترکیب و ارائه ایده های خلاق
- انجام تمرینات عملی برای دستیابی به تغییر و دفرماسیون و ساده سازی تصاویر
- ارائه گزارشی از انواع طراحی های تغییر یافته یا ساده شده در شهر یا روستای خود
- ارائه آثار نهایی

فعالیت عملکردی:

- ارائه گزارشی در باره چگونگی مشاهده، جمع آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل، ترکیب و ارائه ایده های خلاق
- انجام تمرینات عملی برای دستیابی به تغییر و دفرماسیون و ساده سازی تصاویر
- ارائه گزارشی از انواع طراحی های تغییر یافته یا ساده شده در شهر یا روستای خود
- تهیه آثار نهایی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

یادگیری مشارکتی برای ایجاد انگیزه در دانشجویان و درگیری ذهنی آن ها با طرح پرسش و پاسخ های مناسب به گونه

ای که دانشجو معلمان به طور فعال در فرایند یاددهی-یادگیری شرکت نمایند، از راهبردهای اساسی تدریس در کلاس درس هنر است. با بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و پیش بینی محیط های آموزشی خارج از محیط کلاس همچون فضاهای طبیعی (پارک ها، باغ ها و جنگل ها ی طبیعی)، موزه ها، بازدید از مکان های تاریخی و قدیمی و ارائه گزارش به دانشجویان کمک می کند تا فعالیت های عملی را هر چه پر بار تر انجام دهند. علاوه بر این در فرایند خلق آثار هنری دانشجو معلمان با استفاده از مواد و ابزار مختلف، چگونگی استفاده از آن ها را می آموزند بدون آن که درگیر مباحث تئوری غیر لازم شوند. در واقع آن ها ابزار و مواد و چگونگی استفاده از آن را به شکل عملی می آموزند. علاوه بر این با انجام تحقیق و ارائه گزارش در باره هنرهای بومی و محلی، با نحوه طراحی از پدیده ها در محل زندگی خود آشنا می شوند. بدیهی است در بسیاری از موارد لازم است با ارائه توضیحات بیشتر و مستقیم به نتیجه گیری مناسب از درس، کمک شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

دانسون، برت. ۱۳۷۵. کلیدهای طراحی. ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر یساولی
پلنگی، ناصر. ۱۳۹۰. شیوه طراحی ذهنی. تهران: انتشارات سروش
مایر، مانفرد. ۱۳۹۳. مبانی و پایه هنرهای تجسمی در مدرسه بازل سوییس. ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ، چاپ چهارم
وزیری مقدم، محسن. ۱۳۹۱. شیوه طراحی ۲۰۱. تهران: انتشارات سروش

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان) ۴

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰

سایر نکات :

- بخشی از مطالبی که در این سرفصل آمده در طراحی ۱ نیز تکرار شده است لذا سطح تمرینات و انتظارات باید متفاوت در نظر گرفته شود.
- در ارائه دروس و نیز انجام تکالیف، هنر و تمدن ایرانی، اسلامی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- توجه به محیط زندگی، دقت در طبیعت و تقویت مهارت مشاهده از ارکان اساسی این کلاس

است.

- کار با ابزارها و روش های مختلف طراحی مورد توجه قرار گیرد.

سرفصل درس «مبانی هنرهای تجسمی»

۱- معرفی درس و منطق آن

هنرهایی را که آفرینش، ادراک و احساس آنها بیشتر از طریق حس بینایی انجام می گیرد هنرهای تجسمی یا هنرهای بصری می نامیم. هنرهای تجسمی به عنوان زبان تصویری دارای عناصر، ویژگی ها و ابعاد مشخص و تعریف شده ای است که بدون آشنایی و شناخت دقیق آنها، ورود به این حوزه ممکن نخواهد بود. تسلط به عناصری همچون خط، نقطه، سطح، رنگ و ... و ترکیب آنها جهت رسیدن به بیان تصویری مفاهیم مختلف، لازمه انجام کارهای عملی می باشد. رشته ارتباط تصویری نیز به عنوان یکی از شاخه های هنرهای تجسمی، به شناخت این عناصر کاملاً نیازمند است. دانشجو معلمان با شناخت کامل این درس قادر خواهند بود علاوه بر فهم و استفاده صحیح از این عناصر، اصول و مفاهیم در آثار هنری خود، در هدایت و آموزش دانش آموزان در این حوزه نیز توفیق یابند.

نام درس: به فارسی: مبانی هنرهای تجسمی به انگلیسی: Basics of Visual Arts				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: همنیاز با آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی نحوه تدریس: نظری- کارگاهی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: نسبت به عناصر بصری، اصول و مفاهیم بصری (وحدت، تعادل، توازن، تقارن، تناسب، تشابه، ریتم، حرکت، عمق و ...) و شیوه های برش، ترکیب، ساده سازی و تغییر اشکال شناخت کاملی پیدا کند و کاربرد این عناصر، اصول و مفاهیم را در آثار مختلف هنرهای تجسمی، مورد نقد و تجزیه تحلیل قرار دهد. همچنین با افزایش حساسیت بصری نسبت به تصاویر و قوانین حاکم بر آن به خوانش و خلق تصاویر اقدام کند.				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
عناصر بصری: نقطه، خط، سطح، حجم، بافت، رنگ^{۲۴} و...	می تواند گزارشی از مفهوم مشاهده، عملکرد چشم و مقایسه آن با دوربین و انواع لنز و تعریف و تشخیص عناصر	می تواند با ترکیب عناصر بصری، نمونه هایی از ترکیب بندی های مختلف با مفاهیم متفاوت را در صفحه ایجاد نماید و برخی از آثار هنرهای تجسمی	می تواند با ترکیب عناصر بصری، نمونه های خلاقانه ای از روابط آنها را در صفحه ایجاد نماید و برای ترکیب های انتزاعی طراحی شده توسط	

با توجه به اینکه مبحث رنگ در درس رنگ شناسی مورد بررسی قرار خواهد گرفت، در این درس صرفاً آشنایی اولیه مد نظر است. ^{۲۴}-

		بصری در آثار هنرهای تجسمی ارائه داده و با استفاده از ابزارهای مختلف اشکال مختلف بصری را در اندازه ها و شکل های متنوع ایجاد نماید.	را به اشکال بصری تبدیل نماید. (تبدیل عکس و نقاشی های مختلف به عناصر بصری)	خودش، معادل تصویری واقع نما ^{۲۵} خلق نماید. (تبدیل تصاویر انتزاعی به تصاویر واقع نما) همچنین می تواند استفاده از عناصر بصری در آثار مختلف هنرهای تجسمی را به درستی نقد و تجزیه و تحلیل نموده و گزارش نماید.
	اصول و مفاهیم بصری (وحدت، تعادل، توازن، تقارن، تناسب، تشابه، تضاد، ریتم، حرکت، عمق و ...)	می تواند گزارشی شفاهی یا کتبی از تعریف و تشخیص اصول و مفاهیم بصری در آثار هنرهای تجسمی و هنرهای دیگر ارائه داده و با استفاده از یک عنصر بصری، اصول و مفاهیم ساده بصری را نمایش دهد.	می تواند گزارشی توصیفی از روابط عناصر و اصول و مفاهیم بصری ارائه دهد و اصول و مفاهیم بصری را با ترکیب عناصر نمایش دهد.	می تواند گزارشی تحلیلی از بررسی اصول و مفاهیم بصری مختلف در آثار برجسته هنرهای تجسمی ارائه کند و انواع اصول و مفاهیم بصری و موضوعات مختلف را با استفاده از عناصر بصری، به طرزی خلاقانه نمایش دهد.
	برش و ترکیب اشکال	می تواند استفاده از روش برش و ترکیب را با ارائه نمونه های آن در آثار هنرهای	می تواند راه ها و روش های برش و ترکیب را گزارش کرده و نمونه هایی را با استفاده از برش اشکال	می تواند راه ها و روش های خلاقانه ای را برای برش و ترکیب اشکال و تصاویر بیابد و به چندین روش یک

^{۲۵} - واقع نما یا شبیه نما فرم هایی هستند که در آن اشیاء، حیوانات یا انسان به طریقی در آن بازنمایی شده باشند. این گونه تصاویر نقطه مقابل تصاویر انتزاعی هستند.

تجسمی، گزارش کند.	و ترکیب آن ها اجرا کند.	تصویر یا شکل را برش زده، ترکیب نماید.
می تواند مفهوم ساده سازی را با ارائه نمونه های آن در آثار هنرهای تجسمی، گزارش کند.	می تواند راه ها و روش های ساده سازی را گزارش کرده و نمونه هایی از تصاویر موجود (عکس و نقاشی و ...) را با استفاده از یک روش، ساده نموده، اجرا کند.	می تواند راه ها و روش های خلاقانه ای را برای ساده سازی تصاویر بیابد و یک تصویر را به چندین روش ساده نموده و اجرا کند.
می تواند مفهوم دفرماسیون را با ارائه نمونه های آن در آثار هنرهای تجسمی، گزارش کند.	می تواند راه ها و روش های دفرماسیون را گزارش کرده و نمونه هایی از تصاویر موجود (عکس و نقاشی و ...) را با استفاده از یک روش، تغییر داده و اجرا کند.	می تواند راه ها و روش های خلاقانه ای را برای دفرماسیون تصاویر بیابد و یک تصویر را به چندین روش تغییر داده و اجرا نماید.

• فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: عناصر بصری

- تعاریف و کلیات
- مشاهده، عملکرد چشم، مقایسه چشم و دوربین
- کاربرد عناصر بصری در هنرهای تجسمی
- کادربندی
- ترکیب بندی
- شکل^{۲۶}
- انواع ساختار (فرمال - این فرمال - سمی فرمال)
- نقطه
- خط

- سطح
- بافت
- حجم
- رنگ^{۲۷}، نور و سایه روشن
- انجام تمرینات عملی
- نقد و تجزیه تحلیل کاربرد عناصر بصری در آثار حوزه هنرهای تجسمی

فصل دوم: اصول و مفاهیم بصری

- وحدت
- تعادل
- توازن
- تقارن
- تناسب
- تشابه
- تضاد (انواع تضاد شکل و تاریک و روشن^{۲۸} مورد نظر است)
- ریتم
- حرکت
- عمق
- تمرکز
- ریزش
- صعود
- و
- انجام تمرینات عملی
- نقد و تجزیه تحلیل کاربرد اصول و مفاهیم بصری در آثار حوزه هنرهای تجسمی

فصل سوم: استفاده از هنرهای دیگر^{۲۹} در خلق آثار هنری با عناصر بصری

^{۲۷} - در درس رنگ شناسی به جزئیات پرداخته شود.

^{۲۸} - بقیه کنتراست های رنگی در درس رنگ شناسی مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

^{۲۹} - باید توجه کرد که برای رسیدن به آثار خلاقانه باید به بکارگیری روش های مختلف توجهی ویژه داشت. به عنوان مثال دانشجوی می تواند با استفاده از دوربین عکاسی عناصر، اصول و مفاهیم بصری را جستجو کرده و ثبت نماید یا چنانچه به هنرهای بومی منطقه خود مسلط است ایده های خود را با آن هنر اجرا نماید.

- عکاسی
- طراحی، نقاشی و تصویرسازی
- خوشنویسی
- صنایع دستی
- چاپ
- انجام تمرینات عملی

فصل چهارم: مبانی هنرهای تجسمی در آثار تجسمی ایرانی - اسلامی^{۳۰}

- کاربرد عناصر، اصول و مفاهیم بصری در هنرهای تجسمی ایرانی - اسلامی
- بررسی حجم و پرسپکتیو در هنرهای تجسمی ایرانی - اسلامی و مقایسه آن با آثار غربی
- بررسی انواع ساختار و ترکیب بندی در هنرهای تجسمی ایرانی - اسلامی و مقایسه آن با آثار غربی

فصل پنجم: ساده سازی و تغییر (دفرماسیون)

- تعاریف
- روش های ساده کردن و ایجاد تغییر بر روی تصاویر
- تجزیه تحلیل آثار
- انجام کار عملی برای ساده کردن و تغییر تصاویر اشیاء، انسان، حیوان و گیاه

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه چکیده مقالات راجع به مباحث کلاس
- ارائه گزارش از بررسی دقیق عملکرد چشم و مقایسه با دوربین عکاسی و انواع لنز
- ارائه گزارشی شفاهی یا کتبی از شناخت عناصر و اصول و مفاهیم بصری و نیز به کارگیری آن ها
- انجام تمرین های عملی برای طراحی آثار خلاقانه با عناصر مجرد و ترکیبی (بدون توجه به مفهوم و موضوعی خاص)
- انجام تمرین های عملی با عناصر مجرد و ترکیبی در کادرهای مختلف و بررسی اصول و مفاهیم بصری آن ها

^{۳۰}-هنرهایی مانند نگارگری، تذهیب، خوشنویسی و... مد نظر است.

- انجام کار عملی برای نمایش اصول و مفاهیم بصری و ایجاد آثار خلاقانه با یک عنصر (با توجه به مفهوم و موضوعی خاص)
- انجام کار عملی برای نمایش مفاهیم موضوعی (متون ادبی، شعر و...) و ایجاد آثار خلاقانه با عناصر بصری
- تبدیل تصاویر (عکس، نقاشی و...) به عناصر بصری با شیوه های مختلف
- تبدیل تصاویر انتزاعی کار شده با عناصر بصری به تصاویر واقع نما
- ساده سازی و تغییر بر روی تصاویر واقعی اشیاء، انسان، حیوان و گیاه
- ایده پردازی و ارائه طرح های خلاقانه با موضوعات مختلف
- ارائه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل استفاده از عناصر و اصول و مفاهیم بصری در آثار مختلف هنرهای تجسمی
- ارائه آلبوم تصویری از به کارگیری عناصر و اصول و مفاهیم بصری در آثار مختلف هنرهای تجسمی
- ارائه گزارش از بررسی انواع ساختار و ترکیب بندی در آثار غربی
- ارائه گزارش از بررسی انواع ساختار و ترکیب بندی در آثار ایرانی - اسلامی
- ارائه گزارش از بررسی عناصر، اصول و مفاهیم بصری در آثار ایرانی - اسلامی
- **فعالیت عملکردی:**
- تهیه چکیده مقالات راجع به مباحث کلاس
- تهیه گزارش از بررسی دقیق عملکرد چشم و مقایسه با دوربین عکاسی و انواع لنز
- تهیه گزارشی شفاهی یا کتبی از شناخت عناصر و اصول و مفاهیم بصری و نیز به کارگیری آن ها
- انجام تمرین های عملی برای طراحی آثار خلاقانه با عناصر مجرد و ترکیبی (بدون توجه به مفهوم و موضوعی خاص)
- انجام تمرین های عملی با عناصر مجرد و ترکیبی در کادرهای مختلف و بررسی اصول و مفاهیم بصری آن ها
- انجام کار عملی برای نمایش اصول و مفاهیم بصری و ایجاد آثار خلاقانه با یک عنصر (با توجه به مفهوم و موضوعی خاص)

- انجام کار عملی برای نمایش مفاهیم موضوعی (متون ادبی، شعر و...) و ایجاد آثار خلاقانه با عناصر بصری
- تبدیل تصاویر (عکس، نقاشی و...) به عناصر بصری با شیوه های مختلف
- تبدیل تصاویر انتزاعی کار شده با عناصر بصری به تصاویر واقع نما
- ساده سازی و تغییر بر روی تصاویر واقعی اشیاء، انسان، حیوان و گیاه
- ایده پردازی و ارائه طرح های خلاقانه با موضوعات مختلف
- تهیه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل استفاده از عناصر و اصول و مفاهیم بصری در آثار مختلف هنرهای تجسمی
- تهیه آلبوم تصویری از به کارگیری عناصر و اصول و مفاهیم بصری در آثار مختلف هنرهای تجسمی
- تهیه گزارش از بررسی انواع ساختار و ترکیب بندی در آثار غربی
- تهیه گزارش از بررسی انواع ساختار و ترکیب بندی در آثار ایرانی - اسلامی
- تهیه گزارش از بررسی عناصر، اصول و مفاهیم بصری در آثار ایرانی - اسلامی

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.
- بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های آثار هنرهای تجسمی را تدارک دید.

• منابع آموزشی

- منبع اصلی:
- آیتن، یوهانس. ۱۳۹۱. طرح و فرم. ترجمه فرهاد گشایش. تهران: انتشارات مارلیک، چاپ هفتم
- آیت اللهی، حبیب الله. ۱۳۹۰. مبانی نظری هنرهای تجسمی. تهران: انتشارات سمت

- داندیس، دونیس ا. ۱۳۹۴. مبادی سواد بصری. ترجمه مسعود سپهر. تهران: سروش، چاپ چهل و دوم
- مایر، مانفرد. ۱۳۹۳. مبانی و پایه هنرهای تجسمی در مدرسه بازل سوییس. ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ، چاپ چهارم
- موناری، برونو. ۱۳۹۰. طراحی و ارتباطات بصری. ترجمه پاینده شاهنده. تهران: انتشارات سروش، چاپ ششم
- مدیر، لوسیه. ۱۳۷۶. اطلاعات جامع هنر ۴ (زیبایی شناسی بصری). ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ
- کانادی، جان. ۱۳۸۰. اطلاعات جامع هنر ۵ (تحلیل آثار هنری). ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: (برگزاری ژوژمان و ارائه و اجرای مناسب) ۴ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶ نمره
- ارزشیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات

- در ارائه دروس و نیز انجام تکالیف، هنر و تمدن ملی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- به ایده پردازی و طراحی آثار جدید و غیر تکراری توجهی ویژه شود.
- مباحث نظری و تجزیه و تحلیل آثار از ارکان اصلی این درس است.
- ساده سازی و ایجاد تغییر بر روی فرم های واقعی به دلیل کاربرد آن در طراحی آثار گرافیکی مورد توجه خاص قرار گیرد.

سرفصل درس «طراحی ۱» (هندسه مناظر و مرایا، طراحی از اشیاء و طبیعت)

۱- معرفی درس و منطق آن

طراحی مهم ترین، اساسی ترین و شاخص ترین نمود هنر از آغاز تمدن بشری تاکنون است. زبانی است که هنرمند ادراک و اندیشه خود را به وسیله آن بیان می کند. خط، علامت و لکه ها در زبان طراحی همان نقشی را دارند که کلمات در دست یک نویسنده؛ بنابر این کسب مهارت در طراحی، از اصول اساسی برای ورود به وادی هنر است. چنانچه بتوان ذهن و دستی طراح پرورش داد میتوان انتظار داشت که تجسم و خلاقیت های ذهنی جایی برای ظهور خواهند یافت. کسب توانایی در طراحی می تواند مستقیماً بر ارتقاء توانمندی در دیگر حوزه های هنر مانند نقاشی، گرافیک، تصویرسازی، صنایع دستی، تاتر، طراحی صحنه و ... موثر باشد و فرد را برای تجسمی خلاق آماده سازد. خلق آثار موفق در حوزه گرافیک نیز مستقیماً از قدرت طراحی متأثر است و ارتقاء سطح طراحی دانشجوی معلمان، رابطه مستقیمی با ارتقاء سطح کیفی طراحی آثار گرافیکی خواهد داشت و در آموزش موفق آنان موثر می باشد.

نام درس: به فارسی: طراحی ۱ به انگلیسی: Drawing ۱				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: هم نیاز با طراحی جبرانی و آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی نحوه تدریس: عملی- کارگاهی
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: نسبت به تعریف، تاریخچه، شیوه های طراحی، شیوه خوب دیدن یا مشاهده، اصول کادربندی و ترکیب بندی، روشهای ایجاد سایه روشن و هندسه مناظر و مرایا (پرسپکتیو) شناخت کاملی پیدا کند و به شیوه های عینی و ذهنی به طراحی خطی و حجم پردازانه از اشیاء بی جان و طبیعت پردازد و آثار مختلف در این حوزه را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
هندسه مناظر و مرایا (پرسپکتیو)	می تواند گزارشی از تعریف، تاریخچه و انواع پرسپکتیو ارائه کند و با استفاده از اصول پرسپکتیو یک نقطه ای، مکعب ها و اشیاء مکعبی (تلویزیون، رادیو، کامپیوتر و...) را طراحی کند.	می تواند گزارشی از کاربرد انواع پرسپکتیو در نقاشی و طراحی های مختلف ارائه کند و با استفاده از اصول پرسپکتیو یک و دو نقطه ای، انواع مکعب ها و اشیاء مکعبی (تلویزیون، رادیو، کامپیوتر و...) را طراحی کند.	می تواند با استفاده از اصول پرسپکتیو یک، دو و سه نقطه ای، مکعب ها و نیز مناظر طبیعی و شهری (ساختمان ها، ماشین ها و...) را طراحی کند. (طراحی عینی و ذهنی)	

		(طراحی عینی)	نماید. (طراحی عینی)	
	طراحی خطی	می تواند گزارشی از تعریف و انواع طراحی خطی ارائه کند و از اشیاء ساده با مداد به شیوه خطی، طراحی عینی و ذهنی کند. همچنین می تواند طرح های خلاقانه ای را با ایجاد ساده سازی و تغییر بر روی اشیای ساده، ترسیم نماید.	می تواند گزارشی توصیفی از ابزارها و روشهای مختلف طراحی خطی ارائه دهد و با استفاده از ابزارهای مختلف (مداد، زغال، کنته، آب مرکب، روان نویس راپیدی) از موضوعات طبیعت بیجان به صورت عینی و ذهنی طراحی کند. همچنین می تواند با ابزارهای مختلف و با استفاده از ساده سازی و تغییر طراحی هایی از طبیعت بیجان، ترسیم نماید.	می تواند گزارشی تحلیلی از شیوه های مختلف طراحی خطی و مفاهیم آنها در آثار طراحان برجسته ارائه نماید و با استفاده از ابزارهای مختلف، از مناظر بیرونی به صورت عینی و ذهنی طراحی خطی کند. همچنین می تواند با ایجاد ساده سازی و تغییر بر روی مناظر طرح های خلاقانه ای را ترسیم نماید. (عینی و ذهنی)
	کادربندی و ترکیب بندی	می تواند گزارشی از تعریف و مفاهیم کادربندی و ترکیب بندی ارائه کند و ترکیب بندی هایی را با حداقل دو شیء چیدمان و در کادر مناسب طراحی نماید. (طراحی عینی و ذهنی)	می تواند گزارشی توصیفی از اصول به کار رفته در ترکیب بندی آثار طراحان مطرح جهان در حوزه درس، ارائه نماید و با توجه به این اصول، ترکیب بندی های مختلفی از طبیعت بی جان را چیدمان کرده و در کادر مناسب طراحی کند. (طراحی عینی و ذهنی)	می تواند گزارشی تحلیلی -تطبیقی از روشهای ترکیب بندی و چیدمان در طراحی های سنتی و مدرن ایران ارائه کند و ترکیب بندی هایی با چندین شیء را چیدمان کرده و از بهترین زوایا طراحی نماید همچنین می تواند با توجه به اصول کادربندی و ترکیب بندی از مناظر طبیعت

طراحی نماید. (طراحی عینی و ذهنی)				
می تواند گزارشی از تحلیلی از تغییرات نور و سایه روشن بر مفاهیم طراحی، ارائه کرده و جنسیت های مختلف (فلز، شیشه، پارچه و ...) و مناظری از طبیعت بیرونی را با توجه به نور، جنسیت و بافت، سایه روشن بزند. همچنین می تواند شیوه های خلاقانه و ذهنی را در ایجاد جنسیت های مختلف به کار برد.	می تواند گزارشی از منابع مختلف نور و تاثیر آن بر سایه روشن جسم و سایه های اجسام ارائه نماید و با شیوه ها و ابزارهای مختلف، به چندین روش یک ترکیب بندی را سایه روشن زده، حجم پردازی نماید. همچنین می تواند شیوه های خلاقانه و ذهنی را در ایجاد سایه روشن اجسام و احجام به کار برد.	می تواند گزارشی از تعریف، انواع و عوامل موثر بر سایه روشن ارائه کرده و خاکستری های مختلف (والرها) را با مداد ایجاد نماید و با استفاده از این خاکستری ها اشیای ساده را حجم پردازی نماید. همچنین می تواند شیوه های خلاقانه و ذهنی را در ایجاد خاکستری های مختلف روی سطوح هندسی به کار برد.	سایه روشن و حجم پردازی	
می تواند با استفاده از ایده های جدید و خلاقانه خود، برای یک موضوع، طراحی جدید و کاربردی ارائه دهد.	می تواند ایده های ذهنی خود را برای بهبود طرح های کاربردی موجود ارائه دهد.	می تواند راجع به مفهوم دیزاین و تفاوت آن با طراحی (Drawing) گزارشی به همراه نمونه های تصویری ارائه کند.	ایده یابی و دیزاین^{۳۱} (Design)	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

• تعریف طراحی

^{۳۱} - طراحی آثار کاربردی در پاسخ به یک سفارش خاص، مد نظر است. مانند طراحی یک شانه برای کودکان و...

- تاریخچه

- روشهای خوب دیدن و مشاهده

- آشنایی با روشها و شیوه های طراحی خطی

- **فعالیت یادگیری:**

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی

- ارائه گزارشی شفاهی از دسته بندی انواع طراحی بر اساس ابزار و شیوه

- انجام طراحی های عینی از اشیاء مختلف با مداد و ابزارهای مختلف از چندین زاویه

- انجام طراحی های ذهنی از اشیاء مختلف با مداد و ابزارهای مختلف

- انجام طراحی های خلاقانه از اشیاء با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر

- **فعالیت عملکردی:**

- تهیه گزارشی مکتوب درباره چگونگی استفاده از ابزارهای مختلف در طراحی

- انجام طراحی های متعدد عینی از اشیاء مختلف با مداد و ابزارهای مختلف از چندین زاویه

- انجام طراحی های ذهنی از اشیاء مختلف با مداد و ابزارهای مختلف

- انجام طراحی های خلاقانه از اشیاء با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر

- **فصل دوم: ترکیب بندی:**

- آشنایی با انواع کادربندی

- آشنایی با انواع و اصول ترکیب بندی در طراحی و نقاشی (ترکیب بندی افقی، عمودی، مورب، مربع، مثلث، منتشر و ...)

- طراحی عینی و ذهنی از ترکیب بندی اشیاء

- طراحی عینی و ذهنی از طبیعت با توجه به اصول کادربندی و ترکیب بندی

- طراحی و خلق ترکیب بندی های خلاقانه با استفاده از اصول ساده سازی و تغییر

- **فعالیت یادگیری:**

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی

- ارائه گزارشی شفاهی از اصول کادربندی و ترکیب بندی

- انجام طراحی های عینی از چیدمان های مختلف از چندین زاویه با ابزارهای متنوع

- چیدمان اشیاء مختلف از دو تا چندین شیء و طراحی از آنها از زوایای مختلف با ابزارهای متنوع

- انجام طراحی های عینی و ذهنی از طبیعت با توجه به اصول کادربندی و ترکیب بندی

- انجام طراحی از ترکیب بندی های ذهنی

- انجام طراحی و خلق ترکیب بندی های خلاقانه با استفاده از اصول ساده سازی و تغییر

- **فعالیت عملکردی:**

- انجام طراحی های عینی از چیدمان های مختلف از چندین زاویه
- طراحی و کپی برداری از آثار بزرگان طراحی مرتبط با ترکیب بندی اشیاء
- ارائه گزارشی کتبی از اصول کادربندی و ترکیب بندی و تجزیه تحلیل آثار
- چیدمان اشیاء مختلف از دو تا چندین شیء و طراحی از آنها از زوایای مختلف
- انجام طراحی عینی و ذهنی از طبیعت با توجه به اصول کادربندی و ترکیب بندی
- طراحی از ترکیب بندی های ذهنی
- طراحی و خلق ترکیب بندی های خلاقانه با استفاده از اصول ساده سازی و تغییر

• فصل سوم: پرسپکتیو

- طراحی از مکعب ها
- پرسپکتیو یک نقطه ای
- پرسپکتیو دو نقطه ای
- پرسپکتیو سه نقطه ای
- طراحی از اشیاء مکعبی (رادیو، تلویزیون، میزو صندلی و ...)
- طراحی از فضای بیرونی با استفاده از اصول پرسپکتیو
-

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی شفاهی از اصول پرسپکتیو
- انجام طراحی های متعدد از مکعب های مختلف
- طراحی از چیدمان های مختلف مکعبها
- انجام طراحی های متعدد از اشیاء مکعبی
- انجام طراحی های مختلف از فضاهای بیرونی با استفاده از اصول پرسپکتیو
- ارائه گزارش تحلیلی از تجزیه و تحلیل و چگونگی نمایش ژرفانمایی در آثار طراحان معروف

• فعالیت عملکردی:

- انجام گزارشی کتبی از اصول پرسپکتیو
- انجام طراحی های متعدد از مکعب های مختلف
- طراحی از چیدمان های مختلف مکعبها
- انجام طراحی های متعدد از اشیاء مکعبی (رادیو و ...)
- انجام طراحی های مختلف از فضاهای بیرونی با استفاده از اصول پرسپکتیو
- انجام گزارش تحلیلی از تجزیه و تحلیل و چگونگی نمایش ژرفانمایی در آثار طراحان معروف

• فصل چهارم: سایه روشن و حجم پردازی

- تعریف
- منابع نور
- والرها
- جنسیت و حجم پردازی

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی شفاهی از انواع شیوه های ایجاد سایه روشن
- انجام طراحی های متعدد از اشیاء و ایجاد سایه روشن با شیوه های مختلف
- طراحی از مکعبها و اشیاء مکعبی به همراه ایجاد سایه روشن با شیوه های مختلف
- طراحی و ایجاد سایه روشن با توجه به جنسیت های مختلف اجسام
- انجام طراحی های مختلف از فضاها بیرونی با استفاده از اصول سایه روشن و تولید بافت

• فعالیت عملکردی:

- انجام گزارشی کتبی از انواع شیوه های ایجاد سایه روشن
- انجام طراحی های متعدد از اشیاء و ایجاد سایه روشن
- طراحی از چیدمان های مختلف مکعبها و اشیاء مکعبی به همراه سایه روشن
- انجام طراحی های مختلف از فضاها بیرونی با استفاده از اصول سایه روشن و تولید بافت
- طراحی و ایجاد سایه روشن با توجه به جنسیت های مختلف اجسام

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال ، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.
- بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های طراحی را تدارک دید.

• منابع آموزشی

- منبع اصلی:
- پلنگی، ناصر. (۱۳۹۰). شیوه طراحی ذهنی. تهران: انتشارات سروش
- دانسون، برت. (۱۳۷۵). کلیدهای طراحی. ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر یساولی
- مایر، مانفرد. (۱۳۸۳). مبانی و پایه هنرهای تجسمی در مدرسه بازل سوییس. ترجمه عربعلی شروه. تهران: انتشارات شباهنگ
- منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: (برگزاری ژوژمان و ارائه مناسب آثار هنری) ۴ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های کارگاهی پیش بینی شده) ۶ نمره
- ارزیابی پوشه کار: (ارائه کلیه آثار هنری تولید شده در کلاس و بیرون از کلاس) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- تقویت مهارت مشاهده از اهمیت خاص برخوردار است.
- در ارائه دروس و نیز انجام تکالیف، هنر و تمدن ایرانی-اسلامی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- بررسی و تجزیه تحلیل آثار طراحی ایران و جهان یکی از ارکان اصلی این درس است.
- طراحی از مدل های زنده در اولویت قرار دارد مگر زمانی که این امکان وجود نداشته باشد.
- با توجه به رشته ارتباط تصویری، طراحی های ذهنی و نیز طراحی خلاقانه با استفاده از ساده سازی و تغییر به اندازه طراحی های عینی مورد توجه قرار گیرد.
- تهیه گزارش های توصیفی، تطبیقی و تحلیلی و نیز آلبوم های تصویری از اهمیت ویژه ای برخوردار است. (با توجه به اینکه دانشجویان در آینده ای نزدیک، معلم خواهند شد).
- در تمامی مراحل کار، طراحی از آسان به مشکل مد نظر قرار گیرد به عنوان مثال در بخش ایجاد سایه روشن می توان از اجسامی با جنسیت مقوا، گچ و سفال بدون لعاب آغاز کرد و سپس به جنسیت های پیچیده تر پرداخت.
- با توجه به تاثیر تمرین و ممارست در کسب قدرت طراحی، کمیت آثار در کنار کیفیت از اهمیت بسیار برخوردار است.

سرفصل درس «تاریخ هنر ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن

اقوام آریایی احتمالا از اوایل هزاره اول قبل از میلاد در فلات ایران ساکن شدند و نام خود را بر آن نهادند. اما قدمت تمدن و فرهنگ در این خطه به چند هزار سال قبل از ورود آریاییان باز می‌گردد. بنا بر این عنوان "هنر ایرانی" آثار متنوعی را در بر می‌گیرد که از دوران پیشا تاریخی تا سده‌های اخیر در محدوده این سرزمین پهناور آفریده شده‌اند. در سراسر این مدت طولانی به رغم تنوع قومی و نژادی تغییر و تحولات سیاسی، اجتماعی و مذهبی، هجوم‌ها، مهاجرت‌ها و اثرپذیری از همسایگان – سنت‌های دیرین و ویژگی‌های ماندگاری را در هنر ایرانی می‌توان بازشناخت که این هنر را از سایر هنرهای جهان متمایز می‌کند. بررسی و شناخت هنر ایران در گذشته‌های دور و نزدیک بسیار مفید و ضروری است. توجه به تلاش و همت انسان‌ها در به وجود آوردن آثار هنری و تشریح تغییرات و تکامل هنر در دوران مختلف ما را با رابطه بین زندگی و هنر و تحولاتی که در

اثر تغییرات زندگی انسان ها در هنر به وجود می آید، آشنا می سازد. از طرفی هر هنر در مواجهه با هنرهای اقوام دیگر چیزهایی را از دست می دهد و چیزهایی را می گیرد. حتی ممکن است در این مواجهه تأثیراتی را بر فرهنگ و هنر اقوام دیگر بگذارد. مصادیق چنین مواردی در تاریخ هنر ایران کم نیستند. در بررسی تاریخ هنر ایران، توجه به شرایط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و حکومتی در شکل گیری فرهنگ و هنر یک کشور مواردی هستند که نمی توان به آنها بی توجه بود.

فلات ایران از دیرباز مهد تمدن های کهن بوده است. با بررسی آثار هنری مصنوع دست انسان، می توان به اطلاعات زیادی دست یافت. در این بررسی هنرهای مختلف مثل: پیکره سازی، برجسته کاری، سفالگری، نقاشی، فلز کاری، خوشنویسی، تذهیب، تجلید، قالی بافی، نساجی و ... مورد توجه قرار می گیرند. این دانستنی ها یعنی آشنایی با میراث فرهنگی، هنری و هویت سرزمین مادری که برای یک معلم ارتباط تصویری همچون مصالحی است تا بنای آینده فرهنگ و هنر این دیار را به پشتوانه همین تاریخ برای نسل در پیش رو بسازد و آن را قوام و استحکام بخشد.

نام درس: به فارسی: تاریخ هنر ایران به انگلیسی: Art history of IRAN				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت ریشه ها و مبانی تمدنی در شکل گیری هنر ایرانی، میزان نفوذ هنر و تمدن های همجوار و مهاجم را در طول تاریخ بررسی و تحلیل کند. همچنین تأثیر هنر ایران باستان را در هنر ایران اسلامی و نقش حکومت ها و دولتها در اوج و فرود هنر ایران با معرفی مصادیق شاخص هر دوره تبیین کند.				نوع درس: نظری- کارگاهی
				تعداد واحد: ۱+۱ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: -
				نحوه تدریس: نظری- عملی
				شناسی استگی اساسی: CK ۱-۱, ۱-۲ PCK ۳-۱, ۳-۳
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
سیر تاریخ هنر ایران قبل از اسلام	می تواند شواهد اولیه از شکل گیری تمدن در فلات ایران را جمع آوری و ارائه کند و سیر تاریخی هنر ایران تا دوران اسلامی را در قالب جدولی تاریخ نگارانه فهرست کند	میتواند گزارشی از ویژگی های هنر ایرانی در طول تاریخ قبل از اسلام را با مشترکات تمدن های همجوار فهرست کند.	می تواند گزارشی تحلیلی و تطبیقی از تأثیرات و تأثرات هنر ایران در تعامل و یا مواجهه با تمدن های همجوار در طول تاریخ ارائه کند.	

می تواند گزارشی از سیر تاریخی هنر ایران بعد از اسلام را جمع آوری و ارائه کند و سیر را در قالب جدولی تاریخ نگارانه فهرست کند	می تواند گزارشی از ویژگی های هنر ایرانی در بعد از اسلام را با مشترکات تمدن های همجوار فهرست کند.	می تواند گزارشی از تحلیلی و تطبیقی از تأثیرات و تأثرات هنر ایران در تعامل و یا مواجهه با تمدن های همجوار در طول تاریخ بعد از اسلام ارائه کند.
می تواند گزارشی از وجود مصادیق آیین یا مذهب در آثار هنری به جا مانده از تاریخ ایران ارائه دهد.	می تواند گزارشی از تطبیقی از دوره های تاریخی ایران و نقش آیین و مذهب در بروز آثار هنری به جا مانده ارائه کند.	می تواند گزارشی از تحلیلی از سیر تحول نگاه آیینی در طول تاریخ هنر ایران براساس سبک هنری هر دوره ، ارائه دهد.
می تواند فهرستی از آثار به جا مانده (دست ساخته ها، معماری، هنرهای کاربردی و آثار نقاشی، پیکره ها...) با توجه به حکومت ها و دوره های پادشاهی ارائه کند.	می تواند گزارشی از تطبیقی از دوره های تاریخی ایران و نقش دولت ها و حکومت ها در بروز آثار هنری به جا مانده ارائه کند.	می تواند گزارشی از تحلیلی از سیر تحول نگاه حاکمیت به رشد و افول هنر در طول تاریخ ایران ارائه دهد و میزان وابستگی هنر ایران به اهتمام و حمایت دولت و یا خاستگاه و منشأ مردمی آن را بررسی کند.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: فرهنگ و هنر ایران پیش از اسلام

- اولین ساکنان فلات ایران و هنر آنها
- مادها و پارت ها
- عیلامیان (پیکرسازی، نقش برجسته، سفال گری و ...)
- هنر هخامنشی (پیکرسازی، نقش برجسته، سفال گری، کاشی کاری و ...)
- هنر سلوکی و اشکانی (پیکرسازی، نقش برجسته، سفال گری، کاشی کاری و ...)
- هنر ساسانی (پیکرسازی، نقش برجسته، سفال گری، کاشی کاری، موزائیک سازی و ...)
- بررسی آیین و مذهب در هنر پیش از اسلام

- بررسی زمینه های اجتماعی ، اقتصادی و حاکمیتی در گسترش هنر ایران ،پیش از اسلام

• فصل دوم: فرهنگ و هنر ایران پس از اسلام

- هنر ایران از آغاز تا دوره سلجوقی (نقاشی و کتاب آرایی (مکاتب نگارگری)، خوشنویسی و تذهیب، تجلید، سفال گری ،کاشی کاری)
- هنر ایران در عهد مغول (نقاشی و کتاب آرایی (مکاتب نگارگری)، خوشنویسی و تذهیب)
- هنر ایران در عهد تیموری (نقاشی و کتاب آرایی (مکاتب نگارگری)، خوشنویسی و تذهیب، تجلید، سفال گری ،کاشی- کاری، فلز کاری ، قالی بافی)
- هنر ایران در عهد صفویه (نقاشی و کتاب آرایی (مکاتب نگارگری)، خوشنویسی و تذهیب، تجلید، سفال گری ،کاشی- کاری، فلز کاری ، قالی بافی، نساجی)
- هنر ایران در عهد زندیه و قاجاریه (نقاشی و کتاب آرایی (مکاتب نگارگری)، خوشنویسی و تذهیب، تجلید، سفال گری ،کاشی کاری، فلز کاری ، قالی بافی، نساجی)

- بررسی تجلی مذهب و آیین در هنر دوران فوق الذکر

- بررسی شرایط اجتماعی ،سیاسی ،و..... در شکل گیری هنر این دوران

• فصل سوم : فرهنگ و هنر ایران در دوران معاصر

- کمال الملک و شاگردان او
- هنرمندان نوگرا و هنرمندان تحصیلکرده
- هنر پس از انقلاب اسلامی
- بررسی زمینه های فکری ، اجتماعی و حاکمیتی در شکل گیری هنر معاصر

• فعالیت یادگیری:

- استفاده از منابع مکتوب و تصویری در موضوعات فوق و ارائه گزارش از ویژگی های هر دوره و مکان
- پرسش و پاسخ و بحث و تبادل نظر در مورد موضوعات فوق

- تهیه آلبوم های تصویری و طبقه بندی شده از دوران های مختلف هنر ایران (به صورت فایل دیجیتال)

- تهیه جدول تطبیقی از مکان ها و دوره های مختلف

- بررسی و مطالعه کتب مرجع و مقالات علمی و تهیه خلاصه و گزارش

• فعالیت عملکردی:

- تهیه آلبوم های تصویری و طبقه بندی شده از دوران های مختلف هنر ایران (به صورت فایل دیجیتال)

- تهیه جدول تطبیقی از مکان ها و دوره های مختلف

- بررسی و مطالعه کتب مرجع و مقالات علمی و تهیه خلاصه و گزارش

- انتخاب یک سبک یا دوره هنری برای پژوهش و مطالعه تخصصی و ارائه کنفرانس

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال ، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش یا کنفرانسی باشد.
- بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی از طریق کتاب، مجلات علمی، سی دی های آموزشی و چندمنظوره، سایت های اینترنتی و پژوهشی و حتی بازدید از مراکز هنری و موزه ها و ترسیم نقشه مفهومی است.

• منابع آموزشی

• منابع اصلی:

- آژند، یعقوب. ۱۳۹۲. تایخ هنر باستان. تهران: انتشارات سمت
- اوپهام پوپ، آرتور. ۱۳۸۷. سیری در هنر ایران. پرویز ناتل خانلری و تهران: انتشارات علمی و فرهنگی
- افشار مهاجر، کامران. ۱۳۸۴. هنرمند ایرانی و مدرنیسم. تهران: انتشارات دانشگاه هنر
- شکوه گذشته ها. لوح فشرده، مؤسسه ویستا آرا

• منابع فرعی:

- گیرشمن، رومن - هنر ایران در دوران ماد و هخامنشی - عیسی بهنام ، علمی و فرهنگی
- گیرشمن، رومن - ایران از آغاز تا اسلام- محمد معین ناشر معین
- گیرشمن، رومن - هنر ایران - پارت و ساسانی ، بهرام فره وشی ، علمی و فرهنگی ۱۳۷۱
- پاکباز، رویین- دایره المعارف هنر - فرهنگ معاصر ۱۳۸۴
- اوپهام پوپ، آرتورو ناتل خانلری، شاهکارهای هنر ایران ۱۳۹۰
- گیرشمن، رومن - فرهنگ های هنری ایران - یعقوب آژند ، تهران ، نشر مولی ۱۳۷۶
- شاه حسینی ، ناصرالدین - تمدن و فرهنگ ایران از آغاز تا دوره پهلوی - دانشگاه تهران
- کامرون، جرج،- ایران در سپیده دم تاریخ- حسن انوشه علمی و فرهنگی ۱۳۶۵
- گیرشمن، رومن - ایران پیش از تاریخ- محمد معین ، دانشگاه آزاد ایران
- گذار، آندره - هنر ایران - بهروز حبیبی ، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۷۷
- هنیس، والتر - دنیای گمشده ایلام- ف فیروزنیا ، علمی و فرهنگی
- درخشانی ، جهانشاه - آریائیان ، مردم کاشی ، امرد، پارس و دیگر ایرانیان - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، انتشارات بنیاد فرهنگ کاشان ۱۳۸۲

- یوسف کیانی ، محمد یوسف – سفال ایرانی – تهران .انتشارات نخست وزیری ۱۳۵۷
- بوسایلی ، ماریو ؛ شراتو، امبرتو – تاریخ هنر ایران هنر پارتی و ساسانی – یعقوب آژند ، نشر مولی
- مجموعه کتب تاریخ هنر ایران به قلم یا به ترجمه دکتر یعقوب آژند نشر مولی
- [/http://artofiran.mihanblog.com](http://artofiran.mihanblog.com)
- [/http://iranartnews.com](http://iranartnews.com)
- [/http://www.aftabir.com/art/history](http://www.aftabir.com/art/history)
- [/http://tarikhema.ir](http://tarikhema.ir)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (آزمون مباحث نظری) ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۴ نمره

سایر نکات :

- برگزاری جلسه آزمون نهایی در این درس اجباری است و تنها می تواند بین ۸ تا ۱۲ نمره باشد.
- نمرات ارزشیابی فرایند و پوشه کار جنبه پیشنهادی دارد.
- مشارکت دانشجویان در کلاس از اهمیت خاصی برخوردار است.
- تهیه آلبوم های تصویری طبقه بندی شده از دوران های تاریخی مختلف مورد توجه قرار گیرد.

سرفصل درس «خوشنویسی»

۱- معرفی درس و منطق آن:

در درس «خوشنویسی»، دانشجویان رشته ارتباط تصویری ضمن آشنایی با تاریخ مختصر خط و درک عمیق بصری از انواع خطوط دوره اسلامی، با خطوط ابداعی از صدر اسلام تا کنون، آشنایی پیدا کرده و با تمرین عملی که با ممارست و پشتکار همراه است، خطوط رایج در خوشنویسی ایران در حال حاضر را یاد گرفته و در موقع لزوم (با توجه به فضا و موقعیت کار) آن را مورد استفاده قرار دهند. استفاده از ابزار و ادوات خوشنویسی از دیگر مواردی است که دانشجویان باید آن‌ها را بشناسند و در جای خود به کار گیرند.

نام درس: به فارسی: خوشنویسی به انگلیسی: <i>Calligraphy</i>				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: - شیوه تدریس: نظری- کارگاهی
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				شایستگی اساسی: <u>CK ۱-۱ & ۱-۲</u>
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	

	تاریخ خط	می تواند گزارشی در باره تاریخ پیدایش خطوط باستانی ارائه کند	می تواند در مورد خط پهلوی اشکانی و ساسانی و اوستایی و تشابهات و اختلافات آنها در قالب جدولی تطبیقی گزارشی ارائه کند.	راجع به تشابه خط اوستایی با خط کوفی یا گزارشی کتبی یا شفاهی ارائه کند.
	خط کوفی	می تواند راجع به سیر تحول خطوط عربی قبل از اسلام گزارش کند.	می تواند خطوط کوفی را قرون اولیه هجری را بشناسد و آنها را در صورت لزوم فهرست کند.	می تواند انواع خط کوفی به کار رفته بر روی کتیبه های آجری، گچبری، سنگی، کاشیکاری، قلزی و چوبی با نمونه های تصویری گردآوری کند و کاربرد هر یک از این خطوط را با مصادیق آنها بیان کند.
	اقلام سته	می تواند شکل و فرم انواع خطوط ابداعی دوران اسلامی را گزارش کند.	می تواند اقلام سته (محقق، ریحان، نسخ، ثلث، توقیع و رقاع) را با ذکر نمونه ها در قالب یک جدول گزارش کند	می تواند در مورد تفاوت ظاهری و موارد تشابه و سیر تحول اقلام سته گزارش مکتوب یا شفاهی ارائه دهد.

می تواند در مورد خط شکسته نستعلیق و کاربرد آن توضیح دهد.	می تواند راجع به تاریخچه و پیدایش خط نستعلیق که خط اصلی ایرانیان است گزارشی مکتوب و یا شفاهی ارائه دهد.	می تواند در مورد پیدایش خط تعلیق گزارش ارائه دهد.	خطوط فارسی	
می تواند ویژگی های کاغذ خوشنویسی و تفاوت آن با کاغذ طراحی و نقاشی را بیان کند و کلیه وسایل مناسب برای تهیه را تشخیص دهد.	می تواند ویژگی های مرکب های سنتی (مشکی و رنگی) و کاربرد مرکب در خوشنویسی و تفاوت مرکب خوشنویسی با مرکب های شیمیایی و کاربرد مرکب ها در تکنیک های مختلف خوشنویسی را بیان کند.	می تواند ابزار و ادوات خوشنویسی خصوصاً قلم نی را فهرست کند و خصوصیات یک قلم نی خوب و استفاده از قلم مو در نقاشی خط و خطوط گرافیکی را گزارش نماید.	ابزار خوشنویسی	
می تواند با استفاده از کاربرد خوشنویسی در هنرهای دیگر مانند صنایع دستی اثری بدیع با راهنمایی استاد خود ارائه دهد.	می تواند گزارشی تحلیلی از سیر تحول استفاده از خوشنویسی در صنایع مختلف اسلامی، ایرانی ارائه دهد.	می تواند موارد استفاده از خط در هنرهای اسلامی ایرانی را گزارش کند.	کاربرد خوشنویسی در هنرهای دیگر	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: تاریخ خط

- تاریخ پیدایش خطوط باستانی و خطوط رایج قبل از اسلام

فصل دوم: خط کوفی

- سیر تحول خطوط عربی و کوفی
- آشنایی با انواع خط کوفی و کاربرد آن بر روی کتیبه های آجری، گچبری، سنگی، کاشیکاری، قلزی و چوبی

فصل سوم: اقلام سته

- اقلام سته (محقق، ریحان، نسخ، ثلث، توقیع و رقاع) و تفاوت ظاهری بین آنها

فصل چهارم: خطوط فارسی

- آشنایی با پیدایش خطوط: تعلیق، نستعلیق و شکسته نستعلیق.
- آشنایی با سیاه مشق و بررسی سیاه مشق‌های قدما

فصل پنجم: ابزار خوشنویسی

- آشنایی کامل با ابزار و ادوات خوشنویسی خصوصاً: قلم نی، مرکب‌های سنتی (مشکی و رنگی)، قلم تراش، کاغذ خوشنویسی

فصل ششم: خوشنویسی

- مفردنویسی و سطر نویسی

فصل هفتم: کاربرد خوشنویسی

- بررسی کاربرد خوشنویسی در هنرهای مختلف
- انجام تمرینات عملی برای کاربرد خوشنویسی در هنرهای دیگر مانند انواع صنایع دستی

فعالیت یادگیری:

- مشارکت فعال در بحث‌های کلاسی و پرسش و پاسخ
- مطالعه منابع موجود در رابطه با شناخت خطوط و خصوصیات ابزارهای خوشنویسی و تهیه گزارش
- تمرین عملی بر روی الفبای خط نستعلیق با قلم مشقی
- آشنایی با سطر نویسی و تمرین عملی بر روی حداقل ۶ سطر با ترکیبات مختلف
- تمرین بر روی الفبای خط شکسته نستعلیق و نوشتن یک سطر با خط شکسته
- انجام تمرینات عملی برای استفاده از خوشنویسی در هنرهای دیگر مانند انواع صنایع دستی و...
- اجرای آثار نهایی

فعالیت عملکردی:

- تهیه وسایل لازم برای خوشنویسی
- مطالعه منابع موجود در رابطه با شناخت خطوط و خصوصیات ابزارهای خوشنویسی و تهیه گزارش
- تمرین عملی بر روی الفبای خط نستعلیق با قلم مشقی

- آشنایی با سطر نویسی و تمرین عملی بر روی حداقل ۶ سطر با ترکیبات مختلف
- تمرین بر روی القای خط شکسته نستعلیق و نوشتن یک سطر با خط شکسته
- انجام تمرینات عملی برای استفاده از خوشنویسی در هنرهای دیگر مانند انواع صنایع دستی و...
- اجرای آثار نهایی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- استفاده از شیوهٔ ارائهٔ مستقیم مباحث نظری
- مشارکت دانشجویان در انجام فعالیت‌های عملی برای یادگیری بهتر کارهای عملی با راهنمایی‌های استاد مربوطه
- بازدید از نمایشگاه‌ها و موزه‌های مرتبط با موضوع درس

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- تاریخ خط و خوشنویسی، تألیف علی‌اصغر مقتدائی، انتشارات آراد کتاب، ۱۳۹۴

منبع فرعی:

- مبادی و مبانی اصول خطوط و خوشنویسی اسلامی ایران ۱ و ۲، تألیف علی‌اصغر مقتدائی، انتشارات پیام نور.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژورمان) ۴ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها) ۶ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- کلاس باید در فضای کارگاهی تشکیل شود و مجهز به ویدئو پروژکشن باشد و هر دانشجو باید میز و صندلی اختصاصی داشته باشد.
- نمایش آثار برگزیدهٔ خط و قطعات خوشنویسی اساتید قدیم و معاصره دانشجویان از اهمیت ویژه‌ای در این درس برخوردار است.
- کاربرد خوشنویسی در هنرهای دیگر مورد توجه خاص قرار گیرد.

سرفصل درس «طراحی ۲»

۱- معرفی درس و منطق آن

طراحی مهم ترین، اساسی ترین و شاخص ترین نمود هنر از آغاز تمدن بشری تاکنون است. زبانی است که هنرمند ادراک و اندیشه خود را به وسیله آن بیان می کند. خط، علامت و لکه ها در زبان طراحی همان نقشی را دارند که کلمات در دست یک نویسنده؛ بنابر این کسب مهارت در طراحی، از اصول اساسی برای ورود به وادی هنر است. چنانچه بتوان ذهن و دستی طراح پرورش داد میتوان انتظار داشت که تجسم و خلاقیت های ذهنی جایی برای ظهور خواهند یافت. کسب توانایی در طراحی می تواند مستقیماً بر ارتقاء توانمندی در دیگر حوزه های هنر مانند نقاشی، گرافیک، تصویرسازی، صنایع دستی، تاتر، طراحی صحنه و ... موثر باشد و فرد را برای تجسمی خلاق آماده سازد. خلق آثار موفق در حوزه گرافیک نیز مستقیماً از قدرت طراحی متأثر است و ارتقاء سطح طراحی دانشجوی معلمان، رابطه مستقیمی با ارتقاء سطح کیفی طراحی آثار گرافیکی خواهد داشت و در آموزش موفق آنان موثر می باشد.

نام درس: به فارسی: طراحی ۲ به انگلیسی: ۲ Drawing				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: نسبت به انواع شیوه های طراحی از انسان و حیوانات شناخت پیدا کند و به شیوه های طراحی خطی و حجم پردازانه به طراحی عینی و ذهنی و خلاقانه از انسان و حیوانات بپردازد و آثار مختلف در این حوزه را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: مبانی هنرهای تجسمی، طراحی ۱ نحوه تدریس: عملی- کارگاهی
				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	طراحی از اندام کلی انسان
	می تواند گزارشی از انواع شیوه های خطی طراحی از حالات انسان ارائه کند و با استفاده از	می تواند گزارشی از روش های مختلف طراحی حجم پردازانه از اندام انسان ارائه دهد و با استفاده از ابزارهای	می تواند گزارشی تحلیلی از شیوه های مختلف طراحی خطی و حجم پردازانه از اندام انسان و مفاهیم آنها	

		ابزارهای مختلف (مداد، زغال، کنته، آب مرکب، روان نویس راپیدی و...) طرح های خطی ساده ای از حالات اندام کلی انسان را به صورت عینی طراحی کند.	<u>مختلف حالات</u> مختلف اندام انسان را <u>به صورت عینی</u> طراحی و حجم پردازی کند.	ارائه نماید و با شیوه های مختلف از انسان و ترکیب بندی های انسانی طراحی و حجم پردازی کند. همچنین می تواند به صورت ذهنی از اندام انسان در حالات مختلف طراحی کند.
	طراحی از چهره و اجزاء آن	می تواند گزارشی از انواع شیوه های طراحی خطی از چهره انسان ارائه کند و با استفاده از ابزارهای مختلف (مداد، زغال، کنته، آب مرکب، روان نویس راپیدی و...) طرح های خطی ساده ای از چهره انسان را به صورت عینی طراحی کند.	می تواند گزارشی توصیفی از اصول علمی و روشهای مختلف طراحی حجم پردازانه از چهره انسان ارائه دهد و با استفاده از ابزارهای مختلف حالات مختلف چهره انسان را به صورت عینی طراحی و حجم پردازی کند.	می تواند گزارشی تحلیلی از شیوه های مختلف طراحی خطی و حجم پردازانه از چهره انسان و مفاهیم آنها در آثار طراحان برجسته ارائه نماید و چهره ها را با توجه به اصول علمی مربوط از نوزاد تا کهنسال طراحی کند. همچنین می تواند بصورت ذهنی از چهره انسان طراحی کند.
	کالبدشناسی مرتبط با طراحی	می تواند گزارشی از خصوصیات ظاهری اسکلت انسان ها ارائه کند و با استفاده از ابزارهای مختلف از اسکلت انسان به صورت عینی طراحی خطی	می تواند گزارشی توصیفی از اصول علمی و جزئیات طراحی از اسکلت انسان ارائه دهد و با استفاده از ابزارهای مختلف حالات مختلف اسکلت انسان را به	می تواند گزارشی تحلیلی از مفاهیم شیوه های مختلف طراحی از اسکلت انسان و اجزاء آن در آثار طراحان برجسته ارائه نماید و از استخوان بندی و

		کند.	صورت عینی طراحی و حجم پردازی کند.	ماهیچه های سر و گردن و دست و پا با توجه به جزییات طراحی کند. همچنین می تواند بصورت ذهنی از اسکلت انسان و اجزای آن طراحی کند.
	طراحی حیوانات	می تواند گزارشی از انواع شیوه های طراحی خطی از حیوانات مختلف ارائه کند و با استفاده از ابزارهای مختلف (مداد، زغال ، کنته، آب مرکب، روان نویس راپیدی و...) طرح های خطی ساده ای از حیوانات را به صورت عینی طراحی کند.	می تواند گزارشی توصیفی از اصول علمی و روشهای مختلف طراحی حجم پردازانه از حیوانات مختلف ارائه دهد و با استفاده از ابزارهای مختلف حالات مختلف حیوانات را به صورت عینی طراحی و حجم پردازی کند.	می تواند گزارشی تحلیلی از شیوه های مختلف طراحی خطی و حجم پردازانه از حیوانات و مفاهیم آنها در آثار طراحان برجسته ارائه نماید و از استخوان بندی و ماهیچه های سر و گردن و دست و پای برخی حیوانات، با توجه به جزییات طراحی کند. همچنین می تواند بصورت ذهنی از برخی حیوانات طراحی کند.
	طراحی خلاقانه ذهنی با استفاده از ساده سازی و تغییر	می تواند نمونه ها و روش های مختلف ایجاد طرح های خلاقانه ذهنی از تصاویر انسان و حیوان را در آثار هنری ایران و جهان گزارش کند و طرح های ساده خلاقانه و ذهنی از روش های مختلف ایجاد طرح های خلاقانه ذهنی از تصاویر انسان و حیوان را در آثار هنری ایران و جهان گزارش کند و طرح های ساده خلاقانه و ذهنی از	می تواند گزارشی توصیفی از بررسی نمونه های موجود انسان و حیوان را گزارش کند و طرح های خلاقانه و متنوع تری را با استفاده از اصول ساده کردن و تغییر، از تصاویر انسان	می تواند گزارشی تحلیلی از بررسی نمونه های موجود خلاقانه از تصاویر انسان و حیوان در آثار طراحان برجسته ایران و جهان ارائه کند و نمونه هایی از طرح های پیشرفته خلاقانه و ذهنی را با استفاده از

اصول ساده کردن و تغییر از تصاویر انسان و حیوانات، ایجاد و ترکیب بندی کند.	و حیوانات ترسیم کند.	انسان را با استفاده از اصول ساده کردن و تغییر تصاویر ترسیم کند.		

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: طراحی های خطی از حالات اندام انسان

- مروری بر روشهای خوب دیدن و مشاهده
- طراحی سرعتی از حالت
- طراحی با استفاده از کمترین خطوط
- طراحی با خطوط کلاف پیچ
- طراحی سطح یا سایه وار با توجه به فضای مثبت
- طراحی سطح یا سایه وار با توجه به فضای منفی
- طراحی با توجه به جاذبه و سنگینی
- طراحی محیطی بدون توجه به ارزش خطی
- طراحی محیطی با توجه به ارزش خطی
- ساخت مجسمه های مفتولی، گلی و گچی
- طراحی خلاقانه از حالات اندام انسان با توجه به اصول ساده سازی و تغییر
- طراحی ذهنی
- تجزیه و تحلیل و نقد آثار

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی شفاهی از دسته بندی انواع طراحی حالات اندام انسان
- جمع آوری و طبقه بندی تصاویر طراحی از اندام خصوصا آثار طراحان برجسته ایران و جهان
- انجام طراحی های عینی از مدل های زنده با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- انجام طراحی های خلاقانه از اندام انسان با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر
- طراحی ذهنی
- ساخت مجسمه های ساده جهت درک بهتر حالات اندام انسان
- ارائه گزارش از تجزیه تحلیل و نقد آثار انجام شده در کلاس

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی مکتوب درباره دسته بندی انواع طراحی حالات اندام انسان
- جمع آوری و طبقه بندی تصاویر طراحی از اندام خصوصا آثار طراحان برجسته ایران و جهان
- انجام طراحی های عینی از مدل های زنده با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- انجام طراحی های خلاقانه از اندام انسان با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر
- طراحی ذهنی
- ساخت مجسمه های ساده جهت درک بهتر حالات اندام انسان
- تهیه گزارش تحلیلی از نقد و بررسی آثار طراحان برجسته

• فصل دوم: طراحی حجم پردازانه از حالات اندام انسان

- توجه به نور
- توجه به اصول پرسپکتیو در طراحی از اندام انسان
- طراحی از اندام به شیوه های مکعبی و مخروطی
- طراحی از انسان با توجه به تیرگی، روشنی و ارزش های رنگی
- طراحی و حجم پردازی با ابزارها و تکنیک های مختلف
- طراحی زمان دار برای طراحی جزئیات
- طراحی از اندام انسان در سنین مختلف از نوزاد تا کهنسال
- طراحی از انسان در فضاهای داخلی با توجه به اصول کادربندی و ترکیب بندی و هندسه مناظر و مرایا
- طراحی از انسان در فضاهای بیرونی با توجه به اصول کادربندی و ترکیب بندی و هندسه مناظر و مرایا
- طراحی از چندین انسان در یک کادر
- طراحی ذهنی از انسان در فضاهای داخلی و بیرونی با توجه به اصول کادربندی و ترکیب بندی
- طراحی خلاقانه از حالات اندام انسان با توجه به اصول ساده سازی و تغییر
- تجزیه و تحلیل و نقد آثار

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارش های توصیفی و تحلیلی از تکنیک های طراحی حجم پردازانه از اندام انسان خصوصا طراحان برجسته ایران و جهان
- طراحی های عینی از مدل های زنده با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- طراحی های خلاقانه از اندام انسان با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر
- طراحی از چند انسان در یک کادر با توجه به اصول کادربندی و ترکیب بندی
- ارائه گزارش های توصیفی و تحلیلی از تجزیه تحلیل و نقد آثار
- ارائه گزارشی از جدول تطبیقی- تصویری تغییرات اندام در سنین مختلف

- ارائه جدول تطبیقی - تصویری از طراحی انسان تغییر یافته و ساده شده در هنر ایران و جهان

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی مکتوب درباره دسته بندی انواع طراحی حجم پردازانه از اندام انسان
- تهیه آرشیو تصویری از نمونه طراحی های اندام خصوصا طراحان برجسته ایران و جهان
- انجام طراحی های عینی از مدل های زنده با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- طراحی از چند انسان در یک کادر با توجه به اصول کادربندی و ترکیب بندی
- طراحی های خلاقانه از اندام انسان با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر
- تهیه گزارش های توصیفی و تحلیلی از بررسی آثار طراحان برجسته ایران و جهان
- تهیه جدول تطبیقی - تصویری تغییرات اندام در سنین مختلف
- تهیه جدول تطبیقی - تصویری از طراحی انسان تغییر یافته و ساده شده در هنر ایران و جهان

• فصل سوم: کالبد شناسی و طراحی از انسان

- طراحی از اسکلت
- کالبد شناسی و طراحی از دست و بازو
- کالبد شناسی و طراحی از پا و زانو
- کالبد شناسی و طراحی از سر و گردن
- طراحی خلاقانه از کالبد انسان با توجه به اصول ساده سازی و تغییر
- طراحی ذهنی از کالبد و ماهیچه ها
- تجزیه و تحلیل و نقد آثار

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارش های توصیفی و تحلیلی از بررسی آثار خصوصا طراحان برجسته ایران و جهان
- انجام تمرینات عملی طراحی از استخوانبندی با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- انجام تمرینات عملی طراحی از ماهیچه ها با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- انجام طراحی های خلاقانه از استخوانبندی و ماهیچه های انسان با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر
- انجام طراحی های ذهنی از موضوعات این فصل
- ارائه گزارش از تجزیه تحلیل و نقد آثار انجام شده در کلاس

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی مکتوب درباره دسته بندی انواع طراحی حجم پردازانه از اندام انسان

- تهیه آرشیو تصویری از نمونه طراحی های اندام خصوصا طراحان برجسته ایران و جهان
- انجام طراحی های عینی از مدل های زنده با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- انجام طراحی های خلاقانه از اندام انسان با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر
- انجام طراحی های ذهنی از موضوعات این فصل
- تهیه گزارش های توصیفی و تحلیلی از بررسی آثار طراحان برجسته ایران و جهان

• فصل چهارم: طراحی از چهره انسان

- طراحی کلی از چهره
- طراحی چهره با توجه به جزئیات
- طراحی از اجزاء چهره
- طراحی حالات مختلف چهره
- طراحی چهره از نوزاد تا کهنسال
- طراحی خلاقانه از چهره با توجه به اصول ساده سازی و تغییر
- طراحی ذهنی از چهره و حالات مختلف آن
- تجزیه و تحلیل و نقد آثار

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارش های توصیفی و تحلیلی از تکنیک های طراحی چهره خصوصا طراحان برجسته ایران و جهان
- انجام تمرینات عملی طراحی از چهره در سنین مختلف و با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- تهیه جدول مقایسه ای از تغییرات چهره در سنین مختلف
- انجام طراحی های خلاقانه از چهره با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر
- انجام طراحی های ذهنی از چهره
- ارائه گزارش از تجزیه تحلیل و نقد آثار انجام شده در کلاس
- ارائه جدول تطبیقی - تصویری تغییرات چهره در سنین مختلف

• فعالیت عملکردی:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- تهیه گزارش های توصیفی و تحلیلی از تکنیک های طراحی چهره خصوصا طراحان برجسته ایران و جهان
- انجام تمرینات عملی طراحی از چهره در سنین مختلف و با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- تهیه جدول مقایسه ای از تغییرات چهره در سنین مختلف
- انجام طراحی های خلاقانه از چهره با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر

- انجام طراحی های ذهنی از چهره
- تهیه گزارش از تجزیه تحلیل و نقد آثار انجام شده در کلاس
- تهیه جدول تطبیقی - تصویری تغییرات چهره در سنین مختلف

• فصل پنجم: طراحی از حیوانات

- طراحی های خطی از حیوانات
- طراحی های حجم پردازانه از حیوانات
- طراحی خلاقانه از حیوانات با استفاده از ساده کردن و تغییر
- طراحی ذهنی از حیوانات
- تجزیه و تحلیل و نقد آثار

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارش های توصیفی و تحلیلی از بررسی آثار طراحان برجسته ایران و جهان
- طراحی عینی و ذهنی از اندام حیوانات با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- طراحی عینی و ذهنی از اجزاء اندام حیوانات با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- انجام طراحی های خلاقانه از اندام و چهره حیوانات با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر
- ارائه جدول تطبیقی - تصویری از طراحی حیوانات تغییر یافته و ساده شده در هنر ایران و جهان
- ارائه گزارش از تجزیه تحلیل و نقد آثار انجام شده در کلاس

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش های توصیفی و تحلیلی از بررسی آثار طراحان برجسته ایران و جهان
- طراحی عینی و ذهنی از اندام حیوانات با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- طراحی عینی و ذهنی از اجزاء اندام حیوانات با تکنیک های مختلف و از زوایای متفاوت
- انجام طراحی های خلاقانه از اندام و چهره حیوانات با استفاده از شیوه های ساده سازی و تغییر
- تهیه جدول تطبیقی - تصویری از طراحی حیوانات تغییر یافته و ساده شده در هنر ایران و جهان
- تهیه گزارش از تجزیه تحلیل و نقد آثار انجام شده در کلاس

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال ، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های تئوری و عملی طراحی شده در

محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

- بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های طراحی و نقاشی از انسان و حیوانات را تدارک دید.

• منابع آموزشی

• منبع اصلی:

- جهانی، حمیدرضا، (۱۳۹۱). طراحی ۳. تهران: انتشارات فاطمی
- پلنگی، ناصر. (۱۳۹۰). شیوه طراحی ذهنی. تهران: انتشارات سروش
- دادسون، برت. (۱۳۷۵). کلیدهای طراحی. ترجمه عربعلی شروه. تهران: انتشارات یساولی

• منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: (برگزاری ژوژمان و ارائه مناسب آثار هنری) ۴ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های کارگاهی پیش بینی شده) ۶ نمره
- ارزیابی پوشه کار: (ارائه کلیه آثار هنری تولید شده در کلاس و بیرون از کلاس) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- تقویت مهارت مشاهده از مهم ترین اهداف این درس است.
- در ارائه دروس و نیز انجام تکالیف، هنرهای ملی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- بررسی و تجزیه تحلیل آثار طراحان ایران و جهان از ارکان اصلی این درس است.
- طراحی از مدل های زنده در اولویت قرار دارد مگر زمانی که این امکان وجود نداشته باشد.
- با توجه به رشته ارتباط تصویری، طراحی های ذهنی و نیز طراحی خلاقانه با استفاده از ساده سازی و تغییر مورد توجه قرار گیرد.
- تهیه جداول تطبیقی و گزارش های توصیفی، تطبیقی و تحلیلی و آلبوم های تصویری از اهمیت ویژه ای برخوردار است. (با توجه به اینکه دانشجویان در آینده ای نزدیک، معلم خواهند شد.)
- در تمامی مراحل کار، طراحی از آسان به مشکل مد نظر قرار گیرد.
- با توجه به تاثیر تمرین و ممارست در کسب قدرت طراحی، کمیت آثار در کنار کیفیت از اهمیت بسیار برخوردار است.

سرفصل درس «عکاسی ۱»

۱. معرفی درس و منطق آن:

عکاسی یکی از هنرهای شاخص در عصر حاضر است. تا قبل از ورود عکاسی به عرصه هنرهای بصری تأکید و کاربرد نقاشی زیاد بود. اما ظهور عکاسی در اواخر قرن نوزدهم انقلابی در نگرش هنرمندان و مردم ایجاد کرد. این انقلاب حتی نقاشی را متحول کرد. به طوری که در آن زمان سبک های جدیدی همچون امپرسیونیسم، اکسپرسیونیسم و کوبیسم متأثر از حضور عکاسی به وجود آمدند. امروزه این هنر در رشته ارتباط تصویری کاربردهای متنوع و بسیار زیادی دارد. از طراحی پوستر و آرم گرفته تا نقاشی و چاپ و ... تا جایی که در بعضی از آثار هنرهای تجسمی تمییز بین نقاشی و عکاسی و مرزبندی آن امری غیر ممکن می نماید...

عکاسی در طول تاریخ تحولات زیادی را به خود دیده است. از عکس های سیاه و سفید آنالوگ با چاپ های دستی گرفته تا دوربین های اتوماتیک و رنگی و بالاخره دوربین های دیجیتال. امروزه عکاسی هنری فراگیر است به طوری که هرکسی می تواند حتی با استفاده از موبایل عکاسی کند. دانشجوی رشته ارتباط تصویری باید علاوه بر عکاسی ساده، با مبانی زیبایی شناسی تصویر و با انواع دوربین ها و امکانات عکاسی و تکنیک های مختلف آن آشنا باشد تا بتواند در هنر خود به نحو مطلوب و کارآمد از این هنر بهره گیرد. هدف اصلی این درس تلفیق و تألیف دروس عملی و نظری و رساندن دانشجو به کارایی و مهارت لازم در زمینه های مختلف مربوط به عکاسی است.

بدیهی است برای آموزش عکاسی دانستن تاریخچه مختصر این هنر (عکاسی آنالوگ و دیجیتال) و در ادامه شناخت دوربین عکاسی به عنوان ابزار مناسب برای ایجاد یک فایل تصویری، لازم و ضروری است. در این درس علاوه بر چگونگی عکاسی، ویژگی های یک دوربین عکاسی و اجزای آن به هنرجو آموزش داده می شود تا بتواند مناسب ترین دوربین و وسایل را برای محدوده ای که میخواهد در آن به عکاسی بپردازد، انتخاب کند.

نام درس: به فارسی: عکاسی ۱ به انگلیسی: Photography ۱				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن آشنایی با تاریخچه عکاسی، انواع دوربین، لنزها، تجهیزات، نور و سنجش آن و انتخاب نوع مناسب و کار با آن در نور طبیعی، می تواند برای بیان موضوعات هدف، عکاسی کند.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: مبانی هنرهای تجسمی نحوه تدریس: تئوری و کارگاهی
				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	Ck ۱-۱ Ck ۱-۳

Pck ۱-۱	آشنایی مختصر با تاریخچه عکاسی و ارتقاء دوربین	می تواند گزارشی از تاریخچه و سرگذشت عکاسی و دوربین را ارائه کند.	می تواند سیر تحول عکاسی از عکس های آغازین تا امروز را در قالب یک گزارش ارائه کند.	می تواند سیر تحول تأثیرات عکاسی بر هنرهای دیگر را بیان کند.
	اجزاء دوربین دیجیتال و تأثیر آنها بر کیفیت تصویر	می تواند گزارشی از بخش های گیرنده نور و پردازش آن ارائه دهد.	دوربین دیجیتال مناسب را با توجه به ابعاد سنسور، قدرت تفکیک و عمق رنگ انتخاب می کند.	می تواند با ارائه عکسهایی تأثیر این قسمت را بر کیفیت تصویر مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.
	مهارت کنترل نور در عکاسی	با انواع لنزها و دیافراگم و شاتر آشنا است.	می تواند دیافراگم و شاتر و تأثیرات آنها را بر تصویر توضیح دهد.	میتواند تأثیرات دیافراگم را بر نور و عمق میدان وضوح و تأثیرات شاتر را بر نور و انجماد حرکت اعمال کند.
	مهارت کنترل رنگ در عکاسی	می تواند تراز سفیدی رنگ نور را توضیح دهد.	می تواند تأثیر نورهای مختلف بر رنگ تصویر را در نمونه های هنری نشان و یا ارائه دهد.	می تواند دمای رنگ تصویر را در شرایط مختلف تصحیح کند.
	عناصر بصری و زیبایی شناسی تصویر	می تواند با تهیه جدولی عناصر گرافیکی (بصری) تصویر را در عکس ها گزارش کند.	می تواند عناصر زیبایی شناسی و گرافیکی را در عکس های مختلف مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و گزارش نماید.	می تواند هر کدام از عناصر زیبایی شناسی و گرافیکی را با ارائه نمونه عکس های خود نمایش دهد.
	کاربرد لنزها	می تواند انواع لنزها را گزارش کند.	می تواند گزارشی تطبیقی از تفاوت کاربرد لنزها ارائه کند و با لنزهای مختلف عکاسی کند.	می تواند کاربرد لنزها را در عکس های عکاسان مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و گزارش نماید و با استفاده از لنز مناسب از موقعیت های مختلف عکاسی کند.

می تواند کاربرد فیلترها را در عکس های عکاسان مورد تجزیه تحلیل قرار داده و گزارش نماید و با استفاده از فیلتر مناسب از موقعیت های مختلف عکاسی کند.	می تواند گزارشی تطبیقی از تفاوت کاربرد فیلترها ارائه کند و با لنزهای مختلف عکاسی کند.	می تواند انواع فیلتر مورد استفاده در عکاسی را گزارش کند.	کاربرد فیلترها	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مبانی عکاسی

- تعریف عکاسی
- تاریخچه عکاسی
- مهارت دیدن
- لحظه
- عناصر گرافیکی تصویر
- کادربندی و نقاط طلایی
- کمپوزیسیون (اصول ترکیب بندی در تصاویر)
- وحدت، تعادل، توازن، تقارن، تناسب، تشابه، ریتم، حرکت و...
- نقطه دید و میدان دید (عمق میدان)
- پرسپکتیو (عمق نمایی)
- نور، سایه، سایه روشن
- بافت

فصل دوم : ضبط و پردازش تصویر دیجیتال

- فایل تصویری (عکس دیجیتال)
- سنسورها و انواع آن ها
- انواع دوربین های عکاسی دیجیتال بر اساس ابعاد سنسور
- قدرت تفکیک
- عمق رنگ
- حساسیت سنسور و ارتباط آن با کنتراست و نویز، واحد حساسیت
- حجم یک فایل تصویری و آشنایی با انواع فرمت ها

- تعیین میزان فشردگی تصویر
- فایل exif
- کارت حافظه و لوازم جانبی انتقال و نگهداری تصویر

فصل سوم : تنظیم نور و کنترل رنگ

- دیافراگم و اعداد آن
- عمق میدان وضوح و عوامل مؤثر بر آن
- نورسنجی در حالت تقدم دیافراگم

فصل چهارم: لنز و انواع آن

- فاصله کانونی
- لنز واید انگل
- لنز نرمال
- لنز تله فتو
- لنز زوم
- لنز ماکروگرافی
- لنز کنترل پرسپکتیو
- ارتباط فاصله کانونی و زاویه دید
- تأثیر انواع لنز بر پس زمینه تصویر و پرسپکتیو

فصل پنجم : فیلترها

- فیلترها یا صافی های عکاسی
- فیلترهای عکاسی سیاه و سفید
- فیلترهایی که مصارف عمومی دارند:
 - ← فیلتر ماوراء بنفش U.V
 - ← فیلتر نور آسمان S.L
 - ← فیلتر پولاریزه P.L
 - ← فیلتر غلظت خنثی N.D
 - ← فیلترهای نرم کننده Diffuser یا Soften
 - ← فیلترهای تزئینی
- ضریب فیلتر

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و بحث و تبادل نظر در مورد موضوعات درسی
- ارائه گزارش از تاریخچه عکاسی، انواع دوربین و اجزای آن
- ارائه گزارش از کاربرد عناصر و اصول و مفاهیم بصری در عکاسی
- ارائه گزارش از کادربندی و ترکیب بندی در عکاسی
- ارائه گزارش از کاربرد دیافراگم و شاتر
- ارائه گزارش از روشهای کنترل نور و رنگ در عکاسی
- عکاسی با دوربین های آنالوگ و دیجیتال
- نمایش اصول و مفاهیم زیبایی شناسی در عکس های خود
- عکاسی برای مقایسه عمق میدان وضوح
- عکاسی برای مقایسه انجماد و محو موضوع متحرک
- عکاسی با لنزهای مختلف از یک موضوع و از یک فاصله
- عکاسی از موضوعات با لنزهای مختلف و استفاده از توانمندی لنزها
- نورسنجی از سوژه های سیاه و سفید و ترکیبی در حالت B&W
- عکاسی از نقاط در سطح
- عکاسی از خطوط
- عکاسی از نقطه و خط
- عکاسی از سطوح، بافت و ...
- عکاسی از موضوع های با رنگ نورهای اصلی و تجربه تصحیح دمای رنگ
- تهیه گزارش توصیفی-تحلیلی از آثار عکاسان برجسته
- عکاسی با فیلترهای مختلف

فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش از تاریخچه عکاسی، انواع دوربین و اجزای آن
- تهیه گزارش از کاربرد عناصر و اصول و مفاهیم بصری در عکاسی
- تهیه گزارش از کادربندی و ترکیب بندی در عکاسی
- تهیه گزارش از کاربرد دیافراگم و شاتر
- تهیه گزارش از روشهای کنترل نور و رنگ در عکاسی
- عکاسی با دوربین های آنالوگ و دیجیتال
- نمایش اصول و مفاهیم زیبایی شناسی در عکس های خود
- عکاسی برای مقایسه عمق میدان وضوح
- عکاسی برای مقایسه انجماد و محو موضوع متحرک

- عکاسی با لنزهای مختلف از یک موضوع و از یک فاصله
- عکاسی از موضوعات با لنزهای مختلف و استفاده از توانمندی لنزها
- نورسنجی از سوژه های سیاه و سفید و ترکیبی در حالت B&W
- عکاسی از نقاط در سطح
- عکاسی از خطوط
- عکاسی از نقطه و خط
- عکاسی از سطوح، بافت و ...
- عکاسی از موضوع های با رنگ نورهای اصلی و تجربه تصحیح دمای رنگ
- تهیه گزارش توصیفی-تحلیلی از آثار عکاسان برجسته
- عکاسی با فیلترهای مختلف

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های تئوری و عملی طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های عکاسی را تدارک دید.

- در پایان هر درس مدرس یک نمونه عکاسی مربوط به موضوع انجام می دهد و سپس از دانشجویان می خواهد در حضور وی تمرین کنند تا به رفع اشکال بپردازد سپس بیرون از محیط آموزشی نیز دانشجویان بایستی نمونه هایی کار کرده و جلسه بعد ارائه دهند.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- آذرگین، آروین. ۱۳۹۲. عکاسی دیجیتال. تهران: انتشارات هودین، چاپ هشتم
- خرمی راد، نادر. ۱۳۹۱. راهنمای عکاسی دیجیتال. تهران: کانون نشر علوم
- غفوری، محمد. ۱۳۹۱. عکاسی (۱). تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۸ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و تهیه پوشه کار ۱۲ نمره

ارزشیابی پوشه کار: بر اساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود.

مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سایر نکات:

- آثار عکاسی برتر ایران و جهان در کلاس مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار گیرد.
- در انجام تمرینات عملی عکاسی موضوعات روز و کاربردی و نیز هنر و تمدن ایرانی، اسلامی و بومی مورد توجه قرار گیرد.

سرفصل درس «رنگ شناسی»

۱- معرفی درس و منطق آن

دنیای پیرامون ما از دو عنصر فرم و رنگ تشکیل شده است. تاثیر رنگ در زندگی انسان به قدری است که حتی تصور زندگی بدون رنگ ناممکن است. رنگ پدیده و موهبت شگفت انگیز و شکوهمند هستی است و به فرم کمال می بخشد و به آن جان می دهد. هنرمندان برای ورود به عالم هنر نیازمند شناخت دقیق رنگ و چگونگی کاربرد صحیح آن هستند لذا در این درس سعی شده تا دانشجومعلم به این عنصر مهم بصری تسلط یابند و در آموزش خود از این دانسته ها بهره جویند.

نام درس: به فارسی: رنگ شناسی به انگلیسی: <i>knowledge of colors</i>				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: مبانی هنرهای تجسمی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: نسبت به رنگ، انواع، چگونگی ساخت و کاربرد آن در هنرهای مختلف خصوصاً هنرهای سنتی ایران، شناخت پیدا کند و با استفاده صحیح از رنگ، اندیشه ها و ایده های خود را در قالب آثار هنری خلق کند. همچنین می تواند کاربرد رنگ در آثار هنری را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.				شایستگی اساسی: CK ۱-۱ , ۱-۲ PCK ۳-۱ , ۳-۳
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
شناخت و کاربرد رنگ	می تواند تعریف رنگ، انواع و نمونه های کاربرد آن را در هنرهای مختلف گزارش نماید. همچنین می تواند برخی از تن های ترکیبی را از طریق ترکیب رنگ های اصلی ساخته و به کار برد.	می تواند راجع به خصوصیات و ساخت انواع رنگ گزارشی ارائه نماید و تن ها و تنالیت های رنگی را به دست آورده و به کار برد.	می تواند گزارشی تحلیلی راجع به بررسی و نقد کاربرد رنگ در آثار هنرمندان ارائه کند و ایده ها و اندیشه های خود را با استفاده صحیح از رنگ در قالب آثار هنری تجسمی خلق نماید.	
رنگ در هنرهای سنتی ایران	می تواند نمونه های مختلف کاربرد رنگ در هنرهای سنتی ایران مانند نگارگری، تذهیب، کاشیکاری، فرش و... را گزارش نماید.	می تواند جداول مقایسه ای نمونه های رنگ به کار رفته در کاشیکاری، تذهیب و خصوصاً مکاتب مختلف نگارگری ایران را تهیه کند و همان رنگ ها را بازسازی کند.	می تواند کاربرد رنگ های سنتی را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار داده گزارش نماید و انواع تن و تنالیت های رنگی سنتی را در طرح ها و ایده پردازی های جدید خود به کار برد.	
ایده پردازی	می تواند نمونه هایی بدیع از کاربرد	می تواند طرح های جدیدی برای مفاهیم	می تواند ایده های مختلف ذهنی و مفاهیم	

رنگ در هنرهای تجسمی را گزارش کند.	ساده بصری با استفاده از کاربرد رنگ خلق کند.	مختلف را در قالب رنگ و فرم خلق نماید.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- رنگ چیست
- تاریخچه کاربرد رنگ در آثار هنری
- فیزیک رنگ
- ترکیبات نورهای رنگی
- ترکیبات پیگمنت های رنگی
- رنگ های آکروماتیک
- رنگ های کروماتیک

فعالیت های یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تهیه گزارش راجع به کاربرد رنگ در آثار هنرهای تجسمی
- مشاهده دقیق طبیعت و تهیه گزارش از بررسی رنگ در طبیعت
- تهیه گزارش راجع به تعریف رنگ، فیزیک نور و رنگ، انواع رنگ و نام آن ها
- مطالعه مطالب مکتوب و تهیه گزارش

فعالیت های عملکردی:

- تهیه گزارش راجع به کاربرد رنگ در آثار هنرهای تجسمی
- مشاهده دقیق طبیعت و تهیه گزارش از بررسی رنگ در طبیعت
- تهیه گزارش راجع به تعریف رنگ، فیزیک نور و رنگ، انواع رنگ و نام آن ها
- مطالعه مطالب مکتوب و تهیه گزارش

فصل دوم: تئوری ها و چرخه های رنگ

- بررسی تئوری ها و چرخه های نیوتن، بلون، مایر، هریس، اتو رینگ، شورول، اوالدهرینگ، استوالد، مانسل، ایتن
- انجام تمرینات عملی بر اساس تئوری های مختلف خصوصا مانسل و ایتن

فعالیت های یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- مطالعه منابع مکتوب و تهیه گزارش
- تهیه آلبوم های تصویری از چرخه های مختلف
- انجام تمرینات عملی و نمونه سازی رنگ های چرخه های مختلف مانند چرخه مانسل و ایتن و...
- انجام تمرینات عملی و نمونه سازی تن و تنالیتته های رنگی
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار هنری مرتبط با موضوع درس
- تهیه گزارش از تفاوت چرخه های رنگی مختلف

فعالیت های عملکردی:

- تهیه آلبوم های تصویری از چرخه های مختلف
- مطالعه منابع مکتوب و تهیه گزارش
- انجام تمرینات عملی و نمونه سازی رنگ های چرخه های مختلف مانند چرخه مانسل و ایتن و...
- انجام تمرینات عملی و نمونه سازی تن و تنالیتته های رنگی
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار هنری مرتبط با موضوع درس
- تهیه گزارش از تفاوت چرخه های رنگی مختلف

فصل سوم: هارمونی رنگی - کنتراست های رنگی

- هارمونی های رنگی و کاربرد آن
- کنتراست های رنگی:
 - ✓ کنتراست رنگ (فام)
 - ✓ کنتراست تیره-روشن
 - ✓ کنتراست سرد-گرم
 - ✓ کنتراست رنگ های مکمل
 - ✓ کنتراست همزمانی
 - ✓ کنتراست سیری (اشباع)
 - ✓ کنتراست وسعت
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار هنری مرتبط

فعالیت های یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- انجام تمرینات عملی برای نمایش هارمونی های رنگی
- انجام تمرینات عملی برای نمایش کنتراست های رنگی
- ایده پردازی و اجرای طرح های خلاقانه با استفاده از کنتراست های رنگی

- مطالعه منابع مکتوب و تهیه گزارش
- تهیه گزارش از بررسی کنتراست های رنگی در آثار هنرهای تجسمی

فعالیت های عملکردی:

- انجام تمرینات عملی برای نمایش هارمونی های رنگی
- انجام تمرینات عملی برای نمایش کنتراست های رنگی
- ایده پردازی و اجرای طرح های خلاقانه با استفاده از کنتراست های رنگی
- مطالعه منابع مکتوب و تهیه گزارش
- تهیه گزارش از بررسی کنتراست های رنگی در آثار هنرهای تجسمی

فصل چهارم : رنگ در هنرهای سنتی ایران:

- مکاتب نگارگری (به تفکیک)
- تذهیب
- کاشیکاری
- فرش و گلیم
- انجام تمرینات عملی

فعالیت های یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- ارائه گزارش از مفاهیم رنگ در آثار هنری دوران اسلامی
- انجام تمرینات عملی و تهیه جداول رنگی و نمونه سازی رنگ های مکاتب نقاشی ایرانی به تفکیک مکتب
- انجام تمرینات عملی و تهیه جداول رنگی و نمونه سازی رنگ های کاشیکاری ایران در دوره های مختلف
- انجام تمرینات عملی و تهیه جداول رنگی و نمونه سازی رنگ های تذهیب
- انجام تمرینات عملی و تهیه جداول رنگی و نمونه سازی رنگ های قالی و گلیم ایران در مناطق مختلف
- ایده پردازی و ایجاد طرح های جدید و خلاقانه با استفاده از کاربرد رنگ های سنتی
- تهیه گزارش های تحلیلی از کاربرد رنگ در هنرهای بومی شهر یا روستای خود
- مطالعه منابع مکتوب و تهیه گزارش

فعالیت های عملکردی:

- تهیه گزارش از مفاهیم رنگ در آثار هنری دوران اسلامی
- انجام تمرینات عملی و تهیه جداول رنگی و نمونه سازی رنگ های مکاتب نقاشی ایرانی به تفکیک مکتب
- انجام تمرینات عملی و تهیه جداول رنگی و نمونه سازی رنگ های کاشیکاری ایران در دوره های مختلف

- انجام تمرینات عملی و تهیه جداول رنگی و نمونه سازی رنگ های تذهیب
- انجام تمرینات عملی و تهیه جداول رنگی و نمونه سازی رنگ های قالی و گلیم ایران در مناطق مختلف
- ایده پردازی و ایجاد طرح های جدید و خلاقانه با استفاده از کاربرد رنگ های سنتی
- تهیه گزارش های تحلیلی از کاربرد رنگ در هنرهای بومی شهر یا روستای خود
- مطالعه منابع مکتوب و تهیه گزارش

فصل چهارم: تاثیرات بصری و روانی رنگ

- روانشناسی رنگ
- تاثیرات احساسی، فرهنگی و معنایی رنگ
- شکل و رنگ
- مفاهیم رنگ در هنرهای ایرانی و اسلامی
- نقد و تجزیه تحلیل آثار هنری با رویکرد بررسی مفهوم رنگ
- کاربرد رنگ در خلق مفاهیم مختلف بصری:
 - ✓ انواع حالات و مفاهیم مانند غم، شادی، صعود، صلح، ترس و....
 - ✓ انواع شعر
 - ✓ انواع نثر
 - ✓ و
- انجام تمرینات عملی

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تهیه گزارش از روانشناسی رنگ و کاربرد آن در خلق اثر هنری
- خلق آثار هنری موضوعی و مفهومی صرفا با استفاده از توانمندی رنگ
- خلق آثار هنری موضوعی و مفهومی با استفاده از توانمندی رنگ و فرم
- مطالعه منابع مکتوب و تهیه گزارش

فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش از روانشناسی رنگ و کاربرد آن در خلق اثر هنری
- خلق آثار هنری موضوعی و مفهومی صرفا با استفاده از توانمندی رنگ
- خلق آثار هنری موضوعی و مفهومی با استفاده از توانمندی رنگ و فرم
- مطالعه منابع مکتوب و تهیه گزارش

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های تئوری و عملی طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و نقد و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام تمرینات و نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه ها و موزه هایی که آثار مرتبط با رنگ در آن ها نمایش داده می شود را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- هوشیار، آرتیس و صنعتی، فاطمه. ۱۳۹۱. راهنمای تدریس رنگ شناسی تخصصی لباس. تهران: نشر شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران. (شابک کتاب: ۸-۲۰۱۷-۰۵-۹۶۴-۹۷۸)
- ایتن، یوهانس. ۱۳۹۳. کتاب رنگ. محمد حسین حلیمی. تهران: نشر سازمان چاپ و انتشارات، چاپ چهاردهم.
- ایتن، یوهانس. ۱۳۷۸. عناصر رنگ. ژاله دوست، بهروز. تهران: نشر عفاف، چاپ دوازدهم.
- استوار، مسیب. ۱۳۹۱. رنگ. تهران: انتشارات رازنامه
- حسینی راد، عبدالمجید. ۱۳۹۱. مبانی هنرهای تجسمی. تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران.

منابع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان) ۴نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰نمره

سایر نکات:

- تمرینات عملی با گواش، اکریلیک و نیز رنگ روغن انجام شود تا دانشجویان برای انجام دروس عملی در ترم های دیگر آمادگی لازم را کسب نمایند.
- توجه به نظریات نظریه پردازان مختلف رنگ خصوصاً مانسل و ایتن حائز اهمیت است.
- رنگ در هنرهای ایرانی، اسلامی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.

• نقد و تجزیه تحلیل رنگ در آثار هنری از ارکان اصلی این درس است.

سرفصل درس «چاپ دستی ۱»

۱- معرفی درس و منطق آن

در چاپ دستی - چنان که از نامش پیداست - دو عنصر "چاپ" و "دست" نهفته است. منظور از چاپ دستی، آثاری چاپی است که به روش غیرصنعتی و غیر ماشینی و با دخالت دست تولید شده باشند. چاپ دستی که با نام‌های چاپ هنری و گراورسازی نیز شناخته می‌شود، شاخه‌ای از هنرهای تجسمی است که در آن اثر هنری از طریق چاپ تصویر بر روی یک سطح، عموماً کاغذ یا گاهی پارچه، چرم، پلاستیک و سطوح دیگر توسط هنرمند خلق می‌گردد. چاپ آثار هنری می‌تواند به روش‌های مختلفی از جمله چاپ فلزی، چاپ سنگی، چاپ چوب، چاپ لینولئوم، انواع مهرهای برجسته و فرورفته، چاپ با شابلون‌های مختلف و ... صورت پذیرد. چاپ‌های هنری، امکانات فنی، صوری و بیانی بسیار متنوعی را در اختیار هنرمند می‌گذارند و علاوه بر این هنرمند به مدد چاپ و تکثیر اثر خود می‌تواند نمونه‌های ارزان‌تری را در دسترس مخاطبان قرار دهد. بنابراین آشنایی با چاپ دستی و جنبه‌های مختلف آن به دانشجو معلمان کمک میکند تا برخی روش‌های حکاکی و چاپ را آزموده و در آن‌ها به مهارت برسند و از این تکنیک‌ها در تولید آثار مختلف هنری و نیز آموزش خود بهره ببرند.

نام درس: به فارسی: چاپ دستی ۱ به انگلیسی: <i>Printmaking</i>	مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با آشنایی با مفهوم چاپ دستی و شناخت انواع آن، برخی روش‌های حکاکی و چاپ را	پیشنیاز: مبانی هنرهای تجسمی/همین‌ا با رنگ

شناسی آزموده و در آن‌ها مهارت کسب کند و بتواند با شناخت ابزار و وسایل و مواد در انواع چاپ دستی و کاربرد صحیح آن، نیازها و اندیشه‌های خود را در قالب آثار هنری به این شیوه خلق کند.				شایستگی اساسی: CK ۱-۱, ۱-۲ PCK ۳-۱, ۳-۳	
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها		
می‌تواند ابزارهای لازم برای چاپ دستی گود و لیتوگرافی دستی را گزارش کند و آن‌ها را با مهارت اجرا کند. همچنین می‌تواند گزارشی از نقد و تجزیه و تحلیل آثار چاپ دستی ارائه نماید و با توجه به نیازها و خواسته‌های خود، نمونه‌های خلاقانه‌ای را اجرا کند.	می‌تواند ابزارهای لازم برای چاپ دستی تک چاپ و برجسته را گزارش کند و آن‌ها را با مهارت اجرا نماید.	می‌تواند راجع به تعریف، تاریخچه، انواع و موارد استفاده انواع چاپ دستی گزارشی ارائه نماید و نمونه‌های موفق از آثار چاپ دستی را گزارش نماید.	انواع چاپ دستی		
با استفاده از شیوه عیدی سازی و چاپ قلمکار آثار خلاقانه‌ای را طراحی و اجرا نماید.	ابزارهای لازم برای عیدی سازی و چاپ قلمکار را گزارش می‌کند و در انجام آنها مهارت دارد.	می‌تواند راجع به تعریف، تاریخچه، انواع و موارد استفاده انواع چاپ دستی در ایران گزارشی ارائه نماید و نمونه‌های موفق از آن را گزارش کند.	چاپ‌های دستی سنتی و بومی ایران		

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف چاپ دستی
- تاریخچه چاپ دستی در جهان
- تاریخچه چاپ دستی در ایران
- چاپ های دستی ساده (برگ، سیب زمینی، اشیا، ترافارد و....)

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد تاریخچه چاپ دستی در ایران و جهان
- انجام تمرینات عملی چاپ های دستی ساده (برگ، سیب زمینی، اشیا، ترافارد و....)

فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی از انواع چاپ دستی در شهر یا روستای خود
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد تاریخچه چاپ دستی در ایران و جهان
- انجام تمرینات عملی چاپ های دستی ساده (برگ، سیب زمینی، اشیا، ترافارد و....)

فصل دوم : انواع چاپ دستی (۵ روش چاپ)^{۳۲}

۱- تک چاپ:

- ✓ تعریف و تفاوت این نوع چاپ با دیگر انواع چاپ دستی
- ✓ مونوتایپ
- ✓ مونو پرینت
- ✓ انجام تمرینات عملی

۲- چاپ برجسته (سیلوگرافی):

- ✓ تعریف و تفاوت این نوع چاپ با دیگر انواع چاپ دستی
- ✓ چاپ با اشیاى مختلف، مهرهای دست ساخته (مثل سیب زمینی، پاک کن و....)
- ✓ چاپ چوب (ابزار و مواد لازم، طراحی، ساخت کلیشه، چاپ و ارائه کار)
- ✓ چاپ لیتولتوم (ابزار و مواد لازم، طراحی، ساخت کلیشه، چاپ و ارائه کار)
- ✓ انجام تمرینات عملی

۳- چاپ گود (کالگوگرافی):

- ✓ تعریف و تفاوت این چاپ با دیگر انواع چاپ دستی
- ✓ ابزار و مواد لازم

^{۳۲} - هر ۵ دسته بندی چاپ جهت معرفی آورده شده است ولی تمرینات عملی روش لیتوگرافی و سیلک اسکرین در چاپ دستی ۲ انجام خواهد شد.

- ✓ حکاکی روی فلز، روش مستقیم (درای پوینت)
- ✓ روش غیر مستقیم (اچینگ و مزوتینت و آکواتینت و)
- ✓ انجام تمرینات عملی

۴- چاپ مسطح (لیتوگرافی یا چاپ سنگی)^{۳۳}:

- ✓ تعریف و تفاوت این چاپ با دیگر انواع چاپ
- ✓ لیتوگرافی دستی (چاپ سنگی)

۵- چاپ شابلونی (سریگرافی یا سیلک اسکرین):

- ✓ چاپ استنسیل یا
- ✓ انجام تمرینات عملی
- ✓ چاپ سیلک اسکرین^{۳۴} (صرفاً جهت معرفی)
- نقد و تجزیه تحلیل آثار چاپ دستی جهان

فصل سوم: انواع چاپ دستی سنتی ایران

• معرفی انواع چاپ های دستی سنتی ایران

- ✓ عیدی سازی
- ✓ قلمکار
- ✓ کلاقه ای یا کلاغه ای^{۳۵}
- ✓ انواع دیگری از چاپ های محلی و بومی ایران
- نقد و تجزیه تحلیل آثار چاپ دستی ایران، قابلیت ها و تفاوت های معنایی آن ها
- انجام تمرینات عملی (عیدی سازی و قلمکار)

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- ارائه گزارش از تاریخچه انواع چاپ در ایران و جهان
- تکمیل جدول شناخت انواع چاپ دستی
- تکمیل جدول شناخت ابزار و وسایل و مواد مناسب انواع چاپ
- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ دستی (تک چاپ، برجسته، گود، ترافارد)
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ دستی (تک چاپ، برجسته، گود، ترافارد)

^{۳۳} - صرفاً جهت معرفی انواع چاپ آورده شده است و تمرینات عملی در درس چاپ دستی ۲ انجام خواهد شد.

^{۳۴} - صرفاً جهت معرفی انواع چاپ آورده شده است و تمرینات عملی در درس چاپ دستی ۲ انجام خواهد شد.

^{۳۵} - این نوع چاپ فقط معرفی شود و کار عملی در چاپ دستی ۲ انجام می پذیرد.

- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ دستی سنتی ایران (عیدی سازی، قلمکار)
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ دستی سنتی ایران (عیدی سازی، قلمکار)
- ارائه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل آثار موفق چاپ دستی ایران و جهان
- معرفی هنرمندان ایران و جهان و نمونه آثار ایشان در حوزه چاپ های دستی
- ارائه گزارشی از چگونگی کاربرد انواع چاپ دستی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری و بومی و ملی)

فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش از تاریخچه انواع چاپ در ایران و جهان
- تکمیل جدول شناخت انواع چاپ دستی
- تکمیل جدول شناخت ابزار و وسایل و مواد مناسب انواع چاپ
- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ دستی (تک چاپ، برجسته، گود، ترافارد)
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ دستی (تک چاپ، برجسته، گود، ترافارد)
- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ دستی سنتی ایران (عیدی سازی، قلمکار)
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ دستی سنتی ایران (عیدی سازی، قلمکار)
- تهیه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل آثار موفق چاپ دستی ایران و جهان
- معرفی هنرمندان ایران و جهان و نمونه آثار ایشان در حوزه چاپ های دستی
- تهیه گزارشی از چگونگی کاربرد انواع چاپ دستی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری و بومی و ملی)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از یادگیری مشارکتی برای ایجاد انگیزه در دانشجویان و درگیری ذهنی آن ها با طرح پرسش و پاسخ های مناسب به گونه ای که دانشجو معلمان به طور فعال در یادگیری شرکت نمایند، از راهبردهای اساسی تدریس در کلاس درس هنر است. بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و پیش بینی محیط هایی خارج از کلاس برای آموزش، همچون فضاهای طبیعی (پارک ها، باغ ها و جنگل ها ی طبیعی)، موزه ها، بازدید از مکان های تاریخی و قدیمی و ارائه گزارش به دانشجومعلمان کمک می کند تا فعالیت های عملی را هر چه پربار تر انجام دهند. علاوه بر این در فرایند خلق آثار هنری دانشجو معلمان با استفاده از مواد و ابزار مختلف، چگونگی استفاده از آن ها را می آموزند بدون آن که درگیر مباحث تئوری غیر لازم شوند. در واقع آن ها ابزار و مواد و چگونگی استفاده از آن را به شکل عملی می آموزند. علاوه بر این با انجام تحقیق و ارائه گزارش در باره کاربرد چاپ در هنرهای بومی و محلی خود، اطلاعات بیشتری نسبت به هنرهای تجسمی محل زندگی خود کسب می کند. بدیهی است در بسیاری از موارد لازم است با ارائه توضیحات بیشتر و مستقیم به نتیجه گیری مناسب از درس کمک شود.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- قلی زاده، عادل. ۱۳۹۴. چاپ دستی. تهران: نشر شباهنگ
- قلی زاده، عادل. ۱۳۸۸. تکنیک های لیتوگرافی هنری (چاپ سنگی). تهران: نشر شباهنگ
- داریسی هیوز، آن و هب ورنون، موریس. ۱۳۹۲. تکنیک های سنتی و معاصر چاپ دستی. بوذری، محمدمهدی. تهران: انتشارات فرهنگسرای میر دشتی
- بابازاده، شهلا. ۱۳۷۸. تاریخ چاپ در ایران. تهران: انتشارات طهوری.
- نوری، مینا. ۱۳۷۴. چاپ دستی: تکنیک کالگوگرافی (حکاکی روی فلز): چاپینگ، آکواتینت، درای پوینت، مزوتینت. تهران: دانشگاه هنر، معاونت پژوهشی
- موسوی، سید همایون و عابدینی، رضا و امین نظر، احمد. ۱۳۹۱. کارگاه چاپ دستی ۱. تهران: شرکت چاپ و نشر کتا بهای درسی ایران

منابع فرعی:

- مشهوری، محسن. ۱۳۸۰. نگرشی بر کلیات صنعت چاپ. تهران: نشر پیکان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان) ۴ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه دروس و نیز انجام تکالیف، هنر و تمدن ایرانی، اسلامی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- هدف اصلی این درس کسب مهارت در انواع تکنیک های چاپ دستی است و کاربرد آن در آثار گرافیکی مانند طراحی پوستر، تصویرسازی و ... در اینجا مد نظر نمی باشد.
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار چاپ مورد توجه قرار گیرد.

سرفصل درس «تاریخ هنر و تمدن اسلامی»

۱. معرفی درس و منطق آن

طلوع اسلام در شبه جزیره عربستان در سال ۶۲۰ میلادی سر آغازی بر ظهور آیینی بود که با گذشت قرن‌ها همچنان تأثیر خود را در عرصه‌های فرهنگی و هنری بر جهان گذاشته است. بی گمان هنر و تمدن اسلامی از زمانی که حکومت اسلامی تشکیل شد و آموزه‌های اسلامی در جلوه‌های مختلف زندگی مسلمانان امکان بروز و ظهور یافت خود را به دنیا شناساند. هنر و تمدن اسلامی پیوندی عمیق با جهان بینی و نگرش انسان به دنیای مادی در تعامل با دنیای اخروی دارد. در این هنر وحدانیت و تقرب به خداوند در گرو ساختن این دنیا برای خلق خدا دارد. به همین لحاظ یکی از ارکان معماری اسلامی وجود مساجد، مدارس، بازارها، رباط‌ها و ... است مکان‌هایی که برای اجتماع ساخته شده است. در آثار هنری ظریف نیز همواره شاهد تجلی اعتقاد به مضامین قرآنی و احادیث و آموزه‌های دینی هستیم. نکته جالب توجه این که اسلام در هر کجا که وارد شد در عین احترام به شیوه زندگی کشورهای مزبور روح الهی و عبادی را نیز به آن سرزمین تزریق کرد به نحوی که در عین تقید کشورها به اسلام شاهد تنوع جلوه‌های هنری منطبق با جغرافیا و شیوه زندگی مردم اقلیم‌های مختلف هستیم. گویی هر کدام از این سرزمین‌ها در عین گونه‌گونی یک چیز را می‌گویند.

تاریخ هنر و تمدن اسلامی یکی از دوران‌های شکوهمند و ارزشمند دستاوردهای بشری در عرصه هنر به‌شمار می‌آید و گونه‌های متنوعی از هنر همچون معماری، خوشنویسی، نقاشی، سرامیک و ... را شامل می‌شود. در این نگاه تاریخی و جستجوگرانه تأثیر فرهنگ و مردمان ایران و خدمات آنها در بالندگی و اعتلای هنر و تمدن اسلامی جایگاهی پر ارج و عظیم دارد. آشنایی با این میراث به دانشجویان کمک می‌کند تا با شناخت هنر و تمدن اسلامی که پیشینه فرهنگی سرزمین اسلامی ایران است؛ در اشاعه و تربیت نسلی آگاه به موارث و تاریخ خود موفق و کارآمد باشد.

نام درس: به فارسی: تاریخ هنر و تمدن اسلامی به انگلیسی: <i>The history of Islamic art and civilization</i>				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت سیر تکوین و تحول فرهنگ و تمدن اسلامی و هنرهای وابسته به آن ، آنها را مورد بحث و تحلیل قرار داده و ویژگی‌های بارز هر دوره و مکان و تفاوت‌ها و تشابهات آنها را بیان کند. همچنین قادر خواهد بود تحلیلی از شرایط اجتماعی ، فرهنگی و سیاسی و تاثیر آنها را در شکل‌گیری سبک‌ها و مکاتب هنری در فرهنگ و تمدن اسلامی ارائه دهد.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: تاریخ هنر ایران
				شایستگی اساسی: ۱-۱ ، ۱-۲ CK ۳-۱ ، ۳-۳ PCK
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	

می‌تواند گزارشی تطبیقی-تحلیلی از دوره های مختلف هنر و تمدن اسلامی ارائه کند.	می‌تواند گزارشی توصیفی از سیر تاریخی ظهور دوره ها و سبک های مختلف هنر اسلامی ارائه کند.	می‌تواند گزارشی از تعاریف مختلف متفکرین در باب هنر و تمدن اسلامی ارائه نماید.	سیر هنر و تمدن اسلامی	
می‌تواند گزارشی تحلیلی و نقادانه از وجوه مختلف تجلی معنا در فرم های مختلف اسلامی در قالب مکتوب یا شفاهی (کنفرانس) ارائه کند.	می‌تواند گزارشی توصیفی از مشترکات نقوش مشترک تولید آثار هنری در دوره های مختلف هنر و تمدن اسلامی ارائه دهد.	می‌تواند با مراجعه به نمونه های شاخص هنر و تمدن اسلامی مواردی از تجلی معناهای اسلامی را در این آثار گزارش کند.	تجلی معنا در هنر اسلامی	
می‌تواند گزارشی تطبیقی-تحلیلی از شناخت معنا و کاربرد خطوط اسلامی در آثار مختلف ارائه دهد.	می‌تواند گزارشی ازانواع خطوط اسلامی به کار رفته در آثار هنری تمدن اسلامی ارائه کرده و تحلیلی از زمینه های شکل گیری هر یک از آنها را ارائه دهد.	می‌تواند گزارشی از نمونه های استفاده از خط در هنر و تمدن اسلامی و کاربرد آن در آثار مختلف هنری ارائه دهد.	جایگاه خوشنویسی در هنر و تمدن اسلامی	

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- هنر و تمدن اسلامی ، تعاریف و مصادیق
- نظریه های مختلف در باب هنر و تمدن اسلامی
- فصل دوم : هنر اسلامی دوره نخست
- الف: سبک امویان
- ساختمان مساجد
- قصرها، کاخ ها و قلعه ها
- تزیین ابنیه در دوره امویان
- هنرهای دستی و ظریف در دوره امویان

• **ب: سبک دوره عباسیان**

- مساجد
- کاخ ها و بناهای مسکونی
- سبک دولتی سفال سامرا
- تداوم هنر ساسانی
- بررسی تجلی معنا در فرم هنر و معماری این دوره ها
- تأثیر حکومت ها در رشد یا افول هنر و تمدن اسلامی

• **فصل سوم: هنر و تمدن اسلامی در دوره قرون وسطی**

• **الف: سبک فاطمیان**

- فلعه ها و کاخ ها
- بناهای مذهبی
- تزیینات سنگی، گچی ، چوبی
- ادوات عصر فاطمیان
- صنعت نساجی
- بررسی تجلی معنا در فرم هنر و معماری این دوره ها
- تأثیر حکومت ها در رشد یا افول هنر و تمدن اسلامی

• **ب: هنر و تمدن سلجوقیان**

- معماری مقابر
- مدرسه و مسجد
- بناهای غیر مذهبی
- تزیینات سنگی، گچی ، چوبی
- کاشی کاری
- خط و نگارگری
- هنرهای دستی و ظریفه (ادوات و آلات)
- فرش و پارچه

• **ج: هنر و تمدن ایرانی – مغولی (ایلخانان ، تیموریان)**

- معماری مقابر
- مسجد ، مدرسه بناهای غیر مذهبی
- تزیینات بنا
- نقوش تزیینی این دوره
- هنر کتاب سازی ، نگارگری در این دوره

- فرش و پارچه (نساجی)
- فلزکاری، هنرهای ظریف و دستی
- بررسی تجلی معنا در فرم هنر و معماری این دوره ها
- تأثیر حکومت ها در رشد یا افول هنر و تمدن اسلامی
- **د: هنر و تمدن مملوکان**
- بناهای دینی مملوکان
- نمای خارجی و تزیینات داخلی بناها
- ابنیه غیر مذهبی
- نوشته های تزیینی، نشان ها و آرایه ها
- ادوات مساجد
- ادوات منزل
- پارچه و قلاب دوزی
- **فصل چهارم: هنر و تمدن اسلامی در دوره جدید**
- **الف: هنر و تمدن صفویه در ایران**
- بناهای مذهبی
- شهرسازی، کاخ ها و بناهای عمومی
- هنر کتاب سازی، و نگارگری بافته ها (پارچه، فرش و)
- فلزکاری، اسلحه سازی، سفال، شیشه و ...
- تأثیر و نقش خط و خوشنویسی در گسترش فرهنگ و هنر اسلامی
- بررسی تجلی معنا در فرم هنر و معماری این دوره
- تأثیر حکومت صفویه در رشد یا افول هنر و تمدن اسلامی
- **ب: هنر و تمدن در دوره سلاطین دهلی و مغولی در هند**
- بنای مقابر و مساجد
- قصرها و قلعه ها
- تزیینات بناها
- نگارگری
- منسوجات (پارچه ها) و فرش ها
- بررسی تجلی معنا در فرم هنر و معماری این دوره ها
- تأثیر حکومت ها در رشد یا افول هنر و تمدن اسلامی
- **ج: هنر و تمدن دوره عثمانی**
- بنای مساجد در قرن ۱۴ و ۱۵ میلادی

- سنان و مکتب او
- بناهای غیر مذهبی
- تزیینات بناهای عثمانی
- روکوکوی ترکی
- هنر کتاب سازی عثمانی
- پارچه ها و قلابدوزی ها
- فرش های آناتولی
- فلزکاری و ادوات عثمانی
- بررسی تجلی معنا در فرم هنر و معماری این دوره ها
- تأثیر حکومت ها در رشد یا افول هنر و تمدن اسلامی

• فعالیت یادگیری:

- مطالعه منابع مکتوب و تصویری در موضوعات فوق و بررسی ویژگی های هر دوره و مکان
- پرسش و پاسخ و بحث و تبادل نظر در مورد موضوعات فوق

• فعالیت عملکردی:

- تهیه جدول تطبیقی از مکان ها و دوره های مختلف
- بررسی و مطالعه در کتب مرجع و یافتن منابع تصویری در اینترنت و پایگاه های هنری
- مطالعه و ارائه چکیده مقالات علمی و ترویجی در مورد مباحث مربوطه قبل از هر جلسه
- انتخاب یک سبک یا دوره هنری برای پژوهش و مطالعه تخصصی و ارائه کنفرانس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، ارائه کنفرانس می باشد.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی از طریق کتاب، مجلات علمی، سی دی های آموزشی و چندمنظوره، سایت های اینترنتی و پژوهشی و حتی بازدید از مراکز هنری و موزه ها و ترسیم نقشه مفهومی است.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- اتینگهاوزن، ریچارد، گرابر، الگ. ۱۳۷۹. هنر و معماری اسلامی. یعقوب آژند. تهران: انتشارات سمت، چاپ اول
- حاتم، غلامعلی. ۱۳۹۰. هنر و تمدن اسلامی. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور
- کونل، ارنست. ۱۳۸۴. هنر اسلامی. هوشنگ طاهری. تهران: انتشارات توس، چاپ پنجم (این کتاب به قلم و ترجمه

دکتر یعقوب آژند نیز توسط نشر مولی در بازار موجود است)

منابع فرعی:

- بلر، شیلا ، ام بلوم، جاناتان - هنر و معماری اسلامی - اردشیر اشراقی، انتشارات سروش ، چاپ دوم ۱۳۸۵ (این کتاب به قلم و ترجمه دکتر یعقوب آژند نیز توسط نشر مولی در بازار موجود است)
- پرایس، کریستین - هنر اسلامی - مسعود رجب نیا ، انتشارات امیر کبیر ، چاپ چهارم ۱۳۸۹
- مدد پور ، محمد - حکمت انسی و زیبایی شناسی هنر اسلامی - انتشارات سوره مهر ۱۳۸۷
- بلخاری قهی، حسن - سرگذشت هنر در تمدن اسلامی (موسیقی و معماری)، انتشارات سوره مهر چاپ دوم ۱۳۸۸
- موسوی گیلانی ، سید رضی - درآمدی بر روش شناسی هنر اسلامی - انتشارات دانشگاه ادیان و مدرسه اسلامی هنر
- دوپولو، پاپا - معماری اسلامی - حشمت جزنی ، مرکز نشر فرهنگی رجا، چاپ اول ۱۳۶۸
- مدد پور ، محمد - تجلیات حکمت معنوی در هنر اسلامی - موسسه تحقیقات و نشر معارف اهل البیت (ع)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (آزمون مباحث نظری شامل منابع درسی ، روش ها و نتایج آزمایش های انجام شده) ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۵ نمره

سایر نکات:

- اهمیت فرهنگ و تمدن اسلامی در شکل گیری هنر اسلامی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- بررسی زیبایی شناسی معنایی و محتوایی آثار دوره اسلامی از اهمیت ویژه ای برخوردار گردد.

سرفصل درس «عکاسی ۲»

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس عکاسی آموزش "بهتر دیدن" همراه با توان "بیان بصری" یک موضوع است. در واقع عکس کاری را می کند که گاهی کلام از آن باز می ماند. به عبارتی عکاسی یعنی توقف در لحظه و تعمق در آن. عکاسی این فرصت را برای مخاطب فراهم می آورد تا مثل همیشه به موضوع عکاسی نگاه نکند بلکه یک دعوتی از سوی هنرمند است تا با زاویه دید عکاس به سوژه مورد نظر نگاه کند و نکات و مفاهیم تازه ای را در آن بیابد.

در عکاسی ۲ ضمن ادامه آموزش فنی برای کار در نور مصنوعی، دانشجو به عکاسی می پردازد؛ تا حدی که به نسبت افراد معمولی در این مقوله حرفه ای تر شده و از عکاسی به عنوان وسیله ای برای بیان و موضوعات هنری استفاده کند.

نام درس: به فارسی: عکاسی ۲ به انگلیسی: Photography ۲				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: عکاسی ۱ نحوه تدریس: تئوری، کارگاهی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با نور مصنوعی و انواع لنزها عکاسی کند و به تهیه عکس های پانوراما، HDR، سکوئنس (مجموعه عکس پیاپی)، پرتره و سلف پرتره و کپی برداری از تصاویر بپردازد.				شایستگی اساسی: <u>Ck ۱-۱</u> <u>Ck ۱-۳</u> <u>Pck ۱-۱</u>
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
عکاسی با نور مصنوعی	می تواند انواع نور، وسایل نورپردازی و کپی برداری را فهرست کند	می تواند ویژگیهای کار با نور پیوسته و فلاش را گزارش کند.	می تواند در راستای اهداف خود، فلاش و نورهای دیگر را به کار گیرد	
کپی برداری، HDR، پانوراما	می تواند اصول کپی برداری و عکاسی پانوراما و HDR را گزارش کند	می تواند از تابلوها کپی برداری نموده و به تهیه عکس های پانوراما و HDR بپردازد.	می تواند در صورت لزوم از قابلیت های پانوراما و HDR برای بیان بهتر تصویر بهره ببرد.	
بیان تصویری و دید خلاقانه	می تواند تعریفی از دید خلاقه ارائه کند.	موارد دید خلاقه هنرمندان عکاس را در عکس های مختلف جستجو کند و گزارش نماید.	می تواند با با بررسی در اطراف خود و نگرش و دید خلاقانه، عکس های متنوعی بگیرد.	
سوژه	می تواند انواع سوژه های عکاسی را گزارش کند.	می تواند ویژگی ها و نقاط مشترک موضوعات و سوژه های مختلف را در عکاسی باهم مقایسه کرده و گزارش نماید.	می تواند شیوه های مختلف درباره سوژه های مختلف را تجزیه و تحلیل کند و نمونه هایی را نیز ارائه دهد همچنین می تواند	

مجموعه عکس پیاپی (سکوئنس) از سوژه تهیه کند.				

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: انواع نورهای مصنوعی

- نور پیوسته
- تابه‌ها (رفلکتور) و تلمطیف‌کننده‌ها (دیفیوزر)
- فلاش و انواع آن
- عدد راهنما (gn)
- عکاسی ضدنور
- عکاسی در محیط تاریک
- خارج کردن موضوع از حالت ضدنور
- تعدیل سایه‌ها در محیط پرکنتراست
- رفع قرمزی چشم
- ترکیب نور فلاش با محیط در شب
- انجماد سوژه متحرک با فلاش
- ایجاد تصویر خطی (لاین افکت)
- اوپن فلاش

فصل دوم: آشنایی با چند تکنیک

- کپی برداری از تابلوها
- فیلترها
- عکاسی پانوراما
- تصویر HDR

فصل سوم: مجموعه عکس

- طبیعت بیجان
- عکسبرداری از فضاها داخلی
- پرتره و سلف پرتره
- زیرمجموعه‌هایی از ژورنالیسم
- سیکوئنس (مجموعه عکس شماره دار و پیاپی)

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت فعال در مباحث کلاسی
- شناخت و توانایی بیان آموزه های تکنیکی
- یافتن موضوعات مناسب و مشاوره با مدرس برای عکاسی
- عکاسی با نور پیوسته (پروژکتور و...)
- عکاسی با نور فلاش
- تهیه عکسهای پانوراما و HDR
- تهیه عکس از پرتره و سلف پرتره
- عکاسی از تابلوها و تصاویر
- تهیه مجموعه عکس پیاپی: سیکوئنس

• فعالیت عملکردی:

- شناخت و توانایی بیان آموزه های تکنیکی
- یافتن موضوعات مناسب و عکاسی از آن ها
- عکاسی با نور پیوسته (پروژکتور و...)
- عکاسی با نور فلاش
- تهیه عکسهای پانوراما و HDR
- تهیه عکس از پرتره
- عکاسی از تابلوها و تصاویر
- تهیه مجموعه عکس پیاپی: سیکوئنس

• راهبردهای تدریس و یادگیری:

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال ، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های تئوری و عملی طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.
- بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های عکاسی را تدارک دید.
- در کار با نورهای پیوسته، به تدریج منابع نور (پروژکتور) از یک تا چهار عدد افزایش یافته و تأثیر رفلکتور و دیفیوزر نمایش

داده می شود. سپس کار با فلاش و استفاده از عدد راهنما تمرین می شود. در عکاسی از طبیعت بیجان، مدل های نقاشی توصیه می گردد. در مبحث سلف پرتره، نمایش خویشتن مد نظر نیست، بلکه مجموعه عکسی که به بیان شخصیت می پردازد حتی اگر چهره مستقیماً در عکس نباشد مورد نظر است. در طول ترم مجموعه عکسها با مشاوره مدرس و تدریجی تهیه می شود. بازدید از نمایشگاه ها می تواند موجب درک بهتر شیوه های عکاسی گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- آذرگین، آروین. ۱۳۹۲. عکاسی دیجیتال. تهران: انتشارات هودین، چاپ هشتم
- خرمی راد، نادر. ۱۳۹۱. راهنمای عکاسی دیجیتال. تهران: کانون نشر علوم
- غفوری، محمد. ۱۳۹۱. عکاسی (۱). تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران

منبع فرعی:

- میثم یوسفی - آموزش جامع عکاسی به زبان ساده، ۱ و ۲

<http://www.lenzak.com>

<http://www.graphiran.com>

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (آزمون مباحث نظری) ۸ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۷ نمره

سایر نکات:

- طرح درس عکاسی دیجیتال بوده و عکاسی آنالوگ مد نظر نیست.
- کمیت آثار در کنار کیفیت آن مورد توجه قرار گیرد.
- بررسی و تجزیه تحلیل عکس ها از ارکان این کارگاه است.
- پرداختن به موضوعات بومی و روز مورد توجه خاص قرار گیرد.

سرفصل درس «طراحی آرم و اوراق اداری»

۱- معرفی درس و منطق آن

در دنیای امروز طراحی آرم (Logo) از اهمیت خاصی برخوردار است و داشتن آرم و اوراق اداری برای هر سازمان، موسسه یا شرکتی از ضروریات و اصول پایه تبلیغات محسوب میشود. انجام این کار از وظایف متخصصین رشته ارتباط تصویری است. امروزه با توجه به گستردگی تبلیغات و رقابت، اولین چیزی که طراحان باید از خود بپرسند این است که چگونه می توانند از تمام مهارت های خلاقانه و بدیع خود برای خلق یک آرم ساده، خلاق، ماندگار و زیبا استفاده کنند که در این دریای شباهت ها برجسته و ممتاز باشد؟ خلق یک لوگو فقط به وجود آوردن یک ظاهر زیبا نیست بلکه آنچه طراحی می شود توسعه و مخابره ی یک جایگاه فرهنگی، تجاری و... برای حداقل ۱۰ سال است. بنابر این ضروری است که دانشجویان رشته ارتباط تصویری بدین حوزه تسلط و اشراف کامل پیدا کنند تا بتوانند علاوه بر طراحی و خلق آرم ها و اوراق اداری متنوع، به آموزش موفق آن به دانش آموزان بپردازند.

نام درس: به فارسی: طراحی آرم و اوراق اداری به انگلیسی: (Logo & Administrative Papers Design)				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت تعریف آرم، انواع و اصول صحیح طراحی آن، آرم های جدیدی را طراحی کند. همچنین با شناخت کامل اصول طراحی اوراق اداری (سربرگ، پاکت، کارت ویزیت)، طرح های خلاقانه ای را در این حوزه ایجاد نماید و آرم های خود را در طراحی اوراق مذکور به کار برد و آثار مختلف آرم را مورد نقد و تجزیه تحلیل قرار دهد.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: رنگ شناسی/ فناوری اطلاعات ۱ نحوه تدریس: عملی- کارگاهی
				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	آرم (لوگو)
	می تواند گزارشی شفاهی یا کتبی از تعریف و تشخیص انواع آرم ارائه دهد و اشکالی مانند درخت، کتاب و... را	می تواند گزارشی از اصول و قواعد طراحی آرم موفق ارائه دهد و با استفاده از این اصول و ترکیب اشکال ساده شده، بدون در نظر	می تواند گزارشی توصیفی-تحلیلی از تجزیه تحلیل آرم های مختلف ارائه دهد و با استفاده از اصول و قواعد طراحی آرم های	

مختلف (شمایلی، نوشتاری، تلفیقی) را با توجه کامل به کارکرد آرم ها طراحی کند.	گرفتن کارکرد آرم برای موسسه یا شرکتی خاص، طرح های جدید و خلاقانه ای را تولید کند.	با شیوه های مختلف (انواع برش، استفاده از ابزارهای مختلف مثل زغال، قلم مو و...) به صورت ساده شده طراحی کند.		
می تواند گزارشی توصیفی- تحلیلی از بررسی اوراق اداری موجود ارائه کند و نمونه های جدید و خلاقانه ای را با توجه به اصول علمی طراحی بصری یکپارچه طراحی نماید.	می تواند گزارشی از اصول اساسی طراحی اوراق اداری ارائه کند و نمونه های مستقلی را با توجه به اصول علمی طراحی نماید.	می تواند گزارشی از انواع طراحی اوراق اداری ارائه کند و نمونه های خلاقانه ای را گزارش نماید و نمونه های ساده ای را طراحی نماید.	اوراق اداری (سربرگ، کارت ویزیت، پاکت نامه)	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف آرم (Logo)
- تعریف لوگوتایپ، مونوگرام، مونوتایپ
- انواع آرم (شمایلی، نوشتاری، تلفیقی)
- تعریف نماد و نشانه و تفاوت های آنها

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی از تعریف و سابقه به کارگیری آرم در جهان و ایران و انواع آن
- تهیه آرشیو تصویری و طبقه بندی شده از انواع آرم
- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با تعریف، آرم، نشانه و نماد

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی کتبی از تعریف و سابقه به کارگیری آرم در جهان و ایران و انواع آن

- تهیه آرشیو تصویری و طبقه بندی شده از انواع آرم

- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با تعریف، آرم، نشانه و نماد

- **فصل دوم: شناخت اصول طراحی آرم (شناخت و تجزیه و تحلیل)**

- بررسی کارکرد آرم

- جذب مخاطب

- نوآوری و بداعت

- وجه تمایز

- به یاد ماندگاری

- عمر طولانی (حداقل ۱۰ سال)

- روابط فرم و معنا

- سادگی

- تناسب

- توازن و تعادل

- ریتم

- حرکت

- وحدت

- تضاد

- قابلیت کوچک و بزرگ شدن

- کاربرد رنگ

- **فعالیت یادگیری:**

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی

- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول طراحی آرم

- ارائه چکیده مقالات در کلاس

- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی آرم های مختلف

- **فعالیت عملکردی:**

- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول طراحی آرم

• تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی آرم های مختلف

• تهیه چکیده مقالات

• فصل سوم: طراحی آرم

• طراحی آرم با اشکال و فرم های واقع نما^{۳۶}:

- استفاده از روش های ساده سازی، ترکیب و تغییر در اشکال و فرم های واقع نما
- استفاده از روش های حجم بخشی در آرم های منتخب به دست آمده از روش های فوق
- استفاده از روش های تغییر وزن در آرم های منتخب (تغییر در ضخامت، اندازه، بافت و رنگ قسمت های مختلف آرم)

• طراحی آرم با اشکال و فرم های انتزاعی:

- استفاده از روش های ترکیب و تغییر در اشکال و فرم های انتزاعی
- استفاده از روش های حجم بخشی در آرم های منتخب به دست آمده از روش های فوق
- استفاده از روش های تغییر وزن در آرم های منتخب (تغییر در ضخامت، اندازه، بافت و رنگ قسمت های مختلف آرم)

• طراحی آرم با استفاده از نقش مایه های ایرانی و نمادها:

- استفاده و متناسب سازی نقش مایه های ایرانی و نمادها در طراحی آرم با توجه به معنا و کارکرد آن
- ترکیب آرم های طراحی شده با نقش مایه های ایرانی و نمادها با اشکال انتزاعی و واقع نما
- استفاده از روش های حجم بخشی در آرم های منتخب به دست آمده از روش های فوق
- استفاده از روش های تغییر وزن در آرم های منتخب (تغییر در ضخامت، اندازه، بافت و رنگ قسمت های مختلف آرم)

• طراحی آرم نوشتاری:

- بررسی نمونه های موفق آرم نوشتاری
- طراحی مونوتایپ و لوگوتایپ با استفاده از انواع خوشنویسی
- طراحی مونوتایپ و لوگوتایپ با استفاده از انواع دست نوشته ها
- طراحی مونوتایپ و لوگوتایپ با استفاده از انواع تایپ
- استفاده از روش های حجم بخشی در آرم های منتخب
- استفاده از روش های تغییر وزن در آرم های منتخب (تغییر در ضخامت، اندازه، بافت و رنگ قسمت های مختلف آرم)

^{۳۶} - واقع نما یا شبیه نما فرم هایی هستند که در آن اشیاء، حیوانات یا انسان به طریقی در آن بازنمایی شده باشند. این گونه تصاویر نقطه مقابل تصاویر انتزاعی هستند.

• طراحی آرم های تلفیقی:

- طراحی آرم با استفاده از تلفیق اشکال شمایی و نوشتاری
- استفاده از روش های حجم بخشی در آرم های منتخب
- استفاده از روش های تغییر وزن در آرم های منتخب (تغییر در ضخامت، اندازه، بافت و رنگ قسمت های مختلف آرم)
-

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- انجام تمرینات عملی برای ایجاد ساده سازی و تغییر بر روی اشکال مختلف
- طراحی آرم با استفاده از نقوش ساده شده و تغییر یافته
- انجام تمرینات عملی با استفاده از نقش مایه های ایرانی و نمادها
- انجام تمرین های عملی برای طراحی آرم های شمایی
- انجام تمرین های عملی برای طراحی آرم های نوشتاری (انواع مونوتایپ و لوگوتایپ)
- انجام تمرین های عملی برای طراحی آرم های تلفیقی

• فعالیت عملکردی:

- انجام تمرینات عملی برای ایجاد ساده سازی و تغییر بر روی اشکال مختلف
- طراحی آرم با استفاده از نقوش ساده شده و تغییر یافته
- انجام تمرینات عملی با استفاده از نقش مایه های ایرانی و نمادها
- انجام تمرین های عملی برای طراحی آرم های شمایی
- انجام تمرین های عملی برای طراحی آرم های نوشتاری (انواع مونوتایپ و لوگوتایپ)
- انجام تمرین های عملی برای طراحی آرم های تلفیقی

• فصل چهارم: طراحی اوراق اداری

- شناخت اصول کلی در طراحی اوراق اداری جهت ایجاد هویت بصری یکپارچه

- شناخت اصول طراحی سربرج و خلق نمونه های عملی با استفاده از نمونه های منتخب آرم های طراحی شده در فصول قبلی

- شناخت اصول طراحی پاکت نامه و خلق نمونه های عملی با استفاده از آرم های طراحی شده در فصول قبلی
- شناخت اصول طراحی کارت ویزیت و خلق نمونه های عملی با استفاده از آرم های طراحی شده در فصول قبلی
- کاربرد نرم افزارهای رایج و برنامه های کامپیوتری روزآمد در طراحی اوراق اداری

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول طراحی اوراق اداری
- ارائه چکیده مقالات

- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی اوراق اداری موجود

- انجام تمرین های عملی برای طراحی سربرج

- انجام تمرین های عملی برای طراحی کارت ویزیت

- انجام تمرین های عملی برای طراحی پاکت نامه

- انجام تمرین های عملی برای چیدمان مجموعه اوراق اداری در یک صفحه

• فعالیت عملکردی:

- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول طراحی اوراق اداری
- تهیه چکیده مقالات

- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی اوراق اداری موجود

- انجام تمرین های عملی برای طراحی سربرج

- انجام تمرین های عملی برای طراحی کارت ویزیت

- انجام تمرین های عملی برای طراحی پاکت نامه

- انجام تمرین های عملی برای چیدمان مجموعه اوراق اداری در یک صفحه

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های آثار آرم و اوراق اداری را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: صرفا برای فصل اول:

پهلوان، فهیمه. ۱۳۸۱. درآمدی بر تحلیل عناصر تصویری در آرم. تهران: دانشگاه هنر

گشایش، فرهاد. ۱۳۸۰. طراحی نشانه. تهران: نشر لوتوس

ممیز، مرتضی. ۱۳۸۸. نشانه ها. تهران: انتشارات یساولی

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان درس) ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه دروس و نیز تمرینات عملکردی و یادگیری، ایده پردازی از اهمیت ویژه ای ویژه ای برخوردار است.
- در طراحی آثار به هنرهای ملی و بومی توجه خاص شود.
- کمیت آثار در کنار کیفیت از اهمیت زیادی برخوردار است.
- ایجاد هویت بصری سازمانی مورد توجه قرار گیرد.
- تجزیه تحلیل و نقد آثار آرم و اوراق اداری ایران و جهان یکی از ارکان اصلی این درس است.

سرفصل درس « طراحی نوشته و قلم فارسی »

معرفی درس و منطق آن

درس طراحی نوشته^{۳۷} و قلم^{۳۸} فارسی یکی از اساسی ترین بخش ها در هنر گرافیک است که موجب درک صحیح قابلیت های نوشتار و چگونگی طراحی و چیدمان و کاربرد آن خواهد شد. با توجه به پیش نیاز این درس که به خوشنویسی سنتی پرداخته است این درس با رعایت و توجه به کلیه مباحث درس پیش نیاز به بررسی و تحلیل و نیز طراحی و اجرای کاربردی خطوط سنتی، نوشتار دستی و تایپوگرافی پرداخته و در نهایت نیز به طراحی یک قلم فارسی خواهد انجامید.

نام درس: به فارسی: طراحی نوشته و قلم فارسی به انگلیسی: <i>Persian letter & font design</i>				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				نوع درس: عملی
به قابلیت ها و توانمندی های شکلی و معنایی انواع خطوط سنتی، دست نوشته ها و قلم های کامپیوتری آشنا شود و آن ها را با توجه به اصول زیبایی شناسی و مفاهیم مورد نظر به کار برد.				تعداد واحد: ۲ واحد
همچنین می تواند قلم های جدید طراحی کرده و آثار گرافیکی در این حوزه را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.				زمان درس: ۶۴ ساعت
				پیش نیاز: خوشنویسی
				نحوه تدریس: تئوری، کارگاهی
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
می تواند خطوط و چیدمان مناسب برای آثار مختلف را انتخاب کند و با انواع نوشتار سنتی و مدرن طراحی های خلاقانه نوشتاری انجام دهد و آثار مختلف این حوزه را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.	می تواند با استفاده از انواع تکنیک های مختلف طراحی نوشته (خوشنویسی، دست نوشته ها و تایپوگرافی) ترکیب بندی های متفاوتی را برای نمایش مفاهیم و موضوعات مختلف ایجاد کند. (مانند نمایش معنای یک کلمه، عبارت، شعر و ضرب المثل با استفاده از قابلیت های طراحی حروف و تایپوگرافی)	می تواند مفهوم طراحی نوشته و تفاوت تایپوگرافی و کالیگرافی را تشریح نماید و مفاهیم و قابلیت های زیبایی شناختی و تفاوت های ساختاری انواع خطوط سنتی و مدرن را برای استفاده در آثار گرافیکی گزارش نماید و نمونه های ساده ای از ترکیب بندی با نوشته ها را	طراحی نوشته (خوشنویسی، دست نوشته ها، تایپوگرافی)	

^{۳۷} - طراحی انواع متون، عنوان ها، نام نوشته های کاربردی و تزئینی مد نظر است.

^{۳۸} - Font

		ایجاد نماید.		
پرداخت نهایی طراحی را با توجه به نحوه قرارگیری حروف کنار هم و بر اساس نوشتن متن انجام می دهد و می تواند فونت طراحی شده را با نرم افزارهای مناسب گرافیکی اجرا می نماید.	با توجه به ساختار طراحی شده برای حروف می تواند اتصالات هر یک از حروف را به صورت مجزا انجام داده و به یک شکل کلی و اولیه از طراحی فونت یا قلم فارسی دست یابد.	مفهوم صورت تایپی ویژگی و ساختار حروف ریز و کشیده و دایره را می داند و می تواند بر اساس قرار گیری هر یک بر روی خط کرسی طراحی مناسب برای هریک از این دسته حروف انجام دهد.	طراحی فونت یا صورت تایپی^{۳۹} جدید	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: طراحی نوشته بر پایه انواع خوشنویسی سنتی

- شناخت امکانات بصری مفردات خوشنویسی سنتی در طراحی نوشته
- شناخت امکانات بصری ترکیبات خوشنویسی سنتی در طراحی نوشته
- بررسی اصول زیبایی شناسی و بار معنایی انواع خوشنویسی سنتی
- استفاده از عناصر نوشتاری خوشنویسی سنتی به عنوان تصویر محض برای بیان تصویری
- قابلیت های خطوط سنتی برای چیدمان های سنتی و مدرن
- قابلیت های خطوط سنتی برای نمایش بار معنایی کلمات، عبارات، انواع نثر و شعر، ضرب المثل و....
- قابلیت های خطوط سنتی برای طراحی انواع عنوان ها و نام نوشته های کاربردی و تزئینی

فصل دوم: طراحی نوشته بر پایه انواع دست نوشته ها

- شناخت امکانات بصری مفردات دست نوشته ها
- شناخت امکانات بصری ترکیبات دست نوشته ها
- بررسی اصول زیبایی شناسی و بار معنایی انواع دست نوشته ها
- استفاده از دست نوشته ها به عنوان تصویر محض برای بیان تصویری
- قابلیت دست نوشته های مختلف برای چیدمان های مدرن
- قابلیت های دست نوشته ها برای نمایش بار معنایی کلمات، عبارات، انواع نثر و شعر، ضرب المثل و....

^{۳۹} -Type face or font family

- قابلیت های دست نوشته ها برای طراحی انواع عنوان ها و نام نوشته های کاربردی و تزئینی

فصل سوم: طراحی نوشته بر پایه فونت های موجود

- شناخت امکانات بصری مفردات فونت های موجود کامپیوتری
- شناخت امکانات بصری ترکیبات فونت های موجود کامپیوتری
- بررسی اصول زیبایی شناسی و بار معنایی انواع فونت های موجود کامپیوتری
- استفاده از فونت های موجود کامپیوتری به عنوان تصویر محض برای بیان تصویری
- قابلیت فونت های موجود کامپیوتری برای چیدمان های مدرن
- قابلیت های فونت های موجود کامپیوتری برای نمایش بار معنایی کلمات، عبارات، انواع نثر و شعر، ضرب المثل و....
- قابلیت های فونت های موجود کامپیوتری برای طراحی انواع عنوان ها و نام نوشته های کاربردی و تزئینی

فصل چهارم: طراحی صورت تایپی یا فونت جدید

- طراحی فونت فارسی با استفاده از دست نوشته
- طراحی فونت فارسی بر پایه قلم های انگلیسی
- طراحی فونت فارسی بر پایه خطوط موجود کامپیوتری
- طراحی فونت فارسی بر پایه انواع خوشنویسی
- طراحی فونت فارسی بر اساس طراحی چند حرف
- ایجاد هماهنگی میان مفردات و اتصالات و ترکیبات

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت در فعالیت های کلاسی
- ارائه گزارش از بررسی انواع نوشته فارسی برای درک معایب و مزیت ها
- ایجاد وزن و خاکستری های مختلف با انواع خوشنویسی سنتی، دست نوشته ها و فونت های کامپیوتری
- طراحی سیاه مشق با انواع خوشنویسی سنتی، دست نوشته ها و فونت های کامپیوتری
- ایجاد تضادهای مختلف (اندازه، تاریک و روشن، بافت و ...) با انواع خوشنویسی سنتی، دست نوشته ها و فونت های کامپیوتری
- طراحی نوشته با رعایت اصول و مفاهیم بصری (تناسب، تعادل، توازن، تمرکز و...)
- طراحی نوشته بر اساس معنای کلمات، عبارات، متون، اشعار و ضرب المثل ها
- طراحی انواع عنوان ها و نوشته های کاربردی و تزئینی
- ارائه آلبوم های تصویری طبقه بندی شده بر اساس نوع نوشته
- طراحی فونت و صورت تایپی بر اساس خوشنویسی، دست نوشته و قلم های تایپی موجود فارسی و انگلیسی
- استفاده از منابع مکتوب در موضوعات فوق

• پرسش و پاسخ و بحث و تبادل نظر در مورد موضوعات فوق

• نقد و تجزیه تحلیل آثار مرتبط

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش از بررسی انواع نوشته فارسی برای درک معایب و مزیت ها
- ایجاد وزن و خاکستری های مختلف با انواع خوشنویسی سنتی، دست نوشته ها و فونت های کامپیوتری
- طراحی سیاه مشق با انواع خوشنویسی سنتی، دست نوشته ها و فونت های کامپیوتری
- ایجاد تضادهای مختلف (اندازه، تاریک و روشن، بافت و ...) با انواع خوشنویسی سنتی، دست نوشته ها و فونت های کامپیوتری

- طراحی نوشته با رعایت اصول و مفاهیم بصری (تناسب، تعادل، توازن، تمرکز و...)
- طراحی نوشته بر اساس معنای کلمات، عبارات، متون، اشعار و ضرب المثل ها
- طراحی انواع عنوان ها و نوشته های کاربردی و تزئینی
- تهیه آلبوم های تصویری طبقه بندی شده بر اساس نوع نوشته
- طراحی فونت و صورت تایپی بر اساس خوشنویسی، دست نوشته و قلم های تایپی موجود فارسی و انگلیسی
- استفاده از منابع مکتوب در موضوعات فوق

• نقد و تجزیه تحلیل آثار مرتبط

• راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، ارائه کنفرانس می باشد. بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی از طریق کتاب، مجلات علمی، سی دی های آموزشی و چندمنظوره، سایت های اینترنتی و پژوهشی و حتی بازدید از مراکز هنری و موزه ها و ترسیم نقشه مفهومی است.

۴. منابع آموزشی

- مرزی، محمد علی. ۱۳۹۲. طراحی حروف. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور
- فضایلی، حبیب الله. ۱۳۵۴. اطلس خط. تهران: انتشارات سروش
- نیکو مرام، مسعود؛ هامونی، امید. ۱۳۹۰. تحلیل و بررسی حروف فارسی. تهران: انتشارات دانشگاه آزاد
- هراتی، محمد مهدی. ۱۳۷۲. تجلی هنر در کتابت بسم الله. انتشارات آستان قدس رضوی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه آثار در ژوژمان) ۴ نمره

ارزشیابی فرآیند: (ارایه تکالیف یادگیری عملی) ۶ نمره

ارزیابی پوشه کار: (اتود ها و تمرینهای ارایه شده در طول ترم و کلاس) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه دروس و نیز تمرینات عملکردی و یادگیری، ایده پردازی از اهمیت ویژه ای ویژه ای برخوردار است.
- در طراحی آثار به هنرهای ملی و بومی توجه خاص شود.
- کمیت آثار در کنار کیفیت از اهمیت زیادی برخوردار است.
- تجزیه تحلیل و نقد آثار مورد توجه خاص قرار گیرد.

سرفصل درس «تاریخ هنر جهان»

۱- معرفی درس و منطق آن

وقتی به سر آغاز هنر در جهان توجه می کنیم، اولین یافته های محققین به چیزهایی منتهی می شود که از درون غارها کشف شده است. این یافته ها فقط به وسایل و اشیاء محدود نمی شود بلکه به نقش و نگارها و آثار تصویری بر روی این وسایل نیز مربوط است. در تعریف از هنر گفته اند که هنر عبارت است از انسان به اضافه طبیعت. هنر شیوه ای است در ارتباط گیری انسان با طبیعت و انسان های دیگر. به عبارتی هنر موجزترین و تأثیرگذارترین زبان ارتباطی انسان در طول تاریخ است از یزروست که در زمانی خط و نوشته ای از دورانی موجود نبوده است آثار هنری و ابنیه و معماری به جا مانده محمل مناسبی برای شناخت و فهم شیوه زندگی و عقاید و آداب و رسوم انسان های آن دوره است. تاریخ هنر در جهان به بررسی آثار هنری به جا مانده از انسان در طول تاریخ و در عرصه جهانی می پردازد و هر جا که انسان بینش، دریافت و احساس خویش نسبت به طبیعت و محیط اطراف خویش را در قالب بصری و دیداری ارائه داده است موضوعی برای تاریخ هنر جهان ایجاد شده است. در واقع هر کدام از آثار به جامانده از دوران قدیم، بیانگر باور، شیوه زندگی، دغدغه ها و اولویت های انسان در طول تاریخ است. هر جغرافیا و تمدنی، هنری را ارائه داده که مختص خود اوست. شناخت و درک روند شکل گیری تمدن ها و هنرهای مختلف، اعم از پیکرتراشی، نقاشی، معماری و ... کاری است که درس تاریخ هنر در طی قرون و اعصار، در نقاط مختلف انجام میدهد. دانشجومعلم با شناخت سیر شکل گیری هنرها و شیوه های بیان هنری در جهان، خواهد توانست با شیوه آموزشی و انگیزشی مناسب، دانش آموز خود را به سمت تجربه هنری و درک زیبایی شناسی هدایت کند.

نام درس: به فارسی: تاریخ هنر جهان به انگلیسی: <i>Art History of the World</i>				مشخصات درس نوع درس: نظری+ کارگاهی تعداد واحد: ۱+۱ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: تاریخ هنر و تمدن اسلامی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت تاریخ فرهنگ و تمدن جهان، سیر تکوین و تحول سبک ها و مکاتب هنرهای مختلف را از دوران باستان تا کنون مورد بحث و تحلیل قرار داده و ویژگی های بارز هر دوره و تفاوت ها و تشابهات آنها را بیان کند. همچنین قادر خواهد بود تحلیلی از شرایط اجتماعی، فرهنگی و سیاسی و تاثیر آنها را در شکل گیری این سبک ها و مکاتب ارائه دهد.				شایستگی اساسی: <i>Ck ۱-۱, ۱-۲</i> <i>Pck ۳-۱, ۳-۴</i>
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	

هنر به عنوان زبان ارتباطی انسانها	می‌تواند گزارشی از سیر تاریخی نقوش و آثار بصری انسان اولیه را جمع آوری و ارائه کند ولی نمیتواند درک مشخص و طبقه بندی شده ای از آن در ذهن داشته باشد.	می‌تواند گزارشی از ویژگی های مشترک شکل ها، نقوش و آثار هنری انسان اولیه را در طول تاریخ و با توجه به مکان های مختلف به عنوان زبان بصری (شیوه ای در بیان مفهوم و...) در قالب موضوعی طبقه بندی کند.	می‌تواند گزارشی از کاربرد آلمان ها و نقوش بصری در ایجاد زبان هنر به عنوان وسیله ارتباطی در مقایسه با آثار هنری در مناطق مختلف جهان در تمدن های اولیه ارائه کند.
تاریخ فرهنگ و تمدن	می‌تواند گزارشی از شرایط شکل گیری هر تمدن (دست ساخته ها، معماری، هنرهای کاربردی و...) با توجه به اقلیم و جغرافیای آنها ارائه کند.	می‌تواند گزارشی تحلیلی از نحوه شکل گیری تمدن ها و تأثیرات آئین و مذهب و... نظریه ها در این موارد را ارائه کند.	می‌تواند گزارشی تطبیقی از مقایسه بین تمدن های مختلف بشری و شرایط اقلیمی و جغرافیایی و تأثیرات آئین و مذهب و حکومت ها و... بر هنرهای به جامانده از آنها ارائه دهد
سبک های هنری جهان ^{۴۰}	می‌تواند با ارائه گزارش مکتوب یا شفاهی معنی سبک، شیوه و مکتب و تفاوت های آنها را بیان کند.	می‌تواند با ارائه گزارشی تحلیلی تأثیر مناسبات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را بر تحولات شیوه ها و سبک های هنری و زمینه های شکل گیری هر سبک هنری و مقایسه آنها در طول تاریخ ارائه دهد.	۱- می‌تواند مشترکات شیوه های هنری هنرمندان هر دوره که منجر به ایجاد مکتب هنری می شود را در قالب گزارش ارائه کند ۲- همچنین می‌تواند آثار هنری در حوزه هنرهای تجسمی را از نگاه سبک بیانی بررسی و تحلیل کند.
سیر هنر در تاریخ ^{۴۱}	می‌تواند گزارشی از سیر تحول هنر از انسان اولیه و تمدن	می‌تواند ویژگی های هنر شرق و سیر تحول آن تا امروز را جمع	در این بخش دانشجو به علل و عوامل شکل گیری تحولات هنر قرن بیستم

^{۴۰} در ملاک سبک های هنری جهان، پیشنهاد می‌شود آثار هنرمندان برجسته دوره‌های مهم تاریخ هنر انتخاب شده و مورد بحث و بررسی و تحلیل قرار گیرد.

^{۴۱} در مورد سیر هنر در تاریخ می‌توان از تحلیل سبک شناسانه نقاشی غارها (هنر پریمیتیو) شروع کرد و با رعایت سیر تاریخی، روند تحول هنر را از هنرهای باستان تا دوره پست مدرنیسم مورد تجزیه و تحلیل قرار داد.

می پردازد و زمینه های فرهنگی اجتماعی فلسفی و... را بررسی و تحلیل می کند.	آوری کرده وبا شناخت سیر تحول هنر غرب تا اوایل قرن بیستم با هم مقایسه کند	های باستانی تا دوران رنسانس را جمع آوری و ارائه دهد		

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

• هنر و مفهوم تاریخ هنر

فصل دوم: هنر بدوی یا ابتدایی

• هنر دوره پارینه سنگی (غارنشینی)

• هنر دوره نوسنگی (روستانشینی)

• هنر دوره نوسنگی در آسیا، اروپا، آفریقا، اقیانوسیه، سرخپوستان آمریکای شمالی، اسکیموها

• بررسی تاثیرات ساختار اجتماعی و آیین و مذهب در شکل گیری هنری دوران فوق الذکر

• فصل سوم: تمدن های باستانی

• ایران

• بین النهرین (میان رودان)

• مصر

• اتروسک، یونان، روم و اژه

• هند

• شرق دور (کره، چین، ژاپن)

• پیشاکلمبی (قبل از کشف آمریکا)

• آفریقا

• بررسی خاستگاه های آیینی و فلسفی، شیوه زندگی اجتماعی، حکومت و... در تمدن های فوق

• فصل چهارم: هنر از صدر مسیحیت تا قرن بیستم

• صدر مسیحیت و بیزانس

• هنر اروپای غربی و قرون وسطی (هنر گوتیک و...)

• هنر رنسانس (منریسم و ...)

• هنر بعد از رنسانس (باروک، روکوکو، نئوکلاسیسم، رمانتیسیسم، رئالیسم، امپرسیونیسم، سمبولیسم و اواخر قرن نوزدهم)

• بررسی شرایط اجتماعی، اقتصادی سیاسی و فرهنگی در شکل گیری نهضت های هنری

• فصل پنجم: هنر قرن بیستم

• فوویسم

• اکسپرسیونیسم

- کوبیسم
- فتوریسم
- دادائیسم و سورئالیسم
- هنر آبستره (انتزاعی)
- هنرهای نیمه دوم قرن بیستم
- واقع گرایی
- اکسپرسیونیسم انتزاعی
- مدرنیسم
- هنر پاپ (همگانی)
- مینیمال آرت
- آپ آرت
- هنر مفهومی
- پست مدرنیسم
- هنر اجرا (Performance Art)
- **فعالیت یادگیری:**

• استفاده از منابع مکتوب و تصویری در موضوعات فوق و ارائه گزارش از ویژگی های هر دوره و مکان

• پرسش و پاسخ و بحث و تبادل نظر در مورد موضوعات فوق

- تهیه جدول تطبیقی نوشتاری و تصویری از مکان ها و دوره های مختلف
- یافتن منابع تصویری در کتب، اینترنت و پایگاه های هنری و طبقه بندی آنها (ارائه به صورت فایل دیجیتال)

• **فعالیت عملکردی:**

- تهیه جدول تطبیقی نوشتاری و تصویری از مکان ها و دوره های مختلف
- یافتن منابع تصویری در کتب، اینترنت و پایگاه های هنری و طبقه بندی آنها (ارائه به صورت فایل دیجیتال)

• مطالعه و ارائه چکیده مقالات علمی و ترویجی در مورد مباحث مربوطه قبل از هر جلسه

• انتخاب یک سبک یا دوره هنری برای پژوهش و مطالعه

تخصصی و ارائه کنفرانس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی

تدریس ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، ارائه کنفرانسیمی باشد.
بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی از طریق کتاب، مجلات علمی، سی دی های آموزشی و چندمنظوره، سایت های اینترنتی و پژوهشی و بازدید از مراکز هنری و موزه ها و ترسیم جداول تطبیقی است.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- گاردنر، هلن. ۱۳۸۷. هنر در گذر زمان. مترجم محمد تقی فرامرز. تهران: نشر آگاه
- مرزبان، پرویز. ۱۳۹۲. خلاصه تاریخ هنر. تهران: انتشارات علمی فرهنگی، چاپ نوزدهم
- پاکباز، رویین. ۱۳۹۳. دایره المعارف هنر. تهران: فرهنگ معاصر. چاپ سیزدهم

منابع فرعی:

- ه، و، جانسن - تاریخ هنر - پرویز مرزبان، سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی ۱۳۸۴
- سجودی، فرزانه - تاریخ هنر - فرهنگسرای دشتی
- فیروزمندی، بهمن - جینی، شیر - باستانشناسی و هنر آسیای صغیر (پیش از تاریخ)، سمت
- گامبریج، ارنست - تاریخ هنر - علی رامین، نشر نی ۱۳۵۸
- مورتکارت، آنتون - فیلسون، جودیت - هنر بین النهرین باستان - ترجمه محمد رحیم صراف، زهرا باستی - سمت، ۱۳۷۷
- ریو، جان. هنر ژاپن: نگاهی به جزئیات - فرهنگستان هنر،

۱۹۹۶ *Encyclopedia of world Art . Oxford university press*

Harris , Jonathan, Art history ۲۰۰۶. Routledge

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (آزمون مباحث نظری شامل منابع درسی، روش ها و نتایج آزمایش های انجام شده) ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۵ نمره

سرفصل درس «چاپ دستی ۲»

• معرفی درس و منطق آن

در چاپ دستی - چنان که از نامش پیداست - دو عنصر "چاپ" و "دست" نهفته است. منظور از چاپ دستی، آثاری چاپی است که به روش غیرصنعتی و غیر ماشینی و با دخالت دست تولید شده باشند. چاپ دستی شاخه‌ای از هنرهای تجسمی است که در آن اثر هنری از طریق چاپ تصویر بر روی یک سطح، عموماً کاغذ یا گاهی پارچه، چرم، پلاستیک و سطوح دیگر توسط هنرمند خلق می‌گردد. چاپ‌های هنری، امکانات فنی، صوری و بیانی بسیار متنوعی را در اختیار هنرمند می‌گذارند و علاوه بر این هنرمند به مدد چاپ و تکثیر اثر خود می‌تواند نمونه‌های ارزان‌تری را در دسترس مخاطبان قرار دهد.

در این درس در دنباله چاپ دستی ۱، روش‌های دیگری از چاپ یعنی لیتوگرافی دستی، سیلک اسکرین و باتیک مورد بررسی و تمرین عملی قرار خواهد گرفت. این تکنیک‌ها می‌تواند امکانات ویژه و متنوعی را برای تولید و خلق آثار هنری در اختیار هنرجویان قرار دهد. آشنایی و کسب مهارت در انواع این چاپ‌ها برای دانشجویان رشته ارتباط تصویری ضروری است و ایشان را برای تدریس موفق در کلاس آماده می‌کند.

نام درس: به فارسی: چاپ دستی ۲ به انگلیسی: ۲ Printmaking				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: چاپ دستی ۱
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن شناخت نسبت به چاپ سیلک اسکرین، لیتوگرافی دستی^{۴۲} و باتیک (کلاقه ای)، روش‌های اجرای این شیوه‌ها را آموخته و مهارت کسب کند و بتواند با کاربرد صحیح آن‌ها، نیازها و اندیشه‌های خود را در قالب آثار هنری به این شیوه‌ها خلق کند.				شایستگی اساسی: ۱-۲ ، ۱-۱ CK ۳-۳ ، ۳-۱ PCK
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	

^{۴۲} - انجام لیتوگرافی یا چاپ سنگی به شیوه دستی و هنری مورد نظر است.

می تواند گزارشی از تفاوت چاپ سیلک اسکرین در قدیم و امروز ارائه نماید و با توجه به نیازها و خواسته های خود، نمونه های خلاقانه ای را با این تکنیک اجرا کند. همچنین می تواند با دستگاه های جدید این نوع از چاپ کار کند.	می تواند ابزارهای لازم برای چاپ سیلک اسکرین را گزارش کند و در انجام انواع آن (تک شابلون تا چندین شابلون) مهارت دارد.	می تواند راجع به تعریف، تاریخچه، انواع و موارد استفاده چاپ سیلک اسکرین گزارشی ارائه نماید و نمونه های موفق از آثار این نوع چاپ را گزارش نماید.	چاپ سیلک اسکرین	
می تواند گزارشی از تفاوت چاپ سنگی در قدیم و جدید ارائه نماید و با توجه به نیازها و خواسته های خود، نمونه های خلاقانه ای را با این تکنیک اجرا کند.	می تواند ابزارهای لازم برای چاپ سنگی را گزارش کند و در انجام انواع شیوه های دستی و هنری آن مهارت دارد.	می تواند راجع به تعریف، تاریخچه، انواع و موارد استفاده چاپ سنگی گزارشی ارائه نماید و نمونه های موفق از آثار این نوع چاپ را گزارش نماید.	چاپ سنگی یا لیتوگرافی دستی	
می تواند گزارشی از تفاوت چاپ باتیک در قدیم و جدید ارائه نماید و با توجه به نیازها و خواسته های خود، نمونه های خلاقانه ای را با این تکنیک اجرا کند.	می تواند ابزارهای لازم برای چاپ باتیک را گزارش کند و در انجام انواع شیوه های آن مهارت دارد.	می تواند راجع به تعریف، تاریخچه، انواع و موارد استفاده چاپ باتیک یا کلاقه ای گزارشی ارائه نماید و نمونه های موفق از آثار این نوع چاپ را گزارش نماید.	چاپ باتیک (کلاقه ای)	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: لیتوگرافی دستی (چاپ سنگی):

- تعریف چاپ سنگی یا لیتوگرافی
- تاریخچه این نوع چاپ
- انواع چاپ سنگی
- موارد کاربرد چاپ سنگی در قدیم و امروز
- مواد و وسایل مورد استفاده، طریقه نگهداری و نکات ایمنی در چاپ سنگی دستی
- روش های انجام چاپ سنگی
- انجام تمرینات عملی و کسب مهارت

فعالیت های یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- ارائه گزارشی از تاریخچه و چگونگی کاربرد انواع چاپ سنگی یا لیتوگرافی دستی در شهر یا روستای خود
- تکمیل جدول شناخت انواع چاپ سنگی
- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ سنگی
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ سنگی
- ارائه آلبوم تصویری از آثار چاپ سنگی
- ارائه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل آثار موفق چاپ سنگی

فعالیت های عملکردی:

- تهیه گزارشی از تاریخچه و چگونگی کاربرد انواع چاپ سنگی یا لیتوگرافی دستی در شهر یا روستای خود
- تکمیل جدول شناخت انواع چاپ سنگی
- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ سنگی
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ سنگی
- تهیه آلبوم تصویری از آثار چاپ سنگی
- تهیه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل آثار موفق چاپ سنگی

فصل دوم : چاپ سیلک اسکرین (سیلوگرافی)

۱- چاپ سیلک اسکرین دستی:

- تعریف چاپ سیلک اسکرین
- تاریخچه چاپ سیلک اسکرین
- انواع چاپ سیلک اسکرین
- موارد کاربرد چاپ سیلک
- مواد و وسایل مورد استفاده، طریقه نگهداری و نکات ایمنی:
- صفحه کار(اسکرین)، گیره، میز کار، قالب یا چهارچوب، جال، کاردک یا اسکویجی، دوا، ریتارد، پاک کننده ها،

رنگ ها، میز نور، طرح، خشک کن و...

- چگونگی انجام تکنیک چاپ سیلک اسکرین
 - تک رنگ تمپلات
 - تک رنگ هافتون
 - رنگی تفکیکی
 - رنگی هافتون
 - عیوب احتمالی در چاپ سیلک و چگونگی رفع آن ها
 - کاربرد نرم افزارهای گرافیکی مانند فتوشاپ در طراحی چاپ سیلک اسکرین (تفکیک رنگ، ایجاد ترام و...)
 - نقد و تجزیه تحلیل آثار چاپ سیلک اسکرین
 - طراحی برای ایجاد آثار خلاقانه :
 - ایده یابی و ایده سازی
 - استفاده از انواع چاپ سیلک اسکرین برای نشان دادن اندیشه و احساسات و خلق اثر هنری
- ۲- چاپ سیلک اسکرین با دستگاه های دستی، نیمه اتوماتیک و اتوماتیک^{۴۳} :
- بازدید از مراکز دارای دستگاه های دستی و اتوماتیک چاپ سیلک
 - چگونگی کار با دستگاه های دستی و اتوماتیک چاپ سیلک

فعالیت های یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- ارائه گزارشی از تاریخچه و چگونگی کاربرد انواع چاپ سیلک دستی در شهر یا روستای خود
- تکمیل جدول شناخت ابزار و وسایل و مواد مناسب انواع چاپ سیلک
- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ سیلک دستی (تک شابلون تا چند شابلون)
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ سیلک دستی (تک شابلون تا چند شابلون)
- تهیه گزارش از چگونگی کاربرد نرم افزارهای کامپیوتری در طراحی چاپ سیلک
- انجام تمرینات عملی برای کاربرد نرم افزارهای کامپیوتری مانند فتوشاپ در طراحی چاپ سیلک
- تهیه گزارش از انواع، تکنیک ها و چگونگی کار با دستگاه های جدید صنعتی چاپ سیلک اسکرین
- انجام کار با دستگاه های صنعتی چاپ سیلک اسکرین (در صورت امکان)
- ارائه آلبوم تصویری از آثار چاپ سیلک
- ارائه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل آثار موفق چاپ سیلک

فعالیت های عملکردی:

- تهیه گزارشی از تاریخچه و چگونگی کاربرد انواع چاپ سیلک دستی در شهر یا روستای خود

۱- با توجه به اینکه این دستگاه ها صنعتی و گران قیمت می باشند و ممکن است در کارگاه دانشگاه ها موجود نباشد پیشنهاد می شود پس از انجام تکنیک های چاپ سیلک به روش دستی سنتی به مراکز صنعتی انجام این نوع چاپ مراجعه شود و از نزدیک مراحل انجام کار مشاهده گردد.

- تکمیل جدول شناخت ابزار و وسایل و مواد مناسب انواع چاپ سیلک
- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ سیلک دستی (تک شابلون تا چند شابلون)
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ سیلک دستی (تک شابلون تا چند شابلون)
- تهیه گزارش از چگونگی کاربرد نرم افزارهای کامپیوتری در طراحی چاپ سیلک
- انجام تمرینات عملی برای کاربرد نرم افزارهای کامپیوتری مانند فتوشاپ در طراحی چاپ سیلک
- تهیه گزارش از انواع، تکنیک ها و چگونگی کار با دستگاه های جدید صنعتی چاپ سیلک اسکرین
- انجام کار با دستگاه های صنعتی چاپ سیلک اسکرین (در صورت امکان)
- تهیه آلبوم تصویری از آثار چاپ سیلک
- تهیه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل آثار موفق چاپ سیلک

فصل سوم: چاپ باتیک

- تعریف چاپ باتیک
- تاریخچه این نوع چاپ
- انواع چاپ باتیک
- موارد کاربرد چاپ باتیک در قدیم و امروز
- مواد و وسایل مورد نیاز و چگونگی نگهداری و نکات ایمنی (تهیه واکس مخصوص، قلم تیان، انواع رنگ، پارچه های مناسب و...)
- چگونگی انجام تکنیک های مختلف چاپ باتیک:
 - ✓ روش ساده
 - ✓ روش واکس شکسته
 - ✓ روش استفاده از مهر برجسته
 - ✓ انواع روش های باندانا
 - ✓ و....
- نقد و تجزیه تحلیل آثار چاپ باتیک
- طراحی برای ایجاد آثار خلاقانه :
- ایده یابی و ایده سازی
- استفاده از انواع چاپ باتیک برای نشان دادن اندیشه و احساسات و خلق اثر هنری

فعالیت های یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- ارائه گزارشی از تاریخچه و چگونگی کاربرد انواع چاپ باتیک در شهر یا روستای خود
- تکمیل جدول شناخت انواع چاپ باتیک
- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ باتیک
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ باتیک

- ارائه آلبوم تصویری از آثار چاپ باتیک
- ارائه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل آثار موفق چاپ باتیک

فعالیت های عملکردی:

- تهیه گزارشی از تاریخچه و چگونگی کاربرد انواع چاپ باتیک در شهر یا روستای خود
- تکمیل جدول شناخت انواع چاپ باتیک
- انجام تکنیک های مختلف و کسب مهارت در انواع مختلف چاپ باتیک
- خلق آثار خلاقانه هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ باتیک
- تهیه آلبوم تصویری از آثار چاپ باتیک
- تهیه گزارش از نقد و تجزیه و تحلیل آثار موفق چاپ باتیک

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در داخل و خارج کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه ها و مراکز صنعتی تولید آثار لیتوگرافی دستی، چاپ سیلک و باتیک را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

منابع فصل اول:

- قلی زاده، عادل. ۱۳۸۸. تکنیک های لیتوگرافی هنری (چاپ سنگی). تهران: نشر شباهنگ، چاپ اول

منابع فصل دوم:

- ابراهیمی معتمد، علی. ۱۳۸۵. چاپ سیلک اسکرین. تهران: چاپ سرا

- درویش کجوری، بیژن. ۱۳۸۳. تاریخ چاپ سیلک اسکرین در ایران. تهران: نشر علی اعتمادنیا
- شمس، حمید و طباطبائی، مژده و امام جمعه زاده، شفق. ۱۳۸۴. آموزش تصویری طراحی چاپ سیلک اسکرین با فتوشاپ. اصفهان: نشر بصائر

منابع فصل سوم:

- یآوری، حسین و ساسانی، سوده. ۱۳۹۰. آشنایی با چاپ باتیک (کلاقه‌ای در ایران). تهران: نشر توتیا
- رایینسون، رزی. ۱۳۹۴. آموزش باتیک. ابراهیم بیگی چیمه، اکرم. تهران: نشر ارسطو
- محمدپور، لاله. ۱۳۸۵. چاپ باتیک: هنر چاپ پارچه. تهران: نشر فخراکیا

منابع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان) ۴ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶ نمره
- ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه دروس و نیز انجام تکالیف، هنر و تمدن ایرانی، اسلامی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- هدف و اولویت اصلی این درس کسب مهارت در انجام انواع تکنیک های لیتوگرافی دستی، چاپ سیلک و باتیک است و ایده پردازی برای طراحی نباید زمان زیادی از کلاس را در بر بگیرد.
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار چاپ مورد توجه قرار گیرد.

سرفصل درس «شناخت ابزارها و تکنیک های نقاشی و تصویرسازی»

۱- معرفی درس و منطق آن

فن تغییر می کند اما هنر پا برجا می ماند. (کلود منه)

خلق و تولید آثار در حوزه نقاشی و تصویرسازی نیازمند شناخت کامل هنرمندان و کاربران از انواع و اقسام مواد و

ابزارهای موجود در این حوزه است. همچنین استفاده از این مواد و ابزارها می تواند به تکنیک های گوناگون انجام پذیرد که هر کدام از این فنون، زبان و بیان خاص خود را در تولید آثار هنری داراست.

شناخت صحیح دانشجو معلمان رشته گرافیک نسبت به این مواد، ابزارها و تکنیک ها موجب می شود تا به توانمندی های خود در خلق تکنیک های متنوع پی ببرند و در ترکیب با ایده های نو و توانمندی های خویش به خلق آثار هنری بپردازند و در هدایت و آموزش دانش آموزان خود موفق عمل نمایند.

نام درس: به فارسی: شناخت ابزارها و تکنیک های نقاشی و تصویرسازی به انگلیسی: Technics and tools in painting and illustration				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: رنگ شناسی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت انواع مواد، ابزار و تکنیک های نقاشی و تصویرسازی، آنها را در تولید آثار هنری خود به کار برده و به خلق و تولید تکنیک های جدید مبادرت ورزد. همچنین می تواند روابط میان تکنیک و محتوای آثار را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.				شایستگی اساسی: Ck ۱-۱ & ۱-۲ Pck ۳-۱ & ۳-۳
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
مواد و ابزار در نقاشی و تصویرسازی	می تواند گزارشی از تاریخچه و شناخت مواد و ابزارهای گوناگون در تولید آثار نقاشی و تصویرسازی ارائه دهد.	می تواند گزارشی از چگونگی استفاده و نگهداری از مواد و ابزارهای گوناگون در نقاشی و تصویرسازی ارائه دهد.	می تواند نمونه هایی از مواد و ابزارهای غیرصنعتی (دستی) مورد استفاده در نقاشی و تصویرسازی را تولید کند.	
تکنیک های نقاشی و تصویرسازی	می تواند گزارشی از تشخیص تکنیک های ساده ی به	می تواند راجع به تکنیک های ترکیبی به کار رفته در آثار نقاشی	می تواند گزارشی تحلیلی راجع به روابط نوع تکنیک و محتوای	

آثار هنری در حوزه نقاشی و تصویرسازی ارائه دهد و تکنیک های جدیدی را از ترکیب ابزار و مواد، خلق نماید.	و تصویرسازی گزارشی ارائه دهد و با استفاده از ابزار و مواد مختلف، آثاری ترکیبی در این حوزه را اجرا نماید.	کار رفته در آثار نقاشی و تصویرسازی ارائه دهد و تکنیک های خاص هر ماده و ابزار را به صورت منفرد، اجرا نماید.		

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: تاریخچه

- سابقه تاریخی به کارگیری مواد و ابزار در نقاشی و تصویرسازی
- مواد اثرگذار (مانند رنگ ها، زغال و ...)
- مواد اثرپذیر (بسترها مانند چوب، پارچه، کاغذ و...)

• فصل دوم: ابزارها و تکنیک های آنها^{۴۴}

• بخش اول :

- مداد (انواع، سطوح اثرپذیر، محو کن ها، پاک کن ها، روش نگهداری و تکنیکها ...)
- زغال (انواع، سطوح اثرپذیر، محوکن ها، پاک کن ها، روش نگهداری، تکنیکها ...)
- مدادرنگی (انواع، سطوح اثرپذیر، محوکن ها، پاک کن ها، روش نگهداری، تکنیکها ...)
- پاستل (گچی-روغنی) (انواع، سطوح اثرپذیر، محوکن ها، پاک کن ها، روش نگهداری، تکنیکها ...)
- تجزیه و تحلیل و نقد آثار هنری تولید شده با ابزارهای فوق (بررسی علت های استفاده از ابزار و رابطه آن با محتوای اثر)
- انجام تمرینات عملی با ابزارهای فوق

• بخش دوم :

- قلم موها (انواع و روش نگهداری، تکنیکها ...)
- مرکب و جوهر (انواع، قلم موهای مناسب، روش نگهداری، سطوح اثرپذیر و تکنیکها ...)
- آبرنگ (انواع، حلال، قلم موهای مناسب، روش نگهداری، سطوح اثرپذیر و تکنیکها ...)
- اکولین (انواع، حلال، قلم موهای مناسب، روش نگهداری، سطوح اثرپذیر و تکنیکها ...)
- گواش (انواع، حلال، قلم موهای مناسب، روش نگهداری، سطوح اثرپذیر و تکنیکها...)
- تمپرا (انواع، حلال، قلم موهای مناسب، روش نگهداری، سطوح اثرپذیر و تکنیکها ...)
- اکریلیک (انواع، حلال، قلم موهای مناسب، روش نگهداری، سطوح اثرپذیر و تکنیکها ...)
- رنگ روغن (انواع، حلال، قلم موهای مناسب، روش نگهداری، سطوح اثرپذیر و تکنیکها ...)
- ویترا (انواع، حلال، قلم موهای مناسب، روش نگهداری، تکنیکها...)

۱- برخی ابزارها مانند مداد و زغال و آب مرکب که در دروس طراحی مورد استفاده بوده است فقط جهت مرور طرح گردد.

- تثبیت کننده ها و جلادهنده ها (ورنی، فیکساتیو و ...)
- تجزیه و تحلیل و نقد آثار هنری تولید شده با ابزارهای فوق (بررسی علت های استفاده از ابزار و رابطه آن با محتوای اثر)
- انجام تمرینات عملی با ابزارهای فوق

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارش از سابقه به کارگیری مواد و ابزار و تکنیک های مختلف
- ارائه گزارشی تحلیلی از رابطه میان تکنیک و محتوا در چند اثر هنری
- کار عملی با هر ابزار و انجام تکنیک های مختلف
- ترکیب ابزارها و تکنیک ها برای دستیابی به تکنیک های جدید
- ایجاد بافت های مختلف
- برگزاری کارگاه آموزشی (Work Shop) از چگونگی اجرای تکنیک های مختلف در کلاس

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی مکتوب درباره چگونگی استفاده و نگهداری از ابزارهای مختلف
- تهیه آلبومی از نمونه های تصویری کار شده با ابزارها و تکنیک های مختلف
- تهیه گزارشی تحلیلی از رابطه میان تکنیک و محتوا در چند اثر هنری
- کار عملی با ابزارها و انجام تکنیک های مختلف
- کار عملی با هر ابزار و انجام تکنیک های مختلف
- ترکیب ابزارها و تکنیک ها برای دستیابی به تکنیک های جدید
- ایجاد بافت های مختلف

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از موزه ها و نمایشگاه های آثار نقاشی و تصویر سازی را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- پاکباز، رویین. ۱۳۸۴. مواد و تکنیک ها، طراحی و نقاشی. تهران: فرهنگ معاصر.

منبع فرعی:

- کلیه سایت های اینترنتی و کتاب هایی که تکنیک های مختلف کار با ابزارهای هنری را آموزش می دهند در این درس می تواند مورد استفاده قرار گیرد.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان) ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- صرفا شناخت و چگونگی کار با ابزارها و یادگیری تکنیک های مختلف در این درس مد نظر است. ایده پردازی و تصویرسازی موضوعی در دروس طراحی و تصویرسازی مطرح می شود.
- با توجه به اهمیت ویژه تمرین و ممارست در یادگیری تکنیک ها، کمیت کارها در کنار کیفیت از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

سرفصل درس «صفحه آرایی ۱» (کتاب، مجله، روزنامه)

۱- معرفی درس و منطق آن

صفحه آرایی دانش و روش آراستن و ترکیب بندی عناصر در یک صفحه است و یکی از مهم ترین مهارت ها برای یک طراح گرافیک محسوب می شود. چیدمان نوشته ها و تصاویر در انواع آثار گرافیکی مانند کتاب، مجله، بروشور، کاتالوگ، تقویم و ... نیاز به درک اصولی مبانی ترکیب بندی دارد. هدف از صفحه آرایی ایجاد انگیزه بیشتر برای خواندن، راحتی در خواندن و ایجاد زیبایی با به کارگیری عناصر و مفاهیم بصری در جایگاه صحیح است. لذا اشراف دانشجو معلمان رشته ارتباط تصویری به این حوزه ضروری است و آنان را برای تدریس موفق آماده می سازد.

نام درس: به فارسی: صفحه آرایی ۱ به انگلیسی: ۱ Layout				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیش نیاز: طراحی آرم و اوراق اداری نحوه تدریس: تئوری- کارگاهی
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به تعریف صفحه آرایی، انواع و اصول علمی آن، انواع صفحات کتاب و مجله و روزنامه را صفحه آرایی کند. همچنین با شناخت کامل اصول صفحه آرایی، طرح های خلاقانه ای را ایجاد نماید و آثار مختلف این حوزه را مورد نقد و تجزیه تحلیل قرار دهد.				شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
می تواند گزارشی توصیفی-تحلیلی از بررسی صفحه آرایی های کتاب و مجلات	می تواند گزارشی از اصول و قواعد صفحه آرایی موفق ارائه دهد و با استفاده از این اصول	می تواند گزارشی از تعریف و تشخیص و انواع صفحه آرایی ارائه دهد و پایه کار	صفحه آرایی کتاب، مجله، روزنامه	

ارائه دهد و با استفاده از اصول و قواعد علمی صفحه آرای، چیدمان های نو و خلاقانه ای طراحی و اجرا نماید.	و الگوهای موجود، صفحات کتاب، مجله و روزنامه را صفحه آرای نماید.	یا گرید (grid) را در آن ها شناسایی نماید.		
می تواند ایده های برتر خود را با توجه به قابلیت های اجرایی، تشخیص داده و به اجرای نهایی برساند و بازخورد آن را از نظر ارتباط با مخاطبان مورد نقد و تجزیه تحلیل قرار دهد.	می تواند با توجه به هویت بصری موضوع، جامعه مخاطبین و امکانات اجرایی، برای موضوعات مختلف در حوزه این سرفصل ایده های خلاقانه ارائه کند.	می تواند نمونه های مناسبی از ایده پردازی خلاقانه در آثار موجود را گزارش کند و برای موضوعات مختلف در حوزه این سرفصل ایده های اولیه متعددی را پیشنهاد کند.	ایده یابی و ایده پردازی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف صفحه آرای
- انواع صفحه آرای
- شناخت روحیه صفحه در ارتباط با معنای متن
- **فعالیت یادگیری:**
- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی از تعریف و سابقه به کارگیری صفحه آرای در جهان و ایران و انواع آن
- تهیه آرشیو تصویری و طبقه بندی شده از انواع صفحه آرای
- تهیه و مطالعه و دسته بندی مقالات مرتبط با صفحه آرای
- **فعالیت عملکردی:**
- ارائه گزارشی از تعریف و سابقه به کارگیری صفحه آرای در جهان و ایران و انواع آن
- تهیه آرشیو تصویری و طبقه بندی شده از انواع صفحه آرای
- تهیه و مطالعه و دسته بندی مقالات مرتبط با صفحه آرای

• فصل دوم: صفحه آرای کتاب

- انواع کتاب
- قطع های رایج کتاب
- شناخت پایه کار (Grid)
- اصول صفحه آرای در قطع های مختلف
- اصل راحتی در خواندن و ایجاد جاذبه برای خواننده
- رعایت اصول مبانی گرافیک مانند ریتم، حرکت، تضاد و....
- عناوین اصلی
- عناوین فرعی
- ستون بندی و طول سطرها
- فاصله ها (مارژین)
- چیدمان عکس در کتاب
- رابطه موضوع کتاب و شیوه صفحه آرای
- تجزیه و تحلیل آثار موجود
- خلاقیت و نوآوری در صفحه آرای کتاب
- طراحی جلد و صفحات آغازین کتاب

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول صفحه آرای کتاب
- ارائه چکیده مقالات در کلاس
- ارائه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی صفحات مختلف کتاب
- انجام تمرینات عملی صفحه آرای کتاب در قطع های مختلف
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار موجود

• فعالیت عملکردی:

- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول صفحه آرای کتاب
- تهیه چکیده مقالات

- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی صفحات مختلف کتاب

- انجام تمرینات عملی صفحه آرای کتاب در قطع های مختلف

- نقد و تجزیه و تحلیل آثار موجود

- **فصل سوم: صفحه آرای مجله**

- کلیات صفحه آرای مجله

- قطع مجلات

- مراحل قبل از صفحه آرای مجله

- اصول صفحه آرای مجله

- پایه کار (Grid)

- عکس و تصویر در صفحه آرای

- عناوین اصلی و فرعی

- طراحی صفحه فهرست

- نشانه های بخش های ثابت و ریزنقش ها

- تبلیغ تجاری در مجله و صفحه آرای آن

- **فعالیت یادگیری:**

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی

- انجام تمرینات عملی صفحه آرای مجله

- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات نوشتاری

- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات تصویری

- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات تلفیقی

- نقد و تجزیه و تحلیل آثار موجود

- **فعالیت عملکردی:**

- انجام تمرینات عملی صفحه آرای مجله

- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات نوشتاری

- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات تصویری
- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات تلفیقی
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار موجود

• فصل چهارم: صفحه آرای روزنامه

- قطع روزنامه ها
- گرید یا پایه کار
- صفحه اول
- انواع صفحه آرای صفحات روزنامه
- نکته هایی مربوط به صفحه آرای روزنامه

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- انجام تمرینات عملی صفحه آرای روزنامه
- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات نوشتاری
- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات تصویری
- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات تلفیقی
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار موجود

• فعالیت عملکردی:

- انجام تمرینات عملی صفحه آرای روزنامه
- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات نوشتاری
- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات تصویری
- انجام تمرین های عملی برای طراحی صفحات تلفیقی

- نقد و تجزیه و تحلیل آثار موجود

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.
- بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های آثار صفحه آرایی را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: صرفاً برای مجله و روزنامه:

- افشارمهجر، کامران. ۱۳۹۱. کارگاه صفحه آرایی (صفحه آرایی مجله و روزنامه). تهران: نشر فاطمی، چاپ دوم
- همایونفر، راشنو. ۱۳۸۹. اصول صفحه آرایی مجله بروشور کاتالوگ. تهران: نشر لوح نگار
- بروکمان، مولر. ۱۳۸۶. سیستم گرید در طراحی گرافیک. ترجمه دژار حق. تهران: انتشارات دید گرافیک (نشر دید)

منبع فرعی:

- کلیه کتب تصویری حاوی نمونه های صفحه آرایی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان درس) ۵ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
- ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در طراحی آثار به هنرهای ملی و بومی توجه خاص شود.
- در ارائه دروس و نیز تمرینات عملکردی و یادگیری، ایده یابی و ایده پردازی از اهمیت ویژه ای

ویژه ای برخوردار است.

- تجزیه تحلیل و نقد آثار صفحه آرایی ایران و جهان یکی از ارکان اصلی این درس است.
- کمیت آثار در کنار کیفیت مورد نظر است.
- کاربرد نرم افزارهای گرافیکی روز از اهمیت زیادی برخوردار است.

سرفصل درس «آشنایی با هنرهای سنتی و اسلامی ایران»^{۴۵}

۱- معرفی درس و منطق آن

^{۴۵} - با توجه به گستردگی هنرهای سنتی ایران در این درس بررسی نظری بخش صنایع مستظرفه مد نظر است و برای کار عملی بخشی از این صنایع انتخاب گردیده است.

هنرهای سنتی، هنرها و صنایع ظریفه ای هستند که در طول سده های متمادی با حفظ ریشه ها و سنت های اصیل ایرانی و اسلامی رشد کرده است. در این هنرها اعتقاد و بینش و به کار بستن سنت ها و فنون ویژه هنری و اجرایی و مراحل و روند آموزش، تعلیم و تعلم بین شاگرد و استاد، آماده سازی ابزار و وسایل و مصالح کار و ساخت و پرداخت اثر هنری جایگاه و ویژگی خاص خود را دارد. هنر های سنتی ایران در پیوند با اعتقاد و بینش و اندیشه، فرهنگ و آداب و رسوم و سنن، محیط زیست، زندگی مردم و آیین و روش دینی و اسلامی شکل گرفته و به ما رسیده اند و بار شناخت و تحویل شایسته و متعالی آن به آیندگان نیز بر دوش ماست.

بنابراین بحث در باره رشته های گوناگون هنرهای سنتی و اسلامی ایران، اصالت های هنری و جنبه های مختلف آن به دانشجویان معلمان کمک می کند تا علاوه بر شناخت میراث غنی فرهنگی و هنری خود با مهمترین ویژگی های هنرهای سنتی و اسلامی همچون رمزی و تمثیلی بودن آن، جمیل بودن و نشانه جمال بودن پرودگار و همچنین سنت ها، فنون و روش های ویژه هنری و ابزار و مواد خاص آن ها آشنا شوند. بدیهی است دانشجوی معلمان که با رشته های مختلف هنر های سنتی ایران به طور عام و طراحی سنتی به عنوان مادر هنرهای سنتی آشنا می شوند، می توانند مفهوم زیبایی را در این هنر ها نه تنها به عنوان صنایع مستظرفه درک کنند بلکه زیبایی ذاتی هنر سنتی را که نشانه یک حقیقت متعالی است را بشناسند و در حفظ و احیای این گونه هنرها بکوشند و در تربیت درک هنری دانش آموزان و جلب توجه آن ها به جنبه های مختلف یک اثر هنری بیش از پیش موثر باشند.

نام درس: به فارسی : آشنایی با هنرهای سنتی و اسلامی ایران به انگلیسی : Introduction of Traditional & Islamic Art				مشخصات درس نوع درس: نظری- کارگاهی تعداد واحد: ۱+۱ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: تاریخ هنر ایران نحوه تدریس: کارگاهی - نظری
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن شناخت هنر های سنتی ایران و خصوصا صنایع مستظرفه سنتی و اسلامی، ویژگی های معنوی هنر اسلامی، جایگاه معنا، رمز و تمثیلی بودن در این گونه هنرها را درک نماید و بتواند برخی نقوش طراحی سنتی و اسلامی را به درستی ترسیم کند.				شایستگی اساسی:
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
هنرهای سنتی و اسلامی	مفهوم هنر های سنتی و شاخه های اصلی آن را می شناسد و نمونه هایی از آن را	با آشنایی نظری با انواع رشته های صنایع مستظرفه به عنوان بخشی از هنرهای سنتی، درک درستی از	سیر انجام برخی از صنایع دستی را آموخته است و بعضی را به صورت عملی آزموده است. همچنین	

		گزارش می کند.	تاریخچه و گذشته و حال آن ها و چگونگی شکل گیری آن ها دارد. همچنین می تواند برخی از هنرهای سنتی متأثر از دین مبین اسلام را طبقه بندی کند.	می تواند اشتراک و افتراق نقوش سنتی صنایع دستی را به صورت جدول تطبیقی گزارش نماید.
	طراحی سنتی: هندسه نقوش و گره چینی نقوش اسلیمی نقوش ختایی تذهیب	مفهوم طراحی سنتی را درک کند و نقش اعتقاد به اسلام را در ایجاد طرح های اسلامی بیان کند. با مفهوم هندسه نقوش، تاریخچه و انواع آن به عنوان بخشی از طراحی سنتی آشنا شود و برخی از نقوش هندسی را طراحی کند.	با کسب مهارت در ترسیم نقوش هندسی نمونه هایی از گسترش این نقوش در سطح و انواع گره چینی را طراحی نموده و یک اثر کاربردی بسازد. همچنین اصول طراحی انواع نقوش اسلیمی و ختایی را بشناسد و نمونه هایی را اجرا نماید.	با استفاده از اصول و شیوه های گسترش نقوش اسلیمی و ختایی در سطح، انواع کتیبه، سرلوح، لچک و ترنج و شمشه را طراحی کند و طرح های جدید تذهیب را طراحی و اجرا و رنگ آمیزی نماید.
	معنای فرم و رنگ در هنرهای سنتی ایرانی- اسلامی	نمونه های فرم و رنگ و قابلیت های آن ها را در هنرهای ایرانی- اسلامی گزارش می کند.	مفاهیم نقوش و رنگ ها را با توجه به مبانی شکل گیری و عقاید اسلامی بیان می کند.	در طراحی های خود از فرم و رنگ در هنرهای ایرانی- اسلامی به درستی استفاده می کند.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف هنرهای سنتی
- طبقه بندی هنرهای سنتی:

- ✓ صنایع مستظرفه (هنرهای صناعی یا صنایع دستی)
- ✓ معماری سنتی و هنرهای وابسته
- ✓ نمایش‌های سنتی و آیینی
- ✓ موسیقی سنتی
- ✓ شعر و ادبیات

• معرفی اجمالی صنایع مستظرفه:^{۴۶}

- ✓ بافته‌های داری: محصولاتی که با کمک دارهای افقی و عمودی بافته می‌شود، مانند قالی، گلیم، روبه پشیت و زیلو
- ✓ دستبافی: فراورده‌هایی که با کمک دستگاه‌های ساده و سنتی بافندگی (دستگاه‌های دو وردی، چهار وردی و ژاکاردی) تولید می‌شود جزء این دسته اند، مانند زری، ترمه و جاجیم
- ✓ بافتنی: مانند بافت دستکش، جوراب، شال و روسری
- ✓ رو دوزی: مانند سوزن دوزی، ملیله دوزی و پته دوزی
- ✓ چاپ‌های سنتی: مانند چاپ قلمکار و چاپ کلاکه ای (باتیک)
- ✓ نمد مالی: مانند پرده نمدی، پالتوی نمدی و زیرانداز نمدی
- ✓ سفالگری و سرامیک سازی
- ✓ شیشه گری
- ✓ فراورده‌های پوست و چرم: مانند پوستین، چاروق، نقاشی روی چرم و زین اسب
- ✓ ساخت محصولات فلزی: استفاده از انواع فلزات (مس، نقره، طلا، آهن و انواع آلیاژها) (برنج و ورشو) برای ساخت وسایل مانند انواع ظروف خانگی، چاقو، قند شکن، قلم تراش، قفل و ...
- ✓ قلمزنی، مشبک کاری، حکاکی روی فلزات و آلیاژها
- ✓ ساخت زیورآلات: مانند انواع گوشواره، گردن بند و دستبند
- ✓ سنگتراشی و حکاکی روی سنگ: مصنوعات که مواد اولیه آنها از انواع سنگ نظیر فیروزه، مرمر، یشم، سنگ سبز و سنگ سیاه تشکیل شده است مثل هنر معرق سنگ، انواع ظروف، قاب عکس، پایه چراغ و و انواع نگین‌ها
- ✓ صنایع چوبی: مانند نازک کاری روی چوب، خراطی، معرق، خاتم سازی، منبت و...
- ✓ حصیر بافی: کلیه محصولاتی که در ساخت آنها از الیاف ساقه و شاخه‌های گیاهان استفاده می‌شود در این گروه هستند؛ مانند هنر حصیر بافی، بامبو بافی، مروا بافی، ترکه بافی، چم بافی، سبد بافی و پیچ بافی
- ✓ کاشی کاری

^{۴۶} - برای یادگیری و به یادماندگی بهتر بازدید از مراکز ساخت صنایع مستظرفه لازم است.

✓ **ملیله کاری:** ساخت ظروف و همچنین برخی از زینت آلات با استفاده از مفتول های ظریف نقره،

طلا و مس

✓ **مینا کاری:** در اینجا مراد ساخت بدنه فلزی، لعاب کاری، پخت، نقاشی و پخت مجدد اشیاء در کوره

می باشد

✓ **ریسندگی و تابیدن الیاف پشمی و پنبه ای**

✓ **ساخت اشیاء مستظرفه و هنری:** ساخت اشیاء و وسایل ظریفی که در آنها عامل هنر به مراتب

بیشتر از فنون تولیدی دخالت دارد، شامل مینیاتورسازی، نقاشی روی صدف، پاپیه ماشه و تذهیب

✓ **ساخت سایر فراورده های دستی:** نظیر فیروزه نشانی، طلا کوبی روی فولاد، انواع

عروسک های محلی، ماسک و چترهای تزئینی که با ابزار و وسایل دستی و با استفاده از طرح های

سنتی ساخته و پرداخت می شود

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع هنرهای سنتی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع هنرهای مستظرفه
- ارائه گزارش راجع به انواع هنرهای دستی و اسلامی
- بازدید جمعی از مراکز ساخت صنایع دستی

فعالیت عملکردی:

- ارائه گزارشی از نمونه های مختلف هنر های سنتی و صنایع دستی
- مطالعه منابع مکتوب و ارائه چکیده و گزارش
- بازدید فردی از مراکز ساخت صنایع دستی

فصل دوم: انواع نقوش در طراحی سنتی

- **نقوش غالب در هنرهای سنتی ایرانی-اسلامی:**

۱- نقوش هندسی:

- ✓ تعریف هندسه نقوش
- ✓ هندسه و نقش
- ✓ تاریخچه نقش مایه های هندسی
- ✓ کاربرد نقوش هندسی در هنرهای ایرانی-اسلامی
- ✓ شبکه های هندسی و گسترش نقوش
- ✓ گره چینی
- ✓ گره، واگیره، واحد گره، آلت گره

- ✓ منابع الهام آلت گره ها (گیاهی، جانوری، انتزاعی، اشیاء، نقوش سماوی)
- ✓ گره های زمینه مربع: گره هشت و چهارلنگه، گره هشت و بازوبند(شمسه هشت و چلیپا)، گره هشت و زهره و...
- ✓ گره های زمینه مستطیل: گره کند دو پنج، گره کند طبل قناس، گره تند دو پنج و...
- ✓ شیوه های مختلف گسترش نقوش در سطح: قرینه انتقالی، قرینه انعکاسی یا محوری، قرینه دورانی، تقارن مرکب
- ✓ انجام تمرینات عملی دستی و کامپیوتری

۲- نقوش اسلیمی

- ✓ تعریف
- ✓ انواع اسلیمی: ساده، توپر، توخالی، دهن اژدری، خرطوم فیلی، ماری و انواع دیگر
- ✓ طریقه ترسیم اسلیمی ها
- ✓ بند اسلیمی
- ✓ طریقه گسترش اسلیمی در سطح
- ✓ نوآوری در طراحی
- ✓ انجام تمرینات عملی

۳- نقوش ختایی

- ✓ تعریف
- ✓ انواع ختایی
- ✓ طریقه ترسیم ختایی
- ✓ طریقه گسترش ختایی در سطح
- ✓ اجزای بند ختایی: بند، گل، برگ، غنچه، شکوفه، شعله
- ✓ نوآوری در طراحی
- ✓ انجام تمرینات عملی

۴ - ترکیب نقوش(طرح کامل تذهیب)

- ✓ طراحی حاشیه و سرلوح
- ✓ طراحی ترنج و شمشه
- ✓ انجام تمرینات عملی

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- مطالعه منابع مکتوب در باره نقوش هندسی و تاریخچه آن و ارائه چکیده و گزارش
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع نقوش هندسی

- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد کاربرد انواع نقوش هندسی در هنرهای سنتی ایران
- ارائه گزارش از منابع الهام گرہ ها (گیاهان، حیوانات، اشیاء، نقوش سماوی، نقوش انتزاعی) و تکمیل جدول مقایسه ای تصویری
- ارائه گزارش از کاربرد هندسه نقوش در هنرهای ایرانی - اسلامی
- ترسیم های ساده و پیچیده هندسی
- ارائه گزارش راجع به انواع گرہ در هنرهای سنتی
- ترسیم انواع گرہ (گرہ های پایه مربع، گرہ های پایه مستطیل)
- تمرین چگونگی گسترش نقوش در سطح به روش های قرینه انتقالی، قرینه انعکاسی یا محوری، قرینه دورانی، تقارن مرکب
- ساخت یک اثر کاربردی با استفاده از نقوش هندسی
- تمرینات عملی برای طراحی حاشیه، سرلوح، ترنج و شمشه
- تمرینات کاربردی با نرم افزارهای کامپیوتری برای طراحی نقوش هندسی
- ارائه گزارشی از انواع طراحی هندسی در شهر یا روستای خود

فعالیت عملکردی:

- مطالعه منابع مکتوب در باره نقوش هندسی و تاریخچه آن و ارائه چکیده و گزارش
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع نقوش هندسی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد کاربرد انواع نقوش هندسی در هنرهای سنتی ایران
- تهیه گزارش از منابع الهام گرہ ها (گیاهان، حیوانات، اشیاء، نقوش سماوی، نقوش انتزاعی) و تکمیل جدول مقایسه ای تصویری
- تهیه گزارش از کاربرد هندسه نقوش در هنرهای ایرانی - اسلامی
- ترسیم های ساده و پیچیده هندسی
- تهیه گزارش راجع به انواع گرہ در هنرهای سنتی
- ترسیم انواع گرہ (گرہ های پایه مربع، گرہ های پایه مستطیل)
- تمرین چگونگی گسترش نقوش در سطح به روش های قرینه انتقالی، قرینه انعکاسی یا محوری، قرینه دورانی، تقارن مرکب
- ساخت یک اثر کاربردی با استفاده از نقوش هندسی
- تمرینات عملی برای طراحی حاشیه، سرلوح، ترنج و شمشه
- تمرینات کاربردی با نرم افزارهای کامپیوتری برای طراحی نقوش هندسی
- تهیه گزارشی از انواع طراحی هندسی در شهر یا روستای خود
- بازدید از موزه ها و کارگاه های ساخت انواع صنایع دستی و تهیه گزارش در مورد چگونگی استفاده از انواع نقوش هندسی در این هنرها

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

یادگیری مشارکتی برای ایجاد انگیزه در دانشجویان و درگیری ذهنی آن‌ها با طرح پرسش و پاسخ‌های مناسب به گونه‌ای که دانشجو معلمان به طور فعال در فرایند یاددهی-یادگیری شرکت نمایند، از راهبردهای اساسی تدریس در کلاس درس هنر است. با بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری غیرمستقیم و پیش‌بینی محیط‌های آموزشی خارج از محیط کلاس همچون موزه‌ها، بازدید از مکان‌های تاریخی و قدیمی و ... ارائه گزارش به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا فعالیت‌های عملی را هر چه پر بارتر انجام دهند. علاوه بر این در فرایند خلق آثار هنری دانشجو معلمان با استفاده از مواد و ابزار مختلف، چگونگی استفاده از آن‌ها را می‌آموزند بدون آن که درگیر مباحث تئوری غیر لازم شوند. در واقع آن‌ها ابزار و مواد و چگونگی استفاده از آن‌ها را به شکل عملی می‌آموزند.

علاوه بر این با انجام تحقیق و ارائه گزارش در باره هنرهای بومی و محلی، با نحوه طراحی از پدیده‌ها در محل زندگی خود آشنا می‌شوند. بدیهی است در بسیاری از موارد لازم است با ارائه توضیحات بیشتر و مستقیم به نتیجه‌گیری مناسب از درس، کمک شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- یاوری، حسین (۱۳۸۳). آشنایی با هنرهای سنتی. تهران: نشر صبای سحر
- اردلان، نادر، لاله، بختیار (۱۳۸۰). حس وحدت (سنت عرفانی در معماری اسلامی). ترجمه حمید شاهرخ. تهران: نشر خاک
- زمشیدی، حسین (۱۳۶۵). گره چینی در معماری اسلامی و هنرهای دستی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی
- ماهرالنقش، محمود (۱۳۶۲). طرح و اجرای نقش در کاشیکاری ایران. تهران: نشر موزه رضا عباسی، دوره پنجم جلدی
- عنبری یزدی، فائزه (۱۳۹۲). هندسه نقوش ۱. تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی
- مجرد تاکستانی، اردشیر (۱۳۹۲). شیوه تذهیب. تهران: انتشارات سروش، چاپ نهم
- هنرور، محمدرضا و خنیاگر، رضا (۱۳۸۴). آموزش تذهیب اسلیمی توپر و توخالی. تهران: نشر میردشتی
- اسکندرپورخرمی، پرویز (۱۳۸۶). گل آیین هنر و آموزش نقاشی ایرانی: های ختایی: قالی، کاشی، تذهیب. تهران: ناشر: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات

منبع فرعی:

- السعید، عصام؛ پارمان، عایشه (۱۳۶۲). نقش‌های هندسی در هنر اسلامی. ترجمه مسعود رجب نیا. تهران: انتشارات سروش
- یاوری، حسین و فروهر نورماه (۱۳۸۴). نگرشی بر تحولات صنایع دستی در جهان. تهران: نشر سوره مهر

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه آثار در ژوژمان) ۴ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰

سایر نکات (توصیه هایی برای استاد)

- با توجه به گستره وسیع هنرهای سنتی، طراحی نقوش هندسی، اسلیمی، ختایی و نهایتاً اجرای تذهیب برای کار عملی در نظر گرفته شده است چنانچه زمان اجازه دهد می توان به کار عملی در حوزه هایی چون نگارگری، نقاشی زیر لاک، انواع رودوزی و... پرداخت.
- بازدید از نمایشگاه ها، مراکز ساخت آثار صنایع دستی و گفتگو با استادکاران رشته های هنری موکدا توصیه می شود.

سرفصل درس «عکاسی تبلیغاتی»

۱- معرفی درس و منطق آن

عکس به عنوان یک عنصر اساسی و مهم در طراحی گرافیک به شمار می رود. در محاورات روزمره و مکالمات افراد غیر حرفه ای، از عکاسی حرفه ای تبلیغات به عنوان عکاسی صنعتی نام برده می شود. در واقع منظور تهیه عکس از محصولاتی است که در صنایع تولید می شود یا عکسی که از خطوط تولید صنایع تهیه می شود. عکاسی تبلیغاتی ضمن اینکه تمام خصوصیات یک عکس صنعتی را باید در خود داشته باشد به مولفه های مهم دیگری نیز نیازمند است، هدف عکاسی تبلیغاتی تنها معرفی کالا نیست بلکه تشویق و ترغیب مشتری به خرید و استفاده از محصول می باشد، به بیان ساده تر عکاسی تبلیغاتی می بایستی بیننده را به خرید کالا ترغیب کند، درست به مانند یک تیزر تبلیغاتی اما با راه و روشی متفاوت.

در این شاخه از عکاسی عکاسان معمولاً سعی می کنند تا ضمن تاکید بر جنبه های مثبت کالا و یا حتی مهمترین جنبه کاربردی کالا و با در نظر گرفتن طیف مخاطب اقدام به تهیه عکسی بنمایند تا بتوانند بطور بسیار مختصر و مفید و جذاب کالا را در دید بیننده

به یک نیاز تبدیل نماید و این بوجود آوردن نیاز در مخاطب آن هم تنها با یک عکس نیازمند تجربه بالا و دانستن علوم مختلفی چون روانشناسی، گرافیک، جامعه شناسی و ... می باشد. به همین دلیل است که اکثر عکاسان تبلیغاتی معروف دنیا در حقیقت یک تیم تبلیغاتی هستند.

نام درس: به فارسی: عکاسی تبلیغاتی به انگلیسی: Commercial photography				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن شناخت ارتباط بین عکاسی، گرافیک و تبلیغات، در تمام زیر مجموعه های عکاسی تبلیغاتی برای زیر شاخه های تخصصی گرافیک، عکاسی نماید و در نهایت کاربرد عملی عکاسی رنگی و سیاه و سفید را در تبلیغات نمایش داده و به وسیله نرم افزار های ویرایش عکس و گرافیک پروژه های عملی خلاقانه ارائه نماید.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: عکاسی ۲
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
عکاسی تبلیغاتی	می تواند درباره موضوعات تبلیغی و صنعتی عکاسی انجام دهد و عناصر مختلف بصری مرتبط با موضوع را انتخاب و چیدمان نماید.	برای هر یک از موضوعات مختلف تبلیغاتی نشانه های بصری در حیطه عکاسی انتخاب نموده و آنها را در یک ترکیب اولیه برای بیلپورد ها و استند های خیابانی به کار گیرد.	گزارش عملی از مراحل تبدیل یک عکس به یک اثر گرافیکی و ویژگی های عکاسی تبلیغاتی ارائه نماید و مراحل کار را با تصاویر نمونه و عکاسی شده تطبیق و ارائه نماید.	
شناخت گرافیکی و کاربردی از عکاسی تبلیغاتی	عکاسی تبلیغاتی برای مجله را انجام می دهد و برای نشریات مختلف و بر اساس فضا و حالت هر یک و بر پایه موضوع آن ها شیوه عکاسی را انتخاب و ارائه می نماید.	می تواند برای تبلیغ محیط های مختلف آموزشی و یا اداری و علمی ترکیب مناسبی با عکس و فضا ارائه نموده و چگونگی انتخاب هر یک را برای محیط خاص بیان و اجرا نماید.	با عکاسی سیاه و سفید و رنگی و تمایز آنها پروژه عملی کامل برای موضوع خاص تبلیغاتی انجام می دهد و نحوه ارائه و تبدیل عکس به یک کار گرافیکی جهت قرار گرفتن در زیر مجموعه خاص (مجله، محیط و ...) را ارائه می نماید.	

نرم افزار های گرافیکی و ویرایش عکس	نحوه کار با فتو شاپ را می داند و می تواند با استفاده از این نرم افزار به یک ترکیب درست از فرم و عکس برسد.	می تواند با توجه به ساختار طراحی شده نرم افزار دیگری برای تلفیق و انطباق انتخاب و استفاده نماید.	با استفاده از هر یک از نرم افزار های مناسب برای موضوع انتخابی بر پایه عکاسی تبلیغاتی می تواند کانالوگ و بروشور و سایر زیر مجموعه های گرافیکی را اجرا و ارایه نماید.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

۱ - تعاریف عکاسی و تبلیغات :

(۱-۱) عکاسی چیست

(۲-۱) عکاسی تبلیغاتی و صنعتی و ویژگی های آن

۲ - ارتباط عکاسی با تبلیغات و گرافیک

(۲-۱) نور و رنگ در عکاسی - گرافیک

(۲-۲) خصوصیات عکس تبلیغاتی

(۲-۳) استفاده از عکس در گرافیک

۳ - زیر مجموعه های عکاسی تبلیغاتی

(۳-۱) بیلبردها و تبلیغات درون شهری

(۳-۲) استندهای تبلیغاتی

(۳-۳) تبلیغات آموزشی

(۴-۳) تبلیغات و نشریات

(۵-۳) تبلیغات و تزیینات

۴ - عکاسی رنگی و سیاه سفید و چگونگی استفاده از آنها در تبلیغات گرافیکی

(۴-۱) استفاده از عکاسی سیاه و سفید در تبلیغات (با رویکرد به موارد بند ۳)

(۴-۲) استفاده از عکاسی رنگی و تبلیغات (با رویکرد به موارد بند ۳)

۳-۴) نرم افزار های ویرایشی برای عکاسی تبلیغاتی

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و بحث و تبادل نظر در مورد موضوعات فوق
- استفاده از منابع مکتوب و تصویری با توجه به موضوع سرفصل
- ارایه گزارش های کاربردی بر اساس انجام پروژه های عملی
- انجام تمرینات متعدد عکاسی بر اساس موضوعات مشخص تبلیغاتی
- تحلیل عکاسی های انجام شده در حیطه گرافیک
- انجام تمرینات عملی با نرم افزارهای ویرایش عکس
- استفاده عملی از عکس های تبلیغاتی گرفته شده توسط دانشجو در آثار گرافیکی

• فعالیت عملکردی:

- استفاده از منابع مکتوب و تصویری با توجه به موضوع سرفصل
- بررسی و مطالعه کتب مرجع و یافتن منابع تصویری در این کتب، اینترنت و پایگاه های هنری برای سهولت و درک بیشتر موضوع
- ارایه گزارش های کاربردی بر اساس انجام پروژه های عملی
- انجام تمرینات متعدد عکاسی بر اساس موضوعات مشخص تبلیغاتی
- تحلیل عکاسی های انجام شده در حیطه گرافیک
- انجام تمرینات عملی با نرم افزارهای ویرایش عکس
- استفاده عملی از عکس های تبلیغاتی گرفته شده توسط دانشجو در آثار گرافیکی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال ، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، ارائه کنفرانس می باشد. بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر

مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی از طریق کتاب، مجلات علمی، سی دی های آموزشی و چندمنظوره، سایت های اینترنتی و پژوهشی و حتی بازدید از مراکز هنری و موزه ها و ترسیم نقشه مفهومی است.

۴. منابع آموزشی

- جنی بیندر، رحیم دانایی، نورپردازی در عکاسی، تهران، ۱۳۸۹
- رحیم دانایی، صد و یک راه برای عکاسی بهتر، طیف نگار، تهران ۱۳۸۳
- نشنال جئوگرافیک، رحیم دانایی، مرجع کامل عکاسی، تهران ۱۳۹۲
- راجر هیگس، مریم سعیدی، راهنمای جامع تکنیک های نور در عکاسی، تهران ۱۳۹۱
- همایون ابراهیمی، مجموعه سوالات تشریحی عکاسی، آیلار، تهران ۱۳۸۹

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (عکاسی و اجرای پروژه های عملی عکاسی تبلیغاتی برای زیر مجموعه های مختلف گرافیکی) (۴ نمره)
ارزشیابی فرآیند: (ارایه گزارش های تئوری و آموزشی) (۶ نمره)
ارزیابی پوشه کار: (اتود ها و تمرینهای ارایه شده در طول ترم و کلاس) (۱۲ نمره)

سرفصل درس «تاریخ طراحی گرافیک»

۱. معرفی درس و منطق آن

طراحی تاریخ همان تاریخ طراحی است. (ایوان چرمایف)

بشر از روزگار پیش تاریخی به دنبال روش هایی بوده که بتواند ایده ها و مفاهیم مورد نظر خویش را به صورت بصری نشان دهد و دانش را در قالب تصویر محفوظ بدارد. افراد مختلفی چون کاتبان، چاپگران و هنرمندان این نیازها را در طول تاریخ برآورده کرده اند. ویلیام ایبیس دوی گنیز، کتاب آرای برجسته اولین بار در سال ۱۹۲۲ اصطلاح طراح گرافیک را به کار برد، اما امروزه طراح گرافیک وارث نیاکان برجسته ای است. کاتبان سومری، صنعتگران مصری، باسمة سازان چینی، تذهیب کاران قرون وسطی، حجاران و تصویرگران ایران، چاپگران و حروف چینان سده ۱۵ و... همگی بخشی از میراث غنی و تاریخ طراحی گرافیک هستند. تغییرپذیری طراحی گرافیک با حیات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی فرهنگ هر دوره ی تاریخی، پیوندی محکم و ناگسستنی دارد و روح زمانه را دقیق تر از دیگر ابزارهای بیان انسانی نمایش می دهد. بی تردید اگر گذشته را درک کنیم بهتر میتوانیم میراث فرهنگی و ارتباطات موثر را نگاه داریم.

اشراف هر چه بیشتر دانشجومعلمان رشته آموزش ارتباط تصویری به تاریخ طراحی گرافیک می تواند بر درک هر چه عمیق تر این حوزه، وسعت دید، نگرش خلاقانه، ایجاد انگیزه و ترغیب آنان به تولید آثار هنری بدیع، تاثیر گذارد و در آموزش موفق آنان موثر باشد.

نام درس: به فارسی: تاریخ طراحی گرافیک به انگلیسی: Graphic Design History	مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ نظری زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: تاریخ هنر جهان نحوه تدریس: نظری- عملی
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت و کسب آگاهی نسبت به سیر تاریخی طراحی گرافیک، چگونگی ایجاد آثار، انواع سبک ها و تاثیر روابط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بر این حوزه از قدیم تا امروز، به نقد و تجزیه و تحلیل آثار موجود در حوزه گرافیک بپردازد.	شایستگی اساسی:

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
سیر تاریخی طراحی گرافیک در جهان	می‌تواند گزارشی از تعریف و سیر تاریخی طراحی گرافیک از ابتدا تا قرون وسطی در جهان ارائه دهد و بخشی از آثار مرتبط با این دوره را شناسایی نماید. همچنین قادر است تأثیرات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را در پیدایش این آثار، گزارش نماید.	می‌تواند گزارشی از سیر تاریخی طراحی گرافیک، خصوصیات و چگونگی انجام آثار گرافیکی به جا مانده از آغاز تا انقلاب صنعتی در جهان ارائه کند و بخشی از آثار مرتبط با این دوره را شناسایی نماید. همچنین قادر است تأثیرات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را در پیدایش این آثار، گزارش نماید.	می‌تواند گزارشی از سیر تاریخی طراحی گرافیک، خصوصیات و چگونگی انجام آثار گرافیکی به جا مانده از آغاز تا دوران معاصر در جهان ارائه کند و بخشی از آثار دوره های مختلف را شناسایی و تأثیرات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را در پیدایش این آثار، گزارش نماید. همچنین می‌تواند با توجه به شیوه های همزمانی ^{۴۷} و در زمانی ^{۴۸} آثار را مورد بررسی قرار داده، گزارش کند.
سیر تاریخی طراحی گرافیک در ایران	می‌تواند گزارشی از تاریخ طراحی گرافیک ایران در آغاز ارائه دهد و بخشی از آثار مرتبط با این دوره	می‌تواند گزارشی از سیر تاریخی طراحی گرافیک، خصوصیات و چگونگی انجام آثار گرافیکی به جا مانده از آغاز تا ورود صنعت	می‌تواند گزارشی از سیر تاریخی طراحی گرافیک، خصوصیات و چگونگی انجام آثار گرافیکی به جا مانده از آغاز تا دوران معاصر

^{۴۷} همزمانی: بررسی پدیده ها و رویدادهایی است که به طور همزمان محقق شده اند و بررسی ارتباط آثار با آثار همدوره اش
^{۴۸} در زمانی: مطالعه پدیده ها و رویدادهاست آنچنانکه در طی زمان تغییر یافته اند و بررسی ارتباط آثار با آثار قبل و بعد از آن

در ایران ارائه کند و بخشی از آثار دوره های مختلف را شناسایی و به شیوه های همزمانی و در زمانی مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. همچنین قادر است تاثیرات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را در پیدایش این آثار، گزارش نماید.	چاپ به ایران ارائه کند و بخشی از آثار مرتبط با این دوره را شناسایی نماید. همچنین قادر است تاثیرات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را در پیدایش این آثار، گزارش نماید.	را شناسایی نماید. همچنین قادر است تاثیرات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را در پیدایش این آثار، گزارش نماید.		

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن^{۴۹}

فصل اول: پیام بصری از پیشاتاریخ تا قرون میانه

- تعریف گرافیک در معنای عام و خاص
- ابداع خط
- ارتباط گرافیکی در مصر باستان
- سهم آسیا
- الفبا
- نسخه های خطی قرون وسطی

• فصل دوم: تاریخ طراحی گرافیک : رنسانس گرافیک (سرمنشا حروفچینی و طراحی اروپایی در چاپ)

- ورود چاپ به اروپا
- کتاب مصور در آلمان
- رنسانس طراحی گرافیک
- دوره نبوغ حروفنگاری

^{۴۹} این محتوا بر اساس کتاب معرفی شده در بخش منبع اصلی تعیین شده ولی با توجه به حجم گسترده کتاب استاد بخش های لازم را تعیین می نماید.

• فصل سوم: انقلاب صنعتی

- حروفچینی عصر صنعتی
- عکاسی
- گرافیک عامیانه دوره ویکتوریا
- جنبش هنرها و صنایع دستی
- آرنوو

• فصل چهارم: عصر مدرن (طراحی گرافیک در نیمه نخست قرن بیستم)

- سرآغاز طراحی قرن بیستم
- تاثیر هنر مدرن
- مدرنیسم تصویری
- زبان جدید فرم
- باوهاوس و حروفنگاری جدید
- جنبش مدرن در آمریکا

• فصل پنجم: عصر اطلاعات (طراحی گرافیک در دهکده جهانی)

- سبک حروف نگاری جهانی
- مکتب نیویورک
- هویت شرکتی و نظام های بصری
- تصویر مفهومی
- گفت و شنود جهانی

• فصل ششم: تاریخ طراحی گرافیک در ایران

- اولین پیام های بصری در ایران
- آغاز طراحی گرافیک در معنای جدید
- آثار گرافیک قبل از ورود صنعت چاپ
- آثار گرافیک بعد از ورود صنعت چاپ
- طراحی گرافیک در دوره معاصر و سبک شناسی آثار

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و بحث و تبادل نظر در مورد موضوعات کلاسی

- مطالعه کتب و مقالات مرتبط و تهیه خلاصه و ارائه گزارش
- ارائه جدول تطبیقی - تصویری از نمونه آثار دوره های مختلف
- ارائه گزارش توصیفی و تطبیقی از ویژگی های آثار در هر دوره
- ارائه بانک تصویری دسته بندی شده از آثار گرافیک هر دوران
- ارائه گزارش از تأثیرات تحولات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بر ایجاد و تولید آثار گرافیک
- انتخاب یک دوره یا سبک برای پژوهش و مطالعه تخصصی و ارائه کنفرانس

• فعالیت عملکردی:

- تهیه جدول تطبیقی - تصویری از نمونه آثار در دوره های مختلف
- مطالعه کتب و مقالات مرتبط و تهیه خلاصه از مطالب خوانده شده
- تهیه گزارش توصیفی و تطبیقی از ویژگی های آثار در هر دوره
- بررسی و مطالعه مقالات و کتب مرجع، اینترنت و پایگاه های هنری و ارائه گزارش
- تهیه بانک تصویری دسته بندی شده از آثار گرافیک هر دوران
- تهیه گزارش از تأثیرات تحولات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بر ایجاد و تولید آثار گرافیک
- انتخاب یک دوره یا سبک برای پژوهش و مطالعه تخصصی و ارائه کنفرانس

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال و نمودار، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش یا کنفرانس می باشد.
- بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی از طریق کتاب، مجلات علمی، سی دی های آموزشی و چندمنظوره، سایت های اینترنتی و پژوهشی و حتی بازدید از مراکز هنری و موزه ها و ترسیم نقشه مفهومی است.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- مگز، فیلیپ بی. ۱۳۸۸. تاریخ طراحی گرافیک. تهران: سمت، چاپ چهارم.
- تناولی، پرویز. ۱۳۹۴. مقدمه ای بر تاریخ گرافیک در ایران. تهران: نشر نظر
- هولیس، ریچارد. ۱۳۹۲. تاریخچه ای از طراحی گرافیک. تهران: سازمان چاپ و انتشارات، سازمان اوقاف و امور خیریه، چاپ هفتم

- مقاله، فرسید. ۱۳۹۰. تایپوگرافی. انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران

منبع فرعی:

- کلیه کتب و منابع دیجیتال تصویری راجع به پوستر که می تواند به عنوان منابع تصویری پوستر مورد استفاده قرار گیرد.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: (آزمون مباحث نظری) ۴ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- با توجه به حجم زیاد مطالب در این درس، بخشی از قسمت های منابع اصلی توسط استاد انتخاب شود.
- حدود یک سوم ترم به بررسی تاریخ طراحی گرافیک ایران اختصاص یابد.
- با توجه به اینکه دانشجویان در آینده ای نزدیک معلم خواهند شد، تهیه آرشیو تصویری، گزارش های مکتوب توصیفی، تحلیلی و تطبیقی و جداول تطبیقی در طول ترم مورد توجه خاص قرار گیرد.

سرفصل درس «صفحه آرایی ۲» (بروشور، کاتالوگ، تقویم)

۱- معرفی درس و منطق آن

صفحه آرایی دانش و روش آراستن و ترکیب بندی عناصر در یک صفحه است و یکی از مهم ترین مهارت ها برای یک طراح گرافیک محسوب می شود. چیدمان نوشته ها و تصاویر در انواع آثار گرافیکی مانند بروشور، کاتالوگ، تقویم و ... نیاز به درک اصولی مبانی ترکیب بندی دارد. هدف از صفحه آرایی ایجاد انگیزه بیشتر برای خواندن، راحتی در خواندن و ایجاد زیبایی با به کارگیری عناصر و مفاهیم بصری در جایگاه صحیح است. لذا اشراف دانشجومعلمان رشته ارتباط تصویری به این

حوزه ضروری است و آنان را برای تدریس موفق آماده می سازد.

نام درس: به فارسی: صفحه آرای ۲ به انگلیسی: ۲ Layout				مشخصات درس نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: صفحه آرای ۱ نحوه تدریس: نظری و کارگاهی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به تعریف بروشور، کاتالوگ، تقویم و اصول علمی طراحی آن ها، انواع صفحات بروشور، کاتالوگ و تقویم را صفحه آرای کند. همچنین آثار مختلف این حوزه را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار داده، طرح های خلاقانه ای را طراحی و اجرا نماید.				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
صفحه آرای بروشور، کاتالوگ، تقویم	می تواند گزارشی از تعریف و تشخیص و انواع صفحه آرای بروشور، کاتالوگ، تقویم ارائه دهد و پایه کار یا <u>گرید (grid)</u> را در آن ها شناسایی نماید.	می تواند گزارشی از اصول و قواعد صفحه آرای موفق ارائه دهد و با استفاده از این اصول و الگوهای موجود، صفحات بروشور، کاتالوگ و تقویم را صفحه آرای نماید.	می تواند گزارشی توصیفی-تحلیلی از تجزیه تحلیل صفحه آرای بروشور، کاتالوگ و تقویم ارائه دهد و با استفاده از اصول قواعد علمی صفحه آرای، چیدمان های نو و خلاقانه ای را طراحی و اجرا نماید.	
ایده یابی و ایده پردازی	می تواند نمونه های مناسبی از ایده یابی و ایده پردازی خلاقانه در آثار موجود را گزارش کند و برای موضوعات مختلف در حوزه این سرفصل ایده های اولیه متعددی را پیشنهاد کند.	می تواند با توجه به محتوا، جامعه مخاطبین و امکانات اجرایی، برای موضوعات مختلف در حوزه صفحه آرای بروشور، کاتالوگ و تقویم ایده های خلاقانه مختلف ارائه کند.	می تواند ایده های برتر خود را با توجه به قابلیت های اجرایی، تشخیص داده و به اجرای نهایی برساند و بازخورد آن را به لحاظ ارتباط با مخاطبان مورد نقد و تجزیه تحلیل قرار دهد.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: صفحه آرایی بروشور

- تعریف، تاریخچه و انواع بروشور
- قطع های رایج بروشور
- شناخت پایه کار (Grid)
- اصول صفحه آرایی بروشور در قطع های مختلف
- اصل راحتی در خواندن و ایجاد جاذبه برای خواننده
- رعایت اصول مبانی گرافیک مانند ریتم، حرکت، تضاد و....
- عناوین اصلی
- عناوین فرعی
- ستون بندی و طول سطرها
- فاصله ها (مارژین)
- چیدمان تصاویر و نوشته ها
- رابطه موضوع بروشور و شیوه صفحه آرایی
- تجزیه و تحلیل آثار موجود
- طراحی جلد بروشور
- خلاقیت و نوآوری در صفحه آرایی بروشور

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی از تعریف و سابقه به کارگیری بروشورها
- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول صفحه آرایی بروشور
- ارائه چکیده مقالات در کلاس
- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی صفحات مختلف در بروشورها
- انجام تمرینات عملی
- اجرای نهایی آثار

• فعالیت عملکردی:

- ارائه گزارشی از تعریف و سابقه به کارگیری بروشورها
- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول صفحه آرایی بروشور
- تهیه چکیده مقالات در کلاس
- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی صفحات مختلف در بروشورها
- انجام تمرینات عملی
- اجرای نهایی آثار

• فصل دوم: صفحه آرایی کاتالوگ

- تعریف و انواع کاتالوگ
- قطع های رایج کاتالوگ
- شناخت پایه کار (Grid)
- اصول صفحه آرایی در قطع های مختلف
- اصل راحتی در خواندن و ایجاد جاذبه برای خواننده
- رعایت اصول مبانی گرافیک مانند ریتم، حرکت، تضاد و....
- عناوین اصلی
- عناوین فرعی
- ستون بندی و طول سطرها
- فاصله ها (مارژین)
- چیدمان تصاویر و نوشته ها
- رابطه موضوع کاتالوگ و شیوه صفحه آرایی
- تجزیه و تحلیل آثار موجود
- طراحی جلد کاتالوگ
- خلاقیت و نوآوری در صفحه آرایی کاتالوگ

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- تهیه گزارشی از تعریف و سابقه به کارگیری کاتالوگ ها

- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول صفحه آرایی کاتالوگ

- ارائه چکیده مقالات در کلاس

- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی صفحات مختلف در کاتالوگ

- انجام تمرینات عملی

- اجرای نهایی آثار

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی از تعریف و سابقه به کارگیری کاتالوگ ها

- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول صفحه آرایی کاتالوگ

- تهیه چکیده مقالات در کلاس

- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی صفحات مختلف در کاتالوگ

- انجام تمرینات عملی

- اجرای نهایی آثار

• فصل سوم: صفحه آرایی تقویم

- تعریف و انواع تقویم

- قطع های رایج تقویم

- شناخت پایه کار

- اصول صفحه آرایی در قطع های مختلف

- اصل راحتی در خواندن و ایجاد جاذبه برای خواننده

- رعایت اصول مبانی گرافیک مانند ریتم، حرکت، تضاد و....

- عناوین اصلی

- عناوین فرعی

- ستون بندی و طول سطرها

- فاصله ها (مارژین)

- چیدمان تصاویر و نوشته ها

- رابطه تقویم های موضوعی و شیوه صفحه آرایی
- تجزیه و تحلیل آثار موجود
- خلاقیت و نوآوری در صفحه آرایی تقویم
- طراحی جلد تقویم

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی از تعریف و سابقه به کارگیری تقویم ها
- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول صفحه آرایی تقویم
- ارائه چکیده مقالات در کلاس
- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی صفحات مختلف در تقویم
- انجام تمرینات عملی
- اجرای نهایی آثار

• فعالیت عملکردی:

- ارائه گزارشی از تعریف و سابقه به کارگیری تقویم ها
- تهیه و دسته بندی مقالات مرتبط با شناخت، تجزیه تحلیل و اصول صفحه آرایی تقویم
- تهیه چکیده مقالات در کلاس
- تهیه گزارش توصیفی و تحلیلی از بررسی صفحات مختلف در تقویم
- انجام تمرینات عملی
- اجرای نهایی آثار

• راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال ، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در

موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های آثار مرتبط را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: صرفا برای کتاب و مجله:

- همایونفر، راشنو. ۱۳۸۹. اصول صفحه آرایی مجله، بروشور، کاتالوگ. تهران: نشر لوح نگار
- افشارمهجر، کامران. ۱۳۹۱. کارگاه صفحه آرایی (صفحه آرایی مجله و روزنامه). تهران: نشر فاطمی، چاپ دوم
- بروکمان، مولر. ۱۳۸۶. سیستم گرید در طراحی گرافیک. ترجمه دژار حقی. تهران: انتشارات دید گرافیک (نشر دید)

منبع فرعی:

- کلیه کتب تصویری حاوی نمونه های صفحه آرایی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان درس) ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در طراحی آثار به هنرهای ملی و بومی توجه خاص شود.
- در ارائه دروس و نیز تمرینات عملکردی و یادگیری، ایده یابی و ایده پردازی از اهمیت ویژه ای ویژه ای برخوردار است.
- کمیت آثار در کنار کیفیت از اهمیت زیادی برخوردار است.
- تجزیه تحلیل و نقد آثار صفحه آرایی ایران و جهان یکی از ارکان اصلی این درس است.

سرفصل درس «طراحی پوستر»

۲. معرفی درس و منطق آن

پوسترها طراحی های گرافیکی هستند که جهت تبلیغ پیام طراحی و منتشر می شوند. این تبلیغات می تواند آموزشی، تجاری، فرهنگی، هنری، سیاسی و ... باشد که می تواند مخاطبینی به بزرگی جامعه جهانی یا گروه های کوچک تر را نشانه بگیرد. بدون تردید در دنیای امروز تبلیغات بصری یکی از مهم ترین راهکارها برای اثرگذاری و رساندن پیام به جامعه مخاطب است و پوسترها یکی از مواد گرافیکی بسیار مهم برای تبلیغ اثرگذار و پیام رسانی از قرن نوزدهم تاکنون به شمار می روند. شناخت اصول صحیح طراحی پوستر خوب از ضروری ترین موارد برای یک دانشجوی رشته ارتباط تصویری است که علاوه بر توانمند ساختن وی برای خلق پوسترهای مناسب، او را برای تدریس موفق در کلاس نیز آماده خواهد کرد.

نام درس: به فارسی: طراحی پوستر به انگلیسی: Poster Design	مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: صفحه آرای ۱ نحوه تدریس: تئوری- کارگاهی
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به تعریف، تاریخچه، سبک ها، روش های مختلف و اصول اساسی طراحی پوستر، به تجزیه و تحلیل آثار موجود و طراحی پوسترهای خلاقانه و متناسب با جامعه مخاطبین پردازد.	

شایستگی اساسی:			
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
طراحی پوستر	می تواند گزارشی از تعریف، تاریخچه، رابطه فرم و محتوا، پیام و عملکرد پوستر در ایران و جهان ارائه نماید.	می تواند خصوصیات نمونه هایی از پوسترهای موفق در ایران و جهان را شرح دهد و به نقد و تجزیه و تحلیل این آثار بپردازد و با توجه به این خصوصیات، پوسترهایی را با موضوع انتخابی خود، طراحی کند.	می تواند بهترین طرح ها را از میان طرح های خود انتخاب کند و گزارشی تحلیلی برای برتری آن ها ارائه کند همچنین می تواند با توجه به ^{۵۰} موضوع سفارش شده پوسترهایی مناسب و خلاقانه طراحی کند.
روشهای مختلف طراحی و اجرای پوستر	می تواند گزارشی راجع به انواع تکنیک های طراحی و اجرای پوستر ارائه دهد و رابطه فرم و محتوا و مخاطب را در آنها گزارش نماید.	می تواند، ایده ی انتخابی خود را با استفاده از یکی از تکنیک های عکاسی، تصویرسازی یا نوشتاری، اجرا نماید.	می تواند یک ایده را با ۴ روش مختلف تصویرسازی، عکاسی، نوشتاری و تلفیقی اجرا نماید.
طراحی پوستر با سبک های مختلف (سوییس، لهستان و....)	می تواند نمونه هایی از سبک های مختلف طراحی پوستر را گزارش کند.	می تواند گزارشی توصیفی- تطبیقی از سبک های مختلف طراحی پوستر در جهان ارائه نماید و ایده ی انتخابی خود را با استفاده از یکی از سبک های طراحی	می تواند گزارشی تحلیلی از چگونگی، علل ایجاد و خصوصیات سبک های مهم جهان ارائه کند و ایده ی انتخابی خود را با چند سبک شناخته شده، طراحی و اجرا

^{۵۰} - توصیه می شود ابتدا موضوعاتی به پیشنهاد دانشجو طراحی شود ولی در مرحله بعد موضوع توسط استاد تعیین شود تا همانند سفارش پوستر عمل گردد.

نماید.	پوستر طراحی و اجرا نماید.			
می تواند ایده های نو و متعددی با توجه به پیام، عملکرد و جامعه مخاطبین، برای موضوعی که توسط استاد سفارش شده، پیشنهاد کند و بهترین ایده ها را از میان طرح هایش تشخیص دهد.	می تواند ایده های نو و متعددی با توجه به پیام، عملکرد و جامعه مخاطبین، برای موضوعی که خود انتخاب کرده پیشنهاد کند.	می تواند نمونه های مناسبی از ایده یابی و ایده پردازی را در پوسترهای موجود گزارش کند.	ایده یابی و ایده پردازی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف پوستر و انواع آن
- اهداف طراحی پوستر
- تاریخچه پوستر در جهان
- تاریخچه پوستر در ایران

• فصل دوم: اصول طراحی پوستر و تجزیه و تحلیل

- بداعت و نوآوری
- رابطه فرم و محتوا
- متوقف ساختن - میخکوب کردن
- سادگی و گویایی
- تناسب با جامعه مخاطبین
- تاکید و نقطه ورود
- چیدمان و ترکیب بندی تصاویر و نوشته ها
- تضاد فرم
- تضاد رنگ
- کاربرد نمادها و نشانه های تصویری
- اجرای موفق پوستر
- آشنایی با پوسترسازان مطرح جهان و ایران
- نقد و تجزیه و تحلیل پوسترهای موجود

• فصل سوم: شناخت مکاتب مهم طراحی پوستر جهان

- فرانسه
- آلمان
- آمریکا
- لهستان
- سوئیس
- ژاپن
- پوستر در عصر حاضر
- پوستر ایران

• فصل چهارم: روشهای مختلف برای طراحی پوستر^{۵۱}

- تصویرسازی (دستی یا کامپیوتری)
- عکاسی
- نوشتاری (خوشنویسی، دست نوشته، تایپ)
- تلفیقی

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارش از سابقه به کارگیری پوستر در جهان و ایران و انواع آن
- مطالعه منابع و ارائه خلاصه در کلاس
- ارائه گزارشی تحلیلی از تجزیه و تحلیل و نقد چند پوستر با توجه به اصول و قواعد طراحی پوستر
- ارائه آلبوم تصویری و طبقه بندی شده از سبک های مشهور پوستر جهان
- ارائه گزارش از پوسترسازان مطرح جهان و ایران

^{۵۱} - دانشجویان می توانند ایده هایشان را با تکنیک های دستی اجرا کرده و سپس در برنامه های کامپیوتری تکمیل نمایند. همچنین می توانند از شیوه های دیجیتال در تصویرسازی و نوشتار ... استفاده کنند.

- تهیه جدول مقایسه ای سبک های طراحی پوستر
- ارائه آلبوم تصویری طبقه بندی شده از روش های طراحی و اجرای پوستر (تصویرسازی - عکاسی - نوشتاری - تلفیقی)
- انجام تمرین های عملی و ایده پردازی برای طراحی پوستر
- طراحی پوستر با استفاده از تصویرسازی
- طراحی پوستر با استفاده از عکاسی
- طراحی پوستر با استفاده از نوشتار
- طراحی پوستر با تلفیق تکنیک ها
- طراحی پوستر به شیوه مکاتب مشهور جهانی مانند لهستان، سوئیس و....

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش از سابقه به کارگیری پوستر در جهان و ایران و انواع آن
- تهیه چکیده ای از مقالات مطالعه شده
- تهیه گزارشی تحلیلی از تجزیه و تحلیل و نقد چند پوستر با توجه به اصول و قواعد طراحی پوستر
- تهیه آلبوم تصویری و طبقه بندی شده از سبک های مشهور پوستر جهان
- تهیه گزارش از پوسترسازان مطرح جهان و ایران
- تهیه جدول مقایسه ای سبک های طراحی پوستر
- تهیه آلبوم تصویری طبقه بندی شده از روش های طراحی و اجرای پوستر (تصویرسازی - عکاسی - نوشتاری - تلفیقی)
- انجام تمرین های عملی و ایده پردازی برای طراحی پوستر
- طراحی پوستر با استفاده از تصویرسازی
- طراحی پوستر با استفاده از عکاسی

• طراحی پوستر با استفاده از نوشتار

• طراحی پوستر با تلفیق تکنیک ها

• طراحی پوستر به شیوه مکاتب مشهور جهانی مانند لهستان، سوئیس و....

• راهبردهای تدریس و یادگیری

• تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال ، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

• بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های پوستر را تدارک دید.

• منابع آموزشی

• منبع اصلی:

- ممیز، مرتضی، (۱۳۶۳). طراحی اعلان. آلمان: انتشارات ویلهلم
- بی.مگز، فیلیپ. (۱۳۸۸). تاریخ طراحی گرافیک. تهران: انتشارات سمت
- آینسلی، جرمی. (۱۳۸۹). یک قرن طراحی گرافیک. تهران: انتشارات یساولی
- کلیه کتب تصویری مانند دوسالانه های طراحی پوستر

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: (برگزاری جلسه ژوژمان و ارائه با اجرای مناسب) ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه نمونه های تصویری و تمرینات عملکردی و یادگیری هنرهای ملی و بومی مورد توجه قرار گیرد.

- نقد و بررسی و تجزیه تحلیل پوسترهای موجود و خود دانشجویان از ارکان اصلی این درس است.
- کمیت و کیفیت توانان مورد توجه قرار گیرد.
- در طراحی پوسترها به موضوعات روز و کاربردی توجه شود.
- بخشی از موضوعات پوستر، ضرورتاً توسط استاد تعیین شود تا مانند سفارش پوستر از کارفرما عمل شود.

سرفصل درس «حجم سازی»

۱- معرفی درس و منطق آن

در هنرهای تجسمی چون نقاشی، گرافیک، عکاسی و ... حجم ها حضوری مجازی دارند، برای درک و شناخت بهتر مفهوم حجم باید به دنیای واقعی احجام وارد شد. شناخت حجم و حجم سازی یکی از راه های موثر برای پرورش ذهن و دست هنرمند است. درک انواع حجم ها، نقوش برجسته، شیوه ساخت حجم های هندسی و غیر هندسی می تواند موجب پرورش تفکر خلاق گردد، لذا در این درس سعی شده تا از سطح طراحی دو بعدی و حجم های مجازی فراتر رفته به درک و ساخت انواع احجام واقعی پرداخته شود. این درس می تواند دانشجو معلمان را برای دروس بسته بندی و گرافیک محیطی و نیز تدریس موفق حجم سازی به دانش آموزان آماده نماید.

نام درس به فارسی: حجم سازی به انگلیسی :	مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: رنگ شناسی نحوه تدریس: عملی- کارگاهی
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به تعریف حجم و انواع آن، بتواند احجام هندسی و غیر هندسی و نقش برجسته ها را با استفاده از مواد مختلف مانند گل، گچ، کاغذ، مقوا، فوم، مفتول، چوب، مواد دور ریختنی و ... بسازد و آثار حجمی را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.	شایستگی اساسی:

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
حجم و حجم سازی	می تواند گزارشی از تعریف، انواع حجم و نمونه های ساخته شده آن ارائه کند و نمونه های احجام اولیه مانند مکعب، منشور، مخروط، هرم و ... را با انواع مواد بسازد.	می تواند به نقد و تجزیه و تحلیل آثار حجمی بپردازد و خصوصیات نمونه های موفق حجم سازی در ایران و جهان را گزارش کند و نیز نقش برجسته و حجم های ترکیبی بسازد.	می تواند برای موضوع های سفارش شده ^{۵۲} حجم های خلاقانه طراحی و اجرا نماید (مانند طراحی و اجرای تندیس برای جشنواره های مختلف).
شناخت مواد	می تواند انواع مواد به کار رفته در حجم سازی را نام ببرد و نمونه های تصویری را گزارش کند.	می تواند خصوصیات، مراکز تهیه، شیوه نگهداری و چگونگی کار با مواد مختلف را گزارش کرده و این مواد را در آثار خود به کار برد.	می تواند مناسب ترین و به صرفه ترین مواد را برای ساخت حجم های پیشنهادی خود به کار برد.
روشهای مختلف طراحی حجم (رئال و انتزاعی)	می تواند گزارشی راجع به شیوه طراحی حجم های رئال و انتزاعی و نمونه های آن ارائه کند.	می تواند، ایده های انتخابی خود را به صورت رئال اجرا کند.	می تواند، ایده های انتخابی خود را به صورت انتزاعی اجرا کند.
ایده یابی و ایده پردازی	می تواند نمونه های مناسبی از ایده یابی و ایده پردازی را در آثار حجمی موجود گزارش کند.	می تواند ایده های نو و متعددی با توجه به پیام، عملکرد و جامعه مخاطبین، برای موضوعی که خود انتخاب کرده پیشنهاد کند.	می تواند ایده های نو و متعددی با توجه به پیام، عملکرد و جامعه مخاطبین، برای موضوعی که توسط استاد سفارش شده، پیشنهاد کند و بهترین ایده ها را از میان طرح

^{۵۲} - پیشنهاد می شود موضوع توسط استاد مشخص گردد تا همانند پذیرش سفارش عمل گردد.

۲. فرصتهای یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- حجم و حجم سازی
- طراحی دو بعدی و سه بعدی
- احجام حقیقی
- احجام مجازی
- احجام تزئینی
- احجام کاربردی

- بررسی نمونه های تصویری حجم سازی در هنر ایران و جهان

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- مطالعه منابع در مورد محتوای فصل و ارائه گزارش
- ارائه آلبوم تصویری از انواع حجم ها خصوصاً آثار هنر ایران

• فعالیت عملکردی:

- مطالعه منابع مکتوب در مورد محتوای فصل و تهیه گزارش
- تهیه آلبوم تصویری از انواع حجم

• فصل دوم: شناخت مواد و ساخت حجم

- شناخت مواد، شیوه های تهیه و نگهداری
- ساخت حجم با:
- کاغذ، مقوا
- مفتول فلزی
- گل
- گچ
- فوم
- چوب

- پلکسی گلس
- مواد دور ریختنی
- و....
- انجام تمرینات عملی با مواد فوق:
- ساخت حجم های ساده تا پیشرفته به صورت توخالی و توپر
- ساخت حجم های کاهشی
- ساخت حجم های افزایشی
- ساخت نقش برجسته به روش های مختلف
- **فعالیت یادگیری:**
- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- مطالعه منابع مکتوب و ارائه گزارش درباره نحوه تهیه، نگهداری و چگونگی استفاده از مواد مختلف
- تمرینات عملی برای ساخت احجام با مواد مختلف
- ساخت احجام ساده تا پیچیده با استفاده از نوارهای خطی (مانند کار با چوب های باریک، نی، ماکارانی، سیم و...)
- ساخت احجام ساده تا پیچیده به صورت توخالی با استفاده از سطوح
- ساخت احجام ساده تا پیچیده به صورت تو پر
- ساخت حجم های کاهشی
- ساخت حجم های افزایشی
- ساخت احجام ساده تا پیچیده با مواد دور ریختنی
- ساخت نقش برجسته
- ساخت حجم به شیوه قالب گیری
- تهیه گزارش تصویری از مراحل ساخت احجام
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار
- **فعالیت عملکردی:**
- مطالعه منابع مکتوب و ارائه گزارش درباره نحوه تهیه، نگهداری و چگونگی استفاده از مواد مختلف
- تمرینات عملی برای ساخت احجام با مواد مختلف
- ساخت احجام ساده تا پیچیده با استفاده از نوارهای خطی (مانند کار با چوب های باریک، نی، ماکارانی، سیم و...)

- ساخت احجام ساده تا پیچیده به صورت توخالی با استفاده از سطوح
- ساخت احجام ساده تا پیچیده به صورت تو پر
- ساخت حجم های کاهشی
- ساخت حجم های افزایشی ساخت حجم به شیوه قالب گیری
- ساخت احجام ساده تا پیچیده با مواد دور ریختنی
- ساخت نقش برجسته
- ساخت حجم به شیوه قالب گیری
- تهیه گزارش تصویری از مراحل ساخت احجام
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار

• فصل سوم: حجم های خلاقانه

- ایده یابی و ایده پردازی
- ساخت احجام خلاقانه با مواد و شیوه های مختلف
- حجم سازی به شیوه رئال
- حجم سازی به شیوه انتزاعی
- حجم سازی ترکیبی (رئال + انتزاع)
- **فعالیت یادگیری:**
- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- مطالعه منابع مکتوب و ارائه گزارش درباره حجم های خلاقانه موجود
- تمرینات عملی برای ساخت احجام خلاقانه به شیوه رئال
- تمرینات عملی برای ساخت احجام خلاقانه به شیوه انتزاعی
- تمرینات عملی برای ساخت احجام خلاقانه به شیوه ترکیبی (رئال+انتزاع)
- تهیه گزارش تصویری از مراحل ساخت احجام

- نقد و تجزیه و تحلیل آثار

- **فعالیت عملکردی:**

- مطالعه منابع مکتوب و تهیه گزارش درباره حجم های خلاقانه موجود
- تمرینات عملی برای ساخت احجام خلاقانه به شیوه رئال
- تمرینات عملی برای ساخت احجام خلاقانه به شیوه انتزاعی
- تمرینات عملی برای ساخت احجام خلاقانه به شیوه ترکیبی (رئال+انتزاع)
- تهیه گزارش تصویری از مراحل ساخت احجام
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار

- **فصل چهارم: تندیس جشنواره^{۵۳}**

- تندیس جشنواره های ورزشی
- تندیس جشنواره های هنری
- تندیس جشنواره های علمی
- انجام تمرینات عملی برای طراحی و ساخت یک تندیس

- **فعالیت یادگیری:**

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- نقد و تجزیه و تحلیل تندیس های موجود ایران و جهان و ارائه گزارش
- تمرینات عملی برای طراحی و ساخت تندیس یک جشنواره (هنری، ورزشی یا علمی)
- اجرای نهایی اثر
- تهیه گزارش تصویری از مراحل ساخت احجام

- **فعالیت عملکردی:**

- نقد و تجزیه و تحلیل تندیس های موجود ایران و جهان و ارائه گزارش

^{۵۳} - پیشنهاد می شود موضوع جشنواره توسط استاد مشخص شود تا همانند انجام کار برای یک سفارش واقعی عمل شود.

• تمرینات عملی برای طراحی و ساخت تندیس یک جشنواره (هنری، ورزشی یا علمی)

• اجرای نهایی اثر

• تهیه گزارش تصویری از مراحل ساخت احجام

• راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های مرتبط را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- بخشی مؤخر، محمود و ناصریان، محسن. (۱۳۹۱). حجم سازی ۱. تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران
- افتخاری، عباس. (۱۳۹۲). حجم شناسی و ماکت سازی. تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران
- ولکانوک، لویی. (۱۳۶۳). هنر حجم سازی. تهران: انتشارات کارگاه هنر
- کلیه منابع تصویری مکتوب و دیجیتال درباره حجم و حجم سازی

منبع فرعی:

- کلیه سایت ها و کتب تصویری حاوی نمونه های حجم سازی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: (برگزاری جلسه ژورژمان و ارائه با اجرای مناسب) ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه نمونه های تصویری و تمرینات یادگیری و عملکردی هنرهای ملی و بومی مورد توجه

قرار گیرد.

- نقد و تجزیه تحلیل آثار حجمی از ارکان اصلی این درس است.
- کمیت و کیفیت توانان مورد توجه قرار گیرد.
- در طراحی و اجرای حجم ها علاوه بر شیوه های سنتی به آخرین امکانات روز توجه شود.
- در بخش طراحی تندیس ساخت کامل تندیس با توجه به امکانات و فناوری روز مورد نظر است.
- تهیه گزارش تصویری از مراحل ساخت آثار حجمی می تواند به تدریس موفق دانشجومعلمان در آینده نزدیک کمک کند. استفاده از برنامه هایی مثل پاورپوینت مناسب است.

سرفصل درس «تصویرسازی ۱»

۱- معرفی درس و منطق آن

تصویرسازی^{۵۴} یا مصورسازی یکی از زیرشاخه‌های هنرهای تجسمی است و به نوعی از اثر تصویری گفته می‌شود که القاکننده‌ی تجسمی یک مفهوم یا روایت با فرم بصری است. این مفهوم و روایت می‌تواند داستان، شعر، مقاله‌ای در روزنامه و کتاب و حتی تبلیغات تجاری، سرگرمی‌ها و اشکال و فرم‌های روی کالاها و لباس‌ها باشد. می‌توان گفت تصویرسازی نقاشی روایی است. راوی مجسم متن که همراه یا بدون متن کاربرد دارد و می‌تواند دنباله‌دار یا تک فریم باشد. از آنجایی که تصویرسازی کاربرد مشخص، در نظر گرفتن مخاطب و سفارش‌دهنده است و بدین جهت تصویرگری از شاخه‌های مرتبط با طراحی گرافیک محسوب می‌شود. دانشجویان رشته ارتباط تصویری باید لزوماً به این حوزه آشنایی و تسلط پیدا کنند تا بتوانند در طراحی انواع کتاب‌ها و نشریات و مواد گرافیکی تبلیغاتی و پویانمایی از این توانمندی بهره ببرند و در تدریس خود موفق عمل نمایند.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: تصویرسازی ۱
نوع درس: کارگاهی	به انگلیسی: ۱ Illustration

^{۵۴} - برخی تصویرگری و تصویرسازی را با هم متفاوت می‌دانند. این گروه معتقدند تصویرگر ملزم به رساندن و تکمیل پیام متن و پاسخگویی به مخاطب کاملاً خاص است مانند تصویرگری برای کتب داستانی و آموزشی به تفکیک گروه‌های سنی، ولی تصویرساز هرآنچه دوست دارد بیان می‌کند و می‌تواند مقید به درک مخاطب نباشد و صرفاً اثری با روحیه ایلوسترسیون خلق نماید. اثر تصویرساز معمولاً در گالری‌ها نمایش داده می‌شود یا در دکوراسیون داخلی، مبلمان شهری، طراحی تی‌شرت و لوازم التحریر و بسیاری چیزهای دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد. از آنجاییکه برای تأیید دسته بندی فوق منابع کافی و متقن وجود ندارد، در این سرفصل تصویرسازی و تصویرگری از هم تفکیک نشده و تصویرسازی معادل **Illustration** و در هر دو معنا به کار رفته است. تولید آثار هنری در این درس متمرکز بر تصویرسازی با توجه به موضوع، متن و مخاطب است.

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به تعریف تصویرسازی، تاریخچه، انواع، ویژگی ها و کاربرد آن، برای ایده ها، موضوعات و متون داستانی^{۵۵} و غیر داستانی^{۵۶} مرتبط با کودکان تصویرسازی کند و آثار این حوزه را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.				تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: شناخت ابزارها و تکنیک های نقاشی و تصویر سازی/ چاپ دستی/ طراحی ۲ نحوه تدریس: تئوری- کارگاهی شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاکها	
می تواند ویژگی ها و خصوصیات تصویرسازی و نمونه های موفق آن را به تفکیک سن کودکان گزارش کند و سبک ها و تکنیک های هنری به کار رفته در آثار تصویرسازی را تشخیص داده، گزارش نماید.	می تواند انواع تصویرسازی را دسته بندی کند و گزارشی تطبیقی از تفاوت و شباهت آن ها ارائه کند.	می تواند گزارشی از تعریف تصویرسازی، تاریخچه، کاربرد و تفاوت آن با نقاشی ارائه کند.	مبانی نظری تصویرسازی	
می تواند حالات مختلف (شادی، غم، نشستن، راه رفتن، دویدن و ...) را برای شخصیت هایی که تصویر کرده طراحی	می تواند با توجه به موضوع و رده سنی، برای کتب و نشریات مرتبط با کودکان طراحی شخصیت انجام دهد و به تجزیه و	می تواند مفهوم و کاربرد طراحی شخصیت و نمونه های آن را در نشریات و کتب کودکان گزارش	طراحی شخصیت ^{۵۷} و حالت	

^{۵۵} - Fiction

^{۵۶} - Non Fiction

^{۵۷} - Character Design

		نماید.	تحلیل آثار انجام شده در این حوزه پردازد.	کند.
تصویرسازی داستانی و غیرداستانی برای کودکان	می تواند نمونه هایی از تصویرسازی داستانی و غیرداستانی را ارائه کند و اصول و ویژگی های تصویرسازی کتب داستانی و غیرداستانی را با هم مقایسه نموده، گزارش نماید.	می تواند برای موضوعات داستانی و غیر داستانی مرتبط با کودکان به صورت یک یا دو صفحه ای تصویرسازی کند مانند تصویرسازی برای مجلات کودک.	می تواند با توجه به اصول تصویرسازی، کتاب کامل داستانی و غیرداستانی را تصویرسازی کند.	
ایده یابی و ایده پردازی	می تواند نمونه های مناسبی از ایده یابی و ایده پردازی را در آثار تصویرسازان موجود گزارش کند.	می تواند ایده های نو و متعددی با توجه به پیام، عملکرد و جامعه مخاطبین، برای موضوعی که خود انتخاب کرده پیشنهاد کند.	می تواند ایده های نو و متعددی با توجه به پیام، عملکرد و جامعه مخاطبین، برای موضوعی که توسط استاد سفارش شده، پیشنهاد کند و بهترین ایده ها را از میان طرح هایش تشخیص داده، اجرا نماید.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف تصویرسازی
- کاربرد تصویرسازی
- فرق تصویرسازی و نقاشی
- تاریخچه تصویرسازی در جهان و ایران
- انواع تصویرسازی :

- تصویرسازی کتب، نشریات و روزنامه ها (داستانی و غیر داستانی)
- تصویرسازی تبلیغاتی (آگهی، پوستر، بسته بندی و....)

• تکالیف یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- مطالعه منابع در مورد محتوای فصل و ارائه گزارش
- تهیه آرشیو تصویری از انواع تصویرسازی برای کودکان در ایران و جهان

• تکالیف عملکردی:

- مطالعه منابع در مورد محتوای فصل و ارائه گزارش
- تهیه آرشیو تصویری از انواع تصویرسازی برای کودکان در ایران و جهان

• فصل دوم: انواع تصویرسازی برای کودکان:^{۵۸}

- تصویرسازی متون داستانی:
- تصویرسازی داستانی برای مجلات و روزنامه ها :
- بررسی شکل، قطع و جنس نشریات و روزنامه های مناسب برای کودکان
- بررسی متن^{۵۹}
- اصول و قواعد تصویرسازی مجلات با موضوعات داستانی به تفکیک گروه سنی
- طراحی شخصیت
- طراحی فضا و ترکیب بندی
- تکنیک (کاربرد تکنیک های مناسب)
- انتخاب رنگ و رنگ آمیزی
- طراحی جلد
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق

• تصویرسازی داستانی برای کتاب کودک:

^{۵۸} - با توجه به اینکه تکنیک های تصویرسازی در درس پیش نیاز گفته شده در این درس تکیه بر تصویرسازی موضوعی داستانی و غیرداستانی با استفاده از تکنیک های کار شده در دروس پیش نیاز است.

^{۵۹} - لازم به ذکر است برخی موضوعات دارای متن نوشتاری نیست.

- بررسی شکل، قطع و جنس کتب مناسب برای کودکان به تفکیک گروه سنی (۱ تا ۳ سال-۴ تا ۶ سال-۷ تا ۹ سال-۱۰ تا ۱۲ سال)
- بررسی اصول و قواعد تصویرسازی متون داستانی به تفکیک گروه سنی (۱ تا ۳ سال-۴ تا ۶ سال-۷ تا ۹ سال-۱۰ تا ۱۲ سال)
- بررسی متن
- طراحی شخصیت
- طراحی فضا و ترکیب بندی تصاویر و نوشته ها
- تکنیک (کاربرد تکنیک های مناسب)
- انتخاب رنگ و رنگ آمیزی
- طراحی جلد
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق

• تصویرسازی متون غیر داستانی:

• تصویرسازی غیرداستانی برای مجلات کودک:

- اصول و قواعد تصویرسازی مجلات با موضوعات غیر داستانی
- بررسی متن
- طراحی شخصیت
- طراحی فضا و ترکیب بندی تصاویر و نوشته ها
- تکنیک (کاربرد تکنیک های مناسب)
- انتخاب رنگ و رنگ آمیزی
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق
-

• تصویرسازی غیرداستانی برای کتاب کودک:

- بررسی اصول و قواعد تصویرسازی متون غیر داستانی به تفکیک گروه سنی
- بررسی متن
- طراحی شخصیت
- طراحی فضا و ترکیب بندی
- تکنیک (کاربرد تکنیک های مناسب)

^{۶۰} - در اینجا منظور تصویرسازی های علمی-آموزشی است که برای متون علمی، دایره المعارف ها و نظایر آن خلق می شوند .

- انتخاب رنگ و رنگ آمیزی
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق

۳-تصویرسازی تبلیغاتی برای کودکان^{۶۱}:

- کاربرد تصویرسازی در طراحی پوشاک، لوازم التحریر، پوستر، آگهی تبلیغاتی، بسته بندی محصولات غذایی و دارویی و....
- انجام تمرینات عملی برای طراحی مسکات و کارت تبریک
- تکالیف یادگیری:
- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- مطالعه منابع مکتوب و ارائه گزارش درباره موضوع فصل
- تهیه آلبوم های تصویری از انواع تصویرسازی داستانی و غیرداستانی
- انجام تمرینات عملی برای "طراحی شخصیت" و تمرین شیوه های طراحی شخصیت (واقع نمایی، ساده سازی، تغییر یا دفرماسیون، شیوه های اتفاقی و ...)
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی تک صفحه برای مجله کودک
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی دو صفحه روبروی هم برای مجله کودک
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی غیرداستانی تک صفحه برای مجله کودک
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی غیرداستانی دو صفحه روبروی هم برای مجله کودک
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی برای کتاب کودک از ابتدا تا انتها به همراه صفحات اولیه و جلد
- انجام تمرینات عملی برای تصویرسازی یک صفحه از دایره المعارف مختص کودکان
- انجام تمرینات عملی برای طراحی مسکات برای محصولات کودکان
- انجام تمرینات عملی برای طراحی کارت تبریک برای کودکان
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار تصویرسازی مرتبط با کودکان به تفکیک گروه سنی

^{۶۱} - تصویرسازی تبلیغاتی برای کودکان بسیار گسترده است لذا در این سرفصل صرفا به کار عملی برای طراحی مسکات و کارت تبریک بسنده شده است.

- تهیه فیلم و اسلاید های آموزشی از مراحل انجام کار برای استفاده در مدرسه
- **تکالیف عملکردی:**
- مطالعه منابع مکتوب و ارائه گزارش درباره موضوعات فصل
- تهیه آلبوم های تصویری از انواع تصویرسازی داستانی و غیرداستانی
- انجام تمرینات عملی برای "طراحی شخصیت" و تمرین شیوه های طراحی شخصیت برای کودکان (واقع نمایی، ساده سازی، تغییر یا دفرماسیون، شیوه های اتفاقی و ...)
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی تک صفحه برای مجله کودک
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی دو صفحه روبروی هم برای مجله کودک
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی غیرداستانی تک صفحه برای مجله کودک
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی غیرداستانی دو صفحه روبروی هم برای مجله کودک
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی برای کتاب کودک از ابتدا تا انتها به همراه صفحات اولیه و جلد
- انجام تمرینات عملی برای تصویرسازی یک صفحه از دایره المعارف مختص کودکان
- انجام تمرینات عملی برای طراحی مسکات برای محصولات کودکان
- انجام تمرینات عملی برای طراحی کارت تبریک برای کودکان
- انجام تمرینات عملی برای ترکیب تکنیک های دستی و کامپیوتری
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار تصویرسازی مرتبط با کودکان به تفکیک گروه سنی
- تهیه فیلم و اسلاید های آموزشی از مراحل انجام کار برای استفاده در مدرسه
- **راهبردهای تدریس و یادگیری**
- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم

(توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

• بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های کتاب کودک و تصویرسازی را تدارک دید.

• منابع آموزشی

• منبع اصلی:

- سالزبری، مارتین. ۱۳۸۷. تصویرگری کتاب کودک. ترجمه شقایق قندهاری. تهران: نشر : کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ اول
- ابراهیمی، نادر. ۱۳۶۷. مقدمه ای بر مصورسازی کتاب کودکان. تهران: نشر آگاه، چاپ اول
- قایینی، زهره. ۱۳۹۰. تصویرگری کتاب های کودکان: تاریخ، تعریف ها و گونه ها. تهران: موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان
- زیگن، لارنس. ۱۳۹۰. مبانی تصویرسازی. تهران: نشر پشوتن، چاپ اول
- اکرمی، جمال الدین. ۱۳۸۹. کودک و تصویر، جستارهایی در تصویرگری کتاب کودک. تهران: انتشارات سروش
- حسن پور، محسن. ۱۳۸۸. تصویرسازی. تهران: انتشارات فاطمی

• منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: (برگزاری جلسه ژوژمان و ارائه با اجرای مناسب) ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه نمونه های تصویری و تمرینات یادگیری و عملکردی هنرهای ملی و بومی مورد توجه قرار گیرد.
- نقد و تجزیه تحلیل آثار از ارکان اصلی این درس است.

- کمیت و کیفیت توامان مورد توجه قرار گیرد.
- با توجه به اینکه تصویرسازی می تواند در مقاطع دبستان، متوسطه اول و دوم آموزش داده شود، در طراحی و اجرای تصویرسازی ها تکنیک های دستی در اولویت و مورد توجه خاص قرار گیرد.
- کاربرد نرم افزارهای گرافیکی روز در تصویرسازی مورد نظر است.
- تهیه فیلم و اسلایدهای آموزشی مناسب از مراحل انجام کار عملی توسط دانشجومعلمانی می تواند مواد آموزشی خوبی برای آنان فراهم آورد.

سرفصل درس «ادبیات کودک و نوجوان» (مفاهیم، تمرین نویسندگی و شاعری، هنر قصه گویی و شعر خوانی، نقد محتوایی و تصویری)

- معرفی درس و منطق آن

ادبیات کودک و نوجوان بخشی از ادبیات غنی و گسترده جهان بخصوص ایران می باشد. آشنایی هنرمندان عرصه های مختلف هنر های هفتگانه می تواند دانشجویان هنرمند را در آموزش و خلق آثاری با هویت ایرانی - اسلامی قابل درک برای دانش آموزان سرزمین ایران یاری برساند و به نیازهای ذهنی، عاطفی، اجتماعی و جسمی آنان در سنین مختلف پاسخ بگوید. شناخت و تسلط دانشجوی هنرمند بر قالب های داستان، شعر، قصه گویی، شعرخوانی، نقد و تحلیل معنایی و تصویری، می تواند نقش و تاثیر فراوانی در تربیت و آموزش دانش آموزان ایفا نماید.

نام درس: به فارسی: ادبیات کودک و نوجوان به انگلیسی: children and Adolescents literature	مشخصات درس نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: زبان فارسی نحوه تدریس: تئوری و کارگاهی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: نسبت به اصول روانشناسی، تاریخچه ادبیات کودک و نوجوان، مهارت های کلامی و نوشتاری کودکان و نوجوانان و ویژگی ها و قالب های مختلف نظم و نثر آنان، شناخت کاملی پیدا کند. همچنین با تمرین های مختلف در حوزه های نوشتن، سرودن، قصه گویی، شعر خوانی، نقد محتوایی و تصویری کتب کودک و نوجوان، توانمند گردد و به نقد و تجزیه و تحلیل آثار بپردازد.	

شایستگی اساسی:			
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
شناخت روانی کودک و نوجوان و مفاهیم ادبیات کودک و نوجوان و قالب های آن	می تواند گزارشی از ویژگی های روان شناسی ، رفتارهای کلامی و نوشتاری کودکان و نوجوانان، مفاهیم و اصول کاربردی روانشناسی در ادبیات کودک و نوجوان را ارائه نماید و نویسندگان و کتاب های مطرح ادبیات کودک و نوجوان جهان و ایران را گزارش کند.	می تواند گزارشی مقایسه ای از مفاهیم دو مقوله ادبیات بزرگسال و کودک و نوجوان و اهداف هر کدام از آن ها ارائه کند. هم چنین می تواند گزارشی توصیفی-تحلیلی از چند کتاب خوانده شده در حوزه ادبیات بزرگسال و کودک و نوجوان ارائه کند.	می تواند گزارشی توصیفی- تحلیلی از تشخیص قالب های مختلف نظم و نثر ادبیات کودک و نوجوان به همراه نمونه های آن ارائه دهد و شیوه پرداخت عناصر در هر قالب را به صورت تشریحی گزارش کند.
تمرین نوشتن (نویسندگی)	می تواند گزارشی تطبیقی از تعاریف مختلف قالب های نویسندگی مانند گزارش نویسی، قطعه ادبی، خاطره نویسی، نمایشنامه نویسی، داستان کوتاه نویسی و رمان نویسی ارائه دهد و نمونه هایی را قرائت نماید.	می تواند گزارشی تحلیلی از اصول ادبیات کودک و نوجوان در زمینه درونمایه، خیال انگیزی، زبان مناسب، لحن و بیان مناسب، سبک و طرح مناسب، قالب مناسب و قالب و دل انگیزی ارائه دهد و نمونه ای از طرح های نوشتاری خود را ارائه می دهد.	می تواند گزارشی تحلیلی - تطبیقی از انواع نثر های روایی کودک و نوجوان شامل افسانه، قصه، فانتزی، رمانهای تخیلی و حکایت ارائه دهد و عناصر مختلف طرح تکمیل شده خود را جهت تجزیه و تحلیل در زمینه های فوق ارائه نماید.
تمرین شاعری (سرودن شعر)	می تواند گزارشی از تعاریف شعر و تاریخچه شعر و شاعری ارائه کند و قالب های نظم روایی	می تواند گزارشی تحلیلی از نظم های غیر روایی شامل نظم مهمل، نظم های	می تواند گزارشی توصیفی از عناصر شعر مانند: عاطفه (احساس)، تخیل، زبان، واژگان، ترکیب ها،

		و غیر روایی مانند مثنوی، چهارپاره، نیمایی و تلفیقی و عناصر سازنده آن ها را گزارش نماید.	بازی و سرگرمی، نظم آموزشی غیر رسمی مانند لغز، چیستان، لالایی و آموزشی رسمی شامل درسی مهارتی، آموزشی تربیتی به همراه نمونه هایی ارائه نماید.	نحو، آهنگ و موسیقی ارائه دهد و نمونه های سروده شده با این ویژگی ها را ارائه دهد.
	هنر قصه گویی	می تواند گزارشی از تاریخچه قصه گویی در ملل مختلف ارائه دهد. و در مورد انتخاب قصه مناسب، زمان و فضای مناسب قصه گویی، شنوندگان قصه، چگونگی آمادگی روانی و ظاهری و ابزار و لوازم قصه گویی از تجربیات گذشتگان در زمینه نقالی، پرده خوانی و نمایش خلاق توضیحاتی ارائه نماید.	می تواند گزارشی از تجربیات کسب شده از منابع در زمینه نوشتن متن برای یک تصویر، داستان پردازی برای تصاویر مختلف، آموزش مفاهیم از طریق تصویر و افزایش مهارت های کلامی پیرامون تصویر ارائه کند و همچنین چگونگی ایجاد صبر و حوصله قصه گو و تغییر صدا و حرکات سر و دست و بدن به تناسب شخصیت ها برای ایجاد جذابیت را گزارش نماید.	می تواند قصه ای را به عنوان قصه گو اجرا کند و در آن سعی کند با استفاده از هنر نمایش (لباس مناسب، گریم، ماسک) و نشان دادن تصاویر مختلف مرتبط با قصه از لحن و بیان خود برای شروع جذاب و ایجاد هیجان و اوج قصه بهره برد. و با درنگ و سکوت های کوتاه مدت و سوالاتی از دل قصه ذهن مخاطبان را فعال کند.

	هنر شعر خوانی	می تواند گزارشی در مورد تاریخچه شعر و تجلی ادبیات در قالب نظم (شعر) ارائه نماید. و در مورد برانگیختن احساس، عاطفه و تخیل به وسیله زبان شعر، یعنی زبان ایما و اشاره با بیان هنرمندانه توضیح دهد.	می تواند گزارشی از شیوه های شعر خوانی در گذشته و حال ایران مانند قوالی، نقالی، پرده خوانی، مولودی خوانی، مرثیه خوانی ارائه دهد.	می تواند گزارشی از عوامل موثر بر شعر خوانی و ویژگی شعر خوان مطالبی ارائه نماید. و نمونه ای از یک شعر را به یکی از شیوه های هجایی، ضربی، افاعیلی، ساده، خوانی، لحن خوانی به اجراء درآورد..
	نقد محتوایی و تصویری	می تواند گزارشی از تاریخچه نقد ادبی و هنری در جهان ارائه دهد و انواع نقد در سه شاخه ۱- نقد ساختارنگر ۲- نقد درونمایه نگر ۳- نقد درونمایه نگر و ساختارنگر (تکوینی) را بیان کند.	می تواند گزارشی از عناصر ساختاری یک متن داستان یا شعر ارائه دهد و یک تحلیل و شناسایی همه جانبه از موضوع و نویسنده و شاعر آن ارائه دهد.	می تواند تحلیلی از سبک، روشهای خلق تصاویر کتاب و جنبه های زیبا شناسی تصاویر آن ارائه دهد و با معیارهای رابطه قطع کتاب با موضوع آن، رابطه نوع جلد و تصویرگری روی جلد از نظر خوشایندی، هماهنگی کامل صفحه آرای، کاربرد صحیح حروف، نوآوری قاعده مند، رنگ آمیزی کارکترها نقدی مکتوب ارائه دهد.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعاریف ادبیات و ادبیات کودک و نوجوان
- آشنایی با روانشناسی و ویژگی های کلامی و رفتاری کودک و نوجوان
- آشنایی با قالبهای مختلف نظم و نثر در ادبیات کودک و نوجوان
- آشنایی با نویسندگان مطرح و چگونگی ارایه اثر ادبی در قالب ها و سبکهای ادبی

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارش شفاهی از انواع ادبیات و قالب های نظم و نثر در ادبیات کودک و نوجوان
- جمع آوری نمونه هایی از آثار مطرح ادبیات ایران و جهان در زمینه کودک و نوجوان

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی مکتوب از تعاریف و نظریه های مختلف در حوزه ادبیات کودک و نوجوان
- تهیه گزارشی تصویری از جلد و خلاصه کتابهای مختلف داستان و شعر کودکان و نوجوانان
- گزینش و شناسایی یک یا دواثر برای هر یک از سبک ها و قالبهای نثر روایی

• فصل دوم: تمرین نوشتن (نویسندگی)

- آشنایی و شناسایی انواع قالب های نویسندگی در ادبیات
- آشنایی با اصول ادبیات کودک و نوجوان (درونمایه، خیال انگیزی، زبان، لحن و بیان، سبک و طرح، قالب، گیرایی و دل انگیزی).
- آشنایی و بررسی انواع نثر روایی کودک و نوجوان شامل افسانه، قصه، فانتزی، رمان تخیلی، داستان کوتاه
- تمرین های نوشتن در قالب های مختلف نویسندگی

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی شفاهی از قالب های نویسندگی (گزارش نویسی، قطعه ادبی، خاطره نویسی، نمایشنامه نویسی، فیلمنامه نویسی، رمان نویسی و داستان نویسی کوتاه
- ساختار هریک از قالبهای فوق را شرح می دهد.
- شیوه های پرداخت عناصر هر قالب را شرح می دهد.
- توانایی و کارکرد هر قالب را در مخاطب کودک و نوجوان محک می زند.

• فعالیت عملکردی:

- بحث و بررسی گروهی پیرامون ویژگی های هریک از قالبهای نویسندگی .
- ارائه گزارشی کتبی از بحث و تبادل نظر برای تعیین جایگاه و میزان کارایی هریک از قالب های نویسندگی.
- گزینش و شناسایی و معرفی نمونه هایی مطرح هریک از قالب های نویسندگی.

• فصل سوم: هنر شعر خوانی

- آشنایی با شعر و ویژگی های آن.

- آشنایی با تاریخچه شعر خوانی
- آشنایی با شعر خوان و ویژگی هایشان.
- زمان و مکان و فضای شعر خوانی
- آماده سازی یک شعر برای اجراء

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- شعر و شعر خوانی را می شناسد.
- محور های طرح و برنامه شعر خوانی را شرح می دهد.
- شیوه ها و شگردهای شعر خوانی را مورد سنجش قرار می دهد.
- شعری را برای اجراء آماده می کند.

• فعالیت عملکردی:

- بحث و تبادل نظر درباره زمینه های استفاده از شعر خوانی در روشهای تدریس
- اجرای یک شعر با یکی از روش های مناسب شعر خوانی .

• فصل چهارم: هنر قصه گویی

- ارائه گزارشی از تاریخچه قصه گویی در ایران و جهان .
- قصه گویی و محورهای اجرای برنامه آن را می شناسد.
- شیوه ها و شگرد های قصه گویی را که با هنرهای دیگر پیوند دارد مانند نمایش آشنا شده است .

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- گزارشی شفاهی از انواع قصه گویی را ارائه می دهد.
- محورهای طرح و برنامه هنر قصه گویی را شرح می دهد، و از آن در تطبیق با سخنرانی بعنوان یک هنر یاد می کند.

- شیوه ها و شگرد های قصه گویی را محک می زند.
- قصه ای را انتخاب کرده و برای اجراء آماده می کند.

• فعالیت عملکردی:

- بحث و تبادل نظر در زمینه های کاربردی قصه گویی و روش های تدریس.
- اجرای یک قصه با شیوه های نمایش خلاق و شگردهای هنری دیگر.

• فصل پنجم: نقد محتوایی و تصویری

- آشنایی با تاریخچه نقد ادبی و هنری .

- آشنایی با انواع نقد: (نقد ساختارنگر، نقد درونمایه نگر، نقد درونمایه نگر و ساختارنگر) (نقد تکوینی)

• آشنایی با عناصر محتوایی، الهام، تخیل، اندیشه، طبقه بندی نوع درونمایه (حماسی، غنایی، تعلیمی، عرفانی، انتقادی)

• آشنایی با عناصر ساختاری متن. طرح، شخصیت، راوی و زاویه دید، زمان و خط زمانی، ماجرا، مکان رویدادها، گره افکنی، گفتگو، اوج و فرودها (در داستان)

○ آشنایی با عاطفه (احساس)، تخیل، زبان، واژگان، ترکیب

ها، نحو، آهنگ، (در شعر)

• فعالیت یادگیری:

• پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی

• ارائه گزارشی از تعاریف نقد و تاریخچه آن در ادبیات

• عناصر نقد محتوایی نثر و نظم کودک و نوجوان را بر اساس انواع نقد توضیح می دهد.

• عناصر نقد تصویری کتاب کودک و نوجوان را را شناسایی می کند.

• عناصر نقد تدوین و ارائه (کتاب سازی) کتاب کودک و نوجوان را شرح میدهد.

• فعالیت عملکردی:

• انجام بحث و بررسی از نقد و نظر، ارزش گذاری و ارزشیابی محتوایی و تصویری کتاب کودک و نوجوان

• راهبردهای تدریس و یادگیری

• تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، خواندن داستان ها و اشعار مختلف، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم داستانی و مستند و انیمیشن های آموزشی کودکان و نوجوانان و دعوت از نویسندگان و شاعران مطرح کودک و نوجوان) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش و نوشتن نمونه داستان و شعر و سایر فعالیتهای ادبی بصورت فعالیت عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیر مستقیم دیگری مانند دعوت از شاعران و نویسندگان مطرح و نمایش فیلم های موفق سینمای کودک و نوجوان را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

نعمت اللهی، فرامرز (۱۳۸۶). ادبیات کودک و نوجوان (شناسایی، ارزشیابی، ارزشگذاری). تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی درسی.

منبع فرعی:

ادبیات کودکان و نوجوانان، مولفان دکتر حسین قاسم پور مقدم، فریدون اکبری شلدره ای، منصور یارویسی. (۱۳۸۷) موسسه آیندگان

ادبیات کودکان در ایران. از آغاز تادهه هفتاد، مولف دکتر رضا شجری. (۱۳۸۴) انتشارات عیاران
هنر قصه گویی خلاق. مولف جک زاپیس. ترجمه مینوپرنیانی. (۱۳۸۰) انتشارات رشد

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: (نوشتن نمونه فعالیت ادبی در حوزه شعر و داستان و نقد ادبی و هنری و اجرای شعر خوانی و قصه خوانی) ۶ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های کارگاهی پیش بینی شده) ۴ نمره

ارزیابی پوشه کار: (ارائه کلیه آثار تولید شده ادبی، نقد ادبی، هنری و اجرای شعر خوانی و قصه گویی در کلاس و بیرون از کلاس بصورت تصویربرداری شده) ۱۰ نمره

سرفصل درس «تجزیه و تحلیل هنرهای بصری»

۱- معرفی درس و منطق آن

هنرهایی را که آفرینش، ادراک و احساس آنها بیشتر از طریق حس بینایی انجام می گیرد هنرهای تجسمی یا هنرهای بصری می نامیم. هنرهای تجسمی به عنوان زبان تصویری دارای عناصر، ویژگی ها و ابعاد مشخص و تعریف شده ای است که بدون شناخت دقیق آنها، ورود به حوزه هنر ممکن نخواهد بود. درک عناصری همچون خط، نقطه، سطح، رنگ و ... و مفاهیمی چون تعادل، ریتم، تضاد و... برای درک و نقد هر اثر هنری در حوزه هنرهای تجسمی ضروری است لذا دانشجو معلمان باید اصول و مفاهیم حاکم بر هنرهای بصری را دریابند تا با شناخت کامل بتوانند با آثار هنری ارتباط برقرار کرده و به نقد و تجزیه و تحلیل آثار بپردازند.

نام درس: تجزیه و تحلیل هنرهای بصری	مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به نقش عناصر و اصول بصری و ترکیب بندی در آثار هنرهای تجسمی در ایجاد معنا و برقراری ارتباط با مخاطبین، درک و دریافت زیبایی شناسی خود از شاهکارهای عالم تصویر را ارتقا داده و با تجزیه و تحلیل آثار هنری بصری به کشف رازها و پیچیدگی های معنا و صورت در آن ها بپردازد.	نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیش نیاز: - رنگ شناسی/تاریخ هنر جهان نحوه تدریس: نظری- عملی

شایستگی اساسی:			
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
عناصر بصری: نقطه، خط، سطح، حجم ^{۶۲} ، بافت، رنگ و...	می‌تواند کاربرد مشترک عناصر بصری در آثار هنری شاخص در حوزه‌های مختلف هنرهای بصری را گزارش کند. (نقاشی، نگارگری، عکاسی و...)	می‌تواند کارکرد و نقش عناصر بصری را در شکل‌گیری آثار هنری تشریح نماید و روابط میان آن‌ها را تحلیل کند.	می‌تواند درستی یا نادرستی به کارگیری عناصر بصری را در آثار هنرهای تجسمی مورد بررسی قرار داده گزارش نماید.
ترکیب بندی در آثار هنرهای بصری ^{۶۳}	می‌تواند گزارشی از تشخیص نوع ترکیب بندی (مقارن و غیر مقارن، عمودی، مقاطع و...) در آثار هنرهای بصری ارائه کند.	می‌تواند عناصر و اصول و مفاهیم بصری به کار گرفته شده برای ایجاد ترکیب بندی را تشریح کند و درستی و نادرستی آن را با ذکر دلایل گزارش نماید.	می‌تواند مقاله‌ای تحلیلی در تجزیه تحلیل ترکیب بندی یک اثر هنری شاخص در حوزه هنرهای تجسمی بنویسد.
آنالیز فرم و رنگ	می‌تواند مفهوم آنالیز اثر هنری را گزارش کند.	می‌تواند اثر هنری را از نظر فرم و رنگ آنالیز نماید.	می‌تواند روابط پنهان فرم‌ها و رنگ‌ها را در آثار هنری کشف کرده، تحلیل نماید.
فرم و معنا	نمادها و نشانه های تصویری را در آثار هنری شناسایی کند.	رابطه استفاده از نشانه ها و نمادها و معناسازی را گزارش کند.	رابطه فرم و معنا را در آثار شاخص هنری ایران و جهان نقد و تجزیه و تحلیل کرده

^{۶۲} - در هنرهای تجسمی حجم در معنای مجازی خود ظهور میابد.

^{۶۳} - باید توجه کرد که دانشجویان در درس مبانی هنرهای تجسمی با عناصر، اصول و مفاهیم بصری و ترکیب بندی آشنا شده اند لذا کاربرد این شناخت در نقد و تجزیه و تحلیل آثار شاخص تاریخ هنر مد نظر است.

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: بررسی عناصر بصری و ترکیب بندی

- کاربرد عناصر بصری در هنرهای تجسمی (نقطه، خط، سطح، بافت، حجم، رنگ^{۶۴}، نور و سایه روشن)
- نقد و تجزیه تحلیل کاربرد عناصر بصری در آثار حوزه هنرهای تجسمی
- کادربندی
- ترکیب بندی:
 - انواع ساختار(فرمال- این فرمال- سمی فرمال)
 - انواع ترکیب بندی(متقارن، غیرمتقارن، افقی، عمودی، دایره، متقاطع، مثلثی، اُریب، متمرکز و غیرمتمرکز، منتشر، موج، حلزونی)
 - تحلیل و بررسی ترکیب بندی: اجزای ترکیب بندی و اصول و قواعد بصری
- ◀ وجود اشکال هندسی
- ◀ وحدت و تضاد
- ◀ شفافیت و ماتی
- ◀ تداوم خطوط و اشکال
- ◀ تعادل، عدم تعادل
- ◀ وزن(فشار)
- ◀ حرکت
- ◀ ریتم
- ◀ تناسبات و مقیاس ها (نقاط و تقسیمات طلایی و....)
- ◀ عنصر تاکید و جلب توجه
- ◀ سادگی
- ◀ فضای مثبت و منفی
- ◀ فضای خالی
- ◀ تقاطع شکل ها یا زمینه با کادر
- ◀ پویایی و ایستایی
- ◀ شکل فعال و غیرفعال
- ◀ مماس های تصویری و اصلاح آن
- ◀ فضای تخت، فضای بعددار

در درس رنگ شناسی به جزئیات پرداخته شود. - ۶۴

- ◀ آنالیز و نمودار خطی و تحلیلی آثار
- ◀ آنالیز تیره و روشنی (تیره روشنی رنگ ها)
- ◀ آنالیز تضادهای رنگی
- ◀ شکل،^{۶۵} معنا و محتوا
- ◀ نمادها و نشانه های تصویری و معناسازی
- ◀ نوع تکنیک اثر

◀ فصل دوم: بررسی آثار تجسمی هنر ایران

- ◀ نقد و تجزیه و تحلیل کاربرد عناصر بصری در آثار شاخص حوزه هنرهای تجسمی ایران
- ◀ نقد و تجزیه و تحلیل اجزا و اصول و قواعد ترکیب بندی در آثار شاخص حوزه هنرهای تجسمی ایران
- ◀ نقد و تحلیل تکنیک
- ◀ روابط فرم و معنا در آثار بصری ایران

◀ فصل سوم: بررسی آثار تجسمی هنر جهان

- ◀ تجزیه تحلیل آثار تصویری واقع نما
- ◀ تجزیه تحلیل آثار تصویری انتزاعی
- ◀ نقد و تحلیل تکنیک
- ◀ روابط فرم و معنا در آثار بصری جهان

◀ فعالیت یادگیری:

- ◀ پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ◀ ارائه چکیده مقالات و کتب راجع به مباحث کلاس
- ◀ ارائه گزارش تحلیلی درباره کاربرد عناصر و اصول و مفاهیم بصری در آثار هنرهای تجسمی
- ◀ ارائه گزارش تحلیلی راجع به اجزا و اصول و قواعد ترکیب بندی در آثار هنرهای تجسمی ایران و جهان
- ◀ ارائه گزارش تحلیلی راجع به انواع ساختار در آثار هنرهای تجسمی ایران و جهان
- ◀ نقد و تجزیه و تحلیل تکنیک آثار
- ◀ آنالیز فرم و رنگ در آثار ایران و جهان
- ◀ ارائه گزارش تحلیلی درباره رابطه فرم و معنای آثار بصری ایران و جهان

◀ فعالیت عملکردی:

- ◀ ارائه چکیده مقالات و کتب راجع به مباحث کلاس
- ◀ ارائه گزارش تحلیلی درباره کاربرد عناصر و اصول و مفاهیم بصری در آثار هنرهای تجسمی

- ◀ ارائه گزارش تحلیلی راجع به اجزا و اصول و قواعد ترکیب بندی در آثار هنرهای تجسمی ایران و جهان
- ◀ ارائه گزارش تحلیلی راجع به انواع ساختار در آثار هنرهای تجسمی ایران و جهان
- ◀ نقد و تجربه و تحلیل تکنیک آثار
- ◀ آنالیز فرم و رنگ در آثار ایران و جهان
- ◀ ارائه گزارش تحلیلی درباره رابطه فرم و معنای آثار بصری ایران و جهان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های آثار هنرهای تجسمی را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

قلی زاده، عادل. ۱۳۹۰. طراحی تحلیلی. تهران: انتشارات فاطمی

جنسن، چارز. ۱۳۸۴. تجزیه و تحلیل آثار هنرهای تجسمی. ترجمه بتی آواکیان. تهران: انتشارات سمت

کانادی، جان. ۱۳۸۰. اطلاعات جامع هنر ۵ (تحلیل آثار هنری). ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ ایتن، مدیر، لوسیه. ۱۳۷۶. اطلاعات جامع هنر ۴ (زیبایی شناسی بصری). ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ

منبع فرعی:

یوهانس. ۱۳۹۱. طرح و فرم. ترجمه فرهاد گشایش. تهران: انتشارات مارلیک، چاپ هفتم

آیت اللهی، حبیب الله. ۱۳۹۰. مبانی نظری هنرهای تجسمی. تهران: انتشارات سمت

داندیس، دونیس ا. ۱۳۹۴. مبادی سواد بصری. ترجمه مسعود سپهر. تهران: سروش، چاپ چهل و دوم

مایر، مانفرد. ۱۳۹۳. مبانی و پایه هنرهای تجسمی در مدرسه بازل سوییس. ترجمه عربعلی شروه. تهران: نشر شباهنگ، چاپ چهارم

موناری، برونو. ۱۳۹۰. طراحی و ارتباطات بصری. ترجمه پاینده شاهنده. تهران: انتشارات سروش، چاپ ششم

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: (برگزاری ژوژمان و ارائه و اجرای مناسب) ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات

- در ارائه دروس و نیز انجام تکالیف، هنر و تمدن ایرانی، اسلامی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- به ایده پردازی و طراحی آثار جدید و غیرتکراری توجهی ویژه شود.
- مباحث نظری و تجزیه و تحلیل آثار از ارکان اصلی این درس است.
- ساده سازی و ایجاد تغییر بر روی فرم های واقعی به دلیل کاربرد آن در طراحی آثار گرافیکی مورد توجه خاص قرار گیرد.

سرفصل درس «طراحی بسته بندی»

۱- معرفی درس و منطق آن

بسته‌بندی محصول عبارت است از هرگونه ظرف یا بسته‌ای که محصول در آن برای فروش به بازار عرضه می‌شود یا به‌وسیله آن اطلاعات لازم در مورد محصول به مصرف‌کنندگان منتقل می‌شود. بسته‌بندی به‌عنوان یک سیستم هماهنگ توصیف می‌شود که هدف از آن، آماده‌سازی کالا جهت حمل و نقل، توزیع، انبار کردن، فروش و مصرف است. بسته‌بندی از طرفی عبارت از هنر، علم و تکنولوژی به‌جهت آماده‌سازی کالاها برای حمل و نقل و فروش و از طرفی، وسیله‌ای جهت اطمینان از سلامت محصول در تحویل به آخرین مصرف‌کننده در بهترین شرایط با کمترین هزینه متوسط است. دانشجو معلمان رشته ارتباط تصویری باید به اصول علمی و آخرین تحولات و شیوه‌های بسته‌بندی مسلط باشند تا در آموزش خود موفق عمل نمایند.

نام درس: به فارسی: بسته بندی به انگلیسی: Packaging				مشخصات درس نوع درس: عملی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناختی که از ساختار، اصول علمی و ویژگی‌های بسته‌بندی و طراحی آن پیدا می‌کند بسته‌های خلاقانه‌ای را طراحی کند.				
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
بسته بندی به عنوان اولین نیاز ارتباطی کالا با مخاطب و مشتری	درک و شناخت خود از تعاریف، مفاهیم، کارکرد و گستره بسته بندی، گزارش می‌کند و بر اساس ترسیمات هندسی اولین نمونه‌های بسته و گسترده آنها را طراحی می‌کند.	می‌تواند برای بسته بندی چند نوع کالا و محصول بر اساس نوع مواد، شرایط نگهداری، محافظت فیزیکی و حمل و نقل، طرح‌های مناسبی ارائه کند و جنسیت نوع بسته‌ها را معلوم نماید.	می‌تواند طرح‌های خود را با توجه به مقیاس‌دورات و استانداردهای چاپ، اجرای نهایی نماید و برای بسته‌های طراحی شده توسط خود، چهار چوب و ساختار مناسب حمل و نقل وسیع شهری را طراحی و	

ارایه نماید. هم چنین می تواند جدول مقایسه ای و تطبیقی بسته های مناسب محصولات مختلف را با توجه به نوع، جنس، شرایط نگهداری و... تهیه نماید.				
می تواند گزارشی تحلیلی از بررسی آثار موفق بسته بندی در ایران و جهان ارائه کند و طرح های مناسب خود را به درستی و با توجه به قابلیت های چاپ و بسته بندی در ایران، اجرای نهایی نماید. همچنین می تواند جدول مقایسه ای و تطبیقی برای تعیین تصاویر مناسب بر روی بسته های مواد مختلف ارائه نماید.	می تواند بهترین ایده ها و طرح های پیشنهادی خود را با توجه به نوع و ویژگی های محصول و خصوصیات جامعه مخاطبین انتخاب کند و برای اجرای نهایی، ترکیب بندی های متعدد و مناسبی را به همراه لوگو و نوشته های لازم بسته طراحی و ارائه کند.	می تواند نمونه های مناسبی از طراحی روی بسته ها را گزارش کند و ایده های اولیه ی مختلفی را برای طرح روی بسته خود طراحی و پیشنهاد کند.	طراحی روی بسته بندی (گرافیک بسته بندی)	
می تواند ایده های برتر خود را با توجه به قابلیت های اجرایی، تشخیص داده و به اجرای نهایی برساند و بازخورد آن را به لحاظ ارتباط با مخاطبان مورد نقد و تجزیه تحلیل قرار دهد.	می تواند با توجه به هویت بصری سازمان، جامعه مخاطبین و امکانات اجرایی، برای موضوعات مختلف در حوزه بسته بندی ایده های خلاقانه مختلف ارائه کند.	می تواند نمونه های مناسبی از ایده پردازی خلاقانه در آثار موجود را گزارش کند و برای موضوعات مختلف در حوزه این سرفصل ایده های اولیه متعددی را پیشنهاد کند.	ایده یابی و ایده پردازی	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: بسته بندی

- تعاریف بسته بندی
- مبانی بسته بندی
- ترسیمات هندسی و گسترده احجام
- ساختار بسته بندی
 - بسته بندی شیشه ای
 - بسته بندی چوبی
 - بسته های مقوایی
 - ساشت یا بسته بندی های تک نفره (انعطاف پذیر)
 - سایر بسته بندی ها
- ترکیب در بسته بندی (انواع قفل ها و پیوستگی اتصالات)
- طراحی گرافیک در بسته بندی
 - لوگو (نشانه و نوشتار در بسته بندی)
 - رنگ و محصول
 - طراحی روی بسته بر اساس نوع ، جنسیت و ارزش محصول
 - طراحی لیبل ها و موارد استفاده هر یک

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی شفاهی یا کتبی از تعاریف، مفاهیم، انواع، کاربرد و کارکرد بسته بندی
- ارائه چکیده مقالات کاربردی بر اساس موضوع بسته بندی
- ارائه آرشو تصویری از بسته بندی های مختلف در کلاس
- انجام تمرین های عملی برای ارائه طرح بسته بندی های تکی
- انجام تمرین های عملی برای ارائه طرح بسته بندی های جمعی (۶ عددی، ۱۲ عددی و....)
- انجام تمرین های عملی برای ارائه طرح روی بسته های تکی

- انجام تمرین های عملی برای ارائه طرح روی بسته های جمعی (۶ عددی، ۱۲ عددی و....)

- ارائه گزارش تحلیلی از بررسی و نقد آثار خود و دیگران

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی شفاهی یا کتبی از تعاریف، مفاهیم و کارکرد بسته بندی

- تهیه چکیده مقالات کاربردی بر اساس موضوع بسته بندی

- تهیه آرشیو تصویری از بسته بندی های مختلف

- انجام تمرین های عملی برای ارائه طرح بسته بندی های تکی

- انجام تمرین های عملی برای ارائه طرح بسته بندی های جمعی (۶ عددی، ۱۲ عددی و....)

- انجام تمرین های عملی برای ارائه طرح روی بسته های تکی

- انجام تمرین های عملی برای ارائه طرح روی بسته های جمعی (۶ عددی، ۱۲ عددی و....)

- تهیه گزارش تحلیلی از بررسی و نقد آثار خود و دیگران

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، ارائه کنفرانس می باشد. بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی از طریق کتاب، مجلات علمی، سی دی های آموزشی و چندمنظوره، سایت های اینترنتی و پژوهشی و حتی بازدید از مراکز هنری و موزه ها و ترسیم نقشه مفهومی است.

۴. منابع آموزشی

- سرکا، والتر. ۱۳۸۴. مبانی فن آوری بسته بندی، شناخت: نگاهی به بسته بندی، کارکردهای بسته بندی، طراحی گرافیک، ترجمه هاشم حبیبی. تهران: نشر هیراد، چاپ اول.

- محبی، حمیدرضا؛ (۱۳۷۹). مدیریت بسته بندی: لزوم نگرش سیستماتیک به صنعت نوین بسته بندی، تهران: نشر گفتمان، چاپ اول

- کاتلر، فیلیپ و آرمسترانگ، گری. ۱۳۸۵. اصول بازاریابی. بهمن فروزنده. اصفهان: نشر آتروپات، چاپ ششم

- علمی، محمد. (۱۳۷۳). رهنمودهای اساسی در زمینه بسته‌بندی، تهران: مرکز توسعه صادرات ایران، چاپ اول

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان) ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: (مشارکت در فعالیت های کلاسی و انجام تمرینات) ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: (اتود ها و تمرینهای ارایه شده در طول ترم) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه دروس و نیز تمرینات عملکردی و یادگیری، توجه به هنرهای ملی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- ایده پردازی و نوآوری در ارائه آثار از اهمیت ویژه ای برخوردار است.
- به کاربردی بودن و قابلیت اجرا توجه شود.
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار موجود و نیز خود دانشجویان در حوزه بسته بندی در کلاس انجام پذیرد.

سرفصل درس «تصویرسازی ۲»

۱- معرفی درس و منطق آن

تصویرسازی^{۶۶} یا مصورسازی یکی از زیرشاخه‌های هنرهای تجسمی است و به نوعی از اثر تصویری گفته می‌شود که القاکننده‌ی تجسمی یک مفهوم یا روایت با فرم بصری است. این مفهوم و روایت می‌تواند داستان، شعر، مقاله‌ای در روزنامه و کتاب و حتی تبلیغات تجاری، سرگرمی‌ها و اشکال و فرم‌های روی کالاها و لباس‌ها باشد. می‌توان گفت تصویرسازی نقاشی روایی است. راوی مجسم متن که همراه یا بدون متن کاربرد دارد و می‌تواند دنباله‌دار یا تک فریم باشد. از آنجایی که تصویرسازی کاربرد مشخص، در نظر گرفتن مخاطب و سفارش‌دهنده است و بدین جهت تصویرگری از شاخه‌های مرتبط با طراحی گرافیک محسوب می‌شود. دانشجویان رشته ارتباط تصویری باید لزوماً به این

^{۶۶} - برخی تصویرگری و تصویرسازی را با هم متفاوت می‌دانند. این گروه معتقدند تصویرگر ملزم به رساندن و تکمیل پیام متن و پاسخگویی به مخاطب کاملاً خاص است مانند تصویرگری برای کتب داستانی و آموزشی به تفکیک گروه‌های سنی، ولی تصویرساز هرآنچه دوست دارد بیان می‌کند و می‌تواند مقید به درک مخاطب نباشد و صرفاً اثری با روحیه ایلوسترسیون خلق نماید. اثر تصویرساز معمولاً در گالری‌ها نمایش داده می‌شود یا در دکوراسیون داخلی، مبلمان شهری، طراحی تی‌شرت و لوازم التحریر و بسیاری چیزهای دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد. از آنجاییکه برای تایید دسته بندی فوق منابع کافی و متقن وجود ندارد، در این سرفصل تصویرسازی و تصویرگری از هم تفکیک نشده و تصویرسازی معادل **Illustration** و در هر دو معنا به کار رفته است. تولید آثار هنری در این درس متمرکز بر تصویرسازی با توجه به موضوع، متن و مخاطب است.

حوزه آشنایی و تسلط پیدا کنند تا بتوانند در طراحی انواع کتاب ها و نشریات و مواد گرافیکی تبلیغاتی و پویانمایی از این توانمندی بهره ببرند و در تدریس خود موفق عمل نمایند.

نام درس به فارسی: تصویرسازی ۲ به انگلیسی: ۲ Illustration				مشخصات درس نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: تصویرسازی ۱ نحوه تدریس: تئوری-کارگاهی
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به انواع تصویرسازی، ویژگی ها و کاربرد آن برای نوجوانان و بزرگسالان، ایده ها، موضوعات و متون داستانی ^{۶۷} و غیر داستانی ^{۶۸} مرتبط با این گروه ها را تصویرسازی کند و آثار این حوزه را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
مبانی نظری تصویرسازی	می تواند گزارشی از انواع و کاربرد تصویرسازی برای نوجوانان و بزرگسالان ارائه کند.	می تواند گزارشی تطبیقی از تفاوت و شباهت آثار تصویرسازی برای کودکان، نوجوانان و بزرگسالان ارائه کند.	می تواند سبک ها و تکنیک های هنری به کار رفته در آثار تصویرسازی برای نوجوانان و بزرگسالان را تشخیص داده، گزارش نماید و آثار تصویرسازی برای این گروه ها را مورد نقد و تجزیه و تحلیل قرار دهد.	
طراحی شخصیت ^{۶۹} و حالت	می تواند مفهوم و کاربرد طراحی شخصیت و نمونه های آن را در	می تواند با توجه به موضوع و رده سنی، برای کتب و نشریات مرتبط با نوجوانان و	می تواند روش های مختلف و عملی را برای طراحی شخصیت پیشنهاد کند و حالات	

Fiction -^{۶۷}

Non Fiction -^{۶۸}

Character Design -^{۶۹}

		نشریات و کتب نوجوانان و بزرگسالان گزارش نماید.	بزرگسالان طراحی شخصیت انجام دهد و به تجزیه و تحلیل آثار انجام شده در این حوزه بپردازد.	مختلف (شادی، غم، نشستن، راه رفتن، دویدن و ...) را برای شخصیت هایی که تصویر کرده طراحی کند.
	تصویرسازی داستانی و غیرداستانی برای نوجوانان و بزرگسالان	می تواند نمونه هایی از تصویرسازی داستانی و غیرداستانی برای نوجوانان و بزرگسالان را ارائه کند و اصول و ویژگی های تصویرسازی آن ها را با هم مقایسه نموده، گزارش نماید.	می تواند موضوعات داستانی و غیر داستانی مرتبط با نوجوانان و بزرگسالان را به صورت تک فریم تصویرسازی کند مانند مجلات و روزنامه ها.	می تواند با توجه به اصول تصویرسازی، کتاب کامل داستانی و غیرداستانی را برای نوجوانان تصویرسازی کند.
	ایده یابی و ایده پردازی	می تواند نمونه های مناسبی از ایده یابی و ایده پردازی را در آثار تصویرسازان موجود گزارش کند.	می تواند ایده های نو و متعددی با توجه به پیام، عملکرد و جامعه مخاطبین، برای موضوعی که خود انتخاب کرده پیشنهاد کند.	می تواند ایده های نو و متعددی با توجه به پیام، عملکرد و جامعه مخاطبین، برای موضوعی که توسط استاد سفارش شده، پیشنهاد کند و بهترین ایده ها را از میان طرح هایش تشخیص داده، اجرا نماید.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تصویرسازی برای نوجوانان

- تصویرسازی برای بزرگسالان
- فرق تصویرسازی برای کودک، نوجوان و بزرگسال
- انواع تصویرسازی برای نوجوانان و بزرگسالان:
- تصویرسازی کتب، نشریات و روزنامه ها (داستانی و غیر داستانی)
- تصویرسازی تبلیغاتی (آگهی، پوستر، کاتالوگ، بروشور، بسته بندی و....)

• تکالیف یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- مطالعه منابع در مورد محتوای فصل و ارائه گزارش
- تهیه آرشیو تصویری از انواع تصویرسازی برای نوجوانان و بزرگسالان در ایران و جهان

• تکالیف عملکردی:

- مطالعه منابع در مورد محتوای فصل و ارائه گزارش
- تهیه آرشیو تصویری از انواع تصویرسازی برای نوجوانان و بزرگسالان در ایران و جهان

• فصل دوم: انواع تصویرسازی برای نوجوانان و بزرگسالان:^{۷۰}

○ تصویرسازی متون داستانی:

• تصویرسازی داستانی برای مجلات و روزنامه های نوجوانان و بزرگسالان :

- بررسی شکل، قطع و جنس نشریات و روزنامه های مناسب برای نوجوانان و بزرگسالان
- بررسی متن
- اصول و قواعد تصویرسازی مجلات با موضوعات داستانی برای نوجوانان و بزرگسالان
- طراحی شخصیت
- طراحی فضا و ترکیب بندی
- تکنیک (کاربرد تکنیک های مناسب)
- سبک های هنری در تصویرسازی (۱- واقع نما:

^{۷۰}- با توجه به اینکه تکنیک های تصویرسازی در درس پیش نیاز گفته شده در این درس تکیه بر تصویرسازی موضوعی داستانی و غیرداستانی با استفاده از تکنیک های کار شده در دروس پیش نیاز است.

رئالیسم، امپرسیونیسم، سوررئالیسم، اکسپرسیونیسم، سنت گرا ۲- انتزاعی: کوبیسم، آبستره، کودک گرایانه
یا آنفانتیلیسم)

- انتخاب رنگ و رنگ آمیزی
- طراحی جلد
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق

• **تصویرسازی داستانی برای کتب نوجوانان و بزرگسالان:**

- بررسی شکل، قطع و جنس کتب مناسب برای نوجوانان و بزرگسالان
- بررسی اصول و قواعد تصویرسازی متون داستانی برای نوجوانان و بزرگسالان
- بررسی متن
- طراحی شخصیت
- طراحی فضا و ترکیب بندی تصاویر و نوشته ها
- تکنیک (کاربرد تکنیک های مناسب)
- انتخاب رنگ و رنگ آمیزی
- طراحی جلد
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق

• **تصویرسازی متون غیر داستانی:**

• **تصویرسازی غیرداستانی برای مجلات و روزنامه های نوجوانان و بزرگسالان:**

- اصول و قواعد تصویرسازی مجلات با موضوعات غیر داستانی برای نوجوانان و بزرگسالان
- بررسی متن
- طراحی شخصیت
- طراحی فضا و ترکیب بندی تصاویر و نوشته ها
- تکنیک (کاربرد تکنیک های مناسب)
- انتخاب رنگ و رنگ آمیزی
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق

• **تصویرسازی غیرداستانی برای کتب نوجوانان و بزرگسالان:**

- بررسی اصول و قواعد تصویرسازی متون غیر داستانی
- بررسی متن

- طراحی شخصیت
- طراحی فضا و ترکیب بندی
- تکنیک (کاربرد تکنیک های مناسب)
- انتخاب رنگ و رنگ آمیزی
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق

۳-تصویرسازی تبلیغاتی برای نوجوانان و

بزرگسالان^{۷۱}:

- کاربرد تصویرسازی در طراحی پوستر، آگهی تبلیغاتی، کارت تبریک، بسته بندی محصولات غذایی و دارویی و....
- انجام تمرینات عملی برای کاربرد تصویرسازی در طراحی کارت تبریک
- **تکالیف یادگیری:**
- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- مطالعه منابع مکتوب و ارائه گزارش درباره موضوع فصل
- تهیه آلبوم های تصویری از انواع تصویرسازی داستانی و غیرداستانی برای بزرگسالان و نوجوانان
- انجام تمرینات عملی برای "طراحی شخصیت" و تمرین شیوه های طراحی شخصیت برای نوجوانان و بزرگسالان (ساده سازی، تغییر و ...)
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی تک فریم و چند فریم برای مجلات و روزنامه های نوجوانان و بزرگسالان
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی غیرداستانی تک فریم و چند فریم برای مجلات و روزنامه های نوجوانان و بزرگسالان
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی برای کتب نوجوانان و بزرگسالان
- انجام تمرینات عملی برای تصویرسازی جلد کتب نوجوانان و بزرگسالان

۷۱- با توجه به کاربرد زیاد تصویرسازی تبلیغاتی و اینکه در سرفصل های مختلفی به کاربرد تصویرسازی در آثار تبلیغاتی پرداخته شده است در این سرفصل صرفا به طراحی کارت تبریک برای بزرگسالان و نوجوانان بسنده شده است.

- انجام تمرینات عملی برای تصویرسازی صفحاتی از دایره المعارف های مختص نوجوانان و بزرگسالان
- انجام تمرینات عملی برای طراحی مسکات مخصوص مخاطبین بزرگسال
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار تصویرسازی مرتبط با نوجوانان و بزرگسالان
- تهیه فیلم و اسلاید های آموزشی از مراحل انجام کار برای استفاده در مدرسه
- **تکالیف عملکردی:**
- مطالعه منابع مکتوب و ارائه گزارش درباره موضوع فصل
- تهیه آلبوم های تصویری از انواع تصویرسازی داستانی و غیرداستانی برای بزرگسالان و نوجوانان
- انجام تمرینات عملی برای "طراحی شخصیت" و تمرین شیوه های طراحی شخصیت برای نوجوانان و بزرگسالان (ساده سازی، تغییر و ...)
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی تک فریم و چند فریم برای مجلات و روزنامه های نوجوانان و بزرگسالان
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی غیرداستانی تک فریم و چند فریم برای مجلات و روزنامه های نوجوانان و بزرگسالان
- انجام تمرینات عملی تصویرسازی داستانی برای کتب نوجوانان و بزرگسالان
- انجام تمرینات عملی برای تصویرسازی جلد کتب نوجوانان و بزرگسالان
- انجام تمرینات عملی برای تصویرسازی صفحاتی از دایره المعارف های مختص نوجوانان و بزرگسالان
- انجام تمرینات عملی برای طراحی مسکات مخصوص مخاطبین بزرگسال
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار تصویرسازی مرتبط با نوجوانان و بزرگسالان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم،

رسم اشکال ، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های کتاب و تصویرسازی را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- ابراهیمی، نادر. ۱۳۶۷. مقدمه ای بر مصورسازی کتاب کودکان. تهران: نشر آگاه، چاپ اول
- زیگن، لارنس. ۱۳۹۰. مبانی تصویرسازی. تهران: نشر پشتون، چاپ اول
- نائینی، بیژن. ۱۳۷۷. درآمدی بر تصویرسازی آموزشی ویژه بزرگسالان. تهران: نشر سازمان نهضت سوادآموزی

• منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: (برگزاری جلسه ژوژمان و ارائه با اجرای مناسب) ۵ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
- ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در ارائه نمونه های تصویری و تمرینات یادگیری و عملکردی هنرهای ملی و بومی مورد توجه قرار گیرد.
- نقد و تجزیه تحلیل آثار از ارکان اصلی این درس است.
- کمیت و کیفیت توانمان مورد توجه قرار گیرد.
- با توجه به اینکه تصویرسازی می تواند در مقاطع دبستان، متوسطه اول و دوم آموزش داده شود، در طراحی و اجرای تصویرسازی ها تکنیک های دستی در اولویت و مورد توجه خاص قرار گیرد.

- کاربرد نرم افزارهای گرافیکی روز در تصویرسازی مورد نظر است.
- تهیه فیلم و اسلایدهای آموزشی مناسب از مراحل انجام کار عملی توسط دانشجومعلمانی می تواند مواد آموزشی خوبی برای تدریس آنان فراهم آورد.

سرفصل درس «چاپ ماشینی»

۱- معرفی درس و منطق آن

چاپ دستی که با روش های متفاوتی از زمان های بسیار دور رواج داشته است با بروز تغییراتی در ساختار آن در سال ۱۴۵۵، دچار دگرگونی عظیمی شد. گوتنبرگ با ساخت حروف کوچک فلزی برجسته و کنار هم قرار دادن آن ها توانست بدعتی جدید در این صنعت به وجود بیاورد. در عصر رنسانس تکنیک هایی که برای تکثیر استفاده می شد محدود به دو تکنیک گود و برجسته بود. در حدود سال های ۱۴۰۰ میلادی تکنیک چاپ گود به تکامل رسید و از ۱۵۹۹ میلادی به بعد در چاپ کتاب مورد استفاده قرار گرفت. اما چندی بعد از استفاده از این دو تکنیک در سال ۱۷۹۶ میلادی فردی از باواریا به نام آلویس زنه فلدر تکنیک جدیدی را در چاپ به کار بست که بعدها اساس چاپ افست قرار گرفت. به این ترتیب سه تکنیک اساسی چاپ امروزی با کمی پس و پیش از هم شروع به پیشرفت کرد و هر روز دقت و کیفیت بیشتری پیدا کرد. این سه روش عبارتند از چاپ برجسته، گود، و همسطح. بنابراین آشنایی با تاریخ چاپ ماشینی، چگونگی تکامل و مراحل پیشرفت آن و همچنین شناخت انواع چاپ ماشینی به دانشجومعلمانی کمک می کند تا علاوه بر آشنایی با انواع چاپ ماشینی برخی روش های چاپ را آزموده و در آن ها مهارت های لازم را کسب کنند.

نام درس: به فارسی: چاپ ماشینی به انگلیسی: <i>Industrial printing</i>	مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴ ساعت پیشنیاز: چاپ دستی ۲
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با آشنایی با مفهوم چاپ ماشینی و شناخت انواع آن و مراحل پیش از چاپ و پس از آن؛	

شایستگی اساسی: CK ۱-۱, ۱-۲ PCK ۳-۱, ۳-۳				برخی از روش‌های چاپ را آزموده و با استفاده از ابزار و وسایل و مواد مناسب در انواع چاپ ماشینی در کاربرد صحیح آن‌ها مهارت کسب کند و بتواند با توجه به نیازهای خود از آن استفاده نماید.
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
مرحله پیش از چاپ	با آشنایی با بعضی از مراحل پیش از چاپ، در انجام طراحی دستی و طراحی کامپیوتری مهارت کسب می کند	با شناخت اسکن تصاویر، حروفچینی، نمونه خوانی و تصحیح، به عنوان مراحل پیش از چاپ، بتواند این مراحل را با توجه به نیاز خود انجام دهد	با آشنایی با چگونگی تهیه فیلم، تهیه اوزالید، تهیه هر نوع زینک سطح چاپ، بتواند با توجه به نیاز خود مراحل پیش از چاپ را به درستی انجام می دهد	
مرحله چاپ (انواع چاپ ماشینی)	با شناخت مفهوم چاپ ماشینی و ابزار و وسایل آن در انجام چاپ برجسته مهارت دارد.	با شناخت انواع چاپ ماشینی و ابزار و وسایل آن در استفاده موثر از آن‌ها برای انجام بعضی از انواع چاپ ماشینی (برجسته و گود) مهارت دارد.	با شناخت انواع چاپ ماشینی و ابزار و وسایل آن در استفاده موثر از آن‌ها برای انجام انواع چاپ ماشینی (برجسته و گود و همسطح) مهارت دارد و با توجه به نیاز و خواسته های خود از انواع مختلف چاپ استفاده می کند.	
مرحله پس از چاپ	با آشنایی با بعضی از مراحل پس از چاپ، همچون انواع پوشش محافظ (یووی UV و یا سلفون) می تواند از آن‌ها استفاده کند.	با شناخت بعضی از مراحل پیش از چاپ همچون برش و دایکات، مهارت انجام آن را کسب کرده است	با آشنایی و شناخت دوخت و صحافی، جعبه چسبانی، می تواند با توجه به نیازهای خود، آن‌ها را انجام دهد	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن
 فصل اول: کلیات

- تعریف چاپ ماشینی
- انواع چاپ ماشینی
- تاریخچه چاپ ماشینی
- پیشینه صنعت چاپ در ایران

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع و تاریخچه چاپ ماشینی

فعالیت عملکردی:

- ارائه گزارشی از انواع چاپ دستی در شهر یا روستای خود

فصل دوم : مراحل پیش از چاپ:

- طراحی دستی
- طراحی کامپیوتری
- اسکن تصاویر
- حروفچینی
- نمونه خوانی و تصحیح،
- تهیه فیلم، تهیه اوزالید
- تهیه هر نوع زینک یا سطح چاپ

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول شناخت انواع مراحل پیش از چاپ ماشینی
- تکمیل جدول شناخت ابزار و وسایل و مواد مناسب پیش از چاپ
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع مراحل پیش از چاپ ماشینی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد ابزار و وسایل و مواد مناسب پیش از چاپ
- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس

فعالیت عملکردی:

- ارائه گزارشی از چگونگی انجام مراحل پیش از چاپ ماشینی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری

بومی و ملی)

- ارائه گزارشی از چگونگی انجام ابزار و مواد و وسایل در مراحل مختلف پیش از چاپ ماشینی در شهر یا روستای خود.

فصل سوم: انواع چاپ ماشینی

- برجسته: تاریخچه، روند تکاملی این شیوه، چگونگی انجام آن (تغییر لوح چاپ از حالت تخت به سیلندری)، چگونگی انجام آن در هم اکنون (در چاپ هایی ساده که کیفیت چندان را طلب نمی کند، استفاده می شود. مثلاً برخی روزنامه ها یا اوراق اداری و نظایر آن) و...
- گود: تاریخچه، روند تکاملی این شیوه، چگونگی انجام آن (انواع آن: دو مدل ورقی و افست)، چگونگی انجام آن در هم اکنون (صنعت بسته بندی، چاپ مجلات پر تیراژ بین المللی و بروشورهای مختلف و سایر عناوین نظیر این) و..
- همسطح: تاریخچه، روند تکاملی این شیوه، چگونگی انجام وانواع آن: دو شیوه کاغذ ورقی (Sheet Fed) و کاغذ پیوسته (Web Fed)، چگونگی انجام آن در هم اکنون و..

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول شناخت انواع چاپ ماشینی
- تکمیل جدول شناخت ابزار و وسایل و مواد مناسب انواع چاپ
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع چاپ ماشینی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد ابزار و وسایل و مواد مناسب انواع چاپ
- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- استفاده موثر از ابزار و وسایل برای نشان دادن خلاقیت و ذوق هنری
- خلق یک اثر هنری با استفاده از انواع مختلف چاپ ماشینی

فعالیت عملکردی:

- ارائه گزارشی از چگونگی کاربرد انواع چاپ ماشینی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری بومی و ملی)
- ارائه گزارشی از چگونگی کاربرد ابزار و مواد و وسایل در انواع چاپ ماشینی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری بومی و ملی).
- ارائه گزارشی از انواع چاپ ماشینی در انواع مختلف کتاب، مجله، بروشور، اعلان و در شهر یا روستای خود

فصل چهارم: مراحل پس از چاپ:

- انواع پوشش محافظ چاپ مثل یووی UV و یا سلفون و غیره،
- برش و دایکات
- دوخت و صحافی

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول شناخت انواع مراحل پس از چاپ ماشینی
- تکمیل جدول شناخت ابزار و وسایل و مواد مناسب پس از چاپ
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع مراحل پس از چاپ ماشینی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد ابزار و وسایل و مواد مناسب پس از چاپ
- پرسش و پاسخ در گروه های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس

فعالیت عملکردی:

- ارائه گزارشی از چگونگی انجام مراحل پس از چاپ ماشینی در شهر یا روستای خود (توجه به میراث فرهنگی و هنری بومی و ملی)
- ارائه گزارشی از چگونگی انجام ابزار و مواد و وسایل در مراحل مختلف پس از چاپ ماشینی در شهر یا روستای خود.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از یادگیری مشارکتی برای ایجاد انگیزه در دانشجویان و درگیری ذهنی آن ها با طرح پرسش و پاسخ های مناسب به گونه ای که دانشجو معلمان به طور فعال در یادگیری شرکت نمایند، از راهبردهای اساسی تدریس در کلاس درس هنر است. بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و پیش بینی محیط هایی خارج از کلاس برای آموزش، همچون چاپخانه ها، موزه ها، بازدید از مکان های تاریخی و قدیمی و ارائه گزارش به دانشجومعلمان کمک می کند تا فعالیت های عملی را هر چه پر بارتر انجام دهند. علاوه بر این در فرایند خلق آثار هنری دانشجو معلمان با استفاده از مواد و ابزار مختلف، چگونگی استفاده از آن ها را می آموزند بدون آن که درگیر مباحث تئوری غیر لازم شوند. در واقع آن ها ابزار و مواد و چگونگی استفاده از آن را به شکل عملی می آموزند.

علاوه بر این با انجام تحقیق و ارائه گزارش در باره کاربرد چاپ در هنرهای بومی و محلی خود، اطلاعات بیشتری نسبت به هنرهای تجسمی محل زندگی خود کسب می کند. بدیهی است درسیار از موارد لازم است با ارائه توضیحات بیشتر و مستقیم به نتیجه گیری مناسب از درس کمک می شود.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- مشهوری، محسن. ۱۳۸۰. نگرشی بر کلیات صنعت چاپ. محسن. تهران: انتشارات پیکان
- بابازاده، شهلا. ۱۳۷۸. تاریخ چاپ در ایران. تهران: انتشارات طهوری

منابع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (آزمون مباحث نظری) ۶ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۷ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۷ نمره

سرفصل درس «هنر کودکان و نوجوانان» (تجسمی، نمایشی، آوایی)

۱- معرفی درس و منطق آن

در عصر حاضر هر روزی که می گذرد هنر کودکان و نوجوانان اهمیت بیشتری میابد و به خاطر تاییدی که روانشناسی و علوم تربیتی از آن به عمل آورده است همپای دیگر هنرها ی مختلف رو به تکامل و پیشرفت است. هنر این قشر از جامعه گواه راستینی است بر حقایق اجتماعی و روانشناسی کودک. کودکان و نوجوانان اکثرا بدون هیچ قیدوبندی از احساسات و برداشت خود سخن می گویند به قول پیکاسو هنری که هنرمند آگاه آرزوی رسیدن به آن را دارد، هنر کودکان است. ازاین رو در درس هنر کودکان و نوجوانان سعی شده است با مرور بررسی های انجام شده در حوزه شناخت بالقوه هنر در ذات کودکان مسیر های عبور موفق جهت خلاقیت هنری کودکان جهت طراحی های آموزشی دانشجویان معرفی و کنکاش شود.

نام درس: به فارسی: هنر کودکان و نوجوانان به انگلیسی: <i>Children and adolescent art</i>				مشخصات درس نوع درس: نظری و کارگاهی تعداد واحد: ۱+۱ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: روانشناسی تربیتی/ شناخت ابزارها و تکنیک های نقاشی نحوه تدریس: نظری - کارگاهی شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
می تواند گزارشی از تجزیه و تحلیل و روانشناسی آثار طراحی و نقاشی	می تواند گزارشی تحلیلی از کشیدن خطوط، شیوه های طراحی و نقاشی	می تواند گزارشی از تعاریف روانشناسی رشد و نقاشی کودکان ارائه دهد و با ارائه	روانشناسی آثار کودکان (نقاشی)	

		مستنداتی چون نمونه آثار و فیلم، شیوه های کشیدن خطوط در نوزادان و کودکان تا یک سالگی را گزارش نماید.	کودکان و مبانی بنیادین نقاشی کودکان از یک تا شش سالگی و مراحل تکامل آن ارائه نماید.	کودکان ارائه نماید و روش هایی برای پرورش خلاقیت و تربیت هنری در این گروه سنی ارائه نماید.
	خانه دوم رشد (مهد، کودکان و پیش دبستان)	می تواند گزارشی از مهد کودک ها و کودکان ها به عنوان مکان هایی که در ایجاد اولیه خلاقیت هنری بعد از خانه نقش دارند ارائه بدهد و علت اینکه به مهد کودک استاندارد، لقب مدرسه بازی می دهند را شرح داده و به آسیب شناسی بعضی از مهدها و کودکان های غیراستاندارد در سرکوب خلاقیت کودکان پرداخته و گزارش نماید.	می تواند گزارشی از تعریف و تطبیق انواع روش های آموزش خلاقیت در کودکان ها ارائه بدهد روش هایی چون مطرح کردن سوال، انواع بازی های رشد دهنده (وانمودی) و رشته های مختلف هنری. همچنین می تواند استفاده از پدیده های جدید مانند تلویزیون و فن آوری های جدید در مهدها، کودکان ها و پیش دبستانی ها را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده، گزارش نماید.	می تواند خصوصیات کودکان و مربیان خلاق را گزارش نماید و تمرینات مناسب و جدیدی برای پرورش خلاقیت در این گروه سنی پیشنهاد کند.
	کارگاه هنرهای تجسمی و خلاقیت، (طراحی، نقاشی، کاردستی، عکاسی و حجم سازی برای کودکان و نوجوانان)	می تواند نمونه هایی از آثار تجسمی کودکان و نوجوانان را به همراه نمونه تمرینات مناسب در آموزش هنرهای تجسمی به این گروه های سنی، گزارش نماید. (به تفکیک سن)	می تواند گزارشی توصیفی - تحلیلی از تاثیر آموزش هنرهای تجسمی در پرورش خلاقیت و تقویت عملکرد ذهن و مهارت های حرکتی در کودکان و نوجوانان ارائه دهد و نمونه	می تواند گزارشی تحلیلی و مقایسه ای از بررسی آثار تجسمی کودکان و نوجوانان (به تفکیک رده های سنی) ارائه دهد و تمرینات عملی و کاربردی مناسبی را برای پرورش خلاقیت

		و تأثیرات محیط و خانواده را بر آثار کودکان بیان کند.	هایی از آثار مناسب برای آموزش در این دوران را خلق و تولید نماید.	و تربیت هنری در حوزه هنرهای تجسمی برای ایشان پیشنهاد و ارائه نماید.
	کارگاه بازسازی دنیای بزرگسالان (نمایش خلاق- تئاتر کودک و نوجوان)	می تواند گزارشی از کودک ارائه بدهد که چگونه از طریق پنج حس خود می تواند دنیای بزرگسالان را بازی کند (این قضیه بهانه ای برای ورود به دنیای نمایش و تئاتر کودک و نوجوان است).	می تواند گزارشی از فیلم نمایش های کودکان ارائه کند و به توضیح شگرد نمایش پانتومیم، نمایش سایه و نمایش عروسکی بپردازد و از این شیوه های نمایشی برای رساندن مفاهیم ساده و مختلف استفاده کند.	می تواند گزارشی از تعریف نمایش خلاق کودک و نوجوان، ساختار نمایشنامه نویسی، کارگردانی، دکور، بازیگری، موسیقی، گریم و طراحی صحنه و لباس آن ارائه نماید و نمونه های ساده ای از این گونه نمایش را اجرا کند. (مانند بازی در قالب حیوانات) هم چنین می تواند فهرستی از جشنواره ها و فستیوالهای مهم جهانی تئاتر کودک و نوجوان را به همراه نمونه نمایش ها گزارش کند و برخی از آثار را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.
	کارگاه بازسازی خیال (سینمای کودک و نوجوان)	می تواند راجع به تعریف هنر سینما و انواع آن (سینمای مستند، سینمای داستانی، سینمای	می تواند از تاریخ سینمای کودک و نوجوان ایران و فیلمسازان مطرح این ژانر گزارشی تحلیلی	می تواند با استفاده از یک موبایل یا دوربین فیلمبرداری با آماده نمودن یک فیلمنامه و تمرین با بازیگران،

		انیمیشن)، اهمیت فیلمنامه، تصویر برداری، کارگردانی، تدوین و صداگذاری و..... گزارشی ارائه دهد و از چگونگی تولید یک پروژه سینمایی گزارشی تصویری تهیه نماید.	ارائه بدهد و چگونگی ساخت یک فیلم کوتاه از ایده تا فیلمنامه و ساخت یک فیلم آماتوری را شرح دهد و جشنواره های معتبر فیلم کودک و نوجوان در ایران و سایر کشورها را گزارش نماید.	فیلم کوتاهی مناسب کودکان یا نوجوانان تهیه کند و با یکی از نرم افزارهای تدوین اقدام به مونتاژ آن نماید.
	کارگاه هنرهای آوایی و خلاقیت	می تواند گزارشی از تعریف و تاریخچه موسیقی و انواع موسیقی ملل و سازهای معروف کلاسیک و سنتی ارائه دهد و به صورت عملی با استفاده از ابزارهای خیلی ابتدایی با تاکید بر روی مفهوم ریتم، ملودی و رنگ صدا سعی در ایجاد هارمونی با اصوات مختلف نماید.	می تواند گزارشی از موسیقی های محلی و انواع ترانه ها و لالایی های مادران ارائه دهد و نقش شعر، لحن و آواشناسی در موسیقی های موفق نواحی مختلف ایران را گزارش کرده و نکاتی پیرامون ایجاد خلاقیت از طریق موسیقی بیان نماید.	می تواند گزارشی از خصوصیات موسیقی خوب و چگونگی تشکیل گروه سرود و شرکت در جشنواره های فرهنگی و هنری ارائه کند و اقدام به تشکیل گروه سرود نموده، سرودی را اجرا نماید.
	شیوه های ارزشیابی از آثار هنری کودکان و نوجوانان	می تواند گزارشی از ملاک های داوری و روش ها و ابزارهای ارزشیابی فعالیت های هنری و همچنین پوشه کار فعالیت های هنری کودکان و نوجوانان ارائه دهد.	می تواند گزارشی از موفقیت دانش آموزان هنرمند در مسابقات فرهنگی و هنری ارائه بدهد و عوامل موفقیت آنها را با توجه به شیوه آموزش دیدن ایشان گزارش نماید.	می تواند گزارشی میدانی از خصوصیات دانش آموزان خلاق و نیز تاثیر شیوه ارزشیابی بر رشد هنری ایشان ارائه کند و روش های آموزش معلمان خلاق را مورد ارزیابی قرار داده و گزارش نماید.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

• فصل اول: کلیات

- تعاریف روانشناسی رشد و نقاشی کودکان
- آشنایی با حرکات عضلانی نوزادان
- آشنایی با مبانی بنیادین نقاشی کودکان طی پنج مرحله: ۱- اثر یا خط نامشخص ۲- خط مشخص ۳- اشکال هندسی درهم ۴- در کنار هم قراردادن چند شی ۵- اجتماع چند شکل مختلف (تصویر نگاری)

- بررسی و تحلیل نقاشی کودکان از یک تا شش سالگی
- روش‌هایی برای پرورش خلاقیت کودکان تا شش سالگی

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی مکتوب از تعاریف روانشناسی و نقاشی کودک
- تهیه فیلم مستند از حرکات عضلانی و اثر گذاری نوزادان و کودکان
- ارائه گزارشی از مبانی بنیادین نقاشی کودکان
- تحلیل و بررسی نقاشی کودکان از یک تا شش سالگی
- ارائه روش‌هایی برای پرورش خلاقیت در دوران مذکور
- انجام تمرینات عملی در کلاس

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی مکتوب از تعاریف روانشناسی و نقاشی کودک
- تهیه فیلم مستند از حرکات عضلانی و اثر گذاری نوزادان و کودکان
- تهیه گزارشی از مبانی بنیادین نقاشی کودکان
- انجام تحلیل و بررسی نقاشی کودکان از یک تا شش سالگی
- ارائه روش‌هایی برای پرورش خلاقیت در دوران مذکور
- انجام تمرینات عملی

• فصل دوم: خانه دوم رشد (مهد، کودکستان و پیش دبستان)

- آشنایی با مراکز نگهداری، تربیت و رشد نوزادان و کودکان
- آشنایی با نقاط ضعف و قوت مهدها، کودکستان‌ها، مراکز پیش دبستانی در جریان رشد خلاقیت
- آشنایی با تعریف هنر و خلاقیت
- روش‌های ایجاد خلاقیت در مراکز مذکور

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارش از مراکز رشد و پرورش نوزادان و کودکان و آسیب شناسی آن ها
- ارائه گزارشی از تعاریف هنر و خلاقیت و انواع روش های سازنده آن
- ارائه روش هایی برای پرورش خلاقیت در دوران مذکور

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش از مراکز رشد و پرورش نوزادان و کودکان و آسیب شناسی آن ها.
- تهیه گزارشی از تعاریف خلاقیت و هنر و انواع روش های سازنده آن
- ارائه روش هایی برای پرورش خلاقیت در دوران مذکور

• فصل سوم: کارگاه هنرهای تجسمی و خلاقیت (طراحی، نقاشی، حجم سازی و کاردستی برای کودکان و نوجوانان)

- آشنایی عملی با طراحی و نقاشی کودکان دبستانی و چگونگی آموزش آن
- آشنایی با نقش پرورش هنرهای تجسمی در پرورش خلاقیت و دستیابی به توانمندی های روانی و حرکتی کودک و نوجوان
- بررسی و تحلیل طراحی و نقاشی کودکان در دوره دبستان
- آشنایی عملی با حجم سازی و کاردستی کودکان دبستانی و چگونگی آموزش آن
- آشنایی عملی با طراحی و نقاشی نوجوانان در دوره متوسطه اول و چگونگی آموزش آن
- بررسی و تحلیل طراحی و نقاشی نوجوانان در دوره متوسطه اول
- آشنایی عملی با حجم سازی و کاردستی برای نوجوانان در دوره متوسطه اول و چگونگی آموزش آن

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- انجام تمرینات عملی طراحی و نقاشی مناسب کودکان و نوجوانان
- انجام تمرینات عملی کاردستی و حجم سازی مناسب کودکان و نوجوانان
- تهیه آلبوم هایی از نمونه آثار کودکان و نوجوانان
- طراحی آموزش های عملی برای تقویت توانمندی طراحی و نقاشی کودکان و نوجوانان

- طراحی آموزش های عملی برای تقویت توانمندی کاردستی و حجم سازی کودکان و نوجوانان مانند ساخت کاردستی با استفاده از مواد دور ریختنی و قابل بازیافت، انواع خمیر های بازی، قالب گیری و رسیدن به حجم های مختلف و...

- تهیه گزارش از نقش پرورش هنرهای تجسمی در دستیابی به توانمندی های روانی و حرکتی کودک و نوجوان.

• فعالیت عملکردی:

- انجام تمرینات عملی طراحی و نقاشی مناسب کودکان و نوجوانان

- انجام تمرینات عملی کاردستی و حجم سازی مناسب کودکان و نوجوانان

- تهیه آلبوم هایی از نمونه آثار کودکان و نوجوانان

- طراحی آموزش های عملی برای تقویت طراحی و نقاشی کودکان و نوجوانان

- طراحی آموزش های عملی برای تقویت کاردستی و حجم سازی کودکان و نوجوانان مانند ساخت کاردستی با استفاده از مواد دور ریختنی و قابل بازیافت، انواع خمیر های بازی، قالب گیری و رسیدن به حجم های مختلف و...

- تهیه گزارش از نقش پرورش هنرهای تجسمی در دستیابی به توانمندی های روانی و حرکتی کودک و نوجوان.

• فصل چهارم: بازسازی دنیای بزرگسالان (نمایش بازی-تاتر کودک و نوجوان)

- آشنایی با حس های مختلف کودکان و نوجوانان که منجر به بازی نمایشی می شود

- آشنایی با انواع نمایش های کودکان و نوجوانان

- آشنایی و معرفی نمایش خلاق و توضیح در مورد ساختار یک نمایش موفق

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی

- ارائه گزارشی شفاهی از انواع حس هایی که کودک در بازی های نمایشی به کار می گیرد

- ارائه گزارشی از انواع نمایش کودک و نوجوان و شیوه های اجرای آن

- ارائه گزارشی از اجرای نمایش خلاق و معرفی ساختار یک نمایش موفق

- اجرای یک نقش در قالب یک نمایش خلاق

- ارائه یک متن نمایشی مناسب کودک و نوجوان

• فعالیت عملکردی:

- تهیه یک متن نمایشی مناسب کودک و نوجوان
- تهیه گزارشی از انواع حس هایی که کودک در بازی های نمایشی به کار می گیرد.
- تهیه گزارشی از انواع نمایش کودک و نوجوان و شیوه های اجرای آن
- تهیه گزارشی از اجرای نمایش خلاق و معرفی ساختار یک نمایش موفق
- تمرین نمایش خلاق

- تهیه یک متن نمایشی مناسب کودک و نوجوان

• فصل پنجم: بازسازی خیال(سینمای کودک ونوجوان)

- آشنایی با تعریف هنر سینما و انواع فیلم های سینمایی
- آشنایی با مراحل تولید یک فیلم
- آشنایی با جشنواره های معتبر فیلم کودک و نوجوان
- آشنایی با ابزارهای ساخت فیلم و تولید یک فیلم کوتاه

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی از مفهوم هنر سینما و انواع فیلم
- ارائه گزارشی از مراحل تولید یک فیلم سینمایی مناسب کودکان و نوجوانان
- ارائه گزارشی مکتوب از تاریخ سینمای کودک و نوجوان ایران و معرفی جشنواره های معتبر آن
- ارائه گزارشی مکتوب از ابزار و تجهیزات فیلمسازی و چگونگی ساخت یک فیلم کوتاه
- ساخت یک فیلم کوتاه با دوربین فیلمبرداری خانگی یا موبایل برای کودکان یا نوجوانان

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی از مفهوم هنر سینما و انواع فیلم
- تهیه گزارشی از مراحل تولید یک فیلم سینمایی مناسب کودکان و نوجوانان
- تهیه گزارشی مکتوب از تاریخ سینمای کودک ونوجوان ایران و معرفی جشنواره های معتبر آن
- تهیه گزارشی مکتوب از ابزار و تجهیزات فیلمسازی و چگونگی ساخت یک فیلم کوتاه
- ساخت یک فیلم کوتاه با دوربین فیلمبرداری خانگی یا موبایل برای کودکان یا نوجوانان

• فصل ششم: هنرهای آوایی و خلاقیت

- آشنایی با تعریف، تاریخچه و انواع موسیقی
- آشنایی با موسیقی محلی و انواع شعر های خلاقانه
- آشنایی با اجرای یک موسیقی خلاقانه و تشکیل گروه سرود

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارش مکتوب از تعریف، تاریخچه و انواع موسیقی
- ارائه گزارش مکتوب از معرفی موسیقی محلی و ترانه های خلاقانه نواحی مختلف ایران
- اجرای یک موسیقی خلاقانه کودکان با ابزارهای ابتدایی
- تشکیل گروه سرود و اجرای یک سرود مناسب کودکان یا نوجوانان
- ارائه گزارش از جشنواره های مرتبط

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش مکتوب از تعریف، تاریخچه و انواع موسیقی
- تهیه گزارش مکتوب از معرفی موسیقی محلی و ترانه های خلاقانه نواحی مختلف ایران
- اجرای یک سرود خلاقانه با ترانه کودکان
- تشکیل گروه سرود و اجرای یک سرود مناسب کودکان یا نوجوانان
- تهیه گزارش از جشنواره های مرتبط

• فصل هفتم: شیوه های ارزشیابی از آثار هنری کودکان و نوجوانان

- آشنایی با ملاک های داوری و ابزارهای ارزشیابی آثار هنری کودکان و نوجوانان
- آشنایی با آماده نمودن پوشه کار آثار هنری
- آشنایی با شیوه های ارزشیابی آثار کودکان و نوجوانان در مسابقات هنری
- آشنایی با خصوصیات و نقاط ضعف و قدرت یک مربی خلاق
- آشنایی با خصوصیات و نقاط ضعف و قدرت کودکان و نوجوانان خلاق

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی مکتوب از ملاک های ارزشیابی و داوری آثار هنری کودکان و نوجوانان
- ارائه گزارشی شفاهی از چگونگی آماده نمودن پوشه کار هنری
- ارائه گزارشی از خصوصیات و نقاط ضعف و قدرت یک مربی خلاق
- ارائه گزارشی از خصوصیات کودکان و نوجوانان خلاق و شیوه ارزشیابی آثار آنان

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارشی مکتوب از ملاک های ارزشیابی و داوری آثار هنری کودکان و نوجوانان
- تهیه گزارشی شفاهی از چگونگی آماده نمودن پوشه کار هنری
- تهیه گزارشی از خصوصیات و نقاط ضعف و قدرت یک مربی خلاق
- تهیه گزارشی از خصوصیات کودکان و نوجوانان خلاق و شیوه ارزشیابی آثار آنان

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، بررسی نظریات و دیدگاه های روانشناسی در مورد کودکان و نوجوانان خلاق است، استفاده از اسلایدهای آموزشی، عکس ها، تاتر، کنسرت های موسیقی، مشاهده فیلم داستانی و مستند و انیمیشن با موضوع کودکان و نوجوانان به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.
- بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، فعالیت های هنری تجسمی، نمایشی و آوایی بصورت فعالیت عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از نمایشگاه های نقاشی، مشاهده انیمیشن و فیلم های کوتاه و موفق سینمای کودک و نوجوان و حضور در جشنواره فیلم رشد و جشنواره تاتر دانشجویان را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- استرایکر، سوزان، وارنر سالی. (۱۳۹۱). کلید های پرورش خلاقیت هنری در کودکان و نوجوانان. مترجم: اکرم قیطاسی. تهران: موسسه انتشارات صابرين
- فراری، آنا اولیوریو. (۱۳۹۱). نقاشی کودکان و مفاهیم آن. مترجم: عبدالرضا صرافان. تهران: انتشارات دستان، چاپ هشتم.

منبع فرعی:

- میکانی، عباس. (۱۳۸۹). خلاقیت و تفکر. تهران: انتشارات آوای نور.
- سینگر، دروتی جی. (۱۳۹۱). پرورش خلاقیت به کمک بازی های وانمودی. مترجم: دکتر حمید علیزاده، علیرضا روحی. تهران: نشر جوانه رشد
- آماولی، ترزا. (۱۳۷۷). شکوفایی خلاقیت کودکان. ترجمه حسین قاسم زاه. تهران: نشر دنیای نو
- فصلنامه سینمایی فارابی. (۱۳۸۴). ویژه کودک و نوجوان. تهران: انتشارات بنیاد سینمایی فارابی
- کیانیان، داود. (۱۳۷۰). تأثیر کودکان و نوجوانان. تهران: انتشارات تربیت.
- جنیدی، فریدون. (۱۳۷۲). زمینه شناخت موسیقی ایرانی. تهران: انتشارات پارت

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: (تحقیق و بررسی در حوزه مفاهیم و نظریات هنر و روانشناسی خلاقیت) ۴ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های کارگاهی پیش بینی شده) ۶ نمره
- ارزشیابی پوشه کار: (ارائه کلیه آثار تولید شده هنری) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- در شناخت هنر کودکان و نوجوانان و ایجاد خلاقیت در آن ها می توان از هنرهای دیگر مانند عکاسی، چاپ و... نیز بهره برد.
- در انجام نمونه های عملی هنرهای ملی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- در انتخاب تمرینات عملی، سطح کار و نمونه ها به گونه ای انتخاب شود که در آموزش کودکان و نوجوانان مورد استفاده قرار گیرد.

سرفصل درس «طراحی برای فضای مجازی»

۱- معرفی درس و منطق آن

هنر قرن ۲۱ در فضای مجازی با سرعتی باورنکردنی رو به پیشرفت است. نرم افزارهای گرافیکی، بازی های کامپیوتری و وب سایت ها از شاخص ترین تحولات در طراحی فضای دیجیتال محسوب میشوند که هریک در چند سال اخیر به طرز شگفت آوری متحول گردیده اند. مسلماً طراحان گرافیک امروز، به طور مداوم باید با علم و هنر زمانه همگام باشند وگرنه نمی توانند مخاطب دوران را درک کرده و سطح توقعات وی را برآورده سازند. در این میان هر روزه میلیونها کاربر کامپیوتری به صفحات وب رجوع میکنند و اوقات زیادی را در این شبکه مجازی به جستجو می پردازند. وب سایت ها یا تارنها مجموعه ای از فایل های مختلف اعم از تصاویر متون و یا فایل های برنامه نویسی شده اند که به منظوری خاص طراحی میشوند. جذابیت بصری، انتقال سریع پیام ها و آسانی کاربری برای مخاطبین از مهم ترین اصول طراحی صفحات وب است. شناخت اصول و طراحی صفحات وب برای دانشجومعلم این رشته از ضروریات است و آنان را در جهت تسلط به دانش روز و تدریس موفق آماده می سازد.

نام درس: به فارسی: طراحی برای فضای مجازی به انگلیسی: <i>Design for virtual space</i>	مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: صفحه آرای ۲/۳ فناوری اطلاعات در حوزه آموزش ارتباط تصویری ۳ نحوه تدریس: تئوری- کارگاهی
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به تعریف، تاریخچه، اصول طراحی صفحات وب و وب سایت ها و نرم افزارهای خاص این کار به تجزیه تحلیل این آثار پرداخته و آثار مناسبی را در این حوزه طراحی و تولید کند.	شایستگی اساسی:

سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
می تواند گزارشی تحلیلی از مقایسه و تجزیه و تحلیل چند وب سایت مطرح جهانی ارائه کند و نیز کلیه صفحات را برای یک وبسایت ایرانی با استفاده از نرم افزارهای مناسب طراحی و تولید کرده، آن را جهت استفاده کاربران به سرور انتقال دهد.	می تواند گزارشی از اصول و فنون، زبان برنامه نویسی و نرم افزارهای مناسب طراحی صفحات وب در فضای مجازی ارائه نماید و یک صفحه را با استفاده از نرم افزارهای مناسب طراحی نماید.	می تواند گزارشی از تعاریف، تاریخچه و اصول زیبایی شناسی و طراحی صفحات وب ارائه دهد و نمونه های موفق را گزارش نماید.	طراحی صفحات وب	
با استفاده از نرم افزارهای مناسب، نمونه های متنوعی از بئر تبلیغاتی برای یک وبسایت را طراحی و اجرا نموده و در وب سایتی که خودش طراحی نموده، مورد استفاده قرار دهد.	نمونه های ساده ای از بئر تبلیغاتی برای یک وب سایت ایرانی را طراحی و اجرا نماید و نمونه های موفق این کار را با ذکر دلایل، گزارش نماید.	نمونه هایی از ساخت بئر تبلیغاتی برای وب سایت ها را گزارش کند و نرم افزارهای مناسب این کار را معرفی نماید.	ساخت بئر تبلیغاتی برای سایت های اینترنتی	

۳. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مفاهیم مقدماتی وب

- تاریخچه طراحی صفحات وب
- اصول طراحی و زیبایی شناسی در صفحات وب
- توجه به تعامل با مخاطب
- نقد و تجزیه تحلیل چند وب سایت موفق و ناموفق
- نحوه عملکرد مرورگرها

- مالتی مدیا در وب
- آشنایی با موتورهای جستجو
- زبان های نشان گذاری و تاریخچه آن ها
- ابزارهای سودمند طراحی صفحات وب:
- *Adobe Dreamweaver*
- *Microsoft Expression Web*
- **فصل دوم: اصول طراحی صفحات وب**
- گام های اولیه طراحی صفحات وب
- اصول طراحی اولیه وب سایت
- رنگ در وب
- **فصل سوم: طراحی صفحات وب:**
- آشنایی با زبان XHTML
- مفهوم برچسب و ساختار آن
- قواعد به کارگیری برچسب ها
- فرمت های ذخیره سازی صفحات وب
- شیوه کار با Notpad
- اصول ایجاد صفحه وب
- **فصل چهارم: ایجاد متن و پاراگراف بندی**
- آموزش ایجاد برچسب های لازم
- **فصل پنجم: افزودن صوت و تصویر به صفحات وب**
- فرمت های صوتی در وب
- افزودن صوت به صفحه
- فرمت های تصویری در وب
- چینش تصاویر در صفحه
- قرار دادن تصویر و متن در کنار هم
- **فصل ششم: طرح بندی صفحه با ایجاد جداول و لیست ها**
- کاربردهای جدول در صفحات وب
- ایجاد جدول در صفحات وب
- استفاده از لیست در صفحات وب
- **فصل هفتم: ایجاد ارتباط میان صفحات وب**
- دستورات ایجاد ارتباط
- ایجاد پیوند روی تصاویر
- **فصل هشتم: قاب بندی صفحات وب**

- کاربرد قاب
- ایجاد قاب
- **فصل نهم: کار با نرم افزار Dreamweaver**
- آشنایی و کاربرد
- امکانات مورد نیاز برای نصب و راه اندازی
- آشنایی با سرویس دهنده های وب
- مزایای اتصال به سرور وب در هنگام طراحی
- شناخت محیط Dreamweaver
- **فصل دهم: تعریف سایت و مدیریت داشته ها**
- آشنایی با وب سایت و مفاهیم آن
- اصول طراحی و تعریف وب سایت
- مدیریت فایل ها
- **فصل یازدهم: توانایی طرح بندی صفحات**
- مفهوم طرح بندی
- ساخت اولین صفحه
- اصول ایجاد جدول
- به کارگیری الگوها
- **فصل دوازدهم: افزودن محتوا به صفحات**
- افزودن متون و پاراگراف بندی
- افزودن تصاویر
- ایجاد پیوند
- ایجاد نقشه تصویری
- افزودن فایل های چندرسانه ای (صوتی - ویدیویی)
- **فصل سیزدهم: محیط کدنویسی**
- شناخت محیط کدنویسی
- استفاده از Quick Tag Editor
- بهینه سازی و اشکال زدایی کدها
- **فصل چهاردهم: طرح بندی صفحات با لایه ها و CSS**
- معرفی CSS
- طرح بندی
- **فصل پانزدهم: راه اندازی وب سایت**

- اجاره فضا و دامین
- انتقال وب سایت روی سرور

• فعالیت یادگیری:

- تهیه گزارش در مورد مباحث مطرح شده در کلاس
- پرسش و پاسخ و تعامل فعال در مباحث درسی
- بررسی و تجزیه و تحلیل آثار و ارائه گزارش
- انجام تمرینات عملی برای طراحی صفحات وب، وب سایت و انتقال آن به سرور
- تمرینات عملی با برنامه ها و نرم افزارهای مربوطه و معرفی شده توسط استاد
- انجام تمرینات عملی برای طراحی و تولید بنر تبلیغاتی در صفحات وب
- ارائه کار نهایی

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش در مورد مباحث مطرح شده در کلاس
- بررسی و تجزیه و تحلیل آثار و ارائه گزارش
- انجام تمرینات عملی برای طراحی صفحات وب، وب سایت و انتقال آن به سرور
- تمرینات عملی با برنامه ها و نرم افزارهای مربوطه و معرفی شده توسط استاد
- انجام تمرینات عملی برای طراحی و تولید بنر تبلیغاتی در صفحات وب
- ارائه کار نهایی

• راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از مراکز تولید وب سایت را تدارک دید.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

۱- فروزنده دهکردی، حبیب. (۱۳۹۲). طراحی صفحات وب مقدماتی - تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی، شاخه کار دانش - کد: ۶۰۹/۵۱ - شابک: ۵-۲۳۳۲-۰۵-۹۶۴-۹۷۸

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: (آزمون عملی نهایی) ۷ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۶ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۷ نمره

سایر نکات:

- صرفاً جنبه دیزاین و طراحی صوری صفحات وب مورد نظر نیست بلکه دانشجو باید قادر شود از طراحی تا اجرای کامل و انتقال به سرور را انجام دهد.
- نرم افزارهای مناسب برای طراحی صفحات وب و بنرهای تبلیغاتی توسط استاد و با توجه به فناوری روز انتخاب شوند. هم اکنون نرم افزارهای **Flash**، **Adobe Dreamweaver**، **Aleo Intro Banner Maker**، **Flash Banner** می توانند گزینه های مناسبی باشند.
- موضوعات باید ایرانی بوده و متناسب با فرهنگ و هنر ملی و بومی طراحی شوند.

سرفصل درس «زبان تخصصی»

۱- معرفی درس و منطق آن

هر زبان جدید، دنیایی را در مقابل انسان می گشاید. امروزه ارتباط، خصوصاً در تعاملات علمی، امری غیرقابل اجتناب است و کسی در این عرصه موفق است که مسلح به یک زبان دیگر یا رسانه ارتباطی باشد. با توجه به اینکه قسمت عمده ای از منابع موجود در حوزه هنر به زبان انگلیسی است، فهم متون رشته ارتباط تصویری، این امکان را برای دانشجو معلم فراهم می کند تا

در جریان نظریات، یافته ها و پژوهش های صورت گرفته در سایر نقاط دنیا قرار گیرد و آگاهی خود را در مورد دانش نظری هنر، تجزیه و تحلیل آثار هنری و ... ارتقاء دهد تا در آموزش این رشته از ابزارها و روشهای به روز استفاده نماید.

نام درس: به فارسی: زبان تخصصی ارتباط تصویری به انگلیسی: <i>Special English for Visual Communication</i>				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک اصطلاحات و مفاهیم تخصصی در متون رشته ارتباط تصویری، متن های زبان اصلی این رشته را بخواند، درک، ترجمه و تفسیر کند. و در حرفه خود از آنها استفاده نماید.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: زبان عمومی
				شایستگی اساسی:
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	Ck ۱-۱ , ۱-۲ Pck ۳-۱
می تواند با توجه به محتوای ضمنی متن (context) معنایی لغت را کشف نموده و معادل های مناسب انگلیسی آن (synonyms) کلمات را گزارش کند. همچنین برای کلمات دشوار و تخصصی معادل های فارسی مناسب یافته و آنها را گزارش کند.	می تواند با توجه به کاربرد معنایی اصطلاحات تخصصی، اصطلاحات مورد نظر را به فارسی ترجمه کند.	می تواند با مطالعه متون ارتباط تصویری به زبان انگلیسی، واژه های کلیدی آنها را گزارش کند.	درک لغات و اصطلاحات تخصصی	
می تواند در گزارشی کتبی ضمن ترجمه متن، ساختار علمی را رعایت کرده و با توجه به زمینه و مضمون متن دامنه معنایی لغت را نیز لحاظ کند.	می تواند با توجه به ساختار زبان مبدأ (انگلیسی) و همچنین ساختار زبان مقصد (فارسی) متن را ترجمه کند.	می تواند متن را بصورت تحت الفظی و بدون توجه به ساختار زبان اصلی و زبان فارسی ترجمه کند.	ترجمه و تفسیر متن با توجه به زمینه آن (CONTEXT)	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

در طی این دوره فرصت‌هایی فراهم می‌شود تا دانشجویان با تعمق در محتوای درس، با مهارت‌های مطالعه و درک متون عمومی و تخصصی در رشته خود آشنا شوند.

- متون مربوط به تاریخ هنر
- متون مربوط به مبانی هنرهای تجسمی
- متون مربوط به گرافیک و نقاشی

• فعالیت یادگیری:

- در این درس فعالیت یادگیری در سه مرحله اتفاق می‌افتد که این فعالیت‌ها شامل راهبردهایی است که یادگیری آنها برای درک متن بسیار ضروری است. این فعالیت‌ها عبارتند از:

- تکمیل جدول مترادف‌های انگلیسی اصطلاحات تخصصی
- انجام کاربرگ‌های ارائه شده در کلاس
- یادداشت برداری یا ارائه برداشت ذهنی خود از متن (ترجیحا به انگلیسی) در کلاس

• فعالیت عملکردی:

- ارائه خلاصه‌ها، برداشت‌ها و نقدها تحلیل‌های دانشجو
- یافتن متون مرتبط با رشته تحصیلی با مراجعه به کتاب‌های درسی لاتین، مجلات علمی معتبر و سایت‌های معتبر اینترنتی

• راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از رویکرد ارتباطی و یادگیری مشارکتی در تحلیل و پاسخ به پرسش‌های طرح شده و نیز شیوه‌های مشارکتی و انجام فعالیت‌های عملی مانند تمرین و تکرار **repetition** برای درک عمیق‌تر و به‌کارگیری آن در موقعیت‌های واقعی تدریس است. بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش مکتوب، ارائه شفاهی، مراجعه به منابع دست اول با مراجعه به کتابخانه، سایت‌های علمی و حتی تهیه منابع الکترونیکی به صورت فیلم و یا نرم افزارهای هنری به زبان انگلیسی است.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

منبع فرعی:

<http://www.eslincanada.com/english/englishlesson\۰.php>

<http://myweb.lmu.edu/sshepherd/arts.htm>

http://www.teach-nology.com/teachers/lesson_plans/arts/visual

<http://www.english-online.at/art-architecture/visual-arts/visual-art-forms.htm>

<http://download.ebooks۶.com/Visual-arts-pdf.html>

<http://www.ebooksdownloadfree.com/download/visual-arts-\.html>

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (آزمون مباحث نظری شامل منابع درسی، روش ها و نتایج آزمایش های انجام شده) ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۵ نمره

سرفصل درس «زیبایی شناسی و حکمت هنر اسلامی»

۱- معرفی درس و منطق آن

هرگاه به یاری نشانه های زبانی و مفهوم سازی فلسفی، منطقی و علمی نتوانیم واقعیتی، رویدادی یا تجربه انسانی را بیان و به دیگری منتقل کنیم، به هنر پناه می بریم (احمدی، حقیقت و زیبایی). در باره خاستگاه و ماهیت هنر و زیبایی، از قدیم الایام دیدگاه های متفاوتی وجود داشته است. برخی آن را امری والا و قدسی دانسته اند و برخی دیگر خاستگاه آن را زمینی و انسانی قلمداد کرده اند. آیا هنر فن و مهارت است و اکتسابی است یا نه، امری شهودی و ذاتی می باشد؟ تعریف زیبایی، هنر، فلسفه و حکمت هنر اسلامی چیست؟

هنر اسلامی یکی از دوران های شکوهمند تاریخ هنر و یکی از ارزشمندترین دستاوردهای بشری در عرصه هنری به شمار می آید. اصطلاح «اسلامی» نه تنها به مذهب، بلکه به فرهنگ غنی و متنوع مردمانی که در سرزمین هایی که آیین اسلام در آن رواج دارد نیز اشاره می کند. این هنر آیین تمام نمای جهان بینی اسلامی و همچنین فرهنگ و تمدن اسلامی است و دارای مبانی نظری و معنوی و اخلاقی قابل تکیه و مهمی است. هنر اسلامی جزئی از فرهنگ اسلامی است. به همین جهت برای درک درستی از فرهنگ اسلامی باید فهمی از هنر اسلامی داشته باشیم. اندیشمندان اسلامی به فراخور درک و استنباط خود از جهان هستی، تعاریف مختلفی از زیبایی، خیال، صورت جمال و حسن و.... ارائه کرده اند که شناخت و بررسی این دیدگاه ها درکی از مفاهیم زیبایی شناسی و حکمت هنر اسلامی فراهم می کند.

لذا شناخت ماهیت هنر، حقیقت و زیبایی از دیدگاه اندیشمندان اسلامی و بررسی تعاریف گوناگون درباره زیبایی، هنر و حکمت هنر اسلامی از ضروریاتی است که با شناخت آنها دانشجو معلم وسعت نظر پیدا می کند و موجبات ارتقای دانش هنری، قدرت تجزیه و تحلیل و قضاوت بهتر برایش فراهم می شود تا با تکیه بر این شناخت بتواند در تفهیم مقوله هنر اسلامی به دانش آموزان موفق عمل کند.

نام درس: به فارسی: زیبایی شناسی و حکمت هنر اسلامی به انگلیسی:	مشخصات درس نوع درس: ۲ واحد نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: تاریخ هنر جهان تاریخ هنر و تمدن اسلامی نحوه تدریس: نظری شایستگی اساسی:
Aesthetics and wisdom in Islamic art اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: مفهوم هنر، حقیقت، زیبایی و حکمت هنر اسلامی را از دیدگاه های مختلف، اعم از حکمای مسلمان و غیر مسلمان بررسی کند و در باب خاستگاه، ماهیت و کارکرد هنر و حکمت اسلامی و ویژگی های منحصر به فرد آن و نظر اسلام راجع به هنرهای مختلف و حدود و ثغور آن بتواند مطالب مستدلی را ارائه کند و از منظر حکمی به نقد و بررسی آثار بپردازد.	

۱-۱ Ck	ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
۱-۲ Ck ۱-۳ Pck	مفهوم هنر، حقیقت، زیبایی، حکمت و فلسفه هنر اسلامی	می‌تواند تعاریف مختلفی از دیدگاه حکمای مسلمان و غیرمسلمان راجع به مفهوم حقیقت، زیبایی، حکمت و فلسفه هنر و هنر اسلامی را گزارش کند.	می‌تواند نظریات فلاسفه یونان و روم را در مورد هنر و زیبایی گزارش نماید. همچنین می‌تواند وجوه تشابه و تمایز دیدگاه‌های حکمای مسلمان و غیرمسلمان راجع به مفهوم حقیقت، زیبایی و حکمت هنر اسلامی را در قالب گزارشی تطبیقی ارائه دهد.	می‌تواند گزارشی تحلیلی از سیر تحول مفاهیم حقیقت، زیبایی، حکمت هنر اسلامی از دیدگاه متفکران مسلمان ارائه کند و مطالعات تطبیقی میان آراء حکمای یونان و روم با حکمای اسلامی انجام داده گزارش نماید.
	هنر و امر قدسی	می‌تواند دیدگاه اندیشمندان مختلف نسبت به خاستگاه قدسی هنر اسلامی را جمع‌آوری و فهرست کند.	می‌تواند نکات تشابه دیدگاه‌های مختلف درباره زیبایی‌شناسی و حکمت هنر اسلامی و امر قدسی بودن آن را جمع‌بندی کرده و در قالب جدولی تطبیقی آنها را گزارش کند.	می‌تواند تحلیل خود راجع به خاستگاه قدسی زیبایی و رمز و راز و حکمت هنر اسلامی را با ارائه مصادیق و نمونه های ملموس در آثار هنر اسلامی در قالب یک مقاله یا کنفرانس ارائه دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

تفاوت‌ها و شباهت‌های دین و هنر

- حکمت هنر دینی و نبوی
- ماده اثر هنری، خیال و تخیل
- مبدأ اثر هنری
- الهام حقیقت هنری
- ریشه‌شناسی هنر
- صورت اثر هنری، زیبایی
- غایت اثر هنری: کاتارسیس، تزکیه روح مخاطب

• فصل دوم : آغاز هنر اسلامی و ریشه ها

- ظلمت اموی و بازگشت صور خیالی جاهلی
- پیدایش شعر و حکمت یونانزده پس از نفوذ فلسفه یونانی
- نسبت میان شعر و دین
- حکمت هنر ادبا و فلاسفه
- فلسفه هنر خواجه نصیر الدین طوسی
- سکریه و صحویه و تأویل در هنر
- نظریه های هنر در آرای متفکران مسلمان
- هنر یونان ماقبل یونانی
- فرهنگ هنری روم
- آغاز فلسفه هنر
- هنر در نظر فلاسفه کلاسیک یونانی (سقراط-افلاطون-ارسطو)
- فلسفه هنر اپیکور
- فلسفه هنر فلوپین

• فصل سوم : هنر حقیقی و حکمت دینی

- انحراف هنر با متافیزیک و فلسفه یونانی
- عقل فعال یونانی - شرقی
- تنزل خیال از فلسفه یونانزده مسلمانان
- عقل فعال فیلسوفان مسلمان
- سنت و بدعت هنری
- بی صورتی هنر مدرن
- حکمت اشراق سهروردی و ساحت متعالی خیال و مثال
- خیال مجرد و خیال متصل و منفصل عرفانی ابن عربی
- دینی شدن نظریه هنر پس از یونانزدگی آغازین
- مقاومت هنرمندان اصیل در برابر هنر مدرن

• فصل چهارم : ادوار هنری

- صورت شناسی فرهنگی -تاریخی در معارف غربی
- صورت های نوعی وبر
- صورت های نوعی اشنپنگلر

- چهار دوره فرهنگی تاریخی (دوره شرقی، دوره یونانی و رومی، دوره مسیحی و اسلامی، دوره جدید)

• فصل پنجم: تاریخ هنر اسلامی

- زمینه های پیدایش هنر اسلامی
- منابع اسلامی هنر
- منابع یونانی و اساطیری هنر
- استحاله هنر بیگانه در عالم اسلامی
- روحانیت اسلامی و مسیحی و هنر
- ممیزات هنر اسلامی
- آداب معنوی و سمبلیسم در هنر اسلامی
- هنر تشبیهی و هنر تنزیهی
- صور مختلف هنر اسلامی (شعر موسیقی، نگارگری، خط، تذهیب و تشعیر، نقاشی، معماری و ...)

• فعالیت یادگیری:

- مشارکت فعال در کلاس و بحث پیرامون موضوعات فوق
- ارائه گزارش از مطالعات منابع مکتوب در موضوعات فوق و بررسی ویژگی های هر دوره
- ارائه چکیده مقالات علمی پژوهشی و علمی ترویجی در مورد مباحث مربوطه
- ارائه جداول تطبیقی از نظریات و اندیشمندان هر دوره

• فعالیت عملکردی:

- تهیه جدول تطبیقی از نظریات و اندیشمندان هر دوره
- تهیه چکیده مقالات علمی پژوهشی و علمی ترویجی در مورد مباحث مربوطه قبل از هر جلسه
- انتخاب یک موضوع یا یک نظریه پرداز اسلامی برای پژوهش و مطالعه تخصصی و ارائه کنفرانس

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم های مستند و آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، ارائه کنفرانس می باشد.

بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی از طریق کتاب، مجلات علمی، سی دی های آموزشی و چندمنظوره، سایت های اینترنتی و پژوهشی و ... است.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- مدد پور ، محمد. ۱۳۸۶. حکمت انسی و زیبایی شناسی عرفانی هنر اسلامی. تهران: انتشارات سوره مهر، چاپ دوم
- پازوکی، شهرام. ۱۳۸۴. حکمت هنر و زیبایی در اسلام. تهران: فرهنگستان هنر
- فیروزان، مهدی. ۱۳۸۷. راز و رمز هنر دینی. تهران: انتشارات سروش

منابع فرعی:

- مدد پور ، محمد. ۱۳۸۷. آشنایی با آرای متفکران در باب هنر. تهران: انتشارات سوره مهر
- احمدی ، بابک. ۱۳۸۵. حقیقت و زیبایی. تهران: نشر مرکز
- شپرد، آن. ۱۳۷۷. مبانی فلسفه هنر. ترجمه علی رامین. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی
- رید، هربرت. ۱۳۷۷. معنی هنر. ترجمه نجف دریا بندری. تهران: شرکت سهامی کتابهای جیبی (امیر کبیر)
- لیمن، اولیور. ۱۳۹۲. درآمدی بر زیبا شناسی اسلامی. ترجمه ی اردوبازارچی نازنین. فندرسکی سیدجواد. تهران: نشر علم، چاپ اول

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- آزمون پایانی: (آزمون مباحث نظری شامل منابع درسی و ...) ۱۰ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره
- ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۵ نمره

سرفصل درس «طراحی گرافیک محیطی»

۱- معرفی درس و منطق آن

امروز شهرها به صورت وسیعی گسترش یافته اند و روز به روز بر تعداد افراد ساکن در آن ها افزوده می شود، در نتیجه نیاز به سیستم های هدایت بصری نظم یافته، که بر اساس قوانین علمی گرافیک محیطی تدوین یافته باشند بیش از گذشته احساس می شود. علاوه بر این پیشرفت ها رشد شهرها باعث شده تا نیاز به ارسال پیام برای شهروندان بیشتر نمایان شود. امروزه علایم هماهنگ کننده، چراغ های راهنمایی، بیل بردها، علایم نصب شده در خیابان ها، علایم فروشگاه ها، پوسترها و آگهی ها، به مخاطبان اطلاعاتی را منتقل می کنند. بسیاری از مواقع، پیام هایی که حیاتی و ضروری هستند وجود ندارند و یا مبهم و نامفهوم اند. لذا نیاز به یک سیستم علمی و جذاب برای اطلاع رسانی و راه یابی به میزان زیادی احساس می شود و دانشجو معلمان رشته ارتباط تصویری باید به این شیوه پیام رسانی مسلط باشند و در آموزش خود به کار برند.

نام درس: به فارسی: طراحی گرافیک محیطی

به انگلیسی: Environmental Graphic Design

مشخصات درس

نوع درس: عملی

اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به تعریف، انواع، اصول طراحی گرافیک محیطی، مواد و امکانات موجود و ویژگیهای مهم جوامع امروز، انواع تبلیغات محیطی را از ایده پردازی تا اجرا، به انجام رساند. همچنین قادر است به نقد و تجزیه تحلیل آثار مرتبط با این حوزه بپردازد.				تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: حجم سازی، طراحی بسته بندی
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
گرافیک محیطی	می تواند راجع به تعریف، انواع، کاربرد و کارکرد گرافیک محیطی و نمونه های آن، گزارشی ارائه کند و برای یک موضوع تبلیغاتی عناصر بصری تبلیغی متناسب با محیط معرفی نماید.	می تواند گزارشی از تجزیه تحلیل آثار حوزه گرافیک محیطی ارائه دهد و با انتخاب محیط های مختلف، ایده پردازی و طراحی های مناسب متنوعی را پیشنهاد کرده و کاربردی و خلاقانه بودن، قابلیت اجرا و ارتباط با مخاطب و جامعه شهری را در هر یک از طرح ها، تحلیل و گزارش نماید.	می تواند بهترین ایده های خود را با توجه به کارکرد آن برای جامعه مخاطبین، هویت بصری شهری و قابلیت های اجرایی انتخاب کرده و آن را به طور کامل اجرا نماید.	
ایده پردازی	می تواند نمونه های مناسبی از ایده پردازی خلاقانه در آثار موجود را گزارش کند و برای موضوعات مختلف در حوزه این سرفصل ایده های اولیه متعددی را پیشنهاد کند.	می تواند با توجه به هویت بصری سازمان، جامعه مخاطبین و امکانات اجرایی، برای موضوعات مختلف در حوزه گرافیک محیطی ایده های خلاقانه مختلف ارائه کند.	می تواند ایده های برتر خود را با توجه به قابلیت های اجرایی، تشخیص داده و به اجرای نهایی برساند و بازخورد آن را به لحاظ ارتباط با مخاطبان مورد نقد و تجزیه تحلیل قرار دهد و گزارش نماید.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف گرافیک محیطی
- محیط و معماری
- رنگ و محیط
- محیط و حجم
- نور و ویژگی های گرافیکی آن در محیط
- نوشتار و انواع تایپ
- آثار تبلیغاتی و اطلاع رسان در محیط های داخلی (In door) و بیرونی (Out door)
- آثار تزئینی در محیط های داخلی و بیرونی

فصل دوم: بیل بورد ها

- بیل بورد ها (درون شهری و بیرون شهری)
- تبلیغاتی و تجاری
- آموزشی و فرهنگی
- اینفو گرافی یا اطلاع رسانی و معرفی
- تدیس ها، مجسمه های شهری و استند های گرافیکی
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق

فصل سوم: گرافیک محیطی مکان های خاص

- مراکز آموزشی
- اماکن مقدس (مساجد ، زیارتگاه ها و ...)
- مراکز درمانی
- مراکز تفریحی
- سایر فضاهای خاص
- ترکیب گرافیک محیطی با مکان (انتخاب بهترین فضا و حالت در ارایه یک اثر گرافیک محیطی)
- انجام تمرینات عملی در موارد فوق

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و شرکت و تعامل در مباحث درسی
- ارائه گزارشی شفاهی یا کتبی از تعاریف، مفاهیم، انواع، کارکرد و کاربرد گرافیک محیطی
- ارائه چکیده مقالات کاربردی بر اساس موضوع گرافیک محیطی
- ارائه آرشو تصویری از انواع گرافیک محیطی در کلاس
- انجام تمرین های عملی برای طراحی بیلبردهای درون شهری و برون شهری
- انجام تمرین های عملی برای طراحی مجموعه تابلوهای اطلاع رسان محیطی برای یک مکان مشخص شامل طراحی سردر، تابلوهای اطلاع رسان محیط بیرونی (Out door)، تابلوهای اطلاع رسان محیط داخلی (In door)
- انجام تمرینات عملی برای طراحی آثار تزئینی در محیط های داخلی و بیرونی
- ارائه گزارش تحلیلی از بررسی و نقد آثار خود و دیگران
- اجرای نهایی طرح ها
- **فعالیت عملکردی:**
- تهیه گزارشی شفاهی یا کتبی از تعاریف، مفاهیم، انواع، کارکرد و کاربرد گرافیک محیطی
- تهیه چکیده مقالات کاربردی بر اساس موضوع گرافیک محیطی
- تهیه آرشو تصویری از انواع گرافیک محیطی
- انجام تمرین های عملی برای طراحی بیلبردهای درون شهری و برون شهری
- انجام تمرین های عملی برای طراحی مجموعه تابلوهای اطلاع رسان محیطی برای یک مکان مشخص شامل طراحی سردر، تابلوهای اطلاع رسان محیط بیرونی (Out door)، تابلوهای اطلاع رسان محیط داخلی (In door)
- انجام تمرینات عملی برای طراحی آثار تزئینی در محیط های داخلی و بیرونی
- تهیه گزارش تحلیلی از بررسی و نقد آثار خود و دیگران
- اجرای نهایی طرح ها
- **راهبردهای تدریس و یادگیری**
- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، ارائه کنفرانس می باشد. بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی از طریق کتاب، مجلات

علمی، سی دی های آموزشی و چندمنظوره، سایت های اینترنتی و پژوهشی و بازدید از مراکز هنری و موزه ها و ترسیم نقشه مفهومی است.

• منابع آموزشی

- ایلوخوانی، مسعود، (۱۳۸۸). گرافیک محیطی. تهران: انتشارات فاطمی، چاپ اول
- استوار، مسیب. (۱۳۹۲). هنر گرافیک محیطی. تهران: انتشارات رازنامه
- راهبردهای ارزشیابی یادگیری
- آزمون پایانی: (ارائه مناسب آثار در ژوژمان) ۵ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (مشارکت در فعالیت های کلاسی و انجام تمرینات) ۵ نمره
- ارزیابی پوشه کار: (اتود ها و تمرینهای ارایه شده در طول ترم) ۱۰ نمره

• سایر نکات:

- در ارائه دروس و نیز تمرینات عملکردی و یادگیری، توجه به هنرهای ملی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- ایده پردازی و نوآوری در ارائه آثار از اهمیت ویژه ای برخوردار است.
- به کاربردی بودن و قابلیت اجرا توجه شود.
- نقد و تجزیه و تحلیل آثار موجود و نیز خود دانشجویان در حوزه گرافیک محیطی در کلاس انجام پذیرد.

سرفصل درس « طراحی گرافیک متحرک »

۱- معرفی درس و منطق آن

گرافیک متحرک یا موشن گرافیک، هنر تلفیق گرافیک، حرکت، صدا و ... برای انتقال پیامی به بیننده است. شاید به نوعی بتوان گفت که گرافیک متحرک هنرهای مختلفی چون طراحی، تصویرسازی، فیلم سازی، انیمیشن و ... را تلفیق می نماید تا بتواند سریعتر، زیباتر و ماندگارتر بر مخاطبان تاثیر گذارد. در گذشته طرح های گرافیکی تنها در یک سطح و به صورت ثابت ارائه می شدند اما امروزه آثار گرافیکی متحرک جایگاه ویژه ای را به خود اختصاص داده اند. انواع تبلیغات، تیزرهای تلویزیونی، تیتراژهای فیلم و سریال و ... از مهم ترین این آثار هستند. دانشجویان رشته ارتباط تصویری در صورتی می توانند در تولید آثار هنری و آموزش آنها موفق و روزآمد عمل نمایند که به آخرین تحولات گرافیک زمانه اشراف داشته باشند و حوزه موشن گرافیک یکی از همین تحولات است.

نام درس: به فارسی: طراحی گرافیک متحرک به انگلیسی: Motion Graphic				مشخصات درس نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: طراحی برای فضای مجازی / فناوری اطلاعات در حوزه آموزش ارتباط تصویری ۳ نحوه تدریس: تئوری- کارگاهی شایستگی اساسی:
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نسبت به تعریف و قابلیت های گرافیک متحرک، اصول طراحی تیتراژ فیلم و آرم استیشن، به تجزیه و تحلیل این آثار پرداخته و با استفاده از نرم افزارهای مناسب به طراحی و تولید تیتراژ فیلم و آرم استیشن بپردازد.				
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
طراحی آرم استیشن	می تواند گزارشی از تعریف، تاریخچه و نرم افزارهای مناسب برای طراحی آرم استیشن تلویزیونی در ایران و جهان ارائه نماید	می تواند گزارشی توصیفی- تحلیلی از بررسی رابطه فرم و محتوا و علل موفقیت چند آرم استیشن تلویزیونی ارائه نماید و اصول و فنون چگونگی	می تواند برای یک برنامه تلویزیونی ایرانی آرم استیشن طراحی و تولید کند.	

	طراحی آن ها را گزارش نماید. همچنین می تواند قابلیت های پیشرفته یک نرم افزار مناسب برای طراحی آرم استیشن را به صورت عملی نمایش دهد.	و شیوه کار با یک نرم افزار مناسب را به صورت عملی نمایش دهد.		
می تواند برای یک فیلم یا سریال ایرانی تیتراژ آغازین طراحی و تولید کند.	می تواند گزارشی توصیفی - تحلیلی از بررسی رابطه فرم و محتوا و علل موفقیت چند تیتراژ ارائه نماید و اصول و فنون چگونگی طراحی و تولید آن ها را گزارش نماید. همچنین می تواند قابلیت های پیشرفته یک نرم افزار مناسب برای طراحی تیتراژ را به صورت عملی نمایش دهد.	می تواند گزارشی از تعریف، تاریخچه و نرم افزارهای مناسب ^{۷۲} برای طراحی تیتراژ در ایران و جهان ارائه نماید و شیوه کار با یک نرم افزار مناسب را به صورت عملی نمایش دهد.	طراحی تیتراژ فیلم و سریال	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

تعریف گرافیک متحرک

- انواع گرافیک متحرک
- شناخت نرم افزارهای مناسب گرافیکی

در حال حاضر نرم افزار افتر افکت بسیار مناسب است ولی استاد می تواند بر اساس زمان و نیاز، نرم افزار را انتخاب کند.^{۷۲}

• فصل دوم: گرافیک برنامه های تلویزیونی

- آشنایی با تاریخچه گرافیک برنامه های تلویزیونی
- شناخت آرم استیشن
- آشنایی با انواع و اصول اساسی طراحی آرم استیشن
- آشنایی با فنون و اصول طراحی و تولید آرم استیشن با استفاده از نرم افزارهای مناسب و روزآمد

• فصل سوم: تیتراژ فیلم و سریال

- تاریخچه طراحی تیتراژ فیلم و سریال
- آشنایی با انواع، دسته بندی و اصول اساسی طراحی تیتراژ
- آشنایی با فنون و روش های طراحی و تولید تیتراژ با استفاده از نرم افزارهای مناسب و روزآمد

• فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و تعامل فعال در مباحث کلاسی
- ارائه گزارش درباره تاریخچه گرافیک متحرک در ایران و جهان
- تهیه آرشیو تصویری تیتراژ و آرم استیشن
- ارائه گزارش از بررسی و تجزیه تحلیل چند تیتراژ و آرم استیشن موفق موجود
- ارائه گزارش درباره اصول طراحی تیتراژ و آرم استیشن
- کار عملی با نرم افزار افترافکت یا نرم افزار منتخب توسط استاد
- انجام تمرینات عملی برای طراحی تیتراژ و آرم استیشن برای یک موضوع ایرانی
- اجرای نهایی کارهای عملی

• فعالیت عملکردی:

- تهیه گزارش درباره تاریخچه گرافیک متحرک در ایران و جهان
- تهیه آرشیو تصویری تیتراژ و آرم استیشن
- تهیه گزارش از بررسی و تجزیه تحلیل چند تیتراژ و آرم استیشن موجود
- تهیه گزارش درباره اصول طراحی تیتراژ و آرم استیشن
- کار عملی با نرم افزار افترافکت یا نرم افزار منتخب توسط استاد
- انجام تمرینات عملی برای طراحی تیتراژ و آرم استیشن برای یک موضوع ایرانی
- اجرای نهایی کارهای عملی

• راهبردهای تدریس و یادگیری

- تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، رسم اشکال، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن های آموزشی) در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس و در مباحث عملی انجام فعالیت های طراحی شده در محیط کارگاه و ارائه و تحلیل نتایج به دست آمده است.
- بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده در کارگاه و نیز انجام نمونه های عملی است. همچنین می توان فرصت های یادگیری غیرمستقیم دیگری مانند بازدید از صدا و سیما و مراکز تولید مرتبط را تدارک دید.

• منابع آموزشی

- منبع اصلی:
- سعیدی پور، فرشته. ۱۳۸۹. گرافیک در عنوان بندی فیلم. تهران: انتشارات سروش
- صادقی، مهدی. ۱۳۸۷. گرافیک و سینما. تهران: نشر رسم
- منابع مکتوب و دیجیتال در رابطه با آموزش نرم افزارهای مناسب تهیه تیتراژ و آرم استیشن
- منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: (برگزاری جلسه ژوژمان و ارائه آثار نهایی) ۴ نمره
- ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های تئوری و عملی) ۶ نمره
- ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۱۰ نمره

سایر نکات:

- ساخت تیتراژ و آرم استیشن صرفاً برای فیلم، سریال و برنامه های ایرانی انجام شود.
- اشاعه فرهنگ و هنر ملی و بومی مورد توجه خاص قرار گیرد.
- با توجه به پیشرفت سریع تکنولوژی دیجیتال، نرم افزارهای روزآمد مورد استفاده قرار گیرد.

سرفصل درس «آشنایی با اصول علمی ارتباط و تبلیغات»

۱. معرفی درس و منطق آن

مفهوم ارتباط و تبلیغات بطور عجیبی با هم آمیخته است. چنانچه نسبت به چگونگی برقراری ارتباطات موثر و امکانات و موانع آن در جامعه شناخت حاصل کنیم می توانیم تبلیغات تاثیرگذاری را انتظار داشته باشیم. دانستن شیوه های علمی ارتباط مستقیماً بر ارتقای تاثیر تبلیغات موثر است چرا که تبلیغات یعنی رساندن پیام؛ پیامی در مورد محصولات و یا خدمات از طریق رسانه های مختلف برای متقاعد کردن مخاطبان بالقوه به خرید محصول و یا درخواست خدمت. تبلیغات بیشتر بر روان شناسی مشتری برای ترجیح دادن یک برند خاص تمرکز دارد و لذا آشنایی طراحان گرافیک با مفهوم ارتباط، راه های علمی و صحیح برقراری آن در جهت دستیابی به تبلیغات موثرتر و ترغیب مخاطبان به انتخاب یک محصول یا خدمت از اهمیت ویژه ای برخوردار است

نام درس: به فارسی : آشنایی با اصول علمی ارتباط و تبلیغات	مشخصات درس
به انگلیسی : <i>Understanding the scientific principles of communication and advertising</i>	نوع درس: نظری

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با آشنایی با مفهوم و شیوه های علمی و صحیح ارتباط و تبلیغات، پیام های مورد نیاز جامعه را به درستی طراحی و ابلاغ نماید.				تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: - نحوه تدریس: تئوری
				شایستگی اساسی:
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
ارتباط	راجع به تعریف علمی ارتباط و انواع و راه های آن گزارش می دهد.	روابط مشترک و تاثیر و تاثرات ارتباط و تبلیغات را گزارش می کند.	روش های موثر ارتباط را برای تبلیغات موثر گزارش می کند.	
تبلیغات	با آشنایی با مفهوم و تاریخچه تبلیغات، اصول آن را درک و بیان کند	با درک اصول تبلیغات و انواع آن، گزارشی تحلیلی از انواع و شیوه های مختلف آن ارائه کند.	با شناسایی شیوه های مختلف انواع تبلیغات، تفاوت ها و شباهت ها آن را بیان و گزارشی تحلیلی از شیوه تبلیغ موثر ارائه دهد. بتواند با استفاده از انواع تبلیغات مختلف، برای یک کالا یا خدمت بازاریابی کند	
بازار یابی	با آشنایی با مفهوم و تاریخچه بازاریابی بتواند اصول آن را درک و بیان کند	ارکان بازاریابی و انواع آن بشناسد و گزارشی تحلیلی از انواع آن ارائه کند.	با شناسایی تفاوت ها و شباهت های انواع بازار یابی، فصل مشترک و تفاوت آن ها را با بازار یابی محتوایی، تبلیغات و فروش بیان و تجزیه و تحلیل کند.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: ارتباطات

• نگاهی عمومی به ارتباط

- تعاریف موجود در ارتباط
- تجزیه و تحلیل
- ارتباط جمعی
- فراگرد

• معنی در ارتباطات

- اول معنی در ارتباط انسان با انسان
- ما چگونه معنی را یاد می‌گیریم
- معنی در کجاست؟

• پیام‌های کلامی

- پیام
- عناصر و ساخت پیام چیست
- کدها و نشانه‌های پیام کدامند
- محتوای پیام و نحوه ارائه آن بر چه اساس است
- ترکیب کد و محتوا و نحوه ارائه آن چیست

• پیام‌های غیر کلامی

- ارتباط غیر کلامی
- تفاوت ارتباط کلامی و غیر کلامی
- سیستم ارتباط غیر کلامی
- فرستادن پیام‌های غیر کلامی
- رمز و نشانه در ارتباط غیر کلامی
- تجربه ارتباط غیر کلامی در ایران

• پیشنهاد مدلی برای ارتباط انسان با انسان

- مدل ارتباطی منبع معنی
- رابطه رمز و نشانه با معنی
- پیام
- تجلی معنی
- کانال
- پس فرست
- دریافت پس فرست

○ بازخورد

○ پارازیت

• سایر مدل‌های فراگرد ارتباط

○ پیش مدل ارسطو

○ مدل هارولد لاسول

○ مدل ویلبر شرام

○ مدل جربنر

○ مدل اسمیت

• سیر تحولات ارتباطات انسان با انسان

○ ایران در سه کهکشان مک لوهان و تحول وسایل ارتباط جمعی

○ کهکشان شفاهی

○ کهکشان گوتنبرگ

○ کهکشان مارکنی

• گونه‌های دیگر ارتباطات انسانی

○ ارتباطات انسان با حیوان

○ ارتباطات انسان با ماشین

فصل دوم : تبلیغات

• مفهوم تبلیغات و تاریخچه و طبقه بندی آن (فرهنگی و تجاری)

• روش‌های تبلیغات در گذشته و حال

• انواع طبقه بندی‌های تبلیغات:

○ الف) انواع تبلیغات برحسب رسانه

۱. تبلیغات چاپی *Print Advertising*

۲. تبلیغات پخش *Broadcast Advertising*

۳. تبلیغات فضای بیرونی یا محیطی *Outdoor Advertising*

۴. تبلیغات اینترنتی *Internet Advertising*

۵. سایر ابزارها و روش‌های تبلیغات مانند سینما، تئاتر، *CD, DVD* و هدایا

○ ب) انواع تبلیغات برحسب دامنه جغرافیایی پیام / مخاطبان ۱- تبلیغات محله‌ای ۲- تبلیغات شهری ۳- تبلیغات

استانی ۴- تبلیغات کشوری، ملی، سراسری ۵- تبلیغات برون مرزی

○ ج) انواع تبلیغات برحسب نقش سود:

۱. تبلیغات تجاری

۲. تبلیغات غیرتجاری

○ (د) انواع تبلیغات برحسب هدف

۱. تبلیغات اطلاع‌رسان / آگاهی‌دهنده / منطقی **Informative Ad**

۲. تبلیغات ترغیبی / اقناعی **Persuasive Ad**

۳. تبلیغات یادآور

• کاربرد روانشناسی در تبلیغات:

○ دو الگوی مهم در این زمینه عبارتند از:

۱. الگوی سلسله مراتب اثرها

۲. الگوی **AIDA** ایدا

• انواع جذبه در تبلیغات: هر پیام تبلیغاتی باید حاوی یک جاذبه قوی (**Appeal**) برای جذب مخاطب و برانگیختن وی برای ابراز رفتار مورد نظر باشد.

○ سه نوع جذبه اصلی در پیام‌های تبلیغاتی بکار می‌رود:

۱. جذبه‌های منطقی / اطلاع‌رسان **Rational Appeal**

۲. جذبه‌های عاطفی / هیجانی **Emotional Appeal**

۳. جذبه‌های معنوی / اخلاقی **Moral Appeal**

• طبقه‌بندی عمومی تبلیغات

۱. تبلیغات نام تجاری **Brand Ad**

۲. تبلیغات شرکتی **Corporate Ad** / نهادی / موسسه‌ای **Institutional Ad**

۳. تبلیغات شرکت به شرکت **Business- To-Business Ad**

۴. تبلیغات خرده‌فروشی **Retail Ad**

۵. تبلیغات سیاسی **Political Ad**

۶. تبلیغات پاسخ مستقیم **Direct Response Ad**

۷. تبلیغات تعاونی **Cooperative Ad**

۸. تبلیغات خدمات عمومی **Public service Ad**

۹. تبلیغات تعاملی **Interactive Ad**

۱۰. تبلیغات حمایت مالی **Sponsorship Ad.**

۱۱. تبلیغات همه‌پوش (ژنریک) **Generic Ad.**

• مراحل طراحی ارتباط موثر در تبلیغات:

۱. شناخت مخاطب
۲. تعیین و تدوین هدفهای ارتباط
۳. طراحی و تولید پیام
۴. ارسال یا پخش پیام با استفاده از رسانه
۵. جمع‌آوری اطلاعات و بازخوردها و واکنش مخاطبان به منظور تغییر اثربخشی تبلیغات

فصل سوم: بازار یابی

- مفهوم بازار یابی، تاریخچه و اصول آن
- ارکان بازار یابی: خدمات یا کالا، توزیع، قیمت‌گذاری و ترویج
- انواع بازار یابی: صنعتی، مصرفی، چند سطحی، پارتیزانی، مویرگی، چریکی، دهان به دهان، اینترنتی، تک به تک، شبکه‌ای، ویروسی، سیستماتیک، مفهومی
- بازار یابی محتوایی: تعریف و تاریخچه آن، انواع آن، روش‌های مورد استفاده در بازار یابی محتوایی: اطلاعات گرافیکی (اینفوگرافیک)، صفحه اینترنتی، پادکست یا پادپخش، ویدئو
- تفاوت بازار یابی با تبلیغات و فروش

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ در گروه‌های کوچک و بزرگ در مورد محتوای درس
- تکمیل جدول مقایسه‌ای در مورد تاریخچه تبلیغات و تفاوت‌ها و شباهت‌های آن در گذشته و حال
- تکمیل جدول مقایسه‌ای در مورد انواع ارتباط و تبلیغات
- تکمیل جدول مقایسه‌ای در مورد ویژگی‌های ارتباط و تبلیغات موثر
- تکمیل جدول مقایسه‌ای در مورد تفاوت شیوه‌های مختلف انواع ارتباط و تبلیغات
- تکمیل جدول مقایسه‌ای در مورد انواع بازار یابی
- تکمیل جدول مقایسه‌ای در مورد تفاوت شیوه‌های مختلف انواع بازار یابی
- انجام تبلیغات با استفاده از شیوه‌های مختلف برای کالای خاص و ارائه گزارش
- ارائه گزارش از انواع طبقه‌بندی تبلیغات
- ارائه گزارشی از نمونه‌هایی از انواع بازار یابی برای کالاهای مختلف

- انجام بازار یابی برای کالای خاص و ارائه گزارش
- ارائه گزارشی از طراحی ذهنی و طراحی واقع گرایانه

فعالیت عملکردی:

- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد تاریخچه تبلیغات و تفاوت ها و شباهت های آن در گذشته و حال
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع ارتباط و تبلیغات
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد ویژگی های ارتباط و تبلیغات موثر
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد تفاوت شیوه های مختلف انواع ارتباط و تبلیغات
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد انواع بازار یابی
- تکمیل جدول مقایسه ای در مورد تفاوت شیوه های مختلف انواع بازار یابی
- انجام تبلیغات با استفاده از شیوه های مختلف برای کالای خاص و ارائه گزارش
- تهیه گزارش از انواع طبقه بندی تبلیغات
- تهیه گزارشی از نمونه هایی از انواع بازار یابی برای کالاهای مختلف
- انجام بازار یابی برای کالای خاص و ارائه گزارش
- تهیه گزارشی از طراحی ذهنی و طراحی واقع گرایانه

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری (براساس ماهیت درس تغییر میکند کم و زیاد میشود)

یادگیری مشارکتی برای ایجاد انگیزه در دانشجویان و درگیری ذهنی آن ها با طرح پرسش و پاسخ های مناسب به گونه ای که دانشجو معلمان به طور فعال در فرایند یاددهی-یادگیری شرکت نمایند، از راهبردهای اساسی تدریس در کلاس درس هنر است. با بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و پیش بینی محیط های آموزشی خارج از محیط کلاس همچون فضاهای طبیعی (پارک ها، باغ ها و جنگل های طبیعی)، موزه ها، بازدید از مکان های تاریخی و قدیمی و ارائه گزارش به دانش آموزان کمک می کند تا فعالیت های عملی را هر چه پر بار تر انجام دهند. علاوه بر این در فرایند خلق آثار هنری دانشجو معلمان با استفاده از مواد و ابزار مختلف، چگونگی استفاده از آن ها را می آموزند بدون آن که درگیر مباحث تئوری غیر لازم شوند. در واقع آن ها ابزار و مواد و چگونگی استفاده از آن را به شکل عملی می آموزند.

علاوه بر این با انجام تحقیق و ارائه گزارش در باره هنرهای بومی و محلی، با نحوه طراحی از پدیده ها در محل زندگی خود آشنا می شوند. بدیهی است در بسیاری از موارد لازم است با ارائه توضیحات بیشتر و مستقیم به نتیجه گیری مناسب از درس، کمک شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- عظیمی، فروزنده و فریدپور، داود. ۱۳۹۳. ارتباطات، بازاریابی و تبلیغات. تهران: انتشارات آرون
- کیا، علی اصغر و سعیدی، رحمان. ۱۳۹۲. مبانی ارتباط، تبلیغ و اقناع. تهران: انتشارات ایران، چاپ دوم

- کاتلر، فیلیپ و آرمسترانگ، گری. ۱۳۹۱. اصول بازاریابی. ترجمه بهمن فروزنده. اصفهان: انتشارات آموخته، چاپ شانزدهم
- دویل، چارلز. ۱۳۹۲. فرهنگ جامع واژگان بازاریابی. ترجمه محسن شاهین پور و سمیه اولی. تهران: انتشارات سوره مهر

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

آزمون پایانی: (آزمون مباحث نظری) ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: (عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها) ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی) ۵ نمره

سایر نکات (توصیه هایی برای استاد):

سرفصل درس «تاریخچه کتابت»

۱. معرفی درس و منطق آن:

در درس «تاریخچه کتابت»، دانشجویان رشته ارتباط تصویری، ضمن آشنایی با پیدایش خط و کتابت و درک عمیق و شناخت آنان از خطوط اسلامی، با شیوه های مختلف کتابت خوشنویسی در اوایل دوران اسلامی آشنایی پیدا کرده و با مباحث عمیقی که از کتاب آرایی در مکاتب نگارگری ایرانی خصوصاً: تبریز (۱)، هرات، صفوی و قاجار مطرح می شود، از شیوه ساخت و آماده سازی کتب خطی که شامل: خوشنویسی، تصویرگری، جدول کشی، صحافی و جلد سازی است، آگاهی پیدا می کند.

نام درس: به فارسی: تاریخچه کتابت به انگلیسی: layout book				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با سیر تحول کتابت از آغاز تاکنون و نیز شیوه کتاب آرایی در مکاتب نگارگری و صفحه آرایی نسخ خطی و تحولات پدید آمده در کتاب سازی و جهت حرکت با هویت ایرانی اسلامی آشنا شود.				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیشنیاز: خوشنویسی
				نحوه تدریس: تئوری
				شایستگی اساسی:
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	

تاریخچه ورود تصویر و کتابت	در باره تاریخ پیدایش خط و کتابت قبل از اسلام، آگاهی لازم را کسب کنند.	با کتابهای مصور دوره ساسانی آشنا شوند.	شیوه‌های کتابت و تصویرگری قبل از اسلام را بدانند.
تاریخچه کتابت و تصویرسازی در ایران (دوران اول و دوم اسلامی)	با کتاب سازی در هنر اسلامی، سیر تحول کتابت قرآن و تصویرسازی در مکاتب سلجوقی، ایلخانی، هرات و شیراز آشنایی پیدا کنند.	با هنرهای به کار رفته در تهیه و ساخت یک کتاب از ابتدا آشنا شوند.	کتابهای مصور شده این دوران و هنرمندان معروف آنها را بشناسند.
تاریخچه کتابت و تصویرسازی در ایران (از دوره صفویه تا کنون)	با مکاتب تبریز (۲)، اصفهان، زند و قاجار آشنا شوند.	شیوه کتاب آرایبی این دوران را بدانند و تفاوت بین تصاویر و رنگ-گذاری این دوران با دوران قبل را بدانند.	خوشنویسان و تصویرگران کتب مصور شده این دوران را بشناسند.
تاریخچه پیدایش چاپ در ایران	آشنایی با پیدایش و ورود چاپ به ایران	آشنایی با چاپ سنگی و چاپ با حروف سربی	آشنایی با کتاب آرایبی در چاپ سنگی، آشنایی با خوشنویسی در کتاب آرایبی و آشنایی با تصویرگری در کتب چاپ سنگی
کتاب آرایبی در دوران معاصر ^{۷۳}	آشنایی کامل با کتاب آرایبی در دوران معاصر	آشنایی با حروفچینی، خوشنویسی (سنتی و کامپیوتری)، لیتوگرافی، چاپخانه (ملخی، مسطح، افست و...) سازی	آشنایی با انواع صحافی ته چسب و ته دوخت (صحافی با ماشین و صحافی با دست) و انواع جلد سازی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: تاریخچه تصویر و کتابت در ایران

- پیدایش خط و کتابت قبل از اسلام

^{۷۳} - در درس چاپ های ماشینی دانشجو با مباحث مربوط به چاپ کتاب و صحافی آشنا می شود لذا در این درس مقایسه تطبیقی چاپ سنتی و مدرن مورد نظر قرار گیرد.

فصل دوم: تاریخچه کتابت و تصویرسای در ایران (تا قرن نهم هجری قمری)

- کتاب سازی در قرون اولیه اسلامی
- سیر تحول کتابت قرآن
- کتاب آرای در مکاتب سلجوقی، ایلخانی، هرات و شیراز (تأسیس ربع رشیدی توسط خواجه رشیدالدین فضل الله در تبریز و کتابخانه هرات توسط بایسنغر میرزا)
- کمال الدین بهزاد (معروفترین نگارگر مکتب هرات) و پیروان او

فصل سوم: کتاب آرای از دوره صفویه تا کنون

- کتاب آرای در مکاتب تبریز (۲)، اصفهان، زند و قاجار
- رضا عباسی (معروفترین نگارگر مکتب صفوی اصفهان) و شاگردان و پیروان او

فصل چهارم: تاریخچه پیدایش چاپ در ایران

- آشنایی با پیدایش و ورود چاپ به ایران (چاپ سنگی و چاپ سربی)
- نقش تصاویر در کتابهای حماسی و مذهبی

فصل پنجم: کتاب آرای در دوران معاصر

- آشنایی با حروفچینی، لیتوگرافی، چاپخانه (ملخی، مسطح، افست و...) و صحافی سنتی و ماشینی

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحثهای نظری کلاسی پیرامون کتابت و کتاب آرای

فعالیت عملکردی:

- انجام تحقیق پیرامون مکاتب نقاشی ایران و کتاب آرای

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- کتاب بر مبنای سرفصل تدوین خواهد شد.

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون پایانی (سؤالات چند گزینه‌ای، پاسخ باز و.....) از مطالب تدریس شده با نظر استاد مربوطه.
ارزشیابی فرآیند: انجام تحقیق پیرامون مباحث مطرح شده.

ارزیابی پوشه کار: (مجموعه تکالیف عملکردی)

سایر نکات

کلاس باید مجهز به ویدئو پروژکشن باشد و تصاویر نقاشی های مکاتب مختلف به دانشجویان نشان داده شود.

سرفصل درس « فلسفه معلمی در آموزش ارتباط تصویری »

۱. معرفی درس و منطق آن

آگاهی معلم جغرافیا از چپستی معلمی و چرایی معلمی کردن، زمینه لازم برای احساس تعهد و تلاش برای توسعه توان شخصی را فراهم می کند. این آگاهی در فرایند تربیت معلم می تواند به دانشجومعلم جغرافیا کمک کند تا از سویی به ادراک ارتباطات درونی برنامه های درسی رشته جغرافیا دست یابد و از سوی دیگر فهمی از نواقص آموزش معلمان آینده در فرایندهای جاری تربیت معلم به دست آورد؛ که چنین شناخت هایی او را برای فهم عمیق تر موضوعات برنامه های درسی و ترمیم و تکمیل آموزش های رسمی، هدایت گر خواهد بود. همچنین، این نوع شناخت می تواند زمینه ای مناسب برای خودارزیابی جهت ایفای نقش حرفه ای در شغل معلمی ایجاد کند و دانشجومعلم را برای ورود آگاهانه تر به عرصه اشتغال مدد رساند. فلسفه معلمی در واقع تشریح شغل و

حرفه معلمی به عنوان یک مسئولیت سازمانی و یک تعهد اجتماعی است. در این درس دانشجومعلم هم بر رسالت‌های حرفه معلمی آگاهی می‌یابد و هم از وضعیت اجتماعی شغل معلمی باخبر می‌شود. چنین سطحی از درک پدیده معلمی، انتخاب آگاهانه‌تر شغل آینده را نیز در پی خواهد داشت.

نام درس: فلسفه معلمی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود: تبیینی مدلل از «معلمی کردن» و توجیهاتی منطقی برای ورود به این حرفه و شغل ارائه کند. همچنین، تصویری قابل دفاع از آینده شغلی و حرفه‌ای معلمی کردن دارد و به استناد آن می‌تواند برخی از نیازهای اساسی یادگیری کنونی خود را اعلام کند. در این درس، دانشجومعلم با جغرافیا با منابع مربوط به تجربه‌های معلمی گذشتگان آشنا می‌شوند و خود بارقه‌هایی از علاقه به تدوین تجارب خود را نشان می‌دهند.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: ندارد نحوه آموزش: انفرادی (و با حضور معلمان سرآمد دارای تجربه خاص)
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
- شناخت حرفه و شغل معلمی	توانسته است به بیان مجدد آنچه در درس مطرح شده یا در منابع آمده، اقدام کند.	به تبیینی از معلمی کردن در سطح شغل سازمانی دست یافته که دارای توجیهات، شواهد و استدلال است و می‌تواند مقبول قلمداد شود.	برای ورود به معلمی به عنوان حرفه سازمانی و تعهد اجتماعی دلایل و توجیهات ویژه شناسایی و ارائه کرده و ضمن قضاوت در باره توان خود و نیازهای آموزشی معلمی کردن، از تجارب دیگران و منابع دیگر بهره گرفته است.	شایستگی اساسی: PK کد ۱-۲، ۲-۲ & ۲-۲ ۳ PCK کد ۱-۳، ۲-۳، ۳-۳ ۳ & ۳-۴
ارزیابی خود و ارزیابی آموزش‌ها برای کسب آمادگی معلمی	توانسته است به شکلی سطحی به قضاوت و انتخاب اقدام کند.	بر اساس موقعیت‌های عمومی عمل معلمان و به استناد وضعیت معلم در سازمان آموزش و پرورش و متغیرهای عام زندگی اجتماعی توانسته است تبیینی برای معلمی کردن به عنوان یک شغل فراهم کند.	توانسته خود را در نقش معلم حرفه‌ای دارای شغل سازمانی و تعهد اجتماعی متصور شود و بر آن اساس نیازهای حرفه‌ای موقعیت‌های واقعی را شناسایی و در باره توان خود براب ایفای نقش حرفه‌ای قضاوتی مدلل کند که از عمق و پوشش مناسبی برخوردار است.	

پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه خود و دیگری دیده می‌شود.	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	انجام تکالیف	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تشریح معلمی کردن	شرح معلمی کردن در شرایط امروز ایران و گستره مفهومی «معلم» برای معرفی شغل و حرفه. تکلیف ۱: همه دانشجویان معلمان موظفند به بررسی مقایسه‌ای «معلمی کردن» در نهادهای مختلف جامعه اقدام و نتیجه را در جلسه آینده به کلاس ارائه کنند.
سوم	تشریح معلمی کردن به عنوان شغل سازمانی	تشریح و تبیین معلمی کردن و منطق آن بر اساس مقررات سازمانی: وضعیت کنونی وظایف و اختیارات معلم و سوابق تحولی آن.
چهارم	تشریح معلمی کردن به عنوان تعهد اجتماعی	تشریح و تبیین معلمی کردن و منطق آن بر اساس واقعیات و ضروریات حیات اجتماعی: وضعیت کنونی نقش‌های اجتماعی معلم و تحولات آن در ایران. تکلیف ۲: دانشجویان به شناسایی یک فیلم معرف نقش معلم در جامعه اقدام می‌کنند.
پنجم	سابقه معلمی کردن در کشورهای غربی	تشریح نقش‌ها و اقدامات و اخلاق معلمی و جایگاه اجتماعی معلمان. تکلیف ۲: دانشجویان به شناسایی یک فیلم معرف نقش معلم در جامعه اقدام می‌کنند.
ششم	سابقه معلمی کردن در کشورهای	تشریح نقش‌ها و اقدامات و اخلاق معلمی و جایگاه اجتماعی معلمان. تکلیف ۳: دانشجویان به شناسایی یک فیلم معرف نقش معلم در جامعه اقدام می‌کنند.

شرقی	کنند.
هفتم	منطق معلمی در جغرافیا تشریح نقش‌های مدرسه‌ای، اجتماعی، فرهنگی، مشاوره‌ای و ... معلمان در رشته جغرافیا و چگونگی ایفای آن نقش‌ها در مدارس ایران: از واقعیت تا آرمان فعالیت خاص: معرفی درس پروژه پایانی دوره و تشریح چگونگی ساماندهی تجربه‌های کسب شده دوره تحصیلی برای تنظیم آن پروژه.
هشتم	استاتید و معلمان سرآمد: ۱ سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن. تکلیف ۴: دانشجو معلم باید آموزه عمل سه تن از معلمان سرآمد را در ارتباط با معلمی کردن خود تشریح نماید و گزارش مکتوب را به مدرس ارائه کند.
نهم	استاتید و معلمان سرآمد (گذشته) در حوزه: جغرافیا ۲ سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
دهم	استاتید و معلمان سرآمد (گذشته) حوزه: جغرافیا ۳ سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
یازدهم	استاتید و معلمان سرآمد (گذشته) حوزه: جغرافیا ۴ سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
دوازدهم	استاتید و معلمان سرآمد (کنونی) حوزه: جغرافیا: ۵ سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
سیزدهم	استاتید و معلمان سرآمد (کنونی) حوزه: جغرافیا: ۶ سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
چهاردهم	استاتید و معلمان سرآمد (کنونی) حوزه: جغرافیا: ۷ سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
پانزدهم	نظرسنجی و بررسی مقایسه‌ای عمل اساتید و معلمان سرآمد توسط دانشجومعلمان جغرافیا: ۸ سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی کردن.
شانزدهم	بررسی‌های مقایسه‌ای عمل اساتید و معلمان سرآمد توسط استاد بررسی عمل معلمی معلمان سرآمد و مقایسه آنان برای تشریح آنچه توفیق آنان را سبب شده و آموزه‌های آن برای معلمان آینده.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر و البته با مشارکت همه‌جانبه دانشجومعلم‌ان انجام می‌شود. آموزشگر در بخشی از درس بر بنیاد گفتارهای درسی در نوبت‌های مقرر به معرفی هر یک از موضوعات اقدام می‌کند و بخشی دیگر از درس با شناسایی و دعوت از معلمان سرآمد کنونی، فرصت آشنایی دانشجومعلم‌ان و معلمان سرآمد را فراهم می‌کند و فرصت گفتگوی آنان را ایجاد و آن را مدیریت می‌کند. به تشخیص آموزشگر و با اتخاذ تدابیر هدایتی، واگذاری معرفی معلمان سرآمد گذشته می‌تواند به دانشجومعلم‌ان واگذار شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به صورت سازمان یافته ارائه نظر کنند. در عین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب تا سال ۱۳۹۸ الزامی نیست؛ اما آموزشگر تلاش خواهد کرد منابع مفید را شناسایی و معرفی کند. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر، در همان رشته بلامانع است.
 - همه آموزشگران موظفند منابع و مستندات از «معلم‌ان سرآمد» به دانشجومعلم‌ان معرفی نمایند و نشانی سایت‌های مفید برای دریافت اطلاعات را ارائه کنند. همچنین، آموزشگر این درس موظف است به جستجوی اجتماعات تخصصی معلمان مخصوصاً در فضای مجازی اقدام کند و موارد مفید را به دانشجویان معرفی و آنان را برای مشارکت، تشویق کند.
- آموزشگران این درس از سال ۱۳۹۴ به بعد موظف‌اند تمامی دانشجومعلم‌ان را برای عضویت در «تالار گفتگوی معلمان آینده» در پورتال دانشگاه هدایت کنند و خود نیز در آن مشارکت نمایند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس فلسفه معلمی در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از گفتارهای درس، گفتگوهای کلاسی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.
- ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی، به اصلاح آن اقدام کنند.
- سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:
- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۵۰ درصد امتیاز
 - آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.

مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.

رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.

رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.

مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.

ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

در صورت کاهش تعداد جلسات آموزشی در آن نیمسال لازم است که موضوع جلسات ۱۵ و ۱۶ حتما اجرا گردد.

با توجه به اینکه تعداد زیادی از جلسات در حوزه جغرافیا صورت گرفته و از اساتید و معلمان سرآمد جغرافیا دعوت می

شود و یا شناسایی آنها را دربر دارد، بهتر است اجرای درس به عهده استاد گروه جغرافیا باشد.

سرفصل درس «برنامه‌ریزی درسی در آموزش ارتباط تصویری»

۱. معرفی درس و منطق آن

برنامه‌ریزی درسی به عنوان یک «فرایند»، یکی از فعالیت‌های اساسی در آموزش و پرورش نوین است. آموزش نظام‌مند و گسترده، نیازمند آن است که با اتخاذ تدابیر قبلی همراه شود. چنین تدابیری می‌توانند فعالیت‌های عاملان فرایند تربیتی را هدایت کند. اتخاذ تدابیر هدایت‌گر فعالیت‌های معلم و متعلم در موقعیت تربیتی، برنامه‌ریزی درسی نامیده می‌شود. برنامه‌ریزی درسی با این معنا، یکی از فعالیت‌های ضروری معلم است. معلم حتی در نظام‌های متمرکز برنامه‌ریزی درسی هم «برنامه‌ریز درسی بهره‌گیر» یا «برنامه‌ریز درسی اجرایی» است. چنین تکلیف و البته چنین اختیاری سبب می‌شود یادگیری استفاده از این پدیده مهم حیات آموزشی برای معلمان ضروری گردد. دانستن زبان برنامه‌ریزی درسی یا آشنائی با دانش آکادمیک برنامه‌ریزی درسی برای معلمان حتی در یک سیستم متمرکز که تصور می‌شود معلم نقش عمده‌ای در تولید ندارد و مصرف‌کننده صرف است، ضرورت دارد؛ زیرا برنامه درسی در «سطوح مختلف» تعریف می‌شود و در بسیاری از این سطوح در نظام‌های آموزشی متمرکز هم معلم (به شکل فردی یا جمعی) نقش دارد. پس معلم به جای آنکه به حلقه سست زنجیره تعلیم و تربیت بدل شود، باید اتفاقاً در نقش مقوم برنامه و تقویت‌کننده آن ظاهر شود. برنامه درسی در دستان معلم می‌تواند به یک پدیده «پوچ» (برنامه درسی پوچ) تبدیل شود. یعنی معلم می‌تواند آنچه در مرحله تولید به درستی تدوین شده است، را از دستور کار خارج کند یا به صورت غیر موثر آموزش دهد. پرهیز از این دام، یکی از لوازم عمل حرفه‌ای معلم است. معلم می‌تواند به ضعیف‌ترین حلقه زنجیره نظام آموزشی بدل شود و چنانکه گفته‌اند «زنجیر، همانقدر قوت دارد که ضعیف‌ترین حلقه آن». به بار نشستن تلاش‌های دیگران نیاز به همت و دقت معلم دارد تا محرومیت ناشی از حذف آنچه باید آموزش داده شود، بر شاگردان تحمیل نشود. معلمان آینده به دلیل چنین شرایطی نیاز دارند با مبانی، اصول و مراحل برنامه‌ریزی درسی آشنا شوند و بتوانند از فنون آن در عمل بهره بگیرند. کسب این مهارت به همراه فهم برنامه درسی، لازمه عمل حرفه‌ای معلم در موقعیت مدرسه است. برای تحقق دستاوردی، ضروری است معلمان با منابع این حوزه علمی، با نمونه‌هایی از برنامه‌های درسی و با برخی از اعمال و فعالیت‌های برنامه‌ریزی درسی آشنا شوند و برای اقدام به آن، تمرین‌هایی داشته باشند. چنین شرایطی می‌تواند به آنان کمک کند تا معلمان آینده در طول دوره

آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته های علمی و پژوهشی باشند.

نام درس: برنامه ریزی درسی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: به تشریح مبانی، اصول و مراحل برنامه ریزی درسی اقدام کند و با تحلیل برنامه های درسی مصوب، به برنامه ریزی درسی اجرایی دروس اقدام کند و ضمن تشخیص و تبیین انواع برنامه های درسی حادث در مدرسه، قادر خواهد بود برنامه درسی خود برای اداره یک درس را تولید و ارائه کند و به استناد دانش معتبر از برنامه خود دفاع نماید. همچنین، دانشجو معلم ضمن آشنایی با برخی منابع معتبر حوزه برنامه ریزی درسی، قادر است به شیوه مناسبی دانش خود را در این موضوع به روز کند.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: اصول و مبانی آموزش و پرورش نحوه آموزش: انفرادی
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	شایستگی اساسی: PK کد ۲-۲ & ۳-۲ PCK کد ۲-۳
- فهم برنامه و ریزی درسی	توانسته است به بیان تعاریفی از برنامه درسی و برنامه ریزی درسی اقدام کند.	توانسته است به تبیین برنامه درسی بر اساس متغیرهای مختلف متمایزکننده آن اقدام کند و تشریحی به زبان خاص خود ارائه کند.	توانسته است به شناسایی انواع برنامه های درسی در موقعیت های مختلف مدرسه ای اقدام کند و عوامل موثر بر شکل گیری هر یک از انواع برنامه درسی را تشریح و پیامدهای آنها را آشکار نماید.	
نقش معلمان در برنامه ریزی درسی	توانسته است به شرح آنچه در منابع درس در ارتباط با موضوع آمده است، اقدام کند.	توانسته است به زوایایی از نقش های معلمان توجه دهد که در منابع درس بر آنها تاکید نشده است و حاصل مطالعه بیشتر است.	توانسته است خود را در نقش معلم متصور شود و بر آن اساس به تبیین نیازهای یادگیری دانشجو معلم برای ایفای نقش حرفه ای اقدام کند.	
انجام تکالیف	پاسخ هایی ارائه شده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ های ارائه شده علاوه بر رعایت قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی، سطحی عمیق از بازخوانی تجربه دیده می شود و بیان نهایی دارای قابلیت	پاسخ های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.	

	پذیرش است.			

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد. تکلیف ۱: دانشجویان درباره مفهوم، ضرورت، انواع، و عوامل مؤثر بر برنامه‌ریزی، مطالعه و اعلام نظر مکتوب می‌کنند.
دوم	تشریح برنامه‌ریزی درسی	مفهوم‌شناسی و شرح گستره موضوعی حوزه برنامه‌ریزی درسی (به عنوان یک علم)، تشریح سطوح و انواع برنامه‌های درسی و معرفی وضعیت ایران از حیث برنامه‌ریزی درسی (مشمول بر نهادهای برنامه‌ریزی درسی، منابع معتبر و اشخاص مهم) و تشریح وضعیت چند کشور از حیث جایگاه برنامه‌ریزی درسی.
سوم	ارائه نمونه‌ها و یادآوری تجربه‌ها	ارائه نمونه‌هایی از برنامه‌های درسی که دانشجویان در مدرسه تجربه کرده یا همتایان‌شان تجربه می‌کنند، و بحث در باره آنها بر اساس تجربه دانشجویان. تکلیف ۲: از دانشجو خواسته شود تا یکی از تجربیات مواجهه خود با برنامه درسی مدرسه‌ای را یادآوری و آن را روایت و تحلیل کند و بر اساس آن تحلیل به معرفی انواع برنامه درسی در تجربه خود اقدام نماید.
چهارم	تبیین نقش معلم در تحقق انواع برنامه‌های درسی	تبیین سطوح و انواع برنامه‌های درسی در نظام‌های آموزشی و معرفی عوامل (کارگزاران) برنامه‌ریزی درسی و نقش‌های گوناگون معلمان در ظهور شکل‌های متفاوت برنامه درسی با تشریح وضعیت ایران. تکلیف ۳: چرا معلمان ایران باید در برنامه‌ریزی درسی نقش فعال داشته باشند و چگونه می‌توانند چنین کنند؟
پنجم	مراحل برنامه‌ریزی درسی	تشریح مراحل برنامه‌ریزی درسی به عنوان عمل تولید برنامه درسی آشکار مشتمل بر موقعیت‌شناسی و تعیین منطق تولید برنامه درسی، تعیین اهداف، انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری، سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری، شیوه‌های ارائه محتوا و فرصت‌های یادگیری، زمان برنامه درسی، مکان (فضا و روابط) برنامه درسی و ارزشیابی یادگیری مخاطبان.

ششم	موقعیت‌شناسی و منطق‌یابی برای تولید برنامه درسی	موقعیت‌شناسی مشتمل بر شناخت مخاطب (ابعاد مختلف حیات یادگیرنده)، شناخت جامعه (ابعاد مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و ...)، شناخت علم (جنبه‌های محتوایی و روشی مورد تاکید است) و شناخت زیست‌محیطی (زندگی در کره خاکی و الزامات آن) تکلیف ۴: پرسش‌هایی مطرح شود تا دانشجو به مطالعه مقالات یا منابع علمی در زمینه موضوع بیش از آنچه در کتاب (های) منبع درس ارائه شده، اقدام کند و نتیجه را مکتوب عرضه کند.
هفتم	آزمون و شرح نسبت آن با اهداف برنامه درسی	آزمون: از تمام دروس قبلی به طور کتبی یا شفاهی آزمون به عمل می‌آید. همزمان، تشریح اینکه چگونه آزمون (برنامه درسی آزمون شده) با اهداف ارتباط دارد، به طور عملی تبیین می‌شود.
هشتم	تعیین اهداف برنامه درسی	تشریح چگونگی تعیین اهداف در هنگام تولید برنامه درسی (اعم از مراحل، منابع، انواع و اصول)، مشتمل بر: معرفی انواع الگوهای انتخاب اهداف، معرفی انواع هدف‌ها و نقش آنها در فرایند برنامه‌ریزی درسی، شرح اصول انتخاب اهداف و معرفی برخی از اهداف برنامه‌های درسی به تناسب رشته تحصیلی دانشجویان. تکلیف ۵: تحلیل یک نمونه از اهداف و تبدیل آنها به هدف‌های یک درس بر اساس اصول تدوین اهداف و ارائه کتبی آن است.
نهم	انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری	تبیین ضرورت، روش‌ها و اصول انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری؛ تشریح انواع تجارب و فرصت‌های یادگیری و نقش هر یک در یادگیری شاگردان. تکلیف ۶: شناسایی یک فرصت یادگیری لازم برای یک هدف و بازسازی آن در قالبی دیگر جهت استفاده شاگردان.
دهم	سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری	تشریح ضرورت سازمان‌دهی و معرفی انواع، اصول (وحدت، مداومت، توالی و تعادل) و روش‌های آن جهت سازمان‌دهی فرصت‌های یادگیری در سطح کلان و خرد. تکلیف ۷: تحلیل و ارزیابی سازمان‌دهی یک درس واقعی بر اساس اصول سازمان‌دهی محتوا.
یازدهم	ارائه محتوا و فرصت‌های یادگیری	معرفی انواع روش‌های ارائه محتوا در فضای واقعی و فضای مجازی (سپهری) و اصول حاکم بر هر یک و آثار آنها بر مخاطبان برنامه درسی.
دوازدهم	زمان برنامه درسی	تبیین زمان به عنوان عنصر برنامه درسی و اهمیت توجه به آن و تشریح انواع زمان در برنامه درسی و اصول تخصیص زمان به برنامه‌های درسی و چگونگی بهره‌گیری از زمان برنامه درسی. تکلیف ۸: نسبت زمان و هدف‌های مورد انتظار درس برنامه‌ریزی درسی (همین درس) را تحلیل کنید.

سیزدهم	مکان برنامه درسی	شرح ابعاد مکان (فضای فیزیکی، عوامل فعالیت و روابط بین آنها)، تحلیل چگونگی تاثیر مکان بر برنامه درسی و شاگردان و ضرورت‌های مربوط به فهم نسبت مکان و برنامه درسی.
چهاردهم	ارزشیابی یادگیری شاگردان	برنامه درسی آزمون شده و نقش آن در یادگیری و تحقق برنامه درسی آشکار، روش‌های آزمون و سنجش پیشرفت تحصیلی، انواع آزمون‌ها و مزایا و معایب آنها در ارتباط با اهداف برنامه درسی.
پانزدهم	اجرای برنامه درسی در نظام های آموزشی	نظریه‌های اجرا، عوامل موثر بر اجرا، مقاومت، فرهنگ سازمانی، مجریان، اقدامات اساسی برای اجرای برنامه شامل: شناخت وضعیت، آماده سازی عمومی و اختصاصی، تدارک نیروی انسانی، هدایت و نظارت. تکلیف ۹: مقاومت معلم در برابر تغییرات برنامه درسی به چه علت‌هایی و با چه شکل‌هایی ممکن است ظهور یابد؟
شانزدهم	ارزشیابی برنامه های آموزشی و درسی	مفهوم ارزشیابی برنامه، ضرورت ارزشیابی برنامه، روش های ارزشیابی برنامه، مراحل ارزشیابی برنامه در نظام آموزشی، بازنگری در برنامه ها.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر انجام می‌شود؛ هرچند که در هر جلسه درس دانشجویان مشارکت دارند و آنها موظف‌اند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به ارائه نظر بپردازند. درعین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
- منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۵ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از:
موسی‌پور، نعمت‌الله. (۱۳۹۳): مبانی برنامه‌ریزی آموزش متوسطه. مشهد: به نشر.
ملکی، حسن. (۱۳۸۷): مقدمات برنامه‌ریزی درسی. تهران: سمت.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس برنامه‌ریزی درسی در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از مطالعه منابع و مباحثات کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.

ارزشیابی ضمن نیمسال: ارزشیابی ضمن نیمسال برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری انجام می‌شود و دستاورد آن جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می‌شود.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شوند. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۲۵ درصد امتیاز
- آزمون ضمن نیمسال: ۲۵ درصد امتیاز
- آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

- مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:
- آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.
- مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
- رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
- رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
- مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
- ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس «راهنمای تدریس در آموزش ارتباط تصویری»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش در تمامی نظام‌های آموزش و برنامه درسی، عرصه‌ای است که در اختیار معلم است و شایستگی‌های معلم حرفه‌ای بر کم و کیف آن تاثیر می‌گذارد. فهم و پذیرش این نقش بی‌بدیل معلم در آموزش و اختیارات ناشی از آن سبب می‌شود تا معلمان به سلاح «قابلیت اجتهاد در موقعیت تربیتی» مجهز شوند. آشنایی معلم با راهنمای آموزش در رشته تخصصی، یکی از ابزارهای

لازم و ضروری برای دستیابی به شایستگی اجتهاد در موقعیت آموزشی است. مسئولیت معلم برای موثر ساختن آموزش، موضوعی است که در دیدگاههای مختلف و متعارض آموزش مطرح است و چنین مسئولیتی را معلمان باید در موقعیت‌های متنوع و متغیر آموزشی به انجام رسانند که از سویی نیازمند عمل بر بنیاد دانش و یافته‌های علمی و از سوی دیگر نیازمند انطباق یافته‌های علمی با موقعیت‌های خاص تربیتی است. به همین علت، دانش در باره راهبردهای آموزش و توانایی تبدیل این دانش به عمل در موقعیت‌های آموزشی، ضروری‌ترین «ابزار» معلمان آینده برای هرگونه فعالیت موثر و موفق است. آنچه دانشجومعلمان را برای موثر بودن کمک می‌کند، کسب دانش در باره راهبردهای آموزش در رشته تخصصی به همراه قابلیت‌های تبدیل دانش آموزش به روش‌های تدریس متناسب با موقعیت‌های واقعی بر اساس تجربه‌های شخصی و توان هنری است. در این درس، دانشجومعلمان با انواع راهبردهای آموزش با تشریح مبانی، اصول، مراحل و شرایط بکارگیری راهبردها و نمونه‌های عملی آنها آشنا می‌شوند و توان و تعهد لازم برای فهم و بکارگیری آن دانش را کسب می‌کنند.

نام درس: راهبردهای تدریس				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود: فهمی مدلل و دارای شواهد تجربی از راهبردهای آموزش در رشته تخصصی خود ارائه کند و چگونگی تدریس بر بنیاد یک راهبرد آموزش در یک موقعیت خاص رشته‌ای را طراحی نماید و از ایده‌های خود برای عمل در آن موقعیت دفاع کند. همچنین، دانشجومعلم در پایان این واحد یادگیری برخی از راهبردهای آموزش رشته تخصصی خود را می‌شناسد و ضمن شناخت برخی منابع معتبر، قادر و متعهد است با بکارگیری روش‌های جستجوی دانش در این حوزه، دانش خود را روزآمد کند.				نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: اصول و روش‌های تدریس نحوه آموزش: انفرادی
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	شایستگی اساسی: <u>PK ۲-۲ & ۳-۲</u> <u>PCK ۳-۳ & ۴-۳</u>
- شناخت راهبردهای آموزش	توانسته است به بیان تعاریفی از راهبرد آموزش و معرفی انواع آن اقدام کند و شرحی از هر راهبرد به استناد منابع درس و گفتارهای کلاس ارائه نماید.	به تبیین راهبردهای آموزش مدرسه‌ای بر اساس متغیرهای مختلف متمایزکننده آن مبتنی بر منابع علمی اقدام می‌کند و تشریحی به زبان خاص خود ارائه می‌نماید.	به توسعه دانش مربوط به راهبردهای آموزش با مراجعه به منابع دیگر اقدام می‌کند و بر اساس تاملات خود، طبقه‌بندی دیگری از راهبردها در رشته تخصصی خود تنظیم و از آن دفاع می‌کند.	
تولید روش بر بنیاد آموزه‌های راهبرد آموزش	توانسته است برای عمل در یک موقعیت، یک راهبرد را معرفی کند و برای دفاع از آن، شرح آنچه در منابع و مباحث درس در ارتباط با موضوع آمده است، مورد	بر اساس یک موقعیت خاص به استناد نقش معلم رشته تخصصی و متغیرهای واقعی موقعیت توانسته یک راهبرد متناسب را معرفی کند و از	توانسته است خود را در نقش معلم تخصصی متصور شود و بر آن اساس به تصمیم‌گیری در موقعیت‌های واقعی یا فرضی اقدام و به عنوان معلم ایفای نقش حرفه‌ای کند به	

استناد است.	آن با استناد به منابع (مخصوصا منابع خارج از درس) و استدلال شخصی دفاع نماید.	گونه‌ای که راهبردها را به طور منحصربه‌فرد برای موقعیت خاص تخصصی بکار گرفته است.
انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه دیده می‌شود که قابل پذیرش است.
		پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تشریح چپستی و چرایی راهبرد آموزش	مفهوم‌شناسی و شرح گستره موضوعی راهبردهای آموزش (تاکید بر ارتباطها و تمایزهای راهبرد آموزش با تدریس)، تبیین کارکرد راهبردهای آموزش در فعالیت‌های مدرسه‌ای، معرفی انواع طبقه‌بندی‌های راهبردهای آموزش، تشریح چارچوب معرفی راهبردهای آموزش در این درس. تکلیف ۱: همه دانشجوی معلمان موظفند به بررسی مقایسه‌ای راهبردهایی که در کلاس ارائه می‌شود اقدام نمایند و نتیجه را در جلسه هشتم (برای پنج راهبرد دسته اول) و جلسه چهاردهم (برای پنج راهبرد دسته دوم) به صورت شفاهی و در جلسه شانزدهم (همه راهبردهای یازده گانه) به صورت کتبی ارائه کنند.
سوم	آموزش مستقیم (مبتنی بر سخنرانی بهبودیافته)	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر

		اساس مطالعات قبلی. تکلیف ۲: دانشجویان به شناسایی یک فیلم مرتبط با یکی از راهبردها اقدام می-کنند و آن را در جلسه پنجم نمایش می‌دهند.
چهارم	آموزش مباحثه محور (گفتگویی)	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.
پنجم	آموزش گروه محور	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. فعالیت خاص: نمایش فیلم
ششم	آموزش بهره‌مند از فناوری اطلاعات و ارتباطات	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. تکلیف ۳: شما برای بکارگیری این راهبرد تصمیم دارید چه کوشش‌های را به عمل آورید؟
هفتم	آموزش متکی به ظرفیت انتقادی	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.
هشتم	آزمون یادگیری و بررسی مقایسه‌ای راهبردهای آموزش	برگزاری یک آزمون از مباحث جلسات گذشته به روش مورد نظر مدرس. ایجاد فرصت برای گفتگوی جمعی جهت مقایسه راهبردهای مورد بحث بر اساس تکالیف انجام شده.
نهم	آموزش مشاوره محور	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان.

		عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. تکلیف ۴: دانشجویان به شناسایی یک فیلم مرتبط اقدام می‌کنند و آن را در جلسه دوازدهم نمایش می‌دهند. فعالیت خاص: گزارش نتایج آزمون و اعلام بازخورد مدرس.
دهم	آموزش شبکه محور	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.
یازدهم	آموزش مبتنی بر رای‌گیری کلاسی	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.
دوازدهم	آموزش مبتنی بر بازی‌های کوتاه	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. فعالیت خاص: نمایش فیلم
سیزدهم	آموزش مبتنی بر یادداشت تحلیلی	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی.
چهاردهم	آزمون یادگیری و بررسی مقایسه‌ای راهبردهای آموزش	برگزاری یک آزمون از مباحث جلسات گذشته به روش مورد نظر مدرس. ایجاد فرصت برای گفتگوی جمعی جهت مقایسه راهبردهای پنج‌گانه بر اساس تکالیف انجام شده.
پانزدهم	آموزش با واگذاری مسئولیت تدریس	تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه

به شاگردان	راهبرد در ایران و جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. فعالیت خاص: گزارش نتایج آزمون و اعلام بازخورد مدرس.
شانزدهم	بررسی مقایسه‌ای راهبردهای آموزش بر اساس مبانی نظری، شواهد پژوهشی و الزامات اجرایی و ارزیابی وضعیت آنها در مدارس ایران. فعالیت خاص: ارائه گزارش کتبی مقایسه راهبردهای آموزش توسط دانشجویان.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با مشارکت همه‌جانبه آموزشگر - دانشجو انجام می‌شود. آموزشگر در قالب گفتارهای درسی در نوبت‌های مقرر به معرفی هر یک از راهبردها اقدام می‌کند و دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس ارائه نظر کنند. در همه جلسات درس، یک مبحث به صورت نظری ارائه می‌گردد و به صورت عملی در باره بکارگیری آن در نظام مدرسه‌ای ایران، بحث و گفتگو می‌شود. در عین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از دآوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
- منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۸ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از:

جویس، ب؛ کالهن، ا. و هاپکینز، د. (۱۳۹۱): الگوهای یادگیری: ابزارهایی برای تدریس، ترجمه محمود مهرمحمدی و لطفعلی عابدی. تهران: سمت.

فنسترمیچر، گ. و سولتیس، ج. (۱۳۹۰): رویکردهای تدریس. تهران: مهریستا.

منبع تکمیلی:

تابر، ر. ت. (۱۳۷۹): القبای مدیریت کلاس درس: راهبردهایی برای آموزش اثربخش، ترجمه محمدرضا سرکارآرانی، تهران: مدرسه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس راهبردهای آموزش در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از کار عملی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.

ارزشیابی ضمن نیمسال: ارزشیابی ضمن نیمسال از سویی تمام فعالیت‌های بخش عملی درس را شامل می‌شود و از سوی دیگر برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری بر اساس زمان‌بندی اعلام شده انجام می‌گیرد و دستاورد هر دو قسمت جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می‌شود.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۳۰ درصد امتیاز

- آزمون ضمن نیمسال: ۴۰ درصد امتیاز

- آزمون پایانی: ۳۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.

مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.

رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.

رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.

مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.

ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس « طراحی آموزشی در آموزش ارتباط تصویری »

۱. معرفی درس و منطق آن

معلمان باید بتوانند در راستای اهداف نظام آموزشی فرصت های یادگیری نظام مندی را طراحی کنند که تفاوت های فردی، علایق و روش های یادگیری دانش آموزان، و نیز تأثیرات بافت و زمینه اجتماعی بر یادگیری را مد نظر قرار داده و بتواند موفقیت یادگیرندگان را تضمین نماید. این امر مستلزم آن است که معلمان طراحی آموزشی را به عنوان یک رویکرد سیستمی بشناسند و بتوانند فرآیند آن را از مرحله شناسایی مسئله تا ارزیابی در یک موقعیت های واقعی تجربه نمایند. در چنین شرایطی معلمان به- جای اجرای طرح های از پیش تعیین شده، خود به خلق موقعیت های یادگیری دست خواهند زد و طرحهای اثربخشی را برای پاسخ به نیاز یادگیرندگان در موقعیت های منحصر بفرد تولید خواهند نمود.

مشخصات درس	نام درس: طراحی آموزشی
نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: نظریه های یادگیری و آموزش / برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی	اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: مؤلفه های طراحی آموزشی را به صورت نظام مند برای شناسایی، تحلیل، تصمیم گیری، و ارزیابی حل مسئله یادگیری مورد استفاده قرار می دهد.

				شایستگی اساسی: -۲ pck&pk&ck -۲& ۳-۱&۲-۲ &۱ ۳-۴&۳
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
مسئله تبیین شده است، و اطلاعات جمع آوری شده از طریق نیاز سنجی و تحلیل آن از تبیین مسئله پشتیبانی نموده و نشان می‌دهد که چگونه موقعیت‌ها و نیازهای متفاوت یادگیرندگان را مورد توجه قرار داده است.	مسئله تبیین شده است، و اطلاعات جمع آوری شده از طریق نیاز سنجی و تحلیل آن از تبیین مسئله پشتیبانی می‌کند.	مسئله تبیین شده است، اما اطلاعات جمع آوری شده از طریق نیاز سنجی و تحلیل آن از تبیین مسئله پشتیبانی نمی‌کند.	تبیین مساله	
فرایند طراحی آموزشی را در تمامی مراحل به صورت نظام مند عملیاتی شده و مسئله/ مشکل، روش نیاز سنجی، اهداف، آماج، محتوا و تکالیف یادگیری با توجه به تفاوت‌های فردی از یکدیگر پشتیبانی می‌نمایند.	فرایند شناسایی و تبیین مسئله/ مشکل را تا تعیین تکالیف یادگیری عملیاتی نموده و میان مراحل و مؤلفه‌های طراحی ارتباط نظام مندی وجود دارد.	فرایند شناسایی و تبیین مسئله/ مشکل را تا تعیین تکالیف یادگیری عملیاتی نموده اما میان مراحل مختلف طراحی ارتباط نظام مندی وجود ندارد.	طراحی	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات طراحی آموزشی

تعریف ضرورت و منطق طراحی آموزشی

مراحل طراحی آموزشی (تحلیل، تصمیم‌گیری، راهبرد، ارزشیابی)

گستره طراحی آموزشی

ارتباط تکنولوژی آموزشی با طراحی آموزشی
ارتباط نظریه های آموزش/ یادگیری با طراحی آموزشی

تکالیف یادگیری:

مطالعه حداقل سه منبع علمی - پژوهشی در زمینه مباحث مطرح شده، تلخیص در قالب مقاله کوتاه و ارائه در کلاس.

فصل دوم: فرایند طراحی آموزشی (تحلیل)

تعریف مسئله/ مشکل

شناسایی و تجزیه و تحلیل منبع مسئله/ مشکل

تجزیه و تحلیل نیازها

روشهای نیازسنجی (الگوی ساندرز، الگوی هوتون، الگوی هناس)

تحلیل نیازهای مربوط به یادگیرندگان

تحلیل نیازهای مربوط به موقعیت

تعیین راه حلهای ممکن

تکالیف یادگیری:

با بکارگیری یکی از روشهای نیازسنجی، نیازهای یکی از گروه ها (معلمان، دانش آموزان، کارکنان، اولیاء) را شناسایی و با تحلیل آن راه حل هایی برای مشکل/ مسئله ارائه دهد.

فصل سوم: فرایند طراحی آموزشی (تصمیم گیری)

تدوین اهداف آماج

بازنگری در اهداف و تعیین اولویت دست یابی به اهداف آماج

مقایسه تحلیل نیازها و اهداف آماج

تبدیل اهداف آماج به اهداف و پیامدهای یادگیری

اهداف آموزشی

محتوای آموزشی

تکالیف یادگیری

تکالیف عملکردی:

۱. با استفاده از گزارش تکلیف عملکردی فصل دوم (تحلیل نیازها و تعیین راه حل مشکل یا مساله) اهداف آماج را اولویت

بندی نموده و آنها را به پیامدهای یادگیری تبدیل نماید.

۲. با توجه به اهداف آموزشی تدوین شده، محتوای اصلی و تکمیلی و تکالیف یادگیری با توجه به انواع سبک

های یادگیری تعیین نماید.

فصل چهارم: فرایند طراحی آموزشی (راهبرد)

بهره گیری از راهبرد در طراحی آموزشی

الف) راهبردهای طراحی آموزشی بر اساس نوع محتوا

طراحی آموزشی ۱) به خاطر سپردن اطلاعات (طراحی/ تعیین رسانه/ نوشتن تمرین و پرسش/ ارزشیابی تکوینی/ تعیین طرح

مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۲) به کارگیری مهارت طبقه بندی مفاهیم (طراحی/ تعیین رسانه/ نوشتن تمرین و پرسش/ ارزشیابی تکوینی/ تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۳) به کارگیری مهارت روش کار (طراحی/ تعیین رسانه/ نوشتن تمرین و پرسش/ ارزشیابی تکوینی/ تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۴) به کارگیری مهارت اصل (طراحی/ تعیین رسانه/ نوشتن تمرین و پرسش/ ارزشیابی تکوینی/ تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۵) درک ارتباط مفهومی (طراحی/ تعیین رسانه/ نوشتن تمرین و پرسش/ ارزشیابی تکوینی/ تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۶) درک ارتباط علت و معلولی (طراحی/ تعیین رسانه/ نوشتن تمرین و پرسش/ ارزشیابی تکوینی/ تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۷) مهارتهای تفکر برتر (طراحی/ تعیین رسانه/ نوشتن تمرین و پرسش/ ارزشیابی تکوینی/ تعیین طرح مدیریت آموزشی)

ب) راهبردهای طراحی آموزشی بر اساس نیازهای یادگیرندگان

- ۱) ویژه دانش آموزان فراگیر
- ۲) ویژه دانش آموزان تیزهوش
- ۳) ویژه دانش آموزان با مشکلات عاطفی شدید

ج) راهبردهای طراحی آموزشی بر اساس موقعیت

- ۱) ویژه کلاسهای چند پایه
- ۲) ویژه مسائل بومی خاص

تکالیف عملکردی:

دو طرح آموزشی مبتنی بر یکی از راهبردها (محتوا، نیازهای یادگیرندگان و موقعیت) و با در نظر گرفتن مراحل طراحی آموزشی، تهیه نماید.

فصل پنجم: فرایند طراحی آموزشی (ارزشیابی)

منطق ارزشیابی طرح آموزشی (چرا؟ چه موقع؟ به منظور چه هدفی؟ چگونه)

بازنگری توسط متخصص

ارزشیابی تکوینی

ارزشیابی نهایی

ارزشیابی از طرح آموزشی

تکالیف عملکردی

تهیه ملاک ها و سطوح کیفیت طرحهای آموزشی و روش بازنگری طرحهای آموزشی فصل چهارم

ارزیابی نقاط ضعف و قوت طرحهای تهیه شده در کلاس و ارائه بازخورد برای اصلاح آن.

فصل ششم: طراحی تعاملی پیام

تعامل در آموزش

نظامهای تعامل متکی بر انسان
نظامهای تعامل متکی بر چاپ
نظامهای تعامل متکی بر وسایل دیداری- شنیداری
نظامهای تعامل متکی بر رایانه

تکالیف یادگیری:

یک نمونه از گزارش مشاهدات کارورزی را بازنگری کند و آن را بر اساس نظامهای تعامل تحلیل نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

روش مطالعه غیر مستقیم در قالب مطالعه موقعیت و تحلیل نقاد برای شناسایی و تبیین مسئله، تعیین نیاز یادگیرندگان و موقعیت یادگیری، روش مستقیم در مرور منابع علمی در زمینه نظریه های یادگیری، مدل های نیاز سنجی، و مدل های طراحی آموزشی برای طراحی و حل مسئله شناسایی شده است. برای طراحی، تولید و ارزیابی یک نمونه طراحی آموزشی از روش حل مسئله استفاده می شود.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

لشین، پولاک و رایگلوث (۱۳۹۰). راهبردها و فنون طراحی آموزشی. ترجمه هاشم فردانش، انتشارات سمت
گانیه، بریگر و ویگر (۱۳۹۱). اصول طراحی آموزشی، ترجمه خدیجه علی آبادی، نشر دانا

منابع فرعی:

طراحی نظامهای آموزشی، نویسنده: رمی زفسکی، ترجمه هاشم فردانش، انتشارات سمت
مقاله: شناسایی الگوی طراحی آموزشی مطلوب برای آموزش های صنعتی، نویسندگان: هاشم فردانش و مرتضی کرمی.
نشریه مطالعات برنامه درسی. سال ۱۳۸۷، شماره ۸

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۵ نمره
کار تولیدی: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۱۰ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «طراحی واحد یادگیری در آموزش ارتباط تصویری»

۱. معرفی درس و منطق آن

معلمان باید بتوانند در راستای اهداف نظام آموزشی فرصت های یادگیری نظامندی را طراحی کنند که تفاوت های فردی، علایق و روش های یادگیری دانش آموزان، و نیز تأثیرات بافت و زمینه اجتماعی بر یادگیری را مد نظر قرار داده و بتوانند موفقیت یادگیرندگان را تضمین نماید. این امر مستلزم آن است که معلمان طراحی آموزشی را به عنوان یک رویکرد سیستمی بشناسند و بتوانند فرآیند آن را از مرحله شناسای مسئله تا ارزیابی در یک موقعیت های واقعی تجربه نمایند. در چنین شرایطی معلمان بجای اجرای طرح های از پیش تعیین شده، خود به خلق موقعیت دست خواهند زد و طرحهای اثربخشی را برای پاسخ به نیاز یادگیرندگان در موقعیت های منحصر بفرد تولید خواهند کرد.

نام درس: طراحی واحد یادگیری				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با تحلیل برنامه درسی / استاندارد های محتوا در یک حوزه یادگیری یک واحد یادگیری طراحی، تدوین، اجرا و و بر اساس نتایج ارزیابی آن را مورد بازنگری قرار دهد.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: طراحی آموزشی در آموزش ابتدایی
				شایستگی اساسی: <u>پک & pk & ck</u>
				۱-۲ & ۲-۲ & ۲-۱ ۳ & ۲-۳ & ۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
منطق و اهداف محتوا	در تبیین چستی، چرایی و چگونگی منطق واحد یادگیری ارتباط آن ها را با یکدیگر برای مشخص نمودن ماهیت اهداف و محتوای واحد یادگیری تعیین تکلیف نکرده است.	در تبیین چستی، چرایی و چگونگی منطق واحد یادگیری ارتباط میان اهداف و محتوای واحد یادگیری مشخص شده است.	چستی، چرایی و چگونگی تبیین شده در منطق واحد یادگیری به وضوح برای اهداف و محتوای واحد یادگیری تعیین تکلیف نموده است.	
طراحی	واحد یادگیری طراحی شده شامل کلیه مؤلفه ها است اما عناصر آن به صورت نظام مند و هماهنگ از یکدیگر پشتیبانی نمی کند.	واحد یادگیری طراحی شده شامل کلیه مؤلفه ها است و عناصر دارای هماهنگی و انسجام	واحد یادگیری طراحی شده شامل کلیه مؤلفه ها است و عناصر دارای انسجام و هماهنگی است به گونه ای که منطق واحد یادگیری در هر	

			است.	یک از عناصر انعکاس یافته است.
	نقد و ارزیابی	گزارش اجرای و ارزیابی واحد یادگیری منعکس کننده برخی از نقاط قوت و ضعف برجسته واحد یادگیری است و پیشنهادات منجر به اصلاح/ بهبود واحد یادگیری نمی شود.	گزارش اجرای و ارزیابی واحد یادگیری منعکس کننده نقاط قوت و ضعف واحد یادگیری است و پیشنهادات منجر به ایجاد انسجام و بیشتر واحد یادگیری شده است.	گزارش اجرای و ارزیابی واحد یادگیری منعکس کننده نقاط قوت و ضعف واحد یادگیری است و پیشنهادات منجر به ایجاد انسجام و تأثیر گذاری بیشتر بر نتایج یادگیری دانش آموزان است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات طراحی واحد یادگیری

رویکرد برنامه درسی و ارتباط آن ساختار واحد یادگیری
ارتباط واحد های یادگیری در ساختار یک موضوع درس
ارتباط ساختار/مدل و عناصر واحد یادگیری
منطق واحد یادگیری (چرایی)
اهداف/ پیامد های یادگیری (چیستی)
وسعت و توالی واحد یادگیری
فرصت های یادگیری (چگونگی)

تکلیف یادگیری:

چند نمونه واحد های یادگیری را از منظر منطق واحد یادگیری و ارتباط اجزاء آن را با یکدیگر با توجه به منطق آن بررسی و تحلیل و نقش آن را در هماهنگی عناصر واحد یادگیری گزارش نماید.

تکلیف عملکردی:

برای یک واحد یادگیری متن منطق آن را با توجه به چیستی، چرایی و چگونگی تدوین نماید.

فصل دوم: استاندارد های محتوا و سازماندهی آن

ایده کلیدی
مفاهیم اساسی
ترسیم نقشه مفهومی
حقایق و اطلاعات جزئی
مهارت های اساسی
ترسیم نمودار مهارت ها
ارتباط نقشه مفهومی، نمودار مهارت ها و حقایق و اطلاعات جزئی با پیامد ها
تعیین سطح توانایی دانش آموزان

بازتعریف پیامدهای یادگیری

تکلیف عملکردی:

با تحلیل استاندارد های محتوا/ اهداف در برنامه درسی برای آموزش یک ایده کلیدی مفاهیم/ مهارت اساسی مرتبط با آن در برنامه درسی یکی از موضوعات درسی نقشه مفهومی/ نمودار مهارت ها را ترسیم و ارتباط حقایق و اطلاعات جزئی را با آن به نمایش بگذارد.

فصل سوم: سازمان دهنده ها

طبقه بندی پیامدهای یادگیری

سازمان دهنده مرکزی/ پایه

وابسته به دنیا

وابسته به مفهوم

وابسته به کاوشگری

وابسته به یادگیری

وابسته به کاربرد ها

سازمان دهنده آموزشی (ایده کلیدی)

معیار ها (انعطاف، قابلیت، تناسب)

شناسایی عنوان ها

تکلیف عملکردی:

با توجه به نقشه مفهومی/ نمودار مهارت ها روش سازمان دهنده را برای تولید واحد یادگیری مشخص و آن را تبیین نماید.

فصل چهارم: فرصت های یادگیری

انتخاب راهبرد آموزشی اصلی/ کلی

انتظارات عملکردی

پرسش های اساسی

بافت و زمینه فرهنگی/ اجتماعی

دانش و تجربیات پیشین

برانگیختن

سبک های یادگیری

مهارت های فراشناخت

تکالیف یادگیری

نظم منطقی فرصت های یادگیری

تکلیف عملکردی:

با توجه به سازمان دهنده های مشخص شده فرصت های یادگیری را با در نظر گرفتن انتظارات عملکردی، سبک های

یادگیری، مهارت های فراشناختی و... طراحی و تولید نماید.

فصل پنجم: ارزشیابی

پیامدهای یادگیری و ملاک‌های سنجش

راهبردهای سنجش

رسمی

غیر رسمی

خود ارزیابی

ارزشیابی توسط همسالان

ارزشیابی توسط معلم

ارزشیابی از واحد یادگیری

چگونه یادگیری را بهبود دهیم؟

تکلیف عملکردی:

۱. پیامدهای یادگیری واحد یادگیری طراحی شده را در قالب راهبردهای رسمی و غیر رسمی تدوین نماید.

۲. واحد یادگیری طراحی شده را در یک موقعیت آموزشی اجرا و نتایج ارزشیابی از عملکرد یادگیرندگان را برای اصلاح/

ارتقاء واحد یادگیری مورد استفاده قرار دهد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

از روش مستقیم برای مطالعه و تحلیل برنامه درسی و سایر منابع علمی برای طراحی واحد یادگیری، و از روش حل مسئله برای

طراحی، تولید و ارزیابی یک نمونه واحد یادگیری می‌شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:-

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری و فعالیت‌های عملکردی پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت-

های گروهی ۶ نمره

کار تولیدی: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۱۴ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای

ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آزمون‌های تحصیلی و آزمون‌سازی در آموزش ارتباط تصویری»

۱. معرفی درس و منطق آن

سنجش در برنامه درسی فعالیتی مستمر و برنامه ریزی شده است که نتایج آن، نه تنها انعکاس دهند سطح توانایی های کسب شده از سوی دانش آموزان است بلکه، باید بتواند اطلاعات لازم را برای ارزیابی برنامه درسی جغرافیا، فرصت های یادگیری و قضاوت حرفه‌ای از سوی معلم تدارک ببیند. توانایی دانشجویان در تهیه طرح سنجش متناسب با اهداف یادگیری و سطوح آن، شیوه تهیه انواع آزمون و بررسی پایایی و اعتبار آن، و نحوه استفاده از آزمون های هنجار شده به آنان کمک می نماید تا متناسب با اهداف برنامه درسی جغرافیا، موقعیت آموزشی و ویژگی یادگیرندگان از انواع آزمون ها برای ارزیابی سطح توانایی های کسب شده از سوی دانش آموزان استفاده نموده و برای ارتقاء آن برنامه ریزی نمایند.

نام درس: آزمون‌های تحصیلی و آزمون‌سازی	مشخصات درس نوع درس: نظری- عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز:-
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: برای یک موضوع درسی جدول دویعدی را بر اساس اهداف/ محتوا ی یک درس جغرافیا تدوین نموده و متناسب با ظرفیت های موضوع درسی از انواع آزمون ها برای سنجش عملکرد دانش آموزان در سطوح مختلف استفاده نماید. یافته های پژوهشی/ آزمون های اجرا شده را به جهت پایایی و روایی بررسی و میزان اعتبار یافته ها را با توجه به روش های بکارگرفته شده گزارش کند.	شایستگی اساسی: pck&ck کد ۱-۱&۱-۲- ۳-۱&۱ ۳-۳&۳-۳-۴&۳-

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
جدول دو بعدی	در جدول دو بعدی تهیه شده سطوح اهداف/ انواع محتوا مورد توجه قرار گرفته اما رابطه نوع آزمون/ سؤالات با سطوح اهداف/ انواع محتوا در نظر گرفته نشده است.	در جدول دو بعدی تهیه شده سطوح اهداف/ انواع محتوا مورد توجه قرار گرفته اما رابطه نوع آزمون/ سؤالات با سطوح اهداف/ انواع محتوا در نظر گرفته شده است و در این رابطه ماهیت هدف/ محتوا مورد توجه قرار گرفته است.	در جدول دو بعدی تهیه شده سطوح اهداف/ انواع محتوا مورد توجه قرار گرفته اما رابطه نوع آزمون/ سؤالات با سطوح اهداف/ انواع محتوا در نظر گرفته شده است و آزمون/سؤالات با توجه به ماهیت هدف/ محتوا از تنوع برخوردار است و امکان پاسخ به تفاوت های فردی را فراهم می کند.
تجزیه و تحلیل آزمون	در تجزیه و تحلیل گزارش های پژوهشی پایایی و روایی آزمون ها را با یکدیگر مقایسه نموده اما ارتباط آن را با نتایج پژوهش گزارش نکرده است	در تجزیه و تحلیل گزارش های پژوهشی پایایی و روایی آزمون ها را با یکدیگر مقایسه نموده و ارتباط آن را با نتایج پژوهش گزارش کرده است	در تجزیه و تحلیل گزارش های پژوهشی پایایی و روایی آزمون های مورد استفاده را با توجه به نتایج پژوهش گزارش نموده و پیشنهادات اصلاحی برای استفاده از آزمون ها یا بالا بردن میزان پایایی و روایی را نیز ارائه نموده است.
آزمون عملکردی	طراحی آزمون عملکردی با رعایت ویژگی ها صورت گرفته است اما برای تفسیر نتایج نتوانسته است ملاک ها و سطوح عملکرد را به صورت واضح تبیین و نتایج را بر اساس آن تفسیر نماید.	طراحی آزمون عملکردی با رعایت ویژگی ها صورت گرفته است و در تفسیر نتایج ملاک ها و سطوح عملکرد را به صورت واضح تبیین و نتایج را بر اساس آن تفسیر نموده است.	طراحی آزمون عملکردی با رعایت ویژگی ها صورت گرفته است و برای تفسیر نتایج ملاک ها و سطوح عملکرد را به صورت واضح تبیین نموده و تفسیر نتایج نشان دهنده لحاظ نمودن تفاوت های فردی در سطح بندی عملکرد دانش آموزان است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: دسته بندی آزمون ها

مفاهیم پایه

انواع آزمون ها از نظر:

ساخت (استاندارد – معلم ساخته)

اجرا (فردی – گروهی)، زمان اجرا (تشخیصی، تکوینی و پایانی یا دسته بندی: قبل، ابتدا، حین و پایان تدریس)

کاربرد (پیشرفت تحصیلی، استعداد، هوش، شخصیت، رغبت و ...)، هدف (سرعت – قدرت)

پوشش اهداف (طبقه بندی اهداف)

تصحیح (عینی – ذهنی)

وابستگی به فرهنگ (وابسته و ناوابسته)

فعالیت آزمودنی (شفاهی، مداد-کاغذی، عملی)

تکالیف یادگیری:

چند مقاله علمی پژوهشی در خصوص انواع آزمون ها را مطالعه و نقاط قوت و ضعف هر یک را در قالب یک مقاله کوتاه به

همراه نقد و نظر شخصی ارائه نماید.

فصل دوم: طرح ریزی آزمون

بودجه بندی محتوای آموزشی:

برپایه اهداف

سرفصل ها

ساخت جدول دو بعدی اهداف و سؤالات / آزمون ها

ساخت جدول دو بعدی سرفصل ها و سؤالات / آزمون ها

تهیه جدول مشخصات / صفات (ویژگی ها) برای سنجش نگرش ها

تکالیف عملکردی:

دو نمونه جدول بودجه بندی یکی بر اساس اهداف و دیگری بر اساس سرفصل ها را برای یک موضوع درسی تهیه و مشخص

نماید از چه نوع آزمون هایی/سؤالاتی برای ارزشیابی اهداف و محتوا استفاده می کند. توصیه: کلاس بر روی موضوعات و درس

های مختلف جدول دو بعدی را تهیه کنند.

فصل سوم: تجزیه و تحلیل آزمون ها

انواع اعتبار، انواع روایی

☐ محاسبه شاخص های مرکزی و پراکندگی

☐ بررسی سطح دشواری و تمیز پرسش ها و کل آزمون (برپایه نظریه کلاسیک $T=X-E$)

☐ محاسبه اعتبار آزمون

☐ محاسبه روایی آزمون

☐ ساخت بانک پرسش

تکالیف یادگیری:

نتایج چند گزارش های علمی در زمینه محاسبه شاخص های آماری، روش های محاسبه پایایی و روایی را مطالعه و با مقایسه روش های بکارگرفته شده در خصوص میزان اعتبار و پایایی آزمون های بکارگرفته شده و نتایج گزارش شده با استفاده از شواهد علمی اظهار نظر کند.

تکلیف عملکردی:

نتایج یک آزمون برگزار شده در سطح کلاس درس را از جهت روایی و پایایی نتایج مورد بررسی قرار داده و نتایج آن را به همراه پیشنهادات گزارش کند.

تهیه یک نمونه آزمون برای سنجش یادگیری دانش آموزان در یکی از مباحث درسی، اجرا بررسی میزان پایایی و اعتبار آن

فصل چهارم: روش ها و ابزار های جدید در سنجش

• آزمون کتبی عملکردی

• آزمون شناسایی

• آزمون موقعیت شبیه سازی شده

• نمونه کار

• فهرست واری

• مقیاس درجه بندی

• واقعه نگاری

• سنجش رفتار

• پوشه کار

• روش تعیین روایی و اعتبار روش ها/ ابزار های فوق

تکالیف یادگیری:

یک نمونه پوشه کار دانش آموزی را تحلیل و نقاط قوت و ضعف آن را شناسایی و با استفاده از روش های ارائه شده در منابع علمی پوشه کار را حاشیه نویسی و ارائه نماید.

بر اساس جدول دوبعدی تهیه شده در فصل دوم یک نمونه آزمون عملکردی طراحی، اجرا و نتایج آن را گزارش کند.

فصل ششم: آزمون های هنجار شده

مفهوم هنجار(نورم)

انواع نورم (ملی؛ محلی، سنی، کلاسی، درصدی، نمره تراز شده، نمره ۹ بخشی

انتخاب گروه، مراحل ساخت یک آزمون استاندارد هنجار شده

انواع نیمرخ ها، باید ها و نبایدهای استفاده از آزمون های هنجار شده.

آشنایی و به کار بستن یک یا چند ابزار هنجار شده: چون استعداد، هوش، خلاقیت، رغبت، مهارت های زبانی، ریاضی...

آشنایی با آزمون های زبان، ریاضی، علوم در سطح بین المللی

تکلیف یادگیری:

نتایج اجرای آزمون های هنجار شده در سطح ملی یا بین المللی را با مراجعه به مقالات ارائه شده در این زمینه مطالعه و یافته های آن را همراه با اظهار نظر شخصی ارائه کند.

نمونه ای از آزمون های هنجار شده را بر روی یکی گروه از دانش آموزان اجرا و نتایج آن را تحلیل و گزارش کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

روش مطالعه مستقیم و فردی در مطالعه گزارش های پژوهشی و بررسی میزان اعتبار یافته های پژوهش / آزمون. از روش حل مسئله برای طراحی، اجرا و تفسیر آزمون عملکردی و از پروژه برای تولید جدول دویعدی استفاده می شود.

۴. منابع آموزشی

سنجش فرآیند و فرآورده یادگیری، روش های قدیم و جدید، علی اکبر سیف، ۱۳۸۹، نشر دوران.
اندازه گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی، علی اکبر سیف، ۱۳۸۵، نشر دوران.
مجموعه مقالات منتشر شده مرتبط با آزمون سازی در آموزش جغرافیا، فصلنامه رشد آموزش جغرافیا، دفتر انتشارات کمک آموزشی، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۵ نمره
کارتولیدی: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۱۰ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «تحلیل محتوای کتاب درسی آموزش ارتباط تصویری»

۱. معرفی درس و منطق آن

درک دانشجویان نسبت به ملاک هایی که کیفیت مواد آموزشی بر اساس آن مورد ارزیابی قرار می گیرد این امکان را فراهم می کند تا آنان نقاط قوت و کاستی های مواد آموزشی را شناسایی نموده و آن را با اقتضائات محیط یادگیری و نیاز دانش آموزان

تطبیق دهند. کسب تجربه در زمینه تحلیل مواد آموزشی زمینه مشارکت در فرآیند تولید مواد آموزشی را آینده افزایش داده و منجر به شکل گیری ظرفیت در سطح مدارس و مناطق آموزشی برای فاصله گرفتن از سیستم متمرکز فعلی در نظام آموزشی و رفتن به سمت کاهش تمرکز می شود.

نام درس: تحلیل محتوای کتاب درسی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با تحلیل ساختار برنامه درسی، میزان همخوانی/سازگاری مواد آموزشی تدوین شده با برنامه درسی را شناسایی و گزارش نماید. با استفاده از روش های کمی و کیفی تحلیل محتوا، موادآموزشی را به جهت تبعیت از ملاک های در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا مورد ارزیابی قرار دهد.				نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی
				شایستگی اساسی: pck کد ۱-۳ & ۲-
				۳-۴ & ۳
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
تحلیل برنامه درسی	میزان ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را بدون تحلیل عناصر برنامه درسی و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی گزارش نموده است.	ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را با تحلیل عناصر برنامه درسی و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی گزارش نموده است.	ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را با توجه به سازگاری این عناصر با مواد آموزشی و نقش آن در یادگیری گزارش نموده است.	
روش های تحلیل محتوا	صرفاً از روش های کمی برای تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و این تحلیل را بیشتر بر ویژگی های ظاهری مواد آموزشی متمرکز نموده است.	از روش های کمی و کیفی برای تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و نشان داده است که ارتباط روش و نوع محتوا را مشخص شناسد اما تحلیل خود برخی از ملاک ها در هر یک از دو بعد را متمرکز نموده است.	از روش های کمی و کیفی در تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و رابطه روش های تحلیل محتوا را با نوع محتوا و ملاک ها در هر یک از دو بعد مد نظر قرار داده است.	
ملاک های تحلیل	تحلیل انجام شده نشان می دهد که نسبت به ملاک های تحلیل محتوا و نقش	تحلیل انجام شده نشان می دهد که از ملاک های تحلیل محتوا و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی بر	تحلیل انجام شده نشان می دهد که از ملاک های تحلیل محتوا و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی بر	

آن در شکل دادن مواد آموزشی که تأثیر تعیین کننده ای بر یادگیری دارد آگاه نیست.	شکل دهی مواد آموزشی که از یادگیری عمیق پشتیبانی می کند آگاه است.	اساس جهت گیری های برنامه درسی آگاه است.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: ساختار برنامه های درسی دوره ابتدایی

- ۱- رویکرد برنامه درسی
- ۲- اهداف برنامه
- ۳- اصول حاکم برانتخاب و سازماندهی محتوا
- ۴- روش های یاددهی - یادگیری
- ۵- روش های ارزش یابی
- ۶- مواد آموزشی در برنامه درسی

تکلیف یادگیری:

مطالعه منابع برنامه ریزی درسی (مقالات کتاب ها) و پژوهش های انجام شده در زمینه تحلیل محتوای کتاب های درسی و تهیه گزارشی از نقش مواد آموزشی / نقاط قوت و ضعف در یادگیری دانش آموزان دوره ابتدایی. مطالعه مشارکت معلمان در طراحی و تدوین مواد آموزشی در سایر کشور ها.

تکلیف عملکردی:

ساختار یک نمونه برنامه درسی دوره ابتدایی را به جهت نقش هر یک از عناصر در سازماندهی مواد آموزشی بررسی نماید و گزارش نماید.

فصل دوم: روش های تحلیل محتوا

- مفاهیم، اصول و تکنیک های تحلیل محتوا
- روش های کمی در تحلیل محتوا
- مراحل روش تحلیل کمی
- اعتبار یافته ها
- روش های کیفی در تحلیل محتوا
- مراحل روش تحلیل کیفی
- اعتبار یافته ها

تکلیف یادگیری:

۱. مطالعه حداقل دو گزارش پژوهشی در زمینه تحلیل محتوای مواد آموزشی (کتاب، فیلم، مقاله نرم افزار و...) و نحوه استفاده از روش های کمی و کیفی در تحلیل مطالعه و نظر خود را در مورد یافته های هر یک از این دو روش در شناسایی نقاط قوت و ضعف محتوا به همراه پیشنهادات ارائه کند.

تکلیف عملکردی:

یک نمونه از مواد آموزشی دوره ابتدایی را انتخاب و با استفاده از روش های کمی و کیفی آن را تحلیل و یافته ها را گزارش نماید.

فصل سوم: تحلیل محتوای مواد آموزشی

تحلیل یکی از موضوعات درسی دوره ابتدایی در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا.

- مقوله های مورد بررسی در بعد ظاهری:

- صفحه آرایی

- قلم و فونت

- تصاویر گرافیکی و پویا نمایی

- جداول و نمودار ها

- ویژگی های فنی

- مقوله های مورد بررسی در بعد سازماندهی محتوا:

- توالی

- اعتبار

- تعادل

- پوشش اهداف

- فرصت ها و تکالیف یادگیری

- راهبرد های آموزش

- راهبرد های ارزشیابی

تکلیف عملکردی:

دانشجو می تواند یکی از موضوعات درسی دوره ابتدایی را انتخاب نموده و در مرحله اول ارتباط مواد آموزشی با عناصر برنامه درسی و چگونگی تحقق آن را مورد بررسی قرار دهد. در مرحله دوم نیز هر یک از مواد آموزشی را بر اساس ملاک ها در هر یک از دو بعد سازماندهی محتوا و ویژگی های ظاهری مورد بررسی قرار می دهد. تحلیل های انجام شده به جهت استفاده از روش های کمی و کیفی و ملاک های هر یک از دو روش به صورت گروهی مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

مطالعه فردی و تهیه خلاصه نظام مند از منابع علمی در زمینه روش های تحلیل محتوا/ روش های بکارگرفته شده در پژوهش های تحلیل محتوا و ارائه آن در سمینار های کلاسی یا در سطح واحد آموزشی. استفاده از شیوه مشارکتی در ارزیابی فعالیت های فردی و گروهی بر اساس ملاک های تحلیل محتوا. شرکت در سمینار هایی که در محیط آموزشی/ مراکز علمی و اظهار نظر در مورد گزارش های ارائه شده.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: کوروش فتحی واجارگاه، (۱۳۸۸). اصول و مبانی برنامه ریزی درسی، هولستی، ال-آر (۱۳۸۰). تحلیل محتوا در علوم اجتماعی و انسانی. ترجمه نادر سالار زاده امیر. انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی. تهران چاپ دوم.

منبع فرعی: نوریان، محمد (۱۳۸۱). راهنمای عمل تحلیل محتوای رسانه های آموزشی. انتشارات آموزش امیر. چاپ اول. مقالات فصل نامه برنامه درسی و نوآوری های آموزشی در زمینه تحلیل محتوای برنامه های درسی و کتاب های درسی / مواد آموزشی دوره ابتدایی، مواد آموزشی دوره ابتدایی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۰ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ارتباط تصویری ۱»

۱. معرفی درس و منطق آن

زندگی بشر در عصر کنونی به گونه‌ای با فناوری اطلاعات و ارتباطات عجین شده است، که برخورداری از ابعاد گوناگونی از سواد از جمله سواد اطلاعاتی، سواد رسانه‌ای، سواد رایانه، سواد فناوری، سواد دیجیتال، سواد اینترنتی، یک ضرورت در زندگی محسوب می‌گردد. ضرورت توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب گردیده است که آموزش آن در آموزش‌های رسمی وارد گردد. لذا آشنایی و بهره‌مندی از این بعد سواد یکی از نیازهای دانش‌آموزان امروز و شهروندان فردا است. از این‌رو معلمان که وظیفه آماده سازی دانش‌آموزان را برای ورود به عرصه زندگی دارند، خود نیز باید ضمن برخورداری از شایستگی‌ها و سواد لازم در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات، از این ظرفیت در آموزش‌های خود بهره گیرند و با تلفیق این فناوری در فرصت‌های یاددهی-یادگیری علاوه بر بهره‌گیری از افزایش و بهبود کارایی آموزش، دانش‌آموزان را آموزش دهند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت‌های پیش‌آمده بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

نام درس: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش ارتباط تصویری ۱	مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: جدول شایستگی‌ها دانشجو معلمان در ۶ مولفه ۱- درک ICT در آموزش، ۲- برنامه درسی و ارزشیابی، ۳- پداگوژی، ۴- مهارت‌های فاوا، ۵- سازمان بندی و مدیریت و ۶- یادگیری حرفه ای معلم در سواد فناوری ^۱ به شرح جدول زیر می‌باشد.	نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ واحد زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: مهارت های هفتگانه

ملاک ها	سطح ۱ (سواد فناوری)	سطح ۲ (تعمیق دانش)	سطح ۳ (تولید دانش)
درک ICT در	آگاهی از سیاست‌ها		

^۱ سواد فناوری : استفاده از فاوا برای یادگیری کارآتر و موثرتر

آموزش	سطح ۱	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش را برای حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از این سیاست‌ها، پیشنهاد نماید.
	سطح ۲	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش عملیاتی را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.
مهارت‌های فاوا	سطح ۳	با آگاهی از سیاست‌های ملی، فهرستی از راهکارها و روش‌های عملیاتی ماهرانه را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.
	سطح ۲	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش عملیاتی را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.
مهارت‌های فاوا	سطح ۱	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش عملیاتی را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.
	سطح ۲	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش عملیاتی را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.
برنامه درسی و ارزشیابی	سطح ۱	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، سه روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید.
	سطح ۲	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، پنج روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید.
پداگوژی	سطح ۱	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل سه مورد از این موارد را
	سطح ۲	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل ۵ مورد از این موارد را
پداگوژی	سطح ۳	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل ۵ مورد از این موارد را
	سطح ۲	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل ۵ مورد از این موارد را

	در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	فهرستی از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص تهیه نماید.
سازمان بندی و مدیریت	کلاس استاندارد		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	با استفاده از فاوا یک فعالیت را برای کل کلاس (کلاس در قالب یک گروه بزرگ) به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات فراهم شده دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا یک فعالیت را گروه‌های کوچک کلاسی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات فراهم شده دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا چندین فعالیت را به صورت فردی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات فراهم شده دسترسی داشته باشند.
یادگیری حرفه‌ای معلم	سواد دیجیتال		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل پنج منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل ده منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، منابع وب مورد نیاز متعددی را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید و به گروه همتا ارائه دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: درک فاوا در آموزش

شایستگی			
آگاهی از سیاست‌ها			
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش را برای حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از این سیاست‌ها، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش عملیاتی را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست‌های ملی، فهرستی از راهکارها و روش‌های عملیاتی ماهرانه را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.	
همسوسازی فعالیت‌های کلاسی مبتنی با فاوا با سیاست‌های ملی نظام آموزشی ^۱			
سیاست‌های نظام آموزشی در مورد فاوا			
ویژگی‌های کلیدی فعالیت‌های کلاسی در رشته درسی مربوطه			

^۱ به اسناد بالادستی مراجعه شود.

- چگونگی بکارگیری ویژگی‌های فعالیت‌های کلاسی در جهت اجرای سیاست‌های ملی فاوا

تکالیف یادگیری و عملکردی

دانشجو معلمان:

- در مورد سیاست‌های ملی فاوا بحث نمایند
- در مورد شیوه‌های متداول فعالیت‌ها و تمرین‌های کلاسی رشته علمی بحث کلاسی داشته باشند.
- با جستجو در منابع مکتوب و اینترنتی ویژگی‌های فعالیت‌های کلاسی را که بتواند در عمل از سیاست‌های ملی حمایت کند، شناسایی نموده و به صورت دیجیتال در کلاس ارائه و آن‌ها را مورد تحلیل قرار دهد و فهرستی از این فعالیت‌ها را در رشته درسی خود ارائه نماید.

فصل ۲: مهارت‌های فاوا

شایستگی

ابزارهای پایه		
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱
فعالیت‌های آموزشی طراحی شده مبتنی بر استفاده از نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای کاربردی را در حضور گروه هم‌تا تشریح نموده و با کسب نظرات ارزیابانه‌ی آن‌ها، طراحی خود را اصلاح نماید.	ضمن آگاهی از عملکرد و نحوه کار سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای پایه، نرم‌افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم‌افزارهای ارتباطی، نرم‌افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت را به هم‌تایان خود نمایش دهد.	ضمن آگاهی از عملکرد و نحوه کار تعدادی از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم‌افزارهای ارتباطی، نرم‌افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت را به هم‌تایان خود نمایش دهد.

سخت افزارها و نرم افزارهای رایج

- معرفی سخت افزارهای متداول (تشریح و نمایش ضمن معرفی)
- معرفی پردازشگر لغات (تشریح و نمایش مانند: وارد کردن، ویرایش، قالب بندی و چاپ) و یادداشت برداری^۱
- معرفی نرم افزارهای ارائه و دیگر منابع دیجیتال.
- معرفی نرم افزارهای گرافیکی و ترسیمی و عملکرد اساسی آنها (یک بسته نرم افزار ترسیم برای ایجاد یک نمایش ترسیمی ساده توسط مدرس در کلاس استفاده گردد).
- اینترنت و دنیای گسترده وب WWW، مرورگرها و URL و دسترسی به یک وب سایت
- موتورهای جستجو، کلید واژه های جستجوی و راهبردهای استفاده از آنها و کلید واژه های جستجوی در رشته علمی
- ایمیل و مکاتبات الکترونیکی پایدار باز کردن حساب کاربری^۲
- ذخیره سازی برخط و برون خط^۳

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- عملکرد اساسی انواع سخت افزارها از قبیل رایانه، لپ تاپ، پرینتر، اسکنر، و دستگاه های دستی را نمایش داده و در مورد آنها بحث و گفتگو نمایند.
- وظایف اصلی پردازشگر کلمات در کلاس نمایش و توضیح داده شود.
- با استفاده از وان نوت از موارد مورد نیاز یادداشت برداری نماید.
- نمایش چگونگی بکارگیری پردازشگر کلمات در فرآیند آموزش بکار گرفته و نمایش داده شود.
- تولید سند متنی با استفاده از پردازشگر کلمات که در آن وظایف پردازشگر لغات را برای تولید یک سند نشان دهد.
- به انتخاب و با استفاده از منابع دیجیتال مربوط به رشته خود یک ارائه تهیه و در کلاس اجرا نمایند و بهبود آن توسط گروه همتا مورد ارزیابی قرار گیرد.
- یک نمایش ترسیمی ایجاد نموده و به اشتراک بگذارند.
- با استفاده از یک مرورگر به یک سایت مردمی دسترسی یابند.
- بکارگیری موتور جستجو را نمایش داده، در مورد کلید واژه های یک جستجوی ساده بحث شود و یک نمونه جستجو انجام و نتایج نشان داده شود نمایش داده شود
- با استفاده از کلید واژگان رشته خود برای موضوع مورد نظر وب سایت ها را جستجو نمایند و در مورد راهبردهای انتخاب کلید واژگان مورد استفاده با گروه بحث نمایند
- چگونگی ایجاد و بکارگیری حساب کاربردی ایمیل نمایش داده و یک حساب کاربری ایمیل ایجاد و تعدادی پیغام های ایمیلی را به همتایان خود در کلاس ارسال نمایند.
- سند متنی ایجاد شده در فعالیت قبلی را به صورت برخط و برون خط در ذخیره سازی مربوطه ذخیره نماید.

سخت افزارها، نرم افزارهای و سیستم عامل های آموزشی

- معرفی سخت افزارهای آموزشی و سخت افزارهای خاص رشته

^۱ Onenote

^۲ صندوق های پست الکترونیک برخط (مانند یاهو) و برون خط (آت لوک و تاندر برد)، آشنایی با توانایی ها و ابزارهای صندوق پست الکترونیک مانند، تعیین قلم و اندازه، راست، میان و چپ چین نمودن، امضاء، ایجاد زمینه، الصاق فایل، ایجاد گروه، مسدود کردن اسپم یا ایمیل های ناخواسته و... ذخیره نامه ها و الصاقیات در پوشه های صندوق پست الکترونیک.

^۳ Online and Offline

- معرفی نرم افزارهای آموزش، تمرین و تکلیف، نمایش عملکرد مخصوص رشته درسی و تشریح اهداف در راستای کسب دانش توسط دانش‌آموزان از موضوعات درسی
- معرفی چند نمونه سیستم عامل متن باز^۱ آموزشی (در صورت وجود در رشته مورد نظر معرفی گردد)^۲

تکالیف عملکردی و یادگیری
دانشجو معلمان:

- کار با سخت افزارهای آموزشی و سخت افزارهای خاص رشته را نمایش دهند و در مورد قابلیت‌های آن در کلاس بحث نمایند.
- از طریق جستجو در اینترنت سخت افزارهای آموزشی جدیدی را شناسایی و به کلاس معرفی نمایند.
- بسته‌های متنوعی از نرم افزارهای آموزش، تمرین و تکلیف در رشته مربوطه را شناسایی و در کلاس معرفی و نحوه کار را نمایش دهند.
- توضیح و بحث کلاسی در مورد چگونگی کاربرد نرم افزارها برای یک موضوع خاص دانشی توضیح داده شده و در کلاس بحث شود.
- بسته‌های نرم افزاری رشته و تشریح چگونگی استفاده در جهت کسب دانش در رشته و موضوع خاص مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند و مورد قضاوت قرار گیرند.
- یک نمونه سیستم عامل آموزشی متناوب با رشته درس خود را در کلاس معرفی، نصب و ویژگی‌های آن نمایش داده شود.

کاربرد نرم‌افزارهای آموزشی در برنامه درسی

- تعیین جایگاه بسته‌های نرم افزاری آموزشی و منابع مبتنی بر فاوا در برنامه درسی رشته، (ارزیابی صحت و قرار گیری آن‌ها مطابق با استانداردهای برنامه درسی و تطابق با نیازهای خاص و ویژه دانش‌آموزان)

تکالیف عملکردی و یادگیری
دانشجو معلمان :

- با جستجو در وب سایت‌ها و کاتالوگ‌ها، نرم افزارهای مناسب برای تهیه LO^۳ های رشته خود را شناسایی نموده
- در مورد انطباق استانداردهای برنامه درسی با نرم افزارهای آموزشی رشته مورد نظر بحث نمایند.
- بسته‌های نرم‌افزاری از نظر صحت مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند.
- چگونگی ورود نرم‌افزارها و بسته‌های آموزش الکترونیکی در برنامه درسی را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.
- معیارهای مناسبی برای تجزیه و تحلیل و ارزیابی نرم‌افزارهای آموزشی ارائه دهند.

فصل ۳: برنامه درسی و ارزشیابی

شایستگی

دانش پایه		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، حداقل سه روش برای تلفیق فاوا در	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، پنج روش برای تلفیق فاوا در برنامه	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استاندارد ارزشیابی، روش‌ها و راه‌های

^۱ Open source

^۲ به عنوان نمونه در آموزش ابتدایی : [Edubuntu](#)، [UKnow4Kids](#)، [OLPC](#)، [Qimo 4 Kids](#)، [Uberstudent](#)،
[Sugar](#)، [Urbemix](#)، [Debian-Edu](#)، [Fedora Education Spin](#)، [Guadalinux-Edu](#)، [EduOpenSuse](#)
DoudouLinux

^۳ Learning Object

برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید	درسی رشته خود را ارائه نماید	گوناگون و متنوعی برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید
متناسب سازی نرم افزارها و برنامه های کاربردی با استانداردهای برنامه درسی رشته مربوطه - استانداردهای برنامه های درسی رشته علمی مربوطه - چگونگی تطابق استانداردها با بسته های نرم افزاری و برنامه های کاربردی ویژه آن رشته (حمایت استانداردها توسط برنامه های کاربردی) - راهبردها و روش های تلفیق فاوا (نرم افزارها و برنامه های کاربردی) در برنامه درسی رشته مربوطه		
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: - تعدادی از بسته های نرم افزاری ویژه رشته درسی خود را انتخاب نموده و استانداردهای برنامه درسی رشته علمی را که با این بسته نرم افزاری مطابقت دارد، را شناسایی نموده - راهبردهایی را برای تلفیق بسته های نرم افزاری متفاوت در برنامه درسی مربوطه ارائه دهد. - در مورد چگونگی و معیارهای حمایت این استانداردها توسط برنامه های کاربردی در کلاس بحث نمایند.		

فصل ۴: پداگوژی^۱

شناسی

تلفیق فناوری		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل سه مورد از این موارد را در موقعیت های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل ۵ مورد از این موارد را در موقعیت های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، فهرستی از این موارد را در موقعیت های یادگیری خاص تهیه نماید.

فاوا در آموزش

- مروری بر رویکردهای یادگیری چهره به چهره، برخط و ترکیبی و موارد کاربرد در رشته درسی - فاوا و بهبود و تکمیل راهبردهای یاددهی- یادگیری در رشته درسی^۲ - متناسب سازی فعالیت های فاوا با طرح درس (برای توسعه و بهبود یادگیری دانش موضوع درسی) - پشتیبانی از آموزش با نرم افزارهای ارائه و منابع دیجیتال	تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: - در مورد مزایا و محدودیت های رویکردهای یادگیری چهره به چهره و برخط در کلاس بحث شود و نتایج بدست آمده با رویکرد ترکیبی مقایسه گردد. - یک نمونه فعالیت که در آن ها کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات فرآیند تدریس در کلاس های درس را تکمیل می نماید، طراحی نموده و در کلاس درس اجرا نموده و توسط گروه هم تایان ارزیابی گردد. - یک نمونه طرح درس ترکیبی که نرم افزارهای آموزشی، تمرین و تکلیف در آن جای داده شده باشد و یک نمونه طرح درس برخط،

^۱ پیش نیاز این بخش آگاهی از راهبردهای یاددهی- یادگیری است

^۲ توضیحات مدرس در مورد این که چگونه بکارگیری فاوا و انواع خاص نرم افزار می تواند به معلمان کمک نماید یادگیری دانش رشته درسی در دانش آموزان را بهبود دهند...

- طراحی گردد و موارد کاربرد هر کدام در کلاس توضیح داده شود.
- طرح درس‌های مربوطه را بین گروه‌های هم‌تایان به اشتراک گذاشته و پیشنهادات ارائه شده جهت بهبود آن طراحی را دریافت و اعمال نمایند.
 - طرح درس بهبود یافته با استفاده از نرم افزارهای ارائه را در کلاس ارائه دهند.
 - چگونگی بکارگیری نرم افزارهای ارائه و سایر رسانه‌های دیجیتال در پشتیبانی از روش سخنرانی نمایش دهند.
 - نمونه‌های متنوعی از ارائه‌های آموزشی تقویت شده با فاوا را برای موقعیت‌های یادگیری خاص تهیه نمایند.

فصل ۵: سازمان بندی و مدیریت

شایستگی

کلاس استاندارد		
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱
با استفاده از فاوا چندین فعالیت‌های را به صورت فردی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات و امکانات فراهم شده، دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا یک فعالیت را برای گروه‌های کوچک کلاسی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات و امکانات فراهم شده، دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا یک فعالیت را برای کل کلاس (کلاس در قالب یک گروه بزرگ) به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات و امکانات فراهم شده، دسترسی داشته باشند.

مدیریت فاوا در کلاس درس

- تلفیق آزمایشگاه رایانه در فعالیت‌های مداوم یادگیری و روش‌های مختلف آزمایشگاه رایانه (برای تکمیل آموزش‌های کلاسی متناسب با رشته درسی)
- چگونگی مدیریت منابع مکمل فاوا (به صورت فردی و یا گروه‌های کوچک دانش آموزی در کلاس درس بدون ایجاد اختلال در سایر فعالیت‌های کلاسی)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- نمونه‌هایی از روش‌های مختلف آزمایشگاه رایانه (یا مجموعه‌ای از لپ تاپ‌های کلاسی) که می‌توانند برای تکمیل آموزش کلاسی مورد استفاده قرار گیرند، طراحی نموده و در مورد آن‌ها بحث نمایند و طرح درس‌هایی که شامل استفاده از فعالیت‌های آزمایشگاه رایانه است را طراحی نمایند.
- مثال‌هایی از روش‌های متنوع که منابع فاوای محدود کلاسی می‌توانند به صورت فردی، دو نفری یا گروهی برای تکمیل فرآیند آموزش مورد استفاده قرار گیرند را ارائه و در مورد آن بحث نمایند و طرح درس‌هایی را که شامل استفاده از فاوا برای تکمیل فرآیند آموزش کلاسی است، طراحی و تهیه نمایند.

سازمان بندی تجهیزات در کلاس درس

- بررسی قرارگیری و چینش اجتماعی (مناسب و نامناسب) برای بکارگیری فناوری‌های گوناگون (فردی، دو نفره، گروه‌های کوچک و یا بزرگ متناسب با رشته و سن دانش‌آموزان)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- فناوری‌های نرم افزاری و سخت افزاری گوناگون را شناسایی نموده و در مورد چینش‌های متناسب دانش‌آموزان برای کاربردهای آموزشی (فردی، دو نفره، گروه‌های کوچک و گروه‌های بزرگ) در رشته بحث نمایند.

فصل ۶: یادگیری حرفه‌ای معلم

سواد دیجیتال		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با استفاده از مهارت‌های فناوریانه و دانش کافی، حداقل پنج منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناوریانه و دانش کافی، حداقل ده منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناوریانه و دانش کافی، منابع وب مورد نیاز متعددی را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید و به گروه هم‌تا ارائه دهد.
توسعه دانش موضوعی و پداگوژی با استفاده از منابع فاوا - چگونگی افزایش بهره‌وری حرفه‌ای با استفاده از منابع فاوا و ارائه مثال‌هایی در این مورد (بیان چند نمونه اقدام پژوهی یا مقاله و تجربه در این مورد) - فاوا منبعی برای کسب دانش موضوعی و دانش پداگوژی (ارائه مثال‌هایی در این مورد مانند موضوعات دانشی جدید و تحولات جدید در دانش پداگوژی)		
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: - فهرستی از وظایف و کارهای مختلف معلمی که منابع فاوا موجب افزایش راندمان بالاتر آن‌ها می‌شود تهیه نمایند - چند نمونه از وظایف کلاسی که استفاده از رایانه، لپ‌تاپ و دستگاه‌های دستی و قابل حمل و نرم‌افزارهایی مانند پردازشگر لغات، بلاگ‌ها و ویکی‌ها و سایر ابزارهای ارتباطی کمک به افزایش کارایی آن‌ها می‌گردد نمایش دهند. - در مورد منابع گوناگون فاوا که می‌توانند از آن‌ها برای افزایش دانش موضوعات درسی و دانش پداگوژی استفاده نمایند بحث نمایند. - اهداف یادگیری حرفه‌ای شخصی خود را شناسایی و تعیین نمایند و طرحی برای استفاده از ابزارهای متنوع فاوا برای نیل به اهداف خود ایجاد نمایند (مانند مرورگرهای وب، فناوری‌های ارتباطی) و طرح را در کلاس به هم‌تایان خود ارائه دهد.		
مسائل امنیتی در بکارگیری فاوا و حرفه‌ی معلمی شناسایی و مدیریت مسائل امنیتی اینترنت شامل: زورگویی‌های سایبری^۱، انجمن‌های ارتباطی، مسائل حفظ حریم خصوصی و دزدی اطلاعات، ویروس‌ها، کلاهبرداری، اسپیم، کوکی‌ها، پاپ‌آپ، حقوق مالکیت معنوی، کپی‌رایت، محتوای نامناسب، شهروندی دیجیتال؛ قوانین و مقررات ایمیل، اخلاق، الزامات قانونی. محرمانه بودن اطلاعات شخصی. مسائل مربوط به رمز عبور، به روز رسانی نرم‌افزارها و برنامه‌های کاربردی و سیستم‌عامل‌ها		
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: - گزارش‌هایی در مورد هر یک از موارد بالا تهیه و در کلاس ارائه و به بحث بگذارند - راهبردها و روش‌هایی برای شناسایی، مدیریت و مقابله با مسائل امنیتی را معرفی و بکارگیری یکی از این راهبردها را به صورت عملی نمایش دهند.		
مسائل اخلاقی و قانونی در بکارگیری فاوا و حرفه‌ی معلمی - آشنایی با مسائل قانونی در دسترسی و استفاده از اطلاعات - مروری بر معیارهای اخلاقی در بهره‌گیری از منابع فاوا (سرقت علمی، قانون مالکیت معنوی و فکری، و قانون Copyright)		

^۱ cyber bullying مانند Ransom wares

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- با جستجو در اینترنت، شواهدی در مورد پیامدهای عدم رعایت قوانین رایانه‌ای در کلاس ارائه گردد.
- در مورد پیامدهای منفی و مثبت رعایت / عدم رعایت اخلاق در استفاده از منابع فاوا توسط معلم بر دانش‌آموزان بحث شود

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- سخنرانی-نمایشی
- آزمایشگاه
- پروژه
- کشفی (کاوشگری + آزمایشگاه) فردی و گروهی
- حل مسئله
- حل خلاق مسئله
- پرسش‌ها و پاسخ‌های هدایت شده و مباحثه
- طوفان مغزی
- و.....

حداقل امکانات سخت و نرم افزاری

- منابع اطلاعاتی مکتوب یا برخط
- شبکه آزمایشگاهی (آزمایشگاه رایانه) مجهز به اینترنت پرسرعت
- دیتا پروژکتور، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- انواع رسانه‌های قابل در دسترس
- امکانات لازم برای تهیه رسانه آموزشی مورد نظر مدرس
- نرم افزار بسته آفیس، ورژن‌های جدید (ترجیحا اصلی)
- رایانه با انواع سیستم‌های عامل
- دیتا پروژکتور، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- تلفن‌های همراه با انواع سیستم‌های عامل (تلفن‌های دانشجویان)
- نرم افزارهای windows, Mac, Linux
- انواع ذخیره کننده‌های برون خط
- چند رایانه که به اینترنت متصل نباشد و از طریق یکی از شیوه‌های رایج و قابل دسترس قابلیت اتصال به اینترنت را داشته باشد (با خط تلفن (از طرق دایال آپ، ADSL⁺ به صورت lan یا wireless) کارت دیتا، Wimax
- حداقل یک پردازشگر موجود در بازار
- سخت افزارهای داخلی و خارجی و جانبی رایانه
- انواع موبایل، تبلت، لپ‌تاپ و رابط OTG
- نرم‌افزارها، سخت‌افزارها و سیستم‌عامل‌های آموزشی مربوط به رشته

- برای نرم افزارها و سیستم‌عامل‌های مخصوص کودکان استثنایی می‌تواند مواردی چون (for chat) Deaf Apps^۲, Vinu^۱ را پیشنهاد نمود.
- نرم افزارهای

Flash, Photoshop, paint, DVD cutter, sound recorder, sound cutter, concept mapping or mind mapping, Simulators

- امکانات لازم برای راه اندازی شبکه شامل:
- حداقل ۲ رایانه و یا لپ تاپ (در مورد لپ تاپ‌ها مجهز به Bluetooth) برای هر گروه
- فیلم و کلیپ‌های نمونه در زمینه کاربرد سخت افزارهای آموزشی
- بروشورهای معرفی سخت‌افزارها
- نرم افزارهای و سیستم‌عامل‌های آموزشی گروه‌های مربوطه به انتخاب گروه
- راهنمای نرم‌افزارهای مربوطه
- سخت افزارها و نرم افزارهای لازم برای ضبط و ویرایش صدا و تصویر و فیلم دیجیتال
- نرم‌افزارهای شبیه ساز متناسب با رشته
- نرم‌افزارهای LCMS, CMS, LMS

۴. منابع آموزشی

۱. مهر محمدی، محمود و نفیسی، عبدالحسین (۱۳۸۳)، تدوین سیاست‌های راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش.
۲. علی‌آبادی، خدیجه (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور
۳. محمدی داود، احدیان، محمد، رضانی، عمران (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، آییژ.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

در ارزشیابی هر واحد درسی دو الی سه نوع ارزشیابی انجام خواهد شد. ۱- ارزشیابی ورودی یا تشخیصی در فاوا ۱ که در بخش مهارت‌های اساسی فاوا برای تعیین سطح کلاس و استفاده بهینه از زمان به منظور ایجاد و یا تقویت مهارت‌ها صورت می‌گیرد، ۲- ارزشیابی تکوینی که در حین فرآیند آموزش و در طول کلاس انجام می‌گیرد که در هر بخش مواردی به عنوان پیشنهاد در فعالیت‌های عملکردی و یادگیری پیشنهاد شده که می‌توانند بخشی از این ارزشیابی را تشکیل دهند و ۳- ارزشیابی نهایی یا پایانی که پیشنهاد می‌گردد ۱۰ نمره از نمره نهایی به ارزشیابی تکوینی و ۱۰ نمره به پروژه پایانی اختصاص یابد که در اجرای آن دانشجو معلم ملزم به رعایت تمامی موارد مورد آموزش در آن واحد درسی (فاوا ۱ الی ۳) می‌باشد و مدرس مربوطه موضوع آن را با توجه به سال تحصیل دانشجو معلم، دانش و مهارت موضوعی و مهارت حرفه‌ای دانشجو معلم تعیین می‌نماید.

۶. پیوست‌ها

• شبکه

شبکه و شبکه سازی

- * تعریف شبکه
- * دلایل شبکه سازی، مزایا و محاسن ایجاد شبکه
- * تاریخچه شبکه

^۱ <http://distrowatch.com/table.php?distribution=vinux>

^۲ (نرم افزارهای مخصوص ناشنویان در <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.successfulmatch.deafs&hl=en>)

گوگل پلی)

- * معرفی بزرگترین شبکه
- * سلسه مراتب ایجاد شبکه و مولفه‌های شبکه
- * cable, Wifi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall, DNS Server, Mail Server

ایجاد یک شبکه کوچک (دو یا سه کاربر) با استفاده از امکانات موجود، **Wi-Fi, Bluetooth, cable**
شبکه‌های اجتماعی

- سیستم عامل های دانش آموزی
به عنوان نمونه موارد زیر با هایپر لینک مربوطه آورده شده‌اند.

به عنوان نمونه در آموزش ابتدایی :

[Edubuntu](#) , [UKnow4Kids](#) , [OLPC](#) , [Qimo 4 Kids](#) , [Uberstudent](#) , [OpenSuse-Edu](#) , [Guadalinux-Edu](#) , Fedora
[Education Spin](#) , [Debian-Edu](#) , [Ubermix](#) , [Sugar](#) , [DoudouLinux](#)

سرفصل درس «کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش ارتباط تصویری ۲»

۱. معرفی درس و منطق آن

زندگی بشر در عصر کنونی به گونه‌ای با فناوری اطلاعات و ارتباطات عجین شده است، که برخورداری از ابعاد گوناگونی از سواد از جمله سواد اطلاعاتی، سواد رسانه ای، سواد رایانه، سواد فناوری، سواد دیجیتال، سواد اینترنتی، یک ضرورت در زندگی محسوب می‌گردد. ضرورت توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب گردیده است که آموزش آن در آموزش‌های رسمی وارد گردد. لذا آشنایی و بهره‌مندی از این بعد سواد یکی از نیازهای دانش‌آموزان امروز و شهروندان فردا است. از این رو معلمان که وظیفه آماده سازی دانش‌آموزان را برای ورود به عرصه زندگی دارند، خود نیز باید ضمن برخورداری از شایستگی‌ها و سواد لازم در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات، از این ظرفیت در آموزش‌های خود بهره گیرند و با تلفیق این فناوری در فرصت‌های یاددهی-یادگیری علاوه بر بهره‌گیری از افزایش و بهبود کارایی آموزش، دانش‌آموزان را آموزش دهند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت‌های پیش‌آمده بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

مشخصات درس	نام درس: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش ارتباط تصویری ۲
نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ واحد کارگاهی زمان درس: هر واحد ۴۸ پیشنیاز: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش ابتدایی ۱	اهداف / پیامدهای یادگیری: جدول شایستگی‌ها دانشجو معلمان در ۶ مولفه ۱- درک ICT در آموزش، ۲- برنامه درسی و ارزشیابی، ۳- پداگوژی، ۴- ICT، ۵- سازمان بندی و مدیریت و ۶- یادگیری حرفه ای معلم در سواد فناوری ^۱ به شرح جدول زیر می‌باشد.

ملاک ها	سطح ۱ (سواد فناوری)	سطح ۲ (تعمیق دانش)	سطح ۳ (تولید دانش)
درک ICT در آموزش	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، <u>حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی نماید.</u>	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، <u>حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی و سپس با توجه ارزیابی گروه هم‌تا و خود طراحی مورد نظر را مورد اصلاح قرار دهد.</u>	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، <u>چندین فعالیت کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی، اصلاح، و پیاده سازی نماید.</u>
مهارت‌های فاوا	ابزارهای پیچیده		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و

^۱ سواد فناوری: استفاده از فاوا برای یادگیری کارآتر و موثرتر

	برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، <u>یک موقعیت مسئله</u> محور را طراحی نمایند که در آن با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا از جمله منابع شبکه به دانش‌آموزان در جهت دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسئله انتخاب شده کمک نماید.	برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، <u>یک موقعیت‌های مسئله محور</u> و <u>یک موقعیت پروژه محور</u> را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی را پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نماید.	برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، <u>موقعیت‌های متنوع مسئله و پروژه محور</u>ی را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نماید.
برنامه درسی و ارزشیابی	کاربرد دانش		
	سطح ۱ ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، حداقل <u>یک مسئله پیچیده</u> در رشته درسی برای دانش‌آموزان طراحی نماید و <u>راه حل‌های ارائه شده توسط دانش‌آموزان را در پاسخ به این مسئله مورد ارزیابی قرار دهد.</u>	سطح ۲ ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، <u>یک مسئله پیچیده</u> در رشته درسی برای دانش‌آموزان را به گونه‌ای طراحی نماید که <u>راه حل (های) ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسئله را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.</u>	سطح ۳ ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، <u>مسائل پیچیده‌ای</u> در رشته درسی را برای دانش‌آموزان به گونه‌ای طراحی نماید که <u>راه حل‌های ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسائل را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.</u>
پداگوژی	حل مسائل پیچیده		
	سطح ۱ <u>دو تکلیف مسئله محور</u> (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش‌آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و <u>ضمن طرح مسائل در گروه هم‌تا با استفاده از نظرات ارزیابانه آن‌ها، طراحی خود را مورد اصلاح قرار دهد.</u>	سطح ۲ <u>دو تکلیف مسئله محور</u> (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش‌آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نموده و <u>ضمن اصلاح طرح خود، مراحل پیاده‌سازی طرح را تشریح نماید.</u>	سطح ۳ <u>چندین تکلیف مسئله محور</u> (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش‌آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و <u>مراحل طراحی، پیاده‌سازی و ارائه راه حل‌ها توسط دانش‌آموزان در تکالیف مسئله محور و پروژه‌های گروهی را مورد نظارت و ارزیابی قرار دهد.</u>
سازمان بندی و	گروه‌های مشارکتی		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳

مدیریت	یک محیط یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس طراحی نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت باشد.	یک محیط یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت باشد.	محیط‌های یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت‌ها و همکاری گروهی باشد.
یادگیری حرفه‌ای معلم	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	با استفاده از مهارت و دانش لازم یک پروژه پیچیده در راستای یادگیری حرفه‌ای را طراحی نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه‌ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	با استفاده از مهارت و دانش لازم دو پروژه پیچیده را در راستای یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه‌ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	ب با استفاده از مهارت و دانش لازم پروژه‌های پیچیده‌ای را در راستای یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه‌ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

کاربرد فاوا در رشته علمی ۲

فصل ۱: در ک فاوا در آموزش

شایستگی			
درک سیاست‌ها			
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، در جهت حمایت از این سیاست‌ها، حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی نماید.	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، در جهت حمایت از این سیاست‌ها، حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی و سپس با توجه ارزیابی گروه هم‌تا و خود طراحی مورد نظر را مورد اصلاح قرار دهد.	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت‌های اجتماعی، در جهت حمایت از این سیاست‌ها، چندین فعالیت کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی، اصلاح، و پیاده‌سازی نماید.	
درک سیاست‌های آموزشی در باره‌ی فاوا در تدریس - فرصت‌ها و موانع در اجرای فعالیت‌های مبتنی بر فاوا - معرفی نمونه‌هایی از مسائل واقعی به هنگام پیاده‌سازی فعالیت‌های کلاسی رشته‌ی درسی مبتنی بر فاوا در مدرسه - تجزیه و تحلیل مزایا و معایب روش‌های مختلف برای اجرای اهداف سیاست‌های فاوا			
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: - یک نمونه از اسناد مربوط به سیاست‌های فاوا را تجزیه و تحلیل نموده و تاثیرات بالقوه آن را بر یادگیرنده و جنبه‌های متفاوت کار معلمان تعیین کنند - در مورد اصول بکارگیری فاوا در آموزش و پرورش توضیح داده و این اصول را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند			

- در مورد چگونگی جای دادن این اصول در فرآیند آموزش پیشنهاداتی ارائه گردد
- مسائلی که با اجرای این اصول ایجاد می‌گردد مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و در مورد چگونگی اداره و نظارت بر مسائل راهکارهایی ارائه دهند.

فصل ۲: مهارت‌های فاوا

شایستگی

ابزارهای پیچیده		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، یک موقعیت مسئله محور را طراحی نمایند که در آن با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا از جمله منابع شبکه به دانش آموزان در جهت دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسئله انتخاب شده کمک نماید.	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، یک موقعیت‌های مسئله محور و یک موقعیت پروژه محور را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی را پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نمایند.	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، موقعیت‌های متنوع مسئله و پروژه محوری را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نمایند.

کاربرد فاوا در طراحی و مدیریت یادگیری مشارکتی و پروژه محور دانش‌آموزان

- معرفی بسته‌های نرم افزاری متن باز متناسب با رشته خود و نرم افزارهای تولید محتوا
- ویژگی منابع وب (صحت مطالب و سودمندی منابع وب) مورد استفاده در یادگیری‌های مسئله محور و پروژه محور در رشته علمی.
- آشنایی با انواع وب‌های آموزشی (I، II و معنایی) و ویژگی‌های (مزایا و محدودیت‌های) هر کدام
- طراحی فعالیت‌های مسئله محور و پروژه محور مبتنی بر یکی از انواع وب
- طراحی مواد آموزشی با استفاده از محیط نوشتاری^۱ یا ابزارهای خاص برخط
- معرفی شبکه یا نرم افزار مناسب برای مدیریت، نظارت، ارزیابی پیشرفت پروژه‌های گوناگون دانش‌آموزی
- نقش فاوا در ارتباط و همکاری با دانش‌آموزان، هم‌تایان، والدین و جوامع بزرگتر در جهت پرورش یادگیری دانش‌آموزان.
- شبکه و پشتیبانی از همکاری دانش‌آموزان داخل و خارج از کلاس درس
- موتورهای جستجو، پایگاه‌های داده بر خط و ایمیل منابعی برای یافتن افراد و منابع برای پروژه‌های مشترک

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- جستجو در مورد بسته‌های نرم افزاری آموزشی را به طور عملی نمایش دهند و چگونگی استفاده از این بسته‌های متنوع نرم افزاری را در یک موضوع خاص در رشته خود در کلاس نشان دهند.
- در مورد ویژگی‌های هر کدام از منابع آموزشی I، II و معنایی مزایا و محدودیت‌های آن‌ها برای طراحی فعالیت‌های تعاملی و مشارکتی بحث و گفتگو نمایند.

authoring environment^۱ مجموعه ابزارهایی برای تولید محتوای دیجیتال یا ساخت نرم افزار

- یک یا چند فعالیت آموزشی مسئله محور و پروژه محور مبتنی بر یکی از انواع وب را طراحی نمایند و طراحی خود را در کلاس ارائه و با استفاده از نظرات ارزیابانه آن طراحی را اصلاح نمایند.
- در وب سایت ها و کاتالوگ ها نرم افزارهای مناسب برای یادگیری مسئله محور و پروژه محور در موضوع زمینه تخصصی خود را جستجو نمایند. معیارهای و دستورالعمل های ارزیابی را توسعه داده و انتخاب های خود برای موثر بودن در جهت اهداف خاص آموزشی قصد شده توجیه نمایند.
- طرز استفاده از محیط نوشتاری یا ابزارهای آن را به نمایش در آورد. به صورت گروهی دانشجویان یک واحد مطالعه در رشته مربوطه را به صورت بر خط طراحی نمایند.
- چگونگی استفاده از نرم افزارهای شبکه ای پروژه برای مدیریت، نظارت و ارزیابی پروژه دانش آموزی را به نمایش درآورد و داده های پروژه کارهای دانش آموزان را در آن وارد کنند.
- در مورد استفاده از محیط های ارتباطی و همکاری بر خط توسط معلم برای پشتیبانی از یادگیری دانش آموزان بحث شود. دانشجویان در محیط های مذکور یک لاگ را برای خود تهیه نموده، و نتایج چاپی خود را در آن به اشتراک بگذارند و نمونه هایی از تعاملات برخط خود را نمایش دهند.
- در مورد مزایای محیط های ارتباطی و همکاری برخط که دانش آموزان را در انجام پروژه های مشترک کاری و یادگیری پشتیبانی می کند بحث نمایند. معلمان یک لاگ را برای خود تهیه نموده، و نتایج چاپی خود را به اشتراک گذاشته و تعاملات برخط دانش آموزان را نمایش دهند.
- در مورد استفاده از موتورهای جستجو، پایگاه های داده برخط و ایمیل برای یافتن افراد و منابع برای پروژه های مشترک بحث نمایند، جستجوهای خود را در راستای پروژه رشته خود هدایت نمایند، در پروژه مشترک بر خط شرکت و تعامل نمایند، تجربیات خود را در آن جا منعکس نمایند و آن ها را با افراد دیگر به اشتراک گذاشته و در مورد آن ها بحث نمایند.

فصل ۳: برنامه درسی و ارزشیابی

شایستگی

کاربرد دانش		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه آن در موقعیت های گوناگون، با استفاده از فاوا، حداقل یک مسئله پیچیده در رشته درسی برای دانش آموزان طراحی نماید و راه حل های ارائه شده توسط دانش آموزان را در پاسخ به این مسئله مورد ارزیابی قرار دهد.	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه آن در موقعیت های گوناگون، با استفاده از فاوا، یک مسئله پیچیده در رشته درسی برای دانش آموزان را به گونه ای طراحی نماید که راه حل (های) ارائه شده برای مسائل، درک دانش آموزان از مسئله را مورد اندازه گیری قرار دهد.	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه آن در موقعیت های گوناگون، با استفاده از فاوا، مسائل پیچیده ای در رشته درسی را برای دانش آموزان به گونه ای طراحی نماید که راه حل های ارائه شده برای مسائل، درک دانش آموزان از مسائل را مورد اندازه گیری قرار دهد.

دستیابی به اهداف برنامه درسی و ارزشیابی از طریق فاوا

- نقش فاوا در معرفی مفاهیم و فرآیندهای کلیدی رشته درسی
- عملکرد و اهداف بکارگیری بسته های نرم افزاری در رشته درسی
- چگونگی افزایش درک دانش آموزان از مفاهیم و فرآیندهای کلیدی با بکارگیری بسته های مربوطه در محیط های داخل و خارج از کلاس (فاوا در نظریه های یادگیری)
- دستورالعمل های مبتنی بر فاوا در ارزشیابی برای ارزیابی درک دانش آموزان از مفاهیم و فرآیندهای کلید برنامه درسی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجومعلمان

- در بخشی از برنامه درسی داده شده، مفاهیم و فرآیندهایی که می‌توانند بوسیله فاوا آموزش داده شوند انتخاب شود. (فاوا باید منجر به درک عمیقتر از مفاهیم گردد) - برای متن آموزشی (متناسب با رشته) داده شده، مفاهیم و فرآیندهایی که می‌توانند با فاوا آموزش داده شوند، شناسایی نمایند. - تعداد متنوعی از بسته‌های نرم افزاری رشته درسی خود را شناسایی و در کلاس به نمایش در آورند. - در مورد دستیابی به اهداف برنامه درسی و ارزشیابی از طریق فاوا، با یک کارشناس به صورت برخط در کلاس تعامل و گفتگو ترتیب دهند. - از موزه‌های مرتبط با رشته خود بازدید برخط در کلاس ترتیب دهند. - برنامه های شبیه ساز مبتنی بر وب را در کلاس اجرا و در خصوص اینکه چگونه این برنامه‌ها می‌توانند درک دانش‌آموزان از مفاهیم کلیدی موضوعات درسی و کاربرد آن‌ها در حل مسائل پیچیده توسعه دهند، بحث و گفتگو نمایند. - از طریق جستجو در اینترنت در مورد فاوا در یکی از نظریه‌های یادگیری، یک مقاله علمی و پژوهشی شناسایی و در مورد آن در کلاس بحث و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. - بسته‌های نرم‌افزاری ویژه موضوعات درسی رشته خود را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند و توضیح دهند که چگونه این بسته ها مفاهیم و حل مسائل پیچیده در محیط یادگیرنده محور را حمایت می‌کنند.	دستورالعمل‌های استفاده از محصولات فاوا در برنامه درسی • دستورالعمل‌های دانشی و عملکردی معلمان در استفاده از محصولات فاوا برای افزایش درک دانش‌آموزان از مفاهیم، مهارت ها و فرآیندهای موضوع کلیدی درسی.
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: - در مورد ویژگی‌های واکنش دانش‌آموزان در سال‌های مختلف آموزش و کیفیت و ویژگی محصولات فاوا ویژه‌ی سن و موضوع درسی خاص بحث شود. - دستورالعمل‌هایی که از این ویژگی‌ها تبعیت می‌کنند و آن‌ها را توسعه و بهبود می‌دهند، ارائه دهند. - دستورالعمل‌های ارائه شده در کلاس ارزیابی شده و پیشنهاداتی برای بهبود آن‌ها ارائه گردد. - برای متن آموزشی و اهداف ارزشیابی (متناسب با رشته) داده شده، دستورالعمل‌های مبتنی بر فاوا طراحی کنند. - برای محصولات فاوا دستورالعمل‌هایی را تهیه نموده و در فرآیند آموزش بکار گیرند. (به عنوان نمونه دستورالعملی برای ارائه گزارش‌های دانش‌آموزی از نتایج آزمایش شیمی)	ارزشیابی مبتنی بر فاوا • ارزشیابی مبتنی بر فاوا (بر خط و برون خط) و بررسی دیدگاه‌های مربوطه • ویژگی‌های ارزشیابی‌های مبتنی بر فاوا • معرفی ابزارهای ارزشیابی مبتنی بر فاوا • راهبردهای طراحی آزمون‌های مبتنی بر فاوا
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجومعلمان - ابزارهای ارزشیابی فاوای در اختیار قرار داده شده، را ازمنظر این که کدامیک برای ارزیابی مهارت‌های سطوح بالاتر (از جمله مهارت‌های حل مسئله، تفکر انتقادی، و ..) درک بنیادی از مفاهیم کلیدی مناسب هستند مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. - برای متن آموزشی و اهداف مهارت ارزشیابی (متناسب با رشته) داده شده، یک ابزار مناسب را شناسایی نمایند. - برای موضوعی در برنامه درسی دستورالعمل‌های مبتنی بر فاوا برای ارزشیابی را طراحی نماید که در آن درک دانش‌آموزان از مفاهیم و فرآیندهای کلیدی برنامه درسی مورد ارزیابی قرار گیرد. - در مورد دیدگاه‌های حاکم بر ارزشیابی مبتنی بر فاوا (برخط و برون خط) در کلاس بحث کنند و مزایا و محدودیت‌های آن‌ها را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.	

- یک نمونه آزمون برخط و برون خط برای یک موضوع در رشته خود طراحی نموده و آن را در کلاس ارائه نموده تا مورد ارزیابی قرار گیرد و اصلاحات لازم را با توجه به بازخوردها انجام دهند.

فصل ۴: پداگوژی

شایستگی

حل مسائل پیچیده		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
دو تکلیف مسئله محور (آموزش دانش آموز محور) و پروژه‌های گروهی دانش آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و ضمن طرح مسائل در گروه همتا با استفاده از نظرات ارزیابانه آن‌ها، طراحی خود را مورد اصلاح قرار دهد.	دو تکلیف مسئله محور (آموزش دانش آموز محور) و پروژه‌های گروهی دانش آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نموده و ضمن اصلاح طرح خود، مراحل پیاده‌سازی طرح را تشریح نماید.	چندین تکلیف مسئله محور (آموزش دانش آموز محور) و پروژه‌های گروهی دانش آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و مراحل طراحی، پیاده‌سازی و و ارائه راه حل‌ها توسط دانش آموزان در تکالیف مسئله محور و پروژه‌های گروهی را مورد نظارت و ارزیابی قرار دهد.

طراحی و پیاده‌سازی فعالیت‌های یادگیری مشارکتی و پروژه محور مبتنی بر فاوا با تمرکز بر مسائل واقعی زندگی

- نقش یادگیری پروژه محور مبتنی بر فاوا و ایجاد در توسعه تعاملات اجتماعی و تفکر در دانش آموزان از طریق بکارگیری مفاهیم و فرآیندها و مهارت‌های کلیدی در حل مسائل واقعی
- چگونگی طراحی مسائل پیچیده و مسائل زندگی واقعی (که با کمک موضوعات کلیدی درسی قابل حل هستند) در پروژه‌های دانش آموزی با استفاده از منابع فاوا
- ویژگی‌های طراحی، واحد طرح درس مشارکتی و پروژه محور مبتنی بر فاوا
- معرفی ابزارهای متن باز و برنامه‌های کاربردی موضوعات ویژه برای فعالیت‌های کلاسی که قدرت استدلال، گفتگو، مشارکت و حل مسائل پیچیده را در دانش آموزان تقویت می‌نماید.
- داستان و بازی‌های دیجیتال و شبیه سازی یکی از روش‌های مناسب برای پیاده‌سازی تکالیف مسئله محور و پروژه‌های گروهی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد چگونگی بکارگیری فاوا و انواع ویژه نرم افزارهایی که می‌تواند درک دانش آموزان و بکارگیری علمی دانش رشته مربوطه را حمایت کند بحث نموده
- در یک ارائه کلاسی راههایی که در آن‌ها یادگیری پروژه محور می‌تواند مورد حمایت شود شرح داده شود.
- نمونه‌های مختلفی در این خصوص تولید نموده و پس از ارائه نمونه‌ها در کلاس در باره‌ی آن‌ها در کلاس بحث شود (به عنوان نمونه شناسایی راه‌های حفاظت از سامانه‌های اکولوژی با استفاده از وب و مفاهیم کاربردی)
- از طریق ارتباط و گفتگو برخط کلاسی با کارشناسان مربوطه همکاری نمایند.
- با جستجو در اینترنت برای اهداف یادگیری داده شده، مسائل زندگی واقعی مناسبی انتخاب شود.
- با توجه به مسائل واقعی داده شده، در فرآیند طراحی فعالیت‌های پروژه محور فاوا را در آن تلفیق نمایند.
- برای مسائل واقعی زندگی منتخب، روش‌های مناسب مبتنی بر فاوا برای معرفی آن‌ها به دانش آموزان ارائه دهند.
- راهبردهای یاددهی- یادگیری گوناگون را که در فعالیت‌های یادگیری مورد استفاده قرار می‌گیرند، توصیف نموده و توضیح دهند که فاوا چگونه می‌تواند در آن‌ها تلفیق گردد.
- طراحی و یا شناسایی یک داستان و بازی دیجیتال و یا شبیه سازی برای حل مسائل پیچیده و واقعی زندگی و یا فعالیت‌های پروژه محور، ارائه سناریو در کلاس و نقد و ارزیابی آن

فصل ۵: سازمان بندی و مدیریت

شایستگی

گروه های مشارکتی		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
یک محیط یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس طراحی نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت های دانش آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت باشد.	یک محیط یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت های دانش آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت و همکاری گروهی باشد.	محیط های یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نماید که در آن قادر به تلفیق فعالیت های دانش آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت ها و همکاری گروهی باشد.

مدیریت و سازمان بندی منابع فیزیکی، انسانی و زمان برای تلفیق فاوا در محیط یادگیری

- سازمان بندی رایانه ها یا سایر منابع دیجیتال در کلاس درس (به منظور پشتیبانی و تقویت فعالیت های یادگیری و تعاملات اجتماعی)
- شبکه و شبکه سازی (از طریق کابل، Wifi، Bluetooth و...) در کلاس درس^۱
- چگونگی مدیریت فعالیت های یادگیری پروژه محور دانش آموزان در محیط های مبتنی بر فناوری

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- به طور عملی در یک کلاس چالش های متفاوت رایانه و سایر منابع دیجیتال را برحسب این که هر کدام یک از آن ها شرکت و تعاملات دانش آموزان را حمایت نموده یا ممانعت می نماید را بیازماید. یک نوع چالش را طراحی نموده و در مورد منطق خود برای این طراحی بحث نماید.
- با استفاده از امکانات موجود در کلاس یک آزمایشگاه فاوا در کلاس ایجاد کنند.
- در مورد روش های مدیریت فعالیت های کلاسی پروژه محور دانش آموزی درضمن انجام یک پروژه بحث نمایند. درمورد طرح درس خود بر حسب مدیریت کلاسی با تمرکز روی مزایا و معایب چالش های گوناگون رایانه و منابع دیجیتال بحث نمایند.

فصل ۶: یادگیری حرفه ای معلم

شایستگی

مدیریت و راهنمایی		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با استفاده از مهارت و دانش لازم یک پروژه پیچیده در راستای یادگیری حرفه ای را طراحی نماید که در آن ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	با استفاده از مهارت و دانش لازم دو پروژه پیچیده را در راستای یادگیری حرفه ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	ب با استفاده از مهارت و دانش لازم پروژه های پیچیده ای را در راستای یادگیری حرفه ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.

استفاده از منابع دیجیتال و همکاری برخط برای یادگیری حرفه ای

بررسی نقش فاوا در:

- اشتراک منابع برای پشتیبانی از فعالیت ها و یادگیری حرفه ای

^۱ به پیوست مراجعه شود.

- دسترسی به کارشناسان بیرون از محیط کار و جوامع یادگیری به منظور پشتیبانی از فعالیت‌ها و یادگیری حرفه‌ای خود
- مدیریت، تجزیه تحلیل، تلفیق و ارزیابی اطلاعات به منظور حمایت از یادگیری حرفه‌ای

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد منابع اطلاعاتی برخط گوناگون و استفاده از سایر منابعی که می‌توانند یادگیری حرفه‌ای را حمایت نمایند بحث نمایند.
- جستجوهای برخط خود را برای مواد آموزشی در جهتی که اهداف یادگیری حرفه‌ای آنان را حمایت می‌کند هدایت نمایند
- نتایج این جستجو را به اشتراک گذاشته و در مورد آن بحث نمایند و برای اجرای آن برنامه ریزی نمایند.
- در مورد منابع گوناگون کارشناسی برخط و جوامعی که می‌تواند یادگیری حرفه‌ای را حمایت کنند بحث نمایند. ملزم به انجام تحقیقات برخط خود برای یافتن چنین کارشناسان و جوامعی باشند. با کارشناسان ارتباط برقرار نموده و در این جوامع شرکت نموده و سپس مباحثات و نتایج فعالیت‌های خود در این زمینه را به اشتراک بگذارند.
- در مورد اهمیت توسعه مهارت‌های مدیریت دانش مربوطه در جهت تجزیه و تحلیل منابع برخط بحث نمایند و آن‌ها در فعالیت‌ها خود تلفیق نمایند و کیفیت آن‌ها را مورد ارزیابی قرار داده. دانشجو معلمان نمونه‌هایی از فعالیت‌های خود را در این مورد توصیف نموده و به نمایش در آورده و در مورد آن بحث نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- سخنرانی-نمایشی
- آزمایشگاه
- پروژه
- کشفی (کاوشگری + آزمایشگاه) فردی و گروهی
- حل مسئله
- حل خلاق مسئله
- پرسش‌ها و پاسخ‌های هدایت شده و مباحثه
- طوفان مغزی
-

حداقل امکانات سخت و نرم افزاری

- منابع اطلاعاتی مکتوب یا برخط
- شبکه آزمایشگاهی (آزمایشگاه رایانه) مجهز به اینترنت پرسرعت
- دیتا پروژکتور، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- انواع رسانه‌های قابل در دسترس
- امکانات لازم برای تهیه رسانه آموزشی مورد نظر مدرس
- نرم افزار بسته آفیس، ورژن‌های جدید (ترجیحا اصلی)
- رایانه با انواع سیستم‌های عامل
- دیتا پروژکتور، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- تلفن‌های همراه با انواع سیستم‌های عامل (تلفن‌های دانشجویان)
- نرم افزارهای windows, Mac, Linux
- انواع ذخیره کننده‌های بیرون خط

- چند رایانه که به اینترنت متصل نباشد و از طریق یکی از شیوه‌های رایج و قابل دسترس قابلیت اتصال به اینترنت را داشته باشد (با خط تلفن (از طرق دایال آپ، ADSL⁺ به صورت lan یا wireless) کارت دیتا، Wimax
- حداقل یک پردازشگر موجود در بازار
- سخت افزارهای داخلی و خارجی و جانبی رایانه
- انواع موبایل، تبلت، لپ‌تاپ و رابط OTG
- نرم‌افزارها، سخت‌افزارها و سیستم‌عامل‌های آموزشی مربوط به رشته
- برای نرم افزارها و سیستم‌عامل‌های مخصوص کودکان استثنایی می‌تواند مواردی چون (for chat) Deaf Apps^۲, Vinu\ را پیشنهاد نمود.
- نرم افزارهای

Flash, Photoshop, paint, DVD cutter, sound recorder, sound cutter, concept mapping or mind mapping, Simulators

• امکانات لازم برای راه اندازی شبکه شامل:
Cross cable, Wi-Fi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall

- حداقل ۲ رایانه و یا لپ‌تاپ (در مورد لپ‌تاپ‌ها مجهز به Bluetooth) برای هر گروه
- فیلم و کلیپ‌های نمونه در زمینه کاربرد سخت افزار های آموزشی
- بروشورهای معرفی سخت‌افزارها
- نرم افزارهای و سیستم‌عامل‌های آموزشی گروه‌های مربوطه به انتخاب گروه
- راهنمای نرم‌افزارهای مربوطه
- سخت افزارها و نرم افزارهای لازم برای ضبط و ویرایش صدا و تصویر و فیلم دیجیتال
- نرم‌افزارهای شبیه ساز متناسب با رشته
- نرم‌افزارهای LMS, CMS, LCMS

۴. منابع آموزشی

هوشمندسازی مدارس راهبرد تحول وزارت آموزش و پرورش در توسعه فاوا.
مهرمحمدی، محمود و نفیسی، عبدالحسین (۱۳۸۳)، تدوین سیاست های راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش.
علی‌آبادی، خدیجه (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

در ارزشیابی هر واحد درسی دو الی سه نوع ارزشیابی انجام خواهد شد. ۱- ارزشیابی ورودی یا تشخیصی در فاوا ۱ که در بخش مهارت های اساسی فاوا برای تعیین سطح کلاس و استفاده بهینه از زمان به منظور ایجاد و یا تقویت مهارت‌ها صورت می‌گیرد، ۲- ارزشیابی تکوینی که در حین فرآیند آموزش و در طول کلاس انجام می‌گیرد که در هر بخش مواردی به عنوان پیشنهاد در فعالیت‌های عملکردی و یادگیری پیشنهاد شده که می‌توانند بخشی از این ارزشیابی را تشکیل دهند و ۳- ارزشیابی نهایی یا پایانی که پیشنهاد می‌گردد ۱۰ نمره از نمره نهایی به ارزشیابی تکوینی و ۱۰ نمره به پروژه پایانی اختصاص یابد که در اجرای آن دانشجو معلم ملزم به رعایت تمامی موارد مورد آموزش در آن واحد درسی (فاوا ۱ الی ۳) می‌باشد و مدرس مربوطه موضوع آن را با توجه به سال تحصیل دانشجو معلم، دانش و مهارت موضوعی و مهارت حرفه‌ای دانشجو معلم تعیین می‌نماید.

^۱ <http://distrowatch.com/table.php?distribution=linux>

^۲ <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.successfulmatch.deafs&hl=en> (نرم افزارهای مخصوص ناشنویان در

گوگل پلی)

۶. پیوست‌ها

• تولید محتوای الکترونیکی:

استانداردهای تولید محتوای الکترونیکی

* آشنایی با استانداردهای SCORM و AICC در تولید محتوای الکترونیکی و آموزش الکترونیکی

تولید محتوای الکترونیکی

رسانه‌های الکترونیکی دیداری

- * معرفی پوستر، انواع چارت، اسلایدها، نمودار،، کاربرد، مزایا و محدودیت‌ها
- * فرآیند انتخاب رسانه‌های الکترونیکی دیداری در آموزش
- * طراحی پیام‌های آموزشی رسانه‌های الکترونیکی دیداری (نوشته، شکل، عکس، ..)
- * تولید رسانه‌های الکترونیکی دیداری از طریق نرم‌افزارهای publisher، power point و photo shop

معرفی برخی از محتواها

- * LO^۱ اشیاء یادگیری،
- * کارآموزی مبتنی بر شبکه
- * خودآموزی، مطالعه راهنمایی شده ناهمزمان
- * پیشامدها با هدایت مربی^۲ (یادگیری همزمان)
- * همکاری گروه کوچک
- فرآیند طراحی تولید محتوای یادگیری الکترونیکی :
- * طراحی آموزشی واحد (یا موضوع)یادگیری براساس نظریه‌های یادگیری و راهبردهای آموزشی مربوطه
- * انتخاب مدل آموزشی مربوطه
- * طراحی فرصت‌های یادگیری
- * انتخاب و طراحی فعالیت‌های یادگیری
- فرآیند انتخاب رسانه مناسب با هر فعالیت یادگیری
- * طراحی پیام‌های آموزشی
- * تنظیم جدول ارائه محتوای نهایی
- معرفی نرم‌افزارهای تولید محتوای الکترونیکی (برخط و برون خط)
- * Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- * power point , hyper studio , flash , mu. Builder

• کلاس هوشمند:

طراحی آموزشی کلاس هوشمند

- * طراحی محیط یادگیری الکترونیکی براساس راهبردهای آموزشی مناسب
- * طراحی فرصت‌های یادگیری، فعالیت‌های یادگیری و راهبردهای ارزشیابی براساس مدل‌های نوین آموزشی
- * طراحی مدل ارتباطی (ارتباط استاد با شاگرد، استاد با محتوا، محتوا با محتوا، گروه با گروه، کلاس با خارج کلاس و...) کلاس هوشمند براساس نیازها و امکانات (تجهیزات الکترونیکی و..)

اجرای و ارزشیابی آموزشی کلاس هوشمند

^۱ Learning Object

^۲ Instructor – led Events

- * ثبت نام از شاگردان (از طریق LMS)
- * اجرای ارزشیابی ورودی(آزمون رفتار ورودی ، پیش آزمون ، آزمون تشخیصی سبک های شناختی ، نیازسنجی و...) از طریق LMS و ثبت گزارشات آزمون ها
- * گروه بندی شاگردان براساس نتایج و گزارشات آزمون ها از طریق LMS
- * انتخاب مدل آموزشی ، محتوا و فعالیت های یادگیری مناسب برای هر گروه
- * به اشتراک گذاری و ارسال محتواها و فعالیت های یادگیری برای هر گروه از طریق LCMS
- * ارائه تکالیف تکمیلی و بازخورد آن به روش برخط (همزمان و ناهمزمان)
- * ارائه بازخورد مناسب ، اجرای ارزشیابی مستمر و توصیفی با استفاده از روش های ارزشیابی معلم ، خود ارزشیابی ، دگر ارزشیابی ، گروه ارزشیابی از طریق LMS و LCMS
- * اجرای ارزشیابی پایانی به شکل متنوع (انواع آزمون های الکترونیکی) از طریق LMS
- * ثبت نتایج و گزارشات آزمون
- * اجرای پس آزمون و اصلاح برنامه براساس گزارشات آزمون
- * تنظیم و ثبت پوشه کار

• شبکه

شبکه و شبکه سازی

- * تعریف شبکه
- * دلایل شبکه سازی، مزایا و محاسن ایجاد شبکه
- * تاریخچه شبکه
- * معرفی بزرگترین شبکه
- * سلسه مراتب ایجاد شبکه و مولفه های شبکه
- * cable, Wifi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall, DNS Server, Mail Server

ایجاد یک شبکه کوچک (دو یا سه کاربر) با استفاده از امکانات موجود، **Wi-Fi, Bluetooth, cable** شبکه های اجتماعی

• نمونه هایی از نرم افزارهای تولید محتوای الکترونیکی و انتشار الکترونیکی محتوا تولید

- Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- power point , hyper studio , flash , mu. Builder

انتشار

- Forums, networks, Atutor, Moodle, emails, Educreationsn, snagit, blendspace, bayanbox, net support school, softgozar, aparat, googlesite, electa, kelas,...(on line)

سرفصل درس «کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش ارتباط تصویری ۳»

۱. معرفی درس و منطق آن

زندگی بشر در عصر کنونی به گونه‌ای با فناوری اطلاعات و ارتباطات عجین شده است، که برخورداری از ابعاد گوناگونی از سواد از جمله سواد اطلاعاتی، سواد رسانه ای، سواد رایانه، سواد فناوری، سواد دیجیتال، سواد اینترنتی، یک ضرورت در زندگی محسوب می‌گردد. ضرورت توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب گردیده است که آموزش آن در آموزش‌های رسمی وارد گردد. لذا آشنایی و بهره‌مندی از این بعد سواد یکی از نیازهای دانش‌آموزان امروز و شهروندان فردا است. از این‌رو معلمان که وظیفه آماده سازی دانش‌آموزان را برای ورود به عرصه زندگی دارند، خود نیز باید ضمن برخورداری از شایستگی‌ها و سواد لازم در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات، از این ظرفیت در آموزش‌های خود بهره گیرند و با تلفیق این فناوری در فرصت‌های یاددهی-یادگیری علاوه بر بهره‌گیری از افزایش و بهبود کارایی آموزش، دانش‌آموزان را آموزش دهند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت‌های پیش‌آمده بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

مشخصات درس	نام درس: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش ارتباط تصویری ۳
نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ واحد کارگاهی زمان درس: هر واحد ۴۸ پیشنیاز: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش ابتدایی ۲	اهداف / پیامدهای یادگیری: جدول شایستگی‌ها دانشجو معلمان در ۶ مولفه ۱- درک ICT در آموزش، ۲- برنامه درسی و ارزشیابی، ۳- پداگوژی، ۴- ICT، ۵- سازمان بندی و مدیریت و ۶- یادگیری حرفه ای معلم در سواد فناوری ^۱ به شرح جدول زیر می‌باشد.

ملاک ها	سطح ۱ (سواد فناوری)	سطح ۲ (تعمیق دانش)	سطح ۳ (تولید دانش)
درک ICT در آموزش	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد مشتاقانه و داوطلبانه شرکت نماید.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده و در بحث‌ها و گفتگوهای مرتبط، پیشنهاداتی ارائه دهد.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده، و علاوه بر شرکت در بحث‌ها و گفتگوها، نظرات ارزیابانه‌ای در خصوص طراحی، کاربست و بازبینی برنامه‌های در نظر گرفته شده برای اجرای این سیاست‌ها ارائه دهد.
مهارت‌های فاوا	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت، یادگیری	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت و یادگیری دائم و	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت و یادگیری دائم

^۱ سواد فناوری : استفاده از فاوا برای یادگیری کارآتر و موثرتر

	دائمی و انعکاسی حداقل یک جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.	بازتابی دانش آموزان، ۲ الی ۳ جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.	و بازتابی دانش آموزان، چندین جامعه دانشی متفاوت مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.
برنامه درسی و ارزشیابی	مهارت های جامعه دانشی با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل های مناسب برای مشکلات احتمالی دانش آموزی پیش بینی و با برخورداری از مهارت های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل های مورد نظر ارائه نمایند.	مهارت های جامعه دانشی با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش آموزی پیش بینی و با برخورداری از مهارت های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل های مورد نظر ارائه نمایند.	مهارت های جامعه دانشی با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش آموزی پیش بینی و با برخورداری از مهارت های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل های مورد نظر ارائه نمایند و نتایج حاصله را مورد ارزیابی قرار دهد.
پداگوژی	خود مدیریتی با استفاده از فاوا، دو موقعیت مشابه از فرآیند یادگیری را که در آن ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده سازی نماید.	خود مدیریتی با استفاده از فاوا، دو موقعیت متفاوت از فرآیند یادگیری را که در آن ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده سازی نماید.	خود مدیریتی با استفاده از فاوا، چندین موقعیت گوناگون از فرآیند یادگیری را که در آن ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده سازی نماید.
سازمان بندی و مدیریت	سازمان های یادگیری ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا نقش نمایند.	سازمان های یادگیری ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا نقش نمایند.	سازمان های یادگیری ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، برنامه های متنوعی مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.
یادگیری حرفه ای معلم	معلم به عنوان مدل یادگیرنده با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمودن، دائما درحال یادگیری حرفه ای باشد و یک جامعه آموزشی	معلم به عنوان مدل یادگیرنده با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمودن، دائما درحال یادگیری حرفه ای باشد و یک جامعه آموزشی	معلم به عنوان مدل یادگیرنده با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمودن، دائما درحال یادگیری حرفه ای باشد و جوامع آموزش

حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.	حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.	یک جامعه آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی نماید.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

کاربرد فاوا در رشته علمی ۳

تذکر: فصول این واحد در دوره کارورزی و با حضور در کلاس درس و مدرسه قابل اجرا می‌باشد.

فصل ۱: درک فاوا در آموزش

شایستگی		
نوآوری در سیاست‌ها		
ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده و در بحث‌ها و گفتگوهای مرتبط، پیشنهاداتی ارائه دهد.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده و علاوه بر شرکت در بحث‌ها و گفتگوها، نظرات ارزیابانه‌ای در خصوص طراحی، کاربست و بازبینی برنامه‌های در نظر گرفته شده برای اجرای این سیاست‌ها ارائه دهد.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد، مشتاقانه و داوطلبانه شرکت نماید.
طراحی و اجرای برنامه‌های اصلاحی آموزشی مدرسه‌ای برای پیاده‌سازی سیاست‌های نظام آموزشی در مورد فاوا (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش) • راهبردهای طراحی، پیاده سازی و اصلاح برنامه های آموزشی مدرسه‌ای در راستای پیاده‌سازی سیاست های اصلاحی نظام آموزش ملی تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: - بحث کلاسی در مورد قصد سیاست‌های اصلاحی نظام آموزش ملی (با تاکید بر فاوا) و ارائه راه کارهایی که می‌تواند موجب اجرای این سیاست‌ها در سطح برنامه‌های مدرسه گردد.. - تشکیل گروه‌های کاری که در آن دانشجومعلمان برنامه‌ای در سطح مدرسه را که می‌تواند مولفه‌های سیاست‌های اصلاحی را پیاده‌سازی نماید، طراحی نمایند. - اجرای برنامه‌ی طراحی شده در فاز ابتدایی - ارزیابی میزان پیشرفت برنامه - شناسایی و بررسی چالش‌های پیش روی - اشتراک موارد ذکر شده با گروه هم‌تا و ارائه راهبردهای پیشنهادی توسط گروه و هم‌تایان برای غلبه بر چالش‌ها		

فصل ۲: مهارت‌های فاوا

شایستگی		
ابزارهای فراگیر		
در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت، یادگیری دائمی و بازتابی دانش آموزان، چندین جامعه دانشی متفاوت	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت و یادگیری دائمی و بازتابی دانش آموزان، ۲ الی ۳ جامعه دانشی مبتنی بر فاوا	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت، یادگیری دائمی و انعکاسی حداقل یک جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را

طراحی نماید.	را طراحی نماید.	مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.
نرم افزارهای تولید محتوا و منابع آموزشی برای ایجاد خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان • عملکرد و اهداف ابزارهای تولید محتوای الکترونیکی و منابع آموزشی مبتنی بر فاوا (ضبط چند رسانه‌ای و تجهیزات و نرم‌افزارهای تولید محتوای الکترونیکی تولید، ابزارهای ویرایش، نرم‌افزارهای چاپ، ابزارهای طراحی وب و...) و نرم افزارهای انتشار محتوای الکترونیکی^۱ • فرآیند تولید محتوای الکترونیکی^۲ در جهت ایجاد نوآوری و خلاقیت در دانش‌آموزان • راهبردهای چگونگی بکارگیری منابع و طراحی محتوای آموزشی الکترونیکی در جهت نوآوری و خلاقیت دانش توسط دانش‌آموزان تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: – تعداد متنوعی از بسته‌های نرم‌افزاری و منابع تولید دیجیتال را نمایش داده و در مورد اینکه آن‌ها چگونه می‌توانند در جهت حمایت و پیشرفت دانش‌آموزان در تمرین‌های نوآورانه و خلق دانش کمک نمایند، توضیح دهند. – نمونه‌های خاصی از این منابع در رشته درسی مورد نظر را مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند و توضیح داده شود که چگونه برای نوآوری و خلق دانش می‌توانند دانش‌آموزان را پشتیبانی می‌نمایند. – با توجه به رشته علمی، طرح درسی طراحی نموده که در آن از ابزارها و نرم‌افزارهای مربوطه برای ایجاد خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان استفاده شده باشد، طرح درس در کلاس توسط گروه هم‌تایان مورد ارزیابی قرار گیرد. این طرح درس می‌تواند در کلاس واقعی اجرا گردد و نتایج حاصل در گروه هم‌تایان مورد نقد و ارزیابی و اصلاحات قرار گیرد. – محتواهای الکترونیکی تولید شده را به منظور استفاده دانش‌آموزان دیگر و گروه هم‌تا با استفاده از فاوا به منتشر نمایند و از بازخوردهای احتمالی در جهت اصلاح برنامه‌ها استفاده نمایند.		

فصل ۳: برنامه درسی و ارزشیابی

شایستگی		
مهارت های جامعه دانشی		
با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش‌آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای مشکلات احتمالی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش‌آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش‌آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.
پرورش مهارت‌های پیچیده شناختی با استفاده از فاوا		

^۱ به پیوست مراجعه شود.

^۲ به پیوست مراجعه شود.

- معرفی مهارت‌های پیچیده شناختی و چگونگی آموزش و بروز این مهارت‌ها در دانش‌آموزان با استفاده از فاوا (از جمله مدیریت اطلاعات، حل مسئله، همکاری و تفکر انتقادی)^۱
- معرفی راهبردهایی برای ایجاد مهارت‌های جستجو، مدیریت و تجزیه و تحلیل و بکارگیری اطلاعات در دانش‌آموزان
- فرآیند طراحی واحدهای مطالعه و فعالیت‌های کلاسی در رشته مربوطه با استفاده از ابزارها و دستگاه‌های فاوا به منظور ایجاد و توسعه مهارت‌های استدلال، برنامه‌ریزی، یادگیری انعکاسی^۲، ساخت دانش و برقراری ارتباط
- راهبردهای تشویق دانش‌آموزان برای بکارگیری فاوا در جهت بهبود مهارت‌های ارتباطات و همکاری
- راهبردهای تشویق دانش‌آموزان برای توسعه و استفاده از خود و دیگر ارزیابی دانشی و عملکردی مبتنی بر فاوا در موضوعات درسی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- ارائه کلاسی در مورد مهارت‌های پیچیده شناختی
- ارائه ویژگی‌های فرایندهای پیچیده شناختی و پیشنهاد و ارائه راه‌کارهایی برای چگونگی کسب و توسعه‌ی و بروز آن‌ها توسط دانش‌آموزان
- طراحی یک طرح درس مبتنی بر فاوا در رشته مربوطه به گونه‌ای که کسب منجر به بروز یک یا چند مهارت پیچیده شناختی توسط دانش‌آموزان در آن جای داده شود و در کلاس در س واقعی اجرا نموده و بازخوردها و انعکاس‌های ناشی از اجرای این طرح درس در جمع همتایان بررسی نموده و پیشنهادات اصلاحی دریافتی را اعمال نمایند.
- در مورد ویژگی‌های مهارت‌های جستجو و مدیریت اطلاعات بحث و گفتگو نمایند و در مورد ویژگی‌های فعالیت‌های یادگیری مبتنی بر فاوا که منجر به توسعه و بروز مهارت‌های فوق می‌گردد بحث شود و نمونه‌هایی از این فعالیت‌ها تهیه و در کلاس درس ارائه و ارزیابی گردد.
- در مورد مهارت‌های استدلال، برنامه‌ریزی و یادگیری انعکاسی، ساخت دانش و این که چگونه فعالیت‌های مبتنی بر فاوا می‌توانند این مهارت‌ها را ایجاد و توسعه دهند، بحث شود و مثال‌هایی از این فعالیت‌ها در واحدهای مطالعه مرتبط با رشته، تولید و در میان گروه همتایان به اشتراک گذاشته شود و سپس واحدهای مطالعه تولیدی را مورد ارزیابی و نقادی قرار داده و پیشنهادهایی برای منابع اضافی ارائه دهند.
- در مورد ویژگی‌های مهارت‌های ارتباطی و همکاری و اینکه چگونه فعالیت‌های یادگیری فاوا محور می‌تواند این مهارت‌ها را مورد حمایت قرار دهد در کلاس بحث و گفتگو نموده و نمونه‌هایی از این فعالیت‌ها را تولید نمایند.
- در مورد ارتباط و همکاری موثر از طریق شرکت در مجامع یادگیری حرفه‌ای مجازی یک نمونه مدل پیشنهاد و ارائه دهند.
- در مورد مشخصات ارزیابی خود و همتایان بحث شود همچنین دستورالعمل‌های مبتنی بر دانش و عملکرد که برای انعکاس ارزیابی روی آموخته‌های خود و دیگران مورد استفاده قرار می‌گیرد بحث گردد و نمونه‌هایی از چنین فعالیت‌ها و دستورالعمل‌ها تولید و سپس در کلاس ارزیابی گردد.
- دستورالعمل‌های دانش و عملکرد محوری را که انتظارات یادگیری مهارت‌های کلیدی موضوع درسی و فاوا را از طریق تلفیق فناوری‌های نو ظهور را افزایش دهد، را توسعه دهند.

فصل ۴: پداگوژی

شیاستگی

خود مدیریتی

^۱ در کارورزی اجرا گردد.

^۲ *Reflective learning*

در این مورد می‌توانید از مدل ۴ عنصری تجربیات عینی، مشاهده و انعکاس، خلق مفاهیم ذهنی، آزمودن در موقعیت‌های جدید تئوری کلب و یا کمک بگیرید.

Kolb, D. A. and Fry, R. (۱۹۷۵) Toward an applied theory of experiential learning, in C. Cooper (ed.) *Theories of Group Process*, London: John Wiley

با استفاده از فاوا، دو موقعیت مشابه از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.	با استفاده از فاوا، دو موقعیت متفاوت از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.	با استفاده از فاوا، چندین موقعیت گوناگون از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.

نقش فاوا در ایجاد موقعیت‌های یادگیری که منجر به ایجاد و بکارگیری مهارت‌های دانش‌آموزی می‌گردد - ویژگی‌های معلم در ضمن تدریس به عنوان الگویی برای استدلال، حل مسئله و تولید دانش - ویژگی‌ها و چگونگی طراحی برخط مواد و فعالیت‌های رشته درسی برای درگیر نمودن دانش‌آموزان در حل مشارکتی مسئله، تحقیق و یا خلق اثر - معرفی راهبردهایی برای راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان برای ایجاد طرح‌های پروژه‌ای و فعالیت‌هایی که آن‌ها را در حل مشارکتی مسئله، تحقیق و آفرینش اثر درگیر می‌نماید. - معرفی راهبردهایی برای راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان برای تولید چند رسانه‌ای مشارکتی، تولید وب سایت و فناوری‌ها و نرم‌افزارها و برنامه‌های کاربردی انتشار پروژه های دانش‌آموزی به صورتی که موجب حمایت از روند در حال انجام تولید دانش و ارتباط با سایر مخاطبان و هم‌تایان شود. - ارائه راهبردهایی برای راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان در انعکاس آموخته‌های خود (بررسی تئوری‌ها^۱ و مدل‌های یادگیری انعکاسی^۲)		
- تکالیف عملکردی و یادگیری - دانشجو معلمان: — مباحثاتی بر پایه مهارت‌های شناختی خود برای نمایش عملی بکارگیری مهارت‌های حل مسائل واقعی در موضوع درسی طراحی نموده و راهبردها و فرآیندهای خود را برای حل مسائل و خلق دانش باهم‌تایان خود به اشتراک بگذارند. — در مورد ویژگی‌های مواد درسی برخط که دانش‌آموزان را در طراحی و برنامه ریزی فعالیت‌های یادگیری خودشان پشتیبانی می‌کند، بحث نموده و در گروه کاری خود چند نمونه مواد درسی برخط را تولید، در کلاس اجرا و سپس ارزیابی نمایند و در انجمن‌های یادگیری حرفه‌ای خود در حل مسائل مشارکتی یا تحقیقات و خلق اثر به صورت برخط به عنوان الگو و نمونه باشند. — در مورد ویژگی‌های فعالیت‌های معلم که دانش‌آموزان را در طراحی و برنامه ریزی فعالیت‌های یادگیری خود را پشتیبانی می‌کند بحث نمایند و نمونه‌های از این فعالیت‌ها را تولید نمایند و در کلاس درس اجرا نمایند و نتیجه را مورد ارزیابی قرار دهند. — در مورد ویژگی‌های فعالیت‌های معلم که دانش‌آموزان را در بکارگیری فناوری‌های مختلف در فعالیت‌های یادگیریشان پشتیبانی		

^۱ Dewey, J. (1933). *How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process*. Boston: D.C. Heath and Company.

Kolb, D. A. and Fry, R. (1975) Toward an applied theory of experiential learning. in C. Cooper (ed.) *Theories of Group Process*, London: John Wiley

Pedler, M., Burgoyne, J. and Boydell, T. (1991, 1996) *The Learning Company. A strategy for sustainable development*, London: McGraw-Hill.

Schön, D.A. (1983). *The reflective practitioner: How professionals think in action*. New York: Basic Books.

<http://www.open.ac.uk/blogs/openminded/?p=۳۱۸>

^۲ Reflective learning

از جمله مدل ۴ عنصری تجربیات عینی، مشاهده و انعکاس، خلق مفاهیم ذهنی، آزمودن در موقعیت‌های جدید در تئوری کلب

- می‌کند، بحث نموده و نمونه‌هایی از چنین فعالیت‌ها تولید نمایند و در کلاس درس اجرا نمایند و نتیجه را مورد ارزیابی قرار دهند.
- نمونه‌هایی از فناوری‌های تولید چند رسانه‌ای، تولید صفحات وب و روش‌های انتشار آن‌ها را (برای پشتیبانی از دانش‌آموزان) در جوامع یادگیری حرفه‌ای بر خط به نمایش بگذارند.
 - در مورد ویژگی‌های آن دسته از فعالیت‌های معلم که یادگیری انعکاسی دانش‌آموزان را تقویت و حمایت می‌نماید، در کلاس بحث نمایند و نمونه‌هایی را نیز در این مورد تولید نموده و به اشتراک بگذارند، و کارهای انجام شده در این مورد را در جوامع یادگیری حرفه‌ای برخط مورد نقد و بررسی قرار دهند.

فصل ۵: سازمان بندی و مدیریت

شایستگی

سازمان‌های یادگیری		
ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری با استفاده از فاوا ایفای نقش نماید.	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نماید.	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، برنامه‌های متنوعی مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.

مدرسه، جامعه ای مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم

- معرفی، عملکرد محیط‌های مجازی و محیط‌های ساخت دانش^۱ برای افزایش دانش و درک موضوعات برنامه درسی و توسعه جوامع یادگیری برخط و چهره به چهره و ترکیبی
- معرفی، عملکرد ابزارهای فکری و برنامه‌ریزی^۲ در حمایت از خلاقیت و برنامه‌ریزی های فعالیت‌های یادگیری و تفکر و یادگیری پیوسته انعکاسی دانش‌آموزان
- کلاس و مدرسه هوشمند، LMS، CMS و LCMS (پیاده‌سازی، بکارگیری و مدیریت)^۳

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- ضمن نمایش مجموعه‌ای متنوع از محیط‌های مجازی و ساخت دانش، توصیف کند که چگونه این محیط‌ها از جوامع یادگیری دانش‌آموزی حمایت می‌کنند و نمونه‌هایی خاص از منابعی را که در موضوع درسی‌اش مورد استفاده قرار می‌گیرد مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و در مورد این که این محیط‌ها چگونه جوامع یادگیری دانش‌آموزان را مورد پشتیبانی قرار می‌دهند توضیح دهد. کارایی محیط‌های یادگیری برخط و ترکیبی، را در واحد مطالعه‌ای که طراحی نموده‌اند را نشان دهد.
- ضمن نمایش انواع متنوعی از ابزارهای برنامه‌ریزی و فکری شرح دهد که چگونه این ابزارها می‌توانند از ایجاد و برنامه‌ریزی فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان حمایت نمایند. نمونه‌هایی خاص از این ابزارها در موضوع درسی خود را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند و از این ابزارها در واحد مطالعه طراحی شده استفاده نموده، واحد مطالعاتی را در کلاس درس اجرا نماید نتایج را بر اساس میزان حصول به اهداف مورد ارزیابی قرار دهد.

knowledge-building^۱ با مدل های ارائه شده در این مورد آشنا شوند از جمله نمونه زیر :

Hyo-Jeong So , Lay Hoon Seah, Hwee Leng Toh-Heng (۲۰۱۰) Designing collaborative knowledge building environments accessible to all learners: Impacts and design challenges, Computers & Education, Volume ۵۴, Issue ۲, February ۲۰۱۰, Pages ۴۷۹-۴۹۰

Graphing .Glossary of terms .Flow chart .concept map^۲ مانند

http://www.sac.sa.edu.au/Library/Library/Topics/thinking_skills/thinking.html

^۳ به پیوست مراجعه شود.

- پیشنهاداتی برای بهبود عملکرد نرم افزارهای CMS ، LCMS، LMS در جهت توسعه نوآوری و خلاقیت دانش آموزان ارائه دهند.
- یک کلاس هوشمند را طراحی، اجرا، و ارزشیابی نمایند به گونه‌ای که علاوه بر دستیابی به اهداف برنامه درسی، موجب تقویت و توسعه روحیه نوآوری و خلاقیت در دانش آموزان گردد.

فصل ۶: یادگیری حرفه‌ای معلم

شایستگی

معلم به عنوان مدل یادگیرنده		
با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت هم‌تایان برای آزمون، دائماً درحال یادگیری حرفه‌ای باشد و <u>جوامع آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.</u>	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت هم‌تایان برای آزمون، دائماً درحال یادگیری حرفه‌ای باشد و <u>یک جامعه آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی نماید.</u>	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت هم‌تایان برای آزمون، دائماً درحال یادگیری حرفه‌ای باشد و به این منظور <u>یک جامعه آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی نماید.</u>

معرفی ویژگی‌های معلم به عنوان مدل یادگیرنده

- ایفای نقش رهبری در ایجاد چشم اندازی مناسب برای مدرسه با با تلفیق فاوا در برنامه درسی و تمرین های کلاسی
- ایفای نقش رهبری در میان همکاران در حمایت از نوآوری در مدرسه و ارتقاء یادگیری مداوم مبتنی بر فاوا
- خود ارزیابی دائم و انعکاس فعالیت‌های حرفه‌ای خود برای ارتقاء نوآوری و بهبود حرفه‌ای مبتنی بر فاوا
- بهره‌گیری از منابع فاوا برای شرکت در مجامع حرفه‌ای ، شرکت و بحث در مورد بهترین تمرین‌ها در آموزش رشته علمی (معرفی انجمن‌ها و مجامع مجازی و.. معلمان در رشته علمی)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد راه‌های مختلفی که مدارس می‌توانند فاوا را در برنامه درسی و کلاس درس خود تلفیق نمایند بحث نمایند.
- برنامه عملیاتی که در آن معلمان نقش کلیدی در کار با همکاران و مدیران مدرسه در جهت استفاده از فاوا در مدارسشان را ایفا می‌نمایند، طراحی نمایند و سپس مواردی را برای چگونگی اجرای این پیشرفت‌ها در نظر بگیرند (پیش بینی چالش‌ها و ارائه راهکارهایی برای برطرف نمودن چالش‌ها)
- در مورد انواع حمایت‌های اجتماعی مبتنی بر فاوا که محتاج آموزش حرفه‌ای برای شرکت در برنامه‌های نوآورانه و حفظ نوآوری در مدرسه هستند، بحث نمایند. برنامه عملیاتی مبتنی بر فاوا برای ایجاد محیط حمایتی و خلاقانه با همکاری مدیران و همکاران طراحی نموده و به اشتراک بگذارند و راهبردهایی برای بکارگیر ابزارها و منابع خلاقانه در مدرسه خود ارائه دهد.
- در مورد فعالیت‌های حرفه‌ای نوآورانه خود در حوزه‌ی فاوا بحث نمایند. نمونه‌هایی از تجربیات خود را بیان نمایند.
- در مورد اینکه چگونه منابع فاوا برای حمایت دائم نوآوری و توسعه از طریق انجمن‌های یادگیری حرفه‌ای می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد بحث نماید. نمونه‌هایی از تجربیات مبتنی بر فاوا خود را ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- سخنرانی-نمایشی
- آزمایشگاه
- پروژه

- کشفی (کاوشگری + آزمایشگاه) فردی و گروهی
- حل مسئله
- حل خلاق مسئله
- پرسش‌ها و پاسخ‌های هدایت شده و مباحثه
- طوفان مغزی
- و.....

حداقل امکانات سخت و نرم افزاری

- منابع اطلاعاتی مکتوب یا برخط
- شبکه آزمایشگاهی (آزمایشگاه رایانه) مجهز به اینترنت پرسرعت
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- انواع رسانه‌های قابل در دسترس
- امکانات لازم برای تهیه رسانه آموزشی مورد نظر مدرس
- نرم افزار بسته آفیس، ورژن‌های جدید (ترجیحا اصلی)
- رایانه با انواع سیستم‌های عامل
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- تلفن‌های همراه با انواع سیستم‌های عامل (تلفن‌های دانشجویان)
- نرم افزارهای windows, Mac, Linux
- انواع ذخیره کننده‌های برون خط
- چند رایانه که به اینترنت متصل نباشد و از طریق یکی از شیوه‌های رایج و قابل دسترس قابلیت اتصال به اینترنت را داشته باشد (با خط تلفن (از طرق دایال آپ، ADSL⁺ به صورت lan یا wireless) کارت دیتا، Wimax
- حداقل یک پردازشگر موجود در بازار
- سخت افزارهای داخلی و خارجی و جانبی رایانه
- انواع موبایل، تبلت، لپ‌تاپ و رابط OTG
- نرم‌افزارها، سخت‌افزارها و سیستم‌عامل‌های آموزشی مربوط به رشته
- برای نرم افزارها و سیستم‌عامل‌های مخصوص کودکان استثنایی می‌تواند مواردی چون (for chat) Deaf Apps^۲, Vinu^۱ را پیشنهاد نمود.
- نرم افزارهای

Flash, Photoshop, paint, DVD cutter, sound recorder , sound cutter, concept mapping or mind mapping, Simulators

- امکانات لازم برای راه اندازی شبکه شامل:

Cross cable, Wi-Fi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall

- حداقل ۲ رایانه و یا لپ تاپ (در مورد لپ تاپ‌ها مجهز به Bluetooth) برای هر گروه
- فیلم و کلیپ‌های نمونه در زمینه کاربرد سخت افزارهای آموزشی
- بروشورهای معرفی سخت‌افزارها
- نرم افزارهای و سیستم عامل‌های آموزشی گروه‌های مربوطه به انتخاب گروه

^۱ <http://distrowatch.com/table.php?distribution=linux>

^۲ <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.successfulmatch.deafs&hl=en> (نرم افزارهای مخصوص ناشنویان در

گوگل پلی)

- راهنمای نرم افزارهای مربوطه
- سخت افزارها و نرم افزارهای لازم برای ضبط و ویرایش صدا و تصویر و فیلم دیجیتال
- نرم افزارهای شبیه ساز متناسب با رشته
- نرم افزارهای LMS، CMS، LCMS

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

هارت دیویس گای، (۱۳۸۹) مرجع کامل سیستم عامل مکینتاش، مترجم محمدرضا اصغرزاده، تهران نشر نوآور
راهنماهای لینوکس و ویندوز آخرین نسخه های موجود در هنگام تدریس

منابع فرعی:

سازمان فناوری اطلاعات ایران (۱۳۹۲) الزامات و چارچوب های تولید محتوای الکترونیکی آموزشی.
<http://www.projectlooksharp.org/> کانادا

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

در ارزشیابی هر واحد درسی دو الی سه نوع ارزشیابی انجام خواهد شد. ۱- ارزشیابی ورودی یا تشخیصی در فاوا ۱ که در بخش مهارت های اساسی فاوا برای تعیین سطح کلاس و استفاده بهینه از زمان به منظور ایجاد و یا تقویت مهارت ها صورت می گیرد، ۲- ارزشیابی تکوینی که در حین فرآیند آموزش و در طول کلاس انجام می گیرد که در هر بخش مواردی به عنوان پیشنهاد در فعالیت های عملکردی و یادگیری پیشنهاد شده که می توانند بخشی از این ارزشیابی را تشکیل دهند و ۳- ارزشیابی نهایی یا پایانی که پیشنهاد می گردد ۱۰ نمره از نمره نهایی به ارزشیابی تکوینی و ۱۰ نمره به پروژه پایانی اختصاص یابد که در اجرای آن دانشجو معلم ملزم به رعایت تمامی موارد مورد آموزش در آن واحد درسی (فاوا ۱ الی ۳) می باشد و مدرس مربوطه موضوع آن را با توجه به سال تحصیل دانشجو معلم، دانش و مهارت موضوعی و مهارت حرفه ای دانشجو معلم تعیین می نماید.

۶. پیوست ها

- تولید محتوای الکترونیکی:

استانداردهای تولید محتوای الکترونیکی

* آشنایی با استانداردهای SCORM و AICC در تولید محتوای الکترونیکی و آموزش الکترونیکی

تولید محتوای الکترونیکی

رسانه های الکترونیکی دیداری

- * معرفی پوستر، انواع چارت، اسلایدها، نمودار،، کاربرد، مزایا و محدودیت ها
- * فرآیند انتخاب رسانه های الکترونیکی دیداری در آموزش
- * طراحی پیام های آموزشی رسانه های الکترونیکی دیداری (نوشته، شکل، عکس، ..)
- * تولید رسانه های الکترونیکی دیداری از طریق نرم افزارهای publisher، power point و photo shop

معرفی برخی از محتواها

- * LO^۱ اشیاء یادگیری،
- * کارآموزی مبتنی بر شبکه
- * خودآموزی، مطالعه راهنمایی شده ناهمزمان

^۱ Learning Object

- * پیشامدها با هدایت مربی^۱ (یادگیری همزمان)
- * همکاری گروه کوچک
- فرآیند طراحی تولید محتوای یادگیری الکترونیکی:
- * طراحی آموزشی واحد (یا موضوع) یادگیری براساس نظریه‌های یادگیری و راهبردهای آموزشی مربوطه
- * انتخاب مدل آموزشی مربوطه
- * طراحی فرصت‌های یادگیری
- * انتخاب و طراحی فعالیت‌های یادگیری
- فرآیند انتخاب رسانه مناسب با هر فعالیت یادگیری
- * طراحی پیام‌های آموزشی
- * تنظیم جدول ارائه محتوای نهایی
- معرفی نرم‌افزارهای تولید محتوای الکترونیکی (برخط و برون خط)
- * Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- * power point , hyper studio , flash , mu. Builder

• کلاس هوشمند:

طراحی آموزشی کلاس هوشمند

- * طراحی محیط یادگیری الکترونیکی براساس راهبردهای آموزشی مناسب
- * طراحی فرصت‌های یادگیری، فعالیت‌های یادگیری و راهبردهای ارزشیابی براساس مدل‌های نوین آموزشی
- * طراحی مدل ارتباطی (ارتباط استاد با شاگرد، استاد با محتوا، محتوا با محتوا، گروه با گروه، کلاس با خارج کلاس و...) کلاس هوشمند براساس نیازها و امکانات (تجهیزات الکترونیکی و...)

اجرای و ارزشیابی آموزشی کلاس هوشمند

- * ثبت نام از شاگردان (از طریق LMS)
- * اجرای ارزشیابی ورودی (آزمون رفتار ورودی، پیش آزمون، آزمون تشخیصی سبک‌های شناختی، نیازسنجی و...) از طریق LMS و ثبت گزارشات آزمون‌ها
- * گروه‌بندی شاگردان براساس نتایج و گزارشات آزمون‌ها از طریق LMS
- * انتخاب مدل آموزشی، محتوا و فعالیت‌های یادگیری مناسب برای هر گروه
- * به اشتراک گذاری و ارسال محتواها و فعالیت‌های یادگیری برای هر گروه از طریق LCMS
- * ارائه تکالیف تکمیلی و بازخورد آن به روش برخط (همزمان و ناهمزمان)
- * ارائه بازخورد مناسب، اجرای ارزشیابی مستمر و توصیفی با استفاده از روش‌های ارزشیابی معلم، خود ارزشیابی، دگر ارزشیابی، گروه ارزشیابی از طریق LMS و LCMS
- * اجرای ارزشیابی پایانی به شکل متنوع (انواع آزمون‌های الکترونیکی) از طریق LMS
- * ثبت نتایج و گزارشات آزمون
- * اجرای پس آزمون و اصلاح برنامه براساس گزارشات آزمون
- * تنظیم و ثبت پوشه کار

• شبکه

^۱ Instructor – led Events

شبکه و شبکه سازی

- * تعریف شبکه
- * دلایل شبکه سازی، مزایا و محاسن ایجاد شبکه
- * تاریخچه شبکه
- * معرفی بزرگترین شبکه
- * سلسه مراتب ایجاد شبکه و مولفه های شبکه
- * cable, Wifi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall, DNS Server, Mail Server

ایجاد یک شبکه کوچک (دو یا سه کاربر) با استفاده از امکانات موجود، **Wi-Fi, Bluetooth, cable**
شبکه های اجتماعی

• نمونه هایی از نرم افزارهای تولید محتوای الکترونیکی و انتشار الکترونیکی محتوا تولید

- Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- power point , hyper studio , flash , mu. Builder

انتشار

- Forums, networks, Atutor, Moodle, emails, Educreations, snagit, blendspace, bayanbox, net support school, softgozar, aparat, googlesite, electa, kelas,...(on line)

سرفصل درس «تجربه‌های خاص حرفه‌ای در آموزش ارتباط تصویری»

۱. معرفی درس و منطق آن

عمل معلمی برای معلمانی که به آن به منزله فرصتی برای اعتلای آموزش و رشد شخصی نظر می‌کنند، سرشار از تجربه‌های نادری است که آگاهی از آنان برای دانشجومعلمین دو خاصیت دارد: اول آشنایی با تجربه خاص و دوم کسب انگیزه و اعتماد برای عمل خلاقانه در موقعیت‌های واقعی تربیت. آنچه آگاهی از تجربه‌های خاص را برای آموزش معلمان توجیه می‌کند، ایجاد شرایط «همزادپنداری» است؛ یعنی آنچه می‌تواند امید به موفقیت را در موقعیت‌های متنوع و متغییر، افزایش دهد. درعین‌حال، تجربه‌های خاص دربردارنده دانش‌هایی مفید هستند که در قالب‌های معمول «دانش رشته‌ای» و «دانش تربیتی» وارد نشده‌اند اما «کارآمدی موقعیتی» داشته‌اند. این درس تلاشی برای شناسایی معلمان نادر و قدرشناسی از آنان نیز محسوب می‌شود و پیوندی بین نسل‌های معلمان ایجاد می‌کند.

نام درس: تجربه‌های خاص حرفه‌ای				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود: به مواردی از زمینه‌های تحقق یک تجربه خاص، اشاره و به تحلیل چنین زمینه‌ای اقدام کند و برخی از معلمان دارای تجربه خاص در رشته تخصصی خود را بشناسد. همچنین، دارای احساس مثبت به عمل ابتکاری در موقعیت‌های مساله‌دار حرفه معلمی است و خود را آماده برای چنین عملی می‌داند.				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۱۶ ساعت پیشنیاز: ندارد نحوه آموزش: انفرادی (و با حضور معلمان سرآمد دارای تجربه خاص)
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
نه تنها تجربه‌های خاص معلمان رشته تخصصی خود را تبیین می‌کند، که بر بنیاد موارد گزارش شده به شناسایی اشخاص دیگر اقدام کرده و برای ارتباط بین آنها در جهت اقدام کند.	تجربه‌های خاص معلمان رشته تخصصی خود را می‌شناسد و قادر است به تبیین عمل ابتکاری معلمان دارای تجربه خاص اقدام کند.	از تجربه‌های برخی معلمان مطلع است اما تحلیلی از دلایل و پیامد آنها ندارد.	آشنایی با تجربه‌های خاص	شایستگی اساسی: PK کد ۱-۲، ۲-۲ & ۳-۲ PCK کد ۱-۳، ۲-۳ & ۴-۳ & ۳-۳

تولید یک نظریه اقدام کرده است.				
برای ایجاد تعامل بین معلمان دارای تجربه خاص کوشش می‌کند و آنان را با یکدیگر پیوند می‌دهد و خود در اجتماعی یادگیری آنان مشارکت می‌کند.	برای ایجاد ارتباط با اشخاص دارای تجربه، پیوندهایی را ایجاد کرده و از آنان در کارهای خود بهره گرفته است.	توانسته است خود را پذیرای تجربه خاص معلمان نشا دهد و از کار آنان قدرشناسی کند.	مواجهه با تجربیات	
پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه خود و دیگری دیده می‌شود.	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	انجام تکالیف	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تبیین تجربه خاص معلم	تشریح شرایط معمول و مساله‌های متنوع کلاس درس و ضرورت‌ها و زمینه‌های شکل‌گیری تجربه‌های خاص معلمی و اهمیت بکارگیری آنها در اعتلای آموزش.

		تکلیف ۱: مطالعه دست کم یک کتاب و یک مقاله از تجربه‌های خاص معلمان.
سوم تا هشتم	ارائه تجربه‌های خاص	ایجاد فرصت برای ارائه تجربه خاص برای معلمان و گفتگوی در باره تجربه گزارش شده. تکلیف ۲: همه دانشجومعلمان موظفند به بررسی در موقعیت‌های ممکن برای شناسایی «تجربه خاص حرفه‌ای» اقدام و نتیجه را در جلسه آینده به کلاس ارائه کنند.
نهم	نقد و ارزیابی فرایند کار کلاس	تشریح منطق روش کار توسط مدرس و گفتگوی در باره چگونگی ادامه کار. تکلیف ۳: دانشجویان به بازخوانی تجربه آموزش معلمان خود اقدام می‌کنند و نمونه‌هایی از خاص بودن آن را آشکار می‌کنند.
دهم تا پانزدهم	ارائه تجربه‌های خاص معلمان	ایجاد فرصت برای ارائه تجربه خاص برای معلمان و گفتگوی در باره تجربه گزارش شده.
شانزدهم	نقد و ارزیابی فرایند کار کلاس	تشریح منطق روش کار توسط مدرس و گفتگوی در باره چگونگی ادامه کار. تکلیف ۴: دانشجویان به بازخوانی تجربه آموزش همین درس خود اقدام می‌کنند و آن را نقد و بررسی می‌کنند.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر و البته با مشارکت همه‌جانبه دانشجومعلمان انجام می‌شود. آموزشگر در بخشی از درس بر بنیاد گفتارهای درسی در نوبت‌های مقرر به معرفی هر یک از موضوعات اقدام می‌کند و بخشی دیگر از درس با شناسایی و دعوت از معلمان دارای تجربه خاص، فرصت آشنایی دانشجومعلمان و معلمان خاص رشته‌های تخصصی را فراهم می‌کند و فرصت گفتگوی آنان را ایجاد و آن را مدیریت می‌کند. به تشخیص آموزشگر و با اتخاذ تدابیر هدایتی، واگذاری معرفی تجربه خاص معلمان می‌تواند به دانشجومعلمان واگذار شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع و جستجوی در واقعیات بپردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نمایند. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به صورت سازمان یافته ارائه نظر کنند. درعین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

– در این درس استفاده از منبع مکتوب تا سال ۱۳۹۸ الزامی نیست؛ اما آموزشگر تلاش خواهد کرد منابع مفید را شناسایی و معرفی کند. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر، در همان رشته بلامانع است.

- همه آموزشگران موظفند منابع و مستنداتی از «معلمان سرآمد» به دانشجومعلمان معرفی نمایند و نشانی سایت‌های مفید برای دریافت اطلاعات را ارائه کنند. همچنین، آموزشگر این درس موظف است به جستجوی اجتماعات تخصصی معلمان مخصوصاً در فضای مجازی اقدام کند و موارد مفید را به دانشجویان معرفی و آنان را برای مشارکت، تشویق کند.
- آموزشگران این درس از سال ۱۳۹۴ به بعد موظف‌اند تمامی دانشجومعلمان را برای عضویت در «تالار گفتگوی معلمان آینده» در پورتال دانشگاه هدایت کنند و خود نیز در آن مشارکت نمایند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس **تجربه‌های خاص حرفه‌ای** در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از گفتارهای درس، گفتگوهای کلاسی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.
- ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بدانند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی، به اصلاح آن اقدام کنند.
- سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:
- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۵۰ درصد امتیاز
 - آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

- مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:
- آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.
- مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
- رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
- رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
- مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
- ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس «پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: پژوهش روایی»

۱. معرفی درس و منطق آن

یکی از چالش‌هایی که مؤسسات و دانشگاه‌های تربیت معلم امروزه با آن روبرو هستند، خلق فرصت‌های یادگیری است که بر توانایی معلمان جهت رویارویی مؤثر با موقعیت‌های واقعی تربیتی / آموزشی تأثیرگذار باشد. در صورتی که در طول برنامه آموزش حرفه‌ای دانشجو معلمان فرصت پژوهش در تجربه را بدست آورند، به توانایی‌های مورد نیاز برای مواجهه با موقعیت‌های نامعلومی که در آن غوطه‌ورند دست خواهند یافت و قادر خواهند بود این توانایی را به دانش‌آموزان خود منتقل کنند. از آنجا که، روایت‌های شخصی که حاصل تأملات دانشجو معلمان در موقعیت‌های واقعی کلاس درس است فرصت یادگیری از تجربه را ممکن می‌کند، لذا آموزش پژوهش روایی به عنوان

پیش نیاز برنامه کارورزی این امکان را فراهم می کند تا دانشجویان به شیوهٔ روایی به مطالعه تجربیات خود پرداخته و در آینده بتوانند از این توانایی برای تأمل بر عمل خود، بهبود شرایط آموزشی و تربیتی، سهمیم نمودن دیگران در تجربیات خود و نیز توسعه حرفه‌ای خویش بهره بگیرند.

نام درس: پژوهش روایی				مشخصات درس نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: -
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با آگاهی از چیستی و چگونگی پژوهش روایی، تجربیات شخصی خود/ دیگری را از موقعیت های آموزشی/ تربیتی مورد واکاوی (تأمل) قرار داده و از این تجربیات برای توسعه ظرفیت های حرفه‌ای استفاده کنند.				شایستگی اساسی: <i>pck</i> کد ۳-۱ ۳&- <u>۳-۴&۳</u>
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
روایت تجربه	با تأمل بر یک روایت/ تجربه جدید آن را در قالب یک داستان ساده با جزئیات کم روایت می کند.	با تأمل بر یک روایت یا تجربهٔ جدید، آن را در قالب داستانی با جزئیات و پیچیدگی ها روایت می کند.	با تأمل بر یک روایت یا تجربهٔ جدید، آن را در قالب داستانی با جزئیات و پیچیدگی هایی که منعکس کننده احساسات، افکار و توالی منطقی آن ها، روند ها و.. است را روایت می کند.	
تأمل بر تجربه	بر روایت خود تأمل کرده و کنش‌ها، واکنش‌ها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد حاضر در موقعیت را در بیان تجربیات مورد توجه قرار داده است.	بر دیدگاه‌های شخصیت‌های داستان تأمل می کند و می تواند با ارائهٔ شواهدی از یافته های علمی و پژوهشی از آن دفاع کند یا آنها را با ذکر دلیل زیر سؤال برده و نقد کند..	با تأمل مجدد بر تجربهٔ تفکر خود/ روایت درک خود را از این تأملات را با بهره گیری از یافته های علمی/ پژوهشی در قالب دانش قابل عرضه به دیگران ارائه کند.	

توانسته است داده های جمع آوری شده را تحلیل و تفسیر کند و یافته ها را با استفاده از روش های مختلف معتبر نماید.	توانسته است داده های جمع آوری شده را تحلیل و تفسیر کند و یافته های خود را با استفاده از نقل قول ها معتبر نماید.	توانسته است داده های جمع آوری شده را طبقه بندی نموده و ارتباط میان طبقات را برقرار کند، اما نتوانسته آن را تحلیل ساختاری نماید.	تحلیل و تفسیر

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

ماهیت تجربه، یادگیری از تجربه، و تأمل بر تجربه و تمایز آن با سایر انواع یادگیری
روایت نویسی وسیله‌ای برای پژوهش در عمل
پژوهش روایی در خدمت رشد حرفه‌ای
چگونه روایت ها بین دانش آشکار و دانش ضمنی پیوند می زنند؟
اهداف پژوهش روایی و کاربردهای آن
انواع پژوهش روایی

تکلیف عملکردی:

با مطالعه داستان زندگی معلمان و مقالات علمی در زمینه پژوهش روایی تأثیر این شیوه مطالعه را در بهبود عملکرد حرفه‌ای در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.
یک پژوهش روایی را به صورت خلاصه یا در قالب یک مقاله مروری با ذکر ویژگی‌ها و مراحلش ارائه کند. (البته قالب مذکور قبلاً باید توسط استاد توضیح داده شود).

فصل دوم: ابزار های گردآوری اطلاعات

ماهیت اطلاعات در پژوهش روایی
ابزار های گردآوری اطلاعات در پژوهش روایی

- یادداشتهای میدانی از تجربه های مشترک
- دفترچه یادداشت های روزانه
- مصاحبه ها
- داستان گوئی
- نامه نگاری
- نوشته‌های خودزیست نگارانه و زیست نگارانه
- سایر منابع

فرآیند تحلیل داده ها

- آماده کردن داده‌ها برای تحلیل،
- انجام تحلیل‌های مختلف
- درک عمیق و عمیق‌تر داده‌ها
- بازنمایی داده‌ها و تفسیر معنای کلان

معنا دهی به داده‌ها

تکلیف عملکردی:

نمونه‌ای از ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات در پژوهش‌روایی را از منظر نوع تجربیات مطرح شده تحلیل و تمایز و تشابه آن‌ها را در یک جدول به نمایش بگذارید/ در قالب یک مقاله کوتاه ارائه کند.

یک

مقالات علمی پژوهشی که با استفاده از شیوه پژوهش‌روایی تهیه شده است را از منظر فرایند تحلیل اطلاعات مطالعه و یافته‌های خود را گزارش نماید.

فصل سوم: کد گذاری

انواع کدگذاری

- کد گذاری اولیه^۱
- مرور کدهای اولیه^۲
- کد گذاری محوری^۳
- مرور کدها و طبقه‌بندی داده‌ها
- مضامین/ مفاهیم
- عمق و بینش برای ایجاد ارتباط

تکلیف عملکردی:

فرایند کدگذاری و طبقه‌بندی را تا مرحله شناسایی و تبیین مضامین بر روی تجربیات شخصی خود از دوران تحصیل اجرا و یافته‌ها/ بینش حاصل از واکاوی تجربیات را با دیگران به مشارکت بگذارید.

فصل چهارم: تحلیل ساختاری

فرایند تحلیل ساختاری

- قاعده‌ی حذف
- حذف شدید
- تعمیم
- ساختن
- قاعده صفر

تحلیل سه بعدی:

^۱ - Initial/Open coding
^۲ - Selective coding
^۳ - Axial coding

- تعامل: تعامل شخصی بر اساس احساسات، امیدها، واکنش‌ها، و خلق و خو هم چنین تعامل اجتماعی برای دربرداشتن سایر افراد و قصد، اهداف، فرضیات، و دیدگاه‌های آنان
- تداوم: بررسی گذشته که به خاطر آمده است؛ حال به تجربه اتفاقات مرتبط است؛ و آینده، مشتاقانه منتظر تجربیات احتمالی است
- موقعیت: اطلاعات در مورد شرایط، زمان، و مکان در موقعیت فیزیکی، با حدود و قصد، اهداف، و دیدگاه‌های متفاوت شخصیت‌ها

تکلیف عملکردی:

با استفاده از فرایند تحلیل ساختاری/ تحلیل سه بعدی مجموعه تجربیات شخصی/ تجربیات سایرین(همکلاسی ها/ معلمان) را تحلیل و یافته ها را گزارش کند.

فصل پنجم: اعتبار بخشی

روایی و اعتبار در پژوهش روایی
همکاری با شرکت کنندگان
بیان دوباره روایت ها
استفاده از نقل قول ها
رعایت مسایل اخلاقی
محدودیت ها و مخاطرات پژوهش روایی
استفاده از نظریه ها و یافته های علمی
چگونه یافته های پژوهش روایی را ارزیابی می کنیم؟

تکلیف عملکردی:

یافته های حاصل از تکلیف عملکردی در فصل چهار را با استفاده از شیوه مثلث سازی/ همکاری با شرکت کنندگان/ یافته های علمی پژوهشی اعتبار بخشی نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

مطالعه منابع، جستجو، سؤال کردن و پژوهیدن در زمینه پژوهش روایی، برگزاری کارگاه آموزشی برای آموزش پژوهش روایی با استفاده از رویکرد توسعه فردی و به کمک واکاوی تجربیات شخصی صورت می گیرد. استفاده از راهبردهای مشارکتی، برای به اشتراک گذاشتن تجربیات و ارائه یافته به تحقق اهداف این درس و نیز تنوع بخشیدن به تجربیات کمک می کند.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

پژوهش روایی دکتر عطاران (در دست تألیف)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: از آنجایی که هدف این درس یادگیری از و به کمک تجربه است، لذا در ارزشیابی خود ارزشیابی دانشجویان بر اساس تحلیل (توصیف) و تفسیر تجربیات حاصل از فعالیت ها در طول ترم بر اساس مستندات دارای اهمیت است. ارزشیابی استاد بر اساس مجموعه تکالیف عملکردی دانشجویان در طول و شرکت در سمینارهای کلاسی برای ارائه یافته ها/ به اشتراک گذاشتن تجربیات نیز بخش دیگر از ارزشیابی دانشجویان را تشکیل می دهد.

تفسیر دانشجو از تجربیات شخصی و نقش آن در توسعه توانایی های حرفه ای بر اساس مستندات ارائه شده در گزارش عملکرد پایانی

۱۰ نمره

ارزیابی استاد از فعالیت ها و مشارکت در سمینار ها ۱۰ نمره

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه ای ۲: کنش پژوهی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

پذیرش نقش پژوهشی از سوی معلم در کنار دو وظیفه مهم دیگر او مبنی بر وظیفه استفاده از یافته های پژوهشی تولید شده توسط دیگران و وظیفه آموزش پژوهش به دانش آموزان، ضرورت دانا و توانا کردن آنها در حوزه اقدام پژوهی را روشن می سازد. این امر بدان معناست که معلم باید از تدریس و عمل تربیتی عادی شده^۱ فاصله گرفته و به سوی تدریس و عمل فکورانه^۲ پیش برود، به نحوی که با بینشی پژوهشی مسائل کلاس و مدرسه را بکاود و با اقدام پژوهی و ژرف اندیشی به یافتن راه حل ها، کاربرد بلا فصل یافته ها و اخذ بازخورد مداوم به اصلاح و بهبود فرآیند های آموزشی و پرورشی بپردازد. بر این اساس، توانایی جمع آوری سیستماتیک اطلاعات درباره، موقعیت های خاص آموزشی، تدریس، و یادگیری دانش آموزان و متعاقباً بکارگیری روش های خاصی برای بهبود آن است که منجر به ارتقاء توانایی دانش آموزان می شود، یکی از شایستگی هایی است که معلمان در آموزش های بدو خدمت باید به آن دست یابند.

نام درس: پژوهش و توسعه حرفه ای ۲: کنش پژوهی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه و تحلیل گزارش یافته های اقدام پژوهی ها توسط معلمان تأثیر آن در بهبود فرآیند یادگیری گزارش کند. یک مسئله را با استفاده از فرآیند رفت و برگشت میان مسئله و موقعیت آموزشی/ تربیتی مطالعه نموده و بازتاب های حاصل از این فرآیند را برای بهبود عملکرد در موقعیت های بعدی طراحی، اجرا و گزارش نماید				نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: پژوهش و توسعه حرفه ای ۱، کارورزی ۲
				شایستگی اساسی: ck&pck کد ۱-۲ ۳-۳ & ۳-۴
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
یافته های اقدام پژوهی را از نظر تأثیر آن بر فرآیند	یافته های اقدام پژوهی را از نظر تأثیر آن بر فرآیند	یافته های اقدام پژوهی را از نظر تأثیر	تحلیل یافته ها	

^۱-routinized

^۲ - reflective

		آن بر فرآیند یادگیری تحلیل و تفسیر کرده اما به محدودیت ها و فرصت هایی که این مطالعه برای اقدامات بعدی ایجاد می کند اشاره نکرده است.	یادگیری تحلیل تفسیر کرده و به محدودیت ها و فرصت هایی که این مطالعه برای اقدامات بعدی ایجاد نموده را گزارش کرده است.	یادگیری تحلیل و تفسیر کرده و به محدودیت ها و فرصت هایی که این مطالعه برای اقدامات بعدی ایجاد نموده و نحوه بهره گیری از این نتایج در عمل حرفه ای خود را گزارش کرده است.
	چرخه عمل	فرآیند کار نشان می دهد که در پژوهش انجام شده چرخه رفت و برگشت و برگشت میان برخی از مراحل رعایت شده است.	فرآیند کار نشان می دهد که در پژوهش انجام شده چرخه رفت و برگشت میان کلیه مراحل برای اطمینان از یافته ها رعایت شده است.	فرآیند کار نشان می دهد که در پژوهش انجام شده چرخه رفت و برگشت میان کلیه مراحل برای اطمینان از اطلاعات جمع آوری شده، تفسیر و تبیین یافته ها در هر مرحله رعایت شده است.
	گزارش یافته ها	گزارش با استفاده از روزنگار/ زبان روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات نیست.	گزارش با استفاده از روزنگار/ زبان روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات اتخاذ شده است.	گزارش با استفاده از روزنگار/ زبان روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات اتخاذ شده برای قرار گرفتن در چرخه پژوهش و عمل حرفه ای شده است

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول :

انواع، سطوح، گستره، ماهیت و اهداف پژوهش در آموزش و پرورش

- پژوهش در حرفه معلمی (معلم به عنوان بکارگیرنده یافته های پژوهش های دیگران، معلم به عنوان پژوهشگر، معلم به عنوان مدرس پژوهش به دانش آموزان)
- استلزامهای پژوهش های معلم محور (برخورد آزادمنشانه، هم افزایی، تفکر و بازاندیشی، دغدغه های رشد حرفه ای، اشتراک دانش و تجربیات، مشارکت و کار گروهی، نقادی و نقد پذیری، تعهد و مسئولیت برای عمل مبتنی بر پژوهش، اخلاق پژوهشی و ...)
- عمل پژوهی و ادراک هنرمندانه معلم
- عمل پژوهی و رشد حرفه ای معلم

فعالیت یادگیری:

مقالات علمی- پژوهشی را مطالعه و در قالب یک گزارش یافته های خود رابه جهت تأثیر این نوع مطالعات در حل مسائل آموزشی/ تربیتی یا توسعه علوم تربیتی ارائه نماید.

فعالیت عملکردی:

- با مطالعه نمونه گزارش های اقدام پژوهی در سطوح متفاوت عملکرد بتواند نکات قوت و ضعف آن ها را شناسایی و گزارش نماید.

بخش دوم:

- چپستی عمل پژوهی در آموزش و پرورش (ماهیت، تعریف، ابعاد، گستره،)
- چرایی عمل پژوهی در آموزش و پرورش (اهداف، پیامدها، ضرورت و اهمیت)
- تاریخچه و خاستگاه های عمل پژوهی
- نظریه ها و دیدگاه های موجود در زمینه اقدام پژوهی

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در نقد و ارزیابی گزارش های ارائه شده در کلاس در زمینه اقدام پژوهی هی ارائه شده.

فعالیت عملکردی:

- تهیه یک نوشته انتقادی در مورد باورها و عقاید شخصی خود در مورد چپستی و ضرورت اقدام پژوهی در آموزش و پرورش و ارائه آن در کلاس برای بررسی و نقد

بخش سوم:

- چگونگی تشخیص مسئله،
- چگونگی تدوین طرح اقدام پژوهی،
- روش اجرای مراحل اقدام پژوهی
- چگونگی گردآوری داده ها و شواهد مهم در اقدام پژوهی
- باز اندیشی در باره داده ها و شواهد و اصلاح فرایند اقدام پژوهی

- نقش مشورت و مشارکت در اقدام پژوهی
- ارزشیابی، نقادی و اعتباریابی در اقدام پژوهی
- چگونگی بازخورد، اصلاح و کاربرد نتایج در اقدام پژوهی
- چگونگی مستند سازی، ثبت و ضبط مراحل و تهیه گزارش نهایی و اطلاع رسانی و اشاعه دستاوردهای اقدام پژوهی
- مشارکت در نقد مطالب گزارش شده در کلاس (گزارش حاصل از فعالیت عملکردی گروه ها)

فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در نقد نمونه ای از اقدام پژوهی انجام شده توسط معلمان دیگر و تهیه گزارش نقد برای ارائه به کلاس

بخش چهارم :

– تدوین طرح و انجام مراحل اقدام پژوهی

فعالیت یادگیری:

– مشارکت در ارزشیابی و نقد طرح اقدام پژوهی دانشجو معلمان و یکایک مراحل اجرایی آن در خلال جلسات متناظر با روند پیشرفت اجرای طرح (در هر مرحله از تدوین طرح و اجرای آن، دانشجویان گزارش لازم را به کلاس ارائه و از مشورت، ارزشیابی و نقد دیگران استفاده می کنند).

فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در مراحل زیر:
- بررسی متأملانه کلاس درس و مدرسه و انتخاب مسئله برای اقدام پژوهی
- تدوین طرح
- انتخاب روش و تدوین مراحل
- مشخص کردن شواهد مهم و ساختن یا یافتن ابزار گردآوری داده ها
- باز اندیشی در باره داده ها و شواهد و اصلاح فرایند
- انجام مشورت و جلب مشارکت افراد ذی ربط
- ارزشیابی، نقادی و اعتباریابی فرایند و نتایج
- اخذ بازخورد، اصلاح و کاربرد نتایج در حل مسئله یا بهبود امر مورد پژوهش
- مستند سازی، ثبت و ضبط مراحل و تهیه گزارش نهایی و اطلاع رسانی و اشاعه دستاوردها

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

- راهبردهای اصلی شامل پرسش و پاسخ، حل مساله، نقادی و پژوهش به صورت گروهی و مشارکتی است. در کلاس در خلال بیان فلسفه، مبانی، اصول، روش و مراحل اجرای اقدام پژوهی به تحلیل و نقادی گزارش های مطالعات اقدام پژوهی معلمان (به تناسب رشته آموزشی دانشجو معلمان) و آشنا سازی دانشجو معلمان با تجارب معلمان پژوهنده پرداخته می شود.
- در بخش عملی، دانشجو معلمان در قالب گروه‌های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین پیشنهاد کامل اقدام پژوهی و اجرای آن در محیط واقعی (در صورت دسترسی به کلاس و مدرسه) می پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به کلاس ارائه داده و از نقد و مشارکت سایر دانشجو معلمان استفاده می کنند.

۴. منابع آموزشی

منبع:-

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است که در آن استاد، شخص دانشجو و سایر همکلاس‌های با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه‌های کمی بر جنبه‌های کیفی تأکید و توجه ویژه‌ای می شود. این ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت های انجام شده توسط دانشجو – که در پوشه کار^۱ او گردآوری می شود- صورت می گیرد و بر ارزشیابی توسط خود دانشجو تأکید ویژه‌ای می شود.

در این ارزشیابی، ۴ نمره ارزشیابی دانشجو به صورت تکوینی طی نیمسال ، ۸ نمره به کار عملی در حوزه اقدام پژوهی و ۸ نمره به آزمون پایانی اختصاص می یابد .

^۱ -portfolio

سایر نکات

کنش پژوهی قبل از آغاز کارورزی سه به دانشجویان ارائه شود.

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی »

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس پژوهی یک رویکرد برای توسعه حرفه‌ای است که در آن معلمان با یکدیگر در تدوین طرح درس پژوهشی، اجرا و اعتبار یابی آن همکاری می‌کنند. این رویکرد ظرفیت شگرفی برای تحقق اهداف مدرسه بعنوان سازمان یادگیرنده و بستری برای گفتگوهای حرفه‌ای در باره آموزش، تدریس و فرایندهای یاددهی – گیری در مدرسه فراهم می‌سازد. درس پژوهی، دانش آموزشی محتوا را در معلمان توسعه بخشیده و با سازوکارهای خود، قدرت و شایستگی معلمان را برای مواجهه با مسایل فراروی یاددهی – یادگیری توسعه می‌بخشد. به این ترتیب دانشجو معلمان با گذراندن این درس، ضمن کار گروهی و درک اهمیت هم افزایی در توسعه حرفه‌ای بطور همزمان توان تخصصی خود در حوزه دانش تربیتی، دانش موضوعی، دانش فناوری آموزشی توسعه می‌دهد.

مشخصات درس

نام درس: پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک نقش مشارکت حرفه‌ای در توسعه ظرفیت‌ها و توانایی‌های شخصی، و تأثیر آن در شکل‌گیری سازمان یادگیرنده یک برنامه درس پژوهی را با مشارکت یک گروه همکار طراحی و اجرا نماید...				نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: اصول و روش‌های تدریس
شایستگی اساسی: ck&pck کد ۱-۲ ۳-۳ & ۳-۴				
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
هم‌افزایی و مشارکت حرفه‌ای	در فرآیند کار جمعی وظایف محوله را انجام می‌دهد اما به هنگام قرار گرفتن در موقعیت‌های دشوار قادر نیست گروه را پشتیبانی کند.	در فرآیند کار جمعی وظایف و مسئولیت‌هایی را که منجر به حل مسایل گروه می‌شود را می‌پذیرد.	در فرآیند کار جمعی برای پذیرش وظایف و مسئولیت‌ها برای حل مسایل گروه استقبال می‌کند و می‌تواند به هنگام قرار گرفتن در موقعیت‌های دشوار گروه را پشتیبانی کند.	
طرح پژوهی درس	برای مطالعه بافت و زمینه نیاز/ مسئله شناسایی شده و ترسیم چشم‌انداز در سطح مدرسه مشارکت نموده و نتایج یادگیری دانش‌آموزان نشان دهنده تأثیر عملکرد او بر بهبود عملکرد مدرسه است.	برای مطالعه بافت و زمینه نیاز/ مسئله شناسایی شده و ترسیم چشم‌انداز در سطح مدرسه مشارکت نموده و نتایج یادگیری دانش‌آموزان نشان دهنده تأثیر عملکرد او بر بهبود عملکرد مدرسه است.	در فرآیند مطالعه بافت و زمینه نیاز/ مسئله شناسایی شده و ترسیم چشم‌انداز در سطح مدرسه مشارکت نموده و نتایج یادگیری دانش‌آموزان نشان دهنده تأثیر عملکرد او بر مشارکت برای توسعه حرفه‌ای و بهبود عملکرد مدرسه است.	

گزارش با استفاده از روزنگار/ روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش‌ها، واکنش‌ها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات اتخاذ شده و تأثیرات آن بر عملکرد دانش آموزان/ مدرسه است.	گزارش با استفاده از روزنگار/ روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش‌ها، واکنش‌ها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات اتخاذ شده بر عملکرد دانش آموزان/ مدرسه است.	گزارش با استفاده از روزنگار/ روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش‌ها، واکنش‌ها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات نیست.	گزارش	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول :

تمهید شرایط و آماده سازی

- مدرسه بعنوان یک سازمان یادگیرنده
- تاریخچه ، تعریف و اهداف درس پژوهی
- درس پژوهی انتخابی استراتژیک برای توسعه دانش و شایستگیهای معلمان
- ابعاد و گستره درس پژوهی
- فرایند درس پژوهی
- شرایط ، فرهنگ و حمایت‌های مورد نیاز درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

با مشارکت در بحث به ضرورت و اهمیت درس پژوهی و نقش آن در تولید دانش بومی تدریس می پردازد . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوع مطرح می نماید . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوعات مطرح می نماید .

فعالیت عملکردی:

تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در تحلیل جایگاه و نقش درس پژوهی در حرفه معلمی و تهیه گزارش برای ارائه به کلاس،

فصل دوم :

چگونگی تدوین برنامه درس پژوهی :

- تشکیل گروه درس پژوهی
- تبیین رویکرد درس پژوهی در گروه
- برنامه ریزی و تدوین جدول فعالیت‌های اجرایی گروه

- انتخاب زمینه پژوهشی برای فعالیت گروه
- تعریف مساله و انتخاب موضوع
- روش های نیاز سنجی
- پیش بینی شرایط و نیازمندیهای اجرای درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

با مشارکت در بحث موضوعاتی را برای فعالیت درس پژوهی مطرح می کند . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوعات مطرح می نماید .

فعالیت عملکردی:

در قالب کارگروههای دانشجویی ، یک زمینه پژوهشی را تعریف و مساله و موضوع مرتبط با آن را مشخص می کند .

فصل سوم :

چگونگی تدوین طرح درس مورد پژوهش

تعیین اهداف و سوالهای پژوهشی

تدوین طرح درس پژوهشی متناسب با سوالهای پژوهشی:

- ترسیم وضع موجود و مطلوب
- شناسایی تغییرات مورد نیاز
- تعیین هدفهای درس
- تعیین تجارب و فعالیتهای یادگیری
- تعیین رفتار ورودی
- پیش بینی منابع و وسایل آموزشی
- پیش بینی نحوه مدیریت و سازماندهی کلاس
- پیش بینی نحوه تفکر و واکنش دانش آموزان به تدریس
- تعیین معیارهای تحقق هدفها
- تعیین روش سنجش و ارزشیابی
- تعیین چارچوب اجرایی طرح در س پژوهشی

فعالیت یادگیری:

در باره چارچوب طرح درس پژوهشی بحث می کند . و دلایل و اهمیت هر یک از مولفه ها را بر می شمارد.

فعالیت عملکردی:

در قالب کارگروههای دانشجویی یک طرح درس پژوهشی را تهیه و به کلاس ارایه می نمایند.

فصل سوم :

چگونگی اجرای طرح درس مورد پژوهش

- تعیین شواهد و مستندات مورد نظر گروه
- تعیین روش و چگونگی مشاهده طرح درس
- تقسیم وظایف اعضای گروه در حین مشاهده
- طراحی فرمهای گردآوری اطلاعات و مستند سازی مشاهده

فعالیت یادگیری:

در باره چگونگی اجرای طرح درس پژوهشی بحث می کنند و نکات جدیدی را برای اجرای بهینه آن مطرح می سازند .

فعالیت عملکردی:

طرح درس پیش بینی شده در گروه را بصورت آزمایشی در کلاس اجرا می کنند .

فصل چهارم:

ژرف اندیشی در باره داده ها و شواهد

- نحوه انتخاب چارچوب تجزیه و تحلیل داده ها و شواهد
- تجزیه و تحلیل داده ها و شواهد :
- تحلیل نتایج یادگیری
- تحلیل انگیزش
- تحلیل رفتار اجتماعی دانش آموزان
- طراحی مجدد درس و اجرای آن
- اجرای طرح درس جدید و مشاهده آن
- ژرف اندیشی در باره اجرای دوم درس و اصلاح نهایی طرح درس

فعالیت یادگیری:

در باره چگونگی نقد مناسب تر نحوه اجرای طرح درس پژوهشی در کلاس بحث می کنند و نکات جدیدی را در این زمینه مطرح می سازند .

فعالیت عملکردی:

نحوه اجرای آزمایشی طرح درس گروه را مورد نقد و بررسی قرار می دهند .

فصل پنجم : چگونگی ژرف اندیشی در باره روند اجرای فعالیت گروه

- الف) نحوه تحلیل نتایج مربوط به یادگیری و رشد دانش آموزان(تحلیل نتایج یادگیری، تحلیل انگیزش، تحلیل رفتار اجتماعی دانش آموزان)،
- ب) نحوه تحلیل نتایج مربوط به رشد حرفه ای معلمان عضو گروه.

فعالیت یادگیری:

در باره نتایج فعالیت گروه بر توسعه یادگیری و رشد حرفه ای خود بحث می کنند .

فعالیت عملکردی

با ارایه مستندات لازم به جمع بندی از تاثیر فعالیت گروه خود بر یادگیری دانش آموزان و رشد حرفه ای خود می پردازند .

فصل ششم : تهیه گزارش نهایی و اشاعه دستاوردهای گروه درس پژوهی

- ضرورت اشاعه نتایج درس پژوهی
- روش های اشاعه و انتشار دستاوردهای گروه
- نحوه تدوین گزارش نهایی درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

در باره ضرورت اشاعه نتایج درس پژوهی بحث می کنند .

فعالیت عملکردی:

گزارش کار گروه خود را تدوین و ارایه می نمایند .

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- راهبردهای اصلی شامل پرسش و پاسخ، حل مساله، نقادی و پژوهش به صورت گروهی و مشارکتی است. در کلاس در فرایند تدریس به تحلیل و نقادی گزارش های مطالعات درس پژوهی (به تناسب رشته آموزشی دانشجومعلم) و آشنا سازی دانشجو معلمان با تجارب معلمان درس پژوه پرداخته می شود.
- در بخش عملی، دانشجو معلمان در قالب گروه های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین برنامه درس پژوهی و اجرای آن در محیط واقعی (در صورت دسترسی به کلاس و مدرسه) یا نمونه ای (مشابه سازی شرایط کلاس درس) می پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به کلاس ارائه داده و از نقد و مشارکت سایر دانشجو معلمان استفاده می کنند.

۴. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است که در آن استاد، شخص دانشجو و سایر همکلاس های با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه های کمی بر جنبه های کیفی تأکید و توجه ویژه ای می شود. این ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت های انجام شده توسط دانشجو - که در پوشه کار^۱ او گردآوری می شود- صورت می گیرد و بر ارزشیابی توسط خود دانشجو تأکید ویژه ای می شود.

در این ارزشیابی، ۴ نمره به ارزشیابی دانشجو به صورت تکوینی طی نیمسال ، ۸ نمره به کار عملی در حوزه درس پژوهی و ۸ نمره به آزمون پایانی اختصاص می یابد .

۵. منابع آموزشی

ساکی، رضا (۱۳۹۲) درس پژوهی ، مبانی ، اصول و روش اجرا ، انتشارات جهاد دانشگاهی.

استیپانک و همکاران (۱۳۸۹) درس پژوهی راهنمایی عملی برای مدیران و معلمان ، ترجمه دکتر رضا ساکی و داریوش مدنی ، انتشارات حکمت علوی

سایر نکات

تدریس درس پژوهی پس از تدریس کنش پژوهی و قبل از اجرای کارورزی ۴ انجام می شود .

سرفصل درس «کارورزی ۱»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش اثربخش نیازمند آن است که معلمان در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته های علمی و پژوهشی باشند. برنامه کارورزی فرصت برقرار ساختن پیوند میان آموخته های نظری با محیط های واقعی آموزشی- تربیتی و عمق بخشیدن به تجربه های پیشین در جهت توسعه شایستگی های حرفه ای و دست یابی به ظرفیت غایی کنش عملی در کلاس درس را فراهم می کند. این برنامه در دانشگاه فرهنگیان، با تأکید بر مشاهده تأملی، روایت نگاری و واکاوی تجربیات به عنوان عناصر سازنده/شکل دهنده عمل فکورانه؛ و نیز ابزارهای سه گانه اقدام پژوهی، درس پژوهی و پژوهش روایتی به عنوان روش های مورد تأکید در برنامه تربیت معلم فکور این هدف را تعقیب می نماید. مطالعه مسئله های آموزشی/تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه زمینه ساز عمل مستقل حرفه ای معتبر و کسب تجربیات دست اول است. فرصت های یادگیری تدارک دیده شده از سوی استادان و بازخوردهای ارائه شده از سوی آنان باید امکان تلفیق نظر و عمل تربیتی را در موقعیت های واقعی، برای یافتن راه حل های قابل دفاع و پاسخ به مسئله های آموزشی/ تربیتی تدارک ببیند. بهره گیری از مبانی نظری/ تکنیک ها و فنون در برنامه کارورزی به منظور دستیابی دانشجو به یک نگاه همه جانبه و غنا بخشیدن به تصمیمات اتخاذ شده در ابعاد برنامه ریزی، اجرا و ارزیابی برای حمایت از یادگیری دانش آموزان ضروری است. در طول برنامه کارورزی دانشجو فرصت کسب تجربه برای درک عمل اثربخش، تأمل بر روی آن به منظور پذیرش مسئولیت حرفه ای را کسب می نماید.

در کارورزی یک دانشجو با کسب مهارت در به کارگیری روش ها و فنون مشاهده تأملی، موقعیت های آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه و کلاس درس را مورد مطالعه قرار داده و دریافت های خود را در قالب روایت ها، روزنگارها، تجربیات شخصی ارائه می نماید. این یافته ها از موقعیت مدرسه و کلاس درس می تواند همراه با عکس و فیلم/ گزارش گفتگو با کادر مدرسه/

معلم راهنما/ اولیاء/ دانش آموزان(با هماهنگی مدرسه) تکمیل شود. روایت های دانشجو از موقعیت های مختلف مورد واکاوی قرار گرفته و مسئله های شناسایی شده با استفاده از شواهد و مستندات علمی گزارش می گردد.

نام درس: کارورزی ۱				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مشاهده تأملی مسئله های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را شناسایی و با استفاده از شواهد و مستندات علمی آن را تبیین نماید. مشاهدات تأملی و یافته های تجربی حاصل از واکاوی روایت ها را ثبت و گزارش نماید.				نوع درس: کارورزی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۱۲۸ ساعت پیش نیاز: پژوهش و توسعه حرفه ای ۱ نحوه آموزش: مشترک
				شایستگی اساسی: P Ck &pk کد ۲-۲ & ۳-۲ ۳-۱ & ۲
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
مشاهده تأملی	توانسته است موقعیت های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع آوری اطلاعات توصیف نماید اما نتوانسته است اطلاعات را به صورت نظام مند تحلیل و تبیین نماید.	توانسته است موقعیت های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع آوری اطلاعات به صورت نظام مند توصیف نموده و با استفاده از شواهد و مستندات آن را تبیین نماید.	توانسته است موقعیت های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع آوری اطلاعات به صورت توصیف نموده و با کمک شواهد معتبر/ مستندات علمی و پژوهشی یافته های خود را ارائه نماید.	
واکاوی تجربیات	گزارش های توصیفی جمع آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری و کدگذاری نموده اما نتوانسته است کدگذاری ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته ها را گزارش کند.	گزارش های توصیفی جمع آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته ها را گزارش نموده است.	گزارش های توصیفی جمع آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره ها را در قالب مضامین سازماندهی نموده و با ایجاد ارتباط میان مضامین در قالب یک مسئله آموزشی/ تربیتی تبیین نموده است.	

در گزارش ارائه شده ارتباط میان فصل ها و عناوین ذیل فصل ها رعایت شده و یافته ها مبتنی بر شواهد و مستندات تجربی و علمی گزارش شده است .	در گزارش ارائه شده ساختار گزارش نویسی به صورت نظام مند در ثبت و ارائه یافته ها رعایت شده است و یافته ها به کمک برخی شواهد و مستندات پشتیبانی شده است.	در گزارش ارائه شده ساختار کلی گزارش نویسی رعایت شده اما شواهد و مستندات کافی برای یافته ها ارائه نشده است.	تدوین و ارائه گزارش	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

هفته اول:

ارائه یک تصویر کلی از برنامه کارورزی در طی چهار ترم و انتظارات از دانشجوی، معرفی برنامه کارورزی یک با تأکید بر مشاهده تأملی و روایت نویسی (ماهیت روایت ها و چگونگی نگارش آن)، تکالیف عملکردی در طول ترم، برنامه زمان بندی سمینارها در سطح مدرسه و پردیس / واحد آموزشی، و تبیین فرم های ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد، توزیع دانشجویان در مدارس (هماهنگی با مناطق آموزشی و سازماندهی دانشجویان در مدارس باید قبل از شروع ترم و با تشکیل ستاد کارورزی در سطح استان صورت گیرد). تعامل از نزدیک میان استاد و دانشجو از طریق مطالعه گزارش ها و ارائه بازخورد به موقع و سازنده، و نیز تشکیل جلسات بحث و گفتگو پیرامون تجربیات حاصل از حضور در موقعیت های واقعی از استلزامات اجرایی برنامه کارورزی است. تشکیل سمینار در کلیه هفته ها برای بحث و بررسی پیرامون عملکرد دانشجو و گفتگو در خصوص بازخورد های ارائه شده از سوی اساتید ضروری است. مشارکت دانشجویان در نقد و بررسی گزارش ها / روایت های همکلاسی ها / همقطاران فرصت یادگیری انتقال تجربیات به یکدیگر را فراهم می کند.

هفته دوم:

کارگاه مطالعه موقعیت

تکلیف یادگیری: مشاهده فیلم تدریس / موقعیتی در سطح کلاس درس / مدرسه بر اساس گام های زیر:

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی ها و مشخصه های متمایز کننده)

ب: تشریح / استنباط از موقعیت (شناسایی اجزاء و روابط)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن / از زاویه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک های اگر، آنگاه، شش کلاه تفکر، اسکمپر... در یافتن نقطه کانونی

د: تبیین مسئله با استفاده از استدلال قیاسی یا استقرایی به کمک شواهد و مستندات جمع آوری شده (از آنجایی که آموزش این بخش نیازمند آن است که دانشجو گزارشی از مطالعه موقعیت بر اساس محور های چهارگانه تهیه کرده باشد، لذا آموزش این بخش در جلسه ششم ارائه می شود).

هفته سوم:

مشاهده آزاد

حضور دانشجویان در مدارس (جلسه آشنایی با مدرسه، مدیر و معلم راهنما)

تکلیف یادگیری: تجربه اولین روز کارورزی من در مدرسه. از دانشجو خواسته شود تا اولین تجربیات خود را از اولین روز کارورزی از زمان آماده شدن برای رفتن به مدرسه تا زمان برگشتن در قالب داستان یا خاطره یادداشت روزانه ثبت و ارائه نماید. دانشجو

در اولین روز کارورزی مشاهده آزاد دارد و آنچه را مشاهده می کند بدون هیچ محدودیتی ثبت و ضبط خواهد نمود. این موارد می تواند شامل رخ داد ها در مسیر رفت و آمد به مدرسه؛ فضا و موقعیت مدرسه؛ احساسات، تصورات و انتظارات؛ نحوه برخورد کادر مدرسه؛ نحوه مواجه شدن با دانش آموزان؛ گفتگو ها با کارکنان مدرسه، معلمان و.... باشد.

هفته چهارم:

مطالعه موقعیت

گزارش های (روایت) تهیه شده از مشاهده آزاد از جهت رعایت روش ها و فنون توصیف و تشریح موقعیت و به صورت گروهی مورد نقد و بررسی قرار می گیرد. تشکیل گروه های حرفه ای متشکل از سه تا چهار دانشجو و ارائه بازخورد توسط همقطاران/ گروه همسالان امکان به مشارکت گذاشتن تجربیات را به عنوان یک مهارت حرفه ای تقویت می کند. محور هایی که گزارش ها بر اساس آن مورد نقد و بررسی قرار خواهد گرفت:

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی ها و مشخصه های متمایز کننده)

ب: تشریح/ استنباط از موقعیت (شناسایی اجزاء و روابط)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن/ از زاویه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک های اگر، آنگاه، شش کلاه تفکر و اسکمپر.

د: تعیین نقطه کانونی (بازبینی شواهد جمع آوری شده برای دستیابی به درک عمیق تر و همه جانبه تر نسبت به موقعیت/ طرح مسئله).

هفته پنجم:

مطالعه موقعیت

حضور در مدرسه و تکمیل اطلاعات مورد نیاز/ شواهد بیشتر برای بیان مسئله. در این جلسه دانشجو با توجه به بازخورد های ارائه شده از سوی همسالان/ همقطاران یا استاد به مطالعه مجدد موقعیت (مدرسه) پرداخته و با جمع آوری اطلاعات/ شواهد بیشتر گزارش خود را برای یادگیری روش تبیین مسئله تکمیل می نماید.

هفته ششم:

مطالعه موقعیت

گفتگو در این جلسه پیرامون روش ها و فنون مشاهده تأملی ادامه می یابد و دانشجو با استفاده از شواهد جمع آوری شده از موقعیت مورد مطالعه به تبیین مسئله مبادرت می نماید. مرور محور ها در جلسه دوم و آموزش نکات مربوط به تبیین مسئله.

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی ها و مشخصه های متمایز کننده) (مرور)

ب: تشریح/ استنباط از موقعیت (شناسایی اجزاء و روابط) (مرور)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن/ از زاویه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک های اگر، آنگاه، شش کلاه تفکر، اسکمپر... (مرور)

ه: تبیین مسئله با استفاده از استدلال قیاسی یا استقرایی به کمک شواهد و مستندات جمع آوری شده (آموزش).

شرح تنظیم پوشه کار... توسط چه کسی تنظیم می شود؟ نسخه ای از مجموعه فعالیت های انجام شده در مطالعه موقعیت به همراه بازخوردهای ارائه شده در محورهای مختلف تبیین مسئله در پرونده توسعه حرفه ای دانشجو ضبط گردد. ... منظور همان پوشه کار است؟ پرونده توسعه حرفه ای با چه فرمتی باید تشکیل شود؟ آیا به دنبال پرونده الکترونیکی یا همان ای - پورتفولیو بوده ایم؟ باید به سمتی برویم که دانشجو خود متکفل این امر شود.

هفته هفتم:

مشاهده تأملی و مسئله شناسی موقعیت فیزیکی مدرسه/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح پردیس/ مدرسه تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت فیزیکی مدرسه شامل: موقعیت جغرافیایی و محیط بیرونی مدرسه، انواع فضا ها (کتابخانه، زمین ورزش، آبخوری، سرویس ها، کلاس ها، راهرو ها...) نور، جریان هوا، وضعیت بهداشت، امکانات و تجهیزات (کارگاهی، آزمایشگاهی، شبکه مجازی، سایت و...) شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) ارائه یافته ها در سمینار مدرسه/ پردیس. این گزارش در قالب روایت نگاری (فرم پیوست) تنظیم شود. نمونه‌ای از توصیف موقعیت فیزیکی و تحلیل تحلیل و تفسیر آن در کلاس بحث کارورزی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و بازخوردها از سوی استاد به منظور تکمیل اطلاعات و شواهد ارائه گردد.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخوردهای ارائه شده توسط استاد به منظور درک موقعیت فیزیکی و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان در پوشه کار ضبط گردد.

هفته هشتم:

مشاهده تأملی و مسئله شناسی ساختار و سازمان مدرسه/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح مدرسه/ پردیس تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از ساختار سازمانی، روش های بکارگرفته شده در اداره مدرسه، ساختار سازمانی، نحوه گردش کار در سطح مدرسه، تعاملات میان مدیر، معلمان، کارکنان و نحوه تعامل با اولیاء مدرسه و تدوین. آن در قالب روایت نویسی (فرم پیوست) تنظیم شود. نمونه‌ای از توصیف ساختار و سازمان مدرسه و تحلیل و تفسیر آن در کلاس بحث کارورزی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و بازخوردها از سوی استاد به منظور تکمیل اطلاعات و شواهد ارائه گردد.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخوردهای ارائه شده توسط استاد به منظور درک ساختار و سازمان مدرسه و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان در پوشه کار ضبط گردد.

هفته نهم:

مشاهده تأملی و مسئله شناسی موقعیت عاطفی روانی/ تعاملات در سطح مدرسه/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح پردیس/ مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت عاطفی روانی مدرسه شامل: روابط عاطفی میان معلم و دانش آموزان (درک حالات روانی دانش آموزان، برنامه ریزی برای ایجاد جو مثبت و سازنده در فضای کلاس و...) تعاملات دانش آموزان با یکدیگر (میزان احترام، همدلی، همکاری و...)، روابط عاطفی میان معلمان و کارکنان و مدیر شناسایی و تبیین شود. یافته ها در سمینار مدرسه/ پردیس. این گزارش در قالب روایت نویسی (فرم پیوست) تنظیم شود. نمونه‌ای از توصیف تعاملات و روابط عاطفی در سطح کلاس درس/ مدرسه و تحلیل و تفسیر آن در کلاس بحث کارورزی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و بازخوردها از سوی استاد به منظور تکمیل اطلاعات و شواهد ارائه گردد.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخورد های ارائه شده توسط استاد به منظور درک روابط عاطفی و تعاملات در سطح کلاس درس و مدرسه و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان در پوشه کار ضبط گردد.

هفته دهم، یازدهم، دوازدهم و سیزدهم:

مشاهده تأملی کلاس درس و مسئله شناسی فرآیند آموزش/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح پردیس/ مدرسه تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت آموزشی شامل: جو و فضای عاطفی و روانی، طراحی آموزشی، راهبرد های آموزش، سازماندهی تکالیف یادگیری، تعاملات میان معلم و دانش آموزان و دانش آموزان با یکدیگر، وضوح و شفاف بودن مباحث، میزان درگیر نمودن دانش آموزان در فرآیند یادگیری، مواد و منابع آموزشی، ارزشیابی از یادگیری و...) شناسایی و تبیین شود. این

گزارش در قالب روایت نگاری (فرم پیوست) تنظیم شود. نمونه‌ای از توصیف فرآیند آموزش در سطح کلاس درس و تحلیل و تفسیر آن در کلاس بحث کارورزی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و بازخود ها از سوی استاد به منظور تکمیل اطلاعات و شواهد ارائه گردد.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخورد های ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط گردد.

هفته چهاردهم:

ثبت و واکاوی تجربیات

نمونه‌ای از پژوهش‌های روایتی از جهت نوع اطلاعات، روش ها و ابزار های بکارگرفته شده، و یافته های آن در کلاس توسط استاد مورد بررسی قرار گیرد و با تبیین نقش روایت نویسی و واکاوی آن در آموزش حرفه ای مراحل تحلیل ساختاری روایت ها (بند الف و ب) بر روی گزارش های تهیه شده از سطح کلاس درس / مدرسه آموزش داده شود.

تعریف و کاربرد پژوهش روایتی در کارورزی

تحلیل ساختاری روایت ها

(۱) کدگذاری باز

(۲) کدگذاری محوری و انتخاب مضامین

تکلیف یادگیری: مطالعه مقالات یا منابع علمی در زمینه پژوهش روایتی... قرار نشد از این تعبیر استفاده نکنیم؟ در یکی از محورهای فوق و جمع بندی یافته ها برای ارائه به کلاس.

تکلیف عملکردی:

الف: تحلیل یک نمونه پژوهش روایتی بر اساس مراحل ذکر شده به صورت گروهی

ب: تحلیل و واکاوی گزارش های تهیه شده از مدرسه / کلاس درس و کدگذاری آن ها برای یافتن مضامین

هفته پانزدهم:

ثبت و واکاوی تجربیات

نمونه‌ای از پژوهش‌های روایتی از جهت نوع اطلاعات، روش ها و ابزار های بکارگرفته شده، و یافته های آن در کلاس توسط استاد مورد بررسی قرار گیرد و مراحل تحلیل ساختاری بر روی روایت های تهیه شده (بند ج و د) از کلاس درس / مدرسه آموزش داده شود.

تحلیل ساختاری روایت ها

(۳) ارتباط مضامین با یکدیگر

(۴) تبیین مسئله

تکلیف عملکردی:

الف: تحلیل یک نمونه پژوهش روایتی بر اساس مراحل ذکر شده به صورت گروهی

ب: تحلیل و واکاوی گزارش تهیه شده از سطح کلاس درس و مدرسه به منظور یافتن ارتباط میان مضامین و تبیین مسئله

جلسه شانزدهم: سمینار (بررسی گزارش ها و تحلیل ساختار آن بر اساس فرآیند شناسایی و تبیین مسئله در سطح مدرسه / پردیس)

در این نشست دانشجویان یافته های خود از مطالعه موقعیت مدرسه و کلاس درس را در قالب مسئله های تبیین شده به همراه راه حل های مبتنی بر یافته های علمی ارائه نموده و یافته ها در کلاس به صورت گروهی مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

تکلیف عملکردی: دانشجویان گزارش یافته های خود را در طول ترم را زیر نظر استاد تنظیم نمایند. در این گزارش دانشجو باید یافته های خود را از مسئله های مطالعه شده و تبیین و آن را به کمک شواهد و مستندات علمی پژوهشی قابل دفاع ارائه نماید. پوشه کار: گزارش تنظیم شده در پوشه کار توسعه حرفه ای ضبط می گردد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

راهبردهای مستقیم، غیر مستقیم، در قالب ارائه شیوه مشاهده تأملی، به کارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت های واقعی، تحلیل نقادانه برای شناسایی و تبیین مسئله، راهبرد های مشارکتی، پژوهش روایتی، سمینار های گروهی و فردی ارائه می گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی یک در قالب سمینار پایانی صورت می گیرد که در آن دانشجویان باید یافته های خود از مطالعه موقعیت های تربیتی و آموزشی را ارائه و با استناد به یافته های علمی پژوهشی (مطالعه شده در دروس نظری) از آن دفاع نمایند. این جلسه با حضور معلم راهنما تشکیل می شود.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخورد های داده شده به گزارش های ارائه شده در طول ترم و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می گیرد. میزان مشارکت در بحث ها، ارائه یافته های جدید، پاسخ به بازخورد های داده شده و... ارزیابی پوشه کار: کلیه گزارش ها به همراه بازخورد های داده شده در پوشه توسعه حرفه ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه ریزی برای آموزش های بعدی و نیز دفاع از توانایی های حرفه ای در پایان دوره قرار می گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می گردد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان ترم مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی، سمینارها و مدرسه: ۲۰ امتیاز

- گزارش های عملکردی مرحله ای: ۴۰ امتیاز

- تدوین و ارائه گزارش پایانی: ۴۰ امتیاز

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۷. تنظیم فهرست و فصل بندی

۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی

۹. نگارش ادبی و فنی

۱۰. اعتبار داشتن گزاره ها

۱۱. ظرافت و زیبایی ظاهری

۱۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره ها
۱۳. ارایه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل
۱۴. ارائه راه حل ها و پیشنهادهای برخاسته از یافته ها
۱۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست ها
۱۶. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی

سرفصل درس «کارورزی ۲»

۱. معرفی درس و منطق آن

اگر تدریس را فرایندی سازمان یافته، اخلاقی و متعهدانه بدانیم که نیازمند بهره‌گیری از یافته‌های علمی، شهود^۱ و خلاقیت در موقعیت‌های بی‌بدیل و منحصر به فرد است، در آن صورت برنامه کارورزی به جای تمرکز انحصاری بر آموزش فنون، نیازمند آن است که دانشجو معلم فعالانه با موقعیت‌های واقعی در سطح کلاس درس روبرو شود و به آنان کمک کند تا با به کارگیری روش‌های استدلالی / منطقی به بررسی موقعیت‌های یادگیری پرداخته و با آگاهی انتقادی نسبت به تجربیات اندوخته شده به آفرینش الگوهای ذهنی و طرح‌واره‌هایی بپردازند که به آنان در اتخاذ تصمیمات اثربخش و ارزیابی نتایج حاصل از تصمیمات جهت برنامه‌ریزی کمک کند.

تدریس عملی، وابسته به موقعیت است و با ویژگی‌های شخصی معلم و آنچه او در یک مکان و زمان خاص انجام می‌دهد مرتبط است. از این رو فرصت‌های یادگیری تدارک دیده شده در کارورزی ۲، به دنبال آن است تا دانشجو معلم را در معرض دانش کاربردی که ترکیبی از انواع مختلف دانش (بیانی^۲، رویه‌ای^۳، موقعیتی^۴، فراشناختی^۵) است قرار داده، به آنان کمک کند تا به تأمل در باره موقعیت‌های تربیتی بپردازند.

در این برنامه از طریق طراحی فعالیت‌های یادگیری امکان کسب تجربیات مستقیم، بررسی نتایج و بازاندیشی در خصوص دیدگاه‌های مختلف و دریافت‌های خود را به دست آورند. در برنامه کارورزی ۲، دانشجو با قرار گرفتن در معرض تکالیف اصیل^۶، توانایی تأمل در عمل را به طور مقدماتی از طریق مشارکت در فرآیند آموزش (فردی، گروه‌های کوچک/گروه‌های بزرگ) و نهایتاً اجرای مستقل فعالیت‌های یادگیری در سطح کلاس درس کسب خواهد نمود و به درک صحیحی نسبت به آنچه در کلاس جریان دارد دست می‌یابد. آگاهی نسبت به تصمیمات ناظر به برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی، به عنوان یک فرآیند تأملی به شناخت جهت‌گیری حرفه‌ای، نوع تفکر و سبک تدریس دانشجو کمک خواهد کرد.

مشخصات درس

نام درس: کارورزی ۲

^۱ - Intuition

^۲ - Declarative knowledge

^۳ - Procedural knowledge

^۴ - Conditional knowledge

^۵ - Metacognitive Knowledge

^۶ - Authentic task

نوع درس: کارورزی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۱۲۸ ساعت پیشنیاز: کارورزی ۱ نحوه آموزش: مشترک	اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱. با تداوم مطالعه موقعیت یادگیری (در سطح کلاس درس یا مدرسه) مشکلات/ نیازهای فردی، گروه‌های کوچک/ بزرگ را شناسایی/ بازشناسی کند و فعالیت‌هایی را برای رفع مشکلات/ نیازهای یادگیری طراحی، تولید، اجرا و ارزیابی نماید. ۲. تجربیات خود از مشارکت در فرآیند آموزش را واکاوی نموده و یافته‌های خود را روایت نماید.
شایستگی اساسی: ۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن	

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
مطالعه موقعیت	توانسته است موقعیت‌های یادگیری را با جمع‌آوری اطلاعات توصیف نماید. اما نتوانسته است مشکل/ نیاز را به کمک شواهد تبیین نماید.	توانسته است موقعیت‌های یادگیری را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز توصیف نموده و راه‌حل‌های بهینه را با کمک شواهد جمع‌آوری شده از موقعیت تبیین نماید	توانسته است موقعیت‌های یادگیری را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز توصیف نموده و راه‌حل‌های بهینه و روش مداخله را با کمک شواهد معتبر و یافته‌های علمی تبیین کند.
فعالیت آموزش/ یادگیری	فعالیت یادگیری طراحی شده ناظر به نیاز/ مسئله شناسایی شده در یکی از انواع (فردی، گروه کوچک، جمعی) است، اما گزارش اجرا و ارزیابی نشان دهنده تأثیر گذاری بر حل مشکل/ رفع نیاز نیست.	فعالیت یادگیری طراحی شده از انسجام برخوردار است و گام‌های اجرای آن به وضوح مشخص شده است. ارزیابی از اجرای فعالیت نشان‌دهنده تأثیرگذاری بر حل مسئله/ رفع نیاز در انواع (فردی، گروه کوچک/ جمعی) است.	فعالیت یادگیری طراحی شده، امکان ایجاد انعطاف و اتخاذ تصمیمات آگاهانه ناظر به موقعیت آموزش/ یادگیری را فراهم نموده و نتایج ارزیابی از اجرای نیز منعکس‌کننده تأثیر راه‌حل‌های به کارگرفته شده در حل مسئله/ رفع نیاز در انواع (فردی، گروه کوچک/ جمعی) است.
توسعه حرفه‌ای	گزارش عملکرد شامل فعالیت‌های انجام شده در طول نیم‌سال است، اما یافته‌ها به گونه‌ای که انعکاس‌دهنده دلایل موفقیت/ توانایی‌ها، محدودیت‌های حرفه‌ای خود و راه‌هایی برای توسعه آن ارائه نشده است.	گزارش عملکرد شامل فعالیت‌های انجام شده در طول نیم‌سال است و یافته‌ها انعکاس‌دهنده دلایل موفقیت/ توانایی‌ها، محدودیت‌های حرفه‌ای است اما راهکارهایی برای توسعه حرفه‌ای ارائه نشده است.	گزارش عملکرد شامل فعالیت‌های انجام شده در طول نیم‌سال است و یافته‌ها انعکاس‌دهنده دلایل موفقیت/ توانایی‌ها، محدودیت‌های حرفه‌ای است و راهکارهای عملی برای توسعه حرفه‌ای ارائه شده است.
تدوین و ارائه	در گزارش ارائه شده از موقعیت‌های یادگیری کد گذاری، و طبقه‌بندی	در گزارش ارائه شده از موقعیت‌های یادگیری کد گذاری، و طبقه‌بندی گزاره‌ها	در گزارش ارائه شده از موقعیت‌های یادگیری کد گذاری، و طبقه‌بندی گزاره‌ها

گزارش	گزاره‌ها در قالب مضامین و ساختار پژوهش روایتی انجام شده، اما شواهد و مستندات کافی برای یافته‌ها ارائه نشده است.	در قالب مضامین و ساختار پژوهش روایتی رعایت شده و شواهد و مستندات کافی برای یافته‌ها ارائه شده است.	در قالب مضامین و ساختار پژوهش روایتی رعایت شده و شواهد و مستندات مبتنی بر مستندات تجربی و علمی است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

معرفی برنامه کارورزی و تکالیف عملکردی، نحوه طراحی فعالیت‌های یادگیری، شیوه تنظیم روایت‌ها، برنامه زمان‌بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.

جلسه دوم تا شانزدهم:

در طول این جلسات دانشجوی در مدرسه حضور خواهد داشت و جلسات بحث کارورزی برحسب مورد می‌تواند در سطح مدرسه یا واحد آموزشی تشکیل شود. از آنجایی که در برنامه کارورزی ۲، دانشجوی در مقیاس خرد در فعالیت‌های یادگیری که در سطح کلاس درس مشارکت می‌کند و از این طریق به تجربیات دست اول در زمینه یادگیری دست خواهد یافت لذا، ضروری است دانشجویان بر اساس گزارش پایانی ارائه شده در نیم‌سال اول، مسئله‌ها/ نیازهای تأثیرگذار بر یادگیری دانش‌آموزان را در سطح فردی، گروه‌های کوچک، گروه کلاسی شناسایی و آن‌ها را در قالب فعالیت‌های یادگیری طراحی و تدوین نموده و با هدایت معلم راهنما (به صورت مشترک با معلم راهنما یا به صورت مستقل زیر نظر معلم راهنما اجرا نماید) به حل مسئله / پاسخ به نیازها اجرا نماید. این مسئله‌ها/ نیازها می‌تواند ناظر به عملکردهای شناختی یا عاطفی-هیجانی دانش‌آموزان باشد. گفتگو با دانشجوی قبل و بعد از اجرا در ارتباط با طرح طراحی شده، و فرآیند اجرای فعالیت باید در فضایی امن و راحت به گونه‌ای که منجر به یک خود ارزیابی و شناسایی نقاط قوت و ضعف و راهکارهای ارتقاء/ بهبود آن باشد (فرم‌های گفتگو قبل و پس از اجرای فعالیت ضمیمه است).

توصیه: با توجه به این که مسئله‌های شناسایی شده از سوی دانشجویان از عمق و پیچیدگی متفاوتی برخوردار است لذا، می‌توان برحسب موقعیت‌های مطالعه شده نسبت به اجرای فعالیت‌های یادگیری به صورت فردی، گروه کوچک، جمعی اقدام نمود. تصمیم‌گیری در خصوص تقدم و تأخر در اجرای هر یک از این موقعیت‌های یادگیری بر عهده مدرس محترم است).

در صورتی که بنا به دلایلی دانشجوی امکان کار بر روی مسئله‌های شناسایی شده در ترم یک را دارا نباشد، توصیه می‌شود در یک نشست مشترک میان معلم راهنما، استاد کارورزی و دانشجوی نسبت به شناسایی مسئله‌ها/ نیازها اقدام شده و فعالیت‌های یادگیری بر اساس آن طراحی، اجرا و ارزیابی شود. دانشجویانی که بنا به دلایلی موفق به اتمام کار در ترم یک نشده‌اند می‌توانند با در نظر گرفتن یک برنامه ترمیمی از یک تا چهار هفته نسبت به تهیه/ تکمیل گزارش‌ها و شناسایی مسئله‌ها برای ورود به عرصه با نظر استاد راهنما اقدام نمایند. بدیهی است که نمره این گروه از دانشجویان بر اساس آیین‌نامه آموزشی ناتمام اعلام می‌گردد.

تکالیف عملکردی برای مشارکت در فعالیت‌های کلاسی:

۱. تهیه طرح برای مشارکت در فعالیت‌های یادگیری و اجرای مستقل فعالیت‌ها با هماهنگی معلم راهنما.

۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی و مشارکت در اجرای آن زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به برای گروه کوچک و مشارکت در اجرای آن زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۴. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس درس و مشارکت در اجرای آن زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

تکالیف عملکردی برای اجرا توسط دانشجو

۱. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به برای گروه کوچک به صورت فردی زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس درس به صورت فردی زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

محور طراحی فعالیت‌های الزامی

- طراحی فعالیت یادگیری برای درگیر نمودن دانش‌آموزان
- طراحی فعالیت یادگیری برای مرور مباحث
- طراحی فعالیت یادگیری برای آموزش مهارت‌های کار مشارکتی
- طراحی فعالیت برای پرورش مهارت‌های تفکر
- طراحی تکلیف یادگیری برای یکی از موضوعات درسی
- طراحی فعالیت رفع بدفهمی‌های دانش‌آموزان
- طراحی فعالیت برای رفع عقب ماندگی‌های تحصیلی
- طراحی فعالیت برای تقویت/ بهبود عملکردهای عاطفی (مثل بی‌نظمی، عدم رعایت قوانین)
- طراحی فعالیت یادگیری برای سنجش آموخته‌ها

- سایر فعالیت‌ها به تشخیص معلم راهنما

ساختار طراحی فعالیت‌ها:

- هدف/ پیامد

- مراحل/ گام‌های اجرای فعالیت

.....-

.... -

.... -

..... -

- مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز

- روش بازخورد دادن به دانش‌آموزان در فرایند اجرا

- سنجش آموخته‌ها/ سنجش عملکرد

تهیه گزارش از اجرا

.....

سمینارها

سمینارها در دو شکل اجرا می‌شود:

الف: در سطح مدرسه و پس از مشاهده عملکرد دانشجو در اجرای فعالیت‌ها و بر اساس طرح پیش‌بینی شده با مشارکت معلم راهنما برای کمک به دانشجو در ارزیابی عملکرد خود و برنامه‌ریزی.

ب: در سطح واحد آموزشی به صورت مشارکتی برای به مشارکت گذاشتن تجربیات و یافته‌ها و دستیابی به درک عمیق‌تر از تجربیات کسب شده.

انواع سمینارها

سمینار با حضور معلمان راهنما و دانشجویان دو نوبت در نیم‌سال و الزامی

سمینارهای جمعی برای انتقال یافته‌ها و تجربیات و تبادل نظر به صورت ماهیانه و الزامی (با برنامه‌ریزی و اعلام قبلی از سوی مدرس)

سمینار گروهی دانشجویان بر حسب موضوعات مشترک (اختیاری و با درخواست دانشجویان)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

برگزاری کارگاه آموزشی برای طراحی فعالیت‌های یادگیری با رویکرد شناختی، و به کارگیری راهبردهای شناختی برای مطالعه و تحلیل نقادانه موقعیت‌های یادگیری در سطح کلاس درس، رویکرد تجربی برای اجرای فعالیت‌ها در سطح کلاس درس به صورت فردی، گروه‌های کوچک/ جمعی، راهبردهای مشارکتی، برای مشارکت در سمینارهای کلاسی و به بحث گذاشتن تجربیات و ارائه یافته.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

-احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی دو بر اساس تهیه طرح فعالیت در سطح کلاس، مشارکت با معلم راهنما در اجرای فعالیت‌های یادگیری، اجرای مستقل فعالیت‌های یادگیری و ارزیابی از نتایج بر اساس پیش‌بینی‌ها، شرکت در سمینارهای کلاسی برای ارائه یافته‌ها و تجربیات به سایر دانشجویان. در این سمینارها دانشجویان باید یافته‌های خود از مطالعه موقعیت‌های تربیتی و آموزشی را ارائه و با استناد به یافته‌های علمی پژوهشی (مطالعه شده در دروس نظری) ارائه و از آن دفاع نمایند.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخوردهای داده شده به گزارش‌های ارائه شده در طول نیم‌سال و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می‌گیرد. میزان مشارکت در بحث‌ها، ارائه یافته‌های جدید، پاسخ به بازخوردهای داده شده و...

ارزیابی پوشه کار: طرح تهیه شده و کلیه گزارش‌ها از اجرای فعالیت‌ها به همراه بازخوردهای داده شده در پوشه توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه‌ریزی برای آموزش‌های بعدی و نیز دفاع از توانایی‌های حرفه‌ای در پایان دوره قرار می‌گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می‌گردد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان نیم‌سال مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می‌گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی (معلم راهنما)، سمینارها (استاد راهنما): ۲۰ امتیاز
- نظر معلم راهنما در مورد سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۳۰ امتیاز
- نظر استاد راهنما در طراحی، تدوین، اجرای و ارزیابی فعالیت‌ها با توجه به سطح عملکرد دانشجو براساس ملاک‌های ذکر شده ۳۰ امتیاز
- تدوین و ارائه گزارش پایانی توسط استاد راهنما با کسب نظر از معلم راهنما با توجه به سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۲۰ امتیاز

- حد نصاب قبولی در درس کارورزی ۷۰٪ امتیاز یا نمره ۱۴ می‌باشد.

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۱۷. تنظیم فهرست و فصل‌بندی
۱۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی
۱۹. نگارش ادبی و فنی
۲۰. اعتبار داشتن گزاره‌ها
۲۱. ظرافت و زیبایی ظاهری

۲۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره‌ها

۲۳. ارایه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل

۲۴. ارائه راه‌حل‌ها و پیشنهادها بر خاسته از یافته‌ها

۲۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست‌ها

۲۶. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی

در صورتی که بنا به دلایلی دانشجو امکان کار بر روی مسئله‌های شناسایی شده در ترم یک را دارا نباشد، توصیه می‌شود در یک نشست مشترک میان معلم راهنما، استاد کارورزی و دانشجو نسبت به شناسایی مسئله‌ها/ نیازها اقدام شده و فعالیت‌های یادگیری بر اساس آن طراحی، اجرا و ارزیابی شود. دانشجویانی که بنا به دلایلی موفق به اتمام کار در ترم یک نشده‌اند می‌توانند با در نظر گرفتن یک برنامه ترمیمی از یک تا چهار هفته نسبت به تهیه/ تکمیل گزارش‌ها و شناسایی مسئله‌ها برای ورود به عرصه با نظر استاد راهنما اقدام نمایند. بدیهی است که نمره این گروه از دانشجویان بر اساس آیین‌نامه آموزشی ناتمام اعلام می‌گردد. (پ ۳/ص ۴/۷۷)

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی (معلم راهنما)، سمینارها (استاد راهنما): ۲۰ امتیاز
- نظر معلم راهنما در مورد سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۳۰ امتیاز
- نظر استاد راهنما در طراحی، تدوین، اجرای و ارزیابی فعالیت‌ها با توجه به سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده ۳۰ امتیاز
- تدوین و ارائه گزارش پایانی توسط استاد راهنما با کسب نظر از معلم راهنما با توجه به سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۲۰ امتیاز
- حد نصاب قبولی در درس کارورزی ۲٪ ۷۰ امتیاز یا نمره ۱۴ می‌باشد. (پ ۳/ص ۸/۷۷)

سرفصل درس «کارورزی ۳»

۱. معرفی درس و منطق آن

در کارورزی ۳، دانشجو معلم مستقیماً مسئولیت تدریس و اداره کلاس درس (۴۵/۹۰ دقیقه) را بر عهده می‌گیرد و با مطالعه بافت و زمینه‌ای که آموزش در آن جاری است، طرح یادگیری را برای آموزش مفاهیم/ مهارت‌های علمی ارائه شده در برنامه درسی^۱ تدوین می‌نماید. چنین طرحی باید دربرگیرنده فرصت‌هایی باشد که نسبت به یادگیری دانش‌آموزان حساس بوده و عمیقاً با بافت و بستر واقعی زندگی آن‌ها ارتباط برقرار می‌نماید. ماهیت تکالیف یادگیری و عملکردی پیش‌بینی شده در طرح یادگیری نیز باید بتواند میان تجربیات و دانسته‌های پیشین و جدید دانش‌آموزان ارتباط برقرار کند و امکان یکپارچه‌سازی یادگیری فراهم نماید.

برنامه‌ریزی دانشجو با طرح پرسش‌هایی در خصوص ظرفیت‌هایی که در بافت و زمینه یادگیری وجود دارد و می‌تواند به دانش‌آموزان در به کارگیری دانش و تجربه پیشین و علایق شخصی آنان کمک نماید آغاز شده و با تدارک دیدن فرصت‌هایی برای به تجربه گذاشتن دریافت‌ها، طرح پرسش‌ها/ فرضیه‌ها از سوی دانش‌آموزان، ادامه می‌یابد. یافته‌های حاصل از این تجربه برای درک عمیق‌تر/ رفع بدفهمی‌ها، در موقعیت واقعی/ شبیه‌سازی شده به کارگرفته می‌شود و نتایج/ آموخته‌ها- با توجه به این که یادگیرندگان امکان طرح پرسش/ فرضیه‌های متفاوتی را دارا هستند- برای استحکام بیشتر یادگیری به اشتراک گذاشته می‌شود. در این فرآیند دانش‌آموزان فرصت خواهند داشت تا دانش کسب شده را با استفاده از راهبردهای یادگیری در شرایط جدید به کار بگیرند و به علایق/ پرسش‌هایی که در فرآیند یادگیری طرح شده پاسخ دهند. در طی این مراحل (گام‌ها) دانشجو از طریق ثبت و واکاوی روایت‌ها با طرح پرسش‌های تأملی و پاسخ به آن‌ها بصیرت بیشتری نسبت به اثربخشی طرح یادگیری و هدایت این فرآیند، درک واقعیت‌های محیط آموزشی، تأثیر آن بر عملکرد خود، ویژگی‌ها و توان‌مندی‌های شخصی، و نحوه سازگار نمودن توانایی‌های خود با موقعیت‌های پیچیده و منحصر به فرد آموزش، به دست می‌آورد. این پرسش‌ها باید بتوانند حس کنجکاوی دانشجو را برای مطالعه موقعیت‌های مسئله‌ای در کلاس، ارزیابی اثربخشی یک نظریه در عمل، آزمون مجدد یافته‌های تجربی/ علمی و... را در قالب کنش‌پژوهی محدود فردی برانگیزد. علاوه بر این پاسخ به پرسش‌هایی که در فرآیند تصمیم‌گیری و پس از آن مطرح می‌شود زمینه‌ساز عمل جدید بوده و دانشجو را در فرآیند توسعه حرفه‌ای و بافت و زمینه‌ای که در آن دست به عمل خواهد زد، یاری می‌کند. در این مرحله شیوه مطالعه کنش پژوهی فردی است و هدف از عمل فکورانه دانشجو معلم به سازی عمل، به‌سازی درک و فهم، و اصلاح عملکرد حرفه‌ای خود در موقعیتی است که در آن دست به عمل زده است.

نام درس: کارورزی ۳	مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:	نوع درس: کارورزی
با تحلیل محتوای برنامه‌درسی/ کتاب درسی مفاهیم و مهارت‌های اساسی را شناسایی و طرح یادگیری را طراحی، اجرا و ارزیابی نموده، و تأثیرات آن بر نتایج توانایی دانش‌آموزان در انتقال آموخته‌ها به موقعیت جدید را مورد ارزیابی قرار دهد.	تعداد واحد: ۲
نتایج تجربیات خود از فرآیند طراحی، اجرا و ارزیابی و بازبینی و بازاندیشی را با تکیه بر عقلانیت عملی در قالب کنش‌پژوهی فردی گزارش کند.	زمان درس: ۱۲۸ ساعت
	پیش‌نیاز: کارورزی ۲
	نحوه آموزش: مشترک
	شایستگی اساسی:

^۱ - برنامه درسی/ کتاب درسی (با توجه به این که سند برنامه درسی معمولاً در اختیار معلمان قرار ندارد می‌توان از کتاب درسی استفاده نمود).

P Ck & pk کد ۲-۲-۳-۳				
۳-۱&۲				
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
طراحی	در طرح یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی برنامه شناسایی شده اما تکالیف یادگیری و عملکردی پیش‌بینی شده با محدودیت‌ها و امکانات موقعیت یادگیری، تجربیات و دانش پیشین دانش‌آموزان تناسب ندارد.	در طرح یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی برنامه شناسایی شده و تکالیف یادگیری و عملکردی ناظر به بافت فرهنگی و اجتماعی دانش‌آموزان است و تجربیات، دانش پیشین و علایق دانش‌آموزان را مبنای طراحی قرار داده است.	در طرح یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی برنامه شناسایی شده و فرصت‌های یادگیری تدارک دیده شده ویژگی‌های منحصر به فرد در یک بوم خاص ^۱ را برای پاسخ به دامنه تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مورد توجه قرار داده است.	
هدایت فرآیند یادگیری	در فرآیند یادگیری و تکالیف یادگیری و عملکردی طراحی شده را مطابق پیش‌بینی اجرا می‌کند و فرایند آموزش از انعطاف لازم برای متناسب نمودن آن با اقتضائات محیط واقعی و پاسخ به نیازها برخوردار نیست.	هدایت فرآیند یادگیری از انعطاف لازم برخوردار است و تکالیف یادگیری و عملکردی طراحی شده متناسب با اقتضائات محیط واقعی، نیازهای ایجاد شده در فرآیند یادگیری تعدیل می‌گردد.	هدایت فرآیند یادگیری ناظر به تقویت سطوح پیچید تفکر است و عدول از تصمیمات پیش‌بینی شده در طراحی فرصت‌های یادگیری متناسب با اقتضائات محیط واقعی، نیازهای ایجاد شده در فرآیند آموزش برای پاسخ به شرایط بی‌بديل موقعیت یادگیری مورد توجه قرار می‌گیرد.	
توسعه حرفه‌ای	چرخه فرآیند عمل از مرحله شناسایی مسئله تا بازتعریف مسئله دنبال شده است اما گزارش مستند به تجربیات کسب شده و همراه با پیشنهادات عملی برای موقعیت‌های بعدی	چرخه فرآیند عمل از مرحله شناسایی مسئله تا بازتعریف آن دنبال شده است و گزارش ارائه شده مستند به تجربیات کسب شده به همراه پیشنهادات عملی برای اقدام بعدی است.	چرخه فرآیند عمل از مرحله شناسایی مسئله تا بازتعریف آن دنبال شده است و گزارش ارائه شده مستند به تجربیات حاصل از عمل تأملی در فرآیند کنش پژوهی فردی است و منعکس کننده مسیر به‌سازی در عمل، بهبود درک و فهم و اصلاح عملکرد خود در موقعیتی است که دانشجو در آن دست به عمل	

		نیست.	زده است.
تدوین و ارائه گزارش	در گزارش ارائه شده ساختار کلی گزارش رعایت شده اما تحلیل و تفسیر روایت‌ها مبتنی بر شواهد و مستندات متقن/ نظام‌مند برای دفاع از یافته‌ها نیست.	در گزارش ارائه شده ساختار کار به صورت نظام‌مند حاصل ثبت و واکاوی روایت‌ها و متکی بر عقلانیت عملی در فرآیند کنش‌پژوهی فردی است و یافته‌ها به کمک برخی شواهد و مستندات پشتیبانی شده است.	در گزارش ارائه شده ساختار کار به صورت نظام‌مند حاصل ثبت و واکاوی روایت‌ها و متکی بر عقلانیت عملی است و نتایج در چرخه کنش‌پژوهی فردی نشان از تأثیر تصمیمات در نتایج یادگیری دانش‌آموزان دارد و این تصمیمات به کمک شواهد و مستندات تجربی و علمی معتبر شده است .

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

معرفی برنامه کارورزی و فرآیند کنش‌پژوهی فردی، نحوه تهیه طرح یادگیری با تمرکز بر فرایند پیش‌بینی شده، شیوه ثبت تجربیات و واکاوی آن در هر یک از مراحل کنش‌پژوهی، ساختار گزارش کنش‌پژوهی، برنامه زمان‌بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدهای یادگیری و ملاک‌ها و سطوح موفقیت.

جلسه دوم تا شانزدهم :

تهیه طرح‌های یادگیری برای بر عهده گرفتن مسئولیت تدریس در سطح کلاس درس مبتنی بر محتوای برنامه درسی (کتاب درسی)، اجرا و بررسی تأثیر آن در کسب توانایی دانش‌آموزان برای انتقال آموخته‌ها به موقعیت جدید است. استاد راهنما (برای دوره متوسطه مشارکت استاد راهنمای تربیتی و تخصصی - برای دوره ابتدایی استاد تربیتی و مشاوره تخصصی بر حسب نیاز موضوعات درسی) باید بر فرآیند تهیه طرح کنش‌پژوهی فردی و اجرای آن تا مرحله تهیه گزارش نظارت داشته باشد و بازخوردهای ارائه شده به منظور ارزیابی عملکرد دانشجو در پوشه توسعه حرفه‌ای ثبت و ضبط گردد. فرآیند تحلیل محتوای برنامه درسی و استخراج مفاهیم و مهارت‌های اساسی برای تهیه طرح یادگیری و تولید مواد و منابع آموزشی مورد نیاز نیز زیر نظر استاد راهنما و با مشارکت معلم راهنما صورت می‌گیرد. از نظر زمانی تنظیم جلسات برای بررسی طرح و تولیدات دانشجو باید به گونه‌ای صورت گیرد که دانشجو بتواند طرح کنش‌پژوهی فردی پیش‌بینی شده را اجرا و نتایج آن را گزارش نماید. در طول این جلسات حضور دانشجو در مدرسه ضروری است و جلسات بررسی برای بازخورد دادن، انتقال تجربیات و... در قالب سمینارها بر حسب مورد می‌تواند در سطح مدرسه یا واحد آموزشی تشکیل شود. (فرم پیشنهادی^۱ گفتگو میان استاد/ معلم راهنما قبل و پس از اجرای طرح یادگیری ضمیمه است).

^۱ - فرم‌ها می‌تواند با توجه به شرایط و اقتضائات مورد بازنگری قرار گیرد.

توصیه: با توجه به این که مطالعه موقعیت و مسئله‌های شناسایی شده برای شروع کنش پژوهی فردی از اهمیت زیادی برخوردار است لذا، توصیه می‌شود استاد راهنما با مطالعه پیشینه دانشجو در کارورزی ۱ و ۲ برنامه‌ریزی لازم را به منظور کمک به دانشجو برای تهیه طرح کنش پژوهی فردی و اجرای موفقیت‌آمیز آن از سوی دانشجویان بنمایند. فرآیند رفت و برگشت برای حل مسئله ممکن است نیازمند طراحی‌های متعدد باشد.

با توجه به این که ماهیت طرح‌های یادگیری تهیه شده احتمالاً با روش‌های رایج آموزشی در سطح مدرسه و کلاس درس متمایز است و نیازمند تدارک منابع و مواد آموزشی / فضای یادگیری متفاوتی می‌باشد لذا، هماهنگی با معلم راهنما و مدیریت مدرسه برای اجرای طرح‌های یادگیری از سوی استاد راهنما و دانشجو الزامی است. تأمین منابع / امکانات و همکاری با دانشجو برای تهیه آن به شرط تأیید استاد راهنما از سوی واحد آموزشی الزامی است.

تکالیف عملکردی:

الف: طراحی و اجرای طرح کنش پژوهی فردی

- (۱) تهیه طرح کنش پژوهی و تأیید آن توسط استاد راهنما بر مبنای چرخه کنش پژوهی فردی
- (۲) تبیین واضح و روشن از مسئله (تعیین انتظارات حرفه‌ای که در فرایند کنش پژوهی فردی به دنبال دستیابی به آن است)
- (۳) شناسایی و تحلیل ظرفیت‌ها در موقعیتی (آموزشی / تربیتی)
- (۴) تعیین فرضیه‌ها / سؤالات / اهداف به همراه ملاک‌ها و سطوح عملکرد
- (۵) طراحی و تدوین طرح عمل در گفتگو با استاد راهنما / معلم راهنما (قبل و بعد از عمل)
- (۶) اجرای طرح یادگیری^۱ و جمع‌آوری اطلاعات از فرآیند طراحی و اجرا^۲
- (۷) تأمل درباره عمل انجام شده، تبیین و فهم آن و بازگشت به مرحله اول (به صورت رفت و برگشت تا حل مسئله)
- (۸) جمع‌آوری اطلاعات از فرایند اجرا (شامل دست نوشته‌ها، روایت‌های شخصی (تأمل قبل، و پس از عمل)، جلسات بحث و گفتگو با استاد و معلم راهنما، کاربرگ‌های دانش‌آموزان، نتایج سنجش از یادگیری دانش‌آموزان و....)
- (۹) تحلیل و تفسیر یافته‌ها
- (۱۰) کد گذاری و طبقه‌بندی اطلاعات، تحلیل و تفسیر یافته‌ها بر اساس فرضیه؟ سؤال یا... طرح شده و ملاک‌ها و سطوح عملکرد

(۱) تهیه گزارش کنش پژوهی فردی

ب: طرح یادگیری

طرح یادگیری

- مطالعه موقعیت یادگیری و شناسایی ظرفیت‌های آن (ظرفیت‌های فردی/جمعی در بافت/ زمینه یادگیری) برای تهیه طرح یادگیری
- تدوین طرح یادگیری بر اساس تحلیل برنامه‌درسی (کتاب‌درسی)، شناسایی مفاهیم و مهارت‌ها

^۱. در صفحه ی بعد این طرح و ساختار آن به طور کامل توضیح داده شده است.

^۲ - دانشجو باید ۶ حد اقل طرح یادگیری را بر اساس فرم‌های الف، ب، ج و د پیوست برای پاسخ به فرضیه‌ها/ سؤالات یا در چرخه کنش پژوهی فردی اجرا نماید.

- طراحی تکالیف یادگیری و عملکردی برای مراحل یادگیری پیش‌بینی شده
- تولید مواد آموزشی مورد نیاز برای اجرای طرح یادگیری
- هدایت فرآیند یادگیری در سطح کلاس درس / مدرسه
- ارزیابی از توانایی دانش‌آموزان در انتقال آموخته‌ها به موقعیت جدید

ساختار طرح یاددهی یادگیری:

- مفاهیم و مهارت‌ها در برنامه‌درسی / کتاب‌درسی
 - پیامد یادگیری
 - مراحل/گام‌های طرح یادگیری
- برقراری ارتباط (فرصت یادگیری تدارک دیده شده در ارتباط با زندگی روزمره دانش‌آموز بوده و برخاسته از مسایل / چالش‌هایی است که دانش‌آموز با آن روبرو است)
- تجربه کردن (فرصت یادگیری تدارک دیده شده قابل تجربه/ آزمایش/ بررسی باشد، به یادگیرنده کمک کند تا با بروز خلاقیت خود به کشف روابط/ راه‌حل‌ها دست پیدا کند، اختراع کند و به ایده‌های نو بیاندهد/ از طریق پژوهش به پرسش‌های خود پاسخ دهد)
- به کار بستن (فرصت کاربردی نمودن مفاهیم و اطلاعات کسب شده برای دستیابی به درک عمیق و به کارگیری آن توسط دانش‌آموز فراهم شود. مثل: ایجاد ارتباط بین تئوری و عمل/ بکارگیری آن برای به دست آوردن یک تصور حرفه‌ای در ارتباط با مسئله/ حل مسئله یا پژوهش انجام شده)
- به اشتراک گذاشتن (فرصت یادگیری تا حد امکان دانش‌آموزان را به کار گروهی تشویق کند و آن‌ها را در موقعیتی قرار دهد تا برای انجام پژوهش یا جمع‌آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آن‌ها نیاز به تعامل و تلفیق یافته‌ها و عرضه آن در قالبی جدید/ مطالعه موضوع از زوایای مختلف کند/ ایجاد هم‌افزایی کند)
- انتقال آموخته‌ها به موقعیت جدید (فرصت‌های جدیدی برای به کارگیری و بسط آموخته‌ها به موقعیت جدید فراهم شود)

- مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز/ تدارک دیدن فضای یادگیری
- روش بازخورد دادن به دانش‌آموزان در فرایند یادگیری
- سنجش آموخته‌ها/ سنجش عملکرد

تأمل و واکاوی تجربیات حرفه‌ای

- بررسی پیش‌بینی‌ها (با مطالعه مجدد تجربیات واکاوی شده در ترم اول و دوم ظرفیت‌های ممکن موقعیت یادگیری (فردی/ جمعی که در بافت و زمینه وجود دارد) را شناسایی نموده و چگونگی بهره‌گیری از این ظرفیت برای ورود به مرحله برقراری ارتباط را مشخص نماید.
- تعیین موانع و محدودیت‌ها و چگونگی مدیریت آن در فرایند آموزش

- بررسی علل تغییرات طرح در فرآیند اجرا (تطبیق با شرایط / نیازهای یادگیری و...)
- بررسی نتایج یادگیری و چگونگی دستیابی به آن
- واکاوی فرایند عمل حرفه‌ای و تجربیات کسب شده
- شناسایی نقاط قوت و ظرفیت‌های خود برای بهره‌گیری از آن در موقعیت بعدی آموزش
- اتخاذ تصمیمات برای به کارگیری تجربیات در موقعیت بعدی

سمینارها

الف) جلسات بحث و گفتگوی فردی / گروهی / جمعی قبل از طراحی: به منظور گفتگو پیرامون ظرفیت‌های شناسایی شده در موقعیت و چگونگی پیوند آن با پیامد یادگیری / فرصت‌های یادگیری (مراحل برقراری ارتباط و...) و سنجش، نحوه هدایت یادگیری در سطح کلاس و مقاصد حرفه‌ای که دانشجو به دنبال دستیابی به آن است. توصیه می‌شود این جلسات در سطح مرکز یا پردیس تشکیل شود.

ب) جلسات بحث و گفتگو پس از اجرای طرح یادگیری: در این جلسات دانشجو باید گزارشی از فرآیند اجرا که شامل طرح یادگیری، بازخوردهای ارائه شده در هر یک از مراحل آموزش، تحلیل و تفسیر را به همراه داشته باشد. این جلسات باید به دانشجو کمک کند تا تصویر روشن‌تری نسبت به ظرفیت‌های حرفه‌ای خود و چگونگی بهره‌گیری از آن در موقعیت بعدی به دست آورد. این مهم به کمک بازخوردهای (در سطوح سطح تأمل بر روی عمل) ارائه شده از سوی استاد امکان‌پذیر می‌شود.

سمینارهای پس از اجرا می‌تواند در دو شکل زیر اجرا شود:

الف: در سطح مدرسه و پس از مشاهده عملکرد دانشجو در اجرای برنامه پیش‌بینی شده با هماهنگی معلم راهنما و ارائه بازخورد برای ادامه کار

ب: در سطح مرکز یا پردیس به صورت مشارکتی برای به اشتراک گذاشتن تجربیات و یافته‌ها و دستیابی به درک عمیق‌تر از تجربیات کسب شده. با توجه به این که در این ترم فعالیت‌های دانشجویان در قالب کنش‌پژوهی فردی دنبال می‌شود برگزاری سمینارها در هر یک از مراحل قبل و پس از اجرای هر مرحله به شیوه مشارکتی به درک انتظارات و انتقال تجربیات کمک می‌کند. سمینارها فرصت ارزشمندی را از طریق به اشتراک گذاشتن تجربیات برای کسب مهارت‌های حرفه‌ای در اختیار دانشجویان قرار می‌دهد.

انواع سمینارها

سمینار با حضور استاد راهنما / دانشجویان و معلمان راهنما
سمینارهای گروهی برای انتقال یافته‌ها و تجربیات و تبادل نظر به صورت ماهیانه و الزامی (با برنامه‌ریزی و اعلام قبلی از سوی استاد)

سمینار گروهی دانشجویان بر حسب موضوعات مشترک (اختیاری و با درخواست استاد / دانشجویان)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

راهبردهای مستقیم، غیرمستقیم، در قالب ارائه شیوه مشاهده تأملی، به کارگیری راهبردهای شناختی در تحلیل موقعیت‌های واقعی، تحلیل نقادانه برای شناسایی و تبیین مسئله، راهبردهای مشارکتی، پژوهش روایتی، سمینارهای گروهی و فردی ارائه می‌گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

-احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.

منبع فرعی:

(متعاقبا اعلام می‌شود)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی ۳ در قالب سمینار پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان باید یافته‌های خود از نتایج کنش پژوهی فردی ارائه و از آن دفاع نمایند. این جلسه می‌تواند با حضور معلمان راهنما تشکیل می‌شود.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخوردهای داده شده به گزارش‌های ارائه شده در طول ترم و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می‌گیرد. میزان مشارکت در بحث‌ها، ارائه یافته‌های جدید، پاسخ به بازخوردهای داده شده و...

ارزیابی پوشه کار: کلیه گزارش‌ها در مراحل مختلف کنش پژوهی فردی به همراه بازخوردهای داده شده در پوشه توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه‌ریزی برای آموزش‌های بعدی و نیز دفاع از توانایی‌های حرفه‌ای در پایان دوره قرار می‌گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می‌گردد.

ملاک‌های های ارزیابی طرح یادگیری:

- انعطاف فرصت‌های یادگیری
 - انعطاف در فرایند اجرا
 - به کارگیری مهارت‌های یادگیری
 - فراخواندن سطوح بالای تفکر
 - تنوع محصول یادگیری/ تولیدات دانش‌آموزان
- ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان ترم مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می‌گردد.^۱
- امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می‌شود:
- شرکت فعال در جلسات کلاسی، سمینارها و مدرسه: ۲۰ امتیاز
 - گزارش‌های عملکردی مرحله‌ای: ۳۰ امتیاز
 - گزارش کنش پژوهی فردی: ۳۰ امتیاز
 - دفاع در جلسه پایانی ۲۰ امتیاز
 - مبنای قبولی کسب حداقل ۷۰٪ امتیاز از مجموع امتیازها است

^۱ - در فرم ارزیابی ارائه خواهد شد.

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۲۷. تنظیم فهرست و فصل‌بندی
۲۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی
۲۹. نگارش ادبی و فنی
۳۰. اعتبار داشتن گزاره‌ها
۳۱. ظرافت و زیبایی ظاهری
۳۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره‌ها
۳۳. ارائه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل
۳۴. ارائه راه‌حل‌ها و پیشنهادها بر خاسته از یافته‌ها
۳۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست‌ها
۳۶. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی

سرفصل درس «کارورزی ۴»

۱. معرفی درس و منطق آن

در ترم چهارم کارورزی انتظار می‌رود دانشجو با تجربیات کسب شده، بتواند در نقش معلم به عنوان برنامه‌ریز درسی^۱ (مجری فعال) حاضر شده و ضمن تحلیل برنامه درسی تجویزی، واحد یادگیری را برای پاسخ به نیازها/حل مسایل یادگیری دانش آموزان طراحی، تولید، اجرا و نتایج آن را در کسب شایستگی های پیش بینی شده در برنامه درسی، مورد ارزیابی قرار دهد. با توجه به ویژگی نظام برنامه ریزی درسی در ایران، تطبیق آن با موقعیت های تربیتی/ آموزشی و به منظور حفظ استانداردهای

^۱ - هدف عملیاتی ۱۱ سند تحول بنیادین- نقش معلم در برنامه درسی ملی (صفحه ۱۲ « برای خلق فرصت های تربیتی و آموزش [معلم] مسئولیت تطبیق، تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه های درسی و تربیتی در سطح کلاس درس را بر عهده دارد»).

برنامه درسی این فرآیند با استفاده از رویکرد طراحی معکوس^۱ تدوین می شود. طراحی معکوس مبتنی بر درک اصیل^۲ و استفاده عقلانی و مؤثر از آموخته‌های نظری و نحوه بکارگیری آن در عرصه عمل است، به گونه‌ای که دانشجو را به آن سوی آنچه می‌بینند و استفاده از آموخته‌ها برای ساخت معنا هدایت کند. این فرایند با تحلیل برنامه درسی (تحلیل کتاب درسی)^۳ آغاز شده و با تعیین شایستگی های مورد انتظار، ملاک‌ها و سطوح عملکرد، طراحی تکالیف یادگیری و عملکردی برای هدایت فرآیند یادگیری و کمک به یادگیرندگان در بسط قابلیت ها و ظرفیت های وجودی^۴ ادامه می‌یابد. تعیین شایستگی‌ها در آغاز برای روشن شدن تصمیمات معلم برای تعیین مسیری است که یادگیرنده باید طی کند و موجب می‌شود تا نگاه معلم را همواره بر شایستگی های مورد انتظار برنامه درسی متمرکز نگاه دارد. محتوا در چارچوب "ایده کلیدی"^۵ / مفاهیم و مهارت های اساسی^۶ مطرح می‌شود و باعث می‌گردد تا در طراحی واحد یادگیری امکان تلفیق در درون و بیرون از حوزه یادگیری فراهم شود. در چنین شرایطی فرایند یاددهی- یادگیری از محدوده‌ی توجه به حافظه و به عبارتی "آموزش برای به خاطر سپردن" کاملاً خارج شده و همواره آموزش بر دستیابی به شایستگی ها متمرکز میماند. در طی این مسیر، یادگیرندگان قادر خواهند بود، بین اطلاعات جدید و دانش و آموخته های پیشین خود ارتباط برقرار کنند، واقعیت‌ها و حقایق را به «مسائل کلی» و روزمره ای که با آن برخورد می‌کنند پیوند دهند و آن را در زمینه های جدید به کار گیرند. از آنجایی که این شیوه از طراحی نیازمند درهم نوردیدن مرز های دانش و تلفیق موضوعات در برنامه درسی در سطح پایه یا دوره تحصیلی است، لذا اتخاذ تصمیمات باید با مشارکت معلمان در سطح مدرسه صورت بگیرد و در طراحی فرصت های یادگیری از راهبردهای مختلف (راهبردهای مستقیم، غیر مستقیم، تعاملی، رشد فردی) برای طراحی تکالیف یادگیری و عملکردی استفاده شود. عمل فکورانه در این مرحله ناظر به کاویدن منظم رخدادها در فرآیند طراحی، تدوین، اجرا و ارزیابی واحد یادگیری، یافتن روابط علت و معلولی میان شیوه کار و کارکرد ها، نتایج و علل آن در سطح مدرسه به شیوه مشارکتی و در قالب درس پژوهی است.

مشخصات درس	نام درس: کارورزی ۴

^۱ - *backward design*

^۲ - *Genuine understanding*

^۳ - در صورتی که سند برنامه درسی در اختیار دانشجویان قرار نداشته باشد.

^۴ - برنامه درسی ملی نقش دانش آموز صفحه ۱۲ «در فرآیند یاددهی- یادگیری و تربیت پذیری و توسعه شایستگی های خویش به لحاظ ذاتی نقش فعال دارد». معلم «با شناخت و بسط ظرفیت های وجودی دانش آموزان و خلق فرصت های تربیتی و آموزشی زمینه درک و انگیزه اصلاح مداوم موقعیت آنان را فراهم سازد».

^۵ - *Key idea*

^۶ - برنامه درسی ملی صفحه ۱۳ بند دو محتوا (محتوا) دربرگیرنده مفاهیم و مهارت های اساسی و ایده های کلیدی مبتنی بر شایستگی های مورد انتظار از دانش آموزان است».

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با تحلیل محتوای برنامه درسی/ کتاب درسی واحد یادگیری برای کسب شایستگی های مورد انتظار در برنامه درسی را با مشارکت معلمان در سطح مدرسه طراحی، اجرا و تأثیر آن را در بهبود عملکرد دانش آموزان مورد ارزیابی قرار دهد. با ثبت و واکاوی تجربیات در فرایند درس پژوهی، یافته های حاصل از عملکرد حرفه ای خود در سطح مدرسه را گزارش نماید.				نوع درس: کارورزی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۱۲۸ ساعت پیشنیاز: کارورزی ۳ و طراحی واحد یادگیری نحوه آموزش: مشترک
				شایستگی اساسی: P Ck &pk کد ۲-۲ & ۲-۳ ۳-۱&۲
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
طراحی و تولید	در طراحی و تولید واحد یادگیری استاندارد های برنامه درسی را مورد توجه قرار داده است اما نتوانسته پیوند میان موضوعات مختلف در درون یا بیرون حوزه یادگیری را مورد توجه قرار دهد، به گونه ای که ایده ارائه شده منجر به مشارکت معلمان در فرآیند درس پژوهی شود.	در طراحی و تولید واحد یادگیری استاندارد های برنامه درسی را حول مفاهیم و مهارت های اساسی سازمان داده و از این طریق امکان تلفیق موضوعات مختلف در درون حوزه یادگیری برای خلق فرصت های یادگیری را فراهم نموده است. این ایده به دلیل تأثیر گذاری بر یادگیری دانش آموزان از سوی معلمان پایه تحصیلی مورد پذیرش قرار گرفته است.	در طراحی و تولید واحد یادگیری استاندارد های برنامه درسی را حول ایده کلیدی مفاهیم و مهارت های اساسی سازمان داده است و از این طریق امکان تلفیق میان موضوعات در درون و بیرون حوزه یادگیری را برای خلق فرصت های یادگیری فراهم نموده است. این ظرفیت حاصل فرایند گفتگو با معلمان در سطح مدرسه کنار آمدن با چالش ها، یافتن راه حلها، شناسایی نقاط کور و اصلاح طرح است.	
هدایت فرآیند یادگیری	هدایت فرآیند یادگیری متمرکز بر پرسش اساسی/ مسئله نیست و فرصت های یادگیری طراحی شده امکان طرح تجربیات دانش آموزان را فراهم نموده است و پاسخ دانش آموزان به تکالیف یادگیری/ عملکردی پیش بینی شده نشان دهنده درک عمیق آنان	پرسش اساسی/ مسئله طرح شده امکان طرح تجربیات دانش آموزان را حول ایده کلیدی فراهم نموده است و پاسخ دانش آموزان به تکالیف یادگیری/ عملکردی پیش بینی شده نشان دهنده درک عمیق آنان	هدایت فرآیند یادگیری متمرکز بر پرسش اساسی/ مسئله طرح شده است به گونه ای است که امکان به مشارکت گذاشتن تجربیات دانش آموزان حول ایده کلیدی و درک عمیق مفاهیم و مهارت های اساسی را فراهم می کند. انعطاف در	

	موقعیت فراهم نمی کند.	نسبت مفاهیم و مهارت های اساسی در درون حوزه یادگیری است	فرآیند آموزش موجب شده است تا یادگیرندگان خود به پرسش ها/ مسئله های برخاسته از موقعیت پاسخ دهند و در این رابطه از مشارکت پشتیبانی معلمان در دوره و پایه نیز برخوردار است.
تأمل حرفه‌ای	در بررسی و واکاوی تجربیات در طول دوره کارورزی توانسته است تجربیات شخصی کسب شده در تعامل با معلمان/ همقطاران و ارتباط آن با عملکرد خود را مورد بررسی قرار دهد اما تأثیر آن بر عمل حرفه خود در آینده را تبیین نکرده است.	بررسی و واکاوی تجربیات در طول طراحی، تولید، اجرا واحد یادگیری منجر به درک همه جانبه نسبت به ابعاد عمل حرفه‌ای شده است و توانسته تأثیر گفتگوی حرفه‌ای با معلمان/همقطاران را در بهبود عملکرد خود منعکس نماید و بر اساس آن تصمیماتی را برای توسعه حرفه‌ای خود اتخاذ کند.	بررسی و واکاوی تجربیات در طول طراحی، تولید و اجرای واحد یادگیری با مشارکت معلمان/ همقطاران انعکاس دهنده، درک همه جانبه نسبت به ابعاد عمل حرفه‌ای است و تصمیمات اثر بخشی که حاصل خویشتن کاوی ^۱ و گفتگوی حرفه‌ای با معلمان است را برای بازتعریف سبک تدریس خود اتخاذ نموده است.

^۱ - Self-reflection inquiry

تدوین و ارائه گزارش	در گزارش پایانی ارائه شده داده های حاصل از عملکرد طبقه بندی شده است، اما تحلیل و تفسیر آن مبتنی بر شواهد تجربی و مستندات کافی برای دفاع از عملکرد حرفه ای در فرآیند درس پژوهی نیست.	در گزارش پایانی مجموعه داده های گردآوری شده از اجرای واحد یادگیری را بر اساس سطح تأثیر گذاری بر عملکرد دانش آموزان به صورت نظام مند کدگذاری، طبقه بندی و مضمون یابی کرده است و نتایج را با استفاده از شواهد مبتنی بر تأثیر عملکرد حرفه ای در فرآیند درس پژوهی گزارش کرده است.	در گزارش پایانی مجموعه های گردآوری شده را برای انعکاس قابلیت های حرفه ای به صورت نظام مند کدگذاری، طبقه بندی و مضمون یابی کرده و یافته های حاصل از تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده را با نگاهی نقادانه نسبت به عملکرد حرفه ای خود و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان / معلمان / همقطاران در فرآیند درس پژوهی را گزارش نموده است.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

در این ترم دانشجویان با توجه به تجربیات کسب شده در طول اجرای برنامه، درک عمیق تری نسبت به توانایی های خود، نحوه برخورد با موقعیت های واقعی کلاس درس، نحوه کنار آمدن با چالش ها و... بدست آورده اند و می توانند تصمیمات خود را در فرایند طراحی، تولید و اجرای واحد های یادگیری با مشارکت سایر معلمان / همقطاران به مرحله اجرا بگذارند. لذا ضروری است اساتید در آغاز کار فرآیند درس پژوهی، فرآیند تهیه طرح واحد یادگیری، اجرا و ارزیابی از نتایج آن را با تمرکز بر: شیوه ثبت تجربیات و واکاوی آن در هر یک از مراحل درس پژوهی، نحوه تعامل با معلمان / همقطاران در سطح مدرسه در فرآیند طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی از نتایج واحد یادگیری، ساختار گزارش درس پژوهی، برنامه زمان بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس ملاک ها و سطوح موفقیت بر اساس پیامد های یادگیری را در یک نشست جمعی به بحث بگذارند. توصیه می شود در این نشست نسبت به نحوه گروه بندی دانشجویان به عنوان تیم درس پژوهی برای طراحی، تولید، اجرا و ارزیابی واحد های یادگیری اقدام شود.

می توان دانشجویان را در گروه های دو تا ۴ نفر (حد اکثر) برای تشکیل تیم درس پژوهی سازمان داد. روش مشارکت دانشجویان در فرآیند طراحی، تولید، اجرا و ارزیابی به شرح زیر است:

۱. مطالعه برنامه درسی (کتاب درسی) استخراج مفاهیم و مهارت های اساسی و سازمان دادن آن ذیل ایده کلیدی، تولید واحد یادگیری. این فعالیت توسط تیم دانشجویان زیر نظر استاد تربیتی و تخصصی انجام می شود.

۲. اجرای واحد یادگیری در کلاس درس توسط یکی از اعضا و مشاهده و ثبت عملکرد توسط سایر اعضای تیم به طور

همزمان و به تفکیک هر عضو گروه (معلمان / همقطاران)

۳. جمع آوری اطلاعات از فرآیند تدریس توسط کلیه اعضا برای ارائه در جلسه گروهی (دیدن فرآیند آموزش از زوایای مختلف) به همراه نتایج ارزشیابی از یادگیری دانش آموزان با استفاده از روش های رسمی/ غیر رسمی. این جلسات به طور مستمر در طول اجرا و بعد از هر جلسه تشکیل و بر روی نتایج بازخورد های ارائه شده از سوی همکاران/ همقطاران برای بهبود عملکرد در جلسه بعد تصمیم گیری می شود. کل مذاکرات در این جلسات ثبت و ضبط شده و در نشست پایانی به منظور شناسایی نقاط قوت و ضعف و تأثیر گروه در عملکرد هر یک از اعضا و نتایج حاصله مورد بررسی مجدد قرار می گیرد (بند ۴ و ۵، ۶).

۴. بررسی گزارش مشاهدات و اطلاعات جمع آوری شده در گروه و نقد و ارزیابی نتایج یادگیری دانش آموزان و تنظیم آن در قالب گزارش پایانی کل گروه (دانشجویان)

۵. تعیین نقاط کور/ محدودیت ها در طراحی/ اجرا و ارائه پیشنهادات برای اصلاح/ بهبود آن برای دستیابی دانش آموزان به سطح بالاتر یادگیری

۶. تحلیل عملکرد گروه، شناسایی یافته ها و تأثیر گفتگو ها در درک و پذیرش مسئولیت حرفه ای و صورت بندی مجدد هویت حرفه ای توسط هر یک از اعضا (میزان تأثیر گذاری بر عملکرد گروه، یادگیری های حرفه ای و...)

۷. تشکیل نظام مند این نشست ها برای بررسی نتایج یادگیری دانش آموزان و تصمیم گیری در خصوص روش هایی که منجر به بهبود یادگیری همه دانش آموزان می شود، دارای اهمیت است. تأمل فردی و تأمل گروهی، انعکاس یادگیری روش ها، اصولی که در کار از آن تبعیت شده است و... چگونه تفکر آن ها تحت تأثیر فرایند عمل مشارکتی قرار گرفته است، ایده هایی که آن ها از این بحث ها به کلاس های درس خود خواهند برد.

۸. روایت نویسی از مجموعه ایده پردازی ها برای طراحی، تولید، و اجرا، یادداشت های شخصی قبل، حین و پس از اجرا، نشست ها گروهی، فرایند اجرا....

۹. هماهنگی با معلم راهنما و مدیر مدرسه به منظور تشکیل جلسات درس پژوهی در سطح مدرسه بر عهده استاد راهنما است. در صورتی که امکان شکل گیری تیم درس پژوهی در سطح مدرسه وجود نداشته باشد می توان تیم را در سطح پردیس/ مرکز تشکیل داد. مسئولیت انجام کلیه فعالیت های فوق بر عهده این تیم در سطح مدرسه خواهد بود.

۱۰. جلسه دوم تا شانزدهم :

۱۱. در این ترم دانشجو مسئولیت تدریس در سطح کلاس درس را بر اساس تهیه طرح واحد یادگیری (حد اقل یک فصل/بخش کتاب درسی) را بر عهده دارد و باید واحد یادگیری خود را حول یک ایده کلیدی که پوشش دهنده محتوای برنامه درسی (مفاهیم و مهارت های اساسی و... در کتاب درسی) است طراحی نماید. طرح تهیه شده پس از بررسی در گروه ۲ تا ۴ نفره در سطح پردیس/ مرکز به همراه دفاعیه آن در شورای معلمان دوره/ پایه تهیه و در سطح مدرسه با حضور استاد راهنما از آن دفاع می شود. نظرات معلمان بر روی طرح اعمال و طرح با مشارکت معلمان دوره/ پایه اجرا و نتایج اجرای آن به شیوه درس پژوهی مورد تحلیل و تفسیر قرار می گیرد. در گفتگو استاد راهنما و دانشجو پاسخ به این پرسش ها مسیری که دانشجو قصد طی نمودن آن را دارد روشن شده و به دفاع از طرح در جلسه معلمان کمک می کند: ایده های کلیدی، مفاهیم اساسی، مهارت های اساسی که یادگیرندگان باید به آن دست یابند، کدام اند؟

چه مدارک و شواهدی بیانگر آن است که شایستگی‌های مورد انتظار تحقق یافته و دانش آموزان به راستی مطالب را فرا گرفته اند و می توانند آموخته‌های خود را به نحوی معنادار و موثر در موقعیت‌های جدید به کار گیرند؟ ملاک ها و سطوح ارزیابی شایستگی ها چیست؟ چه راهبردها و راهکارهایی (فعالیت‌های یادگیری، تکالیف عملکردی) به یادگیرندگان کمک خواهد کرد تا خود، مفاهیم را بسازند و به افرادی صاحب دانش و توانمندی در زمینه ای خاص تبدیل شوند؟

۱۲. استاد راهنما (برای دوره متوسطه مشارکت استاد راهنمای تربیتی و تخصصی- برای دوره ابتدایی استاد تربیتی و مشاوره تخصصی بر حسب نیاز موضوعات درسی) باید بر فرآیند تهیه طرح واحد یادگیری و فرآیند درس پژوهی و اجرای آن تا مرحله تهیه گزارش نهایی نظارت داشته باشد و بازخورد های ارائه شده به منظور ارزیابی عملکرد دانشجو در پوشه حرفه‌ای او ثبت و ضبط گردد. فرآیند تحلیل محتوای برنامه درسی و تعیین ایده کلیدی برای تهیه واحد یادگیری و تولید مواد و منابع آموزشی مورد نیاز نیز زیر نظر استاد راهنما و با مشارکت معلم راهنما صورت می گیرد. از نظر زمانی تنظیم جلسات برای بررسی طرح و تولیدات دانشجو باید به گونه‌ای صورت گیرد که دانشجو بتواند طرح درس پژوهی پیش بینی شده را با مشارکت معلمان در سطح مدرسه اجرا و نتایج آن را گزارش نماید. در طول ترم حضور دانشجو در مدرسه برای تعامل با معلمان/ کادر مدرسه ضروری است و جلسات گفتگو برای بررسی عملکرد دانشجو در مدرسه و رفع محدودیت ها یا تدارک شرایط برای اجرای واحد یادگیری، بازخورد دادن، انتقال تجربیات و... در قالب سمینار ها بر حسب مورد می تواند در سطح مدرسه یا واحد آموزشی تشکیل شود.

۱۳. توصیه: با توجه به این که سؤال/ مسئله ها/ نیاز های شناسایی شده برای شروع فرآیند درس پژوهی از اهمیت زیادی برخوردار است و این سؤال/ مسئله ها/ نیاز ها باید از بستر مدرسه و کلاس درس برخاسته باشد لذا، مشارکت کادر مدرسه در طول اجرای این برنامه ضروری است. توصیه می شود استاد راهنما با مطالعه پیشینه دانشجو در کارورزی ۱، ۲ و ۳ برنامه‌ریزی لازم را برای کمک به دانشجو برای تهیه طرح درس پژوهی و اجرای موفقیت آمیز آن از سوی دانشجویان بنماید. تعداد واحد های یادگیری تهیه شده و اجرای آن وابسته به طرح درس پژوهی است اما حد اقل یک واحد یادگیری (یک فصل/ بخش در کتاب درسی) است.

۱۴. همکاری پرديس ها و واحد های تابعه با دانشجو و مدرسه برای تأمین منابع/ امکانات به شرط تأیید استاد راهنما الزامی است.

۱۵. تکالیف عملکردی:

۱۶. تهیه طرح درس پژوهی و تأیید آن توسط استاد راهنما بر مبنای چرخه درس پژوهی

۱۷. تعیین هدف (تعریف روشن سؤال/ مسئله/ نیاز) با مشارکت معلمان

۱۸. طراحی واحد یادگیری

۱۹. ارزیابی میزان اثر بخشی واحد یادگیری بر اساس مسئله/ نیاز تعریف شده با مشارکت معلمان

۲۰. اجرای واحد یادگیری با مشارکت معلمان و ثبت آن در فرآیند اجرا

۲۱. تبیین و جلب مشارکت معلمان در فرآیند اجرا، تأمل و گفتگوی حرفه‌ای با آنان

۲۲. بازبینی و بازاندیشی در مورد تصمیمات اتخاذ شده بر اساس گفتگو های حرفه‌ای در فرآیند طراحی، تولید و اجرا

۲۳. ثبت و واکاوی تجربیات در طول ترم توسط دانشجو

۲۴. تکالیف عملکردی

۲۵. مطالعه موقعیت یادگیری و شناسایی ظرفیت های آن برای تهیه طرح واحد یادگیری
۲۶. تهیه طرح واحد یادگیری بر اساس تحلیل برنامه درسی (کتاب درسی)، شناسایی ایده کلیدی / مفاهیم و مهارت های
اساسی.....

۲۷. تدوین شایستگی

۲۸. طراحی تکالیف یادگیری و عملکردی

۲۹. تولید مواد آموزشی مورد نیاز برای اجرای طرح واحد یادگیری

۳۰. هدایت فرآیند یادگیری در سطح کلاس درس / مدرسه

۳۱. ارزیابی از شایستگی های کسب شده توسط دانش آموزان بر اساس ملاک ها و سطوح عملکرد.

۳۲. ساختار طراحی واحد یادگیری:

۳۳. منطق واحد یادگیری

۳۴. شایستگی های مورد انتظار

۳۵. ایده کلیدی که واحد یادگیری حول آن سازماندهی می شود

۳۶. مفاهیم و مهارت های اساسی (قوانین / اصول / خرده مفاهیم / خرده مهارت ها / و....)

۳۷. طرح پرسش های اساسی

۳۸. ملاک های سنجش و سطوح عملکرد دانش آموزان (تکالیف عملکردی)

۳۹. تعیین شواهدی برای ارزیابی عملکردی و معیار های ارزیابی تولیدات یادگیرندگان

۴۰. فرصت های یادگیری (سازماندهی فعالیت های یادگیری - براساس مراحل یادگیری در کارورزی ۳)

۱) تعیین اطلاعات و مهارت های مستقیم (پایه) و مورد نیاز یادگیرندگان برای انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف
عملکردی

۲) تعیین محدوده ی تجربیات خارج از کلاس درس برای انتقال آموخته ها به موقعیت واقعی

۳) تعیین تولیدات یادگیرندگان در جریان فعالیت های یادگیری و تکالیف عملکردی و نحوه ارزیابی آن

۴) روش تفسیر، سطح دستیابی یادگیرندگان به شایستگی ها و راهبرد بازخورد دادن به دانش آموزان (تکالیف یادگیری،
جبرانی، تکمیلی، توسعه ای)

۵) انواع راهکار های سنجش

۶) راهکار هایی برای بررسی بدفهی های یادگیرندگان

تأمل و واکاوی تجربیات حرفه ای

- تعیین هدف

- بررسی پیش بینی ها

- روشن نمودن موانع و محدودیت ها و راه حل ها
- طراحی و تولید واحد یادگیری
- تأملات و تعدیل ها در فرآیند اجرا
- تحلیل و تفسیر نتایج یادگیری دانش آموزان
- تحلیل و تفسیر نتایج کسب شده در گروه معلمان
- واکاوی یادداشت های تأملی و تجربیات حاصل از نشست ها و فرآیند گفتگوی حرفه‌ای با معلمان / همقطاران
- اتخاذ تصمیمات برای آینده حرفه‌ای

سمینارها

سمینار ها در دو شکل اجرا می شود:

الف: در سطح مدرسه و پس از مشاهده عملکرد دانشجو در اجرای برنامه پیش بینی شده با هماهنگی معلم راهنما و ارائه بازخورد برای ادامه کار

ب: در سطح واحد آموزشی به صورت مشارکتی برای به مشارکت گذاشتن تجربیات و یافته ها و دستیابی به درک عمیق تر از تجربیات کسب شده. با توجه به این که در این ترم فعالیت های دانشجویان در قالب درس پژوهی دنبال می شود برگزاری سمینار ها در هر یک از مراحل قبل و پس از اجرای هر مرحله به شیوه مشارکتی در گروه های پیش بینی شده به دانشجویان در درک انتظارات و انتقال تجربیات به یکدیگر بسیار کمک می کند.

انواع سمینار ها

سمینار با حضور استاد راهنما/ دانشجویان و معلمان راهنما
سمینار های گروهی برای انتقال یافته ها و تجربیات و تبادل نظر به صورت ماهیانه و الزامی (با برنامه ریزی و اعلام قبلی از سوی مدرس)
سمینار گروهی دانشجویان بر حسب موضوعات مشترک (اختیاری و با درخواست دانشجویان)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

راهبردهای مستقیم، غیر مستقیم، در قالب ارائه شیوه مشاهده تأملی، بکارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت های واقعی، تحلیل نقادانه برای شناسایی و تبیین مسئله، راهبرد های مشارکتی، پژوهش روایتی، سمینار های گروهی و فردی ارائه می گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

-احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.

منبع فرعی:

(متعاقبا اعلام می شود)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی ۴ بر اساس واحد یادگیری طراحی شده و گزارش پایانی تهیه شده صورت می گیرد، که در آن دانشجویان باید یافته های خود از نتایج عملکرد خود و تجربیات کسب شده در تعامل با

معلمان/ همقطاران را به منظور تعیین میزان اثر بخشی عملکرد خود و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان ارائه و از آن دفاع نمایند. این جلسه با حضور معلمان راهنما/ اساتید گروه کارورزی تشکیل می‌شود.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخورد های داده شده به نشست های گروهی در مرحله طراحی و تولید واحد یادگیری، گزارش نشست ها در سطح مدرسه و واحد آموزشی با مشارکت معلمان/ همقطاران و نیز سمینار های درس پژوهی در سطح مدرسه که در آن دانشجویان باید از طرح تهیه شده در جمع معلمان دفاع و یافته های خود از نتایج درس پژوهی و نتایج مشارکت معلمان/ همقطاران در نتایج کسب شده را گزارش نماید. این جلسه می تواند با حضور معلمان راهنما/ کادر مدرسه تشکیل می‌شود.

ارزیابی پوشه کار: کلیه روایت های نوشته شده در مراحل مختلف درس پژوهی به همراه بازخورد های داده شده در پوشه توسعه حرفه ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه ریزی برای آموزش های بعدی و نیز دفاع از توانایی های حرفه ای در پایان دوره قرار می گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می گردد. پوشه کار می تواند شامل ضبط جلسات دانشجو با معلمان در سطح مدرسه و نیز سایر مستنداتی که برای دفاع از عملکرد حرفه ای تدارک دیده شده باشد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان ترم مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی، سمینارها و مدرسه: ۲۰ امتیاز

- گزارش های عملکردی تعاملات در سطح مدرسه: ۲۰ امتیاز

- طراحی، تولید و اجرای واحد یادگیری ۲۰ امتیاز

- گزارش درس پژوهی: ۲۰ امتیاز

- دفاع در جلسه پایانی ۲۰ امتیاز

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۳۷. تنظیم فهرست و فصل بندی

۳۸. ارائه مقدمه، هدف/پرسش و تعاریف و مفاهیم کلیدی

۳۹. روش جمع آوری و اعتبار اطلاعات

۴۰. روش تحلیل، تفسیر اطلاعات

۴۱. ارائه یافته ها بر اساس پرسش های پژوهش روایی

۴۲. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست ها

۴۳. ظرافت و زیبایی ظاهری

۴۴. نگارش ادبی و فنی

۴۵. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر پژوهش های کیفی

سرفصل درس «کارنمای معلمی» (پروژه)

۱ - معرفی درس و منطق آن

در آموزش حرفه‌ای، سطح عالی مورد انتظار این است که یادگیرنده بتواند با درونی نمودن دانش کسب شده، آن را در قالب دانش کاربردی برای شناسایی، صورت‌بندی و حل مسائل و ارائه خدمات اثربخش در حوزه عمل تخصصی خود تجسم بخشد. انجام پروژه پایانی در برنامه تربیت معلم با تکیه بر پژوهش روایتی (از نوع خودکاوی روایتی)^۱ امکان به تصویر کشیدن "من حرفه ای" با نگاه ژرف، تاملی و همه‌جانبه به تجارب کسب شده (زیسته) اعم از نظری و عملی در طول دوره تربیت معلم و ارایه روایت شخصی از سایه روشن‌های دانشی، منشی و مهارتی حرفه معلمی، بصیرت‌ها و ابهامات معلمی، قوت‌ها و ضعف‌های ادراک شده را به دانش آموخته تربیت معلم می‌دهد. دانش و یافته‌های حاصل از این پژوهش برای ورود به عرصه خدمت حرفه ای رهاوردی قابل اتکاست که به پشتوانه آن برنامه‌ریزی برای نیل به آینده حرفه ای متاملانه، پویا و بالنده ممکن می‌شود. انتظار می‌رود این درس (پروژه)، شایستگی دانشجومعلم را در انجام عمل فکورانه (تاملی) ارتقاء داده و کمک نماید تا این شایستگی در طول حیات حرفه ای آنان هم بروز و ظهور داشته باشد.

نام درس: کارنمای معلمی (پروژه)				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: دانشجویان با واکاوی، تحلیل و تفسیر تجربه‌های روایت شده در طول دوره آموزش حرفه‌ای و سایر تجربیات روایت نشده (تجربیات پیشین)، با استفاده روشمند از خودکاوی روایتی، تجربیات متنوع و پراکنده خود را در قالب روایت در برگیرنده ای از "من حرفه ای" به رشته تحریر درآورده و از آن در جلسه گروهی دفاع نمایند.				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: به تشخیص استاد
				پیش نیازها: پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱ و کارورزی ۴
				نحوه تدریس: راهنمایی در حین عمل
				شایستگی اساسی: CK& PCK
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	

^۱ - narrative self-study

کد : ۱-۲ & ۲-۱ & ۳-۳ ۳-۴&	من حرفه‌ای	توانسته است روایت های خود را به گونه ای سازماندهی کند که زاوید دید یا جهت گیری های او را بدون پرداخت به جزئیات در ابعاد مختلف عمل حرفه‌ای (روش تدریس، سنجش، مدیریت کلاس و...) به تصویر بکشد.	توانسته است تجربیات خود را در ابعاد مختلف عمل حرفه ای به تصویر بکشد و تأثیر آن را بر یادگیری خود، دانش آموزان و همقطاران تبیین کند.	در سازماندهی تجربیات ابعاد عمل حرفه ای (روش تدریس، سنجش، مدیریت کلاس و...) را در پیوند با یکدیگر و به صورت سازمان یافته به تصویر کشیده است به گونه‌ای که تأثیر و تأثیر متقابل ابعاد بر یکدیگر و مجموعاً بر یادگیری خود، دانش آموزان و همقطاران به وضوح به تصویر کشیده شده است.
قابلیت ها/ توانایی ها	در تحلیل و تفسیر تجربیات خود (از گذشته تا حال) توانسته برخی قابلیت های شخصی خود را که بر عمل حرفه‌ای او در آینده تأثیر گذار می باشد را شناسایی کرده اما نتوانسته پرسش های فراروی خود و نحوه پاسخ به آن ها را بر اساس تجربیات کسب شده تبیین کند.	در تحلیل و تفسیر تجربیات خود (از گذشته تا حال) توانسته های شخصی خود را که بر عمل حرفه‌ای او در آینده تأثیر گذار می باشد را شناسایی کرده پرسش های فراروی خود بر اساس تجربیات کسب شده پاسخ دهد.	در تحلیل و تفسیر تجربیات خود (از گذشته تا حال) توانسته قابلیت عنوان یک یادگیرنده، آموزشگر و عضوی از یک گروه حرفه‌ای را تبیین کند، و پرسش های فرا روی خود را با توجه به تجربیات کسب شده و نوع نقش ها مطرح و به آن ها پاسخ دهد، به گونه‌ای که مسیر آینده حرفه ای خود را به روشنی تبیین نماید.	در تحلیل و تفسیر تجربیات خود (از گذشته تا حال) توانسته قابلیت های خود به عنوان یک یادگیرنده، آموزشگر و عضوی از یک گروه حرفه‌ای را تبیین کند، و پرسش های فرا روی خود را با توجه به تجربیات کسب شده و نوع نقش ها مطرح و به آن ها پاسخ دهد، به گونه‌ای که مسیر آینده حرفه ای خود را به روشنی تبیین نماید.
خودکاوی روایتی	در متن پژوهشی درکی از کل و ارتباط آن با جزئیات را برای قابل دریافت نمودن حرکت	در متن پژوهشی درکی از کل و ارتباط آن با جزئیات را برای قابل دریافت نمودن حرکت	در متن پژوهشی درکی از کل و ارتباط آن با جزئیات را برای قابل دریافت نمودن حرکت	در متن پژوهشی درکی از کل و ارتباط آن با جزئیات را برای قابل دریافت نمودن حرکت خواننده میان گذشته،

		خواننده میان گذشته، حال و آینده، و ارتباط زمان و مکان را به نمایش گذاشته است اما این رابطه منجر به پاسخ دادن به پرسش های پژوهش نشده است.	خواننده میان گذشته، حال و آینده، و ارتباط زمان و مکان و من های مختلف، را به نمایش گذارد و به پرسش های پژوهش پاسخ دهد.	حال و آینده، و ارتباط زمان و مکان و من های مختلف را به نمایش گذاشته و با پاسخ به پرسش های پژوهش، بصیرت حرفه ای خود را با صورت بندی جدید در قالب دانش کاربردی به نمایش بگذارد.
	ارائه و دفاع	از اعتماد به نفس برای دفاع از یافته های پژوهش برخوردار نیست و نظم منطقی میان معرفی ایده ها حفظ رابطه علت و معلولی میان یافته ها و پرسش های پژوهش در ارائه مشاهده نمی شود.	از اعتماد به نفس کافی برای دفاع از یافته های پژوهش برخوردار است و می تواند نظم منطقی را میان ایده ها و پرسش های پژوهش برقرار نماید و پاسخ به پرسش های طرح شده در جریان دفاع متکی بر یافته های پژوهش است و تصویر روشنی از توانایی های حرفه ای او را منعکس می کند.	از اعتماد به نفس بالایی برای دفاع از یافته های پژوهش برخوردار است و می تواند نظم منطقی را میان ایده ها و پرسش های پژوهش برقرار نماید و به پرسش های طرح شده در جریان دفاع با استفاده از یافته های پژوهش پاسخ های مستدل و قابل دفاع ارائه نماید و چگونگی طی مسیر حرفه در آینده را با تکیه بر تجربیات کسب شده روشن کند.

۲ - فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

ماهیت درس پروژه از نوع خودکاوای روایتی و متکی بر مجموعه تجربیات کسب شده در طول دوره آموزشی و تجربیات پیشین دانشجو معلم و فرصت های یادگیری مبتنی بر آموزش های ارائه شده در سرفصل درس پژوهش روایتی است، دانشجو باید با توجه به مجموعه تجربیات خود (تجربیات پیشین، دوره کارورزی و سایر تجربیات کسب شده در طول دوره تحصیلی) نسبت به تنظیم طرح پژوهشی (خودکاوای روایتی)، شناسایی منابع اطلاعاتی، جمع آوری اطلاعات و تحلیل و تفسیر اطلاعات، آزمون اعتبار یافته ها اقدام کند و

نسبت به ارائه گزارش خود در قالب گزارش پژوهش روایتی از نوع خودکاوی روایتی اقدام نماید. این طرح زیر نظر استاد راهنما اجرا و نتایج آن برای دفاع در جلسه پایان دوره آماده می گردد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری چگونگی هدایت درس

راهبردهای اصلی شامل حل مساله، تفکر تأملی، تفکر نقاد و پژوهش است. هدف اصلی در این درس این است که دانشجومعلم یافته های حاصل از تجربیات خود را صورتبندی نموده و در قالب دانش کاربردی ارائه نماید. در فرایند عمل، اقداماتی به شرح زیر به انجام می رسد:

۱. تهیه فهرستی از کلیه تجربیات، گزارش ها، دست نوشته ها، یادداشت های شخصی، خاطرات، تصاویر، فیلم های تدریس، تولیدات فیزیکی و... در طول دوره تحصیلی (این مطالب می تواند مربوط به دوره تحصیلات مدرسه ای نیز باشد) و ترسیم آن در قالب نقشه ذهنی (mind map).

۲. ایجاد شرایط برای آنکه دستاوردها و تجارب دانشجومعلم بر اساس یک روال منطقی مثل روند زمانی، چالش ها و پرسش هایی که دانشجومعلم با آن روبرو بوده است یا ذهن او را به خود مشغول کرده است و... تنظیم شود.

۳. فرصت سازی برای مرور و مرور دوباره تمام داده های جمع آوری شده از تجربیات و حاشیه نویسی بر آن بر اساس دریافت ها، احساسات، قضاوت ها و... توسط دانشجومعلم. (یادداشت هایی که در این مرحله نوشته می شود، در مرحله تحلیل و تفسیر به دانشجومعلم کمک می کند. توصیه می شود این کار با فاصله زمانی دست کم یک روز انجام گیرد).

۴. درخواست مراجعه مجدد به همتایان (دانشجومعلمان)، معلمان راهنمای دروس کارورزی، آموزشگران دروس دوره تحصیلی و حتی دوره مدرسه، همکلاس های قبلی یا سایر کسانی که در طول دوران تحصیل با آن ها سروکار داشته اند. این گفتگوها باید در خدمت به تصویر کشیدن من حرفه ای و یافتن تصویری شفاف تر از من حرفه ای باشند. (این مراجعات می تواند به صورت غیررسمی باشد و موضوع گفتگو، یادداشت های شخصی دانشجومعلم یا پرسش ها و چالش هایی باشد که با آن روبرو شده است. توصیه می شود فضای گفتگو به صورتی تنظیم گردد که امکان نقادی و نه ارزیابی را تدارک ببیند). این گفتگوها بهتر است در دو مرحله صورت بگیرد: یکبار قبل از تحلیل و تفسیر تجربیات و در مرحله دوم پس از دستیابی به یافته های و به منظور اعتبارسنجی یافته های پژوهش.

۵. کمک به مشخص نمودن پرسش هایی برای به تصویر کشیدن من حرفه ای توسط دانشجومعلم؛ پرسش هایی که تصویر روشنی از هویت حرفه ای دانشجومعلم (مبتنی بر تجربیات کسب شده) را مهیا می کند و مسیر آینده او را به تصویر می کشد (نشان دادن آینده ممکن، آینده محتمل و آینده مطلوب و نحوه حرکت در این مسیر حرفه ای).

۶. زمینه سازی برای آنکه دانشجومعلم بتواند هر نوع تحلیل ممکن قابل دفاع و یا با طی فرآیند کدگذاری و تحلیل و تفسیر یافته های حاصل از روایت هایی که تدوین کرده به شرح مطرح در دروس کارورزی، روایت ها و اطلاعات جمع آوری شده را برای تنظیم گزارش «تجربیات»، «دانشها» و «آرمان ها» بکار گیرد و گزارش اولیه خود را تدوین کند.

۷. ایجاد فرصت برای بازخوانی های مکرر متن تدوین شده و گفتگوی بر سر آن و ایجاد فرصت برای ارائه گزارش به دیگر دانشجومعلمان و فرصت دادن برای بازتدوین گزارش. حرکت رفت و برگشتی از گذشته به حال و از حال به آینده حرفه ای در طول این بازبینی ها و نقادی ها لازم است.

۴- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است. استاد درس، مسئول ارزشیابی عملکرد دانشجومعلم است. در این درس، مردودی مطرح نیست اما تنظیم گزارش نهایی بر اساس اصول باید به انجام رسد و استاد درس کیفیت آن را تایید نماید. ارائه گزارش در جلسات گروهی دانشجومعلم صورت می‌گیرد و نقادی هر گزارش دست‌کم یک نوبت توسط سایر دانشجومعلم انجام می‌شود. استاد درس بر اینکه این نقادی‌های گروهی در اصلاح گزارش نهایی بکار گرفته شود، نظارت می‌کند.

۵- ساختار گزارش پایانی کارنمای معلمی (گزارشی از نوع خودکاوی روایتی)

۱. **صفحه عنوان: مشتمل بر:** آرم و نام دانشگاه (بالای صفحه)، اسم پردیس، نام گروه آموزشی، نام درس، «عنوان گزارش»، دوره تحصیلی، نام و نام خانوادگی دانشجومعلم، نام و نام خانوادگی استاد راهنما و زمان پذیرش گزارش توسط استاد راهنما (با ذکر روز، ماه و سال).

۲. **بسم الله الرحمن الرحيم (یا عناوین مشابه)**

۳. **صفحه تاییدیه استاد راهنما و تعهد دانشجومعلم** (بر اساس فرمت دانشگاه)

۴. **تقدیم‌نامه** (در صورت تشخیص دانشجومعلم)

۵. **پیشگفتار** (در صورت تشخیص دانشجومعلم)

۶. **چکیده:** مشتمل بر ۲۰۰-۲۵۰ کلمه که اصل یافته نویسنده را آشکار کند. در بالای چکیده، «عنوان» و در زیر آن «کلمات کلیدی» (۵-۷ کلمه / مفهوم) ذکر می‌شود.

۷. **فهرست مطالب:** فهرست مطالب الزامی است و در صورت نیاز فهرست جداول، فهرست نمودارها و شکل‌ها، فهرست پیوست‌ها هم اضافه می‌شود. هر گونه نمونه سوال و یا تصویر و فیلم و غیره که به عنوان بخشی از تحلیل و تفسیر مورد استفاده قرار گرفته است به صورت پیوست در پایان گزارش و بعد از منابع قرار می‌گیرد.

۸. **متن اصلی گزارش:** متن گزارش نیازمند ساختار خاصی نیست. آنچه مطرح است، وجود مولفه‌های اصلی گزارش است. در این گزارش لازم است مولفه‌های زیر وجود داشته باشند؛ که اگر به همین ترتیب دنبال شوند می‌توانند ساختاری را شکل دهند:

مقدمات: شرحی از تجربیات زمینه‌ساز روی‌آوری به کار معلمی به زبانی برانگیزاننده برای شروع. این قسمت می‌تواند خود دارای عناوینی باشد یا می‌تواند به صورت یک متن پیوسته ارائه شود. آنچه مطرح است ارائه شرحی از انگیزه‌های ورود و تجارب مربوط به معلمی کردن دیگران است.

شرح تجارب تحصیلی در دوره آموزشی تربیت معلم: این شرح نشان می‌دهد که بر دانشجومعلم در دوره تربیت معلم (در دانشگاه فرهنگیان) چه گذشته است. شرحی از ابتدا تا انتهای تحصیل. شرحی از آنچه «انتظار داشته»، از آنچه «با آن مواجه شده و در آن زیسته»، شرحی از «نوع نگاهی که به رخدادها و واقع شده در فرایند تحصیل داشته»، شرحی از «تصمیماتی که اتخاذ کرده و اعمالی که به انجام رسانده»، شرحی از «آنچه در این جریان شنیده است (دانش ارائه شده)» و شرحی از «آنچه پذیرفته است (دانش مورد قبول)». این موضوعات اصولاً می‌توانند بر اساس مجموعه روایت‌ها، گزارش‌ها، دست‌نوشته‌ها، تولیدات، یادداشت‌های روزانه، کاربرگ‌های ارزیابی عملکرد دانشجو، طرح‌های یادگیری، برگه‌های فعالیت یادگیری / آزمون دانش‌آموزان، تصاویر و سایر اطلاعات جمع‌آوری شده... در طول دوره تنظیم شوند و دانشجومعلم بهتر است به آنها استناد کند. باوجوداین، الزامی به ارائه مستندات نیست.

آنچه مطرح و مقبول است، گزارش دانشجومعلم است.

تشریح معلمی کردن خود در آینده: وقتی دانشجومعلم به شرح تجارب علمی و عملی خود پرداخت، زمان آن می‌رسد که اعلام کند «بناست او چگونه معلمی کند؟» اینکه او چگونه معلمی می‌کند دارای چهار وجه اساسی است: اول اینکه «چه باورهایی درباره یادگیری و آموزش دارد». دوم آنکه «خود را به رعایت چه اصولی یا چه نظریه‌هایی در معلمی کردن متعهد می‌داند». سوم آنکه «چه آرمان‌هایی را برای معلمی کردن خود لحاظ کرده است». و چهارم آنکه «عمل معلمی را در موقعیت‌های واقعی با چه چالش‌هایی مواجه می‌بیند». شرح اینکه «او چگونه با چالش‌ها مواجه می‌شود»، موضوع ارزشمندی است.

تعهدات حرفه‌ای دانشجومعلم: آنچه دانشجومعلم تا اینجا می‌گوید، شرحی است از تجربه و آرمان. اما معلمی کردن نیازمند «تعالی مستمر» است. این موضوع نیازمند آن است که دانشجومعلم از اکنون به آینده‌ای متفاوت هم عنایت داشته باشد. شرح اینکه او چه طریقی را برای بهسازی مستمر خود برگزیده است و چگونه به عنوان یک «یادگیرنده مادام‌العمر» عمل خواهد کرد، در اینجا می‌آید.

۹. منابع: به طور کلی ممکن است شخص از هیچ منبعی استفاده نکند؛ اما اگر دانشجومعلم از منابعی بهره گرفت، معرفی آنها بر اساس سبک APA ضروری است.

۱۰. پیوست‌ها: آنچه در ارتباط با این گزارش است و به فهم یا اعتبار آن کمک می‌کند اما ارائه آن در متن گزارش ممکن نیست، در پیوست قرار می‌گیرد.

نکات اساسی برای نگارش گزارش نهایی کارنمای معلمی

- ۱- هر گزارش، به عنوان «سند» تولیدی دانشجومعلم است که نسبت به تمام مفاد آن، متعهد است.
- ۲- هر گزارش، تحت یک «عنوان» منتشر می‌شود؛ عنوانی خلاقانه برای نشان دان محتوای آن.
- ۳- نگارش گزارش با رعایت قواعد نگارشی و ویرایشی زبان فارسی، انجام می‌شود.
- ۴- حجم پیش‌بینی شده گزارش، در تمام گزارش‌ها رعایت می‌گردد.
- ۵- در همه گزارش‌ها از خط «بی نازنین» با اندازه ۱۴ برای متن و از همان خط به صورت «برجسته» برای عناوین استفاده می‌شود.
- ۶- متن گزارش با رعایت اصول «تایپ»، تایپ می‌گردد.
- ۷- اصول زیبایی در تنظیم متن نهایی، رعایت می‌شود.
- ۸- در نگارش متن، اصول اخلاقی و ارزش‌های اجتماعی و دینی لحاظ و رعایت می‌شود.
- ۹- از هر گزارش فقط سه نسخه برای «پردیس»، «استاد راهنما» و «دانشجومعلم»، منتشر می‌شود.

۱۰- بارگذاری گزارش نهایی در پورتال دانشگاه، توسط دانشجو معلم انجام می‌شود و کد اختصاص یافته به گزارش، در متن منتشر شده قید می‌گردد.

ساختار پیشنهادی برای تنظیم گزارش نهایی درس کارنمای معلمی به شرح جدول ۳ است.

ساختار گزارش نهایی کارنمای معلمی

مقدمات

- ✓ صفحه عنوان: مشتمل بر: آرم و نام دانشگاه (بالای صفحه)، اسم پردیس، نام گروه آموزشی، نام درس، «عنوان گزارش»، دوره تحصیلی، نام و نام خانوادگی دانشجومعلم، نام و نام خانوادگی استاد راهنما و زمان پذیرش گزارش توسط استاد راهنما (با ذکر روز، ماه و سال).
- ✓ بسم الله الرحمن الرحيم
- ✓ صفحه تاییدیه استاد راهنما و تعهد دانشجومعلم
- ✓ تقدیم نامه (در صورت لزوم)
- ✓ پیشگفتار (در صورت لزوم)
- ✓ چکیده و کلیدواژه‌ها: مشتمل بر ۲۰۰-۲۵۰ کلمه
- ✓ فهرست‌ها: فهرست مطالب، فهرست جداول، فهرست نمودارها و شکل‌ها، فهرست پیوست‌ها

متن اصلی گزارش

- ✓ مقدمه
- ✓ شرح تجارب تحصیلی در دوره آموزشی تربیت معلم:
 - «انتظارات اولیه»،
 - «تجارب زیسته»،
 - «تحلیل از رخداد‌های واقع شده در فرایند تحصیل»،
 - «تصمیمات اتخاذ شده و اعمال به انجام رسیده»،
 - «آنچه شنیده شده (دانش ارائه شده)»،
 - «آنچه پذیرفته است (دانش مورد قبول)»
- ✓ تشریح معلمی کردن خود در آینده:
 - «چگونگی معلمی کردن»
 - «باورهای یادگیری و آموزش».
 - «اصول یا نظریه‌های مبنایی برای معلمی کردن».
 - «آرمان‌های معلمی کردن».
 - «چالش‌های عمل معلمی در موقعیت‌های واقعی».
 - «چگونگی مواجهه با چالش‌ها معلمی در موقعیت عمل».
- ✓ تعهدات حرفه‌ای دانشجومعلم:

منابع

پیوست‌ها

پیوست ۱- مشخصات تدوین کنندگان برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری

موضوع: بازنگری برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ارتباط تصویری مجری: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه فرهنگیان

رئیس کارگروه: سرکار خانم فاطمه مرادی

اعضای کارگروه بازنگری و تدوین کنندگان سرفصل دروس (به ترتیب الفبا):

جناب آقای دکتر سید ابوتراب احمدپناه، سرکارخانم مینو آیت اللهی، جناب آقای علی اصغر ایمان زادگان چرندابی، جناب آقای حمید قاسم زادگان جهرمی، سرکار خانم فائزه قدوسی، سرکار خانم فاطمه مرادی، جناب آقای علی اصغر مقتدایی و جناب آقای علی یعقوب زاده.

تدوین کنندگان سرفصل دروس عمومی ویژه فرهنگیان:

سرکار خانم فاطمه زهرا احمدی، جناب آقای دکتر هادی دهقانی یزدلی، جناب آقای دکتر محمد داوودی.

تدوین کنندگان سرفصل دروس تربیت اسلامی:

جناب آقای دکتر علیرضا صادق زاده قمصری، جناب آقای دکتر محمد حسنی، سرکار خانم دکتر شهین ایروانی، سرکار خانم دکتر نرگس سجادیه، جناب آقای دکتر محمود نوذری و سرکار خانم منصوره مهدوی هزاوه.

تدوین کنندگان سرفصل دروس تربیتی و تربیتی-موضوعی:

جناب آقای دکتر نعمت اله موسی پور، سرکار خانم آمنه احمدی، سرکار خانم منصوره مهدوی هزاوه، سرکار خانم عاطفه عطاران، سرکار خانم نگار الهامیان، سرکار خانم مریم قاسمی، سرکار خانم دکتر مرجان کیان، جناب آقای دکتر محمد دادرس و جناب آقای صادق نبوی.

تاریخ بازنگری برنامه درسی: ۱۳۹۵/۰۲/۱۹

